

Holy Bible

Aionian Edition®

Geeshsha Mas'aafaa
Dawuro Bible, Ethiopian (Latin)
New Testament

Holy Bible Aionian Edition ®
Geeshha Mas'aafaa
Dawuro Bible, Ethiopian (Latin)
New Testament
Language: Dawro
Ethiopia (Dawro, Gamo Gofa, Wolayita)

Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0 International, 2018-2025

Source text: eBible.org

Source version: 9/10/2025

Source copyright: Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0
The Word for the World International, 2024

Formatted by Speedata Publisher 5.3.10 (Pro) on 12/3/2025
100% Free to Copy and Print
TOR Anonymously and <https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc, <https://Nainoia-Inc.signedon.net>
All profits are given to <https://CoolCup.org>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language
Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>
Volunteer help and comments are welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Dawro at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is *eternal*! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to *eternal* life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of *eternal punishment*. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

Dawro at AionianBible.org/History

- 06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
- 04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
- 12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
- 06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
- 01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
- 06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
- 12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
- 01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
- 01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
- 07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
- 07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
- 02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
- 03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
- 09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
- 10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
- 11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
- 03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
- 10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
- 10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
- 02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
- 05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
- 08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
- 12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
- 03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
- 11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
- 12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
- 01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
- 01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
- 01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
- 02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
- 02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
- 12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
- 02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
- 05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
- 08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
- 08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
- 10/20/24 - Gospel Primer handout format.
- 11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
- 01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.
- 03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.
- 06/21/25 - 468 translations now available in 230 languages.
- 09/01/25 - 538 translations now available in 291 languages.

Table of Contents

NEW TESTAMENT

Maatoossa	1
Mark'k'oossa	35
Luuk'aasa	57
Yohaannisa	93
Kiitaa	120
Roome	156
1 K'oronttoosa	172
2 K'oronttoosa	187
Galaatiyaa	197
Efesoona	203
Pilip'p'isiyoosa	208
K'olaasiyaasa	212
1 Teselonk'k'e	216
2 Teselonk'k'e	220
1 S'imootoosa	222
2 S'imootoosa	226
Tiitoo	229
Pilimoona	231
Ibraawe	232
Yaak'ooba	243
1 P'es'iroosa	247
2 P'es'iroosa	251
1 Yohaannisa	254
2 Yohaannisa	258
3 Yohaannisa	259
Yihudaa	260
Yohaannisa Sas'aa	262

APPENDIX

- Reader's Guide
- Glossary
- Maps
- Destiny
- Illustrations, Doré

NEW TESTAMENT

Yesuusi, «Ta Aabboo, untunttu barenttu ootsiyaawaa erenna diraw, untunttu nagaraa atto ga»
yaageedda. Unttuntukka Aa mayuwaa saamaa yegettiide gishetti akkeeddino.

Luuk'aasa 23:34

Maatoossa

1 Hawe Daawita zariyaanne Abraahaame zare gideedda Yesuusi Kiristtoosa yeletaa odiyaa mas'aafaa. **2** Abraahaame, Yisaak'a yeleedda; Yisaak'i, Yaak'ooba yeleedda; Yaak'oobi, Yihudaanne Aa ishatuwaa yeleedda. **3** Yihuday Ti'imaarippe Paareesanne Zaraaha yeleedda; Paareese, Hes'irooma yeleedda; Hes'irome, Raama yeleedda. **4** Raame Aminaadaaba yeleedda; Aminaadaabe, Na'asoona yeleedda; Na'asoone, Selimoona yeleedda. **5** Selimoone, Ra'aabo geetettiyya mishirattippe Boo'eeza yeleedda; Boo'eezi, Uruuto geetettiyya mishirattippe Iyyoobeenda yeleedda; Iyyoobeede, Issey yeleedda. **6** Issey Kaatiyaa Daawita yeleedda. Kaatiyaa Daawite, Ooriyaa machchattippe Solomona yeleedda. **7** Solomone, Robi'aama yeleedda; Robi'aame, Aabiyyaa yeleedda; Abii, Asaafa yeleedda. **8** Aasaafe, Yoosaafees'a yeleedda; Yoosaafees'e, Iyyooraama yeleedda; Iyyooraame, Oozyaana yeleedda. **9** Oozyaane, Iyyoo'aataama yeleedda; Iyyoo'aataame, Akaaza yeleedda; Akaazi, Hizk'k'yaasa yeleedda. **10** Hizk'k'yaase Minaasa yeleedda; Minaase, Amoos'a yeleedda; Amoos'e, Iyyoosiyaasa yeleedda. **11** Israa'eeliyaa Asay omoddettiiide, Baabloonе gadiyaa beedda wode, Iyyoosiyaase Ikkoniyaananne Aa ishatuwaa yeleedda. **12** Baabloonе omooduwaappe guyiyaa, Ikkoniyaananne Salaatiyaala yeleedda; Salaatiyaale, Zerubaabeela yeleedda. **13** Zerubaabeeli, Abiyuuda yeleedda; Abiyuude, Eeliyaak'emeem yeleedda; Eeliyaak'emi, Azooraa yeleedda. **14** Azoore Saadook'a yeleedda; Saadook'e, Akiima yeleedda; Akiime Eliyuuda yeleedda. **15** Eliyuude, Ali'aazara yeleedda; Ali'aazare, Maataana yeleedda; Maataane, Yaak'ooba yeleedda. **16** Yaak'oobi, Kiristtoosa geetettiyya Yesuusa yeleedda Mayraamo oochcheedda Yooseefa yeleedda. **17** Simmi yeletay ubbay Abraahaamoppe Daawita gakkanaw tammanne oyduu yeletaa; Daawitope doommiiide, Asay Baabloonе gadiyaa omoddettiiide beedda wodiyaa gakkanaw tammanne oyduu yeletaa; Asay Baabloonе gadiyaa omoddettiiide beedda wodiyaa Kiristtoosi yeletteedda wodiyaa gakkanaw tammanne oyduu yeletaa. **18** Yesuusi Kiristtoosa yeletay hawaa mala; Aa daaya Mayraama Yooseefoo ooshetta k'ashetta uttaaddu.

He wode Yooseefona gakettenaan de'aadde, Geeshsha Ayyaan shahaaraaddu. **19** Izo giigissi wotseedda Yooseefo s'illo asaa gideedda diraw, izo kawushshanaw kooyibeenna; iibaa k'onc'issennaan izo agganaw k'oppeedda. **20** Shin I hewaa k'oppishin, Godaa kiitanchchay akumuuaan aanaana gakettiide, «Daawite na'aa Yooseefoo, Mayraama Geeshsha Ayyaan shahaareeda diraw izo akkanaw yayyoppa. **21** Iza attuma na'aa yelanawunnu; neenikka, I asaa nagaraappe ashshiyya diraw Aa suntsaa Yesuusa gaade s'esanaassa» yaageedda. **22** K'ay Goday nabiyya baggana, «Wodoratta shahaaranawunnu; na'aakka yelanawunnu; Aa suntsayka Ammaneela geettanawaa» yaageeddawe polettana mala, hawee ubbay haaneedda; «Ammaneela» yaagiyaawe, «S'oossay nuunanna de'ee» yaagiyaawaa. **24** Yooseefo gem"ishuwaappe beegottiide, Godaa kiitanchchay barena azazowaadan, Mayraamo bare golle afeedda. **25** Shin na'ay yelettana gakkanaw Yooseefo izikko shiik'ibeenna; k'ay na'aakka Yesuusa giide suntseedda.

2 Yesuusi Yihudaa gadiyaan Beeteleeme geetettiyya katamaan Heroodise kawutiide de'iya wode yeletteedda; hewaappe guyiyaa, s'oollinttiyya paydiyya asay awayifii doliyaa baggappe Yerusaalame yiide, **2** «Ayihuda kaatiyaa gidanaw yeletteedda na'ay hak'an de'ii? Nuuni awayifii doliyaa baggana keseedda Ikkoniyaananne Salaatiyaala yeleedda; Salaatiyaale, Aa s'oollinttiyya be'iide, aw goyinnanaw yeeddo» Yaagiide oochcheeddino. **3** Kaatiyaa Heroodise, hewaa sisiide dagammeedda; Yerusaalamen de'iya Asay ubbaykka wozanaa bayeeddino. **4** Heroodise k'eesatuwaa kaappatuwaa ubbatuwaanne Muse higgiiyaa tamarissiyaawantta s'eesiide, «Kiristtoosi Ali'iayaa hak'an yelettanddeeshsh?» yaagiide oochcheedda. **5** Untunttu zaariide, «Yihudaa gadiyaan Beeteleeme katamaan yelettanawaa. Nabii, «Yihudaa gadiyaan de'iya Beeteleeme, neeni Yihudaa gadiyaan de'iya wolkk'aama katamatuwaappe laafakk. Israa'eeliyaa mooddiiyaawe neeppe kesanawaa» giide s'aafeedda» yaageeddino. **7** Hewaappe kaala, Heroodise awayifii doliyaa baggappe yeedda asatuwaa geeman s'eesiide, s'oollintii untunttoo beetteedda wodiyaa untuntuppe geeshshiide ereedda. **8** Yaatiide Beeteleeme untuntta yeddiide, «Biide na'aa loytsi kooyite; Aa demmeedda wode taanikka baade aw

goyinnanaaadan, taanakka erissite» yaageedda. 9 beedda. 23 Nabatuu, «Asay Aa, «Naazireetiyyaa Unttuntu kaatii geeddawaa sisi biidde ogiyaan asaa» giide s'eesana» yaageeddawe polettana mala, awayifii doliyaa baggana unttuntu kase be'eedda s'oollinttiyyaa be'eeddi; na'ay de'iyaasaa gakkide ek'k'ana gakkanaw, s'oollintti unttuntta kaalseteedda. 10 Unttuntu he s'oollinttiyyaa be'eedda wode, zaway baynna daro nashechchaa nashetteeddino. 11 Golle gelide, na'ay bare daay Mayraaminna de'iyaawaa be'eeddi; gulbbatiide aw goyinneeddino; hewaappe kaala, barenttu saas'inyyaa dooyyiide, work'k'aa, is'aanaanne kawaraa aw imotaa shiishsheeddino. 12 Unttuntu Heroodisakko simmenna mala, S'oossay akumuuaan unttuntta, «Hinttena erite» giina hara ogiyaanna barenttu gade simmeeddino. 13 Unttuntu beeddawaappe guyyyaan, Godaa kiiitanchchay akumuuaan Yooseefoo beettiide, «Heroodise na'aa wod'anaw koyyiyyaa diraw, denddaade na'aanne Aa daayo akkaade Gibbs'e gadiyaa beta; taani new odana gakkanaw, yaan de'ashsha» yaageedda. 14 Yooseefo k'amma denddiide, na'aanne Aa daayo akkiide, Gibbs'e gadiyaa beedda; Goday nabiyyaa baggana, «Taani ta na'aa Gibbs'e gadiyappe s'eesaad» yaageeddawe polettana mala, Heroodise hayk'k'ana gakkanaw I yaan de'eedda. 15 Hewaappe guyyyaan, Heroodise awayifii doliyaa baggape yeeddawantu barena c'immeeddawaa ereedda wode, daro hank'k'ettiide, s'oollintti kase beetteedda wodiyaa unttunttuppe siseeddawaadan, wotaadaratuwaay yeddiide. Beeteleeminenne yuushshuwaan de'iyyaa laa"u laytsaa attuma naanaanne laa"u laytsaappe garssanna de'iyyaa attuma naanaa ubbaa wod'iseedda. 17 Nabiyyaa Ermaasi, «Yeekunne zilaassay Raama geetettiyyaa katamaan sisetteedda; Raaheela bare naanaw yekkaw. Unttuntu hayk'k'idiggo diraw, agga giina, aggennaan is's'aaddu» giide odeddawe poletteedda. 18 Heroodise hayk'k'eeddawaappe guyyyaan, Godaa kiiitanchchay Gibbs'en Yooseefoo akumuuaan beettiide 20 Aa, «Dendda; na'aanne Aa daayo akkaade, Israa'eeliyyaa gadiyaa simma. Na'aa wod'anaw koyyiyaawantu hayk'k'i diggeeddino» yaageedda. 21 Yooseefo denddiide, na'aanne Aa daayo akkiide, Israa'eeliyyaa simmeedda. 22 Shin Yooseefo Arkkelawoosi bare aawuwaa Heroodisa oydiyaan Yihudaa gadiyan kawuteeddawaa siseedda wode, yaa baanaw yayyeedda; S'oossay aw akumuuaan hinttena erite giina, Galilaa gadiyaa

3 He wode S'ammak'iyaa Yohaannisi asaa, «Saluwaan kawutetsay matatteedda diraw, hintte nagaraappe simmite» yaagiidde, Yihudaa mela biittaan odiidde yeedda. 3 Ayaw gooppe, nabiyyaa Isiyyaase, Yohaannisabaa odiidde, «Ittuu mela biittaan bare k'aala d'ok'k'u ootsiide, «Godaa ogiyyaa giigissite. I hemettana loosuwaakka aw sitti ootsite» geedda» yaageedda. 4 Yohaannisaw gaaluwaas isikiyyaa dadetteedda mayuu de'ee; k'ay bare s'eessan dafuwaa danc'c'eedda; I miyaa k'umaykka booliyaanne bazzuwaas eessaa. 5 Asay he wode Yerusaalameppe, Yihudaa gadiyaa ubbaa saappenne Yorddaanoosa Shaafaa heeraan de'iyyaa gadiyaa ubbaappe aakko yiino. 6 Barenttu nagaraa paas'ina, Yorddaanoosa Shaafaa asaa s'ammak'eedda. 7 Shin Yohaannisi daro Parisaawatuunne Saduk'aawanatuu s'ammak'ettanaw barekko yiyaawantta be'iide, «Ha shooshshatoo, S'oossaa hank'k'u yaana haniyaawaappe attana mala, hinttew oonee odeddawe? 8 Simmi hintte, hinttenttu nagaraappe simmeeddawaa erissiyyaa oosuwaas, ootsite. 9 Hintte hinttenttu wozanaan, «Aabraahaame nu aabba» giide k'oppiyaawaa hinttew malatoppo. Ayaw gooppe, taani hinttenttoo oday; S'oossay ha shuchchatuwaappe Abraahaamoo naanaa ootsi dentsanaw danddayee. 10 Bees'i mitsaa s'ap'wuaan k'ans's'anaw giigi utteedda; lo'o ayifiyyaa ayfena mitsaa ubbay k'ans's'ettiide, tamaan yegettana. 11 «Hintte hinttenttu nagaraappe simmiyaawaa bessanaw, taani hinttena haatsaan s'ammak'ay; shin taappe guyyenna yiyaawe, hinttentta Geeshsha Ayyaanaaniine tamaan s'ammak'ana. I taappe daro minnee; Aa c'aammaa tookkanawukka taani bessiyyaa asaa gidikke. 12 Aa kushiyen katsaa ses's'iyyaa layday de'ee. Uddumaan de'iyyaa katsaa loytsi geeshshee; bare zargaa diyyaan k'olana; shin dalaa to'enna tamaan guuddana» yaageedda. 13 Yesuusi he wode Yohaannisan s'ammak'ettanaw, Galilaappe Yorddaanoosa geetettiyyaa shaafaa aakko beedda. 14 Shin Yohaannisi, «Taani neenan s'ammak'ettanaw bessiyyaa wode, neeni taakko yay?» yaagiide, Aa digganaw koyyeedda. 15 Shin Yesuusi zaariide Aa, «Nuuni s'illotetsaa oosuwaas ubbaa

hawaadan polanaw bessiyaa diraw, ha"i taw eeno baggan, Ayihuda gidenna Asay de'iyyaa Galiiilaan, ga» yaageedda. Yohaannisikka aw eeno geedda. 16 d'umaan de'iyyaa asay, wolk'k'aama poo'uwwaa 16 Yesuusi s'ammak'ettowaappe guyyiyaan, ellekka be'eedda. K'ay hayk'uwwaa kuway de'iyyaa gadiyan haatsaappe keseedda; saluu dooyettina, S'oosaa utteeddawanttoo poo'uwwaa keseedda» yaageeddae Ayyaanay harap'p'iyaadan saluwaappe wod'd'iide polettana malaasa. 17 He wodiyaappe doommiiide bare bolla yiiaa wode be'eedda; 17 k'ay saluwaappe, Yesuusi, «Hintte nagaraa paas'ite; ayaw gooppe, «Taani siik'iyyaa, taana nashechchiyaa, ta Na'ay saluwa Kawutetsay matatteedda diraassa» giide hawaa» yaagiyyaa k'aalay yeedda.

4 Hewaappe guyyiyaan, s'alahiyaan paac'ettana mala, Geeshsha Ayyaanay Asay de'enna sa'aa Yesuusa afeedda. 2 Yesuusi oytamu gallassaanne oytamu k'ammaa s'oomowaappe guyyiyaan koshatteedda. 3 S'alahii yiide Aa, «Neeni S'oosaa Na'aa gidooppe, ane ha shuchchatuwaa ukitsaa gidana mala ga» yaageedda. 4 Shin Yesuusi zaariide, «S'oosaa mas'aafaan, «Asay S'oossay haasayiyaa k'aalaa ubbaan de'anaappe attin, ukitsaa s'alalaan de'enna» yaagetti s'aafetteedda» yaageedda. 5 Hewaappe guyyiyaan, s'alahii Yesuusa geeshsha katamaa afi Geeshsha Golliyaa s'eeraan essiide, 6 «Neeni S'oosaa Na'aa gidooppe, ane duge kundda. Ayaw gooppe, S'oosaa mas'aafaan, «S'oossay bare kiitanchchatuwaa new azazanawaa» k'ay **Unttuntu ne gedii shuchchaan d'ubettenna mala, barenttu kushiyaa neena dentsanawantta**» yaagetti s'aafetteedda» yaageedda. 7 Yesuusi zaariide Aa, «K'aykka S'oosaa mas'aafaan, «Godaa ne S'oosaa paac'c'oppa» yaagetti s'aafetteedda» yaageedda. 8 K'ay s'alahii Yesuusa itti daro wolk'k'aama deriyaa s'eeraa kessiide, ha alamiyaan de'iyyaa Kawutetsaa ubbaanne unttuntu bonchchuwa. 9 bessiide Aa, «Neeni taw gulbbataade goyinnooppe, taani hawaa ubbaa new immana» yaageedda. 10 He wode Yesuusi zaariide Aa, «Laa ha Sees'aanaw haakka; ayaw gooppe, S'oosaa mas'aafaan, «Godaw, ne S'oossaw goyinna; Aa s'alala gosheta» geetetti s'aafetteedda» yaageedda. 11 Hewaappe guyyiyaan, s'alahii Yesuusa aggina, kiitanchchatuu yiide, aw ootseeddino. 12 Yohaannisi k'ashetteedawaa Yesuusi siseedda wode, Galiiila geetettiya gadiyyaa beedda. 13 Naazireeteppe kesiide, K'ifirinaahooma katamaa biide, yaan de'eedda; K'ifirinaahoomi Zaabiloonaninne Nifttaaleeme gadiyaan de'iyyaa Galiiila abbaa mataan de'ee. 14 Hawe haneeddawe nabiyyaa Isiyaasi, 15 «Zaabiloone gadiyaaninne Nifttaaleeme gadiyaan, abbaa ogiyaan Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsaa k'alaalaa oduwaa doommeedda. 18 Yesuusi Galiiila Abbaa mataanna aad d'iide, laa"u ishatuu P'es'iroosa geetettiya Simooninne Aa ishaa Inddiraasi, moliya oyk'k'iyaawantta gido diraw, dabbaa abbaan yeggyiawantta be'eedda. 19 Unttuntu, «Taana kaalite; taani hinttena moliya oyk'k'iyaawaadan asaa taakko ahiyyaa ogiyyaa tamaarissana» yaageedda. 20 Unttuntu ellekka barenttu dabbaa aggiide, Yesuusa kaalleeddino. 21 Yesuusi hewaappe sintsakkoo biidde, hara laa"u ishatuwaa, Zabddiyoosa naanaa Yaak'oobanne Aa ishaa Yohaannisa be'eedda; unttuntu barenttu aawuwaa Zabddiyoosanna haatsaa bollan biyaa wonggiriya giddon barenttu dabbaa giigissiayaawantta be'iide, s'eeseedda. 22 Unttuntu ellekka haatsaan biyaa wonggiriyaanne barenttu aawuwaa aggiide, Yesuusa kaalleeddino. 23 Yesuusi Ayihuda woosa golletuwaan tamaarissiidde, Kawutetsaa mishiraachchuwa k'alaalaa odiiddinne k'ay harggiyyaa ubbaappenne sakuwaa ubbaappe asaa patsiidde, Galiiila gadiyyaa ubbaan yuuyyeedda. 24 Aa waarii Sooriyaa gadiyyaa ubbaa gakkeedda; dumma dumma harggiyyaan oyk'ettiide harggeedda asaa ubbaa, s'alahatuwaan oyk'etteddawantta, yiic'uwwaa sakuu de'iyaawantta, k'ay gunddeeddwantta Asay Yesusakko aheedda; I unttuntu patseedda. 25 C'ora Asay Galiiilaappe, tammu katamatuwaappe, Yerusaalameppe, Yihudaappenne Yorddaanoosapape hefintsan de'iyyaa gadiyaappe Yesuusa kaalleeddino.

5 Yesuusi c'ora asaa be'iide, pude deriyaa kesiide utteedda. Aa kaalliyawanttu aakkoo shiik'eeddino. 2 Unttuntu hawaadan yaagi tamaarissuwaa doommeedda. 3 «Barenttu ayaanaa de'uwaan, hiyyeesaa gideeddwaa eriyaawanttu anjetteeddwantta; ayaw gooppe, saluwa Kawutetsay unttunttussa. 4 Kayyottiyaawanttu anjetteeddwantta; ayaw gooppe, S'oossay unttuntu minisana. 5 Ashikke gideeddwanttu anjetteeddwantta; ayaw gooppe, unttuntu sa'aa laattana. 6 S'illotetsaa koshattiyaawanttunne

saamettiyaaawantu, anjetteedawantu; ayaw gooppe, wod'oppa; asaa wod'eenda ooninne pirdettana>
S'oosssay unttunta kalissana. 7 Maariyaawantu geeddawaa siseedda. 22 Shin taani hinttew
anjetteedawantu; ayaw gooppe, S'oosssay oday; bare ishhaa hank'ettiyaan ubbay pirdettana;
unttunta maarana. 8 Wozanaa geeshshatuu bare ishhaa boriyaa ubbay shangguwaa pirdaw
anjetteedawantu; ayaw gooppe, unttuntu S'oosssaa shii'k'ana; k'ay bare ishhaa, <D'ullowe> giyaa ubbay
be'ana. 9 Asaa sigetsiyaawantu anjetteedawantu; Gaannamiyya tamaa pirddaw shii'k'ana. (Geenna
ayaw gooppe, S'oosssay unttunta, bare naanaa giide g1067) 23 Hewaa diraw, neeni yarshshyaasaan
s'eesana. 10 S'illotetsaa diraw, yederssettiyaawantu yarshshishshin, ne ishhaa naak'k'eeddabay new
anjetteedawantu; ayaw gooppe, saluuwa hewaan hassayettooppe, 24 ne yarshshuwaa hewaan
kawutetsay unttuntussa. 11 «Hintte taana kaalliyaa aggaade ba; kasetaade ne ishaanna sigetta digga;
diraw, Asay hinttena boriyaa wodenne waayissiyaa hewaappe kaala yaade, ne yarshshuwaa yarshsha.
wode, k'ay hintte bolla iitabaa ubbaa wordduuaan 25 «Neena mootiyaawaanna wodii de'ishshin elle
haasayiyaa wode, hintte anjetteedawantu. 12 aanana sigetta digga; hewe d'ayooppe, I neena
Hinttew saluwaan wolk'k'aama woytay de'iyya daannaa sintsa aatsana; k'ay daannay neena polisew
diraw, nashettie; hashshu giite; ayaw gooppe, Asay aatsi immina, polisii neena k'asho gollen yeggana.
hinttepe kase de'eedda nabatuwaa hewaadan 26 Taani new tumuwaa oday; neeni itti santtimii
yedersseeddino. 13 «Asaa ubbw hintte mas'inne attenaan, ne maggac'c'uwwa wurssaade c'iggana
mala; shin mas'inii mal"ana d'ayooppe, zaariide Aa gakkaw, mulekka k'asho golleppe kesakka.
wooti mal"etsanee? Kare olina, Asay Aa yed'd'i 27 «Woshummoppa» geeddawaa siseedda. 28
hamettanaappe attin, sintsaw ayinne maaddenna. Shin taani hinttew yaagay; <Mac'c'awuno s'eelliide
14 «Ha alamew hintte poo'o; deriyaa huup'iyaan amottiyaan ubbay, bare wozanaa giddon he wode
kees'etteedda katamay geemmana danddayenna. 15 iinanna woshummeedda.» 29 Ne ushechcha ayfii
S'omppiyaa s'omppiide, soyin de'iyya asaa ubbw neena nagaraa oosisooppe, neeppe wooc'aade
poo'ana mala, d'ok'k'iyya saan wotseeppe attin, olaa agga; ayaw gooppe, ne bollay mulekka
kammiyya miishshaa giddon k'um"i wotsiyaa Asay Gaannamiyya tamaan olettiyaawaappe, aappe
ooninne baawa. 16 Hewaadankka, Asay hintte ittuu pac'c'intto new lo"a. (Geenna g1067) 30 K'ay ne
ootsiyaa lo"o oosuwaa be'l'iide, saluwaan de'iyya ushechcha kushii neena nagaraa oosisooppe, neeppe
hintte Aawuwaa bonchhana mala, hintte poo'uu k'ans's'aade olaa agga; ayaw gooppe, ne bollay
asaa sintsaan poo'o. 17 «Taani Muse higgiyaanne mulekka Gaannamiyya tamaan olettiyaawaappe,
nabattu tamaarissiyaawaa d'ayissanaw yeeddawaa aappe ittuu pac'c'intto new lo"a. (Geenna g1067)
hinttew malatoppo; taani polanaw yeeddawaa 31 «K'ay bare machchatto yeddiyaa ooninne
attin, d'ayissanaw yabeykke. 18 Ayaw gooppe, taani izo yeddiyaa paramaa immo» geetetteedda. 32
hinttew tumuwaa oday; saluunne sa'ay aad'd'ana Shin taani hinttew yaagay; <Bare machchata
gakkaw, k'ay ubbabaykka polettana gakkaw, woshummennaan de'ishshin yeddiyaa ooninne
higgiyaappe itti c'achchaykka woy k'eerii pidoliikkia izo woshumma kessee; k'ay asinay yeddeedda
aad'd'enna. 19 Hewaa diraw, ha azazuwaa ubbaappe mishiratto akkiyaawe ooninne woshum mee.» 33
guus's'iyya itti azazuwaa mentsiyaa uray ooninne, k'ay <K'ay beni asaw, <Wordduuaan c'aak'k'oppa; shin
haratuukka barewaadan hananaadan tamaarissiyaa ne Godaw c'aak'k'eeddawaa pola> geeddawaa
uray ooninne, saluuwa kawutetsaan ubbaappe guutsa siseedda. 34 Shin taani hinttew yaagay; <Ubbakka
gidana; shin azazuwaa ootsiyaawenne harantukka c'aak'k'oppite; saluu S'oosssaa kawutetsaa oydiyaa
ootsanaadan tamaarissiyaawee ooninne saluuwa gidiyaa diraw, <Saluwaan c'aak'k'oppite> 35 k'ay sa'ay
kawutetsaan d'ok'k'a gidana. 20 Ayaw gooppe, Aa gedii yed'd'iyya sa'aa gidiyaa diraw, <Sa'aan
hintte s'illotetsay Muse higgiya tamaarissiyaawantu c'aak'k'oppite>; k'aykka, Yerusalame wolk'k'aama
s'illotetsaappen Parisaawatuwaa s'illotetsaappe kaatiyaa katamaa gidiyaa diraw, <Yerusalamenikka
darana d'ayooppe, saluuwa kawutetsaa hintte mule c'aak'k'oppite.» 36 Neeni itti binnanaakkka bootsa
gelennawaa taani oday. 21 «Beni asaw, <Asaa woy karetsa kessanaw danddayenna diraw, <Ne

huup'iyancka c'aak'k'oppa.» 37 Shin hintte, *«Ee* woy, doonaan ek'k'iide, S'oossa woossiayaawaa dosiino; *«Gidenna* giite; hawantuppe haray Sees'aanaappe taani hinttew tumuwaa oday; untunttu barenttu yee. 38 «Ayifiyaa diraw ayifiyaa; achchaa diraw gatiyaa ubbaakka akkeeddino. 6 Shin neeni S'oossaachchaa geeddawaa siseeddti. 39 Shin taani woossiyya wode, ne golle gelaa; ifitsaa k'achchaade, hinttew yaagay; *«Hinttew iitabaa ootsiyaa uraw iitan beettena ne Aawuwa woossa*; geeman oosettowaa zaaroppite; ooninne ne ushechcha bagga shayiyya be'iyaa ne Aabbu new immanawaa. 7 «S'oossa bak'k'oppe, ne haddirssa bagga shayiyyaakka Aa hintte woossiyya wode, S'oossa ammanenna bessa; 40 ne shaamic'c'iyya akkanaw itti uray neena asaadan, c'oo mela zaaretsuwa darissoppite; mootooppite, he uraw ne kootiyaakka gujja imma. untunttu haasayaan daruwaan sisetee giide k'oppio. 41 Ooninne neena itti saatiyaa ogiyya barenanna 8 Hewaa diraw, he asaadan hanoppite; ayaw gooppe, baanaadan wolk'k'antsooppe, aanana laa"u saatiyaa hintte Aabbu hinttena koshshiyaawaa hinttenttu ogiyya ba. 42 Neena woossiyya uraw imma; k'ay woossanaappe kasetiide eree. 9 «Simmi hinttenttu neeppe tal"ana koyiyaa urawukka diggoppa.» 43 hawaa mala woosaa woossite; «Saluwaan de'iyaa «Ne laggetsatuwa siik'a; ne morkkiyya morkka» nu Aabboo, ne geeshsha suntsay anijetto. 10 Ne geeddawaa siseeddti. 44 Shin taani hinttew Kawutetsay yo; ne shenii saluwaan haneeddawaadan, yaagay; saluwaan de'iyaa hintte Aawoo naanaa saankka hano. 11 Gallassaan gallassan koshshiya gidana mala, hintte morkkutuwaa siik'ite; hinttena k'umaa nuw hachche imma. 12 Nuuni nuuna shek'k'iyawantta anjjite; hinttena is's'iyaawanttoo naak'k'owanttoo atto yaagiyaawaadan, neenikka lo"obaa ootsite; hinttena yederssiyaawanttoo, nu naak'uwaa atto ga. 13 Nuuna iitabaaappe S'oossa woossite; ayaw gooppe, iita asawukka ashshappe attin, paac'iyaaan gelissoppa. Kawutetsay, lo"o asawukka S'oossay bare aawaa awas'sissee; wolk'k'aynne bonchchu med'inawukka neessa. k'ay s'illatokka nagaranchchatookka bare iraa Amen".» 14 «Hinttenttu hinttena naak'k'eenda hara bukissee. 46 Hintte hinttena siik'iyawantu s'alalaa asaa naak'uwaa atto gooppe, saluwaan de'iyaa siik'oppe, hinttew ay woytay de'ii? Haray atto, hinttenttu Aawuukka hinttew atto gaana. 15 «Shin nagaranchchatuukka hewaadan ootsiino. 47 Hintte hinttenttu hinttena naak'k'eenda hara asaa naak'uwaa hinttenttu ishatuwaa s'alalaa sarotooppite, haratuu atto gaana d'ayoopppe, hinttenttu Aawuukka hintte ootsiyaawaappe aad'd'iyaabaa ayaa ootseeditee? naak'uwaa atto geena. 16 «K'ay hinttenttu s'oomiyaa Haray atto, Ayihude gidenna asaykka hewaadan wode, lo"a malatiyaa iitatuwaadan, kayyottiyaawaa ootsee. 48 Hewaa diraw, saluwaan de'iyaa hintte malatoppite; ayaw gooppe, untunttu s'oomiyaawaa Aawuu polo gidowaadan, hinttekka polo gidite.

6 «Hintte lo"o oosuwa asaa bessanaw asaa sintsaan ootsenna mala naagettite; hewe d'ayoopppe, saluwaan de'iyaa hintte Aawuu hinttew gatiyaa immenna. 2 «Hewaa diraw, hintte awudenne hiyeesaw immiyaa wode, lo'a malatiyaa iitatuwaadan bonchchissanaw, Ayihuda woosa golleninne ogiyan haraani be'ettanaw ootsiyaawaadan ootsoppite; taani hinttew tumuwaa oday; untunttu barenttu gatiyaa akki diggeeddino. 3 Shin neeni hiyeesaw immiyaa wode, geeman immanaadan, ne ushechcha kushii ootsiyaawaahaddirssa kushii eroppo. Geeman ootseeddawaa be'iyaa ne Aabbu, ne lo"o oosuwa gatiyaa zaaranawaa. 5 «S'oossa woossiidde, lo'a malatiyaa iitatuwaadan hanoppite; ayaw gooppe, barenttu Asay be'ana mala, Ayihuda woosa golleninne ogiyyaa

Asay be'ana mala, barenttu som"iyaa bullaalissiino; taani hinttenttoo tumuwaa oday; untunttu barenttu gatiyaa akkeeddino. 17 «Shin hinttenttu s'oomiyaa wode, hinttenttu Aabbu hintte s'oomiyaawaa eroopppe attin, Asay erenna mala, hintte som"iyaa meec'ettite; hintte huup'iyaakka okettite; yaatoopppe, beettena hintte Aawuu hinttenttu ootsiyaawaa geeman be'iide, hintte gatiyaa immanawaa. 19 «Miishshaa bil"ay miyasaaninne biratay sh'iide bayizziyaasan, kayisukka bookkiide wuu"iyasan, ha sa'aan hinttenttu huup'iay dagayoppite. 20 Shin bil"ay meennasaaninne shi'enna saan, kayisukka bookkiide wuu"enna saan hinttenttu huup'iay saluwaan miishshaa dagayite. 21 Ayaw gooppe, ne wozanay ne miishshay de'iyaa saan de'ana. 22 «Bollaa poo'uu ayfiyya; hewaa diraw, ne ayfii pas'a gidooppe, ne bollaa ubbay poo'o gidana. 23 Shin ne

ayfii pas'a gidana d'ayooppe, ne bollaa ubbay iitaw! Kasettaade ne ayfiyaappe tuussaa kessa digga; d'umana; simmi neenan de'iyya poo'uu d'umooppe, hewaappe guyyiyaan, ne ishaa ayfiyaappe suullaa d'umay ay keenaa daranee! 24 «Laa»u godatoo kessanaw geeshshaade s'eellanaw danddayaa. 6 moodettanaw danddayiyaawe ooniinne baawa; ayaw «Geeshhabaa kanatoo immoppite; untunttu guyye gooppe, ittuwaa is's'iide, yekkuwaa siik'ee; woy simmiide, hinttena sa'an. K'ay ink'k'uwallaa geetettiya ittuwaa bonchchiidde, yekkuwaa kad'ee; itti Asay hinttenttu al'o shuchchaa guduntsatuwaa sintsan S'oossawunne shaloo moodettanaw danddayenna. oloppite; untunttu barenttu gediyaan yed'd'ana. 7 25 «Hewaa diraw, taani hinttenttoo oday; hintte «Woossite; hintte akkana. Koyyite; hintte demmania. de'oo maanabawunne ushanabaw, woy hintte bollar Kariyaakko yiide s'eesite; hinttew penggii dooyettana. mayyanabaw hirggoppite; shemppuu k'umaappe 8 Ayaw gooppe, woossiyaa ubbay akkana; koyyiya aad'd'ennee? K'ay bollay mayuwaappe aad'd'ennee? uray demmania; k'ay kariyaakko yiide s'eesiyaa uraw 26 Paaliyaa kafatuwaa s'eellite; untunttu zerikkino; penggii dooyettana. 9 Woy hinttenttu giddon bare c'akkikkino; diyyiyankka k'olikkino; shin saluwaan na'ay, «Ukitsaa imma» gooppe, shuchchaa immiyaa de'iyya hinttenttu Aawuu untuntta mizee; hinttenttu aawuu de'i? 10 K'ay, «Moliyaa imma» gooppe, untuntuppe loytsi darikkitee? 27 Hinttenttu giddon aw shooshshaa immanawee? 11 Hinttenttu iita darssi hirrgiide, bare geesaa bolla itti wad'aa gujianaw gidiidde, hinttenttu naanaatoo lo"obaa immiyaawaa danddayiyaawe oonee? 28 «Ayaw mayoo hirrgiitee? erooppe, yaatina, saluwaan de'iyya hinttenttu Aawuu Demban de'iyya c'iishshatuu wooti dic'c'inontto, barena woossiyaawanttoo lo"obaa wooti darssi akeeki s'eellite; untunttu daaburikkino woy puuttuwallaa immennee! 12 «Hewaa diraw, hara Asay hinttew suk'kikkino. 29 Shin taani hinttenttoo oday; haray ootsanaw koyyiya ubbabaa hinttekka asaw ootsite; atto, Solomone hewaa keena bonchchetteeddawaa ayaw gooppe, Muse higgiyaa biletaynne nabatuu gidiidde, he c'iishshatuuwaa malaakka tamaarissiyaawe hawaa. 13 «Un"a penggyaanna mayyibeenna. 30 Shin laafa ammanuu de'iyyaawanttoo, gelite. Ayaw gooppe, bayetsaw afiyya penggii S'oossay, hachche de'iide, wontti tamaan ees's'iyya aakuwaa; ogiikka wogaa. Hewaanna geliyaa asaykka dembbaa maataa mayzziyaawe, hinttena untuwaappe c'ora. 14 «Shin, de'oo afiyya penggii un"a; ogiikka aatsiide wooti mayzzennee? 31 Simmi, «Nuuni ayaa s'untsaa. K'ay hewaa demmiyaawantukka guutsa. 15 maanee? Woy ayaa ushanee? Woy ayaa mayyanee? » Bolla baggana dorssaa malatiide, hinttekko yiaya yaagiide hirggoppite. 32 Ayaw gooppe, he ubbabaa worddo nabatuwaappe naagettite; shin untunttu S'oossaa ammanennawantu darissiide koyyiino; he garssa baggana wallatuwallaa mala. 16 Untunttu ubbay hinttena koshshiyaawaa saluwaan de'iyya ayfiyya ayfiyaawaan hintte untuntta erana; aguntsay hinttenttu Aawuu eree. 33 Shin kasettiide, S'oossaa woddentsaa ayfiyya ayfena; gomi"oriikka kookkiyaa kawutetsaanee Aa s'ilottetsaa koyyite; I hinttenttoo ayfiyya ayfena. 17 Hewaadankka, lo"o mitsaa ubbay he ubbabaa immana. 34 Hewaa diraw, wontibaw lo"o ayfiyya ayfee; shin iita mitsay iita ayfiyya ayfee. hirggoppite; ayaw gooppe, wontti gallassay barew 18 Lo"o mitsay iita ayfiyya ayfanaw danddayenna; k'ay hirgana; gallassaa ubbwukka Aa huup'ew gidiyya iita mitsaykka lo"o ayfiyya ayfanaw danddayenna. waayyii de'ee.

7 «S'oossay hinttenttu bolla pirdenna mala, hinttekka haratuwa bolla pirdoppite. 2 Ayaw gooppe, hinttenttu haratuwa bolla pirddiyaawaadan, S'oossay hinttenttu bolla pirddana; k'ay hinttenttu haratoo immanaw makkyaabaan I hinttew makkana. 3 Ne ayfiyaan de'iyya tuussaa be'akka; shin ne ishaa ayfiyaan de'iyya suullaa ayaw s'eellay? 4 Woy ne ayfiyaan tuussay de'ishshin, neeni ne ishaa, «Taani ne ayfiyaappe suullaa kessoo» waanaade gaanaw dandday? 5 Laa ha lo"uwallaa malatiyaa

19 Lo"o ayfiyya ayfena mitsaa ubbay k'ans's'ettiide, tamaan yegettana. 20 Hewaa diraw, hintte untunttu ayfiyya ayfiyaawaan untuntta eranita. 21 «Saluwaan de'iyya Ta Aabbu geedawaa ootsiyaa uray saluwaan kawutetsaa gelanaappe attin, «Godaw, Godaw» giyaa ubbay gelenna. 22 Pirddaa gallassi daro Asay taana, «Godaw, Godaw, nuuni ne suntsan S'oossay kiittowaa odibeykkoo? Ne suntsan s'alahuwallaa kessibeykkoo? K'ay nuuni S'oossay ootsiyaa maalalissiyaabaa ne suntsaan ootsibeykkoo?» yaaganawantta. 23 Taani he wode untuntta, «Taani hinttena ubbakka

erikke; iitabaa ootsiyaawantu hintte ta matappe C'ora Asay awayifii doliya baggappenne wulliyaa haakkite» yaagana. 24 «Hewaa diraw, hawaa ta baggappe yiide, Abraahaamona, Yisaak'ananne k'aalaa sisiide ootsiyaa ubbay mino zaallaa bolla bare Yak'oobanna saluwaa kawutetsaa gaytaan ittippe golliyaa kees'seedda wozanaama asaa mala. 25 uttanawanta yaagay. 12 Shin kawutetsaan de'anaw Iray bukkiide, di'uu di"eedda; c'arkkuukka c'arkkiide, bessiyaa Asay wolk'k'aama d'umaa garssa kare he golliyaa sugeedda. Shin golii mino zaallaa bolla olettana; hewaan untuntu yeeKKannane barenttu kees'etteedda diraw, kunddibeenna. 26 «Hawaa ta achchaa d'ak'anawanta» yaageedda. 13 Hewaappe k'aalaa sisiide ootsenna Asay ubbay, bare golliyaa kaala Yesuusi s'eetuwa kaappuwa, «Ne soy ba; shafiyaa bolla kees'seedda booza asaa mala. 27 neeni ammaneeddawaan new hano» yaageedda; Iray bukkiide, di'uu di"eedda; c'arkkuukka c'arkkiide, s'eetuwa kaappuwa k'oomay he saatiyankka he golliyaa sugina, gollii ellekka kunddeedda. He pas'i aggeedda. 14 Yesuusi P'es'iroosa soy biide, gollii wolk'k'aama kunddettsaa kunddeedda.» 28 Aa bollotatta k'os'uwaarggaade giseeddawunno Yesuusi bare haasayiyaawaa wursseedda wode, be'eedda. 15 Izzi kushiyaa Yesuusi bochchina, Asay I tamaarissiyaawaan maalaletteeddingo. 29 Ayaw k'os'uwo bashi aggeedda; izakka denddaade aw gooppe, I untuntta tamaarissiidde, Muse higgiyaa miyaabaa giigissaaddu. 16 Sa'y omarsseedda tamaarissiyaawanttudan gidennaan, maatay de'iyyaa wode, Asay iita ayyaanatu oyk'k'eedda c'ora asaa Yesuusakko aheedda; nabiyya Isiyaasi, «I nu daaburaa barew akkeedda; k'ay nu harggiyaakka tookkeedda» yaageeddawe polettana mala, Yesuusi iita ayyaanatuwa bare k'aalaan kessiide, harggeedda asaa ubbaakkka patseedda. 18 Yesuusi c'ora Asay bare yuushshuwaan de'iyawanta be'iide, abbaappe hefintsa pinnana mala, barena kaalliyawanta azazeedda. 19 Hewaappe guyyiyaa Muse higgiyaa tamaarissiya ittuu aakkoo yiide, «Tamaarissiyaawoo, neeni biyaasaa ubbaa taani neena kaallana» yaageedda. 20 Yesuusi Aa, «Worakanatoo ollay de'ee; kafatuwaassikka keetsay de'ee; shin Taw, Asaa Na'aw, shemppa akkiyaasaykka baawa» yaageedda. 21 K'ay kaalliyawanttuppe ittuu Yesuusa, «Godaw, taani sintsata baade ta aabba mooganaw ba yaagaarikkii» yaageedda. 22 Shin Yesuusi Aa, «Neeni taana kaala; hayk'k'eeddawantu barenttu anhaa moogino» yaageedda. 23 Yesuusi wonggiriyaan geloode, Aa kaalliyawantu aanana beeddino. 24 Beetay wonggiriya mittana gakkana, abbaan wolk'k'aama hobbi denddeedda; shin Yesuusi gem"isheedda. 25 Aa kaalliyawantu aakkoo biide, gem"ishuwaappe dentseeddingo; hewaappe simmiide Aa, «Godaw, nuuni d'ayetto; nuuna ashshaarikkii» yaageeddingo. 26 Yesuusi untuntta, «Ha ammanuu pac'c'eeddawanttoo, ayaw yayyiitee?» yaageedda. Hewaappe guyyiyaa denddiide, gotuwaanne beetaa aggite giina, gotuunne beetay c'o'u geedda. 27 Asay maalaettiide, «Hawela haray atto, gotuunne beetay azazettiaawee ayba asee?» yaageeddingo. 28 Yesuusi Galilaa abbaappe

8 Yesuusi deriyaappe wod'deedda wode, c'ora Asay

Aa kaalleedda. 2 He wode oolluu oyk'k'eedda itti bitanii Yesuusakko yi Aa sintaan gulbbatiide, «Godaw, ne shene gidooppe, taana patsaade geeshshanaw danddayaa» yaageedda. 3 Yesuusi bare kushiyaa yeddi Aa bochchiide, «Taani kooyay; pas'aade geeyya!» yaageedda. Ellekka oolluu bitaniyaa yeddi aggeedda. 4 Yesuusi Aa, «Simmi hawaa oossinne odoppa; shin k'eesaakko baade ne pas'aade geeyyeeddawaa Aa bessa; ne pas'aade geeyyeeddawaa asaa erissanaw Muse azazeedda yarshshuwa S'oossaw yarshsha» yaageedda. 5 Yesuusi K'ifirinaahooma katamaa geleedda wode, itti Roomaa gade S'eetuwa Kaappuu aakkoo yiide, «Ta Godaw, ta k'oomaa bollay gunddina, daro sakettiide, soyin giseedda; hayya godo taw patsaarkkii» yaagi woosseedda. 7 Yesuusi, «Taani baade Aa patsana» yaageedda. 8 Shin s'eetuwa kaappuu zaariide, «Ta Godaw, neena ta soy gelissanaw taw bessena; shin neeni k'aalaa s'alalaa haasaya; ta k'oomay pas'anawaa. 9 Ayaw gooppe, taani taappe bollanna de'iyawanttoo eeno giyaa asaa; k'ay taappe garssaanna wotaadaratuu de'iino. Taani ittuwa, «Ba!» gooppe bee; k'ay yekkuwa, «Haaya!» gooppe yee; ta k'oomaa, «Hawaa ootsa!» gooppe ootsee» yaageedda. 10 Yesuusi hewaa siseedda wode maalaettiide, barena kaalliyaa asaa, «Taani hinttew tumuwaa oday; taani hawaa mala ammanuwaa haray atto, Israa'eeliyaa gadiyankka be'abeykke. 11

hefintsan de'iyyaa Gerggesenoona geetettiyaan gadiyaa hewaanna aad'd'iidde, Maatoossa yaagiyaawe pinneeda; ita ayyaanatuu oyk'k'eedda laa'u k'aras'aa k'ans's'iyyaa saan utteeddawaa demmiide asatuu he gadiyaan de'iyaawantu duufuwaappe Aa, «Taana kaala» yaageedda. Maatoossikka kesiide, aanana gaketteeddino. Unttunttu daro ita dennddi ek'k'iide, Aa kaalleedda. 10 Yesuusi gidiyaa diraw, ooninne he ogiyaanna aad'd'anaw Maatoossa gollen k'umaa maanaw utti de'ishshin, danddayibeenna. 29 Unttunttu barenttu k'aalaa k'aras'aa akkiyaa c'ora asaynne nagaranchchatuu d'ok'k'u ootsiide, «S'oosaa Na'aw, nuunanna new yiide, aanananne Aa kaalliyaaawantunna ittippe ayi allaallii de'i? Wodii gakkennaan nuuna muranaw gaytaan utteeddino. 11 Itti itti Parisaawatuu yaaddii?» yaageeddinno. 30 Unttuntuppe laafaa hewaa be'iide, Yesuusa kaalliyaaawanttu, «Hinttena haakkiyaasan guduntsaa wudii heemettee. 31 lita tamaarissiyaawe k'aras'aa k'ans's'iyaawantunnanne ayyaanatuu Yesuusa, «Neeni nuuna kessiyaawaa nagaranchchatuwaanna k'umaa ayaw ittippe mii?» gidooppe, hini guduntsaa wudiyaa giddo yeddaarikkii» yaageeddinno. 12 Shin Yesuusi unttunttu yaagiyaawaa yaagiide woesseeddino. 32 Yesuusi unttuntta, sisiide, «Hargganchchatuwaappe attin, pas'atoo «Biitel!» giina unttunttu bitanatuwaappe kesi biide, aakimii koshshenna. 13 Shin hinttenttu biide, S'oosaa guduntsatuwaan geleeddino. Guduntsaa wudii Mas'aafay, ‹Taani maarotetsaa koyyayippe attin, ubbay kakaa lank'k'iyaanna kajjottiidde, abbaan yarshshuwaa kooyikke» yaagiyaawe waagiyaawentto geliide, mitetti aggeeddino. 33 Guduntsaa wudiyaa erite; ayaw gooppe, taani nagaranchchatuwaah heemmiyaawantu bak'atiide katamaa bi aggeeddino; s'eesanaw yeeddawaappe attin, s'illatuwaa s'eesanaw beeddasaan ita ayyaanatuu oyk'k'eedda asatuu yabeykke» yaageedda. 14 He wode Yohaannisa haneeddabaa ubbaa odeadino. 34 Hewaa kaalliyaaawantu Yesuusakko yiide, «Nuuninne siseedda katamaan de'iyyaa Asay ubbay Yesuusanna Parisaawatuu ubbaa wode s'oomeetto; shin gakettanaw keseeddino; Aa be'eedda wode, barenttu neena kaalliyaaawantu ayaw s'oomikkino?» gadiyaappe baana mala woesseeddino.

9 Hawaappe kaala Yesuusi wonggiryaan geliide, ubbaa pinniide, bare katamaa yeedda. 2 Amareeda Asay bollay gunddeedda itti bitaniyaa shanchchamaan tookkiide, Yesuusakko aheeddinno; Yesuusi unttunttu ammanuwaa be'iide, bollay gunddeedda bitaniyaa, «Ta na'aw, yayyoppa; ne nagaray atto geetetteedda» yaageedda. 3 Higgiyaan tamaarissiyaawantuppe ituu ituu barenttu wozanaan, «Laa ha bitanii S'oosaa bolla iitabaa haasayeeettee!» yaagi k'oppeeddino. 4 Yesuusi unttunttu k'ofaa eriide, unttuntta hawaadan yaageedda; «Hinttentu hintte wozanaan hawaii mala iitabaa ayaw k'oppiitee? 5 «Ne nagaray atto geetetteedda» yaagiyaawe mateeyee? Woy, ‹Dendda ek'k'aade hametta› yaagiyaawe mateee? 6 Shin sa'aa bollan nagaraa atto gaanaw taw, Asaa Na'aw, maatay de'iyaawaa taani hinttena erissana» yaagiide, hewaappe guyye I he bollay gunddeedda bitaniyaa, «Dendda ek'k'a; yaataade ne shanchchamaa tookkaade, ne golle ba» yaageedda. 7 Gunddeedda bitaniikka denddi ek'k'iide, bare golle beedda. 8 Shin daro Asay hewaa be'iide yayyeeddino; asaw hawaii mala maataa immeeda S'oosaa galateeddino. 9 Yesuusi yaagiide Aa oochcheeddino. 15 Yesuusi unttuntta, «Bullachchaa yeedda Asay machchatto akkiyaawe barenttuna de'ishshin, kayottanaw danddayiinoo? Danddayikkino; shin machchatto akkiyaawaa unttunttu matappe afana wodii yaana; unttunttu he wode s'oomanawantta» yaageedda. 16 «Ec'a mayuwaa bolla oratsa d'efiyaa wotsiide sikkiaa Asay baawa; ayaw gooppe, ooratsa d'efii ec'a mayuwaa peed'ereetsana; peed'etsaykka kasewaappe daranawaa. 17 Ho'o woyniyyaa eessaa ec'a ogoruwaan naa'iyya Asay baawa. Shin naa'ooppe, he woyniyyaa eessaa ogoruwaan daakkana; barewukka woofettana; ogoruukka bayanawaa. Shin, ho'o woyniyyaa eessaa ooratsa ogoruwaan naa'anaw bessee; laa'uukka baykkino» yaageedda. 18 Yesuusi unttunttoo hewaa odishin, Ayihude Woosa Golle kaappatuwaappe ituu aakko yi Aa sintsaan gulbbatiide, «Ta naatta ha'i hayk'k'aaddu; shin neeni yaade ne kushiyaa izi bolla wotsaarikkii; iza de'uwaan de'anawunnu» yaageedda. 19 Yesuusi denddiide, barena kaalliyaaawantunna ittippe bitaniyaa kaallide beedda. 20 He wode tammanne laa'u laytsaa kumentsaa, izi bollaappe suutsay goggiyaa itti mishiratta guyyenna shiik'aade, Yesuusa mayuwaa mac'araa bochchaaddu. 21

Hawaa iza ootsowe, iza bare wozanaan, «Taani Aa katsaa Goday katsaa c'akkanaw oosanchchatuwaa mayuwaa s'alalaa bochchantto pas'ana» yaagaade yeddana mala, Aa woossite» yaageedda.

k'oppaaddu. 22 Shin Yesuusi yuuyyi izo s'eelliide, «Ta naattee, yayyoppa; neena ne ammanuu patseedda» yaageedda. He man"yaan mishiratta pas'aa aggaaddu. 23 Yesuusi Ayihuda Woosa Golle kaappuwaa soy gakkeeda wode, yeekwaan dinkkaa punniyaa asaanne yeekiyeaa asaa be'iide, 24 «Kare kesite; guutsa naatta gem"ishshaadduppe attin, hayk'k'abeykuu» yaageedda. Hewaappe guyyiyaa Asay Aa bolla darii miic'c'eedda. 25 Shin c'ora asaa kare I kesseeddawaappe guyyiyaa, golle geliide, naatti kushiyaa oyk'k'eedda; naattakka dendda aggaaddu. 26 He waarii, he man"yaan he gadiyan ubbaan sisetteedda. 27 Yesuusi hewaanna aad'd'iide biyaa wode, laa"u k'ook'atuu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Daawite na'aw, nuuna maaraarikkii» yaagiidde Aa kalleeddino. 28 Yesuusi golle geleedda wode, k'ook'atuu aakkoo yeeddino; Yesuusi untuntut, «Taani hawaa ootsanaw danddayiyaawaa ammaniitee?» yaageedda. Unttuntut, «Ee Godaw» yaagi zaareeddino. 29 Hewaappe guyyiyaa, Yesuusi untuntut ayfiyaa bare kushiyaa bochchiide untuntut, «Hinttew hinttenttu ammanuwaadan hano» yaageedda. 30 Unttuntut ayfii dooyetti aggeedda; Yesuusi untuntuttoo, «Hawaa oosinnee odoppite» yaagiide minisiide odeedda. 31 Shin untuntut biide, he gadiyaa ubbaan Yesusabaa odeeeddino. 32 Unttuntut kesiide biyaa wode, amareeda Asay iita ayyaanay oyk'k'ina duudeedda bitaniyaa Yesuusakko aheeddino. 33 Yesuusi iita ayaanaa kesseeddawaappe guyyiyaa, duude bitanii haasayeedda. Asay, «Hawe ooratsabaa; hawaa malabay Israa'eeliyaa gadiyan ubbakka hanibeenna» yaagi maalaletteeddino. 34 Shin Parisaawatuu, «I iita ayyaanatuwaa kaappuwaa wolk'k'an s'alahatuwaa kessee» yaageeddino. 35 Yesuusi untuntut Ayihuda woosa golletuwaan tamarissiiddenne kawutetsaa wongalaa mishiraachchuwaa odiidde, k'ay hargjiyaa ubbaappenne sakuwaa ubbaappe asaa patsiidde, wogga katamatuwaaninne k'eri katamatuwaa ubbaan yuuyyeedda. 36 C'ora asaa be'iide, heemmiyaa Asay baynna dorssaadan Asay hirggettiyaa dirawunne asaa maaddiyaabay baynna diraw, asaw k'aretteedda. 37 Yaatiide barena kaalliyawaantta, «K'oychchaw gakka katsay dara; shin c'akkiyaa Asay guutsa. 38 Simmi

10 katsaa Goday katsaa c'akkanaw oosanchchatuwaa mala, Aa woossite» yaageedda.
Yesuusi bare tammanne laa"u kaalliyawaantta s'eesiide, untuntut iita ayaanaa kessana mala, k'ay hargjiyaa ubbaanne sakuwaa ubbaa patsana mala, untunttoo maataa immeedda. 2 Yesuusi kiitteedda tammanne laa"atuwaa suntsay, koyrowe P'es'iroosa geetettiya Simoonanne Aa ishha Inddiraasa, Zabddiyoosa naanaa, Yaak'oobanne Yohaannisa, 3 Pilip'p'oosa, Bartalamoosa, Toomaasa, k'aras'aa akkiyaa Maatoossa, Ilppiyoosa na'aa Yaak'oobanne Taadoosa; 4 bare gadew k'arettiya Simoonanne Yesuusa aatsi immeedda Ask'k'orootu Yihudaa. 5 Yesuusi ha tammanne laa"atuwaa hawaadan yaagiide kiitteedda; «Ayihuda gidenna asaa gadiyaa booppite; k'ay Samaaretuwaa katamaakka geloppiite; 6 hewaa diraa bayeedda dorssaakko, Israa'eeliyaa asaakko 7 biide, «Saluuwa kawutetsay mateedda» yaagiide odite. 8 Hargganchchatuwaa patsite; anhaa hayk'uwaappe dentsite; oolluu oyk'k'eeddawantta patsite; iita ayyaanatuwakka kessite. Hinttentu c'oo akkeedita; c'oo immite. 9 Work'k'aa woy biraa woy santtimiyyaa hinttentu kiisyaan oyk'k'oppite; 10 woy ogew k'arc'c'itiyaa, woy laa'entsiyyaa mayuwaa, woy c'aammaa woy s'am"aa oyk'k'oppite. Ayaw gooppe, oosanchchaw koshshiyabab k'umaa. 11 «Hinttentu geliyaa katamaan woy k'eeru katamaa ubbaan hinttena mokkanaw nashettiyaawe oonentto akeekan s'omoosite; hinttentu hewaappe kesana gakkanaw, hewaan uttite. 12 K'ay golle geliidde sarotite. 13 He gollen de'iyaa Asay hinttena mokkooppe, hinttentu saroteedda sarotay untuntut gakko. Shin untuntut hinttena mokkennaan is's'oppe, hinttentu saroteedda sarotay hinttew guyye simmo. 14 K'ay itti itti gollii woy katamay hinttena mokkennaan woy hinttentu odiyaawaa sisennaan is's'oppe, he golleppe woy he katamaappe kesiide, hinttentu gediyaappe baanaa shoc'ite. 15 Taani hinttew tumuwaa oday; S'oossay pirddiyaa gallassi he katamaa asaappe, Sodoomaa katamaa asawunne Gamoora katamaa asaw pirddaa kawushissana. 16 «Be'ite! Taani hinttena dorssaa wallatuwaa giddo yeddiyaawaadan yedday. Hewaa diraw, shooshshaadan c'inc'c'a gidite; k'ay harap'p'yaadan, ashikke gidite. 17 Shin asaappe naagettite. Ayaw gooppe, Asay hinttena pirddaa

gollew aatsiide immana; k'ay bare Ayihuda woosa asaa sintsaan taana kaddiyaa oonanne taanikka gollettuwaankka hinttena lissuwaan peeddana. 18 k'ay saluwaan de'iyaa ta Aabbu sintsaan Aa Gadiyaa ayissiyaawantu sintsaaaninne kaatatuwaan kaddana. 34 «Taani sa'aw sarotetsaa ahanaw sintsaan ta diraw hinttentu ek'k'iide, untuntuttoonne yeeddawaa hinttew malatoppo; taani tooraa ahanaw Ayihuda gidenna asaa sintsaan taw markka gidanita. yeeddawaappe attin, sarotetsaa ahanaw yabeykke. 19 Shin untuntuu hinttena pirddaw aatsiyya wode, 35 Ayaw gooppe, taani na'aa Aa aabbuppe, naatto hinttentu haasayanabaa he saatiyaan S'oossay izi daayippe, na'aa machchattokka izi bollatttippe hinttew immiyaa diraw, hinttentu gaanabawunne shaakkanaw yaad; 36 asaw morkketuu Aa golle woy waagiide haasayanenttonne hirggoppite. 20 asatuwaan gidanawantta. 37 «Bare aabba woy Ayaw gooppe, hinttentun aki'iide haasayiyaawe bare daayo taappe aatsiide siik'iyaaewe tawaa hinttentu Aawuwaa Geeshsha Ayyaanaappe attin, gidanaw bessena; bare attuma na'aa woy bare haasayiyaawantu hinttentta gidiikkita. 21 «lshay mac'a naatto taappe aatsiide siik'iyaaewe tawaa bare ishaa, aawuu bare na'aa bolla denddana; gidanaw bessena. 38 Bare mask'k'aliyaa tookkiide, naanay parenttu aattinna aawuwaa bolla denddiide, ta geeduwaan kaallennawee tawaa gidanaw bessena. untuntua wod'isana. 22 K'ay Asay ubbay hinttentta ta 39 Bare shemppuwaa ashshiyaaewe bayizzanawaa; suntsaa diraw is's'ana; shin wurssetsay gakkanaw shin ta diraw bare shemppuwaa bayizziyaawe genc'c'iyaaewe attanawaa. 23 Untuntuu hinttena ashshanawaa. 40 «Hinttentta mokkiyaawe taana itti katamaappe yederssooppe, hara katamaa mokkee; k'ay taana mokkiyaawe taana kiitteedawaa biite. Ayaw gooppe, taani hinttew tumuwaa gay; mokkee. 41 Nabiyaa, nabiyaa suntsaan mokkiyaawe, taani, Asaa Na'ay, yaana gakkanaw, hinttentu nabiyaa gatiyaa aanana gishettanawaa; k'ay s'illuwa, hintte oosuwaa Israa'eeliyaa katamaa ubbaan s'illuwaa suntsaan mokkiyaawe, s'illuwaa gatiyaa ootsiide wurssikkita. 24 «Tamaariyaawe barena aanana gishettanawaa. 42 Ooninne ha taana tamaarissiyaawaappe darennna; k'oomaykka bare kaalliyawanttuppe guus's'iyaa ittoo, haray atto godaappe darennna. 25 Tamaariyaawe barena buliyaa haatsaa s'alalaa ushanaw immooppekka, tamaarissiyaawaa keena gidiyaawe, k'oomaykka bare taani hinttentoo tumuwaa gay; I bare gatiyaa akkana» godaa keena gidiyaawe aw gidana; untuntuu golle yaageedda.

godaa Bi'eel-Zebuula giide s'eesooppe, Aa golle asaa waagi s'eesaneeeshsha! 26 «Simmi asaw yayyoppite; ayaw gooppe, gentsi wotseeddabay k'onc'c'iyaa kesennaan attena; k'oseeddabaykka erettennaan attena. 27 Taani hinttenttoo d'umaan odiyabaaa poo'uwaan haasayite; hinttew haytsaan saasukkiide odeedawaa, d'ok'k'asaan awaayite. 28 Ashuwaan wod'iyaawanttoo yayyoppite; untuntuu, shemppuwaa wod'anaw danddaykkino. Shin shemppuwaaashuwaan Gaannamiyan d'ayissanaw danddayiyaa S'oossaw yayyite. (Geenna 91067) 29 Laa"u suunniyaa kafatuu santtimiyan zal"ettikkinoo? Hinttentu Aawuwaa sheniyyaa gidana d'ayooppe, he suunniyaa kafatuwaappe ittinnakka sa'aan wod'd'aade bayukku. 30 Shin haray atto, hinttentu huup'iyaaan de'iyaa binnaanay ubbaykka payduwaan de'ee. 31 Simmi yayyoppite; daro suunniyaa kafatuwaappe hinttentu aad'd'iita. 32 «Hewaa diraw, asaa sintsaan tabaa markkattiyya oossi gidooppenne, taanikka saluwaan de'iyaa ta Aabbu sintsan markkattana; 33 shin

11 Yesuusi bare tammanne laa"u kaalliyawantta azaziyaawaa poleedda wode, hewaappe denddiide, katamatuwaan tamaarissanawunne odanaw beedda. 2 S'ammak'iyaa Yohaannisi k'asho gollen de'iidde, Kiristtoosi ootseeddawaa siside, barena kaalliyawantta aakko kiittiide, 3 «Yaanawe neeneeyye? Woy haraa naaganee?» yaagi oochchanaadan ootseedda. 4 Yesuusi zaariide, untunttoo hawaadan yaageedda; «Biide hinttenttu be'iyawaanne sisiyaaawaa Yohaannisaw odite; 5 k'oock'atuu s'eelliino; wobbatuu hamettiino; olluu oyk'keeddawantu pas'iide geeyyino; tullatuu sisiino; hayk'keeddawantu denddiino; hiyeesatuu wonggalaa mishiraachchuwaa sisiino. 6 Tabaa sid'enna uray anjetteeddaawaa» yaageedda. 7 Yohaannisa kaalliyawanttu simmi beedda wode, Yesuusi Yohaannisabaa shiikeedda asaw hawaadan yaagi haasayeedda; «Ayaa be'anaw Asay de'enna mela biittaa keseedditee? C'arkkuu k'aatsjiyya mak'kaa be'anaw keseedditee? 8 Yaatina, ayaa

be'anaw keseedditee? Lo"iyaa mayuwaa mayeedda simmanawantashshin. 22 Taani hinttew oday; pirdaa bitaniyaa be'anaw keseedditee? Lo"iyaa mayuwaa gallassi S'oossay hinttewpe S'iiloosa katamawunne mayeeddawantu kaatatuwaa gollen de'iino. 9 Sidoonaa katamaw pirdaa kawushissana. 23 Yaatina, ayaa be'anaw keseedditee? Nabiyyaa be'anaw keseedditee? Ee, Taani hinttew oday; nabiyaappekkaaad'd'iyaawaa be'eedita. 10 Ayaw gooppe, S'oossa Mas'aafan, «S'oossay, «Be'a, taani kiittiyaawaa neeppe sintsaw yeddana.» I new ogiyaa giigisanawaa» yaageedda geetettiide de'anawaashshin. (Hadès g86) 24 Taani hinttew Yohaannisabay s'aafetteedda.» 11 Taani hinttenttoo oday; pirdaa gallassi S'oossay neeppe Sodoomaw tumuwaa oday; aatti uluwaappe yeletteedda asaa pirdaa kawushissana» yaageedda. 25 Yesuusi he ubbaan S'ammak'iyaa Yohaannisappe aad'd'iyaawe wode zaariide, hawaadan yaageedda; «Ta Aabboo, ooninne denddibeenna; shin saluwaan kawutetsaan saluwaan sa'aa Godaw, neeni hawaa aad'd'eedda ubbaappe laafiyaawe aappe aad'd'ana. 12 eranchchatuwaappenne akeekanchchatuwaappe S'ammak'iyaa Yohaannisa wodiyaappe doommiide, gentsaade, erenna naanaatoo k'onc'c'isseedda hachche gakkanaaw, saluwaan kawutetsatta daro diraw, neena galatay; 26 Ee ta Aabboo, ayaw naak'ettaw; min baas'etiyaawantu izo demmiino. gooppe, hawe ne shenyaadan oo setteedda. 27 13 Ayaw gooppe, nabatuu ubbatuunne Muse «Ta Aabbu taw ubbabaa immeedda; Aawuwaappe higgii Yohaannisa wodii gakkanaaw, timbbityaa haray Na'aa erenna; Na'aappenne Na'ay Aawuwaahaa asaayeeddinno; 14 simmi hinttenttu untunttu k'onc'c'issanaw kooyiyaa asaappe attin, haray haasayowaa ammananawaa gidooppe, yaanawaa Aawuwaahaa erenna. 28 «Daaburanchchatoo, dees'uwaahaa geetetteedda Eelaas ha Yohaannisa. 15 Sisiyya tookkowanttoo ubbatoo, taakko haa yiite; taani haytsay de'iyaawe siso! 16 «Shin taani ha wodiyya hinttentta shemppissana. 29 Taani garanne asaa ayaanna leemisoo? Untunttu k'oc'aan uttiyya ta wozanaan ashikke gido diraw, ta morgge naanaa malatiino; untunttu barenttu laggetsatuwaa mitsaan waas'ettite; taappe tamaarite; hinttenttu s'eesiide, 17 «Nuuni hinttenttoo his'is'iyaa punneedo; sheempookka hintte shemppuuwa demmana. 30 shin duribeykkita; yekkuwa yetsaakka kesseedio; Ayaw gooppe, ta morgge mitsay giigaa; k'ay taani shin yeekkibeykkita» yaagiino. 18 Ayaw gooppe, hinttentta toosseeddawekka kawushsha» yaageedda. Yohaannisi s'oomiidenne woyniyya eessaa ushennaan yiina untunttu, «Aa bolla iita ayyaanay de'ee» yaageeddino. 19 Taani, Asaa Na'ay, maaddenne ushaadde yiina, untunttu taana, «Ha nafisaamaanne woyniyya eessaa ushiyaawaa be'ite; k'aras'aa k'ans's'iyaawantunnanne nagaranchchatuwaanna siik'ettee» yaagiino; shin S'oossa aad'd'eedda eratetsay bare oosuwaan tuma gidiide beettee» yaageedda. 20 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi bare malaataappe dariyaa bagga ootseenda katamatuwaan de'iyyaa Asay barenttu nagaraappe simmibeenna diraw, untunttu hawaadan yaagiide, tooshiyaa doommeedda; 21 «Koraaziine katamaw, new aayyero; Beetesayda katamaw, newukka aayyero; ayaw gooppe, hinttenttu bolla S'oossay ootseenda malaatay S'iiloosa katamaaninne Sidoonaa katamaan oo settowaa gidintto, untunttu maak'iyaa mayyiide, bidintsa okettiide, beni barenttu nagaraappe

12 Yesuusi he wode Sambbata gallassi, tisha banggaa giddonna aad'd'ishshin Aa kaalliyawantu koshattiide, tisha banggaa duutsiide, muussaa doommeedda. 2 Shin Parisaawatuu hewaa be'iide Yesuusa, «Be'a, neena kaalliyawantu Sambbata gallassi ootsanaw woga gidennabaa ootsiino» yaageeddino. 3 Shin Yesuusi untunttoo hawaadan yaageedda; «Daawitenne aanana de'iyaawantu koshatteedda wode, Daawite ootseeddawaa nabbabi beykkitee? 4 Daawite S'oossa golle geliide, k'eesatuwaa s'alalay maanaappe attin, inne aanana de'iyaawantu maanaw woga gidenna S'oossaw yarshsheeda k'umaa meedda. 5 Woy Sambbataa ubbaan Geeshsha Goliyaan de'iyyaa k'eesatuu Sambbataa wogaa mentsiyaawaa, k'ay untunttoo hewe bayizzo gidennawaa Muse higgijyan nabbabi beykkitee? 6 Shin taani hinttew oday; Geeshsha Goliyaappe

aad'd'iyaawe hawaan de'ee. 7 S'oossa Mas'aafay, k'ofaa eriide, untuntta hawaadan yaageedda; «Taani maaroetsaa koyyayippe attin, yarshshuwaa «Bare giddon shaakettiya kawutetsay ubbay koyyikke» yaagiyaawe waagiyawentto hinttenttu d'ayana; k'ay bare giddon shaakettiya katamay eriitentto, bayizzuu baynna asaa bolla pirdikkita. 8 woy gollen de'iyaa asaykka minnenna. 26 K'ay Ayaw gooppe, taani, Asaa Na'ay, Sambbataa Godaa» Sees'aanay Sees'aanaa kessiyaawaa gidooppe, yaageedda. 9 Yesuusi hewaappe denddiide, Ayihuda bare giddon shaakettee; yaatina, Aa kawutetsay woosa golle beedda. 10 Hewan kushii gunddeedda waaniide min ek'kanawee? 27 Taw Bi'eel-Zebuuli itti bitanii de'ee; Yesuusa mootanaw gaasuwaa wolk'kaa immina, taani s'alahatuwa kessiyaawaa koyyiyya asatuu, «Sambbataan, hargganchchaa gidooppe, hinttenttu asaw wolk'kaa ooni immina patsiyaawe wogee?» yaagiide Aa oochcheeddino. s'alahatuwa kessanee? Hewaa diraw, untunttu 11 Yesuusi untunttu, «Hinttenttu giddon itti dorssay hintte bolla pirddana. 28 Shin S'oossa Geeshsha de'iyaa uray, he dorssay Sambbata gallassi ollaan Ayaanay taw wolk'kaa immina, taani s'alahatuwa kunddooppe, oyk'kiide kessennawe oonee? 12 kessiyaawaa gidooppe, simmi S'oossa kawutetsay Yaatina, Asay dorssaappe wooti loytsiide darennee! hintte bolla yi diggeedda. 29 «Woy Asay kasetiide, Hewaa diraw, Sambbata gallassi lo"obaa ootsiyaawe wolk'kaama asaa k'achchennaan de'iidde, Aa woga» yaageedda. 13 Hewan guyyiyan golle gelide, Aa miishshaa bonk'kanaw waaniide bitaniyya, «Ne kushiyaa piddi ootsa» yaagina danddayii? K'achcheeddawaappe guyyiyan, Aa bitanii piddi ootsowaappe guyyiyan, Aa kushii miishshaa bonk'kanaw danddayee. 30 «Ta bagga yekko kushiyawaaadankka pas'i aggeedda. 14 gidenna uray tawaa is'see; k'ay taananna ittippe Shin Parisaawatuu kare kesiide, Yesuusa wooti shiishshennawe laalee. 31 Hewaa diraw, taani wod'anentto mak'k'eteeddino. 15 Shin Yesuusi hinttew oday; S'oossay asaw ay nagaraa gidinakka, untunttu zoretaa eriide, hewaappe aggiide biyaa k'ay ay bore gidinakka atto gaana; shin Geeshsha wode, daro Asay Aa kaalleeda; hargeedda Ayaanaa boriyaawaa atto geena. 32 Ta bolla, Asaa ubbaa patseenda. 16 S'oossay nabiyyaa Isiyaasa Na'aa bolla, iitabaa haasayiyaa O nagaraanne baggana odeddawe polettana mala, Yesuusi S'oossay atto gaana; shin Geeshsha Ayaanaa bolla asatoo, «Tabaa hara asaw odoppite» yaageedda. 18 iitabaa haasayiyaa O nagaraanne sa'aan gidina, S'oossay Isiyaasa baggana hawaadan yaageedda; saluwankka S'oossay atto geena. (aiōn g165) 33 «Taani dooreedda ta ayili, taani siik'iyaa, taana «Lo'o ayifiya demmanaw lo'o mitsaa dichchanaw nashechchiyaawe haweku. Taani ta Ayaanaa bessee; iita mitsaa hinttenttu dichchooppe, iita Aa bolla wotsana. I suure pirdaa asaw ubbw ayifiya demmanita; ayaw gooppe, mitsay erettiyaawe odanawaa. 19 I palumettenna; woy waassenna. bare ayifiya ayifiyaawaana. 34 Shooshshatoo, Bare k'aalaakka ogiyaan sissenna. 20 Suure hinttenttu iita gidiidde, wooti lo"obaa haasayanaw pirday s'ooni kesana gakkaw, tinc'c'etteedda danddayitee? Ayaw gooppe, doonay wozanaa giddon mak'kaa mentsenna; k'ay c'uwtiyya muk'aaddaa kumeeddawaa haasayee. 35 Lo'o Asay bare lo'o k'unc'cuutiyaakka I toyisenna. 21 Ayihuda gidenna minjuwaappe lo"obaa kessee; k'ay iita Asay bare iita Asay ubbay, Aa bolla parenttu hidootaa wotsana» minjuwaappe iitabaa kessee. 36 Taani hinttenttoo yaageedda. 22 Hewan guyyiyan, amareeda oday; Asay bare haasayeedda maaddenna haasayaa asatuu iita ayyaanay oyk'k'ina duudeedda itti k'ook'a ubbw pirdaa gallassi zaaruwa immanawaa. 37 bitaniyya Yesuusakko aheeddino; Yesuusi he Ayaw gooppe, ne haasayay neena s'ilissana; woy duude bitaniyya patseenda; bitaniikka haasyaanne ne haasayay ne bolla pirdissana» yaageedda. s'elaa doommeedda. 23 Asay ubbay maalaattiide, 38 Hewan guyyiyan, higgiya tamarissiyya «Laa hawe Daawite na'aa gidanddeeshsha?» itti itti asaynne Parisaawatuu zaariide Yesuusa, yaageeddingo. 24 Shin Parisaawatuu hewaa sisiide, «Tamarissiyyaawoo, neeni malaataa ootsishshin, «Ha bitanii iita ayyaanatuwaa kaappuu Bi'eel-nuuni be'anaw koyyeetto» yaageeddingo. 39 Shin Zebuuli» barew wolk'kaa immina, s'alahatuwa I zaariide, untunttoo hawaadan yaageedda; «Ha kessee» yaageeddingo. 25 Shin Yesuusi untunttu wodiyyaa Asay iitanne S'oossa ammanenna diraw,

malaataa koyyee; nabiyyaa Yoonaasa malaataappe wode c'arshshay shulleedda; adussa s'ap'uwaat attin, hara malaatay imettenna. 40 Yoonaasi wogga yeddiveenna diraw meli aggeedda. 7 Itti itti moliyaa uluuwaan heezzu gallassaanne heezzu zeretsay aguntsaa giddon wod'd'eedda; hewaan k'ammaa de'eeddawaadan, Asaa Na'aykka, biittaa doleeddawaa aguntsay dic'c'iide c'uulleedda. 8 giddon heezzu gallassaanne heezzu k'ammaa Itti itti zeretsay tu'e biittaan wod'd'iide doleedda; de'anawaa. 41 Nanawe Asay Yoonaasi odeddawaan ittuu s'etuu ayifiya, ittuu ussupun tammuwaa, ittuu barenttu nagaraappe simmeedda diraw, pirdaa hattamuwaay feedda. 9 Sisiyaay haytsay de'iyaa gallassi denddiide, hinttentta mootanawannta; uray sisol» yaageedda. 10 Yesuusa kaalliyawanttu beyte, Yoonaasappe aad'd'iyaaawe hawaan de'ee. aakkoo shiik'iide, «Neneen ayaw asaw leemisuwaan 42 Duge bagga gadiyaa kaatatta Solomonew oday?» yaageeddin. 11 Yesuusi zaariide, de'iyaa aad'd'o eratetsaa sisanaw sa'aa gas'aappe untunttoo hawaadan yaageedda; «Hinttenttoo yeedda diraw, pirdaa gallassi dendaade, saluwa kawutetsaa s'uuraa erussay imetteedda; shin hinttentta mootanawunnu; beyte, Solomoneppukka untunttoo imettibeenna. 12 Ayaw gooppe, de'iyawoo aad'd'iyaaawe hawaan de'ee. 43 «lita ayyaanay gujettana; aw daranawaa; shin baynnawaappe haray asaappe keseedda wode, barew shemppiyyaa sa'aa atto, he de'iyawekka aketanawaa. 13 Taani untunttu koyyiide, haatsay baynna melasaanna yuuyyee; shin s'eelliide s'eellennawaadan, sisiide sisennawaadan demmenna. 44 He wode, «Taani aggaade yeedda haniyya diraw, woy k'ay akekena diraw untunttoo ta golle simmana» yaagee; simmiide yiyya wode, leemisuwaan oday. 14 «Isiyaasi untunttubaa gollii mela de'iyawaannte pitetti geeyyiide, giigi hawaadan odowe polettanawaa; «Hinttenttu sissaa utteeddawaa demmee. 45 Hewanappe guyyiyan, biide sisana; shin hinttenttoo gelenna; hinttenttu s'eelaa barepape iitiyya laappu hara ayyaanatuwaa akkiide s'eelana; shin be'ikkita. 15 Ayaw gooppe, ha yee; he ayyaanatuu geliide, hewaan de'iino. He asaa wozanay guzumeedda; barenttu haytsaa bitaniyya de'uukasewaappe darii iitee. Ha wodiyaa tullisseeddino; barenttu ayifiyaakka c'iilummeeddino. iita asawukka k'ay hewaadanan hanana» yaageedda. Hawe baawentto, untunttu barenttu ayifiyaan be'anaa; 46 Yesuusi daro asaw haasayishshin, Aa daayanne barenttu haytsaan sisana; barenttu wozanaankka Aa ishatuu aanana haasayanaw koyyiide, karen akeekaana; untunttu taakko, S'oossaakko simmana; ek'k'eeddino. 47 Hewanappe de'iyaa asaappe ittuu Aa, taanikka untuntta patsana» yaagee. 16 «Shin hinttenttu «Ne daayanne ne ishatuu neenanna haasayanaw ayfii s'eelliya dirawunne hinttenttu haytsaykka koyyiide, karen ek'k'eeddino» yaageedda. 48 Shin sisiyaay diraw, hinttenttu anjetteeddawanttu. 17 Yesuusi zaariide, «Ta daaya oonee? Ta ishatuu Taani hinttenttoo tumuwaa oday; daro nabatuunne oonee?» yaageedda. 49 Bare kushiyian barena s'ilattuu hinttenttu be'iyawaa be'anaw amotteeddin; kaalliyawanttukko s'orssiide, «Beyte, ta daayanne ta shin be'ibeykkino. Hinttenttu sisiyaawaa sisanaw ishatuu hawanttushi. 50 Ayaw gooppe, saluwaan amotteeddin; shin sisibeykkino. 18 «Simmi katsaa de'iyaa ta Aabbu sheniyyaa ootsiyaa ubbay, ta ishaa, zeriyaawaa leemisuwaah biletay giyaawaa sisite. 19 ta michchatonne ta daayo» yaageedda.

13 Yesuusi he gallassi soyippe kesiide, abbaa
gas'aan utteedda. 2 Daro c'ora Asay bare
yuushshuwaan yuuyyi aad'd'iide shiik'ina, wonggiriyaa
giddo geliide utteedda; Asay ubbay abbaa gas'aan
ek'k'eeddino. 3 Asaw leemisuwaan darobaa hawaadan
yaagiide odedda; «Itti bitanii zeretsaa zeranaw
keseedda. 4 I zerishshin, itti itti zeretsay ogiyaa
doonaan wod'd'eedda; yaatina kafuu yiide meedda.
5 K'ay itti itti zeretsay anc'c'o gideedda biittaa
bolla wod'd'eedda; daro biittay baynna diraw, he
zeretsay ellekka doleedda. 6 Shin away keseedda

Kawutetsaa k'alaalaa sisiide, akekena ooninno ogiyaa
doonaan wod'd'eedda zeretsaa mala; s'alaliyaa
kaappuu yiide, untunttu wozanaan zeretteeddawaa
mas'i diggee. 20 Anc'c'o biittaaan wod'd'eedda zeretsay
k'alaalaa sisiide, ellekka nashechchaan akkiyawanttu
malatee. 21 Shin he asattuu ha'issappe attin,
untuntun s'ap'u baawa; k'alaalaa gaasuwaan metuu
woy yedesay yiyya wode, ellekka d'ubetti aggiino.
22 K'ay aguntsaa giddon wod'd'eeddawee k'alaalaa
sisiyaawaa bessee; shin ha sa'aa de'oo hirgussayenne
duretetsaa siik'ussay k'alaalaa c'uullee; ha gaasuwaan
he zeretsaykka ayfenaan atti aggee. (aiōn g165)

23 Tu'e biittaan zeretteeddawe, k'aalaa sisiide, zeretsay S'oossaakawutetsaa asaa; zaaringgii akeekiyaa asaa bessee; ikka ayfee; ituu s'eeetuwa, s'alahiyaa kaappuwa naanaa. 39 Zaaringgii ituu usuppuun tammuwaa, ituu hattamuwaayfee» zereeddawe morkkiyaa s'alahiyaa; k'oychchaa yaageedda. 24 Yesuusi untunttoo haraleemisuaa wodii, wodiyaa wursetsaa; k'ay k'oyc'iyaawanttu hawaadan yaagiide odedda; «Saluwaakawutetsay zaaringgii mas'iide, tamaan guuddiyaawaan, malatee. 25 Shin k'amma Asay gem'ishidigina, Aa wodiyaa wursetsaan hewaa mala gidanawaa. morkkii yiide, zarggaazereeddawaa bolla zaaringgiiyaa (aiōn g165) 41 Asaa Na'ay, kiitanchchatuwa. 26 Shin zarggay doli ayfeedda kiittanawaa; untunttoo Aa kawutetsaa giddon nagaraw wode, zaaringgii he wode beetteedda. 27 «Aa gaaso gidiyya ubbatuwaanne iitabaa ootsiyaawantta k'oomatuu aakkoyiide, *«Godaw, neeni ne goshshan mas'iide kessanawantta.* 42 Yaatiide to'enna tamaan lo'o zeretsaa zerabeykkii? Yaatina, zaaringgii olanawantta; hewaan untunttoo yeeKKanawanttan hak'appe yeeddee? yaageeddino. 28 «Hewaappe achchaa d'ak'anawantta. 43 He wode s'illatuu parenttu guyyiyan goday, *«Hewaa morkkii ootseedda* aabbu kawutetsaan awaadan poo'ana. Sisiyaayaageedda. K'oomatuu, *«Nuuni biide shoddanaadan haytsay de'iyaa uray siso!* 44 «Saluwaakawutetsay dosay?» yaageeddino. 29 «Shin I, *«Aggitte, goshshaan moogetteedda miishshaa bessee;* itti zaaringgiiyaa hinttenttu shoddiidde, zarggaanna bitanii he miishshaa demmiide, zaariide moogi shoddanita. 30 Bochchoppite; k'oyc'iyaawodii gakkoode, ubbaa zal'iide, he goshshaa shammeedda. 45 «K'ay taani k'oyc'iyaawantta, kasetiide zaaringgiiyaa mas'ite; saluwaakawutetsay ink'k'uwa geetettiyaalar tamaan guuddanaw pochchiyaan al'o shuchchaa shammanaw koyyiyaa zal'anchchaa k'achchite; shin zarggaashiihiide diiyaaan k'olite» malatee. 46 He zal'anchchay daro al'o ink'k'uwaagaanaa» yaageedda. 31 Yesuusi untunttoo haraleemisuaa demmiide, biide barew de'iyawaa ubbaa zal'iide, Aa leemisuaa yaagiide odedda; «Saluwaakawutetsay shammeedda. 47 «K'ay saluwaakawutetsay ubbaa sannaaf'iya geetettiyaagutsa mitsatti ayfiyaa k'ommo moliyaa oyk'k'iya, abbaan yegeteedda malatee; he mitsatti ayfiyaa Asay akkiide, bare dabbaa malatee. 48 Molii dabbaa kumeedda wode, goshshan zereeda. 32 He zeretsata hara zeretsaa moliyaa oyk'k'iyaasatuu abbaappe gas'aa kesiide ubbaappe guus'saw; shin dic'c'eedda wode, hara utteeddino; yaatiide lo'o moliyaa k'oriide, yeggiyaa atakilttiya ubbaappe daraw; kafuu yiide, izi k'ankkaan miishshaa yeggeeddino; shin iita moliyaa worakees'siyaawaa keena wogga mitsaa gidaaddu oleeddino. 49 Wodiyaa wursetsaan hewaan yaageedda. 33 K'ay Yesuusi haraleemisuaa hanana; kiitanchchatuuyiide, nagaranchchatuwauntunttoo yaagiide odedda; «Saluwaakawutetsay s'illatuwaagidooppe k'oriide, (aiōn g165) 50 itti mishiratta heezzu keriyaa d'iliyaa akkaade, to'enna tamaan olanawantta; hewaan untunttu munak'keedda munak'ay ubbay denddانا gakkanaw, yeeKKanawanttanachchaa d'ak'anawantta. 51 aan tigeedda irshhuwaamalatee» yaageedda. 34 «Hawebabay hinttenttoo geleeddee?» yaagiide Yesuusi asaw he ubbaa leemisuaan odedda; untunttoo oochcheedda. Untunttoo, «Ee» yaageeddino. leemisuu baynnaan I ittiabakka odenna; nabii, «Taani 52 I, «Hewaa diraw, saluwaakawutetsaa s'uuraa untunttoo haasayiyya wode, leemisuaan haasayay. loytsi eriyaa, higgiyaa tamarissiyaa ubbay, bare Alami med'ettoodeppedoommiiide geemmeedda miishshaa shiishshi wotseedda golliyaappe ooratsa yewatuwaa oday» yaageeddawapelettana mala, miishshaa ec'a miishshaa shaakki kessiyaa hewaa I odedda. 36 Hewaappe guyyiyan, Yesuusi izaawa malatee» yaagi zaareedda. 53 Yesuusi asaa aggiiide, soy geleedda; Aa kaalliyaaawantta aakkoha leemisatuwaa odi wurssowaappe guyyiyan, biide, «Goshshan de'iyaa zaaringgiiyaa leemisuaa hewaappe denddiide, 54 bare katamaa Naazireete bletsaa nuwoda» yaageeddino. 37 Yesuusi zaariide, beedda. Ayihuda woosa gollen tamarissiyaa hawaadan yaageedda; «Lo'o zeretsaa zeryaawee siseedda Asay maalalettiide, hawaadan yaageedda; Asaa Na'aa; 38 goshshay ha alamiya; lo'o «Hawehaad'd'o eratetsaanne S'oossay ootsiyaayaageedda.

malaataa ootsanaw wolk'k'aa hak'appe akkeeddee? yaatiide untuntunna de'iyyaa hargganchchatuwaa
55 Hawe anaas'iyyaa na'aa gidennee? Aa daaya patseedda. 15 Sa'ay omarssiyaa wode, Yesuusa
Mayraamo gidekkee? Aa ishatuu Yaak'ooba, kaalliyawanttu aakko yiide, «Hawe sa'ay Asay
Yooseefo, Simoonanne Yihudaa gidikkinoo? 56 Aa baynnasaa; ha'i sa'ay k'ammi diggeedda; Asay
michchatuu ubbay nuunanna de'ikkino? Yaatina, I ha ubbay k'egeri katamatuwaabiiide, barenttoo k'umaa
eraa ubbaa hak'appe demmeeddee?» yaageeddino. shammana mala, asaa moyzza» yaageeddino. 16
57 Unttuntu I giyabaaa akkenaan is'seeddinno. Shin Yesuusi untuntta, «Asay baanaw koshshenna;
Shin Yesuusi he asaw, «Nabii bare gadiyaaninne asaw meetettiyaabaa hinttentu immite» yaageedda.
bare soy asaan bonchchetenna; shin harasaa 17 Unttuntu zaariide Aa, «Nuw hawaan ichcheshu
ubbaan bonchcheteey» yaageedda. 58 Unttuntu ukitsaappenne laa'u moliyapape attin, haray baawa»
ammanibeenna diraw, Yesuusi daro malaataa he yaageeddino. 18 Yesuusi untuntta, «Hewantta, haa
saan ootsibeenna.

14 He wode Galilaa gadiyaa ayissiyyaa Heroodise

Yesuusabaa siseedda; 2 yaatiide bare k'oomatoo, «Hawe hayk'uwaappe denddeedda S'ammak'iyyaa Yohaannisa; S'oossay ootsiyyaa wolk'k'aama malaataa I ootsiyaawe hewaassa» yaageedda. 3 Ayaw gooppe, Heroodisi bare ishaa Pilip'p'oosa machchatti Heeroodiyaadi gaasotaan Yohaannisa otsi k'ashissiide, k'asho gollen yeggi wotseedda. 4 Ayaw gooppe, Yohaannisi Heroodisa, «Neeni Heeroodiyaado, ne ishaa machchatto akkanaw higgii diggee» yaageedda. 5 Heroodisi Yohaannisa wod'anaw koyyeedda; shin Yihudaa Asay nabiyadan Yohaannisa s'eelleedda diraw, asaw yayyeedda. 6 Shin Heroodisi yeletteedda gallassaa baalay gakkina, Heeroodiyaadi naatta asaa sintsaan duraadde Heroodisa nashechchaw. 7 Heroodisi naatto, «Neena lo'eeddawaa ayaanne gidooppe, taana oochcha; taani new immana» yaagiide iziw c'aak'k'eedda. 8 Naatta bare daay zoriyyaa akkaade Heroodisa, «S'ammak'iyyaa Yohaannisa huup'iyyaa ha woc'iitiyaan wotsaade taw imma» yaagaaddu. 9 Kaatii aw k'aretteedda; shin bare c'aak'uwaan dirawunne barenanna maaddaan utteedda imatsaa diraw, iziw Yohaannisa huup'iimettana mala azazeedda. 10 Kaatii kiittiide, Yohaannisa k'ood'iyyaa k'asho gollen muuc'isseedda. 11 Huup'iyyaa woc'iitiyaan wotsi ahiiide, naattiw immeeddino; naatta he huup'iyyaa bare aattikko afaaddu. 12 Yohaannisa kaalliyawanttu yiide, Aa anhaa afiide moogeeddino; hewaappe simmiide ha yewuwaa Yesuusaw biide oodeedino. 13 Yesuusi hewaa sisiide, wonggiriyaan geliide, hewaappe barekka Asay baynnasaa beedda; Asay hewaa sisiide, katamaappe denddiide, gediyaan Aa kaalleeddinno. 14 Yesuusi wonggiriyaappe keseedda wode, daro asaa be'iide, he asaw k'aretteedda;

oyk'k'iide, «Laa ha ammanuu laafeeddawoo! Ayaw untunttu k'ook'aa kaaletsiyya k'ook'atuwaa; k'ook'ay sid'aaddii?» yaageedda. 32 Untunttu laa"uu k'ook'aa kaaletsoppe, laa"ukka ollaan kunddee» wonggiriyaan geleedda wode, c'arkkuu woppu geedda. yaageedda. 15 P'es'iroosi zaariide, «Ha leemisuwaa 33 Wonggiriya giddon de'iyaa Aa kaalliyawantu bilettsa nuw odaarikkii» yaageedda. 16 Yesuusi Yesuusa, «Neeni S'oossaa Na'aa gideeddawe untuntta hawaadan yaageedda; «Hinttenttoo K'ay tuma» yaagiide aw goyinneeddino. 34 Untunttu ha'i gakkanawukka gelibeennnee? 17 Doonaana abbaa pinniide, Gensaarees'a geetettiyya gadiyya gelyia ubbay uluwaa giddo biide, k'ay uluwaappe gakkeeddino. 35 He gadiyya Asay Yesuusa gidiyaawaa kare kesiyaawaa erikkitee? 18 Shin doonaappe ereeddino; hewaa heeraa gadiyya ubbaa kiittiide, kesiyaawe wozanaappe kesee; asaa tunissiyaawe harggiyya asaa ubbaa aakkko aheeddino. 36 Harggiyya hewaa malaa. 19 Ayaw gooppe, wozanaa giddoppe Asay Aa mayuwaa mac'araa s'alalaa bochchhana iita k'ofay, wod'iyaaawe, woshummiyaawe, k'ay mala, Aa woosseeddino; Aa mayuwaa mac'araa woshumanaw kajjeeliyaawe ubbay, wuu"iyaaawe, bochcheedda ubbaykka pas'eenda.

15 Hewaappe guyyyaan, higgiyya tamaarissiyya
itii itti asaynne Parisaawatuu Yerusaalamekke
Yesuusakko yiide, 2 «Neena kaalliyawantu ayaw
nu aawotuwaa wogaa bayzziinoo? Ayaw gooppe,
untunttu k'umaa maanaappe kasetiide, barenttu
kushiyaa meec'ettikkino» yaageeddino. 3 Yesuusi
zaariide, untuntta hawaadan yaageedda; «Hinttentu
hinte wogaa diraw, S'oossaa azazuwaa poliyaawaa
ayaw is's'iitee? 4 Ayaw gooppe S'oossay, «Ne
aabbanne ne daayo bonchcha» k'ay, Bare aabba
woy bare daayo boriyaawe hayk'ko yaageedda.
5 Shin hinttentu, «Itti Asay bare aabba woy
bare daayo maaddiyaabay barew de'iina, Hewe
S'oossaawaa gooppe, bare aabba woy bare
daayo bonchchanaw bessena» yaagiita; yaatiide
hinttentu hinttentu wogaa polanaw S'oossaa
k'aalaw azazettikkita. 7 Ha lo"a malatiyya iita
asatoo, Isiyaasi balenaan hinttentubaw timbbitiyya
odiidde, 8 «S'oossay hawaadan yaageedda; «Hawe
Asay taana, bare bolla doonaan bonchchee; shin
untunttu wozanay, taappe haakuwaan de'ee. 9
Asay taw mela goyinnee; ayaw gooppe, Asay
ootsedda azazuwaa, S'oossaa higgiyya malatissiide,
tamaarisseeddino» geedda» yaageedda. 10 Yesuusi
daro asaa barekko s'eesiide, «Sisitenne akekite;
11 asaa tunissiyaawe doonaa giddo gelyiaawaa
gidenna; shin asaa tunissiyaawe doonaappe
kesiyaawaa» yaageedda. 12 Hewaappe guyyyaan,
Aa kaalliyawantu aakkko yiide, «Parisaawatuu
neeni haasayeeddawaa sisiiide, hank'k'etteeddawaa
akeekay?» yaageeddino. 13 Shin Yesuusi zaariide,
«Saluwaan de'iyaa ta Aabbu tokkibeenna mitsaa
ubbay shodettanawaa. 14 Untunttoo hirggoppite;

wordduuaan markkattiyaaawe, borii kesee. 20
Hewaa malatiyyaawe asaa tunissiyaawaappe attin,
meecc'ibeenenna kushiyaan miyaawe asaa tunissenna»
yaageedda. 21 Hewaappe guyyyaan, Yesuusi
hewaappe aggiide, S'iiroosanne Sidoonaa geetettiyya
katamatuu de'iyaa gadiyya beedda. 22 Kanaane
geetettiyya gadiyya mac'c'awunna ittinna hewaappe
Yesuusakko yaade, bare kooshshaa d'ok'k'u ootsaade,
«Ta Godaw, Daawita na'aw, taw k'arettaarikkii; ta
naatto iita ayyaanay lo"enna oytcaa oyk'k'eedda»
yaagaaddu. 23 Shin Yesuusi iziw ay k'aalaanne
K'aattibeenna; Aa kaalliyawantu aakkko yiide, «Ha
mishiratta nu geeduwa kaala kaalaade, bare
kooshshaa d'ok'k'u ootsaade odaw; hewaa diraw,
neeni izo yeddaarikkii» yaagiide woosseeddino.
24 Yesuusi zaariide, «Taani bayeedda dorssaw,
Israa'eeliyya asaa s'alalaw kiittaa» yaageedda. 25
Shin iza yaade, «Ta Godaw, taana maaddaarikkii!»
yaagaade aw goyinnaaddu. 26 K'ay I zaariide,
«Naanaa k'umaa akkiide, kanaa maraw oliyaawe
lo"a gidenna» yaageedda. 27 Mishiratta, «Ee
ta Godaw, hewe tuma; shin haray atto kanaa
maratuu barenttu godatuu miina, samppaappe
laaletteedda suuppaa miinottennee» yaagaaddu. 28
Yesuusi zaariide izo, «Ha mishirattee, ne ammanuu
wolk'k'aama; neeni koyyeeddawaadan new hano»
yaageedda. Izi naatta eliekka pas'a aggaaddu.
29 Yesuusi hewaappe denddiide, Galilaa Abbaa
mataa beedda; k'ay itti deriyaa bolla kesiide,
hewaan utteedda. 30 Daro Asay wobbatuwa,
k'ook'atuwaa, k'uunatuwaanne duudetuwa, k'ay hara
c'oratuwa aakkko ahiide, Aa mataan wotseedda.
Yesuusi untuntta patseedda. 31 Hewaa diraw,
Asay duudatuu haasayishshin, k'uunatuu suurishshin

wobbatuu hamettishshin, k'ook'atuu s'eellishshin be'i «I hawaa yaagiyaawe nuuni k'umaa ahiveena maalaattiide, Israa'eeliya S'oosaa galateeddino. 32 diraassa» yaagiide haasaya doommeeddino. Yesuusi barena kaalliyaawantta barekko s'eesiide, 8 Shin untunttu giyaawaa Yesuusi eriide, «Ha c'ora Asay taananna heezzu gallassay ammanuu pac'c'eeddawanttoo, k'umay baynna diraw, gakkanaw gam"eedda diraw, taani ha asaw ayaw hinttenttu giddon haasayiitee? 9 Ha'ikka k'arettay; untunttoo ha'i miyaawe baawa. K'ay hinttenttoo gelibeennee? Taani ichcheshu ukitsaa untunttu ogiyaan daaburiide kunddenna mala, ichcheshu sha'a asaa mizaade kalisseeddawaa, k'umaa mizennaan untunttu mela yeddanawukka k'ay hinttenttu aappun zambbeeliyaa kuntsiide koyyikke» yaageedda. 33 Aa kaalliyaawantu zaariide atteedda suuppa dentseeditentto wozanaa Yesuusa, «Nuuni ha bazzuaan hawaa keena aatsikkitee? 10 Woy taani laappu ukitsaa oyddu asaa kalissiyaa k'umaa hak'appe demmanee?» sha'a asaa miza kalisseeddawaa, k'ay hinttenttu yaageeddino. 34 K'ay Yesuusi untuntta, «Hinttenttoo aappun zambbeeliyaa kuntsiide atteedda suuppa aappun ukitsay de'i?» yaagiide oochcheedda. dentseeditentto wozanaa aatsikkitee? 11 Taani Unttunttu, «Laappu ukitsayne moletuwaappe hinttentta Parisaawatuwaa irshshuwaappenne amareedawantu de'iino» yaageeddino. 35 Yesuusi Saduk'aawanatuwaa irshshuwaappe naagettite asaa, «Sa'aan uttite» yaageedda. 36 He laappu giyaawaappe attin, ukitsaabaa hinttenttoo ukitsaanne moliyya oyk'k'iide, S'oosaa galateedda; haasayabeennaawaa hinttenttu waaniide mentsereetsiide barena kaalliyaawanttoo immeedda; akekikkitee?» yaageedda. 12 Aa kaalliyaawantu k'ay untunttu c'ora asaw immeeddino. 37 Asay Yesuusi parenttoo odeddawaa, Parisaawatuwaa ubbay miide kalleedda; miina atteedda laappu timirttiyaappenne Saduk'aawanatuwaa timirttiyaappe zambbeeliyaa kumeedda suuppa Aa kaalliyaawantu untunttu naagettana mala odettowaappe attin, dentseeddino. 38 Meedda Asay mac'c'asaanne munak'aan tigjyaa irshshuwaappe naagettana naanaa paydennaan, oyddu sha'a attuma asaa. 39 mala gidennawaa he wode akeekeeddino. 13 Yesuusi asaa yeddowaappe guyyiyan, wonggiriyan Yesuusi K'iisaariyaa Piliip'p'oosa geetettiyya gadiyaa geliide, Megedoone geetettiyya gadiyaa beedda.

16 Itti itti Parisaawatuunne Saduk'aawanatuu

Yesuusakkoyiide, Aa paac'c'anaw koyyeeddino; yaatiide barentta saluwaappe malaataa bessana mala woosseeddino. 2 Shin Yesuusi zaariide, untunttu hawaadan yaageedda; «Sa'ay k'ammiyaa wode hinttenttu, «Saluu zo"eedda diraw, sa'ay shammanawaa» yaagiita; 3 wonttumaatsaan k'ay, «Saluu zo"ide gubbaneedda diraw, hachche iray bukkanawaa» yaagiita; saluwaas s'eelliide, sa'ay hananawaa eranaw danddaykitee? 4 Ha wodiyaa Asay iitaynne woshummiyaawe, S'oossaw ammanettennawee, malaataa koyyee; nabiyyaa Yoonaasa malaataaappe attin, hara malaatay aw imettenna» yaageedda. Hewaappe simmiide, untuntta aggiide beedda. 5 Aa kaalliyaawantu abbaa pinneedda wode, k'umaa afanawaa dogeeddino. 6 Yesuusi untuntta, «Parisaawatuwaa irshshuwaappenne Saduk'aawanatuwaa irshshuwaappe hinttentta eriide naagettite» yaageedda. 7 Unttunttu barenttu giddon,

14 Aa kaalliyaawantu zaariide, «Neena itti itti asay, S'ammak'iyya Yohaannisa yaagee; harantu k'ay Eelaasa yaagiino; k'ay harantu Ermaasa woy nabatuwaappe ittuwaa yaagiino» yaageeddino. 15 Yesuusi untuntta, «Yyatina hinttenttu taana ona ona giitee?» yaageedda. 16 Simooni P'es'iroosi zaariide, «Neeni de'uwa S'oosaa Na'aa Kiristtoosa» yaageedda. 17 Yesuusi zaariide, hawaadan yaageedda; «Yoona na'aa Simoonaa, hawaa new saluwaan de'iyaa ta Aabbu erisseeddawaappe attin, Asay ooninne neena erissibeenna diraw, neeni anijetteedaawaa. 18 P'es'iroosaa, taani new oday; neeni shuchchaa; taani ha zaallaa bolla ta woosa golliyaa kees's'ana; ta woosa golliyaa haray atto, Si'ooliyaa wolk'k'aykka s'oonanaw danddayenna. (Hadës g86) 19 Taani new saluwaakutetsaa k'ulppiyyaa immana; neeni sa'aan hano goowe ubbay saluwaan S'oosaa sintsan hanana; shin neeni sa'aan hanoppo geeddawe saluwankka hanenna» yaageedda. 20 Hewaappe guyyiyan,

I Kiristitsoosa gideeddawaa Aa kaalliyawanttu kees's'ana» yaageedda. 5 I haasayishshin, poo'iyaa oossinne odenna mala, untuntta azazeedda. shaarii yiinne untuntta kammi aggeedda; shaariyaa 21 He wodiyaappe doommiiide Yesuusi, «Taani giddoppe, «Hawe taani siik'iyaa taana nashechchiyaa Yerusaalame biina, taana c'imattuu, k'eesatuwa ta Na'a; I giyaawaa sisite» giyaa k'aalay yeedda. kaappatuunne higgiyaa tamaarissiyaawantu darii 6 Aa kaalliyawanttu he k'aalaa siseedda wode, waayissanaw bessee; untunttu taana wod'anawunne daro yayyiide, guufanni aggeeddino. 7 Yesuusi taani heezzentso gallassi hayk'uwaappe denndanaw untunttukko yiide, untuntta bochchiide, «Denddite; bessee» yaagiide, barena kaalliyawanttoo yayyoppite» yaageedda. 8 Untunttu d'ok'k'u geeshshiide oduwaa doommeedda. 22 P'es'iroosi giide s'eelliyyaa wode, Yesuusa s'alalaappe attin, Aa itti bagga zaariide, «Ta Godaw, S'oossey hara asaa oonanne be'beykkino. 9 Untunttu neena hewaappe ashsho; hawe ne bolla ubbakka deriyaappe wod'dishin, Yesuusi untuntta, «Taani yeenna» yaagiide Aa zoranaw doommeedda. 23 Asaa Na'ay, hayk'uwaappe denndana gakkaw, ha Shin Yesuusi guyye simmiide P'es'iroosa, «Ha hinttenttu be"eeddawaa oossinne odoppite» yaagiide Sees'aanaw, neeni ta matappe kichcha; neeni azazeedda. 10 Aa kaalliyawanttu Yesuusa, «Yaatina, Asay dosiyaawaa k'oppiyaaawaappe attin, S'oossey higgiyaa tamaarissiyaawantu ayaw, «Eelaas kasetiide dosiyaawaa k'oppenna diraw, taw d'ubo gidaadda» yaanaw bessee» giinoo?» yaagiide oochcheeddino. yaageedda. 24 Hewaappe guyyiyan, Yesuusi 11 I zaariide yaageedda; «Eelaas kaseti yiide, barena kaalliyawantta hawaadan yaageedda; ubbabaa giigissanawaa. 12 Shin taani hinttenttoo «Taana kaallanaw koyyiyyaa uray de'oppe, barena oday; Eelaas hawaappe kase yi diggeedda. He kaado; yaatiide bare mask'k'aliyyaa tookkiide, taana wode Asay Aa, parenttoo koyyeeddawaadan ubbaa kaallo. 25 Ayaw gooppe, bare shemppuwaa ootseeddawaappe attin Aa eribeykkino; hewaadankka, ashshanaw koyyiyyaa uray bayizzanawaa; shin k'ay taana, Asaa Na'ay, Asay waayissanawaa» bare shemppuwaa ta diraw bayizziyyaa uray yaageedda. 13 Aa kaalliyawanttu he wode parenttoo ashshanawaa. 26 Itti uray sa'aan de'iyyaa ubbabaa Yesuusi S'ammak'iyaa Yohaannisabaa odiyaaawaa barew shiishshiide, bare shemppuwaa bayizzoppe, akeekeddino. 14 Untunttu daro asaakko yeedda Aa ayaa maaddanee? Woy itti uray bare shemppuwaa wode, itti bitanii Yesuusakkoo yiide, Aa sintsaan wozanaw ayaa immana danddayii? 27 Ayaw gooppe, gulbbattiide, 15 «Ta Godaw, ta na'aa wozanaa taani, Asaa Na'ay, ta Aabbu bonchchuwaan ta bayizziyyaa harggii oyk'k'ina, I daro wode tamaan, k'ay kiitanchchatuwaanna yaana hanay; asaa ubbwaa daro wode haatsaan kunddiyyaa diraw, I darii sakettee; he wode Aa oosuwa gatiyaa immana. 28 Taani Aa patsaarikkii. 16 Neena kaalliyawanttukkokka Aa hinttenttoo tumuwaa gay; amareeda asatuu, taani, ahaad; shin patsanaw danddayibeykkino» yaageedda. Asaa Na'ay, kaatiyya gidaade yiyaawaa be'ana 17 Yesuusi zaariide untuntta, «Ammanenna ha gakkaw, hayk'k'ennawanttu hawaan de'iino» wodiyaa geella asaw! Taani hinttenanna awude gakkaw de'anee? K'ay hinttentubaa awude gakkaw danddayanee? Na'aa taakko haa akkiide yiite» yaageedda. 18 Yesuusi iita ayaana, «Aappe kesa» giide azazina, iita ayyaanay na'aappe kesi aggeedda; ellekka na'ay pas'i aggeedda. 19 Hewaappe guyyiyan, Aa kaalliyawanttu parenttu s'alala Yesuusakkoo yiide, «Nuuni iita ayaana kessanaw ayaw danddayibeykkoo?» yaageeddino. 20 Yesuusi untuntta yaageedda; «Hewe hinttenttu ammanuu guus'seedda diraassa; taani hinttenttoo tumuwaa oday; hinttenttoo sannaafic'iyaa geetettiyya guutsa mitsatti ayifiyya keena ammanuu de'intto, hinttenttu ha deriyaa, «Hawaappe yaa

17 Yesuusi usuppuun gallassaappe guyyiyan, barenanna P'es'iroosa, Yaak'oobanne, Yaak'ooba ishhaa Yohaannisa akkiide, untunttu s'alala woggaa deriyaa huup'iyaa kesseedda. 2 K'ay untunttu s'eellishshin, untunttu sintsaan laametteedda; Aa deemuu awayfyaadaan poo'eedda; Aa mayuukka poo'uwaadan p'ooleedda. 3 Musenue Eelaas Yesuusanna haasayishshin, ha heezzu Aa kaalliyawanttu be'eeddino. 4 P'es'iroosi Yesuusa, «Ta Godaw, nuuni hawaan de'iyyaawe nuw lo'a; neeni dosooppe, nuuni hawaan heezzu daasiyaa ittuwaa new, ittuwaa Musew, ittuwaa Eelaasaw

shiik'a> yaagintto I shiik'ana; hinttenttu ayaanne kushiyaannanne laa'u gediyaanna med'inaa tamaan ootsanawukka danddayanita. 21 Shin hawaa malaa woosaappenne s'oomaappe harabay kessanaw med'inaa de'uwaal geliyaawe new lo'a. (aiōnios g166) 9 danddayenna» yaageedda. 22 Aa kaalliyawantu K'ay ne ayfii neena baletsooppe, neeppe woo'c a kessa Galilaan, ittippe shiik'i utti de'ishshin, Yesuusi ola; neeni laa'u ayifiyaana Gaannamiyya tamaan untuntta, «Taana, Asaa Na'aa, Asay asaw aatsiide olettiyaawaappe itti ayifiyaana med'inaa de'uwaal immanta. 23 Asay taana wod'anawaa; hewaappe guyyiyaan taani heezzentsiyaa gallassi hayk'uwaappe ha guutsatuwaappe ittuwaanne kad'enna mala, denddana» yaageedda. Aa kaalliyawantu doro hinttentta naagite; ayaw gooppe, taani hinttenttoo k'aretteeddino. 24 Yesuusinne Aa kaalliyawantu odoy; saluwaan untunttu kiiitanchchatuu ubbaa wode, K'ifirinaahooma katamaa yeedda wode, Geeshsha saluwaan de'iyyaa ta Aabbu sintaan de'iino. 11 Ayaw Golliyaassi k'aras'aa akkiyaawantu P'es'iroosakko gooppe, taani, Asaa Na'ay, bayeeddawaa ashshanaw yiide, «Hinttentta tamarissiyaawe Geeshsha Golliyaa yaad. 12 «Itti asaw s'eetu dorssatuu de'iyyawanttuppe giiraa giirennee?» yaageeddinno. 25 I zaariide, ittuu bayooppe, udduppu tammanne udduppuuwaa «Giiree» yaageedda. P'es'iroosi soy geleedda wode, deriyaan aggjide, he bayeeddawaa kooyyanaw Yesuusi kasetiide Aa, «Simoona, ne k'ofay ayee? Ha beennee? Hinttenttu waagiitee? 13 Taani hinttenttoo sa'aa kaatatuu k'aras'aa woy giiraa ooppe akkiinoo? tumuwaan gay; I demmooppe, bayibeenna udduppu Barenttu gadiyaa asaappe akkiinoo woy hara gadiyaa tammanne udduppu dorssatuwaappe aatsiide, he asaappe akkiinoo?» yaageedda. 26 P'es'iroosi, «Hara itti dorssaan nashettee. 14 Hewaadankka, saluwaan gadiyaa asaappe akkiinoo» yaageedda. Yesuusi de'iyyaa hinttenttu Aabbu ha guutsatuwaappe ittuu P'es'iroosa, «Yaatooppe, gadiyaa Asay giiranaw bayanawaakka kooyenna. 15 «Ne ishay neena bessena. 27 Shin nuuni ha asatuwaan hank'etsanaw naak'k'ooppe, neerekka aakko baade, Aa naak'uwa kooyokko; neeni abbaa baade aan dabbaa yegga; aw oda; I newaa sisoooppe, ne ishaa balaappe yaataade koyro kesyaa molyyaa oyk'k'aade, Aa zaaraadda. 16 Shin I newaa sisennaan is'sooppe, doonaa pook'iyaa wode, giiraw gidiyaa miishshaa laa'u woy heezzu markkay markkattowaan yewuu neeni demmana. Hewaa akkaade, ta giiraanne ne ubbay tumattiyya diraw, hara itti woy laa'u asaa giiraa untunttoo imma» yaageedda.

18 Aa kaalliyawantu Yesuusakko he wode yiide,

«Saluwaan kawutetsaan ubbaappe aad'd'iyyaawe oonee?» yaageeddinno. 2 Yesuusi itti guutsa na'aa s'eesi untunttu giddon essiide, hawaadan yaageedda; 3 «Taani hinttenttoo tumuwaan oday; S'oossaakkoo hinttenttu simmiide, guutsa naanaadan hanana d'ayooppe, saluwaan kawutetsaa ubbakka gelanaw danddaykkita. 4 Simmi ha guutsa na'aadan, barena kawushshiyaa ooninne saluwaan kawutetsaan ubbaappe aad'd'iyyaawaa. 5 K'ay hawaa mala na'aa ta suntsaan mokkiyaa ooninne taana mokkee. 6 Shin taana ammansiyya ha guutsa naanaappe ittuwaan baletsiyya ooninne, gaac'c'iyya wogga wos'aa bare k'oold'iyaan k'achchiide, abbaa c'iiimuwaan mitettiyaawe aw lo'a. 7 «Alamii asaa d'ubbiyaa diraw, sa'aw aayyero; ayaw gooppe, d'ubbiyaa bay yuussaa aggjene; shin d'ubuu Aa gaasotaan yiyya uraw aayyero. 8 «Neena kushii woy ne gedi neena baletsooppe, neeppe k'ans's'a ola; neeni laa'u

kushiyaannanne laa'u gediyaanna med'inaa tamaan olettiyaawaappe wobba woy duus'a kushiyaanna med'inaa de'uwaal geliyaawe new lo'a. (aiōnios g166) 9 K'ay ne ayfii neena baletsooppe, neeppe woo'c a kessa ola; neeni laa'u ayifiyaana Gaannamiyya tamaan olettiyaawaappe itti ayifiyaana med'inaa de'uwaal geliyaawe new lo'a. (Geenna g1067) 10 «Hinttenttu ha guutsatuwaappe ittuwaanne kad'enna mala, denddana» yaageedda. Aa kaalliyawantu doro hinttentta naagite; ayaw gooppe, taani hinttenttoo k'aretteeddino. 11 Ayaw Golliyaassi k'aras'aa akkiyaawantu P'es'iroosakko gooppe, taani, Asaa Na'ay, bayeeddawaa ashshanaw yiide, «Hinttentta tamarissiyaawe Geeshsha Golliyaa yaad. 12 «Itti asaw s'eetu dorssatuu de'iyyawanttuppe giiraa giirennee?» yaageeddinno. 13 Taani hinttenttoo sa'aa kaatatuu k'aras'aa woy giiraa ooppe akkiinoo? tumuwaan gay; I demmooppe, bayibeenna udduppu Barenttu gadiyaa asaappe akkiinoo» yaageedda. Yesuusi de'iyyaa hinttenttu Aabbu ha guutsatuwaappe ittuu P'es'iroosa, «Yaatooppe, gadiyaa Asay giiranaw bayanawaakka kooyenna. 14 Hewaadankka, saluwaan gadiyaa asaappe akkiinoo woy hara gadiyaa tammanne udduppu dorssatuwaappe aatsiide, he asaappe akkiinoo?» yaageedda. 15 «Ne ishay neena bessena. 16 Shin I newaa sisennaan is'sooppe, doonaa pook'iyaa wode, giiraw gidiyaa miishshaa laa'u woy heezzu markkay markkattowaan yewuu neeni demmana. Hewaa akkaade, ta giiraanne ne ubbay tumattiyya diraw, hara itti woy laa'u asaa giiraa untunttoo imma» yaageedda.

17 I untunttubaa sisennaan is'sooppe, ubbabaa ammansiyya asaw oda; K'ay ammansiyya Asay giyaawaakka I sisennaan is'sooppe, ammanenna asaadaaninne k'aras'aa shiishshiyaa asaadan Aa payda. 18 «Taani hinttenttoo tumuwaan gay; neeni sa'aan hano goowe ubbay saluwaan S'oossaasintaan hanana; shin neeni sa'aan hanoppo geeddae saluwankka hanenna. 19 «K'aykka taani hinttenttoo oday; hinttepppe laa'u uray sa'aan S'oossaasintaan hanana; shin neeni sa'aan hanoppo geeddae saluwankka hanenna. 20 Ayaw gooppe, laa'u uray woy heezzu uray ta suntsaan shiik'yaasaan, taani hewaan untunttu giddluwaan de'ay» yaageedda. 21 P'es'iroosi; he wode Yesuusakko yiide, «Godaw, ta ishay taana aappu kaala naak'k'ooppe taani aw atto gaanaw bessii? Laappunuwaan gakkanaan naak'k'ineeyee?» yaagiide Aa oocheedda. 22 Yesuusi zaariide Aa, «Gidenna, taani neena laappun tammu kaala laappunuwaan gayippe attin, laappunuwaan s'alalaa

giikke. 23 «Ayaw gooppe, saluwaan kawutetsay bare yaageedda; «S'oossay koyro untuntta med'd'iide, k'oomatuwaanna miishshaa heetettanaw k'oppeeda attumawaanne mac'c'awuno ootseedda. 5 Hewaa kaatiyaa bessee. 24 He kaatii miishshaa heetettanaw diraw, «Itti Asay bare aabbanne bare daayo aggiide, doommeeda wode, daro miloone biraa ac'u bare machchattinna ittippe de'e; untunttu laa"uu itti de'iyyaa itti bitaniyaa aakko aheeddino. 25 Shin he asaa gidiino» yaagiyya k'aalaa nabbabibeykkitee? k'oomaw ac'uwaan c'iggyaawe d'ayina, Aa goday 6 Hewaa diraw, untunttu itti asaa gidiyaawaappe he ac'uwaan c'igganaw, Aa machchattanne inne Aa attin, laa"u asaa gidikkino; hewaa diraw, S'oossay naanay, k'ay aw de'iyyaa ubbabay zai"ettana mala, ittippe de'anaadan gatsowaa Asay shaakkoppo» Aa azazeedda. 26 Hewaa diraw, k'oomay bare yaageedda. 7 Parisaawattu Yesuusa, «Yaatina, Muse godaa sintsaan gulbbatiide, «Ta godaw, hayya godo ayaw itti uray bare machchatto pirimaa peed'iide guutsa wodiyaa naagaarikkii; taani new ubbabaakka yeddana mala azazeeddee?» yaageeddino. 8 Yesuusi c'iggana yaagiide Aa woosseedda.» 27 Aa goday zaariide, «Hinttentu hinttentu machchatuwaa aw k'arettiide, Aa yeddi aggeedda; Aa ac'uwaakka yeddana mala, Muse hinttentta azazeeddawe, aw maari aggeedda. 28 «Shin he k'oomay kesiide, hinttentu odina sisenna guzuma gido diraappe attin, bare laggetsaa k'oomatuwaappe ittu bareppe s'eetu koyro hewaa mala gidenna. 9 Taani hinttenttoo biraan santimiyyaa tal"eeddawaanna gakettiide, «Ne oday; bare machchatto woshummennaan de'ishshin bolla de'iyyaa ta miishshaa c'igga» yaagi oyk'k'iide, yediide, hararo akkiyaa ooninne woshummee; Aa c'uulleedda. 29 «Yaatina he Aa laggetsaa haray yeddeeddawunno akkiyaawekka woshummee» k'oomay Aa sintsaan gulbbatiide, «Ha"i tayishay yaageedda. 10 Yesuusa kaalliyawantu Aa, «Asinaa guutsa wodiyaa naagaarikkii; taani new ubbabaakka gidduwaaninne machchatti gidduwaan de'iyyaa wogay c'iggana» yaagiide Aa woosseedda. 30 «Shin is's'i hewaa mala gidooppe, akkenaaninne gelennaan akki biide, Aa laggetsay he ac'uwaan k'ans's'ana de'iyyaawe lo"a» yaageeddino. 11 Shin Yesuusi gakkanaw, k'asho golle gelisseedda. 31 Hewaa untuntta yaageedda; «Hewaa mala timirttii S'oossay diraw, Aa laggetsaa k'oomatu hewaa be'iide, daro immowantussappe attin, asaa ubbaassa gidenna; 12 yiloteeddino; parenttu godaakko biide, I ootseedda ayaw gooppe, parenttu daay uluwaappe yelettiyaa ubbabaa aw oodeeddino. 32 «Hewaappe guyyiyan, wodekka, shuufa gideeddawantu de'iino; k'ay goday he k'oomaa s'eesiide, «Ha iita k'oomaw, neeni Asay k'aaratina mureesa gideeddawantu de'iino; taana woosseedda diraw, taani he ac'uwaan ubbaa k'ay saluwaan kawutetsaa diraw, parenttu shuufa new maaraa aggaad. 33 Taani new he ac'uwaan ootseeddawantu de'iino; ha timirttiiyaa akkanaw maareeddawaadan, neenika ne laggetsaa k'oomaw danndayiyyaawe ooninne akko» yaageedda. 13 maaranaw bessennee?» yaageedda. 34 Hewaappe Yesuusi he wode bare kushiyaa guutsa naanaa bolla simmiide aw daro hank'k'ettiide, bare ac'uwaan ubbaa wotsiide, S'oossaa woosana mala, itti itti Asay naanaa I c'iggi wurssana gakkanaw, pas'a kaa'ettana mala, aakko aheeda; shin Yesuusa kaalliyawantu he k'asho golle gelisseedda. 35 «Hinttentu huup'iyaan asaa ahenna mala hank'k'etteeddino. 14 Shin Yesuusi, huup'iyaan hinttentu ishaw wozanaappe atto gaana «K'eerii naanay taakko yiayaawaa diggoppe; ayaw d'ayooppe, he goday bare k'oomaa ootseeddawaadan, gooppe, saluwaan kawutetsay hewantu malaasa» saluwaan de'iyyaa ta Aabbukka hinttentta hewaadan yaageedda. 15 Hewaappe simmiide bare kushiyaa ootsana» yaageedda.

19 Yesuusi he haasayaan wurssowaappe guyyiyan, Galilaappe denddiide, Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsan de'iyyaa Yihudaa gadiyaa beedda. 2 Daro Asay Aa kaalliide beeddawaa hewaan patseenda. 3 Itti itti Parisaawattu paac'c'anaw Yesuusakkoyiide, «Itti Asay ay gaasuaaninne, bare machchatto yeddana nu higgii azazii?» yaagiide Aa ochcheeddino. 4 Yesuusi zaariide, hawaandan

untunttu bolla wotseeddawaappe guyyiyan, hewaappe bashi beedda. 16 Itti bitanii Yesuusakkoyiide, «Tamaarissiyaawoo, taani med'inaa de'uwaan demmanaw lo"obaa ayaa ootsoo?» yaageedda. (aiōnios g166) 17 Yesuusi Aa, «Lo"obay ayentto taana ayaw oochchay? Ittuwaan s'alalay lo"a; shin neeni med'inaw de'anaw koyyooppe, azazatuwaan naaga» yaageedda. 18 Bitanii, «Hak'awantta?» yaagiide oochcheedda. Yesuusi zaariide, «Wod'oppa;

woshummoppa; wuu"oppa; wordduwaa markkattoppa; ek'k'eedda hara asatuwaa be'iide, 4 untuntta, 19 ne aabbanne ne daayo bonchcha; ne shooruwaakka ‹Hinttentukka k'ay ta woyniyya turaa gidduwaa ne huup'iyaadaan siik'a› yaageedda. 20 He ootsanaw biite; taani hinttenttoo bessiyaa gatiyaa yalaga bitanii Yesuusa, «Taani hewaa ubbaakka c'iggana› yaageedda; hewaappe guyyiyaan untunttu guutsatetsaappe doommaade naagaad; yaatina, beeddino. 5 Laa'entsuwaakka usuppun saatiyaaninne taw pac'c'iyaawe ayee?» yaageedda. 21 Yesuusi udduppu saatiyaan kesiide, hewaadan ootseedula. bitaniyaa, «Neeni polo asaa gidanaw koyyoppe, 6 Tammanne itti saatiyaa heeraan I kesiyaan wode, baade new de'iyaawaa zai'aade, he miishshaa harantu hewaan ek'k'eeddawantta demmiide, hiyyesaw imma; neeni saluwaan durettana; yaataade ‹Oosuwaan otsennaan kumentsaa gallassaa yaade taana kaala› yaageedda. 22 Shin he yalaga hawaan ayaw ek'k'i peesheedditee?» yaageedda. 7 bitanii hewaa siseedda wode, I daro dure gidiyaa «Untuntu, ‹Nuuna oosissiyyaa Asay d'ayeedda diraw diraw, k'arettiidde bashi beedda. 23 Yesuusi barena ek'k'i peesheedo› yaageeddino. «I, ‹Untunttakka kaalliyaaawanttoo, ‹Taani hinttenttoo tumuwaan gay; k'ay ta woyniyya turaa gidduwaa ootsanaw dure Asay saluwaan kawutetsaa gelanawee daro meto biite› yaageedda. 8 «Sa'ay omarssiyyaa wode, gidanawaa. 24 Taani guijaadekka hinttenttoo oday; woyniyya turaa goday ootsiyaawantu kaappuwaa, dure Asay S'oossaakka kawutetsaa gelanawee, gaaluu ‹Oosanchchatuwaan s'eesaade, wurssetsaan marppiyya lukuwaan aad'd'anawe matattee› oosuwaan geleeddawanttupe doommaade koyro yaageedda. 25 Aa kaalliyaaawantu hewaa sisi geleeddawantta gakkanaw, untuntu oosuwaan maalaettiide, «Yaatina, ooni attanaw danddayi?» dirguuwaan c'igga› yaageedda. 9 «Tammanne itti yaageeddino. 26 Yesuusi untuntu c'addi s'eelliide, saatiyaa heeraan oosuwaan doommeeddwanttu yiide, «Hawe asaw danddayettenna; shin S'oossaw huup'iyaan huup'iyaan ootsiide peesheeda wolk'kaa ubbabay danddayetee» yaageedda. 27 P'es'iroosi he gatiyaa akkeeddingo. 10 Koyro oosuwaan doommeedda wode zaariide Yesuusa, «Be'a, nuuni nuw de'iyya Asay yeedda wode, daruwaan akkanaw k'oppeeddino; ubbabaa bashiide, neena kaalleeddo; yaatiide shin untunttukka huup'iyaan huup'iyaan parenttu nuuni ayaa demmaneeshsha?» yaageedda. 28 oosuwaan wolk'kaa gatiyaa akkeeddingo. 11 Yesuusi untuntu hawaadan yaageedda; «Taani Hewaappe guyyiyaan, ‹Ha guyyeppe yeeddawantu hinttenttoo tumuwaan gay; taani, Asaa Na'ay, ooratsa itti saatiyaa s'alalaa ootseeddino; kumentsaa gadiyaan ta kawutetsaa oydiyaan uttiyaa wode, gallassaa daaburiide c'awotteedda nuwaanna taana kaalleedda hinttentukka tammanne laa'u untuntu oosuwaan dirguuwaan k'araa ootsaadda› Israa'eliyya zaratuwaan bolla pirddanaw, tammanne yaagiide parentta oosuwaan gelisseeddawaa bolla laa'u kawutetsaa oydiyaan uttanita. 29 Ta suntsaa zuuzummeeddino. 13 «Shin I untunttuppe ituuwaan diraw, golliyaa woy ishatuwaa woy michchatuwaan, woy aawuwaa woy aatto woy machchatto, woy naanaa woy gadiyaa aggeedda ooninne, s'eetu dakkwaappe daruwaan akkana; k'ay med'inaa de'uwaakka laattana. (aiōnios g166) 30 Shin c'oratuu

14 Newaa akkaade ba; taani ha'i wurssetsaan oosuwaan geleeddawookka newaa keenaa immanaw koyyay. 15 Taani ta miishshaan ta koyyeeddawaan ootsanaw taw maatay baawee? Woy taani lo'a gideedda diraw, neeni k'anaatay?» yaageedda. 16 «Hewaadankka, k'ay guyyeteeddawantu sintsatanawantta; sintsateeddawantu k'ay guyyetanawantta; ayaw gooppe, s'eesetteeddawantu c'ora; shin dooretteeddawantu guutsa» yaageedda. 17 Yesuusi Yerusaalame biidde, ogiyaan barenanna biyaa tammanne laa'u barena kaalliyaaawantu gas'aa kessiide, dumma untunttoo yaageedda. 18 «Be'ite,

20 «Saluwaan kawutetsay woyniyya geetettiyya turaa gidduwaa ootsiyaawantu uniyyaa oosissanaw, wontta guuraan keseedda woyniyyaa turaa godaa bessee. 2 I he oosanchchatoo hachche hachche ootseeddawaa wolk'kaa gatiyaa c'iggenaw untuntunna giigiide, bare woyniyya turaa gidduwaa oosissanaw untuntu yeddeedda. 3 «K'ay heezzu saatiyaa gidoode kesiide, oosuu baynnaan k'oc'aan

nuuni Yerusaalame ha'i keseetto. Yaan taana, kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Godaw, Daawita na'aw, Asaa Na'a k'eessatuwaa kaappatoonne higgiyaa nuw k'areettaarikkii» yaageeddino. 31 Daro Asay tamaarissiyaawanttoo aatsiide immanawantta; untunttu, «Hayzzite» giide hank'k'etteedda; shin untunttu ta bolla hayk'uwa pirdaa pirddanawantta. untunttu barenttu kooshshaa darii d'ok'k'u ootsiide, 19 K'ay Ayihuda gidenna asawukka taana aatsiide «Godaw, Daawita na'aw, nuuna maaraarikkii!» immanawantta; he Ayihuda gidenna Asay ta bolla yaageeddino. 32 Yesuusi ogiyaan ek'k'iide, untunttu k'ilic'anawanttanne taana lissuwaan shoc'anawantta; s'eesiide, «Taani hinttenttoo ayaa ootsana mala yaatiide mask'k'aliyya bolla misimaariyan d'ishiide, koyyiitee?» yaageedda. 33 K'ook'atuu, «Godaw, taana kak'k'anawantta; taani heezzentsiyya gallassi nu ayfiyaa patsaarikkii» yaageeddino. 34 Yesuusi hayk'uwaappe denddana» yaageedda. 20 He untunttoo k'rettiide, untunttu ayfiyaa bochcheedda; wode Zabddioosa naanaa daaya bare naanaanna ellekka untunttu ayfii s'eelli aggina, Aa kaalli Yesuusakko yaaddu; Aa sintsaan gulbataade aggeeddino.

ittibaa Aa woossaaddu. 21 Yesuusi izo, «Ayaa koyyay?» yaagiide oochcheedda. Iza zaaraade, «Ha ta laa"u naanay ne kawutetsaan ittuu neeppe ushechcha baggana, k'ay ittuu neeppe haddirssa baggana uttino yaagaarikkii» yaagaade woossaaddu. 22 Shin Yesuusi zaariide naanaa, «Hinttenttu ayaa woossanaw bessintto erikkita. Taana gakkiyaa wolk'k'aama metuwa metootanitee? Taani s'ammak'ettana s'ink'k'ataa s'ammak'ettanaw danddayiitee?» yaageedda. Untunttu, «Ee danddayana» yaageeddino. 23 Yesuusi, «Taana gakkiyaa wolk'k'aama metuwa tumakka hinttenttu metootanita; shin taappe ushechcha baggannanne haddirssa baggana uttanawantta dooranaw taw maatay baawa; shin he sa'ay ta Aabbu immanaw giigissi wotseeddawanttussa» yaageedda. 24 Yekko tammu Yesuusa kaalliyawantu hewaa siseedda wode, he laa"u ishatoo hank'k'etteedding. 25 Shin Yesuusi untunttu ubbatuwaakkka barekko s'eesiide, hawaadan yaageedda; «Ahizaabe asatuwa kaappatuunne hawantta kaaletsiyya asatuu barenttu asaa ayissiyaawaa eriita. 26 Hinttenttu gidduwaan hewaa mala gidenna; shin hinttenttu gidduwaan d'ok'k'atetsaa koyyiyya ooninne hinttenttoo k'ooma gidanaw bessee. 27 K'ay hinttenttu gidduwaan ubbaappe bolla gidanaw koyyiyaawe ooninne hinttenttoo ayile gidanaw bessee. 28 Hawaadan taani, Asaa Na'ay, asaw ootsanawunne daro asaa wozanaw ta shemppuwaa immanaw yeeddawaappe attin, Asay taw ootsana mala yabeykke» yaageedda. 29 Yesuusinne Aa kaalliyawantu lyyarkkoppe kesishshin, daro Asay untunttu kaalleedda. 30 Laa"u k'ook'a asatuu ogiyya doonaan utteeddawantu Yesuusi hewaanna aad'd'iyaawaa sisiide, barenttu

21 Untunttu Yerusaalame matiide, Debre Zayite geetettiyya deriyaa lank'k'iyaan de'iyyaa Beetefaage geetettiyya k'eerii katamaa gakkeeddino; Yesuusi barena kaalliyawantuuppe laa"uwaa sintsaw kiittiide, 2 untunttu hawaadan yaageedda; «Hinttentuppe sintsaan de'iyyaa k'eerii katamaa biite; hewaan itti haratta k'ashuwaan de'ewunno izi maraanna hinttenttu bi simmo sankka demmanita; untunttu billiide, taw akki yiite. 3 Ooninne hinttentta oochchooppe, «Goday hawantta koyyee» yaagite; ellekka I untunttu yeddi agganawaa.» 4 Timbbityaa odiyya nabii, «S'iyoone katamaa asaw, **Be'a**, ne kaatii ashikke gidiide, hariyaa bolla, hare maraa bolla uttiide, neekko yee» yaagite» yaagiide haasayeeddawe polettana mala, hawe haaneedda. 6 Aa kaalliyawantu biide, Yesuusi barentta azazowaadan ootseeddino. 7 Harattonne hare maraa ahiide, barenttu mayuwaa untunttu zokkiyaan wotseeddino; hewaappe simmina Yesuusi toggeedda. 8 He c'ora asaappe dariyaa baggay bare mayuwaa ogiyaan hiis's'eedda; k'ay haranttu mitsaa haytsaa kar kariide, ogiyaan yeggeeddino. 9 Yesuusappe sintsanna hamettiyya c'ora asaynne k'ay Aa geeduwa kaalliyaa c'ora asay, barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Daawita na'ay galatetto! Godaa suntsaan yiyaawe anjjeteeddawa! S'oossay galatetto» yaageedda. 10 Yesuusi Yerusaalame katamaa geleedda wode, katamaan de'iyyaa Asay ubbay, «Hawe onee?» yaagiide shabbiretteedding. 11 Asay, «Hawe Galilaan de'iyyaa Naazireete geetettiyya katamaappe yeedda nabiyyaa Yesuusa» yaageedda. 12 Yesuusi Geeshsha Golliyaa geliide, hewaan zal"iyaawanttanne shammiyaawantta ubbaa kare yedersseedda; k'ay miishshaa laammiyaawantu s'arap'peezaanne

dogommuwaa zal "iyaawanttu oydiyaa gup'p'i yeggiide, yaagooppe I nuuna, «Yaatooppe, Yohaannisi 13 untuntta, «S'oossa Mas'aafan, *Ta golii S'oossa odeeeddawaa ayaw ammanibeykkitee?*» yaaganawaa. woossiyya golliyaa geetettana» yaagettiide s'aafetti 26 Shin nuuni, «Asaappe yeedda» yaagooppe, utteedda; shin hinttenttu Aa bonk'k'yaawantu Asay ubbay Yohaannisi nabiyyaa gideeddawaa k'osettiyaa gonggoluwa kesseeddita» yaageedda. eriyyaa diraw, asaw yayyeetto» yaageeddin. 27 14 K'ook'atuunne gedii sileeddawantu Yesusakk Unttunttu Yesusaw, «Nuuni erokko» yaagiide Geeshsha Golliyaa yiina, I untuntta patseedda. zaareeddino. Yesusi, «Taanikka hawaa ay maattaani 15 Shin k'eesatuwa kaappatuunne higgiyyaa ootsaytantto, hinttenttoo odikke» yaageedda. 28 tamaarissiyaawantu Yesusi ootsiyya ooratsabaa «Shin hinttenttu ayaa k'oppitiie? Laa'u naanay be'eedda wodenne, guutsa naanay Geeshsha de'iyaa itti bitanii de'ee; he bitanii bayira na'aakko Golliyan baretttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, biide, *Ta na'aw, hachche baade ta woyniyya turaa «Daawita na'ay galatetto»* yaagiyaawaa be'eedda ootsa» yaageedda. 29 Na'ay zaariide, «Biikkie wode hank'k'etteeddino. 16 Yaatiide Yesuusa, geedda; shin guyyeppe bare wozanaan k'oppi «Hawantu giyaawaa sisay?» yaageeddin. akkiide, woyniyya turaa ootsanaw beedda. 30 Aawuu Yesusi, «Ee sisay; S'oossa Mas'aafay, *Guutsa yekko na'aakko biide, bayiraw geeddawaadankka naanaynne d'ammiyya naanay neena galatana mala, aw geedda; teefaa na'ay zaariide, Lo'a ta godaw» untuntta erissaadda» yaagiyaawaa ubbakka nabbabi yaageedda; shin bibeena. 31 Ha laa'u naanaappe beykkitee?» yaageedda. 17 Yesusi untuntta aggiide, bare aawuu koyyeeddawaa ootseeddawe hak'ahee?» he katamaappe Biitaaniyya geetettiyaa katamaa yaageedda. Unttunttu, «Bayiraa» yaageeddin. biide, yaan ak'eeda. 18 Yesusi wontta guuraanna Yesusi untuntta hawaadan yaageedda; «Taani katamaa beedda diraw koshatteeda. 19 Ogiyaa hinttenttoo tumuwaay gay; k'aras'aa akkiyaawantunne doonaan itti balasiyya geetettiyaa mitsatto be'iide, woshummiyaawantu hinttuppee sintsatiide, S'oossa iikko beedda; bi gakkiyya wode he mitsattin haytsaa kawutetsaa gelana. 32 Ayaw gooppe, S'ammak'iyaa s'alalaappe attin, ayifiyya ayinne demmibeenna; izo, Yohaannisi s'illotetsaa ogiyyaa tamaarissiidde, «Laa'entsuwa med'inawukka ayfoppa» yaagin, hinttekko yiina, I giyaawaa ammanibeykkita. Shin he balasatta elekka mela aggaaddu. (aiōn g165) 20 k'aras'aa akkiyaawantunne woshummiyaawantu Aa kaalliyaaawantu hewaa be'iide maalalettiide, «Ha I giyaawaa ammaneeddin; hinttenttu haray atto balasatta waanaade itti kutsaan mela aggaaddee?» hewaa be'iidekka, hinttenttu nagaraappe simmiide, I yaageedino. 21 Yesusi zaariide, «Taani hinttenttoo giyiyaawaa ammanibeykkita» yaageedda. 33 K'aykka tumuwaay gay; hinttenttu ammanuu de'yaawantanne Yesusi hawaadan yaageedda; «Hara leemisuwaakka sid'ennawantta gidooppe, ha balasatto taani sisite; woyniyya geetettiyaa turaa tokkeeda itti bitanii ootseeddawaa mala s'alalaa ootsikkita; shin haray atto de'ee; woyniyya turaa yuushshi aatsiide direeda; k'ay hinttenttu ha deriyyaa, *Denddaade abbaan kundda* he woyniyya gum'iyyaa ollaakka bookkeeda; hewaa ginttokka hanana; 22 hinttenttu ammaniide S'oossa naagiyaa asaw adussa shuchchaa gimbbeedda. woossiyyaawaa ayaa gidinttokka akkana» yaageedda. Heweappe guyyiyaa, kotsaa ootsiyyaa asaw immiide, 23 Yesusi Geeshsha Golliyaa yiide tamaarissishsin, hara gade beedda. 34 Woyniyya ayifiyya mas'iyyaa k'eesatuwa kaappatuunne Ayihuda c'imattuu aakko wodii gakkina, barena gakkiyaawaa akkiide yaana yiide, «Neeni hawaa ootsanaw new ay maataay mala, bare k'oomatuwaa bare kotsaawatuwaakko de'ii? New ha maataa oonee immeeddawee?» kiitteedda. 35 Kotsaawatu Aa k'oomatuwaa yaageedino. 24 Yesusi zaariide untuntta, «Taanikka oyk'k'iide, ittuwaa wod'eeddino; k'ay yekkuuwa hinttentta ittibaa ochchana; hinttenttu taw hewaa shuchchaa p'alk'k'eeddino. 36 K'aykka he bitanii odooppe, taani hawaa ay maattaani ootsaytantto, kasewanttuppe dariyyaa hara k'oomatuwaa kiitteedda; hinttenttoo odana; 25 Yohaannisi s'ammak'iyaa maataay kotsaawatuuh he k'oomatuwaakka kasewanttuwaadan hak'ape yeeddee? S'oossaappe yeeddeyye asaappe ootseeddino. 37 «Shin wurssetsaan I, *Ta na'aa yeeddee?» yaageedda. Unttunttu baretttu giddiuwaan unttunttu bonchchanawanta» yaagiide bare na'aa palumaa doommiide, «Nuuni, *S'oossaappe yeedda* unttuntukko kiitteedda. 38 «Shin kotsaawatu na'aa**

be'iide, barenttu gidduwaan, «Gadiyaa laattanawe s'eesetteeddawantu bullachchaw bessiyaa asaa hawaa; biide Aa wod'iide, gadiyaa nuuni laattana» gidikkino. 9 Hewaa diraw, wogga k'ad'd'aa biide, yaageeddino. 39 Na'aa oyk'kiide, woyniaya turaa hinttenttu demmeedda asaa ubbaa bullachchaw giddoppe gas'aa kessiide wod'eeddino. 40 «Simmi s'eelite» yaageedda. 10 He k'oomatuu k'ad'd'aa woyniaya turaa goday yiaya wode, he kotsaawatuwa biide, barenttu demmeedda asaa ubbaa lo"uwa iitaa wootanee?» yaagiide oochcheedda. 41 Unttunttu, «I he shiishshiide, bullachchaa daasiyaa kuntseeddino. 11 iita asatuwa wod'i wurssiide, woyniaya turay ayfiyaa «Shin kaatii k'umaa maanaw utteedda asaa be'anaw wode barena gakkiaawaa wodiyaan sheed'd'iyyaa geleedda wode, bullachchaa mayuwaa mayyibeenna hara kotsaawatoo immana» yaageeddino. 42 Yesuusi itti bitaniyaa hewaan be'iide, 12 «Ta laggew, unttuntta hawaadan yaageedda; «Gimbbiyaawantu bullachchaa mayuwaa mayyennaan waanaade kad'iide is's'eetta shuchchay, godaa s'ap'uwa hawaa gelaaddii?» yaagina bitanii c'o"u geedda. 13 minisiyaa, ubbaappe aad'd'iyyaa shuchchaa «Hewaappe guyyiyaan, kaatii bare k'oomatuuwa, gideedda. Hawe Goday ootseeddawaa; k'ay «Ha bitaniyaa kushiyaanne gediyaa k'achchiide, nu s'elawukka maalalissiyyaawaa» yaagiyaawaa kare d'umaa kessi olite; I hewaan yeekkanne S'oossa mas'aafaappe ubbakka nabbabi beykkitee! achchaa d'ak'ana» yaageedda. 14 «Ayaw gooppe, 43 «Hewaa diraw, taani hinttenttoo oday; S'oossa s'eesetteeddawantu dara; shin dooretteeddawantu kawutetsay hinttipee aketiide, lo"o ayfiyaa immiyyaa guutsa» yaageedda. 15 Hewaappe guyyiyaan, asaw imettanawaa. 44 He shuchchaa bolla kunddiyyaa Parisaawatuu biide, Aa haasayaappe balaa ubbay me'erettana; k'ay he shuchchay asaa bolla demmiide, Aa oyk'k'ana mala mak'k'eteeddino. 16 kunddooppe, he kunddeedda uraa liik'issana» K'ay barentta kaalliyaawanttuppenne Heroodisa yaageedda. 45 K'eesatuwa kaappatuunne baggatuwaappe amareedawantta aakko kiitteeddino. Parisaawatuu Yesuusi odedda leemisuwaan siseedda Unttunttu, «Tamaarissiyyaawoo, neeni tumuwaan wode, barenttuwa haasayiyaawaa ereeddino. 46 haasayiyaawaanne S'oossa ogiyaa tumatetsaan Unttunttu Yesuusa oyk'k'anaw koyyeeddino; shin tamaarissiyyaawaa nuuni erekto; ayaw gooppe, neeni Yesuusa daro Asay nabiyyaa giide k'oppi utteedda asaappe asaa shaakkakkanne dummayakka. 17 diraw, he asaw yayyeeddino.

22 Yesuusi asaw laa'entsuwaan leemisuwaan hawaadan yaagiide haasayeedda; 2 «Saluwaan kawutetsay bare na'aw machchiyaa immanaw ubbabaa makkeedda kaatiyaa mala. 3 He kaatii bullachchaw odi wotseedda asatuwaan s'eesanaw bare k'oomatuuwa kiitteedda; shin asatuu yaanaw koyybeykkino. 4 «K'ay hara k'oomatuuwa, «S'eesetteeddawanta, «Taani k'umaa giigissaaddi; ta sanggatuunne ta mod'd'o miyatuu shuketteeddino; ubbabaykka maketteedda. Bullachchaa haa yiite» yaagiide kiitteedda. 5 Shin s'eesetteeddawantu koyyennaan is's'iide, barenttu oosoo beeddino; ittuu bare goshshaw biina, yekkuu bare zal"ew beedda. 6 Atteeddawantu k'ay kaatiyaa k'oomatuuwa oyk'k'i wad'd'iide wod'eeddino. 7 «Kaatii daro hank'k'etteedda; k'ay bare wotaadaratuwa yeddiide, he shemppuwaan wod'eeddawantu wod'isiide, unttunttu katamaa guidisseedda. 8 Hewaappe guyyiyaan, bare k'oomatuuwa, «Bullachchay maketteedda; shin

Ne k'ofay ayentto nuw oda; nuuni Roome gadiyaa Kaatiyaa K'eesaarew giiraajiiyaawe wogeeyye woga gidennee?» yaageeddino. 18 Shin Yesuusi unttunttu iita k'ofaa eriide, «Ha lo"a malatiyaa iita asatoo, ayaw taana paac'c'iitee? 19 Giirajiiyaa miishshaa taana bessite» yaageedda. Hewaappe guyye unttunttu biraa santtimiyyaa aw aheeddino. 20 I, «Ha malayne suntsay oowee?» yaageedda. 21 Hewaappe simmiide unttuntta oochchina, unttunttu, «Roome gadiyaa Kaatiyaa K'eesaarewaa» yaageeddino. Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi unttuntta, «Yaatooppe, K'eesaarewaa K'eesaarew, S'oossaawaa S'oossaw immite» yaageedda. 22 Unttunttu hewaa siseedda wode, maalaattiide Aa aggiide beeddino. 23 Hayk'k'eedda Asay denddenna giyaa Saduk'aawanatuwaappe itti itti asatuu he gallassi Yesusakkoyiide, hawaadan yaagiide, Aa oochcheeddingo; 24 «Tamaarissiyyaawoo, Muse, *Itti Asay na'aa yelennaan hayk'k'oppe, he hayk'k'eeddawaa ishay Aa machchatto laattiide, bare ishaw na'aa yelanaw bessee» yaageedda.*

25 Nuunanna laappu ishatuu de'lino; bayiray s'eessii? 44 K'aykka Daawite, «Goday ta Godaa, machchatto akkiide, na'aa yelennaan hayk'keedda; Taani, «Ne morkkatuwaa, neeni yed'd'a ek'k'yaawaa hewaappe guyyiyaan Aa machchatto Aa ishay ootsana gakkanaw, hawaan taappe ushechcha akkeedda. 26 K'ay laa'entsiyaawekka hayk'keedda; baggana uttaade taananna ittippe daannata geedda» heezzetsiyaawekka, laappuntsa gakkanawukka yaageedda. 45 Daawite Kiristtoosa, «Godaa» giide hewaadan haneeddino. 27 Ubbaappe guyyiyaan, he s'eesooppe, yaatina, Kiristtoosi waaniide Daawita mishiratta hayk'k'aaddu. 28 Yaatina, hayk'keedda na'aa gidii?» yaageedda. 46 Yesuusaw itti k'aalaa Asay hayk'uwaappe denddiya gallassi he mishiratta zaaranaw danddayeedda itti asaynne baawa; laappunatuwaappe hak'awoo machche gidanee? k'ay he gallassaappe doommina, hara ooshaa Aa Ayaw gooppe, laappunatu ubbaykka izo akkeeddinno» yaageeddinno. 29 Yesuusi zaariide, hawaadan yaageedda; «S'oossaa Mas'aafatuwaa woy Aa wolk'k'aa hinttenttu erenna diraw baliita. 30 Ayaw gooppe, hayk'keedda Asay hayk'uwaappe denddiya gallassi, saluwaan de'iyya kiitanchchatuwaa mala gidanaappe attin, attuma asaynne akkena; mac'ca asaynne gelenna. 31 Shin hayk'keeddwanttu dendduwaabaa gidooppe, S'oossay, «Taani Abraahaame S'oossaa, Yisaak'a S'oossaa, Yaak'oooba S'oossaa» yaagiide hinttew oodeeddawaa ubbakka nabbabi beykkitee? S'oossay pas'a de'iyaawanttu S'oossaa gidiyaawaappe attin, hayk'keeddwanttu S'oossaa gidenna» yaageedda. 33 Daro Asay hewaa sisiide, Aa timirttiyan maalaletteeddino. 34 Shin Yesuusi Saduk'aawanatuwaa c'o'u ootseeddawaa Parisaawatuu siseedda wode, ittisaa shiik'eeddino. 35 Unttunttu giddoppe higgiyaa tamaarissiyaa ittuu, Yesuusa paac'c'anaw ittibaa oochcheedda. 36 «Tamaarissiyaawoo, higgiyaa gidduwaan ubbaappe aad'd'iyya azazu hak'awee?» yaagiide Aa oochcheedda. 37 Yesuusi zaariide, hawaadan yaageedda; «Neeni Godaa ne S'oossaa ne kumentsaa wozanaappe, ne kumentsaa shemppuwaappe, ne kumentsaa k'ofaappe siik'a» yaageedda. 38 Hewe ubbaappe dariyaa azazuwaanne k'ay ubbaappe aad'd'iyya azazuwa. 39 K'ay laa'entsiyaazazuukka Aa mala; hewe, «Neeni ne shooruwaa ne huup'iyaadaan siik'a» giyawaa. 40 Muse higgiyaa ubbaynne nabatuwaa timirtti ha laa'u azazatuwaan k'ashettee» yaageedda. 41 Parisaawatuu ittisaa shiik'eeddasaan Yesuusi untunttu, «Kiristtoosabaa waagiide k'oppitiie? I O na'ee?» yaagiide oochcheedda. Unttunttu, «Kiristtoosi Daawita na'aa» yaageeddinno. 43 Yesuusi untunttu, «Yaatina, Daawite barena Geeshsha Ayyaanay haasayissina Kiristtoosa waagiide, «Godaa» giide

23 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi shiik'eedda asawunne barena kaalliyawanttoo hawaadan yaagiide haasayeeda; 2 «Higgiyaa tamaarissiyaawanttunne Parisaawatuu Muse higgiyaa tamaarissiyaa maataanna de'iino. 3 Hewaa diraw, hinttenttu ootsana mala, unttunttu hinttentta azaziya ubbabaa ootsinenne k'ay naagite; shin unttunttu ootsiyaawaadan ootsoppite; ayaw gooppe, unttunttu barenttu odiyaawaa ootsikkino. 4 Tookkanaw dees'iyya tookuwaa unttunttu k'achchiide, asaa toossiino; shin barenttu huup'iyaan haray atto, he tookuwaa birad'd'iyen bochchanawukka koyyikkino. 5 «Shin unttunttu barenttu oosuwaan ubbaa Asay be'anaadan ootsiino; ayaw gooppe, barenttu som"iyaaninne barenttu kushiyaa k'esiyaa k'achchiyaa s'ik'isyaanna de'iyya kitaafaa aassiiinne barenttu mayuwaa mac'araakka adussiino. 6 Asay barentta shoobbiide afosaan bonchcho utuwaan dosiino; k'ay Ayihuda woosa golletuwaankka daro lo'iyya oydiyaa dosiino. 7 Asay gewaan barentta bonchchiidde sarotana malanne «Tamaarissiyaawoo» giide barentta s'eessanaadan koyyino. 8 «Shin hinttentta tamaarissiyaawe ittuwa s'alalaa gideedda dirawunne hinttenttu ubbay ishatuwaa gideedda diraw, ittuu ittuwa, «Tamaarissiyaawoo» giide s'eessoppite. 9 Ha sa'aan oonanne «Aawuwa» giide s'eessoppite; ayaw gooppe, hinttentto saluwaan de'iyya itti Aawuu de'ee. 10 Ittuu ittuwa, «Tamaarissiyaawoo» giidekka s'eessoppite; ayaw gooppe, hinttenttoo itti Goday, Kiristtoosa s'alalay de'ee. 11 Hinttenttu giddon ubbaappe dariyaa we hinttenttoo k'ooma gidanaw bessee. 12 Barena dariissiyaawe ooninne tooshettana; k'ay barena toochchiyaawe ooninne d'ok'k'u gaana. 13 «Lo'a malatiyaa iitatto, higgiyaa tamaarissiyaawanttoonne Parisaawatoo, asaw saluwaan kawutetsaa hinttenttu

gorddiyya diraw, hinttenttoo aayyero; ayaw tamarissiyaawanttoonne Parisaawatoo, hinttenttoo gooppe, hinttenttu huup'ewunne gelikkita; k'ay aayyero. Ayaw gooppe, hinttenttu shaataanne gelanaw koyyiyaawanttakka gelissikkita. 14 «Lo'a keriyaa bolla bagga geeshshiit; shin Aa gidduaan malatiyya iitattoo, higgiyaa tamarissiyaawanttoonne bonk'k'iyaninne uuuzettsaan kuntseedita. 26 Ha Parisaawatoo am"etuwaan golliyaa hinttenttu k'ook'a Parisaawew, shaataanne keriyaa garssaa bonk'k'iide, hinttenttoo lo'a malatanaw S'oossaan kasettaade geeshsha digga; hewaappe guyyiyaan, woosaa adussiita; hewaa diraw, hinttenttoo bolla baggayka geeshsha gidanawaa. 27 «Lo'a aayyero; ubbaappe aad'd'iyya pirdaa hinttenttu malatiyya iitattoo, higgiyaa tamarissiyaawanttoonne akkana. 15 «Lo'a malatiyya iitattoo, higgiyaa Parisaawatoo, hinttenttoo aayyero. Ayaw gooppe, tamarissiyaawanttoonne Parisaawatoo hinttenttu itti kare baggana booshinchchaan okettiide, lo'o uraa ammantsanaw abbaaninna sa'aan yuuyyiya uttiide, k'ay garssa baggana hayk'k'eedda asaa dirawunne k'ay hinttenttu Aa ammantsiyaa wode, mek'etsaynne wook'k'eeddabay ubbabay kumeedda he uraa hinttenttuwaappe laa'u kushiyaa iiteedda duufotuwaa malatiita. 28 Hewaadankka, k'ay Gaannamew na'aa ootsiyya diraw, hinttenttoo bolla baggana asaa ubbw s'illuwaa malatiita; aayyero. (Geenna g1067) 16 «Ooninne Geeshsha shin hinttenttoo garssa baggana lo'a malatiyya Golliyaan c'aak'k'ooppe, ayinne baawa; shin iiatetsaynne makkalay kumi utteedda. 29 «Lo'a Geeshsha Golliyaan de'iyaa work'k'aan c'aak'k'ooppe, malatiyya iitattoo, higgiyaa tamarissiyaawanttoonne he c'aak'uu Aa gakkee» giyaa hinttenttoo k'ook'i Parisaawatoo, hinttenttoo aayyero. Ayaw gooppe, uttiide asaa kaaletsiyaawanttoo, hinttenttoo aayyero. nabatuwaa duufuwaa bolla golliyaa kees's'iita; k'ay 17 Ha eeyatuu, ha k'ook'atuu, work'k'ay aad'd'iyyee? s'illatuwaa duufuwakka loytsiita. 30 K'ay hinttenttu, Work'k'aa geeshsha ootsiyya Geeshsha Golii <Nuuni beni nu aawotuwaa wode de'eeddawanta aad'd'i? 18 K'ay hinttenttu, <Ooninne yarshshuwaan gidintto, untuntunna ittippe nabatuwaa wod'okko yarshshiyaaban c'aak'k'ooppe, ayinnekka baawa; shin> yaagiita. 31 Hewaa gidooppe, nabatuwaa shin ooninne Aa bolla de'iyaa yarshshuwaan wod'eeddawantu naanaa hinttenttu gideeddawaa c'aak'k'ooppe, he c'aak'uu Aa gakkee> yaagiide hinttenttu huup'iyan markkattiiita. 32 Simmi tamarissiita. 19 Ha eeyatuu, ha k'ook'atuu, hinttenttu aawotuu doommeeddawaa polikkitee! yarshshuu aad'd'iyyee? Woy yarshshuwaan geeshsha 33 «Ha shooshshatoo, shooshshaa naanaw, ootsiyya Aa yarshshiyaabaya aad'd'i? 20 Hewaa Gaannamiyyaa pirdaaappe waaniide attanitee? diraw, yarshshuwaan yarshshiyaaban c'aak'k'iyya (Geenna g1067) 34 Hewaa diraw, beyte, taani uray he yarshshiyaawaanikka c'aak'k'ee; k'ay nabatuwaa aad'd'o eranchchatuwaanne higgiyaa Aa bolla de'iyaa ubbabankka c'aak'k'ee. 21 tamarissiyaawantta hinttekko kiittana. Untuntutuppe Geeshsha Golliyaan c'aak'k'iyya uray, he Geeshsha ittuwaa ittuwaa hinttenttu wod'ananne mask'k'aliiya Golliyaaninna Aa giddon de'iyaa S'oossaan bolla misimaariyan d'ishiide kak'k'anita; k'ay c'aak'k'ee. 22 Saluwaan c'aak'k'iyya uray, S'oossaan ittuwaa ittuwaa hinttenttu woosa golletun lissuwaan kawutetsaa oydiyaaninna he oydiyaan uttiyaawaan shoc'anitanne katamaappe katamaa yederssanita. c'aak'k'ee. 23 «Lo'a malatiyya iitattoo, higgiyaa 35 Hewaa diraw, s'illuwaa Aabeeela wod'oodeppa tamarissiyaawanttoonne Parisaawatoo, hinttenttoo doomiide, Geeshsha Golliyaappenne yarshshiyyaa aayyero. Ayaw gooppe, karetsa anuugaappe, saappe gidduaan hinttenttu wod'eenda Baraakiyya shillaariyaappenne okashiyapape asiraataa hinttenttu na'aa Zakkaraasa wodiyaa gakkanaw, hayk'k'eedda immiita; shin higgiyan de'iyaa darii koshshiyaawantta s'illatuwaa ubbatuwaa suutsaa diraw, hinttenttu aggiita; hewanttu pirdaa, maarotsaanne murettanita. 36 Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ha s'illotetsaa. Haranttakka aggenaan, hinttenttu ubbabay ha wodiyaa asaa bolla gakkanawaa. 37 ootsanaw bessiyaa yewatuu hawantta. 24 Hinttenttoo «Yerusalame katamaa asaw, Yerusalame katamaa k'ook'i uttiide, asaa kaaletsiyaawanttoo, hinttenttu asaw, nabatuwaa hinttenttu wod'lita; S'oossay ushshaappe uduns's'iyya gac'c'iide, gaaluwaa hinttenttukko kiitteeddawanttakka shuchchaan mittiita. 25 «Lo'a malatiyya iitattoo, higgiyaa c'addiita; kuttatta bare maratuwaa bare k'efiyaan

hap'p'iyaawaadan, taani hinttenttu asaa ittisaa deriyaakko kesino. 17 Golliyaa huup'iyaan de'iyaas
shiishshanaw aappu kaala koyaaddita! Shin taana uraykka bare soyin de'iyaawaa akkanaw wod'doppo.
diggeedita. 18 Be'ite, hinttenttu gollii ubbakka ona Gaden de'iyaawe bare mayuwaa akkanaw guyye
gidanawaa. 19 Ayaw gooppe, taani hinttenttoo oday; simmoppo. 20 He wode shahaara mac'c'awanttoone
hinttenttu, **«Godaa suntsaan yiyaawe anijetteeddawaa d'antsiyyaa mac'c'awanttoo aayyero.** 21 Balgguuaan
gaana gakkanaw, laa'entsuwaa taana be'ikkita» gay» woy Sambbataan hinttenttu betenna mala, S'oossa
yaageedda.

24 Yesuusi Geeshsha Golliyaaappe kesiide biyaa
wode, Geeshsha Golliyaa dirssaa giddon
de'iyaaa golliyaa bessanaw Aa kaalliyawantu aakkoo
yeddino. 2 Yesuusi zaariide untuntta, «Hewaa
ubbaa be'iitee? Taani hinttenttoo tumuwaan oday;
ha golletuwaan de'iya itti shuchchaynne attenaan
ubbay kolettana» yaageedda. 3 Yesuusi Debre
Zayite geetettiya deriyaa bollan utti de'ishshin,
Aa kaalliyawantu barenttu s'alala aakkoo yiide
Aa, «Hewe awude hananentto, nuw odaarikii;
k'ay ne yuussawunne wodiyaa wurssetsaw mallay
ayaa gidanee?» yaageeddinno. (aiōn g165) 4 Yesuusi
zaariide, untuntta hawaadan yaageedda; «Hinttentta
ooninne baletsena mala naagettite. 5 Ayaw gooppe,
daro Asay ta suntsaan, «Taani Kiristtoosa» yaagiidde
yaana; yaatiide daro asaa baletsana. 6 Matan
de'iyaaa olaa waasuwaanne haakuwan de'iya olaa
oduwaan sisanaw hinttenttu de'iti; hewaa malabay
hananaw bessiyaa diraw, naagettite; hirggoppite; shin
wurssetsay biraa. 7 Ayaw gooppe, itti gadiyaa Asay
hara gadiyaa asaana olettana; k'ay itti kawutetsay
hara kawutetsaanna olettana; koshaynne biittaa
k'aatsay ubba saan de'anawaa. 8 Hewe ubbaykka
koyro oytsaa mala. 9 «Asay he wode hinttentta
waayissananne wod'anawaa; ta suntsaa diraw, gade
ubbay hinttentta is's'anawaa. 10 He wode c'ora Asay
ammanuwaa agganawantta; barenttu giddon ittuu
ittuwaan aatsiide immananne ittuu ittuwaan is's'anawaa.
11 K'ay worddo nabatuu c'oratuu denddiide, daro
asaa c'immanawantta. 12 Makkalay dariyaa diraw,
c'ora asaa siik'uun irl's'anawaa. 13 Shin wurssetsay
gakkanaw genc'c'iyaa uray attanawaa. 14 Asaw
ubbaw markka gidana mala, kawutetsaa wonggalaa
mishiraachchuu sa'aa ubbaan odettanawaa;
hewaappe guyyiyan, wurssetsay gakkanawaa.» 15
«Hewaa diraw, nabiyyaa Daaneel odeedda bashshaa
tunatetsay geeshsha saan ek'k'eeddawaa hinttenttu
be'ana; hewe waagiyawento, nababiyawee
akeeko. 16 «Yihudaa gadiyan he wode de'iyaawanttu

woysite; 21 ayaw gooppe, alamii med'ettoodeppe
hachche gakkanaw de'ibeenabaynne k'ay hawaappe
sintsawukka ubbaa de'enna iita waayyii he wode
de'anawaa. 22 S'oossay he gallassatuwaan payduuwa
guutsiyaawe baawento, asaa gideedda ooninne
attena; shin I bare dooreedda asatuwaan diraw,
he gallassatuwaan payduuwa guutsanawaa. 23
«He wode ooninne hinttentta, **«Be'ite. Kiristtoosi**
hawaan de'ee» woy, **«Hewaan de'ee»** yaagooppe
aawaa ammanoppite. 24 Ayaw gooppe, worddo
Kiristtoosatuunne worddo nabatuu denddana; yaatiide
barenttoo danddayettooppe, haray atto S'oossay
dooreeddwanttakka baletsanaw wolk'k'aama
malataanne maalalissyaabaa bessanawaa. 25 Be'ite,
taani hinttew hewaa kasetaade odaaddi. 26 «Hewaa
diraw, Asay hinttentta, **«Be'ite, Kiristtoosi bazzuuwan**
de'ee» gooppe, yaa booppite; woy hinttentta, **«Be'ite,**
k'ol'on de'ee» ginttokka, untuntubaa ammanoppite.
27 Ayaw gooppe, walk'k'antsay awayifii doliyaa
baggappe walk'k'ammide, awayifii wulliyaa bagga
gakkanaw p'olk'k'u giyaawaadan, ta yuussay,
Asaa Na'aa yuussay, hewaadan hananawaa. 28
«Bakkutay de'iyaasaa shorttii shiik'ana.» 29 «He wode
waayiyaappe guyyiyan, elekka away d'umaana;
agenay poo'yaawaa agganawaa; s'oollinttatuu
saluwaappe kunddanawantta; k'ay saluwaan
de'iyaaa wolk'k'attuukka k'aas'ettanawantta. 30 He
wode ta mallay, Asaa Na'aa mallay, saluwaan
beettanawaa; sa'aan he wode de'iyaaa asaa zarii
ubbay yeekkanawantta. K'ay taani, Asaa Na'ay,
wolk'k'aannanne wolk'k'aama bonchchuwaanna
saluwaappe shaariyya giddonna yiishshin, untuntu
be'ana. 31 I bare kiitanchchatuwaan wolk'k'aama
malakataanna kiittana; kiitanchchatuu alameh
gas'aappe ya gas'aa gakkanaw, k'ay sa'aan oydu
baggappe aw dooreetedda asaa shiishshanawaa.
32 «Leemisuwaan balasatto geetettiya mitsattippe
akeekite; balasatta aac'iya wodenne izi haytsay
k'olettiyya wode, bonii mateeddawaa hinttenttu
eranita. 33 Hewaadankka, hinttenttu he ubbabaa

be'iyyaa wode, I matiide penggiyaa shiik'eeddawaa boozatuwa; k'ay ichcheshatuu c'inc'c'a. 3 erite. 34 Taani hinttenttoo tumuwa oday; ha Boozatuu barenttu kuraaziya oyk'k'eeddino; ubbabay hanana gakkanaw, ha wodiyyaa Asay shin lambbaa oyk'k'ibeykkino. 4 Shin c'inc'c'atuu hayk'k'idiggenna. 35 Salunne sa'ay aad'd'ana; barenttu kuraaziyaanne s'aaramusiyaan lambbaa shin ta K'aalay ubbakka aad'd'enна. 36 «Shin he oyk'k'eeddino. 5 Machchatto akkiyaawe yeennaan gallassaanne he saatiya Aawuwaa s'alalaappe gam"ina, he wodoratuu barentta gem"ishissina attin, haray atto saluwaan de'iyyaa kiiitanchchatuwaа gisi aggeeddino. 6 «Bilahе gideedda wode, gidina, woy taana Na'aa gidinakka ooninne eriyaawe <Be'ite, machchatto akkiyaawe gakkeedda; Aa baawa. 37 Ta yuussay, Asaa Na'aa yuussay, Nohe mokkanaw kare kesite> yaagiyyaa wolk'k'aama c'abbuu wode hanowaa mala gidanawaa. 38 Ayaw gooppe, denddeedda. 7 «He wode he wodoratuu ubbatuu bashshaa haatsaa yuussaappe kase wode, Nohe beegottiide, barenttu kuraaziya giigisseeddino. 8 markkabiyaan geleedda gallassay gakkanaw, Asay Boozatuu c'inc'c'atuuwa, <Nu kuraazi to'ana haniyya meenне usheenне; k'ay attuma Asay akkeenne diraw, hinttenttu lambbaappe nuw immeerikkitee> mac'c'a Asay asinnaa gelee. 39 Bashshaa haatsay yaageeddino. 9 «Shin c'inc'c'atuu zaariide untuntta, yiide, untuntta ubbaa afana gakkanaw, untunttu <Aggitе, nuunne hinttenttoo gidenna; hewaa diraa akekibeykkino; taani, Asaa Na'ay, yiyyaa wodii, hinttew zal"iyaawanttukko biide shammi akkite> hewaa mala gidanawaa. 40 «He wode laa'u yaageeddino. 10 Hewaappe guyye booza wodoratuu asatuu gaden ootsiyaawanttuppe ittuwa afana; lambbaa shammanaw bidiggina, machchatto ittuu attanawaa. 41 Laa'u mac'c'awantu wos'aan akkiyaawe puttu giina, giigi utteedda ichcheshu gaac'c'iyaawanttuppe ittinno afana; ittinna attana. wodoratuu aanana ittippe bullachchaa golliyaa 42 «Simmi hintte Goday ay gallassi yaanawento geleeddino; ifitsaykka gordetti aggeedda. 11 hinttenttu erenna diraw, naagi uttite. 43 Shin kayisuu «Guyyeppe k'ay yekko wodoratuu yiide, <Godaw, k'ammaappe woyssa wodiyaan yaanentto golliyaa godaw, nuw dooyaarikkii> yaageeddino. 12 «Shin goday ereeddentto, bare gollii bookettenna mala, machchatto akkiyaawe zaariide, <Taani hinttenttoo beegottiide naagi uttanawaa erite. 44 Hewaa tumuwa oday; taani hinttentta erikke> yaageedda. diraw, hinttenttukka giigi uttite; ayaw gooppe, taani, 13 «Simmi taani, Asaa Na'ay, yaana gallassaa Asaa Na'ay, hinttenttu k'oppenna saatiyaan yaana. woy saatiya hinttenttu erenna diraw, naagi uttite. 45 «Yaatina, bare soy asaw k'umaa koshshiyaa 14 «Ayaw gooppe, saluwaа kawutetsay bare wodiyaan immana mala, Aa goday suntsedda k'oomatuwaа s'eesiide, barew de'iyaawaa untunttoo ammanetteeda wozanaama k'oomay oonee? 46 I sheed'd'iide, ogiyaa baana haniyya bitaniyya bessee. hewaadan ootsishshin, Aa goday yiide demmiyya 15 Unttunttu huup'iyaan huup'iyaan untunttu wolk'k'aa k'oomay anijetteeddaawaa. 47 Taani hinttenttoo keenaa ittoo ichcheshu sha'a biraa, ittoo laa'u sha'a tumuwa oday; goday he k'oomaa barewaa ubbaa biraa, k'ay ittoo itti sha'a biraa immiide, bare ogiyaa bolla suntsana. 48 Shin k'oomay iita gidooppe, <Ta beedda. 16 Ichcheshu sha'a biraa akkeedda k'oomay goday gam"iide yaanawaa> yaagiide bare wozanaan ellekka biide zal"iide, hara ichcheshu sha'a biraa k'oppiide, 49 bare laggetsaa k'omatuwaа wad'aa wod'iseedda. 17 Hewaadankka, k'ay laa'u sha'a doommoooppe, matsottiyaawanttunna mooppenne biraa akkeedda k'oomay hara laa'u sha'a biraa ushooppe, 50 he k'oomaa goday I k'oppibeenna wod'iseedda. 18 Shin itti sha'a biraa akkeeddawe gallassaanine I eribeenna saatiyaan yaana. 51 biide, ollaa boookkiide, bare godaa miishshaa Hewaappe guyyiyaan Aa k'ans's'reeetsiide, lo'a moogi aggeedda. 19 «Daro wodiyaappe guyyiyaan, malatiyya iita asatuu de'iyyaa saan wotsina; hewaan I he k'omatuwaа goday yiide, bare miishshaa untuntunna heetetteedda. 20 Ichcheshu sha'a biraa akkeedda k'oomay yiide, hara ichcheshu sha'a biraa sheed'd'iide, <Ta godaw, neeni taw ichcheshu sha'a biraa immaadda; be'a, hara ichcheshu sha'a biraa wod'isaad> yaageedda. 21 Aa goday Aa,

25 «He wode saluwaа kawutetsay barenttu kuraaziya oyk'k'iide, machchatto akkiyaawaa mokkanaw kare keseedda tammu wodoratuwaа malatana. 2 Unttunttuppe ichcheshatuu

«Hayyanaashsho! Neeni lo"anne ammanettiya 36 Taani kallottina mayzzeedda; harggina be'eedda; k'oomaa; neeni guutsaban ammanettaada. Taani k'ashettina taakko gakkide oochcheedda» yaagana. neena darobaw kaappo ootsana; haa gelaade ne 37 «Hewaappe guyyiyan, s'illatu zaariide, Aa godaanna nashetta» yaageedda. 22 «K'ay laa"u sha'a hawaadan yaagana; **«Godaw, neeni koshattina, biraa akkeeddawekka yiide, **«Ta godaw, neeni taw awude be'iide mizeeddo? Woy neeni saamettina, laa"u sha'a bira immaadda; be'a, taani hara laa"u awude be'iide ushsheeddoo?** 38 Neeni imatsaa sha'a bira wod'isaad» yaageedda. 23 Aa goday gidaade yiina awude be'iide mokkeeddo? Woy Aa, **«Hayyanaashsho! Neeni lo"anne ammanettiya neeni kallottina awude mayzzeeddo?** 39 K'ay neeni k'oomaa; neeni guutsaban ammanettaada. Taani harggina, woy k'ashettina neekko biide awude neena darobaw kaappo ootsana; haa gelaade ne neena be'eeddo?» yaaganawantta. 40 Taani godaanna nashetta» yaageedda. 24 «Itti sha'a kaatii zaaraade, **«Taani hinttenttoo tumuwaa oday; biraa akkeeddawe k'ay yiide, **«Ta godaw, neeni hinttenttu ha ta ishatuwaa ubbaappe haray atto, zerabeennasaappe k'oyc'iyya asaa gidiyaawaanne laafiyaa ittoo ootseeddawaa gidinttokka, hewaa katsaa laalabeennasaappe mas'iyaa mek'etsi baynna taw ootseedda» yaagana.** 41 «He wode, taappe asaa gidiyaawaa taani eray. 25 Taani yayaad; haddirssa baggana de'iyaawanta taani yaagana; **«Ha yaataade baade ne bira biittaan moogaad; be'a, shek'etteedda wanttoo, ta matappe kichchite; biide ne biray haweku» yaageedda.** 26 «Aa goday s'alahiya kaappoonne Aa kiitanchchatoo giigeedda zaariide, Aa hawaadan yaageedda; **«Ha iita azalla med'inaa tamaan gelite.** (aiōnios g166) 42 Ayaw gooppe, k'oomaw, taani zerabeennasaappe k'oyc'iyya taani koshattina, taana mizibeykkita; saamettina asaa gidiyaawaanne katsaa laalabeennasaappe ushshibeykkita. 43 Taani imatsaa gidaade biina, mas'iyaa asaa gidiyaawaa eraaddii? 27 Yaatina, taana mokkibeykkita; kallottina mayzzibeykkita; k'ay neeni ta miishshaa wod'isyaawantu matan harggina, k'ashettinakka taana be'beykkita» yaagana. wotseeddawaa gidintto, taani simmiyaa wode ta 44 «He wode untunttu K'ay hawaadan yaagiide miishshaa wod'yaanna akkanawaashshin atteedda. zaaranawantta; **«Godaw, neeni koshattina woy 28 Hewaa diraw, he miishshaa aappe wotsi akkiide, saamettina, woy imatsaa gidaade biina woy kallottina, tammu sha'a biray de'iyaawoo immite.** 29 Ayaw woy harggina woy k'ashettina, awude be'iide, neena gooppe, de'iyya ubbwaw haray gujettana; I barew maaddennaan is'seeddo?» yaaganawantta. 45 gidiyaawaappe darissiide akkana; shin baynnawoo «He wode taani kaatii zaaraade untunttu, **«Taani haray atto, he aw de'iyya guitsaykka aappe hinttenttoo tumuwaa oday; hinttenttu ha ubbaappe aketanawaa.** 30 Go'enna k'oomaa kare d'umaa laafiyaa ittuwaa maaddennaan is'seeddawe, taana kessi olite; hewaan I yekkananne bare achchaa maaddennaan is'seeddawaa» yaagana. 46 Hewantu d'ak'ana» yaageedda. 31 «Taani, Asaa Na'ay, kuitanchchatuwaa ubbatuwanna bonchchuwaan yiaya wode, ta bonchcho kawutetsaa oydiyaan uttana. 32 Sa'aan de'iyya Asay ubbay ta sintsa shiik'anawantta; heemmiyaawe dorssatuwaa deeshshatuwaappe shaakkinyaawaadan, taani he asaa laa"u kessaade shaakkana. 33 K'ay dorssatuwaa taappe ushechcha baggana essaade, deeshshatuwaa taappe haddirssa baggana essana. 34 «Hewaappe guyyiyan, taani kaatii taappe ushechcha baggana de'iyaawantta hawaadan yaagana; **«Ta Aabbu anjeeeddawantto, haa yiide sa'ay med'ettoodepppe hachche gakkanaw, hinttenttoo giigeedda kawutetsaa laattite.** 35 Ayaw gooppe, taani koshattina mizeedda; saamettina ushsheeddita; imatsaa gidaade biinakka mokkeedda.****

26 Yesuusi ha timirriyya ubbaa wurisseedda wode, barena kaalliyawantta, 2 «Laa"u gallassaappe guyyiyan, Paasigaa Baalaa bonchchiyya gallassaa gidiyaawaa eriita. He gallassi Taana, Asaa Na'aa, Asay mask'aliyya bolla mismariyan d'ishiide kak'kanaw aatsiide immana» yaageedda. 3 He wode k'eestuwaa kaappatuunne gadiyya c'imatuu K'ayaafaa geetettiyya k'eestuwaa ubbatuwaa kaappuwaa wogga golliyaan shiik'iide, 4 asay erennaan Yesuusa oyk'k'iide, wod'anaw mak'k'eteeddinno. 5 Shin untunttu, «Asay walassaa kessenna mala, Paasigaa bonchchiyya gallassi hewaa ootsokko» yaageeddinno. 6 Yesuusi Biitaaniyaa

katamaan oolluwaan harggiyaa Simoona soyin ittippe woc'iiitiyaappe yeddiide tushiyaaawe taana de'ishshin, 7 itti mishiratta albbass's'irosa geetettiyyaa aatsi immana. 24 Taani, Asaa Na'ay, S'oosaa shuchchaappe oosetteedda albbass's'irosa baareeta Mas'aafay hayk'k'ana geeddawaadan hayk'k'ana; kumeedda darii al'o shittuwaa akkaade yeeddawunna shin Taana, Asaa Na'aa, aatsi immiyaa uraw k'umaa I miina, he shittuwaa Yesuusa huup'iyaan aayyero; he uray yelettennaan atteeddentto aw c'ac'c'afaaddu. 8 Shin Yesuusa kaalliyawantu lo'a shshin» yaageedda. 25 Aa aatsi immiyaa hewaa be'iide, «Ha shittuwaa c'oo bayizzussay Yihuday zaariide, «Tamarissiyaawoo, neeni giyaawe ayaasee? 9 Ayaw gooppe, ha shittuwaa al'o taanee?» yaageedda. Yesuusi zaariide Aa, «Neeni gatiyaan zal'iide, miishshaa hiyyesaw immanaw ne huup'iyaan gaadda» yaageedda. 26 Unttunttu danddayetee» yaageeddinno. 10 Yesuusi unttunttu miishshin, Yesuusi daabbuwaa akkiide, S'oosaa giyaawaa eriide, unttuntta hawaadan yaageedda; galateedda; he daabbuwaa mentsereetsiide, barena «Ha mishiratto ayaw waayissiite? Iza taw kaalliyawantu immiidde, «Heyte; miite; hawe lo'obaa ootsaaddu. 11 Hiyyesatuu ubbaa wode ta ashuwaa» yaageedda. 27 S'uua akkiide, hinttenanna de'iino; shin taani hinttenanna ubbaa S'oosaa galateedda. Unttunttoo immiidde, «Ubbay wode de'ikke; 12 Iza ha shittuwaa ta bolla hawaappe ushite; 28 ayaw gooppe, hawe daro tigiyaaawe taana mooganaw giigissanaassa. 13 asaa nagaray atto geetettana diraw gukkiyaa ta Taani hinttenttoo tumuwaa oday; sa'aa ubbaan suutsaa; ta suutsay ooratsa c'aak'uwa. 29 Shin ha wonggalaa mishiraachchuwaa odiyaasan taani hinttenttoo oday; taani ta Aabbu kawutetsaan hak'aninne, Asay izo wozanaa aatsana mala, iza ooratsa woyniyyaa eessaa hinttentunna ushana ootseddawe odettanawaa» yaageedda. 14 He wode gallassay gakkaw, laa'entsuwaa ha woyniyyaa tammanne laa'u Yesuusa kaalliyawantupe ittuu eessaa ubbakka ushikke» yaageedda. 30 Mazimuriyaa Yihudaa Ask'k'orooto yaagettiyaawe k'eestatuuwa yes's'owaappe guyyiyaan, Debre Zayite geetettiyya kaappatuwaakko 15 biide, «Taani hinttenttoo deriyaa beeddino. 31 Yesuusi he wode unttuntta, Yesuusa oytsoppe, taw ayaa immanitee?» yaagina «Hachche k'amma hinttenttu ubbay taana aggiide unttunttu aw hattamu biraa k'oppide immeeddino. kichchana; ayaw gooppe, S'oosaa Mas'aafay, 16 Hewaappe guyyiyaan, Yihuday Yesuusa aatsi ««S'oosss dorssaa heemmiyawaa wod'anawaa; immanaw injjetiyya wodiyaa wochchee. 17 Baalaa hewaappe guyyiyaan dorssaa wodii laalettanawaa» daabbuwaa miyaa gallassaa bonchchiyya koyro yaagee. 32 Shin taani hayk'uwaappe denddowaappe gallassi, Yesuusa kaalliyawantu aakko yiide, guyyiyaan, hintteppe kasetaade Galilila baana» «Paasigaa bonchchiyya gallassi neeni maana yaageedda. 33 P'es'iroosi zaariide, «Unttunttu k'umaa hak'an giigisanee?» yaageeddinno. 18 ubbatuu neena aggiide kichchanawanta; taani Hewaappe guyye Yesuusi unttuntta, «Katamaa neena ubbakka yeggaade kichchikke» yaageedda. biide, itti bitaniyyaa, «Tamarissiyaawe neena, «Taw 34 Yesuusi P'es'iroosa, «Taani new tumuwaa wodii gakkeedda; taani taana kaalliyawantuunna oday; hachche k'amma kuttuu waassanaappe Paasigaa bonchchiyya gallassaa ne soyin aatsana» kase, neeni taana heezzu kaala kaadanaassa» geedda» giite» yaageedda. 19 Aa kaalliyawantu yaageedda. 35 P'es'iroosi zaariide, «Taani haray Yesuusi barentta azazowaadan ootsiide, Paasigaa atto, neenanna ittippe hayk'k'inttokka, neena ubbakka bonchchiyya gallassi maana k'umaa giigisseeddino. kaddikke» yaageedda. K'ay Yesuusa kaalliyawantu 20 Sa'ay omarsseedda wode, Yesuusi tammanne laa'u ubbatuukka hewaadan geeddingo. 36 Yesuusi he Aa kaalliyawantuunna k'umaa maanaw utteedda. wode barena kaalliyawantuunna Geetesemaaniyyaa 21 Unttunttu miishshin, Yesuusi unttuntta, «Taani geetettiyaasaa biide unttuntta, «Taani hini baade hinttenttoo tumuwaa oday; hintteppe itti uray taana S'oosaa woossishin, hinttenttu hawaan uttishshite» aatsiide immanawaa» yaageedda. 22 Unttunttu yaageedda. 37 Hewaappe guyye P'es'iroosanne darii dagammiide, huup'iyaan huup'iyaan, «Godaw, Zabddiyoosa naanaa laa"uwaa barenanna afiide, tumu taaneeshsha?» guussaa doommeeddino. daro kayyuwaanne ugaa doommeedda. 38 23 Yesuusi zaariide, «Bare kushiyaa taananna K'ay unttuntta, «Taani hayk'k'ana gakkawukka

kayyottay; hawaan beegottiide, taananna naagite» Aa woossanaw danddayiyaawaa erikkii? 54 Yaatin, yaageedda. 39 Laafaa sintsakko shiik'iide, sa'aan S'oossaan k'aalay hawaadan hananaw bessee guufanniide, «Ta Aabboo, danddayettiyaawaa yaageeddawe waaniide polettanaw danddayii?» gidooppe, ha s'uua taappe digga; shin neeni yaageedda. 55 Hewaappe guyyiyan, Yesuusi koyyiyaawaadan hanoppe attin, taani koyyiyaawaadan hewaan shiik'eedda c'ora asaa hawaadan hanoppo» yaagiide S'oossaan woosseenda. 40 yaageedda; «Taana kayiso kessiide, kayisuwaan Yesuusi barena kaalliyawantukko simmiide yeedda; oyk'k'yaawaadan oyk'k'anaw mashshaanne s'am"aa gem"ishowantta demmiide P'es'iroosa, «Hinttenttu itti oyk'k'iide yeedditee? Taani Geeshsha Golliyan saatenttonnekka gem"ishennaan taananna naaganaw tamaarissaadde, gallasan gallasan hinttentunnaa danddayibeykkitee? 41 Paac'iyaa hinttenttu ootsiyaa wode taana oyk'k'ibeykkita; 56 shin hawe gelenna mala, minnitenne S'oossaan woossite; ubbay haneeddawe nabatuu S'oossaan k'aalaan ayyaanay giigi utteeda; shin asatetsaa eeshshay s'aafeeddawe polettanaassa» yaageedda. Yesuusa daaburanchchaa» yaageedda. 42 Yesuusi k'ay kaalliyawantu he wode ubbatuu Aa yeggi laa'entsuwaan biide, «Ta Aabboo, taani ha wolk'k'aama beeddino. 57 Yesuusa oyk'k'eeddawantu k'eesatuwaan metuwaa akkenaan de'ishshin s'uua dentsanaw ubbatuwaa kaappuwaa K'ayaafaakkko, higgiyaa danddayettenawaa gidooppe, neeni giyaawe hano» tamaarissiawantunne c'imatuu shiik'eeddasaa yaagiide S'oossaan woosseenda. 43 K'aykka simmi aakkide beeddino. 58 Shin P'es'iroosi k'eesatuwaan yiide, Aa kaalliyawantu ayfiyaa gem"ishuu goozi ubbatuwaa kaappuwaa dirssaa giddo gakkanaw, wotseenda diraw, gem"ishowantta demmeedda. 44 haakuwan Aa kaalleeda; yewuwaa wurssetsaa K'aykka untuntta yeggi biide, hezentsuwaan kase be'anaw dirssaa giddo geliide, naagiyaawantunna utti k'aalaan zaariide, S'oossaan woosseenda. 45 Hewaappe aggeedda. 59 K'eesatuwaan kaappatuunne shiik'eedda guyyiyan, barena kaalliyawanttoo yiide, «Ha'i Asay ubbay Yesuusa wod'anaw Aa bolla wordduwaa gakkanawukka gem"ishiteenne shemppiitee? Be'ite, markkaa demmanaw koyyeeddino. 60 Shin haray atto Taana, Asaa Na'aa, nagaranchcha asatoo aatsiide c'ora Asay yiide, Aa bolla wordduwaa markkattinakka immiyyaa wodii gakkeenda. 46 Denddina boytte; aappe ayinne demmibeykkino. Guyyeppe laa"atuu be'ite, taana aatsi immiyyaawe haweku gakkeenda» yiide, 61 «Ha bitanii, «Taani S'oossaan Geeshsha yaageedda. 47 Yesuusi hewaa biro haasayishshin, Golliyaa kolaade, heezzu gallasaan zaaraade tammanne laa"u Aa kaalliyawantuppe ittuu, Yihuday, kees's'anaw danddayay» geedda» yaageeddino. 62 gakki wod'd'eenda; k'ay k'eesatuwaan kaappatuunne K'eesatuwaan ubbatuwaa kaappuu denddi ek'k'iide gadiyaa c'imatuu kiittina, mashshaanne s'am"aa Yesuusa, «Wanttu neena mootiyaa mootoo new oyk'k'eedda c'ora Asay aanaana ittippe yeedda. 48 zaariyaabay baawee?» yaageedda. 63 Shin Yesuusi Yesuusa aatsi immiyyaawe he c'ora asaa, «Taani c'o'u geedda; k'aykka k'eesatuwaan ubbatuwaa yeriyaawe Aa; Aa oyk'k'ite» yaagiide mallaa odi kaappuu Aa, «Taani neena de'uwaan S'oossaan wotseenda. 49 Ellekka Yesuusakko shiik'iide, suntsaan c'allay; neeni S'oossaan Na'aa Kiristtoosa «Tamaarissiawoo, saro de'ay» yaagiide Aa yeri gidooppe nuw oda» yaageedda. 64 Yesuusi zaariide, akkeenda. 50 Yesuusi Yihudaa, «Ta laggew, neeni «Neeni ne huup'ewukka gaadda; shin taani hinttentoo ootsanabaa ootsa agga» yaageedda. Hewaappe oday; hawaappe sintsaan, hinttenttu taana, Asaa guyyiyan, he c'ora Asay shiik'iide, Yesuusa loytsi Na'aa, wolk'k'aama S'oossaappe ushechcha baggana oyk'k'eedda. 51 Yesuusanna de'lyawantuppe ittuu utteeddawaan saluwaa shaariyaanna yiishshin bare mashshaa kessiide k'eesatuwaan ubbatuwaa be'ana» yaageedda. 65 Hewaappe guyyiyan, kaappuwaa k'oomaa haytsaa k'ans's'i oleedda. 52 k'eesatuwaan ubbatuwaa kaappuu bare mayuwaa Yesuusi he wode Aa hawaadan yaageedda; «Ne peed'i oliide, «Haww boreedda; nuuna hawaappe mashshaa akkeeddaaani zaaraade wotsa; ayaw sintsan ayaw hara markkaa koshshii? I ha'i gooppe, mashshaa dentsiyaa ubbay mashshaan boriyaawaa hinttenttu siseedda. 66 Hinttenttu hayk'k'ana. 53 Ta Aabbu daro sha'a kiiitanchchatuwa k'ofay ayee?» yaageedda. Unttunttu, «Aw hayk'uu itti kutsaan yeddiide, taana maaddana mala, taani bessee» yaagiide zaareeddino. 67 Hewaappe

guyyiyaan, untunttu Aa deemuwaan c'uchchiide, aw immanaw k'oppeedda hattamu shuchchaa Aa dechcheeddino; harantu k'ay Aa bak'k'iide, 68 biraa akkiide, 10 Goday taana azazowaadan, «Kiristtoosaa! Neeni neena nabe gaasashshin, neena urk'k'aappe miishshaa med'd'iyaawanttu gadiyaa shoc'eeddawe oonento ane nuw odal» yaageeddino. shammanaw immeeddino» geetettowe he wode 69 P'es'iroosi golliyaappe karennna dirssaa giddon poletteedda geedda. 11 Yesuusi gadiyaa ayissiyaawaa utti de'ishshin, itti k'oomata aakkoo yaade, «Neenikka sintsaa shiik'ina, gadiyaa ayissiyaawee Aa, «Neeni Galilaa Yesuusanna ittippe de'aa» yaagaaddu. 70 Ayihudatuwa kaatee?» yaagiide oochcheedda. Shin I untunttu ubbaa sintsaan he k'oomato, «Neeni Yesuusi Aa, «Neenikka gade'aa» yaageedda. 12 giyaawee ayentto taani erikke» yaagiide kaadeedda. K'eesatuwa kaappatuunne gadiyaa c'imatuu Aa 71 K'ay biide dirssaa penggyiaakko kesishshin, hara mootina, untunttoo ayinne zaaruwa immibeenna. 13 k'oomata Aa be'aade, hewaan de'iyaa asatoo, «Ha He wode, P'ilas'oosi Yesuusa, «Hawanttu neena bitanii Naazireetiyya Yesuusanna de'ee» yaagaaddu. mootiyaabaa ubbaa sisikkii?» yaageedda. 14 Yesuusi 72 P'es'iroosi laa'entsuwa c'aak'k'iide, «Taani haray atto, itti k'aalaakka zaarennaan is's'ina, gadiyaa hewaa bitaniyaa erikke» yaageedda. 73 Laafaa ayissiyaawanttu darii maalaletteedda. 15 Gadiyaa gam"ishin, hewaan ek'k'eenda Asay P'es'iroosakkoo ayissiyaawee Paasigaa bonchchiyaa gallassaan, yiide, «Neenikka tuma untuntutunna ittippe de'aa; Asay koyyiya itti uraa k'ashuwaappe billiyaa wogay ayaw gooppe, neeni haasayiyya haasayaykka neena de'ee. 16 He wode itti Barbaana geetettiyya Yesuusi erissee» yaageeddino. 74 Hewaappe guyyiyaan daro ernetteedda iita bitanii k'asho gollen de'ee. 17 P'es'iroosi, «Taani hewaa bitaniyaa erikke!» yaagiide, Hewaa diraw, c'ora Asay ittisaa shiik'eeddasaan barena shek'anne c'aak'uwa doommeedda. He P'ilas'oosi, «Taani hinttenttoo Barbbaana giyaa wode ellekka kuttua waassi aggeedda. 75 P'es'iroosi Yesuusa billoo, woy Kiristtoosa geetettiyya Yesuusa barena Yesuusi, «Neeni kuttua waassanaappe kase billoo?» yaagiide asaa oochcheedda. 18 Ayaw heezzu kaala taana kaadanaassa» geeddawaa hassayiide, kare kesiide, seeletti yekkeedda.

27 Wontta guuraan k'eesatuwa kaappatuu ubbatunne gadiyaa c'imatuu Yesuusa wod'anaw mak'k'eteeddin; 2 untunttu Yesuusa k'achchi afiide, gadiyaa ayissiya P'ilas'oosaw aatsi immeeddino. 3 Yesuusa he wode oytseedda Yihuday P'ilas'oosi Yesuusa bolla pirddeeddawaa be'iide, «Aayyeero! Oytseennaan aggaarikkitaal» yaagiide, he man"iyaa hattamu biraan k'eesatuwa kaappatoonne gadiyaa c'imato guyye zaariide, 4 «Taani geeshsha asaa oytsaade nagaraa ootsaad» yaageedda. Shin untunttu Aa, «Hewe nuw ayaa metee? Hewe ne shene» yaageeddino. 5 Yihuday biraan Geeshsha Golliyan oli aggeedda; untunttu matappe biide, suletti hayk'k'eenda. 6 K'eesatuwa kaappatuu biraan akkiide, «Ha biray suutsaa miishshaa gidishin, nuuni Geeshsha Golliyan miishshaanna gatsiyaawee woga gidenna» yaageeddino. 7 Hewaappe guyye ittippe zorettiide, imtsaa asaw moogo gadiyaa ootsanaw urk'k'aappe miishshaa med'd'iyaawanttu gadiyaa shammeeddino. 8 Hewaa diraw, he gadii hachche gakkawukka, suutsaa gadiyaa geetettiide s'eesettee. 9 Nabiyaa Ermaasi, «Untunttu

Aa machchata aw, «He s'illo bitaniyaa ayinne ootsooppa; ayaw gooppe, taani hachche k'amma akumuwaan aabaan daro metootaad» yaagaade kiittaaddu. 10 Shin k'eesatuwa kaappatuunne gadiyaa c'imatuu P'ilas'oosi Barbbaana billiide, Yesuusa wod'anaadan, shiik'eedda Asay Aa woosana mala, asaa c'immeeddino. 11 P'ilas'oosi zaariide untuntta, «Taani untunttu laa"atuwaappe hinttew oona billanaadan koyyiitee?» yaagina untunttu, «Barbbaana billanaadan koyyeetto» yaageeddino. 12 P'ilas'oosi, «Yaatina, Kiristtoosa geetettiyya Yesuusa wootoo?» yaagiide untuntta oochchina ubbay, «Mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide kak'etto» yaageeddino. 13 P'ilas'oosi asaa, «Ayaw? Ay iitabaa ootseedee?» yaageedda. Shin Asay kasewaappekka parenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide I kak'etto» yaageeddino. 14 Walassay denddanawaappe attin, ayinne hanennawaa P'ilas'oosi be'iide, haatsaa akkiide, «Ha bitanii hayk'k'yaawaan taani gelikke; hewaa hinttenttu erite» yaagiide shiik'eedda asaa sintsaan bare kushiyaa

meec'etteedda. 25 Shiik'eedda Asay ubbay zaariide, hawaadan yaageeddino; 42 «Harantta ashsheeda; «Aa suutsaa gomii nuunanne nu naanaa gakko» shin barena ashshanaw danddayenna. I Isra'eeliyaa yaageedda. 26 Hewaappe guyyiyaan, P'ilas'oosi kaatiya; ane mask'k'aliyaa bollapte ha'i wod'd'o; Barbbaana untunttoo billeedda; lissuwaan Yesuusa nuunikka k'ay aan ammanana. 43 S'oossaan I shoc'iide, mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide ammanetee; S'oossay Aa ashshanaw koyyooppe kak'k'anaw untunttoo aatsiide immeedda. 27 ane ashsho; ayaw gooppe, I barena, «Taani S'oossaan Hewaappe guyyiyaan, P'ilas'oosa wotaadaratu Na'aa» gee» yaageeddino. 44 K'ay haray atto, Yesuusa gadiyaa ayissiyaawaa beeruwaa afina, aanana mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide wotaadaratu ubbay Aa miyyiyaan yuuyyi aad'd'iide kak'etteedda kayisatuukka hewaadan giide, Aa ek'k'eeddino. 28 Aa mayuwaa k'aari akkiide, zo'o bolla k'ilic'eeddino. 45 Usuppu saatiyaappe mayuwaa Aa mayzzeeddino. 29 K'ay aguntsaa doommiide, udduppu saatiyaappe gakkanaw, biittay kalachchaa giigissiide, Aa huup'yaan wotseeddino; ubbay d'umeedda. 46 Udduppu saate gidiyaa Aa ushechcha kushiyaa mak'k'aa s'am"aa otsiide, heeraan Yesuusi bare k'aala d'ok'k'u ootsiide, Aa sintsan gulbbatiide, «Ayihudatuwa kaatew, saro «Elohee, Elohee, laamaa sabak'itaanii?» yaageedda. de'ay!» yaagiide, Aa bolla k'ilic'eeddino. 30 Aa Hewaa guussay, «Ta S'oossaw, ta S'oossaw, bolla c'uchcheeddino; he mak'k'aa s'am"aa akkiide, taana ayaw c'o"u gaad?» guussaa. 47 Hewaan Aa huup'yaan shoc'eeddino. 31 Unttuntu Aa bolla ek'k'eedda asaappe ituu hewaa sisiide, «Ha bitanii k'ilic'eeddawaappe guyyiyaan, zo'o mayuwaa aappe Eelaasa s'eese» yaageedda. 48 He man"yaan k'aari akkiide, Aa mayuwaa Aa mayzzeeddino; untuntuppe ituu wos's'lidde, isponnijiyaa akkiide, k'ay mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide Aa c'aala woyniyyaa eessaa giddo yeggiide, hewaa kak'k'anaw afeeddino. 32 Unttuntu kare kesiide, itti mak'k'aa s'am"aa s'eeraan wotsiide, ushshanaw Simoona geetettiyyaa K'ereena gade asaa demmiide, Aa doonaakkoo shiishsheedda. 49 Shin yekkonttu, Yesuusa mask'k'aliyaa wolk'k'aan tosseeddino. «Ane de'ashsha, Eelaas Aa ashshanaw yaanawento 33 Golggootaa geetettiyaasaa gakkeeddino. be'ana» yaageeddino. 50 Yesuusi laa'entsuwa bare «Golggootaa» yaagettiyaawe «Huup'yaasaa» k'aala d'ok'k'u ootsi waassiide, hayk'k'i aggeedda. 51 giyawaa. 34 Hewaan unttuntu c'ammeedda Akekite; Geeshsha Golliyaan kak'etteedda gaaridduu woyniyyaa eessaa Yesuusaw ushanaw immeeddino; k'ommoppe duge gakkanaw, laa'u kesiide, pooshetti I hewaa gans's'i s'eelliide, ushennaan is's'eedda. wod'd'eedda; sa'ay k'aas's'eedda. K'ay zaallaykka 35 Unttuntu mask'k'aliyaa bolla misimaariyan p'alk'k'etteedda; 52 c'ora duufuu dooyetteedda. d'ishiide Aa kak'k'owaappe guyyiyaan, Aa mayuwaa S'oossaan asaappe c'oratuu hayk'k'eeddawantu, shaakiide, saamaa yeggiide akkeeddino. 36 hayk'uwaappe denddeeddingo. 53 Unttuntu Hewaappe guyyiyaan, Aa naaganaw hewaan utti duufuwaappe kesiide, Yesuusi hayk'uwaappe aggeeddino. 37 K'ay, «Hawe Ayihudatuu Kaatiyyaa denddowaappe guyyiyaan, geeshsha katamaa Yesuusa» yaagiide mootuu s'aafettowaa Aa huup'e beeddino; hewaan untuntta c'ora Asay be'eedda. baggana wotseeddino. 38 Yesuusanna he wode laa'u 54 S'eetuwa kaappunne aanana Yesuusa kayisatuwaan ittuwaan aappe ushechcha baggana, k'ay naagiyyaa wotaadaratu sa'ay k'aas's'iyaawaanen ittuwaan aappe haddirssa baggana, mask'k'aliyaa bolla hewaan haneedawaa ubbaa be'eedda wode daro misimaariyan d'ishiide kak'k'eeddino. 39 Ogiyanna yayyeeddino; yashshaa gaasuwaan, «Tumu hawe aad'd'iyyaa Asay Yesuusa kad'iide, barenttu huup'yaan S'oossaan Na'aa» yaageeddino. 55 Hewaan c'ora k'aatsiidde boreeddino. 40 «Geeshsha Golliyaan mac'c'awantu, Galilaappe doommiide, Yesuusa kolaade heezzu gallassaa giddon kees's'iyaawoo, maaddiidde kaalliyawantu, haakuwaan ek'k'iide ne huup'yaan ashsha; neeni S'oossaan Na'aa s'eelliino. 56 Unttuntu giddon Magdala geetettiyyaa gidooppe, ane mask'k'aliyaa bollapte wod'd'a» katamaappe yeedda Mayraama, Yaak'oobanne yaageeddino. 41 Hewaadankka, k'eesatuwaan Yooseefo daaya Mayraamanne Zabddiyoosa naanaa kaappatuu higgiyaa tamaarissiyaawantunnanne daaya de'iino. 57 Sa'ay omarsiyaa wode, Yooseefo c'imatuwaan ittippe Yesuusa bolla k'ilic'iide, geetettiyyaa itti dure bitanii, Armmaatiyaasa katamaa

bitanii yeedda; I bare huup'ewukka Yesuusa Yesuusa kaalliyawanttoo, «Yesuusi hayk'uwaappe kaalliyawa. 58 Yooseefo P'ilas'oosakko biide, denndi diggeedda. K'ay I hinttuppe kasetiide, Yesuusa anhaa akkanaw wosseenda; P'ilas'oosi Galilaa bee; hinttenttu Aa yaan be'ana» yaagiide Yooseefoo imettana mala azazeedda. 59 Yesuusa odite. Be'ite, taani hinttenttoo odaaddi» yaageedda. anhaa akkiide, geeshsha mooguwaan mayuwaan 60 8 Unttunttu yayyiidinne k'ay daro nashettiide, s'aas'iide barew moogettanaw shuchchaa wooc'eenda Yesuusi moogetteedda gonggoluwaan matappe ooratsa gonggoluwaan giddon Aa anhaa wotseedda; ellekka kichchiide, Yesuusa kaalliyawanttoo odanaw k'ay he gonggoluwaan doonaan wogga shuchchaa wos'seeddino. 9 He man"yaan Yesuusi untuntunna gondorssi wotsiide, bashi beedda. 61 Magdala gakettiide untunttu, «Saro de'iife» yaagi aggeedda; katamaappe yeedda Mayraamanne yekko Mayraama untunttu aakko shiik'i Aa gediyya oyk'kiide, aw hewaan gonggoluwaakkoo simmiide utteeddino. 62 goyinneeddino. 10 Yesuusi he wode untunttu, Sambbataw giigettiya gallassaappe wontetsa «Yayyoppite; ta ishatuu Galilaa baana mala, gallassi, k'eesatuwaan kaappatuunne Parisaawatuu biide untunttoo odite; untunttu taana yaan P'ilas'oosanna gakettiide, hawaadan yaageeddino; be'anawanta» yaageedda. 11 He mac'cawantu biyaa 63 «Godaw, he wordduu pas'a de'iyaa wode, «Taani wode, gonggoluwaan naagiyya wotaadaratuwaappe heezzu gallassaappe guyyiyan, hayk'uwaappe amareedawantu katamaa biide, haneeddawaa ubbaa denddana» yaagowaa nuuni hassayeeddo. 64 K'eesatuwaan kaappatoodeeddino. 12 K'eesatuwaan Hewaa diraw, Aa moogeedda gonggoluwaan kaappatuu c'imatuwaanna ittippe shiik'i zorettiide, heezzu gallassaa gakkana, loytsi naagana mala wotaadarato daro miishshaa immiide, 13 «Nuuni azazaarkkii; hewe d'ayooppe Aa kaalliyawantu gem"ishuwaan de'ishshin Aa kaalliyawantu k'amma biide, Aa anhaa wuu'iide asaw, «Hayk'uwaappe yiide, Aa anhaa wuu"eeddino» yaagite. 14 Ha denddeedda» yaaganawantu; laa'entsiyaa balay yewuwaan gadiyya ayissiyaawe sisoppe, nuuni aw odi kase balaappe ubbaa yaa iitana» yaageeddino. 65 ammantsana; k'ay hinttentta ayinne hirgissennaadan P'ilas'oosi untunttu, «Hinttenttoo naagiyaawantu ootsana» yaageeddino. 15 Wotaadaratuu miishshaa de'iino; biide hinttenttoo danddayettiya keenaa akkiide, parenttoo odeddawaadan ootseeddino. Ha naagishshite» yaageedda. 66 Hewaappe guyye yewuu Ayihudatuwaan mataan hachche gakkana, untunttu biide, shuchchaa bolla maatafaa attamiide, odettiide de'ee. 16 Shin tammanne itti Aa k'ay naagiyaawaa yaan wotsiide, Yesuusa moogeedda kaalliyawantu Yesuusi parentta biite geedda Galilaa gadiyya biide Aa be'eenda wode, aw goyinneeddino; shin untuntuppe ituu ituu sid'eeddino. 18 Yesuusi untuntukko shiik'iide, untunttu hawaadan yaageedda; «Maatay ubbay saluwaaninna sa'aan taw imetteedda. 19 Hewaa diraw, hinttenttu biide, asaa ubbaa taana kaalliyawantu ootsite; Aawuwaan suntsaan, Na'aa suntsaaninna Geeshsha Ayaanaa suntsaan untunttu s'ammak'ite. 20 Taani hinttentta azazeeddabaa ubbaa untunttu naagana mala, untunttu tamaarissite; taani wodiyaa wurssetsay gakkanaawukka ubbaa wode hinttentunna de'iyawaa akeekite» yaageedda. (aiōn g165)

28 Sambbatay aad'd'ina Wogaa gallassi wontta bakkaaliyan, Magdala geetettiyaan katamaappe yeedda Mayraamanne yekko Mayraama Yesuusi moogetteedda gonggoluwaan be'anaw beeddino. 2 Godaa kiitanchchay saluwaappe wod'd'eenda diraw, sa'ay daro k'as'seedda; he kiitanchchay yiide, shuchchaa gondorssi oliide, Aa bolla kesi utteeda. 3 Aa malay walk'k'antsaa malatee; Aa mayukka shachchaadan bootsaa. 4 Naagiyaawantu kiitanchchaw yashshaa kokkoride, hayk'keedda asaadan haneeddino. 5 Kiitanchchay mac'cawantu hawaadan yaageedda; «Yayyoppite; ayaw gooppe, mask'k'alyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'keedda Yesuusa hinttenttu koyyiawaa taani eray. 6 I hawaan baawa; ayaw gooppe, I bare geeddawaadankka hayk'uwaappe denndi diggeedda; haa yiide, I moogetti gisosaa be'ite. 7 Hinttenttu ha'i ellekka biide,

Mark'k'oossa

1 S'oossaa Na'aa Yesuusi Kiristtoosa wonggalaa mishiraachchuwaan doometsaa. **2** Nabiyyaa Isiyaasi s'aafeedda Mas'aafan S'oossay, «Be'a; ta kiittiyaawaa taani neeppe sintsaw yeddana. I new ogiyyaa kessanawaa. **3** Itti bitanii biittaa bazzuwaan bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, **4** *Godaa ogiyyaa giigissite. I hamettana loosuwaakka, aw suurissite geeddawaadan» haneedda.* **5** S'ammak'iyya Yohaannisi asaa s'ammak'iiddinne, «S'oossay hintte nagaraa atto gaana mala, hinttentu nagaraappe simmiide s'ammak'ettite» yaagi k'aalaa odiidde biittaa bazzuwaan kesi wod'd'eenda. **6** Yihudaa gadiyaan de'iyyaa Asay ubbaynne Yerusaalame katamaa Asay ubbay Yohaannisakko yeeddino. Barenttu nagaraakka paas'ina, Yohaannisi he asaa Yorddaanoosa Shaafaan s'ammak'eedda. **7** Yohaannisi gaaluwaan isikiyapape dadetteedda mayuwaa mayyiide, bare s'eessan dafuwaa danc'c'eenda; k'ay booliyaanne wora eessaa meedda. **8** Taani hinttentta haatsaan s'ammak'ay; shin I hinttentta Geeshsha Ayyaanan s'ammak'anawaa» yaageedda. **9** Yesuusi he wode Galilaa gadiyaan de'iyyaa Naazireete katamaappe yiina, Yohaannisi Yorddaanoosa Shaafaan Aa s'ammak'eedda. **10** Yesuusi haatsapape kesosaanna saluu dooyettishiianne Geeshsha Ayyaanay bare bolla harap'p'iyaadan wod'd'ishin be'eenda. **11** K'ay saluwaappe, «Taani siik'iyya ta Na'ay neena; taana nebay nashechchee» yaagiyaa k'aalay sisetteedda. **12** Ellekka Geeshsha Ayyaanay Asay bayinna mela sa'aa Aa yeddeeda. **13** Yesuusi Asay bayinna saan barena Sees'aanay paac'c'ishshin, oytamu gallassaa gatseenda; du'aannakka de'eenda; kiitanchchatuukka yiide, aw ootseeddino. **14** Yohaannisi k'ashettowaappe guyyiyaaan, Yesuusi S'oossaa kawutetsaa wonggalaa mishiraachchuwaan odiidde, Galilaa gadiyya biide, **15** «Wodii gakteedda; S'oossaa kawutetsaykka matatteedda. Hinttentu nagaraappe simmiide, wonggalaa mishiraachchuwaan ammanite» yaageedda. **16** Yesuusi Galilaa Abbaa lank'k'iyaanna aad'd'iidde, moliyyaa oyk'k'iyaawantta, Simoonanne Aa ishhaa Inddiraasa, barenttu dabbaa abbaan yeggiyaawantta be'eenda. **17** Yaatiide untuntta, «Taana kaallite; taani hinttentta moliyyaa oyk'k'iyaawaadan asaa taakko ahiyaa ogiyyaa tamaarissana» yaageedda. **18** Hewaappe guyyiyaa untunttu ellekka barenttu dabbaa aggiide, Yesuusa kaalleeddino. **19** Yesuusi guutsaa sintsawukko biide, Zabddiyoosa naanaa laa"u ishatuwa, Yaak'oobanne Yohaannisa wonggiriyaa giddon barenttu dabbaa giigissyaawantta be'eenda. **20** I be'osankka untuntta s'eesina, barenttu aawuwaa, Zabddiyoosa, Aa oosanchchatuwanna wonggiriyaa giddon aggiide, Yesuusa kaalliide beeddino. **21** Untunttu K'ifirinaahooma geetettiyya katamaa yiide geleeddino; Yesuusi Sambbata gallassay gakkowde, Ayihuda woosa golle geliiide, tamaarissuwaa doommi aggeedda. **22** Barew maatay de'iyyaa asaadan, asaa I tamaarissyaawapape attin, higgiyaatamaarissyaawanttudan tamaarisenna diraw, Asay Aa timirttyaan maalaletteedda. **23** He wode iita ayyaanay de'iyyaa itti bitanii Ayihuda woosa golle gelosaannakka bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, **24** «Naazireetiyya Yesuusaa, Neeni nuuppe ayaa koyyay? Nuuna d'ayissanaw yaad? Neeni oonentto eray; neeni S'oossaappe kiitetteedda geeshsha gidikkii!» yaageedda. **25** Yesuusi he iita ayaanaa, «Hayzza; bitaniyaappe kesa» yaagiide azazeedda. **26** Iita ayyaanay bitaniyaa buc'ereetsi, darii waasisiide, aappe kesi aggeedda. **27** Asay ubbay maalalettiide, «Hawe ayee? Ha bitanii bare maattaani haray atto, iita ayyaanatuwaakka azazeedda; untuntukka k'ay aw azazettii; hawe aybe ooratsa timirttee?» yaagiide, bare giddon ittuu ittuwaa oochchedda. **28** Galilaa gadiyaan de'iyyaa heeray ubbay ellekka Yesuusa waariyaa siiseeddino. **29** Yesuusi Ayihuda woosa golliyapape kesosaan, Yaak'oobannanne Yohaannisanna ittippe Simoonanne Inddiraasa soy bi aggeedda. **30** Simoona bollotatta k'os'uwaaharggaade giseeddawunnibaa I yaa gakkosaannakka aw odi aggeeddino. **31** I izikko shiik'iide, izi kushiyaa oyk'k'iide, izo dentsi esseenda; k'os'u uzo aggina, iza untunttoo ootsaaddu. **32** Harggeedda asaa ubbaanne iita ayyaanatuu oyk'k'eenda asaa ubbaa omarssi away wulleeddawaappe guyyiyaaan, Asay aakko aheeddino. **33** Katamaan de'iyyaa Asay ubbay he kariyaa shiik'eedda. **34** Yesuusi dumma dumma harggiyan oyk'etteedda c'ora asaa patsiide, c'ora s'alahuwaakka kesseenda. I Kiristtoosa

gidiyaawaa iita ayyaanatuu ereedda diraw, untuntutta iitabaa S'oossa bolla ayaw haasayii? S'oossa haasayissennaan diggeedda. 35 Yesuusi guura s'alalaappe attin, haray oonee nagaraa atto gaanaw wonttumaatsaan denddiide, soyippe kesiide, Asay danddayiyaawe?» yaagiide k'oppeeddino. 8 Untunttu baynnasaa biide yaan S'oossa wosseedda. 36 barenttu wozanaan hewaadan k'oppowaa Yesuusi Simooninne aanana de'iyaawantu Aa koyyiide ellekka bare ayyaanani eriide, untuntta «Hinttenttu beeddino. 37 Untunttu Aa demmiide, «Asay ubbay hintte wozanaan ayaw hewaadan k'oppiitee? 9 Bollay neena koyyee» yaageedda. 38 Hewaappe guyye sileedda bitaniyaa, «Ne nagaray atto geetetteedda» Yesuusi k'ay untuntta, «Hewaa heeraan de'iya hara giyaawe mateeyee? Woy, *«Dendda ek'k'aade ne katamatuwaa boytte; taani hewaan k'aalaa odanaw shanchchamaa tookkaade hametta»* giyaawe matee? bessee; ayaw gooppe, taani yeeddawe hewaassa» 10 Shin taani, Asaa Na'aw, sa'aa bollan nagaraa atto yaageedda. 39 Ayihuda woosa golletuwaan k'aalaa gaanaw maatay de'iyaawaa taani hinttentta erissana» odiiddinne ita ayyaanatuua kesiide, Galilaa gadiya yaagiide he bollay sileedda bitaniyaa, 11 «Neena ubbaa yuuyyeedda. 40 Oolluu oyk'k'eenda itti bitanii gay; dendda ek'k'a; yaataade ne shanchchamaa Yesuusakko yiide, Aa sintsan gulbbatiide, «Neeni tookkaade ne soy ba» yaageedda. 12 Bitanii ellekka koyyooppe, taana geeshsha patsanaw danddayaa» denddi ek'k'iide, bare shanchchamaa tookkiide, Asay yaagiide wosseedda. 41 Yesuusi aw k'aretteedda; ubbay s'eellishshin biina Asay ubbay maalalettiide, bare kushiyaa yeddi, Aa bochchiide, «Taani koyyay; «Nuuni hawaa malabaa ubbakka be'i erokko» geeyya; pas'a!» yaageedda. 42 Ellekka oolluu yaagiide S'oossa galateeddino. 13 Yesuusi gujjikka bitaniyaa yeddi aggina, bitanii geeyyi pas'i aggeedda. Gallilaa Abbaa doonaa beedda; Asay ubbay aakkko 43 Yesuusi darii hank'k'ettide, ellekka Aa kessi yeeddawantta tamaarisseedda. 14 Hewaanna yeddeedda. 44 I bitaniyaa, «Neena era! Hawaa aad'd'iidde, Ilppiyoosa na'aa Leewiyaa, giyaawe oossinne odoppa; shin baade ne bollaa k'eesaa k'aras'aa k'ans's'iyaan saan utteeddawaa demmiide, bessa; k'ay neeni ha'i geeshsha gideeddawaa asaa «Taana kaala» yaageedda. Hewaappe guyye erissanaw, Muse azazeedda yarshuwaa yarshsha» Leewii denddi ek'k'iide, Aa kaalleedda. 15 Yesuusi yaageedda. 45 Shin bitanii biide, yewuwa ubba saan k'umaa maanaw Leewiyaa soyin utteedda wode, asaa ubbwodduu laaletsaa doommeedda; k'aras'aa akkiyaa c'ora asaynne nagaranchchatuu hewaa diraw, Yesuusi k'onc'c'iya kesiide, katamaa aanananne Aa kaalliyawantunna ittippe utteeddino. gelanaw danddayibeenna; shin Asay bayinnasaa Aa kaalliyawanttu giddon hewanttu mala asatuu gas'aan de'eenda; k'ay Asay ubba saappe aakkko dareeddino. 16 Higgiyaa tamaarissiyyaa itti itti yeddeedda.

2 Amareeda gallassaappe guyyiyaan, «Yesuusi K'ifirinaahooma guyye simmiide, soyin de'ee» giya haasayay sisetteedda. 2 Golii akkenaan is's'ina, haray atto, kariikka un'anagakkanaw c'ora Asay shiikeedda; hewanttoo Yesuusi k'aalaa odee. 3 Oyddu asatuu bollay sileedda itti bitaniyaa tookkiide, aakkko aheeddino. 4 Asay c'oreedda diraw, bitaniyaa Yesuusakko afanaw untunttoo danddayetennan is's'ina, Yesuusi de'iya baggana golliyaa k'aariide, kaaraa lukkeeddino; he lukkeeddasaaanna bitaniyaa I giseedda shanchchamaanna duge wotseeddino. 5 Yesuusi untunttu ammanuwaa be'iide, he bollay sileedda bitaniyaa, «Ta na'aw, ne nagaray atto geetetteedda» yaageedda. 6 Higgiyaa tamaarissiyyawantuppe hewaan utteedda ittuu ittuu barenttu wozanaan, 7 «Laa ha bitanii hawaa mala

Parisaawatuu Yesuusi nagaranchchatuwaannanne k'aras'aa akkiyaa wantunna k'umaa miishshin be'iide, «I ayaw nagaranchchatuwaannanne k'aras'aa akkiyaa wantunna k'umaa mii?» yaagiide, Aa kaalliyawantta oochcheeddino. 17 Yesuusi untunttu giyaawaa siside, «Hargganchchatuwaappe attin, pas'a asaw aakimii koshshenna; taani nagaranchchatuwa s'eesanaw yeeddawaappe attin, s'illatuwa s'eesanaw yabeykke» yaagiide untunttoo zaareedda. 18 S'ammak'k'iya Yohaannisa kaalliyawantunne Parisaawatuu s'oomiino; amareeda asatuu Yesuusakko yiide, «Yohaannisa kaalliyawantunne Parisaawatuwa kaalliyawanttu s'oomiino; shin neena kaalliyawanttu ayaw s'oomikkino?» yaageedda. 19 Yesuusi untuntta «Bullachchaa yedda asatuu machchatto akkiyaa we barenttuna de'ishshin, s'oomanaw danddayiinoo?

Machchatto akkiyaawe untuntunna de'ishshin, pas'i aggeedda. 6 Parisaawatuu Ayihuda woosa s'oomanaw danddaykkino. 20 Shin machchatto golliyappe kare kesiide, Yesuusa wooti wod'anenttu akkiyaawaa untunttu matappe afana wodii yaanawaa; Heroodisanna de'yaawantunna mak'k'eteeddino. 7 untunttu he wode s'oomanawantta. 21 «Ec'a Yesuusi barena kaalliyawantunna Galilaa Abbaa mayuwaa bolla ooratsa d'efiyaa wotsi sikkiyaa beedda; Galiliapape c'ora Asay Aa kaalleedda. 8 Asay baawa; ec'aa wotsi sikkoppe, ooratsa K'aykka c'ora Asay Yihudaappe, Yerusalameppe, d'efii ec'a mayuwaa peed'reetsee; peed'etsaykka Eedomiyaasappe, Yorddaanoosa Shaafaappe koyrowaappe darana. 22 K'ay ho'o woyniyaa hefintsa baggappe, S'iroosa katamaappenne eessaa ec'a ogoruaan naa"iyaa Asay baawa; Sidoonaa katamaappe Yesuusi ootseeddawaa sisiiide, shin naa"oppe, he woyniyaa eessay ogoruwaa aakkko yeedda. 9 Yesuusi c'ora Asay barena sugi daakkee; barewukka woofettee; ogoruukka bayee; un"etsenna mala, barena kaalliyawantta wonggiriyaa shin ho'o woyniyaa eessaa ooratsa ogoruaan barew gam"etsana mala azazeedda. 10 Daro naa'etee» yaageedda. 23 Yesuusi itti Sambbata asaa I patseedda diraw, harggiyaa Asay ubbay Aa gallassi tisha banggaa giddonna aad'd'ishshin, bochchanaw sugerettee. 11 lita ayyaanay de'iyaa Aa kaalliyawantunna aanana biidde, banggaa asatuukka Aa be'edda wode ubbaan Aa sintsan tishaappe duusaa doommeeddino. 24 Parisaawatuu guufanniide, barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Neeni Yesuusa, «Be'a; neena kaalliyawanttu Sambbata S'oossaa Na'aa gidikkii!» yaageeddinno. 12 Yesuusi gallassi higge gidennabaa ayaw ootsiinoo?» he iita ayyaanatuu barebaa asaw odiide, barena yaageeddinno. 25 Yesuusi untuntta, «Daawite k'onc'ciyaa kessenna mala, untuntta minisiide koshattide, miyaabaa koyyeedda wode, barenanna azazeedda. 13 Yesuusi deriyyaa bolla kesiide, bare de'yaawantunna ootseeddawaa ubbakka nabbabi koyyeedda asatuwwaa barekko s'eeseedda; hewaappe beykkitee? 26 Abiyaataari k'eesatoo ubbatoo kaappo guye aakkko beeddino. 14 Untunttu barenanna de'ana gideedda wode, Daawite S'oossaa golliyaa gelide, malanne k'aalaa odanaw untuntta kiittana mala, iita k'eesatuwwaa s'alalay maanaappe attin, ooninne ayyaanatuwwaa asaappe kessanaw untunttoo maatay maanaw higge gidennawaa Godaa sintsan wotseedda de'ana mala, tammanne laa"u asatuwwaa dooreedda. k'umaa miide, barenanna de'yaawanttookka 16 I dooreedda tammanne laa"atuu hawantta: immeedda» yaageedda. 27 K'aykka Yesuusi untuntta, P'es'iroosa yaagiide suntseedda Simoona, 17 «Sambbatay asaw med'etteeddawaappe attin, Asay Bo'aanerggeessa yaagiide suntseedda Zabddiyoosa Sambbataw med'ettibeenna. 28 Hewaa diraw, taani, naanaa Yaak'oobanne Yaak'ooba ishaa Yohaannisa. Asaa Na'ay, haray atto, Sambbatawukka Godaa» «Bo'aanerggeessa» giyaawee «Wolk'k'aama asatuwwaa» giyaawaa. 18 Inddiraasanne Pilip'p'oosa, Barttalamoosanne Maatoossa, Toomaasanne Ilppiyoosa na'aa Yaak'ooba, Taadoosanne bare biittaw seelettiyaa Simoona, 19 Yesuusa aatsi immeedda Yihudaa Ask'k'oroota. 20 Yesuusi soy beedda; laa'entsuwaakka k'ay c'ora Asay shiik'ina, inne Aa kaalliyawantunna haray atto, k'umaa maanawukka danddaybbeykkino; 21 asay Aa, «Goooyee» giyaa diraw, Aa dalbattuu hewaa sisiiide, Aa akkanaw beeddino. 22 Higgiyaa tamarissiayaa itti itti asatuu Yerusalameppe yiide, «Yesuusa bolla Bi'eel-Zebuuli de'ee» yaageeddinno; k'ay, «S'alahatuwwaa kaappuu barew wolk'k'aa immina, iita ayyaanatuwwaa kessee» yaagiide haasayeeddinno. 23 Yesuusi asaa barekko s'eesiide, leemisuwwa odiidde, «Sees'aanay Sees'aanaa wooti kessanaw danddayi?

3 Yesuusi Ayihuda woosa golliyaa shirettikka geleedda; hewaan kushii sileedda itti bitanii de'ee. 2 Itti itti Asay Yesuusa mootanaw koyyiide, kushii sileedda bitaniyaa Sambbataan I patsooppe be'anaw naagee. 3 Yesuusi he kushii sileedda bitaniyaa, «Dendda ek'k'aade sintsaw haaya» yaageedda. 4 Hewaappe guyyiyan asaa, «Sambbataan lo"obaa ootsiyaawe wogeeyye iitabaa ootsiyaawe wogee? Asaa shemppuwaa ashshiyaawe wogeeyye wod'iyawee wogee?» yaagiide oochcheedda. Shin Asay c'o'u geedda. 5 Yesuusi hank'k'ettiide, untuntta yuushshi aatsi s'eelliide, untunttu odina sisennawantta gidiyaa diraw, untunttoo darii kayotteedda; he bitaniyaa, «Ne kushiyaa piddi ootsa» yaageedda; bitanii piddi ootsina, Aa kushii

24 Itti kawutetsay bare giddon shaakettooppe, he «Sisanaw haytsay de'iyaa uray siso» yaageedda. kawutetsay ek'k'anaw danddayenna; 25 K'ay itti 10 Tammanne laa"u Yesuusa kaalliyawantunne golle asaykka bare giddon shaakettooppe, he golle I odeddawaa siseedda hara asatuu I barekka asaykka ek'k'anaw danddayenna. 26 Sees'aanay de'ishshin aakko shiik'iide, he leemisuwaan bilettaa Aa barenanna walak'ettiiide shaakettooppe, bayanaappe oochcheeddino. 11 Yesuusi untunttoo, «Hinttenttoo attin, de'ana danddayenna. 27 «Shin wolk'k'aama S'oossaa kawutetsaa s'uruaa yewuwaa eray asaa golle gelide kasetiide Aa k'achchennaan imetteedda; shin haratuu kawutetsaappe kareenna de'lidde, Aa miishshaa bonk'k'anaw danddayiyya de'yaawanttu, s'eelaa s'eelliidde be'enна mala, Asay baawa; k'achcheeddawaappe guyyiyaan, k'ay sissaa sisidikkä akeekena mala, untunttoo Aa golliyaa bonk'k'anaw danddayee. 28 «Taani shirettiide S'oossaakko simmina, I untunttoo nagaraa hinttenttoo tumuwaa gay; S'oossay asaa naanaw atto geena mala, untunttoo ubbabay leemisuwaan nagaraa ubbaanne untunttoo boriyaa boriyaa ubbaa odettee» yaageedda. 13 Yesuusi untuntta, «Ha atto gaana; 29 shin Geeshsha Ayaanaa bolla iita leemisuwaan erikkitee? Yaatina, leemisuwaan ubbaa boriyaa haasayiyya oossinne med'inaw nagaraa wooti eranitee? 14 Zeriyaawe S'oossaa k'aalaa gidanaappe attin, S'oossay ubbakka atto geena» zeree. 15 K'aalay zerettiya ogiyyaa doonaan yaageedda. (aiōn g165, aiōnios g166) 30 Yesuusi de'yaawanttu hawantta; untunttu k'aalaa sisiyyaa hewaa geeddae, itti itti asatuu, «Yesuusa bolla iita wode, Sees'aanay ellekka yiide, untunttu wozanaan ayyaanay de'ee» yaageedda diraassa. 31 Yesuusa zeretteedda k'aalaa afi diggeedda. 16 Hawaadankka daayanne Aa ishatuu yiide, karen ek'k'i aakkoo asaa k'ay anc'c'otiyaa bilitaan zeretteedawantu hawantta; kiittiide, Aa s'eesisseeddino. 32 C'ora Asay Aa matan untunttu k'aalaa sisiide, ellekka nashechchaan utteeddino; he kiiitteeddae Aa, «Be'a; ne daayanne akkiino. 17 Unttunttu ha"iw de'iinoppe attin, ne ishatuu karen ek'k'iide, neenanna gakettanaw untunttoo mino s'ap'uu baawa; guyyeppe k'aalaa koyyiino» yaageedda. 33 Yesuusi zaariide, «Ta daaya gaasuwaan waayyii woy yederssuu yiyyaa wode, oonee? K'ay ta ishatuu oonee?» yaageedda. 34 untunttu ellekka d'ubetti aggiino. 18 K'ay aguntsaa Bare matan utteedda asaa yuushshi aatsi s'eelliide, giddon zeretteedawantu hawantta; untunttu k'aalaa «Be'ite; ta daayanne ta ishatuu hawanttush. 35 sisiyaawantta. 19 Shin ha sa'aa de'oo hirggiyaawe S'oossay koyyiawaa ootsiyaa ubbay ta ishaa, ta duretetsaa dosiyaawenne harabaa amottiyaawe untunttu wozanaan geliide, k'aalaa c'uullina ayfenaan atti aggeedda. (aiōn g165) 20 Shin tu'e biittaan zeretteedawantu k'aalaa sisiide akkiyaawantta; ittuu hattamuwa, ittuu usuppu tammuwaa ayfina, ittuu s'etuwaa ayfeedda» yaageedda. 21 Yesuusi gujiide, «S'omppiyya ahiide, gillaappe woy arssapape garssanna wotsiyaa Asay de'li? D'ok'k'asaan wotsennee? 22 Ayaw gooppe, k'oseeddabay ubbay k'onc'c'iyaa kesanawaa; k'ay geeman wotseeddabay ubbay beettenaan attena. 23 Sisanaw haytsay de'iyaa uray de'oppe siso» yaageedda. 24 K'aykka untuntta, «Hinttenttu sisiyaawaa akeekiide sisite; S'oossay hintte makkeeda k'un"aan hinttenttoo makkanawaa. I hinttenttoo darissiide immana; 25 de'iyaa uraw guji immana; baynnawaappe haray atto, aw de'iyaa he guutsattokka akki diggana» yaageedda. 26 Yesuusi k'aykka, «S'oossaa kawutetsay gaden katsaa zeriyaasaa mala. 27 He bitanii k'amma gem"ishee; guura denddee; I bare huup'ew waaninto erennaan, he

4 Yesuusi shirettikka Galilaa Abbaa mataan tamaarissuwa doommeedda; c'ora Asay bare miyyiyaan yuuyyi aad'd'iide shiik'i uttina, abbaan de'iyaa wonggiriyaa giddo gelide, aan utteeddino; k'ay he Asay ubbay abbaa miyyiyaan de'ee. 2 I untunttu darobaa leemisuwaan tamaarissiide, 3 «Sisite; itti bitanii zeretsaa zeranaw keseedda. 4 I zerishshin, itti itti zeretsay ogiyyaa doonaan wod'd'eedda; hewaa kafuu yiide meedda. 5 Itti itti zeretsay anc'c'o biittaa bolla wod'd'eedda; daro biittay baynna diraw, he zeretsay ellekka mokkeedda. 6 Away keseedda wode shulleedda; adussa s'ap'uwaa yeddibeenna diraw, meli aggeedda. 7 Itti itti zeretsay aguntsaa giddon wod'd'eedda; hewaan mokkeeddawaa aguntsay dic'c'iide c'uullina, ayfenaan atteedda. 8 Itti itti zeretsay tu'e biittaan zerettiide mokkeedda; dic'c'iide ittuu hattamuwa, ittuu usuppu tammuwaa ayfina, ittuu s'etuwaa ayfeedda.» 9 K'aykka Yesuusi,

zeretsay mokkeenne dic'c'ee. 28 Biittay katsaa danddaybbeenna. 4 Ayaw gooppe, I daro wode bareka mokkeenne ayfee; koyro c'arshshay c'aaree; uk'k'unaaninne santsalataan k'ashettiide de'ee; guyyeppe ayfanaw kuukumee; k'ay wurssetsaan shin santsalataa duseretsedda; uk'k'unnaakka kumentsaa ayfiyaa ayfee. 29 Shin katsay gakkiyaa mentseretsedda; Aa s'oanonaw danddayeeddawe wode, katsaa shiishhiyaa wodii gakkeeda diraw, ooninne baawa. 5 I ubbaa wode gallassinne k'amma, bitanii ellekka baac'aan c'akuwaa geli aggeedda» he duufuu de'iyaasaaninne deriyaa bolla waassee; yaageedda. 30 Yesuusi, «Nuuni S'oossaa kawutetsaa bare bollaakka shuchchaan gaaree. 6 Yesuusa aaya malatee gaanee? Woy ayaanna leemisanee? 31 haakuwaan be'eedda wode, aakko wos's'i yiide S'oossaa kawutetsay sannaafic'yaa ayfatto malatee. aw goyinneedda. 7 He bitanii bare kooshshaa He ayfatta zeriyaa wode, sa'aan de'iyya mitsaa d'ok'k'u ootsiide, «Ubbaappe Bolla S'oossaa Na'aw, ayfiyaa ubbaappekka guus's'aw; 32 henco zerina Yesuusaa, neenanne taana ayee gatsii? Taana mokkaade hara atakilttiyaa ubbaappe daraw; daro murennna mala, taani neena S'oossaa suntsan daashshaa daashaw. Kafuu izi k'ankkaa kuwaan woossay» yaageedda. 8 I hewaa ayaw geeddee golliyaa kees's'ana danddayee» yaageedda. 33 gooppe, Yesuusi Aa, «Laa ha iita ayyaanaw, ha Yesuusi hawaa mala daro leemisuwaan Asay sisanaw bitaniyaappe kesa» yaageedda. 9 Yesuusi danddayiyaawaa keenaa, bare k'aalaad oodeedda. Aa, «Ne suntsay oonee?» yaagiide oochcheedda. I, 34 Asaw leemisuu baynnaan odenna; shin Yesuusi «Nuuni c'ora gidiyaa diraw, ta suntsay Leegyoona» barena kaalliyawantu s'alalaanna de'iyya wode, yaageedda. 10 Iita ayyaanatuwa he gadiyaappe untunttoo ubbabaa billiide odee. 35 He gallassi kessi yeddenna mala, Yesuusa minisiide wosseenda. sa'ay omarssina, Yesuusi barena kaalliyawantu 11 He deriyaa bollan c'ora guduntsaa wudii heemettee; «Abbaappe hefintsa pinnoytte» yaageedda. 36 12 iita ayyaanatuwa Yesuusa, «Nuuna hini guduntsaa Aa kaalliyawantu asaa aggide, Yesuusi kase wudiyakkoo yeddaarikkii; untuntun biide gelana» geli utteedda wonggiriyaan geliide, Yesuusa yaagiide woossina, 13 Yesuusi, «Biite» yaageedda. barenttuna afeeddino; hara wonggiratukka hewaan lita ayyaanatuwa bitaniyaappe kesiide, guduntsatuwaan de'iino. 37 Wolk'k'aama gotuu denddina, beetay geleeddino; laa'u sha'a gidiyaa guduntsaa wudii wonggiriya shoc'ina, haatsay kumana gakkanaw kakaa huup'iyaanna kajjottiide, abbaan geliide, mitetti wonggiriya giddo geleedda. 38 He wode Yesuusi aggeedda. 14 Guduntsaa wudiyaa heemmiyawantu wonggiriyaan guyye baggana borkkotsaa borkkotiide bak'atiide, haneeddawaa katamaaninne katamaappe gem"sheedda. Yesuusa kaalliyawantu Aa dentsiide, gas'aa gadiyan oodeeddino; hewaa be'anaw Asay «Tamarissiyaawoo, nuuni d'ayiyya wode c'o'u yeedda. 15 Asay Yesuusakko yiide, c'ora iita gaade s'eellay?» yaageedda. 39 I beegottiide ayyaanatuwa beni oyk'k'eedda bitanii bare wozanay gotuwaan, «C'o'u ga» giide, abbaakka, «Woppu ga» simmina, mayuwaa mayyiide, hewaan utteedda. geedda; gotuukka c'o'u giina, ubbabaykka woppu be'iide, ubbay yayyedda. 16 Hewaa be'eedda asatuu geedda. 40 Yesuusi barena kaalliyawantu «Ayaw iita ayyaanatuwa oyk'k'eedda bitanii haneeddawaanee hawaadan yayyiite? Hinttentu waan ammanikkitee?» k'ay guduntsaa wudiyabaa he asaw oodeeddino. yaageedda. 41 Unttunttu daro yayyiide barenttu 17 Hewaa diraw, Asay barenttu gadiyaappe giddon, «Hawe laa haray atto, gotuunne abbay Yesuusi baana mala, woosaa doommeedda. 18 azazettiaawe oonee?» yaageedda.

5 Yesuusinne Aa kaalliyawantu abbaappe hefintsa pinniide, Gerggesenoona geetettiyaan gadiyaa gakkeeddino. 2 Asaa moogiyaa duufuu de'iyaasaappe iita ayyaanay de'iyya itti bitanii kesiide, Yesuusi wonggiriyaappe keseedda wode, Yesuusanna gaketteedda. 3 Bitanii he duufuu de'iyya saan ak'i peeshiide, yaan de'ee; Aa ooninne haray atto, santsalataan k'achchanawukka

Yesuusi wonggiriyaan gelishshin, iita ayyaanatuwa oyk'k'eedda bitanii Yesuusanna de'ana mala, Yesuusa wosseenda. 19 Shin Yesuusi is's'iide Aa, «Ne soy simmaade, Goday new ay mala wolkk'aamabaa ootseeddentonne k'ay I new ay mala keekento ne soy asaw oda» yaageedda. 20 Bitanii biide, Tammu Katamaa giyaa saan yuuyiide, Yesuusi barew ay mala wolkk'aamabaa ootseeddentto, oduuwa doommeedda; I oodeedda siseedda Asay ubbay

maalaletteedda. 21 Yesuusi simmiide, wonggiryaan Yesuusi Asay loytsi yekkiyaawaanne zilaaliyaawaa geliide, abbaa pinneeddawaappe guyyiyaan, c'ora be'eedda. 29 Geliide asaa, «Ayaw loytsi yekkiitee? Asay abbaa mataan Aakko yuuyyi aad'd'iide Naatta gem'ishshaadduppe attin, hayk'k'abeykkku» shiik'eeddino. 22 Yaa'iroosa giyaawe, Ayihuda woosa yaageedda. 40 Hewaappe guyye Asay Aa bolla golliyaa kaappatuwaappe ituu, Yesuusa be'eedda miic'c'eedda; shin asaa ubbaa kare kessiide, naatti wode aakko yi Aa gediyaan kunddiide, 23 «Ta naatta aawuwaanne aatto hewaan barennanna de'iyaa hinggaade hayk'k'anaw; iza pas'iide lo'o de'ana Aa kaalliyaaawantanne akkiide, naatta de'iyasaa mala, yaade ne kushiyaa izi bolla wotsaarikkii» geleedda. 41 Yesuusi naatti kushiyaa oyk'k'iide, yaagiide Yesuusa minisiide wosseenda. 24 Yesuusi «S'aalita, k'uumii» yaageedda; hewaa biletsey, Yaa'iroosanna beedda; I biishshin c'ora Asay Aa «Guutsa naattee, taani neena dendda gay» giyaawaa. kaalliide metootseeddino. 25 Tammanne laa'u laytsa 42 Naatta ellekka dendda ek'k'aade hamettaaddu; iza ubbaa izi bollaappe suutsay goggiyaa itti mishiratta tammanne laa'u laytsa naatto; hewa haniyaawaan de'aw. 26 C'ora aakimatuu izo aakimishshinkka, Asay daro maalaletteedda. 43 Yesuusi hewaa untunttu iza pas'a kaa'ettaaddu; bare miishshaa ubbaa oossinne odenna mala, untuntta minisi azaziide, wurssinakka iziw haa iiteeddawaappe attin, ayinne «Iziw miyaabaa immitte» yaageedda.

izo maaddibeenna. 27 He mishiratta Yesuusabaa sisaa, asaa giddonna Yesuusappe guyenna yaade, Aa mayuwaa bochchaaddu. 28 Ayaw gooppe iza, «Taani haray atto, Aa mayuwaa bochchooppekka pas'ana» yaagaade k'oppaaddu. 29 lippe goggiyaa suutsay ellekka ek'k'i aggeedda; iza bare waayiyaappe pas'eeddawaa bare bollaan eraa aggaaddu. 30 Yesuusi bareppe wolk'k'ay kesseeddawaa bare huup'ew eriide, ellekka c'ora asaa giddon guyye simmiide, «Ta mayuwaa bochcheeddawe oonee?» yaageedda. 31 Yesuusa kaalliyaaawantu Aa, «Asay neena sugiyya wode be'aadde, ‹Taana oonee bochcheeddawe?› yaagay?» geeddino. 32 Yesuusi hewaa oonee ootseeddenttonne be'anaw yuushshi aatsiide s'eelleedda; 33 shin mishiratta barew haneeddawaa eraade, yashshaa kokkoraadde yaade Yesuusa sintsan guufannaaddu; k'ay tumatetsaan haneeddawaa ubbaa aw odaaddu. 34 Yesuusi izo, «Ta naattee, neena ne ammanuu patseenda; saruwaan ba; ne waayiyaappenne pas'a» yaageedda. 35 Yesuusi biro hewaa giishshin, Ayihuda woosa golliyaa kaappuwaa soyippe kiitetteedda asatuu yiide, «Ne naatta hayk'k'adiggaaddu; simmi tamaarissiyaawaa ayaw daaburssay?» yaageeddi. 36 Shin Yesuusi untunttu giyaawaa sisiide, Ayihuda woosa golliyaa kaappuwaa, «Ammano s'alalaa ammanappe attin, yayyoppa» yaageedda. 37 Yesuusi P'es'iroosappe, Yaak'ooabappenne Yaak'oooba ishaa Yohaannisappe haray ooninne barena kaallenna mala diggeedda. 38 Untunttu Ayihuda woosa golliyaa kaappuwaa soy gakkeedda wode,

6 Yesuusi hewaappe kesiide, bare gadiyaan Naazireete katamaa beedda; Aa kaalliyaaawanttukka Aa kaallide beeddingo. 2 Sambbataa gallassi Ayihuda woosa golliyaa tamaarissuwaa doommeeda; I tamaarissiyaawaa siseenda c'ora Asay maalalettiide, «Hawe ha ubbabaa hak'appe demmeeddee? Ha aw imetteedda aad'd'o eratetsay ayee? S'oossay ootsiyya malaataa I wooti ootsii? 3 Hawe anaas'iyya gidennee? Mayraami na'a, Yaak'oooba ishaa, Yoosa ishaa, Yihudaa ishaa, Simoona ishaa gidennee? Aa michchatuu nuunanna hawaan de'iyawantta gidiikkino?» yaagiide, I giyaawaa akkenaan is's'eeddino. 4 Yesuusi he asaw, «Nabii bare gadiyaan, bare dabbatuwaaninne barenttu soy asaan bonchchetennawaappe attin, ubba saan bonchchetee» yaageedda. 5 I hewaan bare kushiyaa amareeda asatuwaa bolla wotsiide, untuntta patseeddawaappe attin, c'ora malaataa ootsanaw ayinne danddaybbeenna. 6 Asay ammanibeenna diraw maalaletteedda. Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi hewaa heeraan de'iyaa k'eerii katamatuwaan yuuyyi yuuyyiide, asaa tamaarisseedda. 7 Yesuusi tammanne laa'u barena kaalliyaaawantta barekko s'eesiide, laa"uwa laa"uwa kiitteeedda; k'ay untunttoo ita ayyaananatuwaa kessiyya maataa immeedda. 8 Untunttu, «Ogiyaa s'am'aappe attin, k'umaa, k'arc'c'iitiyya, hintew miishshaa ayaanneekka oyk'k'oppite. 9 Hinttenttu gediyaan c'aammaakkka wotsite; shin laa'u mayuwaa mayyoppite» yaageedda. 10 K'aykka untunttu, «Hinttenttu Asay hak'an mokkoopenne, hewaappe kesana gakkanaaw, he

golliyaan utti aggite. 11 Hinttentta Asay mokkennasaa oochchaaddu. I daaya, «S'ammak'iyya Yohaannisa woy hintte odiyaabaa sisennasaa hak'a gidooppekka, huup'iyya imma ga» yaagaaddu. 25 Naatta ellekka he gadiyaan de'iyya asaw hewe markka gidana kaatiyaakko baade Aa, «S'ammak'iyya Yohaannisa mala, hewaappe kesiidde, hintte gediyapape baanaa huup'iyya woc'iityaan wotsaade, neeni ha'i taw shoc'ite» yaageedda. 12 Tammanne laa'u Aa immanaadan koyyay» yaagaaddu. 26 Hewaappe kaalliyawantu biide, Asay parenttu nagaraappe guyye kaatii darii k'aretteedda; shin bare c'aak'uwaa simmanaadan, K'aalaa odeadino. 13 Unttunttu dirawunne bare imatsatuwaan diraw iziw c'aak'eedda asaappe daro iita ayyaanatuwaan kessiide, harggiyya c'aak'uwaa kolanaw koyyibeenna. 27 Hewaa diraw, asaa c'ora zayitiyya okkiide patseeddino. 14 Asay ellekka naagiyaawaa kiittiide, Yohaannisa huup'iyya Yesuusa suntsaa dentsiyya diraw, Kaatiyya Heroodise ahana mala azazeedda; naagiyaawee k'asho golle hewaa ubbaa siseedda; itti itti asay, «S'ammak'iyya biide, Yohaannisa k'ood'iyya muuc'eedda. 28 He Yohaannisi hayk'uwaappe denddeedda; hewoo aw muuc'eeddawaa woc'iityaan wotsi ahiide, naattiw wolk'k'aama malaataa ootsiyya wolk'k'ay de'ee» immeedda; naatta k'ay bare aattiw immaaddu. yaageedda. 15 Shin harantu Aa, «Hawe Eelaasa» 29 Yohaannisa kaalliyawantu hewaa siseedda yaageeddino. Harantu k'ay, «Hawe beni wode wode yiide, Aa anhaa afiide moogeedino. 30 nabatuwaan malatiyya nabiyyaa» yaageeddino. 16 Yesuusi kiitteeddawantu simmiide, Yesuusanna Shin Heroodise hewaa siseedda wode, «Hewe taani gakettiide, parenttu ootseeddabaanne parenttu k'ood'iyya muuc'isseeedda s'ammak'iyya Yohaannisa. tamaarisseeddabaa ubbaa Yesuusaw odeadino. I hayk'uwaappe pas'eedda» yaageedda. 17 Ayaw 31 Biyya asaynne yiyya Asay darina, haray atto gooppe, Heroodise bare ishaa Pilip'p'oosa machchatto k'umaa maanawukka untunttu gatsennaan is'seedda Heroodiyaado akki wotseedda; Heroodise izi diraw, diraw, Yesuusi untunttu, «Nuurekka guutsaa shemppi bare huup'ew asaa kiittiide, Yohaannisa oytsiide, akkanaw Asay baynnasaa boytte» yaageedda. 32 k'ashissi wotseedda. 18 Ayaw gooppe, Yohaannisi Yesuusinne untunttu parenttu s'alalaa wonggiriyaan Heroodisa, «Neeni ne ishaa machchatto akkanaw uttiide, Asay baynnasaa beeddino. 33 Unttunttu bessena» yaagi wotseedda. 19 Heroodiyaada biishshin, c'ora Asay untuntta be'iide ereedda; Yohaannisaw uluuwaan morkkiyya oyk'k'aade Aa katamaa ubbaappe gediyaan wos's'iide, untunttu wod'isanaw koyaaddu; shin dannddayabeyku. 20 biyaasaa untunttuppe kasetiide gakkeeddino. Yohaannisi s'illo asanne geeshsha asaa gideedawaa 34 Yesuusi wonggiriyaappe kesiide, c'ora asaa Heroodise ereedda diraw, aw yayyiide, loytsi be'eedda; Asay heemmiyyaa Asay baynna dorssaa naagi wotseedda; Yohaannisi giyaawaa sisiide, mala gideedda diraw, k'arettiide asaa darobaa bare wozanaan darssi metootiiddekka aabaa tamarissuwaa doommeedda. 35 Sa'ay omarriyyaa nashechchaan siseedda. 21 Heroodise bare wode, Yesuusa kaalliyawantu aakkoo yiide, «Hawe yeletteedda gallassi, gadiyya ayissiyaawanttoo, sa'ay Asay baynna sa'aa; ha'i sa'aykka k'ammi shaalak'atoonne Galililaan de'iyya wolk'k'aama diggeedda; 36 asay heeraanne k'eerii katamatuwaan asaw shoobiyya giigisseedda wode, wurssetsaan giddo biide, parenttoo miyaabaa shammana mala, Heroodiyaada inje gallassaa demmaaddu. asaa moyzza» yaageeddino. 37 Shin Yesuusi zaariide 22 Heroodiyaadi naatta imatsaa mokkiyyasaaa untunttu, «Asaw miyaabaa hintte immite» yaageedda. gela duraadde, Heroodisanne Aa imatsatuwaan Hewaappe guyye untunttu, «Nuuni biide, laa'u s'eetu nashechchaaddu; Hewaappe guyye kaatii naattiw, biraa santtimiyya k'umaa shammiiide, Asay maanaw «Neena lo'eeddawaa ayaa gidooppenne taana immanee?» yaagiide Aa oochcheedino. 38 Yesuusi oochcha; taani new immana» yaageedda. 23 K'ay untunttu, «Hinttenttoo aappun daabbuu de'i? Biide iziw darii c'aak'k'iide, «Neeni oochcheedawaa be'ite» yaageedda. Unttunttu be'iide, «Iichcheshu ayaa gidooppekka, taani new immana; haray daabbuwaanne laa'u molyyaa» yaageeddino. 39 atto, ta kawutetsaappe bagga gidooppekka, Yesuusi barena kaalliyawantta asaa ubbaa c'itan taani new immana» yaageedda. 24 Naatta kare c'itan shaakki shaakkiide, maataan utissana mala kesaade bare daayo, «Ayaa imma goo?» yaagaade azazeedda. 40 Asay s'eetu s'eetuunne ishatamuu

ishatamuu c'itan c'itan utteeddino. 41 Yesuusi mala, Asay Aa woosseeda; bochcheedda ubbay ichcheshu daabbuwaanne laa"u moliyaa oykk'iide, pas'eenda.

pude saluwaa s'eelliide, S'oossaa galateedda; daabbotuwaa mentisiide asaw gishana mala, barena kaalliyawanttoo immeedda; k'ay laa"u moliyakkakka untunttu ubbaw shaakkeedda. 42 Asay ubbay miide kalleeddino. 43 Hewaappe guyye atteedda daabbotuwaa dokkaynne moliyaa dokkay tammanne laa"u zambbeeliya kumeeddawaa Yesuusa kaalliyawantu dentseeddino. 44 Daabbuwa meedda attuma Asay ichcheshu sha". 45 Ellekka Yesuusi he c'ora asaa moyzziide, barena kaalliyawantu wonggiriyaan geliide, abbaappe hefintsan de'iyya Beetesayda giyaa katamaa bareppe sintsatiide baanaadan azazeeda. 46 Untuntta moyzzeeddawaappe guyyiyan, S'oossaa woossanaw zooziyaa keseedda. 47 Sa'ay k'ammiyaa wode wonggirii wombbaa gidduwaan de'ishshin, Yesuusi wombbaappe gas'aan barekka de'ee. 48 C'arkkuu Aa kaalliyawanttukko c'arkkiyaa diraw, barena kaalliyawantu wombbaa beetay metootsiyaawaa Yesuusi be'iide, kuttuu waassana haniyaa wode wombbaa bollan hamettiidde, untunttukko yeedda; untuntta yeggi aad'd'anaw koyyeedda. 49 Shin wombbaa bollan I hamettishshin, untunttu Aa be'iide, parenttoo moytilliyaa malatina waasseeddino. 50 Ayaw gooppe, untunttu ubbay Aa be'iide, yashshaa kokkoreeddino; shin ellekka Yesuusi untuntta, «Aynne baawa; taanattennee yayyoppite» yaageedda. 51 Yesuusi untuntunna ittippe wonggiriyaan gelina, c'arkkuu woppu geedda; untunttu daro maalaletteeddino. 52 Ayaw gooppe, untunttu wozanay jolleedda diraw, untunttu ukitsaabaa akekibeykkino. 53 Untunttu abbaa pinniide, Gensaarees'a giyaa biittaa gakkeeddino; yaan wonggiriya gas'aa shiishshi K'achcheeddino. 54 Untunttu wonggiriyaappe wod'd'iyaawaan, Asay ellekka Yesuusa erinne 55 hewaa heeraan de'iyya gadiyaa ubbaan wos'erettiide, hargganchchatuwaan shanchchamaan tookkiide, «Yesuusi de'ee» giina siseeddasaa ahwaa doommeedda. 56 Yesuusi beedda sa'aa ubbaan k'eerii katamaan gidina, wolk'k'aama katamaan gidina, heeraa giddon gidinakka, geyaa denbbaan Asay hargganchchatuwaan aakko afee. Yesuusi bare mayuwaa mac'araa gidooppenne hargganchchatuwaan boshissana

7 Parisaawatuunne Yerusaalameppe yiide, Muse higgiyaa tamarissiyyaa amareeda asatuu Yesuusakko shiik'eeddino. 2 Yesuusa kaalliyawanttuppe ituu ituu tuna kushiyen, hewaa giyaawe meec'ettennaan k'umaa miyaawantta be'eeddino. 3 Ayaw gooppe, Parisaawatuunne Ayihuda Asay ubbay barenttu aawotuwaa wogaa naagiide, barenttu kushiyaa loytsi meec'ettennaan miikkino. 4 K'ay geyaappe yiidekka meec'ettennaan de'iide miikkino. K'ay untunttu barenttu aawotuwaappe akkeedda hara c'ora wogay de'ee; hewekka wanc'caa, keriyaa, birataappe med'd'eedda miishshaarne arssaa meec'c'iyya wogaa. 5 Parisaawatuunne Muse higgiyaa tamarissiyyawantu Yesuusa, «Neena kaalliyawantu ayaw nu aawotuwaa wogaa kaallennaan is's'iide, barenttu kushiyaa meec'ettennaan k'umaa miinoo?» yaagiide oochcheeddino. 6 Yesuusi untuntta hawaadan yaageedda; «Isiyaasi timbbitiyaa odedda wode, hinttentubaa, lo"a malatiyaa iitatabaa s'aafeeddawaadankka, «S'oossay, «Hawe Asay taana, bare bolla doonaan bonchchee. Shin untunttu wozanay taappe haakuwaan de'ee; asay taw mela goyinnee. Ayaw gooppe, Asay ootseedda azazuwaa, S'oossaa higgiyaa malatissiide tamaarissee» geedda» yaagiide timbbitiyaa tumuwaan odedda. 8 «S'oossaa azazuwaa hintte aggiide, asaa wogaa minisiide naagiita» yaageedda. 9 K'aykka Yesuusi, «Hinttentu hintte wogaa naaganaw S'oossaa azazuwaa aggiita. 10 Ayaw gooppe Muse, «Ne aabbanne ne daayo bonchcha» K'ay, «Bare aabbanne bare aatto boriyaawe hayk'uwaan muretto» yaageedda. 11 Shin itti uraw bare aawuwaa woy bare aatto maaddiyaabay de'ishshin I, «Hawe k'urbbaaniyya; hawaa guussay S'oossaabaa giyawaa» gooppe, 12 I bare aawuwaa woy bare aatto wodepppe maaddanawaa ayinne koyikkita. 13 Ha hanotaan hintte hinttentu wogaa naaganaw, S'oossaa k'aalaa koliide, hewaa mala darobaa ootsiita» yaageedda. 14 Yesuusi c'ora asaa K'aykka barekko s'eesiide, «Ubbay taani giyawaa sisitenne akekite. 15 Asaappe kesiyaawe asaa tunissiyaawaappe attin, kareppe asaa giddo geliide, asaa tunissiyaabay ayinne baawa; 16 sisanaw haytsay de'iyya uray ooninno siso» yaageedda.

17 Yesuusi c'ora asaa aggiide soy geleedda bare birad'd'iyyaa Aa haytsaan yeddeedda; k'ay wode, Aa kaalliyawantu he leemisuwaabaa Aa c'uchchaa c'uchchiide, Aa ins's'arssaa bochcheedda. oochcheeddino. 18 I untuntta, «Hinttenttookka 34 Saluwaa pude s'eelliide, tookki shemppiide, k'ay gelibeennet? Kareppe asaa wozanaan «Eftahi» yaageedda; hewaa giyaawe dooyetta gelyaababay ayinne asaa tunissanaw danddayennawaa giyaawaa. 35 Bitaniyaa haytsay ellekka dooyetti akeekiite? 19 Ayaw gooppe, k'umay asaa uluwaa aggeedda; k'ay Aa haasayenna ins's'arssaykka biletti giddo geliide, karew kesiyaawaappe attin, asaa aggeedda; bitanii ayinne waayettennan haasayii wozanaa giddo gelenna» yaageedda. Hawaadankka aggeedda. 36 Yesuusi asaw, «Hawaa oossinne Yesuusi k'umaa ubbay tuna gidennawaa erisseeda. odoppite» yaagiide oodeedda; shin I darssi minisi 20 K'aykka Yesuusi hawaadan yaageedda; «Asaa odina, Asay k'ay oduwaa yaa darisseeda. 37 tunissiyaabay asaa wozanaa giddoppe kesiyaabaa. Hewaa siseedda Asay ubbay daro maalaettiide, 21 Ayaw gooppe, asaa wozanaa giddoppe kesiyaawe «Uubbabaakkka I loytsi ootsee. Haray atto tulliyaakka iita k'ofaa; woshummiyaawaa; wuu"iyaawaa; wod"iyaawaa; c'aaratetsaa; 22 yoratetsaa; uuzyiaa woy barena dosiyaawaa; iitatetsaa woy c'immiyaawaa; geniyya; mac'c'awaa amottiyaawaa; k'anaatiyaawaa; boriyaawaa woy zigiriyaawaa; ayyuwaa; eeyatetsaa. 23 Ha iitabay ubbay asaa wozanaa giddoppe kesiide, asaa tunissee» yaageedda. 24 Yesuusi hewaappe aggiide, S'iiroosanne Sidoonaa giyaa katamatuwaa matan de'iyyaa gadiyaa biide, itti golliyya geleedda; k'ay I yaan de'iyyawaa ooninne eranawaa koyyiibenna; shin k'osettiide gam"anaw danddayibeenna. 25 Shin bare guutsa naatti bolla iita ayyaanay de'iyyaa itti mishiratta Yesuusabaa sisaa, ellekka aakko yaanne Aa gediyaa guufanna aggaaddu. 26 He mishiratta Ayihuda asaa gidukku; Aa yeletteedawekka Sooriyaa giyaa gadiyaanna; Aa bare naattippe s'alahiyaa kessana mala, Yesuusa woossaaddu. 27 Shin Yesuusi zaariide, «Naanay kasetiide k'umaa kallino; ayaw gooppe, naanaa k'umaa akkiide, kanatoo oliyaawe lo"a gidenna» yaageedda. 28 Mishiratta zaaraade, «Tumakka ta Godaw, haray atto samppaa miyyiyan de'iyyaa kanatuukka naanatuwaappe atteedda suuppaan miino» yaagaaddu. 29 Yesuusi k'ay izo, «Ha neeni haasayeedda k'aalaa diraw, s'alahii ne naattippe keseedda; simmi ne soy ba» yaageedda. 30 Mishiratta bare soy biyaa wode, izi naattippe s'alahii kesina, hii's'an giseeddawunno demmaaddu. 31 Yesuusi S'iiroosa gadiyaappe kesiide, Sidoonaannanne Tammu Katamaa giyaa gadiyaanna kantsiide, Galiilaa Abbaakko beedda. 32 Asay tullenne duude gideedda bitaniyaa Yesuusakko ahiide, bare kushiyaa Aa bollan wotsana mala, Yesuusa woesseeddino. 33 Yesuusi barekka he bitaniyaa c'ora asaappe gas'aa kessiide,

8 He wode, c'ora Asay k'ay Yesuusakko shiik'eedda; asaw miyabab d'ayina, Yesuusi barena kaalliyawantu barekko s'eesiide, 2 «Ha c'ora Asay taananna heezzu gallassay gakkanaw gam"iide, miyabaa ayinne demmibeenna diraw, taani untunttoo k'arettay. 3 Taani untuntta koshaanna soy yeddooppe, biidde ogiyaan daaburiide kunddana; ayaw gooppe, ittuu ittuu haako saappe yeedda» yaageedda. 4 Aa kaalliyawantu zaariide, «Ha Asay bayinna saan ha asaa ubbaa mizanaw gidiyya k'umaa demmanaw danddayiyaawe oonee?» yaageeddi. 5 Yesuusi untuntta, «Hinttenttoo aappun daabbuu de'i?» yaagiide oochcheedda. Untuntu, «Laappu daabbuu de'ee» yaageeddi. 6 Yesuusi asaa, «Sa'aan uttive» yaagiide azazeedda; k'ay laappu daabbuuwa akkiide, S'oossaa galateedda; he daabbuuwa mentsiide, asaw gishana mala, barena kaalliyawantu immeedda. Yesuusa kaalliyawantu he c'ora asaw gisheeddi. 7 Untunttoo k'aykka amareeda suuppa moletuu de'iino; Yesuusi hewanttookka S'oossaa galatiide, asaw gishana mala, barena kaalliyawantu azazeedda. 8 Asay ubbay miide kallina atteedda dokkay laappu zambbeeliyaa kumeeddawaa Aa kaalliyawantu dentseeddino. 9 K'umaa meedda Asay oyddu sha'a gidana; hewaappe guyyiyan, Yesuusi asaa yeddeedda. 10 I k'ay barena kaalliyawantunna ellekka wonggiriyaan geliide, Dalmanutaa giyaa gadiyaa beedda. 11 Parisaawatuu yiide, Yesuusanna palumaa doommeeddino. Yesuusa paac'c'anaw koyyiide, saluwaappe malaataa barentta bessana mala oochcheeddi. 12 Yesuusi darssi tookki shemppiide, «Ha wodiyyaa Asay ayaw malaataa koyyi? Taani hinttenttoo tumuwaan oday;

ha wodiyaa asaw malaatay ubbaakka imettenna» «Eelaasa» giino; k'ay harantu, «Nabatuwaappe yaageedda. 13 K'ay untuntta hewaan aggiide, ittuwa» giino» yaageeddino. 29 Yesuusi untuntta, zaari wonggiriyaan geliide, abbaappe hefintsa «Hintteshi taana oona giitee?» yaagiide oochcheedda. pinneeda. 14 Yesuusa kaalliyaawantu k'umaa P'es'iroosi, «Neeni Dooretteedda Kiristootsa» afanawaa dogeeddino; untunttoo wonggiriya giddon yaagiide zaareedda. 30 Yesuusi, «Tabaa oossinne itti ukitsaappe haray baawa. 15 Yesuusi untuntta, odoppte» yaagiide untuntta azazeedda. 31 «Hinttentta erite; Parsaawatuwaa irshshuwaappenne Yesuusi barena kaalliyaawantta, «Taani, Asaa Na'ay, Heroodisa irshshuwaappe naagettite» yaagiide darii waayettanaw bessee; c'imattuu, k'eestuwaa azazeedda. 16 Untunttu barenttu giddon, «I hawaa kaappatuunne higgiyaa tamaarissiyaawanttu taana giyaawe nuw k'umay baynna diraassa» yaagiide is's'anaw bessee; untunttu taana wod'anawunne haasaya doommeeddino. 17 Yesuusi untunttu taani heezentsiyaa gallassaappe guyyiyan, giyaawaa eriide, «Hinttenttoo daabbuu bayinnawaa hayk'uwaappe denddanaw bessee» yaagiide ayaw haasayiite? Ha'i gakkana hinthtew gelennee? tamaarissuwaa doommeedda. 32 Hewaa I untunttoo Woy akeekikkitee? Hintte wozanay jolleeddee? 18 geeshshiide odeedda; P'es'iroosi Aa itti bagga Hinttenttoo ayfii de'ee; be'ikkitee? K'ay haytsay de'ee; zaariide, zoretaa doommeedda. 33 Shin Yesuusi guyye sisikkitee? Hinttenttoo hassayettennee? 19 Taani simmiide, barena kaalliyaawantta s'eelliide P'es'iroosa, ichcheshu daabbuuwa ichcheshu sha'a asaw mentsa «Ha Sees'aanaw, kichcha ta matappe! Neeni immeedda wode, aappun zambbeeliya kumeedda Asay k'oppiyaawaa k'oppaasappe attin, S'oossay dokkaa dentseedditee?» yaageedda. Untunttu, k'oppiyaawaa gidenna» yaageedda. 34 Yesuusi «Tammanne laa'u zambbeeliya kumeedda dokkaa c'ora asaanne barena kaalliyaawantta barekko dentseeddito» yaageeddino. 20 «Taani k'aykka laappu s'eesiide, «Taana kaallana koyyiay uray de'ooppe, daabbuuwa oyddu sha'a asaw mentsaade immeedda barena kaddo; yaatiide bare mask'k'aliyaa tookkiide, wode, aappun zambbeeliya kumeedda dokkaa taana kaallo. 35 Ayaw gooppe, bare shemppuwaa dentseedditee?» yaageedda. Untunttu, «Laappu ashshana koyyiay uray bayizzanawaa; shin ta zambbeeliya kumeedda dokkaa dentseeddito» dirawunne wonggalaa mishiraachchuwaan diraw bare yaageeddino. 21 I k'ay, «Ha'ikka akeekibeykkitee?» shemppuwaa bayizziyaa uray ashshanawaa. 36 Itti yaageedda. 22 Yesuusinnee Aa kaalliyaawantu uray sa'aan de'iyya ubbabaa barew shiishshiide, bare Beetesayda giyaa katamaa beeddino; asatuu shemppuwaa bayizzooppe, Aa ayaa maaddanee? 37 K'ook'a bitaniyaa Yesuusakko ahiide, he bitaniyaa Itti uray bare shemppuwaa wozanaw ayaa immana bochchana mala, Aa wosseeddino. 23 Yesuusi dandday? 38 S'oossaa ammanenna ha nagaranchcha k'ook'a bitaniyaa kushiyaa oyk'k'iide, heeraappe yeletaa wodiyaa, itti uray taananinnee ta k'aalaan gas'aa kesseeda; Aa ayfiyan c'uchchiide, bare yeellatoppe, taanikka, Asaa Na'ay, k'ay ta Aawuwa kushiyaa Aa bolla wotsiide, «New ayentto beettii?» bonchchuwaan geeshsha kiitanchchatuwaanna yiayaa yaagiide oochcheedda. 24 Bitanii d'ok'k'iide, wodekka, aan yeellatana» yaageedda.
«Taani asaa be'ay; shin Asay hamettiidde, mitsaa malatee» yaageedda. 25 Hewaappe guyyiyan, Yesuusi shirettiide bitaniyaa ayfiyan bare kushiyaa wotseeedda. Aa ayfii pas'eedda; bitaniikka loytsi s'eelleedda; k'ay ubbabaakka geeshshiide be'eedda. 26 Yesuusi bitaniyaa, «Heeraa geloppa» yaagi Aa soy yeddeedda. 27 Yesuusi barena kaalliyaawantunna K'iisaariyaa Pilip'p'oosa de'iyya k'eerii heeratuwa beeedda; I biishshin ogiyan Yesuusi, «Taana Asay oona gii?» yaagiide barena kaalliyaawantta oochcheedda. 28 Aa kaalliyaawantu, «Itti itti Asay neena, *S'ammak'iay Yohaannisa* gee; harantu,

9 Yesuusi untuntta, «Taani hinttenttoo tumuwaa gay; amareeda asatuu S'oossaa kawutetsay wolk'k'aanna yiayaawaa be'ennaan hayk'k'ennawanttu hawaan de'iino» yaageedda. 2 Yesuusi usuppu gallassaappe guyyiyan, barennana P'es'iroosa, Yaak'oobanne Yohaannisa akkiide, untunttu s'alalaa wolk'k'aama deriyya bolla kesseeda; untunttu sintsaan laametteedda; 3 Aa mayukka p'ookeedda; sa'aan mayuwaa meec'l'c'iyya ooninnee geeshshanaw danddayennawaa keenaa darii boos's'eedda. 4 He heezzu Yesuusa kaalliyaawantu, Eelaasinne Muse Yesuusanna haasayiayaawantta be'eeddino.

5 P'es'iroosi Yesuusa, «Tamaarissiyaawoo, nuuni hinttenttunna awude gakkanaw de'anee? K'ay hawaan de'yaawe nuw lo'a; nuuni heezzu hinttentubaa awude gakkanaw danddayanee? Na'aa daasatuwaan ittuwaa new, ittuwaa Musew, k'ay taakko haa akki yiite» yaageedda. 20 Unttuntu na'aa ittuwaa Eelaasaw kees's'ana» yaageedda. 6 I aakkko aheeddino; he iita ayyaanay Yesuusa be'iide waaganenttonne eribeenna; ayaw gooppe, ikka elekka na'aa kokkorssii aggeedda; na'ay sa'aan yekkontukka dariai yayyeeddino. 7 Hewaappe kunddiide, doonaana hoommuu goppu giishshin guyyiyan, shaarii yiide untuntta kammina gonddoretteedda. 21 Yesuusi he na'aa aawuwaan, shaariyaappe, «Hawe taani siik'iaya ta Na'aa; I «Hawe ne na'aa oyk'k'oodeppe woyssa wode giyaawaa sisite» giyaa k'aalay yeedda. 8 Ellekka gidanee?» yaagiide oochcheedda. Na'aa aabbu, untunttu yuushshi aatsi s'eelliya wode, Yesuusappe «I na'atetsaan de'iyaa wodiyapape doommeedda. attin, haraa oonanne barenttu matan be'ibeykkino. 9 22 Aa wod'anaw daro wode tamaaninne haatsaan Unttuntu deriyaappe wod'd-ishin, Yesuusi untuntta, oleedda; shin neeni danddayooppe, nuw k'arettade «Taani, Asaa Na'ay, hayk'uwaappe denddana nuuna maaddaarikkii» yaageedda. 23 Yesuusi Aa, gakkanaw, hintte be'eeddabaa oossinne odoppte» «Neeni danddayooppe gay? Ammaniyyaa asaw yaagiide azazeedda. 10 I azazeedawaa untunttu, ubbabay danddayetee» yaageedda. 24 Ellekka «Eeno» giide, ha hayk'uwaappe denddiyaawaa na'aa aabbu bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, giyaawe waagiyaawee» yaagiide, barenttu giddon «Taani ammanay; shin guija ammananaadan, taana haasayetteeddino. 11 Unttuntu Yesuusa, «Higgiya maaddaarikkii» yaageedda. 25 Yesuusi Asay dari tamaarissiyaawantu ayaw, «Eelaas kasetiide yaanaw dari biyaawaa be'iide, iita ayaanaa, «Na'aa tullenne bessee» giinoo?» yaagiide oochcheeddingo. 12 duude ootseedda ayyaanaw, ha na'aappe kesa I zaariide yaageedda; «Tumakka, Eelaas kaseti gaade neena ta azazay; k'ay zaaretsaade aan yiide, ubbabaa gijissee; yaatina, ayaw S'oosaa geloppa» yaageedda. 26 He iita ayyaanay waassiide, Mas'aafay, «Asaa Na'ay dariai waayettananne na'aa darssi kokkorssiide, aappe keseedda. Na'ay is's'ettana» yaagii? 13 Shin taani hinttenttoo hayk'k'eeddawaa malatina, daro asay, «Na'ay oday; Eelaas yeedda; k'ay aabay S'oosaa hayk'k'eedda» yaageedda. 27 Shin Yesuusi na'aa Mas'aafan s'aafetteeddawaadankka, Asay Aa bare kushiyaa oyk'k'iide dentsina, na'ay denddi ek'k'eedda. koyyeeddabaa ootseedda» yaageedda. 14 Yesuusi, 28 Yesuusi soy geleeddawaappe guyyiyan, Aa P'es'iroosi, Yaak'oobinna Yohaannisi yekko Yesuusa kaalliyawanttu Yesuusa dumma, «Nuuni he iita kaalliyawanttukko simmiide yiaya wode, c'ora Asay ayaanaa kessanaw ayaw danddaybeykkoo?» yaagiide he kaalliyawanttu yuushshuaan ek'k'eeddawaanne oochcheeddingo. 29 Yesuusi zaariide, «Hewaa malay higgiya tamaarissiya amareeda asatuu untuntunna woossappenne s'oomaappe attin, harabaan kesanaw palumettiyaawantta be'eeddino. 15 He c'ora Asay danddayenna» yaageedda. 30 Unttunttu hewaappe Yesuusa be'eenda wode maalaletti dagammiide, denddiide, Galilaanna aad'd'iide beeddino; Yesuusi ellekka aakkko wos's'i yiide, Aa saroteedda. 16 bare de'yaasaa ooninne erana mala koyyibeenna. 31 Yesuusi barena kaalliyawantta «Unttuntunna Ayaw gooppe, I barena kaalliyawantta «Taana, Asaa ayaa palumettiitee?» yaagiide oochcheedda. 17 Na'aa, Asay asaw aatsiide immananne wod'ana; taani He c'ora asaa giddoppe itti bitanii zaariide, k'ay heezzu gallassaappe guyyiyan, hayk'uwaappe «Tamaarissiyaawoo, ta na'aa bollan haasayaa denddana» yaagiide tamaarissee. 32 Shin untunttoo diggiya iita ayyaanay de'iyaa diraw, Aa neekko I giyaawe gelibeenna; k'ay Aa oochchanawukka akkaade yaad. 18 Ha iita ayyaanay Aa oyk'k'iaya yayyeeddino. 33 Unttunttu K'ifirinaahooma giyaa wode ubbaan, Aa olee; Aa doonaannakka hoommuu katamaa beeddino; soy geleeddawaappe guyyiyan, paarottie; k'ay achchaa garc'cissee; bollaakka Yesuusi untuntta, «Ogiyaan ayaa palumettiitee?» zoolissee. Aappe ha iita ayaanaa kessana mala, yaagiide oochcheedda. 34 Shin untunttu biidde neena kaalliyawanttoo odaaddi, shin kessanaw ogiyan, «Nu giddon nu ubbaappe aad'd'iyaawee danddaybeykkino» yaageedda. 19 Yesuusi zaariide oonee?» yaagiide palumetteedda diraw, c'o'u untuntta, «Ammanenna ha wodiyaa asaw! Taani geeddino. 35 Yesuusi uttiide, tammanne laa"u

barena kaalliyawantta s'eesiide untuntta, «Ooninne machchatto yeddanaw nuw higgii azazii?» yaagiide sintsaw aad'd'ana koyyooppe, ubbaappe guyye Aa oochcheeddino. 3 I zaariide, «Muse hinttentta aad'd'iide, he ubbwaw k'ooma gidanaw bessee» waagi azazeeddee?» yaageedda. 4 Unttunttu, yaageedda. 36 Itti guutsa na'aa oyk'k'iide, untunttu «Muse, *litti* Asay bare machchatto paramaa immiide giddon esseedda; he guutsa na'aa idimmiide yeddo> geedda» yaageeddinno. 5 Yesuusi zaariide untuntta, 37 «Hawantu mala guutsa naanaappe untuntta, «Hinttenttu odina sisennawantta gidiyaa ittuwa ta suntsan mokkiyaa ooninne taana mokkee; diraw, Muse ha azazuwa hinttenttoo s'aafeedda. K'ay taana mokkiyaa ooninne taana kiitteeddawaa 6 Shin S'oossay koyro med'd'iaya wode, attuma mokkiyawaappe attin, ta s'alala mokkenna» asanne mac'c'a asaa ootsiide, untunttu med'd'eeda. yaageedda. 38 Yohaannisi Aa, «Tamaarissiyaawoo, 7 Hewaa diraw, itti Asay bare aabbanne bare daayo itti Asay ne suntsan iita ayyaanatuwa kessiyaawaa aggiide, bare machchattinna ittuwa gidee; 8 untunttu nuuni be'iide, nu bagga gidenra diraw, Aa diggeedo» laa"atuu itti asho gidiino; hewaa diraw, untunttu yaageedda. 39 Shin Yesuusi yaageedda; «Ooninne itti asaa gidiyaawaappe attin, laa"u asaa gidiikkino. ta suntsan malaataa ootsiide, ellekka ta bolla 9 Hewaa diraw, S'oossay ittippe gatseeddawaa iitabaa haasayanaw danddayiyaawe bayinna diraw Asay shaakkoppo» yaageedda. 10 Unttunttu soy diggoppite; 40 ayaw gooppe, nubaa ek'ettenna simmeedda wode, Yesuusa kaalliyawanttu ha uray nu bagga. 41 Taani hinttenttoo tumuwaa yewuwaabaa Yesuusa zaari oochcheeddino. 11 oday; hintte tawantta Kiristtoosawantta gidiyaa diraw, Yesuusi untuntta, «Bare machchatto yeddiide, hararo ooninne hinttenttoo ta suntsan bulyaa haatsaa akkiyaa uray ooninne izinna woshummee. 12 K'ay ushanaw immooppekka, bare gatiyaa akkanawaa. mac'c'awunakka bare asinaappe kesaade hara asinaa 42 «Taana ammanniyya ha guutsatuwaappe ittuwa gelooppe woshummaw» yaageedda. 13 Yesuusi baletsiyaa oonanne, gaac'c'iaya wogga wos'aa guutsa naanaa bochchana mala, itti itti Asay naanaa Aa k'ood'iyaan k'achchiide, abbaan Aa oliyaawe aakko aheedda; shin Yesuusa kaalliyawanttu aw lo". 43 Ne kushii neena baletsooppe, he asaa seereeddino. 14 Yesuusi hewaa be'iide, k'ans's'a ola; neeni laa"u kushiyaanna k'ay ubbakka barena kaalliyawantta hank'k'etteedda; untuntta, to'enna Gaannamiyyaa tamaan gelyiawaappa, duus'a «Guutsa naanay taakko yiyaawantta diggoppite; kushiyaanna de'uwa gelyiawa new lo". (Geenna g1067) 45 Ne gedii neena baletsooppe, k'ans's'a ola; neeni laa"u gediyaanna ubbakka to'enna Gaannamiyyaa tamaan yegettiyaawaappe, dooma gidaade de'uwa gelyiawa new lo". (Geenna g1067) 47 Ne ayfii neena baletsooppe, wooc'a ola; neeni laa"u ayfiyaana ubbakka to'enna Gaannamiyyaa tamaan yegettiyaawaappe, itti ayfiyaana S'oossaa kawutetsaa bolla huup'iyanan huup'iyanan wotsiide, untuntta anjeedda. 17 Yesuusi baanaw keseedda wode, itti bitanii wos's'iidde yi Aa sintsan gulbbatiide, «Lo"o tamaarissiyaawoo, med'inaa de'uwa laattanaw taani ayaa ootsoo?» yaagiide Aa oochcheedda. (aiōnios g166) 18 Yesuusi, «Ayaw taana lo"oo gay? S'oossaa s'alalaappe attin, hara lo"uu ooninne baawa. 19 S'oossaa azazuwa, «Wod'oppa; woshummoppa; wuu"oppa; wordduwaa markkattoppa; c'immoppa; ne aabbanne ne daayo bonchcha» yaagiyaawaa eraasa» yaageedda. 20 Bitanii Yesuusa, «Tamaarissiyaawoo, taani hewaa ubbaa na'atetsaappe doommaade ha'i gakkawukka naagay» yaageedda. 21 Yesuusi bitaniyyaa doseedda; Aa c'addi s'eelliide, «New ittibay pac'c'eedda; baade new de'yaabaa ubbaa yaageedda.

10 Yesuusi hewaappe denddiide, Yorddaanoosa Shaafaappe hefintsa baggana Yihudaa gadiyaa beedda. C'ora Asay shirettiide aakko shiik'ina, kase I ootsiyaawaadankka he asaa tamaarissuwaa doommeedda. 2 Itti itti Parisaawatuu paac'canaw Yesuusakko yiide, «Itti Asay bare

zal"aaade, he miishshaa hiyyeesaw imma; neeni liissuwaan shoc'ananne wod'ana; taani k'ay heezzu saluwaan durettana. Yaatowaappe guyyiyaan yaade gallassaappe guyyiyaan, hayk'uwaappe denddana.» taana kaala» yaageedda. 22 Shin bitanii hewaa 35 Zabddiyoosa naanay Yaak'oobinne Yohaannisi sisiide, I daro dure gidiyaa diraw, bare som"iyaa Yesuusakkoo yiide, «Tamaarissiyaawwoo, nuuni d'umissiide, nashettennan aggiide beedda. 23 neena woossiyaabaa ubbabaa nuw ootsaarikkii» Yesuusi barena kaalliyawantta yuushshi aatsi yaageeddi. 36 Yesuusi untuntta, «Taani hinttenttoo s'eelliide, «Daro dure Asay S'oossa kawutetsaa ayaa ootsoo?» yaageedda. 37 Untunttu Aa, gelanaw waan metanddeeshsha!» yaageedda. «Ne bonchcho kawutetsaan neeni uttiyaa wode, 24 Aa kaalliyawanttu Aa haasaya sisiide nuuppe ittuwa neeppe ushechcha baggana maalaletteeddi; shin Yesuusi k'aykka untuntta, k'ay ittuwa haddirssa baggana utissaarikkii» «Naatoo, S'oossa kawutetsaa gelanaw wooti yaageeddi. 38 Shin Yesuusi untuntta, «Hinttenttu metanddeeshsha! 25 Dure Asay S'oossa kawutetsaa ayaa woossanaw bessinttokka erikka; taani gelanawaappe, gaaluu marppiaya s'oo'iyaanna ushanaw bessiyaa metuwaa s'uua ushanaw aad'd'anawe matattee» yaageedda. 26 Yesuusa danddayiitee? K'ay taani s'ammak'ettanaw bessiyaa kaalliyawanttu maalalettiide, «Yyatina, oonee s'ink'ataa s'ammak'ettanaw danddayiitee?» attanaw danddayiawa?» yaagiide ittuu ittuwa yaageedda. 39 Hewaappe guyye untunttu zaariide, oochcheeddino. 27 Yesuusi untuntta c'addi s'eelliide, «Ee danddayeetto» yaageeddi. Yesuusi k'ay, «Hawe S'oossaw danddayettiyaawaappe attin, «Taani ushanaw bessiyaa metuwaa s'uua asaw danddayettena; ayaw gooppe, S'oossaw hintte ushana; taani s'ammak'ettanaw bessiyaa ubbabaykka danddayetee» yaageedda. 28 P'es'iroosi s'ink'ataakka hintte s'ammak'ettana. 40 Shin Yesuusa, «Be'a; nuuni nubaa ubbaa aggiide, taappe ushechcha baggannanne haddirssa neena kaalleeddo» yaageedda. 29 Yesuusi, «Taani baggana uttanawantta dooriyaawe taana gidikke; hinttenttoo tumuwaa gay; ta dirawunne wonggalaa shin he sa'ay S'oossay immanaw giigissi mishiraachchuwaa diraw, golliyaa woy ishatuwaa wotseeddawanttussa» yaageedda. 41 Yekko woy michchatuwaa, woy aawuwaa woy aatto woy tammu Yesuusa kaalliyawanttu hewaa siseedda machchatto, woy naanaa woy gadiyaa aggeeda Asay wode, Yaak'oobanne Yohaannisa hank'k'etteeddi. ooninne, 30 ha"i ha wodiyan s'eteet dakkwaappe 42 Yesuusi untuntta ubbaa barekko s'eesiide, dariyaa golletuwaa, ishatuwaa, michchatuwaa, aatto, hawaadan yaageedda; «Ayihuda gidennawantta naanaa, gadiyaa, k'ay metuwaakka akkanawaa. mooddiyaawantta giide k'oppiyaawantunne hewantta Sintsappe yaana wodiyaankka med'inaa de'uwaat kaaletsiyya asatuu parenttu asaa mooddiyaawaa akkanawaa. (aiōn g165, aiōnios g166) 31 Shin c'oratuu eriita. 43 Shin hintte giddon hewaa mala gidenna; ha"i sintsan de'iyaawantu guyye aad'd'ana; k'ay hintte giddon woggatana koyyiyaa ooninne hinttenttoo c'oratuu ha"i guyyen de'iyaawantu sintsaw aad'd'ana» k'oomaa gidanaw bessee. 44 K'ay hintte giddon yaageedda. 32 Untunttu Yerusaalame biidde, ubbaappe bolla gida kooyiyaa ooninne hintte ogiyan de'iino; Yesuusi barena kaalliyawanttuppe ubbaw ayile gidanaw bessee. 45 Ayaw gooppe, sintsanna hamettee. Untunttu maalaletteeddi; Aa haray atto taani, Asaa Na'aykka, asaw ootsanawunne kaalliyawanttu yayyeeddino. Zaariide tammanne c'oratuwa wozanaw yeeddawaappe attin, Asay taw laa"u barena kaalliyawantta gas'aa kessiide, barena ootsana mala yabeykke» yaageedda. 46 Untunttu gakkabaa dummayiide untunttoo hawaadan lyarkko giyaa katamaa beeddi; Yesuusi barena yaagiide odedda; 33 «Be'ite; nuuni Yerusaalame kaalliyawanttunnanne c'ora asaana lyarkkoppe ha"i kesoytte; yaan taana, Asaa Na'aa, k'eesatuwa kesishshin, S'imosa na'ay k'ook'ay, Bars's'amoosa kaappatoonne Muse higgiyaa tamarissiyaawanttoo giyaaawe, ogiyyaa doonaan woossiidde utteedda. 47 aatsiide immana. Untunttu ta bollan hayk'uwaas Bars's'amoos Nazairetiyaa Yesuusa gideedawaa pirddaa pirddana; k'ay ayihuda gidenna asawukka sisiide, bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Daawite taana aatsiide immana. 34 He Ayihuda gidenna na'aa Yesuusaa, taana maaraarikkii» yaagussaa Asay ta bolla k'ilic'ananne c'uchchana; taana doommeedda. 48 C'ora Asay Aa, «Hayzza!»

giide hank'k'etteedda. Shin, I bare kooshshaa Yesuusi koshatteedda. 13 Haakuwaan itti balasiyaa kasewaappekka darssi d'ok'k'u ootsiide, «Daawite giya mitsatto haytsaa mayya utteeddawunno be'iide, na'aw, taana maaraarikkii!» yaageedda. 49 Yesuusi ooni eri I bolla ayfii beettooppenne giide, be'anaw ogiyaan ek'k'iide, «Aa haa s'eesite» yaageedda. izikko beedda; shin izikko I biyaa wode, haytsaa Unttuntu k'ook'aa, «Aynne baawa; dendda ek'k'a; s'alalaappe attin, ayinne ayfiyaa demmibeenna; neena s'eesee» yaagiide s'eeseeddino. 50 K'ook'ay bare mayuwaa oli aggiide, guppi denddi ek'k'iide, Yesuusakko beedda. 51 Yesuusi Aa, «Taani new ayaa ootsanaw koyyay?» yaageedda. K'ook'ay, «Tamaarissiyaawoo, taani s'eellanawaa koyyay» yaageedda. 52 Yesuusi Aa, «Ba; ne ammanuu neena patseedda» yaageedda. Ellekka Aa ayfii s'eelli aggina, ogiyaan Yesuusa kaalli aggeedda.

11 Unttuntu Yerusaalame matiidde, Debre

Zayite Deriyaa matan de'iyaa Beetefaagenne Biitaaniyaa gakkeeddino; Yesuusi barena kaalliyaawanttuppe laa"uwaat sintsaw kiittiide, 2 «Hinttentuppe sintsan de'iyaa heeraa biite; yaa gelosaanna ooninne ubbaa togibeenna k'ashuwaan de'iyaa hare maraa hintte demmana; Aa billi haa akkiide yiite. 3 Ooninne hinttentta, «Hewaa ayaw ootsite?» yaagiide oochchooppe, «Godaw hawe koshshee; ellekka zaari haa yeddanawaa yaagite» yaageedda. 4 Unttuntu biide, hare maraa pengjiyaa matan ogiyaan k'achchi wotseeddawaa demmiide billeeddino. 5 Hewaan ek'k'eedda itti itti asatuu untuntta, «Hare maraa wootanaw billiite?» yaageeddino. 6 Yesuusa kaalliyaawantu Yesuusi barentta azazeeddawaa odina, asatuu yeddi aggeeddino. 7 Unttuntu hare maraa Yesuusakko ahiide, barenttu mayuwaa Aa zokkiyan wotseeddino; Yesuusi he hare maraa toggeedda. 8 C'ora Asay barenttu mayuwaa ogiyaan hii'seedda; k'ay haranttu mitsaa haytsaa kar kariide, ogiyaan hii's'eeddino. 9 Yesuusappe sintsanna hamettiyya asaynne Aa geeduwaan kaalliya Asay barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «S'oossay galatetto! Godaa suntsan yiaya nu aawuwaan Daawite kawutetsay anijetteeddawaa. Saluwaan ubbaappe bolla saluwaan de'iyaa S'oossay galatetto» yaageeddino. 11 Yesuusi Yerusaalame biide, Geeshsha Golliyaa geleedda; k'ay ubbabaa yuuyyi yuuyyi s'eelleeddawaappe guyyiyan, sa'ay k'ammiyaa diraw, tammanne laa"u Yesuusa kaalliyaawantunna Biitaaniyaa beedda. 12 Wonttetsa gallassi unttuntu Biitaaniyaaappe kesiide biishshin,

ayaw gooppe, balasii ayfiyaa wodii gakkibeenna. 14 Yesuusi he balasatto, «Neepppe shirettiide med'inaw ooninne ayfiyaa mooppo» yaageedda. Yesuusa kaalliyaawantu I giyaawaa siseeddino. (aiōn 9165) 15 Unttuntu Yerusaalame beeddino; Yesuusi Geeshsha Golliyaa geliide, hewaan zal"iyyawanttanne shammiyaawanttu kare yederssuwaa doommeedda; k'ay miishshaa laammiyaawantu s'arap'peezaanne dogommuwaal zal"iyyawanttu oydiyaa aatsi yeggiide, 16 ooninne ayentto tookkiide, Geeshsha Golliyaa gibbiyaa giddonna aad'd'anawaa diggeedda. 17 Yesuusi asaa hawaadan yaagiide tamaarisseedda: «S'oossaa Mas'aafan, «Ta gollii Ayihuda gidenna Asay ubbay S'oossaa woossiyya golle geetettana» yaagettiide s'aafeetti utteedda; shin hintte Aa bonk'k'anchchatuu k'osettiyyaa gonggoluwa kesseeditta.» 18 K'eesatuwaa kaappatuunne Muse higgiyaa tamaarissiyaawantu hewaa sisiide, Aa wod'an ogyiaa koshshaa doommeedda; shin c'ora Asay I tamaarissiyaawaan maalalettiyya diraw, aw yayyeeddino. 19 Sa'ay omarsseedda wode, Yesuusinne Aa kaalliyaawantu katamaappe gas'aa keseeddino. 20 Unttuntu wonttetsa gallassi guura ogyaanna aad'd'iidde, he balasatta s'ap'uwaanna mela diggeeddawunno be'eeddino. 21 P'es'iroosi hassayiide, «Tamaarissiyaawoo, be'a; neeni shek'k'eedda balasatta mela diggaaddu» yaageedda. 22 Yesuusi zaariide, untuntta hawaadan yaageedda; «S'oossaa ammanite. 23 Taani hinttenttoo tumuwaan gay; ooninne bare wozanaan sid'ennaan bare geeddbabay hananawaa ammaniide, ha deriyaa, «Denddaade abbaan kundda» gooppe hanana. 24 Hewaa diraw, S'oossaa hintte woossiyyaabanne oochchiyaabaa ubbaa akki diggowaadan ammanite; hintte akkana. 25 S'oossaa woossanaw hintte ek'k'iyaa wode, saluwaan de'iyaa hintte Aawuu hintte nagaraa atto gaana mala, ooninne hinttentta naak'k'eeddabay de'ooppe, aw atto giite. 26 Shin asaa nagaraa hintte atto gaana d'ayooppe, saluwaan de'iyaa hintte Aawukka hintte nagaraa hinttenttoo atto geena.» 27 Unttuntu k'aykka Yerusaalame beeddino; Yesuusi

Geeshsha Golliyaan hamettishshin, k'eesatuwa wurssiide, woyniyya turaa kotsaa ootsiyaa hara asaw kaappatuu, Muse higgiyya tamaarissiyaawantunne immanawaa. 10 «Gimbbiyaawantu kad'i is'seedda c'imatuu Yesuusakko yeeddino. 28 Aa, «Neeni shuchchay godaa s'ap'uwa minisiyya, ubbaappe hawaa ootsanaw new ay maatay de'ii? Woy new aad'diyaa shuchchaa gideedda. Hawe Goday ha maataa immeeddawe oonee?» yaageeddu. 29 ootseeddawaa; k'ay nuunakka maalalissiyaawaa» Yesuusi zaariide untuntta, «Taanikka hinttentta ittibaa yaagiyawaa S'oossaa mas'aafaappe nabbabi oochchana; taw odite; taani k'ay hawaa ay maataan beykkitee?» yaageeddu. 12 K'eesatuwa kaappatuu, ootsaytantto, hinttenttoo odana. 30 Yohaannisi higgiyya tamaarissiyaawantunne c'imatuu Yesuusi s'ammak'iyya maataa akkeeddawe S'oossaappeeyye he leemisuwaarenttu leemiseeddawaa ereedda woy asaappee? Taw odite» yaageeddu. 31 Untunttu diraw, Aa oyk'k'anaw koyyeeddino; shin asaw barenttu giddon palumaa doommiide, «Nuuni, yayyiide, bashi beeddino. 13 K'ay Aa haasayaappe S'oossaappe yeedda» yaagooppe, I nuuna, «Yatina, balaa demmania mala, Parisaawatuwaappenne Yohaannisi odeddawaa ayaw ammanibeykkitee?» Heroodisa baggatuwaappe amareedawantu aakkyaagana. 32 Shin, «Asaappe yeedda gaanee?» kiittina yiide, 14 «Tamaarissiyaawoo, neeni tumuwaa yaageeddu; k'ay Asay ubbay Yohaannisi nabiyya haasayiyaawaanne asaappe asaa shaakkennawaa gideeddawaa eriyaa diraw, asaw yayyeeddino. 33 nuuni ereetto; ayaw gooppe, neeni asaa dummayakka; Hewaa diraw, untunttu Yesuusaw, «Nuuni erokko» k'ay S'oossaa ogiyya tumatetsaan tamaarissaan. yaagiide zaareeddu. Yesuusi, «Taanikka hawaa Nuuni Roomaa Kaatiyaa K'eesaarew giiraa giiriyaawee ay maataan ootsaytantto, hinttenttoo odikke» yaageeddu.

12 Yesuusi untunttoo oduwa leemisuwaan yaagiide doommeedda; «Itti bitanii woyniyya giyya turaa tokkiide, dirssaa yuushshi aatsiide direeda; k'ay he woyniyya gumi"lyaa ollaakka bookkeedda; hewaa naagiyaa asaw naagiyasaas kees'seedda; hewaappe guyyyiyan, kotsaa ootsiyaa asaw immiide, hara gade beedda. 2 Woynniyya ayfiyya mas'iyya wodii gakkina, barena gakkiyawaa akkiide yaana mala, itti k'oomaa bare kotsaawatuwaakkoo kiitteeddu. 3 Kotsaa ootsiyaawantu Aa k'oomaa oyk'k'i wad'd'iide, kushe mela yeddeeddino. 4 Laa'entsuwa hara k'oomaa untuntukko kiitteeddu; untunttu he k'oomaa huup'iyya p'alik'k'iide pokkissi yeddeeddino. 5 Woynniyya turaa goday k'aykka hara k'oomaa kiitteedda; he k'oomaa wod'eeddino; k'ay hara c'oratuwaakkoo hewaadan ootseeddino; ittuwaai ittuwaai wad'd'iide, haratuwa wod'eeddino. 6 «Woynniyya turaa godaw kiitanaw ubbaappe wurssetsaan I darii siik'iyyaa Aa na'aa s'alalay atteedda; I, «Untunttu ta na'aa bonchchennaan aggikkino» giide, bare na'aa untuntukko kiitteedda. 7 «Shin kotsaa ootsiyaawantu barenttu giddon, «Laattanawe hawaa; biide Aa wod'oytte; aw de'iyaa we nuuwa gidana!» yaageeddu. 8 Na'aa oyk'k'i wod'iide, Aa anhaa woyniyya turaa giddoppe gas'aa kessi oleeddino. 9 «Simmi woyniyya turaa goday wootanee? Yiide he kotsaawatuwa wod'i malatiyaa iita asaa gideeddawaa Yesuusi eriide, «Taana ayaw paac'c'iitee? Itti santtimiyya haa taakko ahite; taani ane be'ana» yaageeddu. 16 Untunttu aw aheeddino; «Ha malaynne suntsay oowee?» yaagiide untuntta oochcheeddu. Untunttu, «K'eesaarewaa» yaageeddu. 17 Yesuusi zaariide untuntta, «Yaatooppe, K'eesaarewaa K'eesaarew, S'oossaawaa S'oossaw immite» yaagina untunttu aabaa maalaletteeddu. 18 Hayk'k'eedda Asay denddenna giyya Saduk'aawanatuwaappe itti itti asatuu Yesuusakko yiide, hawaadan yaagiide, Aa oochcheeddu; 19 «Tamaarissiyaawoo, Muse nuw higgiyya s'aafiidde, «Machchatto akkeedda Asay na'aa yelennaan hayk'k'ooppo, he hayk'k'eeddawaa ishay Aa machchatto laattiide, bare ishaw na'aa yelanaaw bessee» yaagiyawaa s'aafeeddu. 20 Itti wode laappu ishatuu de'iyaa wanttuppe bayiray machchatto akkiide, na'aa yelennaan hayk'k'eedda. 21 Laa'entsiyyaa ishay izo akkeedda; ikka na'aa yelennaan hayk'k'eedda; heezzentsiyyaawekka hewaadan haneedda. 22 Laappunatuukka izo akkiide, na'aa yelennaan hayk'k'eeddinno; ubbaappe guyyyiyan, k'ay he mishiratta hayk'k'aaddu. 23 Yaatina, hayk'k'eedda Asay hayk'uwaappe denddiyya wode, iza untunttuppe hak'awoo machche gidanee? Ayaw gooppe, laappunatuukka

izo akkeeddino». 24 Yesuusi zaariide untuntutta, yed'd'a ek'k'iyaabaa ootsana gakkanaw, hawaan «Hinttenttu balettiyaawe, S'oossaas Mas'aafatuwaanne taappe ushechcha baggana, bonchchettaade utta» Aa wolk'k'aa erenna diraassa! 25 Ayaw gooppe, geedda» yaageedda. 37 Daawite bare huup'ew hayk'k'eenda Asay hayk'uwaappe denddiyya wode, Kiristtoosa, «Godaa» giide s'eesooppe, yaatina, saluuaan de'iyaa kiiitanchchatuwaa mala gidanaappe Kiristtoosi waaniide, Daawite na'aa jidii?» yaageedda. attin, attuma asaynne akkena; mac'c'a asaynne C'ora Asay Yesuusi giyaawaa nashechchaan gelenna. 26 Shin hayk'k'eeddawantu dendduwaabaa siseedda. 38 Yesuusi tamaarissiidde, «Higgiya gidooppe, Muse mas'aafan s'aafetteedda s'aragay tamaarissiyaawanttuppe naagetrite; untunttu adussa miyaa buuraabaa odiyya sa'aan, S'oossay Musa, mayuwaa mayyiide yuuyyiyawaananne geyaa «Taani Abraahaame S'oossaas, Yisaak'a S'oossaas, heerankka Asay untunttu bonchchiide sarotiyaawaa Yaak'ooba S'oossaas» gidiyaawaa ubbakka nabbabi dosiino. 39 Untunttu Ayihuda woosa golletuwaan beykkitee? 27 I pas'a de'iyawantu S'oossaas darii lo"iyaa oydiya dosiino; k'ay Asay barentta gidiyaawaappe attin, hayk'k'eeddawantu S'oossaas imatsatetsaan mokkiyaasankka bonchcho sa'aa gidenna; hintte darssi baleedda» yaageedda. 28 dosiino. 40 Untunttu am"etu golliyaa bonk'k'iidde, Higgiya tamaarissiyaawanttuppe ituu untunttu barentto lo"a malatanaw S'oossaas woosaa adussiino; palumettiyaawaa shiik'iide siseedda; k'ay Yesuusi untunttu ubbaappe aad'd'iyya muraa akkanawantta» untunttoo lo"o zaareeddawaa sisiide, «Azazuwa yaageedda. 41 Yesuusi Geeshsha Golliyaan imotaa ubbaappe aad'd'iyya azazuu hak'awee?» yaagiide yeggyiaya saas'iniyaa matan uttiide, Asay bare Yesuusa oochcheedda. 29 Yesuusi zaariide, miishshaa he saas'iniyan yeggyiawaa be'eedda; Aa «Azazuwa ubbaappe aad'd'iyya azazuwa, c'ora dure Asay daro miishshaa he saas'iniyan «Israa'eeliyaa Asay sisite, Goday nu S'oossay yeggeeddino. 42 Itti hiyeesaa am"atta yaade, itti Godaa. 30 Hinttenttu Godaa hintte S'oossaas itti santtimiyaan laamettiya laa"u sembberatuwaan hintte kumentsaa wozanaappe, hintte kumentsaa he saas'iniyan yeggaaddu. 43 Yesuusi barena shemppuwaappe, hintte kumentsaa k'ofaappe, hintte kaalliyawantta s'eesiide, «Taani hinttenttoo tumuwaan kumentsaa wolk'k'aappe siik'ite» yaagee. 31 K'ay gay; imotaa saas'iniyan yeggeedda asaa ubbaappe azazuwa ubbaappe aad'd'iyya laa'entso azazuu ha hiyeesaa am"atta darissaade yeggaaddu. 44 hawaa; «Neeni ne shooruwaa ne huup'iyaaadan siik'a» Ayaw gooppe, haratuu ubbay barenttoo palaheedda giyaawaa; hawanttuppe aad'd'iyya hara azazuu miishshaappe yeggeeddino; shin iza bare pac'aappe, baawa» yaageedda. 32 Higgiya tamaarissiyaawee barew de'iyaa de'uwaal mulekka imma aggaaddu» Yesuusa yaageedda; «Tamaarissiyaawoo, tumuwa yaageedda.

gaadda; neeni «S'oossay itti S'oossaas s'alala. Aappe attin, haray baawa» geeddae tuma. 33 S'oossaas kumentsaa wozanaappe, kumentsaa k'ofaappenne kumentsaa wolk'k'aappe dosiyaawenner k'ay bare shooruwaakka bare huup'iyaaadan siik'iyaa, guuddiyaa yarshshuwaappenner hara yarshshuwa ubbaappe aad'd'ee» yaageedda. 34 Yesuusi higgiya tamaarissiyaawaa zaaruu aad'd'o eranchcha asaa zaaruwa gideeddaa be'l'ide, «Neeni S'oossaas kawutetsaappe haakkabeykka» yaageedda; hewaappe guyyiyan, Yesuusa harabaa oochchanaw ooninne s'alibeennaa. 35 Yesuusi Geeshsha Golliyaan tamaarissiidde, «Higgiya tamaarissiyaawantu Kiristtoosa wooti Daawite na'aa giinoo? 36 Daawite barena Geeshsha Ayyaanay haasayissina, «Goday ta Godaa, «Taani ne morkkatumaa, neeni

13 Yesuusi Geeshsha Golliyaappe kesishshin, Aa kaalliyawanttuppe ituu Aa, «Tamaarissiyaawoo, hawee aybe lo"o shuchchatenttonne k'ay aybe lo"o shuchchaa gollatuwa be'ay!» yaageedda. 2 Yesuusi zaariide, «Ha wolk'k'aama shuchchaa gollatuwa be'ay? Ha gollatuwaan de'iyaa itti shuchchaynne attenaan ubbay kolettana» yaageedda. 3 Yesuusi Geeshsha Golliyaappe hini baggana Debre Zayite Deryaa bollan utteedda wode, P'es'iroosi, Yaak'oobi, Yohaannisinne Inddiraasi barenttu s'alala aakko yiide Aa, 4 «Hewe awude hananenttu, nuw odaarikkii; k'ay hewe ubbay polettana wodiyaa erissiyaa mallatuu ayaa gidanee?» yaagiide oochcheeddo. 5 Yesuusi k'ay untunttoo hawaadan yaagiide, oduwaa doommeedda; Hinttentta ooninne baletsena mala naagettite. 6 C'ora

asatuu ta suntsan, «Taani Kiristtoosa» yaagiidde hawaan de'ee» woy, «Be'ite; Kiristtoosi, hewaan yaanawaa; c'ora asaa baletsana. 7 Mataan de'iyaa de'ee» yaagooppe, hewaa ammanoppite. 22 Ayaw olaa kooshshaanne haakuwaan de'iyaa olaa oduwaa gooppe, worddanchcha Kiristtoosatuunne worddo hintte sisiyya wode, hirggoppite; hewaa malabay nabatuu dennddiide parenttoo danddayettooppe, hananaw bessee; shin wursetsay biraa. 8 Ayaw haray atto S'oossay dooreeddawanttakka baletsanaw gooppe, itti gade Asay hara gade asaana olettana; malaataanne maalalissiyaabaa bessana. 23 Shin k'ay itti kawutetsay hara kawutetsaanna olettana; hintte naagettite; taani hinttenttoo ubbabaaa kasetaad biittaa k'aatsay ubba saan de'ana; koshaykka de'ana; odaaddi. 24 Shin he wode he waayiyaappe guyyyiana, shin hewe koyro yeluwaay oystsaa mala. 9 Shin hintte away d'umana; agenay poo"yaawaa aggana; 25 hinttenttu huup'ew naagettite; ayaw gooppe, Asay S'oolintattuu saluwaappe kunddانا. K'ay saluwaan hinttentta oyk'k'iide, pirdaa gollew aatsiide immana; de'iyaa wolk'k'atukka k'aas'ettana. 26 He wode k'ay bare Ayihuda woosa golletuwankka hinttentta taani, Asaa Na'ay, wolk'k'aama wolk'k'aannanne lissuwaan shoc'ana; gadiyaa mooddiyaawantu bonchchuwaanna shaariyaa giiddonna yiishshin, sintaaninna kaatatuwa sintsan ta diraw hintte untunttu be'ana. 27 He wode taani kiiitanchchatuwaa markkattanaw ek'k'ana. 10 Mishiraachchuwa sa'aa oyddu bagga kiiittana; sa'aa gas'aappe k'aalay koyronna asaw ubbaw odetti digganaw saluwaay gas'aa gakkanaw, S'oossay dooreedda bessee. 11 Untunttu hinttentta pirdaa golle asaa shiishshana. 28 Leemisuwaal balasatto giyaa ahiyaa wodenne aatsiide immiyaa wode, wooti mitsattippe tamaarite; balasatta aac'iya wodenne izi haasayanitento koyronna hirggoppite; he saatiyaan haytsay hayttiyya wode, bonii mateeddawaa hintte S'oossay hinttenttoo immiyaabaa haasayite. Ayaw eriita. 29 Hawaadankka hintte he ubbabay haniyaaawaa gooppe, Geeshsha Ayyaanay haasayanaappe attin, be'iyaa wode, I matattiide penggiyaa shiik'eeddawaa haasayiyaawantu hinttentta gidikkita. 12 Ishay erite. 30 Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ha bare ishaa, aawuu bare na'aa wod'isana; k'ay ubbabay banana gakkanaw, ha wodiyya yeletay naanay parenttu aawotuwaa bollaninne parenttu hayk'k'idiggenna. 31 Saluunne sa'ay aad'd'ana; aayetuwaay bolla dennddiide, untuntta wod'isana. 13 shin ta k'aalay ubbakka aad'd'enna. 32 Shin he Asay ubbay hinttentta ta suntsaa diraw is's'ana; shin gallassaanne he saatiyaan Aawuwaay s'alalaappe wursetsay gakkanaw genc'c'iyaae attana. 14 Shin attin, haray atto saluwaan de'iyaa kiiitanchchatuwaa nabiyyaa Daaneel odedda bashshaa tunatetsay gidina, woy taana Na'aa gidinakka ooninnee eriyaabay ek'k'anaaw bessenasan ek'k'ishshin hintte be'iyaa baawa. 33 He wodii awude gidanentto, hintte erenna wode, hewe waagiyaawento, nabbabiyaawe akeeko; diraw, naagettite; minnite; S'oossaa woossite. 34 Ta Yihudaa gadiyaan he wode de'iyaaawantu deriyaakkoo yuussay bare golliyya aggiide, ogiyya biyya bitaniyaa betino. 15 Golliyya huup'iyaaan de'iyaa uraykka ittibaa mala; bitanii bare k'oomatoo huup'iyaaan huup'iyaaan akkanaw duge wod'd'iide, bare soy geloppo. 16 oosuwaay immiide, untuntta bare oosoo kaappo Gaden de'iyawekka bare mayuwaa akkanaw guyye ootseenda; k'ay kariyaa naagiyawekka minisiide simmoppo. 17 He wode shahaara mac'c'awanttoonne naagana mala azazeenda. 35 Hewaa diraw, minnite; d'antsiyya mac'c'awantto aayyeero. 18 Shin hawe ayaw gooppe, golliyaw omarssa gidina, woy k'amma ubbay haniyaa wodii balgguwaa gidenna mala, bilaehe gidina, woy kuttuu waassiyaa wode gidina, S'oossaa woossite; 19 ayaw gooppe, S'oossay woy guura wontumaatsaan gidina awude yaanento, sa'aa koyro med'd'eeddawaappe doommiide, hintte erikkita. 36 Hinttenttu akeekenaan I yooppe, ha'i gakkanaw, ubbakka de'ibeenna metuu, k'ay hinttentta gem"iisheeddawannta demmennna mala hawaappe sintsawukka ubbaa de'enna metuu asaa minnite. 37 Taani hinttenttoo odiyaawaa asaa ubbaw bolla he wode de'ana. 20 Goday he gallassatuwaay oday; minnite.

payduwaay guutsiyyaawe baawento, asaa gideedda ooninnee attena; shin I bare dooreedda asatuwaay diraw, he gallassatuwaay payduwaay guutseenda. 21 He wode ooninnee hinttentta, «Be'ite; Kiristtoosi

14 Paasigaa Baalaa giyaawaa bonchchiyaa gallassaynne C'aalibeenenna ukitsaa muussaa bonchchiyaa baalaa gallassay gakkanaw laa"u gallassay atteeda; k'eesatuwaay kaappatuunne

higgiyaamaa tamaarissiyaawantu Asay erennaan Yesuusa yaagee» yaagite. 15 Golliyaawuu hinttentta pook'iyaa oyk'kiide wod'ana ogiyyaa koyyino. 2 «Asay bollar de'iyya gigi utteedda aako kifiliyaa bessana; walassaa kessenna mala, Paasigaa bonchchiyya hewaan nuw giigissite» yaageedda. 16 He laa"u gallassi hewaa ootsokko» yaageeddino. 3 Yesuusi Yesuusa kaalliyawantu kesiide, katamaa beeddino; Biitaaniyaa gadiyaan oolluwaaharggiyya Simoona Yesuusi parenttoo oodeeddawaadankka ubbabaa sovin k'umaa maanaw utteedda wode, itti mishiratta demmiide, Paasigaa k'umaa giigisseeddino. 17 Sa'ay albass'siroosa baareeta kumeedda narddoosa omarssiyaa wode Yesuusi tammanne laa"u barena giyyaa darii al'o shittuwaa akkaade yaaddu; he kaalliyawantunna yaa beedda. 18 Unttunttu uttiide albbass'siroosa baareeta mentsaadde shittuwaa samppaappe k'umaa miishshin, Yesuusi unttuntta, Yesuusa huup'iyaan tigaaddu. 4 Hewaan de'iyya «Taani hinttenttoo tumuwaah oday; hinttentuppe ituu asaappe ituu ituu hank'kettiide, «Ha shittuwaa c'oo taananna miyaawe, taana aatsiide immanawaa» ayaw bayizzay? Ha shittuwaa heezzu s'etuu biraa yaageedda. 19 Aa kaalliyawantu loytsi sisettina, santtimiyaan zal'iide, miishshaa hiyyeesaw immanaw huup'iyaan Aa, «Tumu taaneeshsha?» danddayetee» yaagiide parenttu giddon haasayiino; giyaawaa doommeeddino. 20 Yesuusi zaariide, «I yaatiide he mishiratto darssi hank'ketteeddino. 6 ha hinttentu tammanne laa"atuwaappe ittuwaah Shin Yesuusi hawaadan yaageedda; «Ha mishiratto I taananna ittippe tushanaw bare daabbuwaa ayinne gooppite; izo ayaw metootsiite? Iza shaataan yeddiyaawaa. 21 Taani, Asaa Na'ay, taw lo"obaa ootsaaddu. 7 Hiyyesatuu ubbaa S'oossaa mas'aafay hayk'k'ana geeddawaadan wode hinttentunna de'lino; hintte koyyeedda wode hayk'k'ana; shin taana, Asaa Na'aa, aatsiide awudenne unttuntta maaddanaw danddayiita; shin immiyaa uraw aayyeero; he uray yelettennaan taani ubbaa wode hinttentunna de'ikke. 8 Iza barew atteeeddento, aw lo'a shin» yaageedda. 22 danddayetteeddwaa ootsaaddu; k'ay ta asatetsay Unttunttu miishshin, Yesuusi daabbuwaa akkiide, moogettanaappe kasettaade moogoo giigissanaw S'oossaa galateedda; he daabbuwaa mentsiide, shittuwaa okkaaddu. 9 Taani hinttenttoo tumuwaah barena kaalliyawanttoo immiidde, «Heytte; hawe oday; sa'aa ubbaan wonggalaa mishiraachchuwaah ta ashuwaa» yaageedda. 23 S'uua akkiide, odiyaasan hak'aninneeekka, Asay izo k'oppana mala, S'oossaa galatiide, unttunttoo immeedda; ubbay he ha izo ootseeddawe odettana» yaageedda. 10 S'uuaappe usheeddino. 24 Yesuusi, «Hawe ooratsa Tammanne laa"u Yesuusa kaalliyawantuppe ituu c'aak'uwaan c'ora asaa diraw guukkiyaa ta suutsaa. Yihudaa Ask'k'oroootu giyaawe, Yesuusa k'eesatuwaah 25 Taani hinttenttoo tumuwaah oday; taani S'oossaa kaappatoo aatsiide immanaw unttuntukko beedda. kawutetsaan ooratsa woyniyyaa eessaa ushana 11 Unttunttu hewaa siseedda wode nashettiide, gallassay gakkanaaw, laa'entsuwaah ha woyniyyaa «Nuuni new miishshaa immana» yaageeddino; eessaa ubbakka ushikke» yaageedda. 26 Mazimuriyaa Yihudaa Ask'k'oroootu Yesuusa aatsiide immanaw yes'seeddawaappe guyyiyan, Debre Zayite Deriyaa injjetiyyaa wodiyaa wochchee. 12 C'aalibeenha beeddino. 27 Yesuusi barena kaalliyawanttoo, ukitsaa miyyaa baalaa gallassaa bonchchiyya koyro «Hinttentu ubbay taana yeggiide wos's'anita; ayaw gallassi, Paasigaa k'umaa maanaw dorssaa shukkiyaa gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «S'oossay dorssaa wode, Yesuusa kaalliyawantu Aa, «Paasigaa heemmiyyaawaa wod'ana; hewaappe guyyiyan bonchchiyya gallassi neeni maana k'umaa nuuni dorssay ubbay laalettana gee» yaageedda. 28 Shin hak'a biide giigissanee?» yaagiide oochcheeddino. taani hayk'uwaappe denddeeddawaappe guyyiyan, 13 Yesuusi barena kaalliyawantuppe laa"atuwaah hinttentuppe kasettaade Galiilaa baana» yaageedda. hawaadan yaagiide kiitteedda; «Katamaa biite; 29 P'es'iroosi zaariide, «Unttunttu ubbatuu neena hintte biishshin, otuwaan haatsaa tookkeedda itti yeggiide booppekka, taani neena mulekka yeggikke» bitanii hinttentunna gakettanawaa; Aa kaallite. 14 yaageedda. 30 Yesuusi P'es'iroosa, «Taani new I biide geliyaa golliyaawuwaah, ‹Tamaarissiyaawee tumuwaah oday; hachche k'amma kuttuu laa'entsuwaah neena, «Taani taana kaalliyawantunna Paasigaa waassanaappe kase, neeni taana heezzu gede k'umaa maanaw ta imatsaa kifili hak'anee?» kaddanaassa» yaageedda. 31 Shin P'es'iroosi

kasewaappekka minisiide, «Taani haray atto, ek'k'eeddawanttuppe ituu bare c'ubiyaa shoddinne neenanna ittippe hayk'k'inttokka, neena mulekka k'eessatuwaan ubbatuwaan kaappuwaa k'oomaa kaddikke» yaageedda. K'ay haratuu ubbatuukka shoc'iide, Aa haytsaa k'ans's'i oleedda. 48 hewaadan geedino. 32 Geetesemaane giyaa Yesuusi zaariide, he shiik'eedda c'ora asaa, sa'aa beeddino; Yesuusi barena kaalliyawantta «Taana bonk'k'anchcha kessiide, bonk'k'anchchaa «Taani S'oossaa woossanaw, hinttenttu hawaan oyk'k'iyaawaan oyk'k'anaw c'ubiyanne s'am'aa uttishshite» yaageedda. 33 Yesuusi P'es'iroosa, oyk'k'iide yeeddee? 49 Taani Geeshsha Golliyan Yaak'oobanne Yohaannisa barenanna afeedda; tamaarissaadde, gallassan gallassan hinttentunna darii kayyotteedanne metooteedda. 34 K'ay de'iyya wode taana oyk'k'ibeykkita; shin S'oossaa untuntunna, «Taani hayk'k'ana gakkawukka kayyottay; Mas'aafatuu geeddawe polettanaw bessee» hawaan takkishshite; gem"ishoppite» yaageedda. 50 Yesuusa kaalliyawantu ubbatuu 35 Guutsaa sintsakko shiik'iide, sa'aan guufanniide, Aa yeggiide bi aggeedino. 51 Nas'alaa s'alalaa danddayettiyaawaa gidooppe, he wodii bareppe mayyeedda itti yalaga bitanii Yesuusa kaalliyawawaa aad'd'ana mala, S'oossaa woosseenda. 36 K'aykka, Asay oyk'k'eedda. 52 Shin he bitanii nas'alaa «Abbaboo, ta Aabboo, ubbabay new danddayettee; oliide, kallo s'lira wos's'eedda. 53 Asay Yesuusa ha s'uua taappe digga; shin ne sheniyaadan k'eessatuwaan ubbatuwaan kaappuwaa soy, k'eessatuwaan hanoppe attin, ta sheniyaadan hanoppo» yaageedda. kaappatuwaan ubbatuu, c'imatuunne higgiya 37 Yesuusi barena kaalliyawanttukko simmi tamaarissiyaawantu shiik'eeddasaa afeedino. 54 yiide, gem"isheeddawantta demmiide P'es'iroosa, P'es'iroosi k'eessatuwaan ubbatuwaan kaappuwaa «Simoona, gem"ishshaaddii? Neeni itti saatenttonne dirssaa gidduwaa gakkaw haakuwaan Aa naaganaw danddayabeykkii? 38 Paac'iyaan hintte kaalleedda; yaan naagiyaawaanna tamaa kashiidde, gelenna mala, naagettitenne S'oossaa woossite; utti aggeedda. 55 K'eessatuwaan kaappatuunne hewaan ayyaanay giigi utteedda; shin ashuu daaburanchcha» shiik'eedda Asay ubbay Yesuusa wod'anaw Aa bolla yaageedda. 39 K'aykka biide kasewaadankka markkaa koyyeedino; shin ayinne demmibeykkino. S'oossaa woosseenda. 40 Aa kaalliyawanttukko 56 Ayaw gooppe, c'ora asatuu Aa bollan wordduuwa guyye simmiide I iyiaa wode, gem"isheeddawantta markkatteedino; shin untunttu markkatetsay itti demmeedda; untunttu ayifiya gem"ishuu goozi mala gidenna. 57 Itti itti asatuu denddi ek'k'iide wotseenda diraw, aw ayaa haasayiinttokka Yesuusa bolla, «I, <Taani Asay kees's'eedda ha eribeykkino. 41 Heezzentsuwaan untunttukko yiide, Geeshsha Golliyan kolaade, Asay kees's'ibeenna «Ha'i gakkawukka gem"ishiiteenne shemppiitee? hara Geeshsha Golliyan heezzu gallassaa giddon Gidana; wodii gakkeedda; be'ite, taana, Asaa Na'aa, kees's'ana> giishshin, nuuni siseeddo» yaagiide nagaranchcha asatuwaan kushiyaan aatsiide immiyya wordduuwa markkatteedino. 59 Shin haray atto wodii gakkeedda. 42 Denddina boytte; be'ite, taana untunttu markkatetsay hewaan itti mala gidibeenna. aatsiide immiyyaawe haweku gakkeedda» yaageedda. 60 K'eessatuwaan ubbatuwaan kaappuu asaa ubbaa 43 Yesuusi hewaa biro haasayishshin, tammanne laa'u sintsan denddi ek'k'iide Yesuusa, «Hawantu neena Aa kaalliyawanttuppe ituu, Yihudaa Ask'k'orootu, mootiyya mootoo new zaariyabay baawee?» ellekka gakki wod'd'eenda; K'ay k'eessatuwaan yaagiide oochcheedda. 61 Shin Yesuusi c'o"u kaappatuu higgiya tamaarissiyaawantunne c'imatuu giide, ayinne zaaribeenna; k'eessatuwaan ubbatuwaan kittina, mashshaanne s'am"aa oyk'k'eedda c'ora kaappuu Aa, «Anjetteedda S'oossaa Na'ay Kiristtoosi Asay aanana ittippe yeedda. 44 Yesuusa aatsi neenee?» yaagiide laa'entsuwaa oochcheedda. immiyyaawe he c'ora asaw, «Taani yeriyaawe Aa; Aa 62 Yesuusi zaariide, «Ee, taana; hintte taana, oyk'k'iide loytsi naagiide, afite» yaagiide mallaa odi Asaa Na'aa, wolk'k'aama S'oossaappe ushechcha wotseenda. 45 Yihudaa Ask'k'orootu gakkosaannakka baggana uttide'ishshinan saluwaa shaariyaanna Yesuusakkoo shiik'iide, «Tamaarissiyaawoo» yaagiide yiishshin be'ana» yaageedda. 63 K'eessatuwaan Yesuusa yeri akkeedda. 46 He c'ora Asay ubbatuwaan kaappuu bare mayuwaa peed'i oliide, Yesuusa minisi oyk'k'eedda. 47 Shin matan «Nuuna hawaappe sintsan ayaw hara markkaa

koshshii? 64 Hinttenttu Aa boriyaa siseeddita; itti Barbbaana giyaa bitanii walassaa kessiide hintte k'ofay ayee?» yaageedda; untunttu ubbay, «I shemppuwaa wod'eenda asatuwaana ittippe k'asho hayk'k'ana bessee» yaagiide Aa bolla pirddeeddino. golliyaa de'ee. 8 Shiik'eedda c'ora Asay P'ilas'oosi 65 Untunttuppe ittuu ittuu Aa bolla c'ushetsaa kase erettowaadankka parenttoo maarotaa ootsana doommeeddino; Aa ayfiyaa kammi dechchiide, mala, Aa oochcheeddino. 9 P'ilas'oosi asaa «Neena dechcheeddawe oonee? Ane timbbitiyya zaariide, «Taani hinttentto Ayihudatuwa kaatiyaa oda!» yaageedda; k'ay naagiyawantukka Aa billiyaawaa koyyiitee?» yaagiide oochcheedda. 10 k'ins's'alliyaa bak'k'iidde afeeddino. 66 P'es'iroosi Ayaw gooppe, k'eesatuwa kaappatuu Yesuusa dirssaa giddon hirkkinna de'ishshin, k'eesatuwa K'anaatiide aatsi immeeddawaa P'ilas'oosi ereeda. ubbatuwa kaappuwaa mac'c'a k'oomatuwaappe 11 Shin k'eesatuwa kaappatuu Yesuusa kotaan ittinna yaaddu. 67 P'es'iroosi tamaa kashiyawaa Barbbaana billanaadan, he shiik'eedda Asay be'aade, c'adda s'ellaade, «Neenikka Naazireetiyya P'ilas'oosa woosana mala, asaa mak'k'eeddino. Yesuusanna ittippe de'aa» yaagaaddu. 68 Shin 12 P'ilas'oosi laa'entsuwaa zaariide, «Yaatina, ha P'es'iroosi, «Neeni giyaawe ayentto taani erikke; taw Ayihuda kaatiyaa hinttenttu giyaawaa wootoo?» akekketenna» yaagiide kaddeeda; yaatiide dirssaa yaageedda. 13 Asay P'ilas'oosaw zaari zaari penggiyakko keseedda; kuttuukka waasseedda. parenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Aa kak'k'a» 69 He k'oomata P'es'iroosa be'aade, Aa matan yaageedda. 14 P'ilas'oosi asaa, «Ayaw? I ay iitabaa ek'k'eenda asatuwa, «Ha bitaniikka untuntunna ootseedee?» yaageedda. Shin Asay kasewaapekka de'ee» gaade guijaade oduwaa doommaaddu. 70 Shin bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Aa kak'k'a» P'es'iroosi k'aykka kaddeeda. Guutsaa gam"ishin, yaageedda. 15 P'ilas'oosi asaa nashechchanaw matan ek'k'eenda asatuu laa'entsuwaa P'es'iroosa, koyyiide, Barbbaana asaw billeedda; yaatiide «Neeni tuma untuntunna ittippe de'aa; ayaw gooppe, lissuwaan Yesuusa wotaadaratuwaan shoc'issiide, neeni Galilila gadiyaa asaa» yaageedda. 71 Shin kak'k'ana mala untunttoo aatsi immeedda. 16 P'es'iroosi, «Taani hewaa hintte giyaa bitaniyaa Hewaappe guyyiyan, wotaadaratuu Yesuusa gadiyaa erikke!» yaagiide barena shek'ananne c'aak'uwaa mooddiyawaa gibbiyya afiide, hara wotaadaratuwaan doommeedda. 72 Ellekka kuttuu laa'entsuwaa waassi ubbaa ittippe s'eeseeddino. 17 K'ay zo'o mayuwaa aggeedda; P'es'iroosi barena Yesuusi, «Neeni kuttuu Aa mayzeeddino; aguntsaa kalachchaa giigissiide, laa'entsuwaa waassanaappe kase heezzu gede Aa huup'yaan wotseeddino. 18 Hewaappe guyyiyan taana kaddanaassa» geeddawaa hassayiide, darii Aa, «Ayihudatuwa kaatew, sarotay new gido» yaagi sarotiide, Aa k'ilic'uwaa doommeeddino. 19 Yesuusa huup'iyaa mak'k'aa s'am"aan shoc'eeddin; k'ay Aa bollan c'uchcheeddino; gulbbattiide aw goyinneeddino. 20 Aa bolla k'ilic'eeddawaappe guyyiyan, zo'o mayuwaa aappe k'aari akkiide, Aa mayuwaa Aa mayzeeddino; yaatiide mask'k'aliyaa bollan misimaariyan d'ishiide, Aa kak'k'anaw afeeddino. 21 Untunttu biide, Iskkinddiranne Rufoosa yeleedda aawuwa, itti Simoona giyaa K'reena gadiyaa asay, gas'aappe katamaa yiyaawaanna gakettiide, Yesuusa mask'k'aliyaa wolk'k'aan tosseeddino. 22 Yaatiide Golggootaa geetettiyaasaa Yesuusa afeeddino. «Golgootaa» giyaawe «Huup'iyaa Gosiyaasaa» giyaawaa. 23 Kawaraa giyaa d'alii walaketteedda woyniyaa eessaa Yesuusaw ushanaw immeeddino; shin I ushennaan is's'eenda. 24 Untunttu Aa kak'k'eeddino; k'ay oona oona k'ashuwaappe billyaa wogay de'ee. 7 He wode

15 Wontta guuran ellekka k'eesatuwa kaappatuu c'imatuwaannannee Muse higgiyaa tamaarissiyaawaantunna hewaan shiik'eedda Ayihuda shanggatuwa ubbaanna mak'k'ettide, Yesuusa k'achchi afiide, P'ilas'oosaw aatsiide immeeddino. 2 P'ilas'oosi Aa, «Neeni Ayihudatuwa kaatee?» yaagiide oochcheedda. Yesuusi zaariide Aa, «Ne giyaawaadana» yaageedda. 3 K'eesatuwa kaappatuu Yesuusa daroban mooteeddino. 4 P'ilas'oosi shirettiide Yesuusa, «New zaariyaabay baawee? Untunttu ne bolla woyissa mootuwaa ahintto be'ikkii?» yaagiide oochcheedda. 5 Shin Yesuusi harabaa zaarennaan is's'ina, P'ilas'oosi maalaletteedda. 6 P'ilas'oosaw Paasigaa Baalaa bonchhiyya gallassaan Asay koyyiyya itti uraa k'ashuwaappe billyaa wogay de'ee. 7 He wode

gakkanentto eranaw Aa mayuwaa shaakkiide, teefa Yaak'oobanne Yoosa daaya Mayraamanne saamaa yeggeeddino. 25 Unttunttu Aa kak'k'iyya Salooma de'iino. 41 He mac'c'a asatuu Yesuusi wode, wonttaappe heezzu saate. 26 «Ayihudatuwa Galilaan de'iyya wode, Aa kaalleeddawanttanne kaatiyya» yaagi Aa mootiyaa s'aafuu s'aafeetti Aa maaddeeddwantta; k'ay Yesuusanna ittippe utteedda. 27 Yesuusanna laa'u kayisatuwa ittuwa Yerusalame beedda hara c'ora mac'c'a asatuu aappe ushechcha baggana, k'ay ittuwa aappe hewaan de'iino. 42 Sa'ay omarsseenda wode, hewaan haddirssa baggana mask'k'aliyya bolla misimaariyan shiik'eedda asaan bonchetteedda itti Yooseefo d'ishiide kak'k'eeddino. 28 S'oossaa Mas'aafay, giyaa bitanii, S'oossaa kawutetsay yaanawaa «litabaa ootseedda asatuwaana I paydetteedda» naagi utteeddawe, Armmaatiyaasa giyaa katamaa yaagiyaawe poletteedda. 29 Ogiyanna aad'd'iyya Asay yeedda; he gallassay wonttetsa Sambbataw Asay Yesuusa kad'iide, barenttu huup'iyya k'aatsiidde giigettiya gallassaa gideedda diraw, Yooseefo s'aliide boreeddino; «Simmi, Geeshsha Golliyya kolaade P'ilas'oosakko biide, Yesuusa anhaa akkanaw heezzu gallassaa giddon kees's'iyaawoo, 30 ane woosseenda. 44 P'ilas'oosi, Yesuusi elekka hayk'k'i mask'k'aliyya bollapte wod'd'aade, ne huup'iyya diggeeddwaa siseedda wode maalaletteedda; ashsha» yaageeddi. 31 Hawaadankka k'eesatuwa s'eetuwa kaappuwa s'eesiide, «I hayk'k'oodeppet kaappatuu Muse higgiyya tamaarissiyaawaantunna gam"eeddee?» yaagiide oochcheedda. 45 P'ilas'oosi ittippe Yesuusa bolla, «Hara asatuwaashsheeda; Yesuusi hayk'k'eeddawaa s'eetuwa kaappuwaapte shin barena ashshanaw danddayenna; 32 nuuni sisiide, Aa anhaa Yooseefo akkanaadan ootseedda. be'iide ammanana mala, Kiristtoosi Israa'eeliyya 46 Yooseefo mooguwa mayuwaa shammeedda; kaatii, ane mask'k'aliyya bollapte ha'i wod'd'o» giide Yesuusa anhaa mask'k'aliyyaapte wotsi mayuwaa k'ilic'eeddino. K'ay haray atto, aanana mask'k'aliyya s'aas'iide, shuchchaa wooc'eedda asaa moogiyaa bolla misimaariyan d'ishettiide kak'etteeddwantukka gonggoluwa giddon Aa anhaa wotseedda; k'ay Aa bolla k'ilic'eeddino. 33 Usuppu saatiyaapte he gonggoluwa doonaan wolk'k'aama shuchchaa doommiide, udduppu saatiyya gakkanaw, gadiyya gondorssiide wotseedda. 47 Magdala katamaapte ubbay d'umeedda. 34 Udduppu saatiyan Yesuusi yeedda Mayraamanne Yoosa daaya Mayraama bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Elohee, Elohee, Yesuusa anhaa unttunttu hak'an wotsintto be'iino. laamaa sabak'itaanii?» yaageedda. Hewaa giyaaewe, «Ta S'oossaw, ta S'oossaw, taana ayaw aggaaddii?» giyaaawa. 35 Hewaan ek'k'eedda asaapte ittuu ittuu hewaa sisiide, «Be'ite; Eelaasa s'eese» yaageedda. 36 He asaapte ittuu wos's'i yiide, zanzzaa malatiyyaawaan c'aala woyniyaa eessaa kuntseedda; hewaa mak'k'aa gatimaa s'eeraan wotsiide, «De'ishshite ane; Eelaas mask'k'aliyyaapte Aa wotsanaw yaanenttonne ane be'oytte» yaagiidde Yesuusa doonaakkoo ushshanaw shiishsheedda. 37 Yesuusi k'aalaa d'ok'k'u ootsi waassiide, hayk'k'i aggeedda. 38 Geeshsha Golliyan k'ashetteedda gaariddu k'ommoppe duge gakkanaw, laa'u kesiide pooshetti wod'd'eedda. 39 Mask'k'aliyyaapte sintsa baggana hewaan ek'k'eedda itti s'eetuwa Kaappuu, hewaa keenaa Yesuusi waassiide hayk'k'eeddwaa be'eedda wode, «Ha bitanii tumu S'oossaa Na'aa» yaageedda. 40 Hewaan haakuwaan ek'k'iide s'eelliyya amareeda mac'c'awantu de'iino; unttunttu giddon Magdala giyaa katamaapte yeedda Mayraama,

16 Sambbatay aad'd'eeddawaapte guyyiyaan, Magdala katamaapte yeedda Mayraama, Yaak'ooba daaya Mayraamanne Salooma biide, Yesuusa anhaa okkanaw shittuwaa shammeeddino. 2 Wogaa gallassi wonttumaatsa daro guuran s'alk'k'ii kesishshin, he gonggoluwa beeddino. 3 Unttunttu barenttu giddon ittuu ittuwaanna, «Gonggoluwa doonaapte nuw shuchchaa oonee gondorssiide digganaweeeshsha?» yaagiide haasayiino. 4 Unttunttu s'eelliyya wode, he daro wolk'k'aama shuchchaa gondorssidiggeeddwaa be'eeddino. 5 Yesuusi moogetteedda gonggoluwa giddo geliyaa wode, itti wodalla bitanii bootsa mayuwaa mayyiide, ushechcha baggana utteeddwaa be'iide dagammeeddino. 6 Shin I unttuntta, «Dagammoppite. Mask'k'aliyya bolla kak'etteedda Naazireetiyya Yesuusa hinttentu koyyiyaawaa eray. I hawaan baawa; denddi diggeedda. Unttunttu Aa wotseeddasaa hawaa be'ite. 7 Shin biide Yesuusi barena kaalliyawanttonne P'es'iroosaw, «Yesuusi hinttentuppe kasetiide Galilaa

bee; I hinttenttoo odeddawaadankka hinttenttu Aa haasayeeddawaappe guyyiyan, S'oossay Aa pude yaan be'ana> yaagiide hawaa odite> yaageedda. saluwaafina, S'oossaappe ushechcha baggana 8 Mac'c'a asatuu yashshaan kokkoriidde, Yesuusi utteedda. 20 Aa kaalliyawantu biide, ubba moogetteedda gonggoluwaappe kesiide bak'ati saan wonggalaa mishiraachchuwaodeeddino. aggeeddino; k'ay untuntuttyayyeedda diraw, asaw Godaykka untuntunna ittippe ootsee; untuntutu odiyaa hewaa oossinneyinne ayinnee odibeykkino. Mac'c'a k'aalaykka tuma gideeddawaa untuntutu ootsiyaa asatuu biide, barenttoo odetteeddabaa ubbaa malaatatuwaan erisseeda.

P'es'iroosawunne aanana de'yaawanttoo k'antsaan
odeeddino; hewaappe guyyiyan, Yesuusi bare
huup'ew barena kaalliyawantu bolla, med'inaw
ashshiyaa laamettenna geeshsha mishiraachchuwa
k'aala, away mokkiyaasaappe wulliyaasaaa gakkanaw
kiitteedda. 9 (note: The most reliable and earliest
manuscripts do not include Mark 16:9-20.) Yesuusi
hayk'uwaappe denddeeddawaappe guyyiyan,
Wogaa gallassi guura, laappu iita ayyaanatuwa
keseedda Magdala katamaappe yeedda Mayraami
kasetiide beetteedda. 10 Iza baade kase
aanana de'yaawanttoo, k'arettiiddinne yeeekkiidde
utteeddawanttoo odaaddu; 11 shin Yesuusi pas'a
de'yaawaanne iziw beetteeddawaa untuntutu siseedda
wode, IzI oduwaa tuma gibeykkino. 12 Hewaappe
guyyiyan, untuntuppe laa"atuu katamaappe kesiide
biishshin, ogiyaan Yesuusi koyrowaappe dummatiide,
untunttoo beetteedda. 13 Untuntuttyayye simmiide,
haratoo odeddino; shin hewanttu untuntutu oduwaa
tuma gibeykkino. 14 Guyyeppe tammanne itti
Yesuusa kaalliyawantu k'umaa miishshin, Yesuusi
untunttoo beetteedda. Untunttoo ammanuu baynna
diraw, I untuntta seereedda; k'ay hayk'uwaappe I
denddeeddawaa be'eeddawanttu untunttoo odina,
untunttu ammanennaan is's'eenda dirawunne odina
sisennawantta gidiyaa diraw, I untuntta seereedda.
15 I untuntta hawaadan yaageedda; «Alamiyaa ubbaa
biide, asaa ubbw Wonggalaa mishiraachchuwa
k'aala odite. 16 Ammanowenne s'ammak'ettowe
attana; shin ammanennawaa bolla S'oossay pirddana.
17 Taanan ammanniawantu ha malaatatuwa
ootsanawantta: untunttu ta suntsan ita ayyaanatuwa
kessanawantta; k'ay untunttu dumma dumma
ooratsa k'aalaan haasayanawantta. 18 Untunttu
shooshshaa oyk'k'oopekka, woy ayaanne wod'iya
marzziyaa ushinttokka untuntta k'ohenna. K'ay
untunttu barenttu kushiyaa hargganchchatuwa bolla
wotsana; he hargganchchatuwa pas'ana» yaageedda.
19 Godaa Yesuusi barena kaalliyawantu

Luuuk'aasa

1 Bonchchetteedda Toofiloosa, koyro barenttu ayfiyaan be'eeddawantunne barenttu k'aalaan markkateeddawantu nuw odeddino. S'aafetteedda yewuwaan ta baggan ubbaa S'ap'uwaappe bidda s'eellowaappe guyye, taarikiyaa maaraa naageedda ogiyaan new s'aafanaw lo'a gideeddawe taw beetteedda. 5 Yihudaa gadiyaa Kaatiyaa Heroodisa wodiyaa, Aabiyyaa k'eesatetsaa oosuwaan baggappe gideedda Zakkaraasa geetettiyyaa itti k'esey de'ee. Machchattakka Elssaabees'o geetettiyyaa Aaroone yaraappe yeletteedawunno. 6 Laa"atuukka Godaa azazuwaanne seeraa darissiide naagiyawanttanne kad'ee banttaan S'oossaan sintsan de'iyaa s'illatuwa. 7 Gidoppe attin Elssaabees'a mantsa gido diraw, yeluu unttunttoo baawa. Laa"atuukka laytsaa sugeeddwantta. 8 Itti gallassi Zakkaraasi bare bagga kaallaan S'oossaan sintsan K'eesatetsan ootsiyyaa wode, 9 bare K'eesatetsaa wogaa dooyaadan Geeshsha Golliyaa geliiide is'aanaa c'uwiissuwaan saamay Aa gakkeedda. 10 Is'aanay c'uiyyaa wode Asay ubbay karen ek'k'iide woossi de'ee. 11 Godaa kiitanchchay is'aanaa yarshshuwaayiide, «Darissaade dosettawunnee, sarotsetsyapape ushechchanna ek'k'iide aw beetteedda. 12 Zakkaraasikka be'eedda wode dagammiiide yashshaan mitetteedda. 13 Kiitanchchaykka k'ay yaageedda, «Zakkaraasaa, yayyoppa; ne woosay sisettedda, ne machchata Elssaabees'a attuma na'aa yelenawunnu. 14 Aa yeletaan nashetaynne ishaluu new hananawaa; c'oratuukka I yeletto diraw hashshu gaanawantta; 15 Ikka Godaa sintsan dara gidanawaa. Matsoyiyyaa woyniyyaa ushshaa gido haraa matsoyiyyaa ushshaa ayinne ushenna; bare daay uluwaan de'ishshin Ayaanaa Geeshshay aan kumanawaa. 16 «Israa'eeliyyaa asatuwaappekka c'oratuwaa unttuntu Godaa S'oossaakkko, I zaaranawaa. 17 Ikka giigenna asaa Godaw giigissanaw, aawotuwaa wozanaa naanatuwaakko, azazettenawanttakka s'illotetsaa eraakko zaaranaw, Eelaasa ayyanaaninne wolk'k'aan Godaappe sintsanna bee.» 18 Zakkaraasikka kiitanchchaa, «Taani c'imaad, tamachchattakka bare laytsaan sugeeddwunno, hawaa taani ayaan eranitaa?» geedda. 19 Kiitanchchaykka zaariide, «Taani S'oossaan sintsan ek'k'iyyaa Gabreel; hawaa mishiraachchuwaa new odanaw neekko

kiittetaad; 20 Hekko he wodiyaan hanana ta k'aalaan ne ammanabeenna diraw, ha yewuu hanana gallassay gakkanaw neeni duude gidanaassa; haasayanawukka danddayakka» geedda. 21 He wode asay, Zakkaraasi Geeshsha Golliyaappe kesennaan ayaw gam"eeddentto maalalettiidde naagiino. 22 Keseedda wodiyaankka haasayanaw danddaybbeenna; Geeshsha Golliyaan sas'aa I be'eeddawaa akeekeeddino; ikka haasayanaw danddayibeennawaa s'orssi bessiide, duude gidiide de'eedda. 23 Zakkaraasikka bare oosuwaan wodiyaan wurssoo wode, bare golle simmeedda. 24 Hewaappe guyyiyan Aa machchata Elssaabees'a shahaaraade ichcheshu agenaa barena gentsaaddu. 25 Elssaabees'akka, «Ta tooshiyaa asaa giddoppe digganaw Goday bare maarotetsaan taana s'eello wode, hawaadan taw ootseedda» gaaddu. 26 Usuppunta agenaan S'oossaan kiitanchchaa Gabreel Galilila gadiyaa Naazireete Katamaa 27 Daawita yaraappe gideedda Yooseefo geetettiyyaa bitanew ooshetta k'ashetteedda wodorattikko S'oossaan matappe kiitetteedda; wodoratti suntsaykka Mayraamo geetettee. 28 Kiitanchchaykka Mayraamikko Neenikka mac'c'avanttu giddon anjetteeddwunno» 29 Mayraamakka Aa haasayaappe denddowaan darissa dagamaade, «Hawe aaya mala saroota gidanee» gaade yewuwaan k'oppaaddu. 30 Kiitanchchay izo, «Hanne Mayraamee, S'oossaan matan sabaa demmaadda yayyoppa. 31 Neeni shahaaraade, attuma na'aa yelanaassa; Aa suntsaakka Yesuusa gaanaassa. 32 Ikka dara gidanawaa; Ubbaappe D'ok'k'a S'oossaan Na'aa geetettana; Godaa S'oossay Aa aabbu Daawita kawutetsaa oydiyaa aw immanawaa. 33 Ikka Yaak'oooba gollen med'inaw kawutanawaa; Aa kawutetsawukka wurssetsay baawa» yaageedda. (aiōn g165) 34 Mayraamakka kiitanchchaa, «Taani wodoratto gido diraw, hawe wooti hananawee?» yaagaaddu. 35 Kiitanchchaykka zaariide iziw, «Ayaanaa Geeshshay ne bolla yaanawaa; D'ok'k'a S'oossaan wolk'k'ay neenan shemppanawaa. Hewaa diraw, neeppe yelettiyaawe geeshsha S'oossaan Na'aa geetettana. 36 Ne dabbatta Elssaabees'a bare c'imatsetsaa wodiyaan attuma

na'aa shahaaraaddu. Mantsa geetetteeddawunna k'as's'aranaw yeeddino; Aa, aawuwaa suntsaan Elssaabees'a shahaaroodeppe usuppuntsa agenaa Zakkaraasa giide suntsanaw koyyeeddino. 60 Aa oyk'k'aaddu. 37 S'oossaa s'ooniyaa yewuu baawa» daaya k'ay, «Hanenna, Yohaannisa geetettanaw yaageeedda. 38 Mayraamakka, «Taani Godaa koshshee» yaagaaddu. 61 Unttuntukka izo, «Ne ayilatto; neeni goowaadan hano» gaaddu. Hewaappe dabbatuwaappe hachche gakkanaw ittuukka ha guyyiyaan kiitanchchay izi matappe beedda. 39 suntsaan s'eesettibeenna» yaageeddino. 62 Aa Mayraamakka he agenaa giddon denddaade killi aabba, oona giyaa suntsan s'eegettatanaw koyyintto zoozetiyya Yihudaa gaden de'iyya itti katamaa elleella s'orssi oochcheeddino. 63 Aa aabbukka s'aafiyaabaa kesaaddu. 40 Zakkaraasa golle gelaade Elssaabees'o oochchi akkiide, «Na'aa suntsay Yohaannisa» giide sarotaaddu. 41 Elssaabees' akka Mayraami sarotaa s'aafina, ubbatuukka yewuwaan maalaletteeddino. siseedda wode, izi uluwaan de'iyya shahaaray 64 Hewankka Zakkaraasa doonay dooyetteedda, Aa guppeedda; Elssaabees' akka Ayaanaa Geeshshaan ins's'arssaykka biletina haasaya doommeedda, kumaaddu. 42 Bare kooshshaakka d'ok'k'u ootsaade, S'oossaakka galateedda. 65 Aa shooratuukka «Neeni mac'c'awantu giddoppe anjetteeddwunno. de'iyaasaa ubbaan yashshaan kumeeddino. Ha Neeppe yelettiyaawekka anjettowaa. 43 Neeni yewuukka zoozetiyya Yihudaa gadiyaa ubbaan ta Godaa daaya taakko yaanaw taani oonee? darii haasayetteedda. 66 Hawaakkka siseeddawanttu 44 Hekko ne sarotaa kooshshay ta haytsaan ubbatuu, «Ha na'ay ayaa gidaneeshsha?» sisettedda wode, ta uluwaan de'iyya shahaaray yaagiide yewuwaan barenttu wozanaan oyk'k'eeddino; nashechchaan guppeedda. 45 Goday polettee S'oossaykka aanagan de'iyaawaa ereeddino. 67 giide iziwi odeddawaa ammaneeddawunna iza Yohaannisa aabbu Zakkaraasi Ayaanaa Geeshshaan anjetteeddwunno» yaagaaddu. 46 Mayraamakka, kumiide timbbitiyya yaagi odedda: 68 «Israa'eeliyya «Ta shemppatta ta Godaa bonchchaw, 47 Ta Goday S'oossay anijetto; yiide bare asaa ayyaanaykka ta S'oossaa, ta d'aliyaan, loysa s'omooseeddanne wozeedda. 69 Bare ayiliyya nashettaw. 48 Ikka bare ayilatti tooshiyya Daawite golliyan; wolk'k'aama ashshiyaawaa nuw s'elieedda. Hachchepppe doomiide yeletay ubbay giigisseedda. 70 Hawekka beni Godaa geeshsha anjetteeddwunnee giino. 49 Wolk'k'aama gideedda nabatuwa doonaan odettowaadan, (aiōn g165) I, daro yewuwaan taw ootseedda; Aa suntsaykka 71 I nuuna, nu morkkatuwaappenne, nuunanna geeshsha. 50 Aa maarotay yayyiyaawanttoo, ek'ettiyaawanttu kushiyaappe ashshanaassa. 72 yeletaappe yeletay gakkanaw de'ee. 51 Bare Hawaakkka l ootseeddawe, nu aawaatoo, maarotetsaa wolk'k'an mino kiitaa kiitetteedda; barenttu bessanaassanne, bare geeshsha c'aak'uwaa wozanaa wozanaa k'ofaan otorettiyaawantta, laaleedda. 52 aatsanaassa. 73 Nu aawuwaa Abraahaamoo, Mooddiyaawantta kawutetsaa maataa oydiyaappe c'aak'k'eeddida c'aak'uwaa k'oppinanaw, 74 nu wotseeedda; ashikkatuwaakka k'ay d'ok'k'u d'ok'k'u morkkatuwa kushiyaappe kesiide, yashshay ootseeedda. 53 Koshatteeddwanttu lo'o yewuwaan banttaan aw ootsanaadan, maataa nuw immeedda. kalisseedda; duratuwa k'ay mela yedersseeedda. 75 Hawenneekka, nuuna nu wodiyaa ubbaan, 54 Bare maarotetsaa k'oppiide, bare ayiliyya geeshshatetsaaninne s'illotetsaa, bare sintsaan Israa'eeliyya maadeedda. 55 Nu aawaatoo I essana diraassa. 76 Zaariidekka, neenoo, ta odeddawaaadan, Abrahaameunne Aa yaraw na'aw, D'ok'k'a S'oossaa nabiyaa geetettanaassa; geeddwaa, med'inaw naagana diraassa» yaagaaddu. ogiyya giigissanaw Godaappe sintsaan, baanaassa. (aiōn g165) 56 Mayraamakka heezzu agenaa keena 77 Asaa nagaraa maariyaa atotetsaa eraa, Elssaabees'i matan gam"owaappe guyyiyaan bare untunttoo immanaassa. 78 Hewekka killippe golle simmaaddu. 57 Elssaabees'i wukka yeliyya yeedda poo'u, nuuna s'omooseeddawe, nu wodii gakkina, attuma na'aa yelaaddu. 58 Izi S'oossaa maarotetsaanne k'areetaa gaasuyaana. shooratuunne izi dabbo gideeddwanttu, Goday 79 Aa poo'ukka d'umaaninna hayk'uwaa kuwaan, maarotetsaa iziwi ootseeddawaa sisiide izinna ittippe utteeddawanttoo poolissee; nu gediyaakka sarotetsaa nashetteeddinno. 59 Hosppuntsa gallasaan na'aa ogiyan suurissee.» 80 Na'aykka dic'c'iide, ayaanaan

minneeda; Israa'eeliyaa asaw beettedda gallassay gakkanaaw mela biittaan de'eenda.

2 He wode Roomaa kawutetsaa garssan de'iyyaa

Asay ubbay suntsaa s'aafettanaadaninne paydettanaadan Awugiss's'oose K'eesareppe azazu keseedda. 2 Hewennekka, K'ereneyoose Sooriyaa gadiyaa mooddiyaa wode haneedda koyro asaa payduwaa. 3 Hawaa diraw itti Asay s'aafettanaw bare katamaa bare katamaa beedda. 4 Yooseefokka Daawita golliyaappenne yaraappe gidiyaa diraw Galilaa Awuraajaan de'iyyaa Naazireete katamaappe denddiide Daawita katamaa gideeddawunnikko Yihudaan de'iyya Beeteleeme geetettiyya katamaa keseedda. 5 He wode yeliyaa wodii mateedda aw ooshetta utteedda Mayraamakka aanana ittippe baaddu. 6 Unttunttu hewaan de'ishshin iziw yeliyaa wodii gakkii aggeedda. 7 Izakka Bayira Na'aa gideedda attuma Na'aa yelaaddu; imatsay shemppiyaa sa'aa demmabeenna diraw, na'aa mayuwaan s'aas'aade Gap'atiyan k'eraaddu. 8 He gadiyaan k'amma barenttu wudiyaa heemmiidde dembban ak'yaawantu de'iino. 9 S'oossaa kiitanchchay k'oppennaan yiide unttunttu miyyiyaan ek'k'eenda; Godaa bonchchuu unttunttu yuushshuaan poo'eedda wode, wolkk'aama yashshay untunta oyk'k'eenda. 10 Kiitanchchay untuntta, «Yayyoppite, asaw ubbaw haniyaa daro nashechchiyaa mishiraachchuwaan taani hinttenttoo ahaad. 11 Hachche Daawita katamaan ashshiyaawe yeletteedda. Ikka Godaa Kiristtoosa. 12 Hawe hinttenttoo malla gido: Gac'ino na'ay mayuwaan s'aas'ettiide gap'atiyaa giddon giseeddawaa demmanita» yaageedda. 13 K'oppennaan c'ora S'oossaa kiitanchchatuu koyro kiitanchchaanna ittippe k'ond'c'eeddino. 14 S'oossaakka galatiide, hawaadan geeddingo: «Bonchchuu S'oossaw bolla saluwaan gido. Sa'aan I dosiyaa asaw sarotetsay gido» yaageeddino. 15 Kiitanchchatuu untuntutuppe shaakettiide saluwaan kesowaappe guyye, wudiyyaa heemmiyaawantu, «Goday nuw k'ond'c'isseeddawaa, hawaa haneedda yewuwaan be'anaw Beeteleeme boytte» geetetteeddingo. 16 Unttuntukka ellelliide beeddingo. Mayraamonne Yooseefo demmiide, gacino na'aykka gap'atiyan giseeddawaa be'eeddino. 17 Hewaappe guyyiyaan guutsa na'aa diraw odetteeddwaa k'ond'c'issiide odeddino. 18 Hawaa siseedda ubbay unttunttu odedda yewuwaan

maalaletteeddingo. 19 Mayraama k'ay hawaa ubbaa bare wozanaan oyk'k'aade k'oppaadde gam'aaddu.

20 Wudiyyaa heemmiyaawantukka ubbaa yewuu untunttoo odetteeddwaaadan hanina demmo diraw, siseeddawoonne be'eeddawoo ubbaw S'oossaa bonchchiiddinne galatiidde simmeeddino. 21 Na'aw hospun gallassaa gidina k'as's'rettiyya wodii gakko wode, I aatti uluwaan attanaappe kase, kiitanchchay kesso suntsaan, Yesuusa geetetteedda. 22 Muse wogaa maaraadan geeyyyiyya wodii poletteedda wode Yooseefonne Mayraama gac'ino na'aa S'oossaw sheed'd'anaw Yerusaalame akki beeddingo. 23 Hewennekka Godaa wogaan, «Attuma na'aa gideedda bayira na'ay ubbay S'oossaw dummateeddwaa gidanawaa» geetetti s'aafetteeddwaaadaaninne, 24 k'aykka Godaa wogaan, «Laa"u dogommatuwaa woy laa"u harap'p'e maratuwaa» geetettowaadan, Godaw yarshshuwaa yarshshanaw afeeddino. 25 He wode s'ilonne gen'c'a gideedda Simoona geetettiyya itti bitanii Yerusaalamen de'ee. Ikka, Israa'eeliyaa asaw atotetsaa hidootaa naagiyaawaanne Ayaanaa Geeshshay Aa bollaan shemppeedda asaa. 26 Godan oketteedda Kiristtoosa be'ennaan hayk'k'ennawaa Ayaanaa Geeshshaan aw k'ond'c'isseedda. 27 Ikka he wode Ayaanaa Geeshshay kaaletsina, Geeshsha Golliyaa geleedda. Na'aa yelawantu eriyaa wogaa maaraadan, koshshiyawaa aw polanaw guutsa na'aa Yesuusa oyk'k'iide gelo wode, 28 Simoone mokki akki na'aa idimmiide S'oossaa galatiidde hawaa yaageedda: 29 «Godaw, Neeni k'aalaa gelo maaraadan, ha'i taana ne ayiliyaa saruwaan neekko afa. 30 Gaasuuukka, ta ayfatuu, asaa ubbaa sintsan Neeni giigisseedda, ashshiyaa hidootaa be'eeddino. 32 Hewekka Israa'eeliyaa gidenaa asaw, k'ond'c'etsaa immiyyaa poo'uwa. K'ay Ne asaw Israa'eeliebonchchuwa.» 33 Yooseefonne Aa daaya Aa diraw haasayetteedda yewoo maalaletteeddingo. 34 Simoonikka anjjiide Mayraamo, «Hawe Na'ay Israa'eeliyan c'oratoor demduwaaassinne kunddetsaw gaaso gidanaw, k'aykka iitaa haasayiyaawanttoo malla gidanaw dooretteedda. 35 C'oratookka wozanaa k'ofay k'ond'c'owaa gidanaw, ne shemppuukka mashshaan k'ans's'owaadan seelettanawaa» yaageedda. 36 K'aykka Aaseera yaraappe gideedda Paanu'eela naatta Haanno geetettiyya nabatta de'aw, Izakka

loytsa c'imaaddu. Bare wodorotetsaan geleedda **3** S'ibaariyoosa geetettiyaan kaatii kawuteedda asinaana laappu laytsaa de'eeddawunno. **37** tammanne ichcheshtsiyaa laytsaan Izi laytsaykka hosppun tammanne oydduwaa P'ens's'enaawiyyaa P'ilas'oosi Yihudaa mooddiyyaa gidana gakkanaw gallassaanne k'ammaa geeshsha wode, Heroodise Galilaan oyddentsiyaa shaakuwaan golliyaappe shaaketennaan s'oomaaninne woosaan mooddiyyaa wode, Aa ishay Pilip'p'oosikka kiittaaadde am'e gidaade gam'aaddu. **38** He wodekka Is'uuriyaaninne S'irkkonddoosan oyddentsiyaa shiik'aade S'oossaa galataaddu; K'aykka Yerusaalame shaakuwaan mooddiyyaa wode, Lisaaniyoosikka Asay wozettanaw naagiyaawanttoo ubbatoo gac'ino Abileenan oyddentsiyaa shaakuwaan mooddiyyaawaa Na'aa Yesuusabaa odaaddu. **39** Yooseefonne gidiide mooddi de'ishshin, **2** Haanninne K'eyyaafay Mayraama Godaa higgyan azazetteeddawaa ubbaa k'eesatuwaa kaappatuwaa gidiide de'ishshin, polowaappe guyye Galilaa Awuraajjaan de'iyaa S'oossaa k'aalay Zakkaraasa na'aa Yohaannisakko barenttu katamaa Naazireete simmeeddino. **40** Guutsa mela biittaan yeedda. **3** Yohaannisi Yorddaanoosa na'aykka dic'c'iiddenne minniidde beedda; aad'd'o Shaafaa heeraa ubbaa biide, «Hintte nagaray atto eraankka kumeedda; S'oossaa aad'd'o keekatetsay geetettana mala nagaraa paas'iide s'ammak'ettite» Aa bollaan shemppeedda. **41** Yooseefonne yaagi tamaarisseedda. **4** Nabiyaa Isiyaasa mas'aafan Mayraama laytsaan Paasigaa Baalaa s'aafetteedda k'aalaadan, «Mela biittaan waassiyaa bonchchanaw Yerusaalame katamaa biino. **42** bitaniyaa kooshshay, «Godaw ogiyyaa giigissite; Na'awukka tammanne laa"u laytsaa gido wode Aa ogiyaakka suurissite. **5** Ollay ubbay kumo; dooyaadan baalaw hini Yerusaalame keseeddino. **43** deriinne zoozii denbbaa gido, giigenna ogii ubbay Baalaa polowaappe kaala barenttu golle untunttu giigo, hanchchiro ogii ubbay liik'o. **6** Hewaa simmooke guutsa na'aa Yesuusi Yooseefonne gidooppe, Asay ubbay S'oossay ashshiyaawaa Mayraama erennaan Yerusaalamen atti aggeedda. **44** be'ana» yaageedda. **7** Hawaa diraw Yohaannisi Untuntunna ittippe de'iyawaa malatina itti gallassaa Aa kushiyen s'ammak'ettanaw keseedda asaw ogiyyaa hametteeddino. Guyyeppe k'aykka barenttu hawaadan oduwaa doommeedda, «Henttenoo, dabbatuwaannanne barenttu siik'ettiyaawantu matan shooshshaa naatoo; yiyya hank'k'uwaaappe attana koshshaa doommeeddino. **45** D'ayo wode koyyiidde mala hinttentta ooni mak'k'eeddee? **8** Simmi hinttenttu hini Yerusaalame simmeeddino. **46** Heezzu nagaraappe simmeedawanttoo bessiyaa ayifiyaan gallassaappe guyye, tamaarissiyaawantu giddon ayfite. Hinttenttu wozanaan Abraahaamo nu aabbu Yesuusi uttiide untunttu giyaawaa sisiidenne de'ee gooppite. S'oossay Abraahaamoo naanaa ha untuntta oochchiidde Geeshsha Golliyaa garssan shuchchatuwaappe dentsanaw danddayee yaagaade de'iyawaa be'eeddino. **47** Sisiyaawantu ubbatuukka, taani hinttenttoo oday. **9** Ha'i ubbaa bees'i mitsaa Aa akeekaaninne Aa zaaruwaan maalaletteeddino. s'ap'uwaan k'ans's'anaw giigi utteedda; simmi **48** Yooseefonne Aa daaya Aa be'o wode lo'o ayifiyaan ayfena mitsay ubbay k'ans's'ettiide maalaletteeddino. Aa daayakka, «Ta Na'aw, ayaw tamaan olettanawaa.» **10** «Yaatina ha'i nu ayaa nuuna hawadan ootsay? Ne aabrunne tanne Neena udanee?» yaagiide Aa c'ora Asay oochcheedda. **11** koyyiidde, daro metooteeddo» yaagaaddu. **49** Yohaannisikka, «Laa"u mayuu de'iyawee baynnawoo Yesuusikka untunttoo, «Ayaw taana koyyiitee? immo; k'umay de'iyawekka baynnawoo gisho» Ta aabbu gollen de'anaw taw koshshiyaawaa yaagi zaareeda. **12** K'aras'aa shiishshiyaawanttukka eribeykkitee?» yaagi zaareeda. **50** Hewaa yaagi s'ammak'ettanaw yiide, «Tamaarissiyaawwoo, nu odooppe attin, untunttoo l'odeedda yewuu ayaa gintto ayaa udanee?» yaagi oochcheeddino. **13** I gelibeenna. **51** Hewaappe simmiide, untuntunna untunttoo, «Geettowaappe aad'd'o k'aras'aa aatsi ittippe hini Naazireete beedda; hewankka untunttoo shiishshoppite» yaagi oodeedda. **14** Hewaappe kaala azazettee. Aa daayakka hewaa ubbaa bare wozanaan wotaadaratuu, «Nuunishi, ayaa udanee?» yaagi Aa wotsaaddu. **52** Yesuusikka eraaninne geesan, oochcheeddino. Yohaannisikka, «Asaa shaluwaan sabaanikka S'oossaanne asaa sintsan dic'c'eedda. naak'uwaan bonk'k'i akkoppite, oonanne wordduuaan mootoppite, hinttenttu dirguu hinttenttoo gidana»

yaagi zaareedda. 15 He wode Asay ubbay Kiristoosa Yooseefo na'aa; Yooseefo Yoonaana na'aa; Yoonaani yuussaa naagiidde de'iyyaa diraw Yohaannisa, Eeliyaak'eema na'aa; 31 Eeliyaak'eemi Meeliya na'aa; «Hawekka Kiristoosa gidenaan attena» yaagiide Meeliye Mayinaana na'aa; Mayinaani Maas'aate barenttu wozanaan maleeddino. 16 Yohaannisi na'aa; Maas'aate Naataane na'aa; Naataane Daawite ubbatuwaakka, «Taani haatsaan s'ammak'ay; na'aa; 32 Daawite Issey na'aa; Issey Iyyoobeedda gidoppe attin taappe wolk'k'aamaynne taanikka na'aa; Iyyoobeedi Boo'eeza Na'aa; Boo'eezi Salmoona Aa c'aammaa k'ashuwaa billana danddayennawe na'aa; Salmooni Nahishoona na'aa; 33 Nahishooni biro yaanawaa; ikka Ayaanaa Geeshshaaninne Aminaadaaba na'aa; Aminaadaabi Raama na'aa; tamaan s'ammak'anawaa; 17 Aa kushiyaa katsaa Raami Ariina na'aa; Ariinay Hezroona na'aa; Hezrooni dalaappe shaakki geeshshiyaa layday de'ee. Pereeza na'aa; Pereezi Yihudaa na'aa; 34 Yihuday Katsaa uddumaan bukkowaa geeshshi punniide Yaak'ooba na'aa; Yaak'oobi Yisaak'a na'aa; Yisaak'i ayifiyaan diiyaaan k'olee; shin dalaat to'enna tamaan Abraahaamo na'aa; Abraahaamo Taara na'aa; Taari guuddee.» 18 Yohaannisikka hara c'ora k'aalaan Naakoora na'aa; 35 Naakoori Seeroohe na'aa; c'ora asaa mak'k'iide mishiraachchuwaa k'alaal Seeroohi Ragawa na'aa; Ragawi Pelega na'aa; oodeeda. 19 Galilaa mooddiyaa Heroodisa k'ay Pelegi Abeera na'aa; Abeeri Saalla na'aa; 36 Saalli bare ishaa Pilip'p'oosa machchatto Herodiyaado K'aynaana na'aa; K'aynaani Arfaakisiide na'aa; I akkeedda dirawunne haraakka c'ora iita kiitaa Arfaakisiide Seeme na'aa; Seemi Nohe na'aa; Nohe kiitetto diraw, Yohaannisi seereedda. 20 Hawaa diraw Laameehe na'aa; 37 Laameehi Maatusala na'aa; ha ubbaa gujjiide Heroodise Yohaannisa k'asho Maatusali Heenooke na'aa; Heenooki Yaareedda golle gelisseedda. 21 Asay ubbay s'ammak'etti na'aa; Yaareed Malaali'eela na'aa; Malaali'eeli simmowaappe guyyyaan Yesuusi s'ammak'etteedda. K'aynaana na'aa; 38 K'aynaani Heenoosa na'aa; I woossi de'ishshinkka saluu dooyetti aggeedda. Heenoosi Seete na'aa; Seeti Addaama na'aa; 22 Geeshsha Ayyaanaykka harap'p'iyyaa malatiide Addaami S'oossaa na'aa.

Aa bollaan wod'd'eedda. Saluwaappekka, «Ta dosiyaa na'ay neena; neenan Taani nashettay» yaagiyyaa k'aalay yeedda. 23 Yesuusi tamarissuwaa doommoode aw hattamu laytsaa gideedda; c'ora asaykka barenttoo malatowaadan Aa Yooseefo na'aa yaagiino; Yooseefo Eele na'aa; 24 Eele Maate na'aa; Maate Leewiyaa na'aa; Leewii Milkke na'aa; Milkke Yoona na'aa; Yooni Yooseefo na'aa; 25 Yooseefo Maataatiyya na'aa; Maataati Amoos'e na'aa; Amoos'e Naahoomie na'aa; Naahoomie Esiliime na'aa; Esiliime Naage na'aa; 26 Naage Maa'aate na'aa; Maa'aate Maataatiyyu na'aa; Maataatiyyu Seemeye na'aa; Seemeyi Yooseefo na'aa; Yooseefo Yooda na'aa; 27 Yoodi Yoonaana na'aa; Yoonaani Reese na'aa; Reese Zerubaabeela na'aa; Zerubaabeeli Salaatiyaala na'aa; Salaatiyaale Neele na'aa; 28 Neeli Milkke na'aa; Milkke Haadde na'aa; Haadde Yoosaase na'aa; Yoosaase K'oosaama na'aa; K'oosaami Elmaadoome na'aa; Elmaadoome Eere na'aa; 29 Eere Yoosee'e na'aa; Yoosee'e, Eli'eezera na'aa; Eli'eezere, Yooraame na'aa; Yooraami Maas'aate na'aa; Maas'aate Leewiyaa na'aa; 30 Leewii Simoona na'aa; Simoone Yihudaa na'aa; Yihuday

4 Yesuusi Geeshsha Ayyaanana kumiide Yorddaanoosa Shaafaappe simmeedda; Ayyaanana mela sa'aa kaalesettiide beedda. 2 Hewaan oytamu gallassaa daabiloosan paac'etteedda. He gallassatuwaan ayaanne mibeenna diraw wursetsaa poluwaa heeraan I koshatteedda. 3 Daabiloosikka, «Neeni S'oossaa Na'aa gidooppe ha shuchchaa, «Ukitsaa gida» gaade azaza» yaageedda. 4 Yesuusikka, «Asay S'oossaa K'aalaab ubbaappe attin ukitsaa s'alalaan de'enna» geetetti S'oossaa K'aalaan s'aafetteedda» yaagi zaareedda. 5 Daabiloosikka d'ok'k'a gideedda deriyya Yesuusa kessiide alamiyya kawutetsaa ubbaa lip'o ayfii simmanaw besseedda. 6 Daabiloosikka, «Ha kawutetsaa maataynne bonchchuu ubbay taw imetteedda. Taani ta dosiyaa oossinne immana; newukka immana. 7 Hewaa gidiyya diraw, ne ta sintsaan taw goyinnooppe ha ubbay neessa gidanawaa» yaageedda. 8 Yesuusikka zaariide, «Godaa S'oossaw goyinna, Aa s'alala Godaya» geetetti S'oossaa K'aalaan s'aafetteedda» yaageedda. 9 Daabiloosikka Yesuusa Yerusaalamo afiide Geeshsha Golliyaa huup'iyyaa kessiide, «S'oossay neena naagana

mala, kiitanchchatuwaa kiittanawaa, untuntutukka attin ookkonne kiitettibeenna. 27 Nabiyyaa Elssaa'a ne gedii shuchchaan d'ubettenna mala, barenttu wodiyankka Israa'eeliyan c'ora oolluwaan harggiyaan kushiyaan neena dentsanawantta» yaagettiide, oyk'etteeddawantu de'iino; Sooriyyaa biittaan de'iyaa Geeshsha Mas'aafaan s'aafeteedda; ane Neeni Ni'imaa neppe attin untuntutuppe ooninne pas'i S'oosaa Na'aa gidooppe, hawaappe duge neena beenna» yaageedda. 28 Ayihudatuwaa woosa ola» yaageedda. 12 Yesuusikka zaariide, «Ne Godaa goliiyaan de'iyaawantu ubbatuu hawaa sisiide S'oosaa paac'c'oppa» geetetteedda» yaageedda. darissiide hank'k'etteeddino. 29 Untunttu denddiide 13 Daabiloosikka paac'iyaa ubbaa wurssowaappe Yesuusa katamaappe gas'aa kessiide duge olanaw guyye guutsa wodew Yesuusappe shaaketteedda. katamay kees'etteedda deriyya huup'iyaa afeeddino. 14 Yesuusikka Ayaanaa wolk'k'aan Galilaa gadiyya 30 Shin Yesuusi untunttu gidduwaanna aad'd'iide simmeedda. Aa waariikka yuushshuwaan de'iyaa beedda. 31 Hewaappe guyyiyaan Yesuusi Galilaa ubbaa gakkeedda. 15 Yesuusikka Ayihudatuwaa gadiyaan de'iyaa K'ifirinaahooma katamaa beedda. Woosa Golliyaan tamaarissiide asaan ubbaan Sambbata gallassaankka asaa tamaarisseedda. 32 I galatetteedda. 16 I bare dic'c'o katamaa tamaarissiyya timirtti maataan gidiyya diraw siseedda Naazireete yeedda; kase ootsiyaawaadankka Asay ubbay maalaletteeddi. 33 Ayihudatuwaa sambbata gallassi Ayihudatuwaa woosa golle woosa golliyaan iita ayyaanay oyk'k'eedda bitanii geliide nabbabanaw denddiide ek'k'eedda. 17 de'ee; bare kooshshaa d'ok'k'u ootsi waassiide, 34 Nabiyyaa Isiyaasan s'aafetiide s'aas'etteedda «Hayya godo aggaarikkii Naazireetyaa Yesuusa; nuw mas'aafaa aw immeeddino. He mas'aafaa billiide: neenanna ay ittippetetsay de'li? Nuuna bayizzanaw «Taani hiyyesatoo mishiraachchuwaan odanaw yaad? Neeni oonentto eraad; Neeni S'oosaa oketteedda diraw Godaa Ayyaanay Ta bollan Aawuu kiitteedda geeshsha gidikkii!» yaageedda. de'ee. K'ashetteedda wanttoo biletcaa, k'ook'atoo 35 Yesuusikka, «C'o"u ga, appekka kesa» yaagi s'eelana mala odanaw, k'aykka naak'etteeddawanta seereedda. lita ayyaanay bitaniyya untunttu naak'uwaappe kessana mala dosetteedda Godaa gidduwaan kunddissiide ayinne k'ohennaan aappe laytsaa odana mala, Taana kiitteedda» geetetti keseedda. 36 Asay ubbay maalalettiide ituu ittoo, s'aafetteeddasaa demmeedda. 20 Mas'aafaakka «Hawe ayaa k'aalee? Barew de'iyaa maataaninne s'aas'iide Ayihudatuwaa woosa golliyaan ootsiyaawoo wolk'k'aan iita ayyaanatuwaa seeree; k'ay iita immiide utteedda. Ayihudatuwaa woosa golliyaan ayyaanaykka kesee» yaagliidde haasayeeddino. 37 de'iyaa Asay ubbay Aa c'addi s'eelleedda. 21 Aa waariikka he yuushshuwaan de'iyaa gadiyya Yesuusikka, «Hachche hinttew nabbabettina hinttenttu ubbaa gakkeedda. 38 Yesuusi Ayihudatuwaa siseedda k'aalay poletteedda» yaageedda. 22 woosa golliyaappe denddiide Simoona golliyaa Ubbay aw markkateeddi. Aa doonaappe kesiyya geleedda, Simoona bollotatta wolk'k'aama k'os'uwaan aad'd'o keekatetsaa k'aalaappe denddeeddaawan harggiyan harggettaade giseeddawunni Yesuusi maalalettiide, «Hawe Yooseefo na'aa gidennee?» izo patsanaadan Asay Aa wosseedda. 39 I geeddi. 23 Yesuusikka sid'e banttaan ha matan ek'k'iide k'os'uwaan harggiyaan seerina, harggii leemisuwaan, «Hinttentu taw *D'aliyya Godaw, ne yeddisheeda*; he wodiyankka denddaade untunttoo huup'iyaa patsa, neeni K'ifirinaahooman ootsina kiitettaaddu. 40 Away wullo wodiyaa dumma dumma nu sisowaa ubbaa ha ne katamaankka k'ay ootsa» harggiyan oyk'k'etteedda harganchchatuwaa ubbaa yaagliide odita» yaageedda. 24 K'aykka, «Tumuwaan aakko aheeddino; ikka ittuwaan ittuwaan bolla bare yaagay, nabii bare yeletto gadiyaan gammakka kushiyaan wotsiide patseedda. 41 lita ayyaanatuukka, bonchchettena. 25 «Yewuwaan k'ay tumuwaan «Neeni Kiristtoosa S'oosaa Na'aa» yaagi waassiide oday: Eelaasa wodiyaa heezzu laytsanne usuppuun c'ora asaappe keseeddi. I Kiristtoosa giidowaa agenaa iray bukkennaan is's'ina sa'aa ubbaan untunttu ereedda diraw haasayenna mala diggeedda. wolk'k'aama koshay geleedda wode, Israa'eelen c'ora 42 Sa'ay wontto wode Asay baynnasaa beedda; am'attuu de'iino. 26 Eelaasikka Sidoonaa gadiyaan Asay ubbay Aa koyyiidde I de'iyaaasaa yeeddino. de'iyaa Seraafka heeraa itti am'attikko kiitetteeddappe Barenttuppe shaaketti beennaadan digganaw

koyyeeddino. 43 I k'ay, «Hini hara katamatoo bochchiide, «Dosay geeyyal» geedda. Heman "iyankka baade S'oossa Kawutetsaa mishiraachchuwa oolluu Aa yeddeedda. 14 Yesuusi Aa, «Hawaa K'aalaa odanaw koshshee; taani kiitetteeddawe oossinne odoppa. Shin k'eesaakko baade neena hawaa diraassa» yaageedda. 44 Galiilaan de'iyaa Ayihudatuwa woosa gollen K'aalaa tamaarissiidde gam"eedda.

5 Itti gallassi Yesuusi Gensaarees'e Abbaa gas'aan ek'k'iide de'ishshin c'ora Asay aakko shiik'iide S'oossa k'aalaa sisanaw sugetti de'iino. 2 He wode laa"u wonggiratuu Abbaa gas'aan ek'k'owaa I be'eedda; moliyaa p'iriyaawantu k'ay wonggiratuwaappe wod'd'iide barenttu dabbaa meec'c'i de'iino. 3 Yesuusi wonggiratuuwa giddoppe Simoonawunno gideeddawunnin gelide sa'aappe yaa abbaakko guutsaa shiihshanaadan oochcheedda. Hewaappe guyye wonggiriyaa bollan uttiide asaa tamaarissuwaa doommeedda. 4 Tamaarissuwaa betsoowaappe guyyiyaan Simoona, «Wonggiriyaa yaa abbaa c'iimmuwaakko shiihshite; hinttentu dabbaakka moliyaa p'iranaw olite» yaageedda. 5 Simoonikka, «Godaw, k'ammaa kummentsaa daaburi ak'iide ayinekka oyk'k'ibeykko; shin ha'i Neeni goowaadan dabbaa oleetto» yaagi zaareedda. 6 Hewaadankka ootseedda wode, daro c'ora moliyaa oyk'k'eeddino. Untunttu dabbatuukka duus'erettanaw haneeddino. 7 Hara wonggiriyaa de'iyaa laggetsatuu yiide maaddanaadan wutteeddino; untunttu laa"u wonggiratuwaankka moliyaa kuntsina wonggiratuu mitettussaa doommeedding. 8 Simooni P'es'iroosikka hawaa be'eedda wode Yesuusa gulbbatan kunddiide, «Godaw, taani nagaranchcha asaa gido diraw taappe shaaketta» yaageedda. 9 Hawaa geeddawe inne aanana ittippe de'iyawantu ubbay barenttu oyk'k'eedda moliyaa c'oratsaan maalaletteeddino. 10 Hewaadankka k'ay Simoona laggetsaa gideeddawantu Zabddiyoosa naanatuu Yaak'obinne Yohaannisi maalaletteeddino. Yesuusikka Simoona, «Yayyoppa hawaappe guyyiyaan asaa p'iriyaawaa gidanaassa» geedda. 11 Untuntukka wonggiratuwa haatsaappe gas'aa kessiide, ubbabaa aggiide Yesuusa kaalleeddino. 12 Yesuusi katamatuwaappe ituwaan de'ishshin oolluu bollaa ubbaa meedda bitanii de'iyawee Yesuusa be'iide Aa sintsankka kunddiide, «Godaw, neeni koyyooppe taana patsanaw danndaya» yaagiide wosseedda. 13 Yesuusikka bare kushiyaa yeddi Gido shin Aa waarii loytsi aakkide beedda; daro c'ora asaykka Yesuusi odiyaawaa sisanawunne barenttu harggiyaappe pas'anaw shiik'iide. 16 Yesuusi c'ora wode geemasaa biide wossee. 17 Itti gallassi Yesuusi tamaarissiidde de'ishshin Galiilaappenne Yihudaa heeraa ubbaappe, Yerusaalamet yeedda Parisaawatuunne higgyiaa tamaarissiyaawantu utti de'ishshin hargganchchatuwa patsana mala S'oossa Aawuwa wolk'k'ay aw imetteedda. 18 He wode bollay sileedda itti bitaniyya amareeda Asay shanchchamaan tookki ahi golle gelissiide Yesuusa sintsan wotsanaw koyyeeddino. 19 Asaa c'oratsaappe denddeeddawaan Yesuusakko shiik'anaw danddayibeykkino. Hewaa diraw bollaw gi'i golliyya kaaraa k'aariide Aa, shanchchamaanna asaa giddon Yesuusa sintsaan wotseeddino. 20 Yesuusikka untunttu ammanuwaa be'iide, «Ha bitanew, ne nagaray atto geetetteedda» yaageedda. 21 Muse higgyiaa tamaarissiyaawantuunne Parisaawatuu, «Hawe S'oossa boriyaawe oonee? Itti S'oossaappe attin nagaraa atto gaanaw ooni danddayii?» yaagi k'ofaa doommeedding. 22 Yesuusikka untunttu k'ofaa ero diraw hawaadan geedda, «Ayaw hinttentu wozanaan hawaadan k'oppiite? 23 *«Ne nagaray atto geetetteedda» gaanawaappa Denddaade ba: gaanawaappe hak'awe matee?* 24 Yewuaan k'ay hawaa taani geeddawe, Asaa Na'ay biittaa bollan nagaraa maaranaw maatay de'iyawaa hinttentu eranaadana.» Hewaappekka gunddeedda bitaniyyaa, «Dendda ne shanchchamaa tookkaade ne golle ba gay» yaageedda. 25 Gunddaykka asaa sintsaan denddowaashshin bare shanchchamaa tookkiide S'oossa galatiidde bare soy beedda. 26 Ha wode ubbatuukka darii maalaletteeddino; S'oossaakka galatiidde, «Hachche malabaa be'eeddo» yaagiide yashshaan kumeeddino. 27 Hewaappe guyyiyaan Yesuusi kesiide beedda; Leewiyya geetettiya k'aras'aa shiihshiyawee, k'aras'aa shiihshiyasan uttowaa be'iide, «Taana kaala» geedda. 28 Ikka denddiide ubbabaa aggiide

Aa kaalleedda. 29 Hewaappe simmiide Leewii meedda. Ittippe de'iyaawanttukka I imminaade bare gollen daro shoobiyaan giigisseedda; c'ora meeddino» yaagi zaareedda. 5 Hawaappe kaalliiide k'aras'aa shiishshiyaawantunne hara c'ora asaykka Yesuusi, «Asaa na'ay sambbataw Godaal!» geedda. untuntunna uttiide mi de'iino. 30 Parisaawatunne 6 Hara sambbata gallassaan Yesuusi Ayihudatuwa higgiyaa tamaarissiyya, untuntunna ootsiyaawantu, woossiyya golliyya gelide tamaarissi de'ee. Hewankka Yesuusa kaalliyawanttu bollan, «Ayaw k'aras'aa ushechcha kushii sileedda bitanii de'ee. 7 Higgiyaa k'ans'siyaawantunnanne nagaranchchatuwaanna tamaarissiyyaawantunne Parisaawatuu Yesuusa miiteennee ushiitee?» yaagiide zuuzummeeddino. mootiyaa gaasuwaa demmanaw I sambbataan 31 Yesuusikka, «Hargganchcha asaappe attin asaa patsooppe be'ana giide naagi de'iino. 8 Ikka pas'a asaw aakimiyya koshshenna. 32 Taani untunttu k'ofaa eriide kushii sileedda bitaniyyaa, yeeddawe, nagaranchchatuu parenttu nagaraa «Dendda asaa giddluwaan ek'k'a» yaageedda. paas'iide simmannaadaanappe attin, s'ilatuwa Bitaniikka denddi ek'k'eenda. 9 Hewaappe simmiide s'eesanaw yabeykke» yaagi zaareedda. 33 Yesuusi, «Haninttonne sambbata gallassaan lo"obaa Hawaappe guyyiyan Yesuusa, «Yohaannisa ootsanaw bessiiyee iitabaa ootsanaw bessii? kaalliyawantunne Parisaawatuuwa kaalliyawanttu Shemppuwaa ashshanaw bessiiyee wod'anaw ubbaa wode s'oomiinonne woossiino; shin Neena bessii?» yaageedda. 10 Yesuusi bare yuushshuwaan kaalliyawanttu k'ay ubbaa gallassi miinonne ushiino» de'iyya asaa ubbaa s'eellowaappe guyyiyan yaagiide oochcheeddino. 34 Yesuusikka, «Mishiray bitaniyyaa, «Ne kushiyaa mic'c'a!» yaageedda. untuntunna de'ishshin miyaatatu s'oomanaw Ikka mic'c'iide pas'eenda. 11 Untunttu loytsi danddayiinoo? 35 Yewuwaan k'ay mishiray hank'keettiide Yesuusa bolla ootsanawaa parenttu untuntuppe shaakettiide baana wodii yaanawaa; giddon mak'keeteeddino. 12 He wodiyaan Yesuusi he wode s'oomanawantta» yaagi zaareedda. 36 deriyaa bolla woossanaw keseedda; hewankka Yesuusikka kaalliyaa leemisuwaan odeedda: «Ooratsa k'ammaa kumentsaa S'oossaakko woossiidde mayuwaappe peed'i akkiide ec'a mayuwaan bollan ak'eeda. 13 Sa'ay wonttowan barena kaalliyawantta d'eppiyaawe baawa; gaasukka hawaada ootsooppe s'eeseedda. Hewantuppekka tammanne laa"atuwaan ooratsa mayuwaan peed'ee; ooratsa d'efiikka ec'a dooriide, «Kiitetteedawantta» yaagiide suntseedda. mayuwaan giigenna. 37 Hawaadankka ec'eenda 14 Untunttu suntsaykka: P'es'iroosa giide I suntseedda c'ilggiyan ooratsa woyniyya eessaa wotsiyaawe Simoona, Aa ishha Inddiraasa, Yaak'ooba, baawa; wotsooppe k'ay ooratsa woyniyya eessay Yohaannisa, Pilip'poosanne Bartalamoosa, 15 c'ilggiyan d'uussee; eessaykka gukkie; c'ilggaykka Maatoossa, Toomaasa, Ilppiyoosa na'aa Yaak'ooba, bayee. 38 Ooratsa woyniyya eessaa, ooratsa bare gadew seelettiya Simoona, 16 Yaak'ooba na'aa c'ilggiyan wotsanaw bessee. 39 Ec'a woyniyya Yihudaanne Yesuusa aatsi immeedda ask'k'orootu eessaa ushiide ooratsa koyyiyaawe ooninne baawa; Yihudaa. 17 Yesuusikka untuntunna ittippe gaasukka ec'ay mal"ee giyaa diraw.»

6 Sambbata gallassi Yesuusi barena kaalliyawantunna ittippe itti goshshaa giddluwaanna aad'd'iyya wode Aa kaalliyawanttu zarggaappe tishaa duutsiide parenttu kushiyen shigechchiide muussaa doomeeddino. 2 Parisaawatuuwa giddoppe, «Sambbata gallassaan ootsanaw woga gidennawaa ayaw ootsiitee?» yaageedda. 3 Yesuusi, «Kaatiyaa Daawitenne ittippe de'iyaawantu koshatteedda wode ootseeddawaa nabbabi beykkitee? 4 Daawite S'oossaa golliyya gelide k'eesatuwaappe attin hara Asay meennaadan digitteedda, S'oossaw yarshshetteedda k'umaa

Aa kaalliyawanttuppekka c'ora Asay hewaan de'ee. K'aykka Aappe sisanawunne parenttu harggiyaappe pas'anaw Yihudaa gadiyaappe, Yerusaalame katamaappe, abbaa matan de'iyya S'iiroosappenne Sidonaappe yeedda c'ora Asay hewaan de'iino. 18 Ha asaykka Aa sisanawunne parenttu harggiyaappe pas'anaw yeeddino. Tuna ayyaanan oyk'ettiide metootiyaawanttukka pas'eeddino. 19 Wolk'k'ay aappe kesiide ubbaa patsiyya diraw Asay ubbay Aa bochchanaw koyyee. 20 Barena kaalliyawantta s'eelliide yaageedda: «Hinttentu mank'k'attuu anjetteedawantta; Ayaw

gooppe, S'oossaakawutetsay hinttenttuwa. 21 bolla kunaaniya ootsoppite; hinttentu bollankka Hinttentu ha'i koshattiyawantu anijetteedawantu; kunaani oosettenna. Atto giite; S'oossay hinttenttoo gidini kaallanita; hinttentu ha'i yeekkiyawantu atto gaana. 28 Immite; hinttenttoo imettana. Hinttentu anijetteedawantu; gidini miic'c'anita. 22 «Asaa na'a makkeeda makaan hinttentoo makettana. Bak'k'i diraw hinttentta Asay is's'iyya wodenne toochchiyya naak'k'ina siilli kumi palah laalettiyya makaawode, hinttentu suntsaakka iitaan dentsiyya wode, hinttentu kiwuwaan idintsana» geedda. 39 K'ayka anijetteedda. 23 Saluwaan hinttentu akkana Yesuusi hawaappe kaalliyya leemisuwaadodeeda; woytay dara gidiyya diraw he gallassi nashechchaan «K'ook'ay k'ook'aa kaaletsanaw danddayii? K'ook'ay guppite; gaasuuakka kase hinttentu awotuu k'ook'aa kaaletsoppe laa"atuukka oyk'ettiide nabatuwaa bollan hawaadan ootsiide de'eeddino. ollaan kunddikinoo? 40 Tamaariyaawe barena 24 «Yewuaan k'ay, dure asatoo hinttenttoo tamaarisssyawaapape aad'd'enна; tamaariyaawe min aayye; hinttentu ishalo de'uwaan de'eeddita. 25 tamaarooppe barena tamaarisowaa mala gidanaw Hinttenttoo ha'i kalleeddawantu aayye; gidini danddayee. 41 «Ne ayfiyya giddon de'iyya tuussaa koshattanita; hinttenttoo ha'i miic'c'yaawanttoo kessennaan de'aadde hara ne laggiiya ayfiyya aayye; gidini kayyottanitanne yeekkanita. 26 giddon de'iyya suullaa ayaw s'eellay? 42 Ne ayfiyya Asay ubbay hinttentu lo"otetsaabaa haasayiyya garssan de'iyya tuussaa be'ennaan hara asaakkowode, hinttenttoo aayye; kase hinttentu awotuu shiik'aade, Ta ishaw, ne ayfiyya garssappe suullaa ta worddo nabatoo, hawaadan ootseeddino. 27 «Shin kessoo? yaaganaw woota danddayay? Ha lo"uwaataani odiyaawaa sisinyaawanttoo yaagay: hinttentu malatiyya iitaw, koyrottaade ne ayfiyya giddon de'iyya morkkatuwaa dosite; hinttena is's'iyaawanttoo, tuussaa kessa. Hwaappe guyyiyaan ne ishhaa ayfiyya lo"uwaan ootsite; 28 hinttena shek'k'yaawantta giddon de'iyya suullaa kessanaw geeshshaade anjite, hinttena naak'k'yaawanttoo, woossite. 29 s'eellanaw danddayaa. 43 «Lo"o mitsay iita ayfiyya Itti bagga shayiyya bak'k'yaawoo, laa'entsuwaakka ayfena; hewaadankka iita mitsay lo"o ayfiyyabessa; ooninne ne kootiyaa akkiyaawoo, ne ayfanaw danddayenna. 44 Mitsay ubbay bare ayfiyya shaamic'c'yaakka diggoppa. 30 «New de'iyyaawaa ayfiyyaawaan eretee. Aguntsaappe woddentsaaneena woossiyaawoo, imma; newaa akkeedawaa, ayfii mas'ettenna; hawaadankka, s'unnduk'k'yaapape zaara gaade oochchoppa. 31 Asay hinttenttoo ootsana laadiyya ayfiyya mas'anaw danddayettenna. 45 Lo"o mala hinttentu dosiyaawaadan, hinttentukka haraw Asay bare lo"o wozanaapape lo"o yewuwaahaaasayee. hawaadan ootsite. 32 «Hinttentta dosiyaawantta K'ay iita Asay bare iita wozanaapape iita yewuwaahaa s'alalaa dosooppe ay galatay de'ii? Hawaa gidooppe haasayee. Ayaw gooppe, Asay bare doonaan nagaranchchatuukka barena dosiyaawantta dosiino. haasayiyyaawe bare wozanaan kumeeddawaa doonay 33 Hinttenttoo lo"obaa ootsiyaawanttu s'alalaw haasayiyya diraassa. 46 «Taani odowaa ootsikkita, hinttentu lo"obaa ootsooppe hewoo ay galatay shin ayaw Godaw, Godaw, yaagiide Taana s'eegiitee? de'ii? Nagaranchchatuukka hawaadan ootsiino. 34 47 Taakko yiyya ubbay ta k'aalaakka sisiide oosuwaan Tal"iide hinttew zaaranaw danddayiawantu s'alalaw peeshshyaawe oona malatintta ta hinttentta bessana; tal"ooppe ay galatay de'ii? Bare tal"eeddawaa zaariide 48 ikka golliyyaa kees's'iide daro ollaa bookkiide akkanaw nagaranchchatuukka parenttu garssan zaallaa bolla ginbbiide kees's'eedda asaa malatee; tal"ettiino. 35 Shin hinttentu, hinttentu morkkiyya di'u di"iide he golliyyaa suginakka, mino zaallaa dosite; untuntttookka lo"obaa ootsite; hinttentuppe bolla kees'etto diraw k'aatsanaw danddaybbeenna. tal"owaa zaariid akkanaw k'oppoppite. Hawaa 49 K'ay Ta k'aalaasisisiide oosuwaan peeshshenna hinttentu polooppe hinttenttoo gatii daranawaa. uray baasuu banttasaa shafiyaa bollan golliyyaa K'ay hinttentu Ubbaappe Bolla S'oossaakawnaanaa kees's'eeddwaa malatee. Di'u di"iide he golliyyaa gidanita. I itatoonne galatennawanttookka keeka. sugo wode elekka kunddeeda; he golliikkia iita 36 Hinttenttu aabbu maariyaawaa gidowaadan wodaa woddiide bayeedda» yaageedda. hinttentukka maariyaawantta gidite. 37 «O bollankka pirdoppite, hinttentu bollankka pirddettena; haraa

7 Yesusikka hawaa ubbaa asaa sintsan haasayewurssowaapape guyyiyaan hini K'ifirinaahooma

beedda. 2 Hewankka itti s'eetuwaan kaappuu de'ee. I Yihudaa yuushshuwaan de'iyaa gadiyaa ubbaan darope dosiyyaa Aa k'oomay harggiide hayyanaw sisetteedda. 18 Yohaannisa kaalliyawantu hanowaa mateedda. 3 Ikka Yesuusabaa siseedda wode, bare ubbaa aw odeeeddino. Yohaannisikka barena k'oomaa woossiide patsana mala Yihudaa c'imatuwaan kaalliyawanttuppe laa"atuwaan s'eesiide, 19 hini aakkoo kiitteedda. 4 Unttunttukka Yesuusakko «Yaanawe neeneeyye? Woy nuuni haraa naaganee?» yiide, «Ha bitanii, Neeni Aa maaddanaadan darope yaagi, unttunttu oochchana mala hini Yesuusakko koyyedda; 5 gaasuukka nu asaa I darope dosiide kiitteedda. 20 Asatuukka Yesuusakko yiide, Ayihudatuwaan woossiyyaa golliyaa kees'issowekka «S'ammak'iyyaa Yohaannisi, yaana geetetteeddawe Aa» yaagiide darope woesseeddino. 6 Yesuusikka neeneeyye? Woy haraa naaganee? Yaagiide unttunttunna ittippe beedda. Ikka hini golliyaa oochchana mala neekko kiitteedda» yaageeddino. 21 heeraa gakkeedda wode s'eetuwaan kaappuu bare He wodiyaan Yesuusi c'ora asaa dumma dumma laggetsatuwaa barekko s'eesiide, «Ta Godaw, harggiyaappe patseedda; tuna ayyaanatuwaakka daabuoppa; ayaw gooppe, neena ta golliyaa asaappe kesseedda; c'ora k'ook'atuwaan ayfiyaa kaaraappe garssa baggana gelissanaw taw bessena. dooyyedda. 22 Yesuusikka Yohaannisi kiitownttoo, 7 Hawaa diraw ne sintsaan ek'k'anawukka haray «Biide hinttenttu be'eeddawaanee siseeddawaa atto bessiyaawaa gidikke. Shin neeni k'aalaa Yohaannisaw odite; k'ook'atuu s'eellawananta; s'alalaa oda; ta k'oomaykka pas'anawaa. 8 Taani gunddattu hamettanawantta; oolluu oyk'k'owanttu taappe bollanna maatay de'iyawanttoo eeno geeyyanawantta; tulleeddawanttu sisanawantta; gaade de'iyaa asaa. Taappe garssannakka taani hayk'k'eeddawanttu denddanawanitta; hiyyesatookka kiitissiyyaa wotaadaratuu de'iino. Ittuwaan, «Ba» mishiraachchuwaan k'aalay odettanawaa. 23 Taanan yaagiyya wode, bee; haraakkka k'ay, «Haaya» gooppe d'ubettenna Asay ubbay anjetteeddawantta» yee. Ta k'oomaykka, hawaa *Ootsa* giyaa wode yaageedda. 24 Yohaannisi kiitetteeddawanttu azazettee; ootsee» yaageedda. 9 Yesuusikka bidiggowaappe guyyiyaan Yesuusi asaw hawaa sisiide Aa yewuwaan maalaletteedda; guyye Yohaannisabaa oduwaa doommeedda: «Ayaa simmiide Aa kaalliyaa daro asaa, «Taani hinttenttoo be'anaw biittaa bazzuwaa keseedelitee? C'arkkuu tumuwaan gay; taani hawaa mala ammanuwaa k'aatsiyaa uusuntsaa? 25 Woy ayaa be'anaw haray atto, Israa'eeliyya garssankka be'abeykke» keseedelitee? Lo'o mayuwaa mayyeedda asaa yaageedda. 10 Kase kiitetteedda asatuukka de'uwaan? Lo'o mayuwaa mayyeeddawanttunne s'eetuwaan kaappuwaan golle guyye simmiyyaa wode, barena giigissiyyawanttu kaatiyaa gollen de'iino. 26 Aa k'oomay pas'owaa be'eeddino. 11 Wontisa Woy ayaa be'anaw keseedelitee? Nabiyaa be'anaw gallassi Yesuusi barena kaalliyawanttunnanne c'ora keseedelitee? Ee; taani hinttenttoo yaagay; hinttenttu asaana ittippe Nayno geetettiyya katamato beeddino. be'anaw kesowe nabiyaappekka aad'uwaan. 27 12 Yesuusi katamaa gakkana s'eetuwaan wode, S'oossaas Mas'aafan, «Ne ogiyya neeppe sintsanna Asay hayk'k'eedda anhaa tookkiide keseeddingo. giigissiyyaa kiitanchchaa neeppe sintsayaade kiittana» Hayk'k'owekka bare daayiw mes's'i itti na'aa; aatakkka geetetti Yohaannisabay s'aafetteeddawe hawaa. asinay baynna am"atto. Daro katamaa asaykka izo 28 Mac'c'awanttuppe yeletteeddawanttu garssan kaalleeddino. 13 Yesuusikka izo be'eenda wode s'ammak'iyyaa Yohaannisapape aad'd'iyyaa ooninne k'rettiide, «Yeekkoppa!» yaageedda. 14 Shiik'iide baawa. S'oossaas kawutetsaan k'ay ubbaappe laafa shanchchamaa bochcheedda; tookkowanttukka geetettiyaawekka aappe aad'd'anawaa» yaageedda. ek'k'eeddino. Yesuusi, «Neeeno yalagaw, dendda 29 Haray atto shin k'aras'aa kessiyaawanttu attenaan gay!» yaagina, 15 bitanii suuri utteedda. Haasyaakkka hawaa Yesuusi haasayowaa siseedda ubby doommeedda. Yesuusikka Aa, Aa daayiw immeedda. Yohaannisa kushiyani s'ammak'ettowantu S'oossaw 16 Ubbaykka yashshaan kumiide, «Wolk'k'aama bessiyaan bonchchuwaan immeeddino. 30 Shin higgiyaa nabii nu garssan denddeedda; S'oossaykka bare tamaarissiyyawanttunne Parisaawatuu Yohaannisan asaa ashshanaw yeeddal» yaagiide S'oossaas s'ammak'ettibeenna diraw, S'oossay unttunttoo galateeddino. 17 Hewennekka Yesuusa waarii k'oppeeddawaa is's'eeddino. 31 Yesuusi, «Simmi

Taani ha wodiyaa asaa ayaanna leemisoo? Unttuntu k'uc'c'aaddu. 45 Neeni Taana yera beykka; shin iza aya malatiinoo? 32 Unttuntu geyaasan uttiide ituu taani geloodeppe doommaade ta gediyya yeriyaawaa ittuwa s'eesiide, «Suusulliyaa hinttenttoo punninakka agga beykku. 46 Neeni ta huup'iyaan zayitiyaa okka kaa'lbeikkita; yeekuwa yetsa kesseeddoshhinkka beykka; shin iza ta gediyan shittuwaa c'ac'c'afaaddu. yeekkibeykkita yaagettiyya naanaa malatiino» 47 Hawaa diraw ta hinttenttoo oday: daroppe iza geedda. 33 S'ammak'iyya Yohaannisi k'umaa doseeddawaa diraw, daro nagaray iziw de'iyaawe meennaan woyniyya eessaakka ushennaan maarettedda; guutsay maarettiyaawe guutsaa yiina, «Aa bollaan gaaleenay de'ee» yaageedda. dosee» yaageedda. 48 Yesuusi mishiratto, «Ne 34 Taani Asaa Na'ay maaddenne ushaadde nagaray k'uc'etteedda» yaageedda. 49 Yesuusanna yiina, «Hawe nafisaamaa; woyniyya eessaakka ittippe k'umaa maanaw utteeddawantu barenttu ushiyaawaa; k'aras'yaawanttonne nagaranchchatoo wozanaan, «Nagaraa maaranaw danddayiyaawee dabbuwaa» yaagiita. 35 Gidoppe attin S'oosaa hawe oonee?» yaageeddin. 50 Yesuusi mishiratto, aad'd'o eratetsay bare oosuwaan tuma gidiide «Ne ammanuu neena ashsheeda, sarotetsaan ne beettedda» yaageedda. 36 Parisaawatuwaappe golle ba» yaageedda.

ittuu barenanna k'umaa maana mala shoobbina, Yesuusi Aa soy biide maanaw utteedda. 37

He katamaan nagaranchchaa geetetteedda itti mishiratta de'ewunna, Yesuusi Aa soyin utteeddawaa sisaa, albbass's'iroosa geetettiyya shuchchaappe oosetteedda albbass's'iroosa baareeta kumeedda shittuwaa akkaa yaaddu. 38 Guyyenna Aa gediyya mataan ek'k'aade, yeekkaadde Aa gediyaakka bare afotsaan okaa doommaaddu; izi afotsay bayizzeedda Aa gediyaakka bare huup'iyya binnanaan k'uc'c'aaddenne Aa gediyya yeraade gediyan shittuwaakka c'ac'c'afaaddu. 39 Yesuusa bare soy s'eeseedda Parisaawiikka hawaa be'iide, «Hawe nabiyaa gideedento, hanna Aa bochchiyya mishiratta oonenttonne k'aykka iza nagaranchchaa gidiyaawaa I erana shin» yaageedda. 40 Yesuusikka zaariide, «Simoona, taani new odiyaa yewuu de'ee» yaagina, Simoonikka, «Tamarissiyaawoo, oda» yaageedda. 41 Yesuusi, «Itti bitaniyaappe miishshaa tal"eedda laa'u asatuu de'iino. Ittuwa matan ichcheshu s'eteet diinaari, k'ay yekkuwa matan ishatamuu de'ee. 42 Laa"atookka c'iggiyaawe d'ayina, laa"atuwaac ac'uwaakka maari aggeedda. Hawantuppe hak'awe loytsi dosiyaawaa malati?» yaageedda. 43 Simoonikka zaariide, «Daruwaa aggowaal malatee» yaageedda. Yesuusikka, «Tumuwaazaa zaaraadda» yaageedda. 44 Yesuusi mishirattikko s'eelliide, Simoona hawaadan yaageedda; «Hanno mishiratto be'aaddii? Taani ne golle yiina haray atto shin haatsaakka ta gediyaw imma beykka; shin iza bare afotsaan ta gediyya irs's'issaaddu; bare huup'iyya binnanaankka

8 Yesuusi hawaappe simmiide, sabbakiiddinne S'oosaa kawutetsaa mishiraachchuwa k'aalaa katamaanin heeraan odiide aad'd'eedda. Tammanne laa'u Yesuusa kaalliyawanttukka aanana ittippe de'iino. 2 lita ayyaanaappene wolk'k'aama harggiyaappe pas'eeddawantu itti itti mac'c'awanttukka de'iino. Hewanttukka: Laappu s'alahii keseedda Magdala geetettiyya katamaappe yeedda Mayraamonne, 3 Heroodisa golliyaan suntsaa gideedda Kuuza machchatti Yohaanno, Soosina geetettewunnanne hara c'oratuwaanna ittippe gidiide, Yesuusanne Aa kaalliyawantta miishshaan maaddeeddin. 4 C'ora Asay daro katamatuwaappe shiik'iide, Yesuusakkoyeedda wodiyaa leemisuwaan, 5 «Zeriyaawe zeretsaa zeranaw keseedda. Zeriyaawode itti itti zeretsay, ogiyya doonaan wod'd'iide yed'etteedda. Yaatina saluwaa kafuu hewaa meedda. 6 Haray k'ay zaalla bolla wod'd'iide doleedda wode koshshiyaa haatsaa demmenna diraw meleedda. 7 Hara zeretsay aguntsaa garssan wod'd'eedda. Aguntsay ittippe dic'c'iide mitteedda. 8 Haray lo"iyaa tu'e biittaan wod'd'eedda. Dolowaappe guyyiyan, zerettowaappe s'eteet kushiyaa dakkuwa mokkeedda» yaageedda. Yesuusi hawaa haasayiidde, «Haytsay de'iyya ubbaysiso» yaagi k'aalaa d'ok'k'u ootsiide waasseedda. 9 Aa kaalliyawanttu, «Ha leemisuu ayaa guussee?» yaagi Aa oochcheeddin. 10 Ikka zaariide, «Hinttenttoo S'oosaa kawutetsaa s'uuraa eray imetteedda; shin haratoo, s'eelliiddikka erenna mala, sisiiddikka akeekena mala leemisuwaan oday» yaageedda. 11 Yesuusi, «Zeretsaa leemisuu hawaa: Zeretsay

S'oossaak'aalaa. 12 Ogiyaa gas'aan wod'd'eetta Abbaappe hefintsanna de'iyaa Gerggesenoona zeretsay, guutsa wodew k'aalaa sisiyyaa asaa; ellekka geetettiyyaa gadiyaa, Yesuusinne Aa kaalliyawanttu, s'alahii yinne, untunttu sisowaan ammani attena wonggiriyaan pinniide gakkeeddino. 27 He haatsaappe malanne k'aalay wozanaappe dogettana mala ootsee. pinni sa'aa wod'd'o wode, iita ayyaanay oyk'etteedda 13 Zaalla bollan wod'd'eetta zeretsay, koyro k'aalaa itti bitanii, katamaappe kesiide aananaa gaketteedda. nashechchaan sisiyaawantta. Hewanttukka guutsa Daro wodiyaappe doomiide mayuwaa mayyennaan wodiyyaa ammaninnee paac'i gakkiyaa wodiyan kallo golliyaa aggiide duufuwaan de'ee. 28 Yesuusa s'ap'uu bantta diraw ellekka ammanuwaa kaddiino. demmowaappe guyyiyaan, waassi Aa sintsaan 14 Aguntsaa garssan wod'd'eetta zeretsay, k'aalaa guufanniide wolk'k'aama kooshshaan, «Wolk'k'aama sisiyaawantta; shin de'uwa hirggayne duretsaa S'oossaak'aalaa na'aa Yesuusaa, tawunne new aybe ishaluu c'uulleeddawantta. Hewantu lo'o ayfiyaa ittippetetsay de'ii? Taana waayissoppaarkkii; ta immanaw danddaykkino. 15 Lo'o tu'e biittaan neena woossay» yaageedda. 29 I hewaa ayaw wod'd'eetta zeretsay bessiyaawe, lo'anne s'illo geeddee gooppe, bitaniyaa yeggi kesana mala wozanaan k'aalaa sisiide naagiyyaa asaanhe he Yesuusi Aa azazo diraassa. lita ayyaanay bitaniyaa k'aalaan min ek'k'iide lo'o ayfiyaa ayfiyaawantta. 16 oyk'k'oodeppe daro wode gido diraw, birataa «S'omppiyya satsiide itibaan k'um'i aggijaawe woy santsalataan gediyaanne kushiyaa k'ashettiide arssaappe garssanna wotsiyaawe ooninnee baawa. 17 naagettee. Santsalataa duutsi akkiide iita ayyaanay K'onc'c'ennaan k'osuwaan attiyaabay itti yewuunne kaaletsina bazzuwaan bee. 30 Yesuusikka, «Ne baawa. Erettennaaninne beettiyaasaa kesennaan suntsay oonee?» yaagi oochcheedda. Ikka c'ora iita attanabay ayinne baawa. 18 Hewaa gidiyya diraw ayyaanay geli utto diraw, «Leegiyoona» yaageedda. loytsi akeekaan sisite. Wozanaappe sisiyaawoo 31 Barentta Yesuusi, «Hini c'uiimmo ollaa biite» ubbw gujji akeekay imettana; akeekenawaappe he yaagenna mala wosseeddino. (Abyssos g12) 32 aw de'iyawaa malatiyaa akeekayikka aketanawaa» Hewaan de'iyaa zooziyyaa gas'aan hemettiyya c'ora yaageedda. 19 He wodiyan aatanne ishatuu guduntsatuu de'iino. C'ora tuna ayyaanatuu, he Yesuusanna gakettanaw aakko yeeddino; shin asaa guduntsatuuwa garssa, «Gelite» gaana mala Yesuusa c'oratetsaappe denddo gaasuaan Aa demmanaw wosseeddino. Ikka, «Biide gelite» geedda. 33 lita danddaybbeykkino. 20 Itti bitanii, «Ne daayanne ne ayyaanatuukka bitaniyaaappe kesiide guduntsatuuwa ishatuu neenanna gakettanaw koyyo diraw karen garssa geleeddino. Guduntsaa wudiikka lank'k'iyaaappe yiide ek'k'eeddino» yaagi oodeeda. 21 Ikka, «Ta kajjottiidde ellekka abbaan mitetteeddinno. 34 daayanne ta ishatuu, S'oossaak'aalaa sisiide osuwaan Guduntsaa heemmiyaawanttu hanowaa ubbaa be'o bollan peeshshiyawantta» yaagi zaareedda. 22 wode harasaa biide, he katamaaninne yuushshuwaan Itti gallassi Yesuusi barena kaalliyawanttunna hanowaa odeddinno. 35 Ayee haneeddento be'anaw ittippe wonggiriyaan geliide, «Abbaappe hefintsaa kesiide, Asay Yesuusakko yeeddino. lita ayyaanay boytte» geedda. Unttunttukka denddiide hametaa keseedda bitanii, Aa wozanay simmina mayuwaa doommeeddino. 23 Pinni de'iyaa wode, Yesuusi mayyiide Yesuusa gediyyaa mataan uttowaa be'iide gem"isheedda. Abbaan gotuwaan c'arkkuu denddo yayyeeddino. 36 lita ayyaanay oyk'etteedda bitanii diraw, wonggiriyaan garssan haatsay kumina daro wooti pas'eeddento be'eetta asay, hara asaw metooteeddino. 24 Unttunttu Yesuusakkshiik'iide, odeddinno. 37 Gerggesenoona gadiyaaninhe he «Godaw, Godaw! Nuuni bayottettee!» yaagiide Aa heeraan de'iyaa Asay ubbay darii yayyeedda beegotseeddino. Ikka beegottiide gotuwaanne haatsaa diraw, Yesuusi barenttu matappe baana mala beetaa seerina, gotunne haatsaa beetay ek'k'eetta; wosseeddino. Ikka wonggiriyaan geliide beedda. ubbabaykka c'o'u geedda. 25 Ikka, «Hinttenttoo 38 lita ayyaanay keseedda bitaniikka Yesuusanna ammanuu hak'an de'ii?» yaageedda. Unttunttukka baana giide, Aa wosseedda; shin Yesuusi, 39 «Ne yayyi maalalettiide ittuu ittuwaan, «Hawaadan golle simmaade S'oossay new ootso wolk'k'aamaboy c'arkkuunne haatsay c'o'u giite giina azazettiyaawe ayentto markkatta» yaagi yeddeedda. 40 Yesuusi hawo oonee?» yaagetteedda. 26 Galiliallaa simmeedda wode Asay ubbay naagi de'iyaa diraw, Aa

mokki akkeeddino. 41 He wode, Ayihude asaa woosa mala wolk'k'aanne maataa immeedda. 2 S'oossa gollew suntsaa giideedda Yaa'iroosa yaagettiyaan kawutetsaabaa odanawunne hargganchchatuwaan bitanii aakko yeedda. Ikka Yesuusa gediyya sintsaan patsana mala unttuntta kiiitteedda. 3 I unttuntta kunddiide, bare golle gelana mala wosseedda. 42 Kiittiide, «Ogiyya biidde, s'am"aa gidinakka, woy Gaasotetsaykka tammanne laa"u laytsay kumeedda k'arc'c'iityaa, woy k'umaa, woy miishshaa gidinakka aw de'iyya itti naatta hayk'k'anaw mata utto diraassa.ayaanne oyk'k'oppite; laa'entsiyaa mayuwaakka Yesuusi biyaa wode c'ora Asay Aa yuushshuwaan oyk'k'oppite. 4 Hinttena Asay hak'an mokkooppenne, sugettiidde metootseeddino. 43 He asaa giddon he hewaappe kesana gakkanaw, hinttenttu geleedda wodiyaan tammanne laa"u laytsaa ubbaa suutsay golliyan gam"ite. 5 He katamaa Asay hinttena goggiyaa mishiratta de'aw. Bare de'iyya shaluwaan mokkennaan is'sooppe, hewaappe kesiidde, unttunttu ubbaa d'aliyaa eriyaawanttoo wurssinakka patsanaw hinttena mokkennaan is's'owoo markka gidana danddayowe ooninne baawa. 44 Guyyenna yaade Aa mala, hinttenttu gediyaappe baanaa shoc'i diggiide mayuwaan mac'araa bochchaaddu; he man"iyan iippe biite» yaageedda. 6 Aa kaalliyawantu biide, goggiyaa suutsay ek'k'i aggeedda. 45 Yesuusi, «Oonee k'eeri katamaa ubbaan mishiraachchuwaan k'aalaa taana bochchowe?» yaageedda. Ubbay kaddina odiiddenne hargganchchaa patsiide yuuyyeeddino. 7 P'es'iroosi, «Godaw, Asay sugettiidde metootiyaa Ha'i Galilaa biittaa kaatiyya Heroodisekka haneedda wode, «Oonee taana bochchowe» yaagay?» geedda. yewuwaan sisiide yatti geedda. Gaasotetsaynekka itti 46 Shin Yesuusi, «Itti Asay taana bochcheedda; itti asay, «Yohaannisi hayk'uwaappe denddeedda» 47 Mishirattakka, Yesuusa iza bochchowe erettennaan yaagiyaa wode, harantu k'ay, «Beni nabatuwaappe attibeenawaa eraade, kokkoraadde yoonna Yesuusa ittuu hayk'uwaappe denddeedda» yaagiino. 9 sintsan kunddaa aggaaddu. Ayaa gaasuwaan Yesuusa Heroodisekka, «Taani Yohaannisa k'oold'iyyaa bochchaaddento iza pas'owaa ubbaa asaa sintsan k'ans's'issa diggaaddishshin, hawaadan Asay odaaddu. 48 Ikka iziw, «Ha mishirattee! Ne ammanuu haasayiyaa bitanii oonee?» yaagiide, Yesuusa neena patseedda; saro ba» yaageedda. 49 Yesuusi be'anaw koyyeedda. 10 Yesuusi kiiutowantu haasay de'ishshin, Ayihuda asaa ammanniawantu simmiide, unttunttu ootseeddawaa ubbabaa Yesuusaw suntsaa soyippe itti bitanii yeeddawe, «Ne naatta odeeeddino. Ikka unttuntta akkiide, Beetesayda hayaaddu; simmi tamarissiyyawaa metootsoppa» yaagettiyaan katamaa matan de'iyya takkasaan yaageedda. 50 Yesuusi hawaii sisiide, «Yaa'iroosaa, beedda. 11 Asay I de'iyaasaa eriide kaallina, ammanappe attin, yayyoppa! Iza pas'anawunnu» unttuntta mokki akkiide S'oossa kawutetsaabaa yaagi zaareedda. 51 Soy gelide: P'es'iroosappe, odeeenda; harggiyappe pas'anaw bessiyaawanttakka Yaak'oobappe, Yohaannisappe, naatti aabupuppenne patseedda. 12 Sa'ay omarssiyaa wode, Yesuusa naatti daayippe attin, ooniinne gelanaaddan eeno kaalliyaa tammanne laa"atuu aakko yiide, «Ha Asay gibeenna. 52 Ubbay he naattiw yekkioddenne ubbay nu yuushshuwaan de'iyya heeraa giddonne kayyottiid de'iino. Shin Yesuusi, «Yekkoppite, k'eeri katamatuwaa giddo biide, ak'iyaasaanne k'umaa gisaadduppe attin hayyabeykkku» yaageedda. 53 Iza demmana mala moyzza; ayaw gooppe nuuni hawaan hayk'k'eeddawaa eriide Aa bolla miic'c'eeddino. 54 Asay baynnasaan de'eetto» yaageeddino. 13 Shin Gidoppe attin Yesuusi izi kushiyaa oyk'k'iide, «Ha Yesuusi unttuntta, «Asaw meetettiyaabaa hinttenttu naattee, beegottai» yaageedda. 55 Izi shempuuukka immite» yaageedda. Unttunttu zaariide, «Ane biide, simminna ellekka dendda ek'k'ina maanabaa immana ha ubbaa asaw k'umaa shammenaan d'ayoppe nuw mala, Yesuusi azazeedda. 56 Izi aabunne izi ichcheshu sooluwaappenne laa"u moliyaappe haray daaya maalaletteeddingo; shin Yesuusi unttuntta, hano baawa; hewoo nuuni ha c'ora asaw k'umaa shammanaa yewuwaan oossinne odenna mala azazeedda.

mala koyyay?» yaageeddino. 14 (Gaasukka, hewaan de'iyya Asay ichcheshu sha"aa keena.) Yesuusi barena kaalliyawantu, «Ishatamu ishatamu asaa c'itan c'itan shaakki shaakki utissite» yaageedda.

9 Yesuusi tammanne laa"u Aa kaalliyawantu ittippe barekko s'eesiide, s'alahiyyaa ubbaa asaappe kessanawunne harggiyawantu patsana

15 Unttunttukka I goowaadan ubbaa asaakka k'onc'c'i beettiide, Yesuusi S'oossaa k'ofaa polanaw utisseeddino. 16 Yesuusikka ichcheshu soolluwanne Yerusaalamen hayk'k'anawaa aanana haasayeeddino. laa"u moliyaa oyk'k'iide, pude saluwaa bonggotti 32 P'es'iroosanne aanana ittippe de'iyaawantta s'eelliide S'oossaa galateedda; duutsiide, asaw gem"ishuu geeroyeeddashshin, ellekka beegottiide gishana mala Aa kaalliyawanttoo immeedda. 17 Asay Aa bonchchuwaanne aanana gatso ek'k'eenda laa"u ubbaykka miide kalleeddino. Unttuntuppe atteedda asatuwa be'eeddino. 33 He laa"u asatuu, Yesuusa dokkaa, tammanne laa"u samppaa kumeeddawaa miyyiyaappe shaakettiya wode, P'es'iroosi Yesuusa, dentseeddino. 18 Itti gallassi Yesuusi barekka «Godaw, hawaan de'iyaawe nuw lo"a gidiya diraw, woossiyaa wode, Aa kaalliyawanttukka aanana heezzu daasiya ittuwa new, ittuwa Musew, ittuwa ittippe de'ishshin, «Asay taana oona giinoo?» Eelaasaw kees's'ana» yaageedda. 34 P'es'iroosi giide unttuntta oochcheedda. 19 Unttuntta zaariide, hewaa haasay de'ishshin, shaarii yiide unttuntta kammi «Asay neena s'ammak'iyaa Yohaannisa yaagee; aggina Yesuusa kaalliyawantu yayyeeddino. 35 hara Asay k'ay Eelaasa yaagee; haray k'ay Shaariyaappekka, «Taani dooreedda ta Na'ay hawaa; beni nabatuwaappe ittuu denddeedda yaagee» I giyaawaa sisite» yaagiya k'aalay yeedda. 36 K'aalay yaageeddino. 20 Yesuusi unttuntta, «Hintteshi, taana sisetowaappe guyyiyan, Yesuusi bare s'alala oona giitee?» yaageedda. P'es'iroosikka zaariide, gidiide beettedda; unttunttukka yewuwaabarenttu «Neeni S'oossay okkeedda Kiristtoosa» yaageedda. wozanaan oyk'k'iide he wodiyaan ooninnekka ayaanne 21 Yesuusikka unttuntta, «Hawaa oossinne odoppite» odibeenna. 37 Wonttetsa gallassi, Yesuusinne heezzu yaagi minisi azaziidde, 22 «Taani, Asaa Na'ay, Aa kaalliyawantu deriyaappe duge wod'd'iya wode, daro metuwaak akkanaw bessee; c'imatuwaan, c'ora Asay Yesuusanna gaketteedda. 38 He wode k'eesatuwaak appatuwaaninne Muse higgiya asaappe itti bitanii bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, tamaarissiyaawantun is's'ettanaw koshshee; unttuntta «Tamaarissiyaawoo, taw de'iyaawe itti na'aa gido taana wod'anawanta; taanikka heezzentso gallassi diraw, neeni Aa be'ana mala neena woossay; 39 hayk'uwaappe denddanaw bessee» yaageedda. 23 k'ay iita ayyaanay wozanaa aatsenan denddiide Yesuusikka asaa ubbaa, «Taana kaallanaw dosiyaawe Aa waasissee; doonaana paaroyana gakkanaw Aa de'oppe, bare huup'iya kaddo; bare mask'k'aliya kokkorssiide, ubbaa gallassi metootsiyaawaappe gallassaan gallassaan tookkiide taana kaallo. 24 Bare attin, Aa elle yeddenna. 40 Neena kaalliyawantu he shemppuwaashshanaw dosiyaawe ubbay bayizzee; iita ayaanaa kessana mala, taani unttuntta woossaad; shin ta diraw bare shemppuwaay bayizziyaawe shin danddaybeykkino» yaageedda. 41 Yesuusi ubbay ashshhee. 25 Itti uray ha alamiyaabaa ubbaa zaariide unttuntta, «Ammanenna ha wodiyaa desha ashshiide bare shemppuwaay bayizzoppe woy barew asaw, taani hinttenanna awude gakkanaw de'anee? pac'issooppe, ayaa maaddii? 26 Asay taananinne K'ay hinttenttubaa awude gakkanaw danddayanee? ta k'aalaan yeellatooppe, taani Asaa Na'ay, ta Ne na'aa haa akkaaya» yaageedda. 42 Na'ay bonchchuwaannanne geeshsha kiitanchchatuwa yiide de'ishshin, iita ayyaanay Aa sa'aan oliide bonchchuwaanna yiaya wode aan yeellatanawaa. 27 kokkorsseeedda; Yesuusi iita ayaanaa agga gi Taani hinttenttoo tumuwaa yaagay; hawaan de'iya na'aa patsiide Aa aabboo zaariide immeedda. 43 asaappe, S'oossaa kawutetsaa be'ana gakkanaw Asay ubbaykka S'oossaa wolk'k'aama wolk'k'aappe hayk'uwaay hayk'k'ennawantu ittuu ittuu de'iino» denddowaan maalaletteeddino. 44 «Taana Asaa yaageedda. 28 Yesuusi hawaa goowaappe guyyiyan, Na'aa, Asay asaa kushiyaan aatsiide immanawaa; itti saaminttaa keena gam"ide, P'es'iroosanne hinttenttu ha yewuwa dogoppite» yaageedda. 45 Yohaannisa, Yaak'oobakka akkiide, woossanaw Shin I giyaawaa unttunttu akekibeykkino. Unttunttoo deriaya huup'iya keseedda. 29 I woossishin, Aa gelenna mala unttunttuppe geemmeedda diraw, ha deemuwaay malay laametteedda; Aa mayuukka yewuwa Yesuusa oochchanaw yayyeeddino. 46 Aa boos's'iide p'olk'k'eenda. 30 K'oppennaan laa"u kaalliyawantu, «Nu giddoppe dariyaawe oonee?» asatuu, Musenne Eelaas kesi beettiide, Yesuusanna yaagiide palumetteeddino. 47 Yesuusi unttunttu haasay de'iino. 31 Unttunttu bonchchuwaan wozanaa k'ofaa eriide, guutsa na'aa ahiide, bare

matan essiide, 48 «Ha guutsa na'aa ta suntsaan oyk'k'oppite: borssaa, k'arc'c'iitiyaa, c'aammaa, mokkiyaawe ooninme taana mokkeeda; k'ay taana gidiinakka oyk'k'oppite; asaana sarotettiidde ogiyan mokkiyaa ubbay, taana kiitteedda ta aabba mokkee. wodiyaa wurssoppite. 5 «Hinttenttu gelyaa golle Hinttenttu ubbaappe guus's'iyaawe ubbaappe dara» ubbaa kasiyan, «Sarotetsay ha gollew gido» yaageedda. 49 Yohaannisikka zaariide, «Godaw, itti yaagite. 6 He golliyaan sarotetsaa dosiyaa Asay ne suntsaan iita ayyaanatuwaa kessiyaawaa Asay de'oopppe, hinttenttu sarotay he golliyaan nuuni be'iide, nu bagga gidenna diraw, Aa diggeeddo» ak'anawaa; koyyennawaa gidooppe, hinttenttu sarotay yaageedda. 50 Shin Yesuusi Aa, «Hinttenttu giyaawaa hinttenttoo simmanawaa. 7 He golliyaan untunttoo p'alk'k'ennawehinttenttu bagga gidiyaa diraw, Aa de'iyaawaappe miiddinne ushiidde de'ishshite; diggoppite» yaageedda. 51 Yesuusi saluwaa biyaa oosanchchaw Aa dirggwuwa c'iggay koshshee; wodii matina, bare wozanaa k'ofaa Yerusaalamekko itti golliyaappe hara golliyaa yuuyyoppite. 8 «Ay zaareeda. 52 Bareppe sintsaw ubbaa yewuwaat katamaanne hinttenttu gelyaa wode, Asay hinttena giigissana mala, kiitettiyaasaa Sammaariyaa mokki akkiide mizanaw shiishshowaa ayaanne miite. katamaa kiitteedda. 53 Shin I Yerusaalame baanaw 9 He katamatin de'iyaaharganchhatuwaapatsiide denddeedda diraw, Asay Aa mokkibeykkino. 54 asaw, «S'oossa Kawutetsay hinttekko mateedda» Aa kaalliyawanttu Yaak'oobinno Yohaannisi hewaa yaagiide odite. 10 Yewuwaan k'ay ay katamaanne be'iide, «Godaw, nuuni Eelaasi ootsowaadan, tamay geloode, Asay hinttentta mokki akkenawantta saluwaappe yiide untuntta maanaadan s'eesana gidooppe he katamaa k'ad'd'aakko kesinnee, mala koyyay?» yaageeddino. 55 Shin Yesuusi guyye 11 «Nuuni hinttena yeellayanaw, haray atto nu simmiide, untuntta seereedda. 56 «Taani, Asaa gediya bollan de'iyaahinttenttoo k'ok'k'ofeetto; yewuwaan k'ay, S'oossa attin, bayizzanaw yabekk» yaageedda. Untunttu Kawutetsay hinttentukko mateeddawaa erite yaagite. harasaan de'iyaah k'eerikatamaabeeddingo. 57 12 Pirdaa gallassi ha katamattippe Sodoomaat Untunttu ogiyaanna biishshin, itti bitanii Yesuusa, katamaa gakkeedda muray kawushanawaa yaagaade «Godaw, neeni biyaasaa ubbaa taani neena kaallana» taani hinttew oday. 13 «Aayye new Koraaziine; yaageedda. 58 Yesuusi Aa, «Worakanatoo ollay, aayye new Beetesayde; hinttentun haneedda saluwaa kafatookka gollii de'ee; shin taani, Asaa Na'ay, malaatatuu S'iiloosa katamaaninne Sidoonaa gela shemppa akkiyaa sa'ay taw baawa» yaageedda. Katamaan haneeddentto, hewaan de'iyaah satuu 59 Yesuusi hara uraa, «Taana kaala» yaageedda. kayyuwaamayuwaa mayyiide, bidintsaabollan uttiide, Shin, bitanii, «Godaw, taani kasiyan baade ta aabba benippe parenttu nagaraappe simmanawantashshin. moogana» yaageedda. 60 Yesuusi, «Hayk'k'owanttu 14 Hawaa diraw, murettiya gallassi hinttentuppe parenttu hayk'k'owanttu moogino; neeni baade, aatsiide S'iiloosa katamawunne Sidoonaa katamaw S'oossa kawutetsaabaa oda» yaageedda. 61 K'ay muray kawushanawaa. 15 Hanne K'ifirinaahoome, hara bitanii, «Godaw, taani neena kaallana; shin neeni saluwaa pude d'ok'k'u gaanaw koyaad? koyruwaanta soy asaa baade sarotana» yaageedda. Duge Si'ooliyaa wod'd'anaassa. (Hadēs g86) 16 62 Shin Yesuusi Aa, «Booraa goshanaw doommowe 16 «Hinttenttu giyaawaa sisiyaa asay, taani giyaawaa ooninme guyye s'eellooppe S'oossa kawutetsaw sisee; hinttentta is's'iyaahuraytaana is's'ee; taana is's'iyaahuraytaana kiitteeddawaakka is's'ee» yaageedda. 17 Laappun tammu asatuukka, «Godaw, iita ayaanatuukka ne suntsaan nuw azazetteeddingo» yaagiide nashechchaan simmeeddingo. 18 Yesuusikka untunttoo, «Sees'aanay walk'k'antsaadan saluwaappe wod'd'ishin be'aaddi. 19 Simmi shooshshaanne sogguwaa yed'd'anaadan hinttenttu morkkiyaa s'alaliyaa wolk'k'aa s'oonana mala maataa immaaddi. Hinttentta k'ohanaweyinneekka

10 Hawaappe kaala Goday hara laappun tammu
asaa suntsiide laa"uwaa laa"uwaa ootsiide I
baanaw de'iyaah katamaa ubbaa kiitteedda. 2 Yesuusi
untuntta, «K'oychchaw gakkeedda katsay dara;
kiitettiyaasaa Asay guutsa. Simmi k'oyc'ettiiyaa katsaa
Goday, k'oychchaw kiitettiyaawantta yeddana mala
woossite. 3 Taani dorssatuwaadan wallatuwaa giddo
hinttena kiittay, biite. 4 Hinttenttu ogew ayaanne

de'enna. 20 Gidoppe attin hinttenttu suntsay saluwaa asaa gideedda itti bitanii, he baggana aad'd'iidde, maziggobiyaan s'aafetto diraw, nashettiteppe attin ha bitaniyaakko yeedda. Aa be'eedda wode aw iita ayyaanatuu azazetto diraw nashettoppite» k'aretteedda. 34 Aakkokka shiik'iide, zayitiyaanne yaageedda. 21 He wodiyaa Yesuusi Ayaanaa woyniyyaa eessaa Aa maytsaan tigiide, k'achcheedda. Geeshshaan daro nashettiide, «Saluwanne sa'aa Hewaappe guyye bare hariyaa togissiide, imatsay Godaw, neeni ha yewuwaan tamaarowanttuppenne ak'iyaa golliyaa akki beedda; hewaan bid'ayiidde aad'd'o eranchchatuwaappe gentsaade, k'eerii naanaw naageedda. 35 Wontetsa gallassi guutsa biraan k'onc'c'isso diraw, neena galatay; Ee, ta Aabboo, ayaw bare kiisiyaappe kessiide, imatsay ak'iyaa golliyaa gooppe, hawaa ootsanaw ne lo'o shene gideedda. 22 godaw immiide, «Ha bitaniyyaa taw loytsa bid'ayaa; «Ubbaa yewuu taw ta Aabbuppe imetteedda. Na'ay hawaappe daruwaa neeni kessooppekka, taani oonentto Aawuwaappe attishshin ooninne eriyaawe simmiyaa wode new c'iggana» yaageedda. 36 baawa; hewaadankka Aawuu oonentto Na'aappenne «Simmi ha heezzu asatuwaappe, paannatuwaa I k'onc'c'issanaw koyyo uraappe attin, haray ooninne kushiyen shoc'ettiide kunddeedda bitanew, lagge eriyaawe baawa» yaageedda. 23 Kaalliddekka gideeddawe hak'awaa malati?» yaageedda. 37 Yesuusi barena kaalliyaawanttukko simmi wod'd'iide, Higgiyaa tamaarissiyaawekka, «He aw k'arettowaa» untunttu s'alalaa, «Hinttenttu be'yaawaa s'eelliyyaa yaageedda. Yesuusikka Aa, «Simmi baade neenikka ayfatuu anijetteeddawantta. 24 Ta hinttew hewaadan ootsa» yaageedda. 38 Yesuusi barena odiyaawe ayee gooppe, c'ora nabatuunne kaatatuu kaalliyaawanttunna ogiyyaa biidde, itti heeraa garssa hinttenttu be'yaawaa be'anaw amotteeddinooshshin gakkeedda. Hewaan Martto geetettiyaan itti mishiratta be'ibeykkino; hinttenttu sisinyaawaakkka sisanaw bare gollen mokkaaddu. 39 Iziwukka Mayraamo amotteeddino; shin sisibeykkino» yaageedda. 25 geetettiyaan michchata de'aw; hennakka Yesuusa Itti gallassi higgiyaa eriyaawe ittuu Yesuusa gediyyaa mataan uttaade, I odiyaawaa hayzaadde de'aw. 40 Martta k'ay soybaa giigissaadde daabura de'aw; hewaa diraw Yesusakko shiik'aade, «Hanna yaagi oochcheedda. (alōnios g166) 26 Yesuusi zaariide, ta michchata, kitaa ubbaa ta bolla olina, taani taarekka «Muse higgiyaa mas'aafan s'aafettowe ayee? Neeni labbanooide s'eellaadde c'o'u gay? Hayyanaa taana ayaa gaade billay?» yaageedda. 27 Bitaniikka, maaddanaadan iziw oda» yaagaaddu. 41 Yesuusikka «Muse higgiyaa mas'aafay, «S'oossaa ne Godaa zaariide izo, «Martee, Martee, neeni c'ora yewuwaan polo ne wozanaappe, polo ne shemppuwaappe, k'oppaadde hirggaa; k'aykka metootaa. 42 Shin polo ne wolk'k'aappenne polo ne k'ofaappe siik'a; koshshiyaawe ittiba; Mayraama bareppe ooninne hewaadankka ne laggetsakkka ne huup'iyaadan akkena lo"obaa dooraaddu» yaageedda.

dosa» gee» yaageedda. 28 Yesuusi Aa, «Likke, tumuwaan gaadda; simmi neenikka hawaa ootsa; de'uwaan de'anaassa» yaageedda. 29 Muse higgiyaa tamaarissiyaan bitanii k'ay barena s'illo ootsanaw koyyiide Yesuusa, «Hanoshshin, ta laggetsay oonee?» yaagiide oochcheedda. 30 Yesuusi zaariide, «Itti bitanii Yerusalamekke lyyarkko biidde de'ishshin, ojyyaa bollar paannatuu Aa demmiide, Aa mayuwaa k'aarowaappe guyye shoc'iide, hayk'kanaw pollu goode oliide beeddino. 31 K'oppennaan itti k'eesay he ojyyaanna bide'yaawee, shoc'ettiide kunddeedda bitaniyyaa be'eedda wode, ayaanne ootsenaan miyyiyaanna aad'd'iide beedda. 32 Hewaadankka itti Leewii he ojyyaanna bide'ee. Ikka bitaniyyaa be'iide, miyyeti aad'd'eedda. 33 Shin Sammaariyaa

11 Itti gallassi Yesuusi ittisaan woosaa woossi de'ee. Woosaa wurssowaappe guyye Aa kaalliyaawanttuppe ittuu, «Godaw! Yohaannisi barena kaalliyaawantta woosaa tamaarissowaadan, nuunakka neeni waagi woossanento tamaarissa» yaageedda. 2 Ikka untuntta, «S'oossaa woossiidde yaagi woossite: «Saluwan de'ya nu aabboo, ne suntsay anijetto; ne kawutetsay yo; ne shenii saluwaan hanowaadan saankka hano; 3 Gallassaan gallassaan koshshiyya k'umaa, nuw hachche imma; 4 Nuuni nuuna naak'k'eeddawanttuwaa, ubbaa atto goowaadan, neenikka nu naak'uwaa atto yaaga; nuuna ittaappe naagappe attin, paac'yaan gelissoppa» yaagite» yaageedda. 5 K'aykka Yesuusi barena kaalliyaawantta, «Hinttenttuppe ittoo siik'o laggii de'intto giddo

bilahiyaan aakko yiide, ‹Ta siik'o laggew, taw heezzu naagooppe, Aa shaluu loytsi naagettanawaa. 22 sooluwa tal"ä; 6 Ayaw gooppe, itti ta laggetsay Yewuwaan k'ay aappe minuwaa dariyaawe yiide yiina Aa miziyaawaa d'ayaad› yaagi woosseedda Aa k'ohooppenne s'oonooppe I ammanetteeda goytte. 7 Bare gollen de'iyya Aa siik'o laggii tooraanne gonddalliyaa aappe wotsi akiide, aw soyippe haasayiidde, ‹Taana metootsoppa; penggii de'iyya miishshaa gishetti akkee. 23 «Ta bagga k'ashetteedda; tanaanaykka taananna giseeddino; gidennawe taananna ek'etee; taananna shiishshi hewaa diraw taani denddaade new ayinne immanaw beennawekka laalee. 24 «Tuna ayyaanay asaappe danddaykke› gaanawee? 8 Taani hinttenttoo keseedda wode, barew shemppiyyaa sa'aa koyyiidde, odiyaawe ayee gooppe, I aw siik'o laggiya haatsay banttsaanna aad'd'i bee. Shemppiyyaa sa'aa gido diraw, immennenttonneekka un"etsö diraw I demmennaan attooppe, ‹Taani kase yegga keseedda koyyiawaa ubbaa immee. 9 Hawaa diraw, ‹Woossite, ta golliya simmana› yaagee; 25 simmiyyaa wodekka hinttenttookka imettanawaa; koyyite, demmanita; gollii pitettiide giigowaa demmee. 26 Hewaaappe kaala, kariyaa yiide s'eesite, hinttenttoo dooyettanawaa› biide haraa aappe iita laappu tuna ayyaanatuwaa yaagay. 10 Gaasuuukka, woossiyya ubbay akkanawaa; akki yaa gellide, hewaan de'iino; he bitaniyaa de'u koyyiya uraykka demmanawaa; kariyaa yiide koyrowaappe kaallawe iitowaa gidee› yaageedda. s'eesiyya uraw, penggii dooyettanawaa. 11 «Hinttenttu 27 Yesuusi hawaa haasay de'ishshin, itti mishiratta giddoppe bare na'aw, moliyaa woossina shooshshaa, c'ora asaa giddoppe bare kooshshaa d'ok'k'u k'umaa imma giina shuchchaa immiyya aawuu de'ii? ootsaade, «Neena yeleeddawunnanne d'antseedda 12 Woy k'uuk'ulliyaa woossina sogguwaa immiyye? 13 ne daaya anijetteeddawunno» yaagaaddu. 28 Hinttenttu iita gidi de'iidde hinttenttu naanaw lo"obaa Yesuusi k'ay, «Anijetteeddawantu S'oossa k'aala immiyyawaa erooppe, yaatina saluwaan de'iyya sisiide azazettiyaawantta» yaagi zaareedda. 29 hinttenttu aawuu barena woossiyaawanttoo Ayaanaa C'ora Asay shiik'o wode Yesuusi, «Ha yeletay Geeshsha wooti darissiide immanddeeshsha?» iita; ooratsa malaataa koyyee; shin nabiyyaa yaageedda. 14 Itti gallassi Yesuusi itti bitaniyaaappe Yoonaasa malaataappe haray imettenna. 30 duudissiyya ayaanaa kessowaappe guyye duude Gaasuuukka Yoonaasi Nanawe katamaa asaw bitanii haasayaa doommina, Asay maalaletteedda. malaataa gidowaadan, Taani, Asaa Na'aykka, ha 15 Shin untuntutuppe ittuu ittuu, «Gaaleenatuwaa yeletaw malaataa gidana. 31 Away mokkiyaaasaa kaappuwaa Bi'eel-Zebuuli aw wolk'k'aa immina s'eelliyya wode, ushechcha duge bagganna de'iyya gaaleenatuwaa kessee» yaageeddino. 16 Ittuu ittuu gadiyaa kaatatta Solomonew de'iyyaa aad'd'o eratetsaa k'ay Yesuusa paac'c'anaw saluwaappe malaataa sisanaa biittaa gas'aappe yeedda diraw, pirdaa bessanaadan aappe koyyeeddino. 17 Shin Yesuusikka wode ha yeletaan denddaade pirddanawunnu; be'ite, untuntutu k'ofaa eriide untuntta hawaa yaageedda: Solomoneppukka aad'd'iyaawe hawaan de'ee. 32 «Bare giddon shaakettiyya kawutetsay ubbay Nanawe Asay pirdaa wode hinttenttu bolla denddiide d'ayanawaa; shaakettiyya golliikka kunddee. 18 pirddanawantta; ayaw gooppe, untunttu Yoonaasi Yaatina Sees'aanaa kawutetsay bare giddon odowaa sisiide parenttu nagaraa paas'i simmeedda shaakettooppe Aa kawutetsay wooti ek'k'anawee? diraussa; be'ite, Yoonaasappe aad'd'iyaawe hawaan Hinttenttu taana, ‹S'alahiyaa kaappuwaa Bi'eel-Zebuuli de'ee. 33 «Soy geliyaa asaw poo'anaadan, new wolk'k'aa immina kessa› yaagi haasayita. 19 S'omppiyyaa s'omppiide d'ok'k'asaan wotsanaappe Simmi taani bi'eel-zebuula wolk'k'aan gaaleenatuwaa attin, geemasaan woy poo'uwaa kammiyyaa kessiyaawaa gidooppe hinttenttu naanay O wolk'k'aan yewuwaappe garssanna wotsiyaawe ooninne baawa. kessanawanttee? Hawaa gidiyaa diraw, untunttu 34 Ne asatetsaw ne ayfii s'omppiyyaa mala; ne hinttenttu bollan pirddiyaawantta gidanawantta. 20 ayfii pas'a gidooppe ne kumentsaa asatetsaykka Shin taani gaaleenatuwaa kessiyaawe S'oossa poo'uwaa demmee; shin ne ayfii harggooppe wolk'k'aanna gidooppe, simmi S'oossa kawutetsay ne kumentsaa asatetsaykka d'umaa. 35 Akeeka; hinttenttukko yeeddawaa erite. 21 «Wolk'k'aama hewaa gidiyaa diraw, ne garssan de'iyya poo'uu Asay bessiyaawaadan minniide bare golliya d'umennaadan naagetta. 36 Simmi ne asatetsay

ubbay poo'uaan kumeeddawaa gidooppenne, suutsaw ha yeletay ooshettee. 51 Aabeelappe d'umeedda asatetsay neenan baynnawaa gidooppe, doommiide yarshshuwaasaappenne geeshsha ne asatetsay ubbay, s'omppii bare poo'uwaa ne bollan golliyaappe gidduaan gukkeeda Zakkaraasa poo'issiyaawaadan, ne bollan wagagga poo'uwaa suutsaa gakkanaw koyetee. Ee! Taani gay; ha yeletay gidanawaa» yaageedda. 37 Yesuusi haasaya hawoo ooshettiyaawaa. 52 «Hinttenttoo Muse higgiya wurssowaappe kaala, itti Parisaawe bitanii bare gollen eriyaawanttoo, hinttew aayye! Ayaw gooppe eraa k'umaa maanaadan ataalleedda; Yesuusikka ittippe penggyia dooyyiya k'ulppiyya akkeedda. Hinttenttu geliide gaytaan utteedda. 38 Parisaawiikka Yesuusa hintte huup'ewukka gelibeykkita; k'ay gelanaw k'umaa maanaappe kasiyaan kushiyaa meec'etti koyyiyaawanttakka diggeedda» yaageedda. 53 beennawaa be'iide maalalettina, 39 Godaykka, Yesuusi hewaappe kesowaappe guyyiyan, higgiya «Hinttenttoo Parisaawatoo, s'u'aanne shaataa tamaarissiyaawanttunne Parisaawatuu Aa ooshaan bolla bagga geeshshiita; shin hinttenttu garssay urgguntsusaanne ek'ettussaa doommeedino. 54 uuzyaaninne iitatetsaan kumeedda. 40 Hinttenttoo Aa doonaappe lo"ennabay kesooppe oyk'k'anaw eeyatoo! Bolla bagga med'd'eeddawe garssaa geeddiino; shin demmibeykkino.

med'dibeennee? 41 Shin hinttenttu s'u'aaninne shaataa garssan de'iyaawaa hiyeesatoo immite; he wode ubbabaykka hinttew geeshsha gidanawaa. 42 «Shin hinttenttoo Parisaawatoo, hinttew aayye! Ayaw gooppe, anuugaappenne s'alotiyaappe, aguppiyaa do'uwaappe, tammu kushiyaappe itti kushiya S'oossaw immiita; shin tumu pirddaanne S'oosaa siik'iyaaawaa hinttenttu aggita. Yewuaan k'ay hewaa aggenaan hawaa ootsanaw bessee. 43 «Hinttenttoo Parisaawatoo, hinttew aayye! Ayaw gooppe, Ayihuda asaa woosa gollen bonchcho utuwaa, geyaa giddonkka bonchcho sarotaa koyyiita. 44 «Asay erennaan bollanna hamettiya beettena duufuwaa malatiyya diraw hinttew aayye!» yaageedda. 45 Muse higgiya tamaarissiyaawanttuppe ituu, «Tamaarissiyaawoo, neeni hawaa yaaga haasayo diraw nuuna boraadda» yaagi zaareeda. 46 Yesuusi, «Hinttenoo higgiya eriyaawanttoo, hinttew aayye! Ayaw gooppe, Asay tookkiide danddayenna dees'o tookuwaa haraa toossiita; shin hinttenttu hintte huup'ew birad'diyankka bochchikkita. 47 «Hinttenttu aawotuu wod'eenda nabatuwaa duufuwaa loytsiyya diraw hinttew aayye! 48 Simmi hinttenttu aawotuu nabatuwaa wod'ina, hinttenttu untunttu duufuwaa bollan golliya kees's'iyya diraw, Nabatuwaa oosuu lo'a yaagiide, untunttuwaa markkattiita. 49 Hawaa diraw, S'oosaa aad'd'o eratetsay, Taani nabatuwaanne Yesuusi kiittwantta untunttukko kiittana; untunttukka hewanttuppe ituwaa ituwaa wod'anawantta; ituwaa ituwaa metootsanawantta yaageedda. 50 Hawaa gidiyaa diraw, ha alami med'ettoodeppe doommiide gukkeeda nabatuwaa

12 He wodiyaan c'ora sha"aan paydettiya
Asay ituu ittuwaay yed'd'ana gakkanaw
shiik'i de'ishshin, Yesuusi barena kaalliyawanttoo
koyro odanaw doommiidde, «Parisaawatuuwa
irshshuwaappe naagettite; hawekka lo'a malatiyya
untunttu immiyyaa iita timirriyya. 2 Shin ayaaninne
kameteedda yewuu k'onc'c'iyya kesennaan attena;
k'aykka geemmeedda yewuu erettennaan attena.
3 Hewaa diraw hintte d'umaan haasayowe
ubbay, gallassi poo'uaan sisettanawaa; hinttenttu
Asay baynnasaan hini giso golliyaan haytsaan
saasukkowe ubbay d'ok'k'u geedda sisettiya
k'onc'c'esaan awaayetanawaa. 4 «Taanaadan
ammaniyawanttoo, taani hinttew yaagay; ha'i
ashuwaa wod'iyaawantta, hewaappe kaala k'ay
ayaanne ootsanaw danddayennawantta yayyoppite.
5 Yewuaan k'ay hinttenttu oossi yayyanaw bessintto
taani hinttentta erissana; hewekka wod'owaappe
guyyiyan gaannamiyan olanaw maatay de'iya
S'oosaa s'alalaw yayyite; Ee, aw yayyite yaagay.
(Geenna g1067) 6 «Ikhcheshu suunniyaa kafatuu
santtimiyaan shamettikkinooyye? Hewanttuppe
itinnonne usa S'oossay dogenna. 7 Shin haray atto
hinttenttu huup'iyaa de'iya binnaanay ubbaykka
paydetteedawaa; hawaa diraw yayyoppite; hinttenttu
c'ora suunniyaa kafatuaappe dariita. 8 «Taani hinttew
oday; tabaa asaa sintsan markkattiyaawoo oosinne
Taanikka Asaa Na'ay, k'ay S'oosaa kiitanchchatuwa
Sintsan markkattana; 9 shin asaa sintsan taana
kaddiyaawantta taanikka asaa na'ay, k'ay S'oosaa
kiitanchchatuwa sintsan kaddana. 10 «Ta bolla,
asaa na'aa bolla, boriyaa k'aalaa haasayiyaawe

de'ooppe Aa naak'uu atto geetettana; shin Geeshsha hanoppe attin, untuntta S'oossay mizee; hinttenttu Ayaanaa bolla boriyaa k'aala haasayiyaawe de'ooppe kafatuwaappe daroppe darikkitee? 25 Hinttentuppe k'ay Aa naak'uu atto geetettenna. 11 «Asay darii k'oppiide doro wodiyaa de'anaw danddayiyaawe hinttenttu Ayihude woossiyya golliyakkko, gadiyya oonee? 26 «Simmi hinttenttu ha laafabaa ootsanaw ayissiayaawantukkonne maatay de'iyawanttu sintsa danddayennawantta gidooppe ayaw harabaw pirdaw shiishshiyaa wode, «Waagi zaaraneeeshsha? hirggettiite? 27 C'iishshatuu wooti dic'c'iinonto aane Woy ayaa giide haasayaneeshsha?» yaagiide s'eellite; untunttu kiitaan daaburikkino; puutuwaa hirggoppite; 12 ayaw gooppe, hinttena Ayaanaa suk'k'ikkino; gido shin taani hinttew odiyaawe, Geeshshay hinttenttu he saatiyaan haasayanaw Solomone hewaa keena bonchetteeddawaa gidiide, bessiyaabaa tamaarissanawaa» yaageedda. 13 Asaa he c'iishshatuaappe ituwaa malaanne mayyibeenna. garssappe itti bitanii Yesuusa, «Tamaarissiyyaawoo, 28 Hinttenttoo laafa ammanuu de'iyawanttoo, nu aabbu hayk'ina nuuni laattana mala atteeddbaa, yaatooppe S'oossay hachche beettiide, wontti taw gishana mala hayya godo ta ishaw oda» tamaan ees's'anaw olettiyya, denbbaan doliyaa yaageedda. 14 Yesuusi k'ay, «Ha bitanew, maataa hawaadan mayzziyaawaa gidooppe, hinttenttu hinttenttu bollan pirdiyyaawaa gidanaadanne hewaa wootiide untuntutuppe aatsiide mayzzennee? 29 hinttew gishanaadan taana oonee suntseeddawe?» «Hawaa diraw, «Ayaa maanee? Ayaa ushanee?» yaageedda. 15 Guijiidekka ubbatuwaa, «Asaa yaagiide ubbaa wode koyoppitenne hirggoppite. shemppoo shaluwaa duretetsay de'uwa immenna 30 Ayaw gooppe, hawaa demmanaw ha alamiyan diraw, yaaretiyaawaappenne yorattiyaawaappe de'iyaa S'oossaan ammanettena Asay hirggettiino. naagettite; duretetsaa amuwaab ubbaappekka hinttena Hinttenttoo hawe ubbay koshshiyaawaa saluwaan naagite» yaageedda. 16 Kaalliddekka hawaadan de'iyaa hinttenttu aawuu eree. 31 Hewaa haniyaawaa yaagi leemisuwaat untuntuttoo odedda: «Aw de'iyaa aggiide, S'oossaa kawutetsaa koyyite; I hinttentta biittay darissiide katsaa mokkeedda itti dure bitanii koshshiyaawaa ubbaa immanawaa. 32 «Hinttentu de'ee. 17 Ha bitanii, «Taw ta katsaa wotsanaw guutsa gidintonne, saluwaat hinttenttu aawuu bare gidiyya sa'ay banntawaa diraw ayaa ootsooshsha?» kawutetsaa hinttenttoo immanaw nashetteedda yaagiide, bare wozanaan k'oppeeedda; 18 hawaadan diraw yayyoppite. 33 «Hinttew de'iyawaa yaagi maleedda; «Taani wootane gooppe, taw de'iyaa zal"ide mank'k'o immite; kayisuu shiik'ennasaan, yeesiyya kolaade, hara aakkiiya yeesiyya med'd'ana bil"ayka meennasaan, saluwaan wurennna miishshaa yaagiide maleedda; hewaan ta katsaanne taw de'iyaa dagayiidde, ec'enna k'arc'c'itatuwa hinttenttu huup'ew miishshaa ubbaa wotsana. 19 Yaataade taana, wotsite. 34 Ayaw gooppe, hinttenttu wozanay «Ne kaac'ay daro lo;"a; new daro wodiyaw gidiyya hintte miishshay de'iyaa saan de'anawaa. 35 mas'uwaat shiishshaadda; simmi shemppaaade ma, «Hintte s'eessay danc'c'ettowaa, hintte s'omppiikka usha, nashetta» gaana» yaageedda. 20 «Shin S'oossay poo'eeddawaa gido. 36 Hinttentukka, barenttu Aa, «Ha boozaw, hachche k'amma neeni hayk'k'a. Goday yiide penggiyya k'os's'iyya wode, ellekka Yaatina ha neeni shiishsheedda mas'uu ubbay dooyyanaw bullachchaappe simmana gakkanaw oossi gidanawee?» yaageedda. 21 «Barew biittaa naagiyaa oosanchchatuwa malatite. 37 Barenttu bollan shaluwaa shiishshiyaa, S'oossaa sintsan Goday soy yeedda wode beegotti de'ishshin k'ay mank'k'o gideedda Asay ha bitaniya mala» demmiyya he oosanchchatuu anjetteeddwawantta. yaageedda. 22 Hawaappe kaala Yesuusi barena Taani tumuwaa gay; I untuntta, «Uttite» giide, bare kaalliyawantta, «Hawaa diraw, ta hinttew oday: danc'c'uwa minisiide untunttoo k'umaa aatsiide hinttenttu pas'a de'anaw ayaa maanee? Hinttenttu shoobbanawaa. 38 Goday hekka bilahiyaan woy hekka bollaw ayaa mayyanee? yaagiide hirggoppite. 23 bilahiyaappe kaala yeedda wode, beegottiide genc'c'i «Gaasuukka, shemppuu k'umaappe, k'ay asatetsay naagiidde beettiya k'oomatuu anjetteeddwawantta. mayuwaappe aad'd'ennee? 24 Ane k'uurratuwa 39 Hawaa k'ay erite; kayisuu ay saatiyaan yintto s'eellite; untunttu zerikkino; c'akkikkino; untunttoo golliyaawuu erinto, gollii bookettiyya wode c'o"u giide katsaa shiishshiyaa sa'ay woy yeessii baawa; s'eellennashshin. 40 Asaa na'ay k'oppenna saatiyaan

yaanawaa; hinttenttu giigetti naagite» yaageedda. geetettowaadankka k'ay hanee. 56 Hinttenoo 41 P'es'iroosikka «Godaw, ha leemisuwaan neeni lo'a malatiyaa iitattoo, sa'aanne saluwaa s'eelliide, odiyaawe nu s'alalaassee haraa ubbawukka ittippe hananawaa eriita; shin ha wodiyaabaa wooti eranaw oday?» yaageedda. 42 Godaykka, «Simmi untunttu danddaykkitee? 57 «Wode hinttenttu s'illo gideedda bare soy asaw k'umaa immanaw bessiyaa saatiyan yewuwaan hinttenttoo ayaw pirddikkitee? 58 Ne immana mala, Aa goday suntsiyaa ammanetteedanne morkkiyaanna ittippe pirdiyya daannaa sintsan eranchcha miziyyaa k'oomay oonee?» yaageedda. shii'kanaw boode, biro ogiyaa bolla de'ishshin 43 Goday simmiyyaa wode hawaadan kiitettiina sigetta digga. Hewe d'ayooppe neena goochchiide demmiyya k'oomay I anijetteeddawaa. 44 Taani pirdiyya daannaakkko afana; daannaykka polisew hinttew tumuwaa oday; de'iyyaa mas'uwaan ubbaa aatsi immanawaa; polisii k'asho gollen yegganawaa. bollan Aa suntsanawaa. 45 Yewuwaan k'ay he 59 Taani new odiyaawe, wurssetsaa ac'uwaan c'iggana k'oomay, «Ta goday elle yeenna; gam"anawaa» gakkanaw hewaappe kesakka» yaageedda.

yaagi bare wozanaan k'oppooppennne attumanne mac'c'a k'oomatuwa shochchaa doommooppe, k'aykka kooyowaadan muussaanne ushshaa, matsottussaakka doommooppe, 46 he k'oomaa goday, I k'oppenna gallassinne sid'ibeenna saatiyan yaanawaa; he wodiyaan Aa k'ans's'ereetsiide, Aa gishuwaa kaac'aakka ammanennawantunna ittisaa udanawaa. 47 Bare godaa sheniyyaa eriide giigennawenne Aa sheniyaadan kiitettena k'oomay, I iita d'oobaa d'oobettanawaa. 48 Eribreenawwe k'ay d'oobettanaw bessiyaawaa ootseeddawe, guutsaa d'oobetee. Darobay imetteedda asaa ubbaappe, aappe darobay koyetee; wolk'k'aama hadaray imettowaappe, aappe darissiide koyetee. 49

Yesuusi, «Taani yeeddawe, ha sa'aa bolla tamaa satsanaassa; ha"ikka ees's'eeddento, taana ay keena nashechchanaweeshsha. 50 Taani s'ammak'ettana metuwaa s'ink'k'atay polettana gakkanaw waanaade un"ettaytaa! 51 Ha sa'aa taani yeeddawe, sarotetsaa ahanaassa malatiyee? Hinttew malatoppo. Taani yoowe, sarotaw gidennaan shaakkanaassappe attin.

52 Ayaw gooppe, ha"ippe doommina itti golliyan de'iyyaa ichcheshu asatuu shaakettanawantta; heezzatuu laa"atuwaa bolla, laa"atuukka heezzatuuwa bolla denddiide walak'ettanawantta. 53 Aawuu na'aa bolla, na'aykka aawuwaa bolla, aata naatti bolla, naattakka aatti bolla, bollotatta na'aa machchi bolla, na'aa machchakka bollotatti bolla, walasaan denddiide shaakettanawantta» yaageedda. 54

K'aykka Yesuusi asaw, «Away wulliyaa baggana hintte shaariyaa be'ooppe, «Ha'i ha saatiyan hekko wolk'k'aama iray bukkana hanee» yaagiita; tumukka k'ay bukkee. 55 Duge baggana c'arkkuu c'arkkoode, «Hachche shammanawaa» yaagiita;

13 He wodiyaan itti itti asatuu Yesuusakko yiide

P'ilas'osi Galililaas asaa wod'iide untunttu suitsaa yaarshshuwaanna ittippe walakkeeddawaa aw odeeddino. 2 Yesuusikka zaariide, «Hawantu Galililaas asatuu hayk'k'eedda diraw, yaatina untunttoo hara Galililaas asaa ubbaappekka aad'd'iide nagaranchchatuwa gadowanta malatiinoo? 3 Taani yaagay, hawaadan gidenna; yewuwaan k'ay hintte nagaraa paas'iide nagaraappe simmennaan is's'ooppe, hinttenttu ubbatuukka hawaadan hayk'k'iita. 4 Woy Salihooma gimbbii untunttu bolla kunddiide, wod'eenda tammanne hosppun asatuuwa Yerusalamen de'yaawantu ubbaappe aad'd'iide naak'k'owanta malatiinoo? 5 Hawaadan gidenna yaagay; yewuwaan k'ay nagaraa paas'ana d'ayooppe ubbatuukka hawaadan bayanita» yaageedda. 6 Yesuusikka hawaadan yaagi leemisuwaan odeedda, «Itti bitanew woyniyyaa turaa goshshaa gaden toketteedda balasiyaa geetettiyyaa ayfii meetettiyyaa mitsatta de'aw; he bitaniikka mitsatta ayfaaddenttonne giide yeeddawe, ayinnekka ayfiyya demmibeenna. 7 Woyniyyaa turaa naagiyaawaa I, «Taani ha balasiyaa geetettiyyaa mitsattippe ayfiyya demmanaw heezzu laytsaa simerettaade ayaanne demmabeykke. Hewaa diraw deka dentsa digga; ayaw biittaa c'oo melissay?» yaageedda. 8 Naagiyaawekka zaariide, «Godaw, taani I yuishshuwaan harumanawunne pituwaa olanaw, ha laytsaa s'alalaw basha. 9 Sintsaayfoppe lo'a; shin ayfenaan is's'ooppe dekettu geedda» yaageedda. 10 Yesuusikka itti Sambataa gallassi Ayihuda woosa gollatuwaappe ituwaan tamaarissi de'ee. 11 Hewanikka tammanne hosppun laytsaa kumentsaan tuna ayyaanay k'uunisseedda mishiratta de'aw. Izakka suuraade ek'k'anaw ayinne danddayabeyku.

12 Yesuusikka izo be'eedda wode s'eesiide, «Ha yaaganawantta. 27 «Yesuusi k'ay, *«Taani hinttentto mishirattee, ne hargiyapape pas'aadda»* yaageedda. oday; hinttenttu hak'appe yeeditentto, taani 13 Yesuusi bare kushiyaa izi bolla wotsina, he wode hinttentta erikke; ubbatuukka makkalanchchatuu suura sitti ga ek'k'aade bare S'oossa galataaddu. ta mataappe haakkite» yaagaanawaa. 28 14 Shin Ayihuda woosa golle kaappuu K'ay Yesuusi «Abraahaamo, Yisaak'i, Yaak'oobinne nabatuu Sambbataan patseeddawaa diraw hank'k'etti ubbay hinttenttu karen ek'kishshin, S'oossa zaarowaashshin asatuwaa, «Kiittanaw bessiyya kawutetsaan de'iyaawantta hinttenttu be'iyya usuppu gallassatuu de'iino; he gallassatun yiide wode, hinttenttoo yekonne achchaa d'ak'uwaas pas'iteppe attin Sambbataan gidenna» yaageedda. gidanawaa. 29 «Asay away doliyaasaappenne 15 Godaykka zaariide, «Ha lo"a malatiyya iita asatoo, wulliyaasaapppe, k'ay killibaggappenne hirkibaggapape hinttentuppe ittuukka Sambbata gallassi booraa yiide, S'oossa kawutetsaa gaytaan uttiino. 30 magaduwaappe woy hariyaa gaas'aataappe billiide Be'ite; guyyeteeddawantu, sintsatanawantta; haatsaa ushshanaw afennee? 16 Hanna Abraahaamo sintsateeddawantu k'ay guyyetanawantta» yaraa gideeddawunna, tammanne hosppun laytsaa yaageedda. 31 He wode Parisaawatuwaappe ittuu kumentsaas s'alahii k'achcheeddawunna sambbata ittuu Yesusakko yiide, «Heroodise neena wod'anaw gallassi he k'ashuwaappe biletanaw bessekkee?» koyyiya diraw, hawaappe ba digga» yaageeddi. yaageedda. 17 Hawaa odedda wode ek'ettiaawantu 32 Yesuusi zaariide, «Biide he worakanaw, ubbay yeellateeddi. Asay ubbay k'ay I ootsedda *«Hachchenne wontti iita ayyaanatuwaa kessana; maalalissiyya oosuwaan ubbaan nashetteeddi.* 18 harganchchatuwaakka patsana; heezzentso Yesuusikka, «S'oossa kawutetsay ayaa malatii? I gallassi ta oosuwaan wurssana» yaagite. 33 ayaa malatintto, taani hinttentta woota bessoo? 19 Hanoppe attin nabii Yerusaalamepppe harasaan S'oossa kawutetsay sannaafic'iyya geetettiyya k'eerii hayk'k'anaw bessena diraw, taani hachche, wonttinne mitsatti ayfiyaa malatee. He mitsatti ayfiyaa Asay wonttipeeshi ogiyya bolla de'anaw bessee. 34 akkiide goshshaa garssan zereedda; zerettoonna «Yerusaalame katamaa asaw, Yerusaalame katamaa dic'c'aade wogga mitsaa gidaaddu; yaatina saluwaa asaw, Nabatuwaa wod'iyaawanttoo, hinttentukku kafatuukka izi aac'aa bolla parenttoo golliyya kiittowannta shuchchaan c'addiyaawanttoo, kuttatta kees's'eeddino» yaageedda. 20 Yesuusikka zaariide, bare maratuwaa bare k'efiyaappe garssanna shiishsha «S'oossa kawutetsay ayaa malatintto, taani hinttentta hap'piyaawaadan, taani hinttenttu naanaa itti gadiyaa woota bessoo? 21 Itti mishiratta heezzu keriyaa shiishshanaw aappu gede koyaadditai! Shin taana d'iiliyya akkaade, munak'k'eedda munak'ay ubbay diggeeddi. 35 Be'ite; S'oossay hinttenttu golliyya denddana gakkanaw, aan tigeedda irshshuwaa ayinne olibeenna; taani hinttenttoo yaag; hinttenttu, malatee» yaageedda. 22 Hewaappe kaala Yesuusi *«Godaa suntsaan yiyaawe anjieteeddawaa»* gaana Yerusaalame biide, wogga katamaaninne k'eerii gakkanaw, taana be'ikkita» yaageedda.

katamaan de'iyya asaa tamaarissiidde aad'd'eenda. 23 He wode itti bitanii shiik'iide Aa, «Godaw, S'oossa pirddaappe attiyaawantu guutsa asaa s'alalee?» yaageedda. Hewaappe guyye Yesuusi untuntta, 24 *«Taani hinttenttoo oday; un'a penggiyanna gelanaw baas'etite. C'ora Asay gelanaw koyyiino; shin danndaybeykkino.* 25 Golliyaawuu denddiide, ifitsaa k'achchowaappe guyye hinttenttu karen ek'k'iide, «Godaw, Godaw, nuw dooyaarikkii» yaagiide s'eessaa doomiyaa wode, ikka zaariide, *«Hak'appe yeeditentto, taani hinttentta erikke»* yaaganawaa. 26 «He wode hinttenttu, *«Nuuni neenanna ittippe meeddo; usheedio; neeni nu heerankka tamaarissaadda»*

14 Sambbata gallassi Parisaawatuwaappe suntsatuwaappe ittuwaa golle Yesuusi k'umaa maanaw geleedda wode, ayaa kiittintto be'anaw asatuu naagi de'iino. 2 Bollay gaafina metootiyya itti bitanii Yesusappe sintsanna de'ee. 3 Yesuusi higgiyaa tamaarissiyaawanttanee Parisaawatuwa, «Sambbataan patsanaw danndayettennee?» giide oochcheedda. 4 Unttuntukka c'o'u geeddi. I he bitaniyaa bollaa bochchi patsiide Aa moyzzedda. 5 Yesuusi untuntta, *«Hinttentuppe harii woy booray olaan kunddintto, Sambbataa giide elleelli kessennawee oonee?»* geedda. 6 Unttuntukka ha yewoo itti

zaaruwaanne immanaw danddayibeykkino. 7 Yesuusi odeeenda. He wode Goday daro hank'k'ettiide, bare shoobettowantu bonchchosaa dooriaya wode golliyaan kiitettiya k'ooma, «Hini katamaa ogiyaanne s'eeliide, 8 «Ooninne bullachchaa s'eesooppe, loosso ogiyaa elleellaade kesa; mank'k'atuwaanne bonchchetteeddasaan uttoppa; ooni eri neeppe gunndatuwaa, doomatuwaanne k'ook'atuwaa haa aatsiide bonchchettowe s'eesetteeddawaa gidanawaa. akkaade ya» geedda. 22 «Aa k'oomaykka, «Godaw, 9 Neenanne aanne s'eesawe yiide, «Hawo, utuwaa neeni taana azazowaadan ootsaad; shin ha»ikka hara aw yeedda» yaagina; he wodiyaa yeellataade asaa akkiya sa'a de'ee» geedda. 23 Godayka s'adenna de'iyyaa saan utuwaa doommaasa; 10 bare k'oomaa, «Ta gollii kumanaadan hini ogiyaappe Yewuwaan k'ay neeni s'eeseteto wode neena kare bagganne dirssaa gas'aa ubbaa kesaade, s'eesowe yiide, «Ta laggew, killi d'ok'k'asaan utta» asaa ta golle akkaade ya. 24 Ayaw gooppe, koyro gaana mala, baade ubbaappe hokasaan utta; he ta golle shoobetteeddawantuppe itti asaynne ta wode neenanna ittippe utteeddawantu ubbatuwaa k'umaa meennaa geedda» yaageedda. 25 C'ora Asay sintsan new bonchchuu imettanawaa; 11 Bare Yesuusanna ittippe bide'iyyaa wode, ikka asaakko huup'iyyaa d'ok'k'u ootsiyyaa ubbay toshettanawaa; guyye simmiide, 26 «Ooninne taakko yiyaawe bare huup'iyyaa toochchiyaawantu d'ok'k'u giino» de'ooppe bare aabbanne aatto, bare machchattonne yaagi leemisuwaa untunttoo odeeenda. 12 bare naanana, bare ishatuwaanne michchatuwaa, Yesuusi barena s'eeseeddawaa zaariide, «Neeni bare de'uwaashshenaan taappe aatsi dosooppe, laas'aa woy kawuwaan giigisseeda wode, ne taana kaalliyaaawaa geetettanaw danddayenna. 27 laggetsatuwaa woy ne ishatuwaan woy dure ne Ooninne bare mask'k'aliyyaa tookkiide, ta geeduwa shooratuwaa s'eesoppa; ayaw gooppe, untunttu kaallennaan d'ayooppe, taana kaalliyaaawaa gidanaw neena parenttu taraan s'eesiide kushiyaa c'iggana danddayenna. 28 «Hinttentuppe ittuu shuchchaa danddayino. 13 Shin ataalliyaabaa giigisseeda wode, golliyaa kees's'anaw koyyooppe, kiitaa wurssanaw hiyyesatuwaa, gunndatuwaa, doomatuwaanne gidiyaa shaluwaan kasetiide utti heetennawee oonee? k'ook'atuwaa s'eesa. 14 Unttuntu new kushiyaa 29 Hewe d'ayooppe, golliyaa doommiide, kiitaa zaaranaw danddayennawantta gidiyaa diraw, neeni wurssanaw wolk'k'ay is's'ooppe, 30 be'eeddawantu anjettanaassa. S'illatuu hayk'uaappe denddiyyaa ubbay, «Ha bitanii kees's'anaw doommeedda; shin wode S'oossay new kushiyaa zaaranawaa» kiita wurssanaw danddaybbeena» giide k'ilic'lino. 31 yaageedda. 15 Yesuusi haasayaa wurssiyaa «Woy tammu sha'a olanchchatuwaa oyk'k'eedda wode, k'umaa maanaw utto asaappe ittuu hawaa itti kaatii, hara laatamu sha'a olanchchatuwaa sisiide, «S'oossaakawutetsaa gaytaan uttiyaawe oyk'k'eeddawantunna olettanaw danddayooppene anjetteeddawaa» geedda. 16 Yesuusikka hawaadan koyronna, taani s'oonganee s'oonikkitaashsha giide geedda; «Itti bitanii daro lo'o kawuwaan giigissiide, utti k'oppennee? 32 Barew danddayettennaan c'ora asatuwaa s'eeseedda. 17 Kawuwaan wodii d'ayooppe, olaw yiyaan yekko kaatii haakuwaan gakkina, kase s'eesettowantta, «Ha'i kawuu giigeedda, de'ishshin kiittiide sigettanaw woossee. 33 haayite» giide s'eesana mala bare gollen kiitettiya Simmi hawaadankka hinttentuppe ooninnee barew k'oomaa untuntukko kiitteedda. 18 Shin ubbatukka de'iyaawaa ubbaa aggenawe, taana kaalliyaaawaa ittippe, beenaadan aggana mala woosseeddino; gidanaw danddayenna. 34 «Mas'inii lo'a; shin koyro bitanii k'oomaw odiidde, «Taani biitta lok'ilok'enanaan d'ayooppe, laa'entso Aa wooti shammeedda diraw baade be'anaw koshshee; hewaa lok'ilok'issanaw danddayetti? 35 Biittawukka lo'enна; diraw hayya godo taw hank'k'ettoppaarikki» geedda. tu'eyanawukka maaddennawaa gido diraw, Asay Aa 19 «Laa'entsiyaawe k'ay, «Taani ichcheshu waatsa oli aggee. Sisiyaa haytsay de'iyaawe hawaa siso» booratuwaa shammeeddawantta waas'a be'anaw yaageedda.

biyaa diraw, hayya godo taw hank'k'ettoppaarikki» geedda. 20 «Haray k'ay, «Taani machchatto akkeeda diraw, yaanaw daanddayabeykki» geedda. 21 «K'oomaykka yiide bare godaw, hanowaa ubbaa

15 Itti gallassi, k'aras'aa shiishshiyawantunne nagaranchchatuu ubbay Yesuusa sisanaw aakko shiilk'eeddino. 2 Parisaawatuunne Muse higgiyaa tamarissiyaawantu, «Ha bitanii, nagaranchchatuwaa

shiishshiyaawaannte untuntunna k'umaa miyaawaa» yaagana; «Ta aabboo, S'oossaakka neenakka yaagiide zuuzummeeddino. 3 Yesuusikka naak'k'aad; 19 Hannippe guyye ne na'a yaagettaade leemisuwaan zaaruwaan hawaadan yaagi odedda; 4 s'eessettanaw bessikke; new kiitettiyaawanttuppe «S'euut dorssay de'iyya uray hinttenttu giddoppe ittuwaadan taana wotsaarikkii gaana» geedda. 20 de'intto hewaappe ittuu bayintto udduppu tammanne He man"iyan denddiide bare aabbukko yeedda. udduppunuwaan denbbaan aggiiide bayeeddawaa «I biro haakuwaan de'ishshin, aawuu be'iide, aw beettana gakkanaw koyyennawe oonee? 5 k'arettedda; aakko wos's'i biide, Aa idimmi yereeda. Demmeedda wode nashechchaan bare hashiyaa 21 «Na'aykka, «Ta aabboo, taani S'oossaakka bollan dorssaa tookki, 6 bare golle simmiide, bare neenakka naak'k'aad; hannippe guyye ne na'a dosiyaawanttanne shooratuwaappe ittippe s'eesiide, geetettaade s'eessettanaw bessikke» yaageedda. «Bayeedda ta dorssaa demmo diraw, taananna 22 «Shin aawuu bare oosanchchatuwaa, «Elleelli ittippe nashettite» yaagiide odee. 7 Hewaadankka biide, ubbaappe dooretteedda lo"o mayuwaa nagaraa paas'etsaa koshshenna udduppu tammanne ahiide, Aa mayzzite; Aa birad'd'iyan migiduwaa, udduppu s'ilatuwaappe aatsiide nagaraa paas'iyaa Aa gediyankka c'aammaa wotsite. 23 Mod'd'eedda itti nagaranchchaan saluwaan daro nashechchay korumaa ahiide shukkite; moytte, nashettotye. 24 gidanawaa. 8 «K'aykka tammu naahaasiya santtimii Ayaw gooppe, hawe ta na'ay hayk'k'eedda; shin de'iyya mishiratta tammuwaappe ittuu bayintto ha'i pas'eedda; bayeedda; shin ha'i beetteedda» demmana gakkanaw s'omppiyaa s'omppaade, golliya yaagina, nashechchaa doommeeddino. 25 «He pittaade loytsa koyyennawunna iza oonee? 9 Izakka wodiyaan, bayira na'ay gaden de'iyaawee yiide gollekko demmeedda wodiyaan bare dosiyaawanttanne bare matiyya wode, yetsaanne duruwaan kooshunchchaa shooratuwaappe ittippe s'eesaade, «Taappe bayeedda siseedda. 26 Ikka yewuu ayentto eranaw koyyiide, santtimiyya demmeedda diraw, taananna ittippe k'oomatuwaappe ittuwaappe s'eesiide, «Hawe ayee?» nashettite» yaagaade odaw. 10 Hewaadankka nagaraa giide oochcheedda. 27 K'oomatuukka, «Ne ishay paas'iyaa itti nagaranchchaan gaasotetsaan S'oossaa saro yeedda diraw, ne aabbu mod'd'o korumaa kiitanchchatuwaa sintsan nashechchay hananawaa» aw shukkeedda» yaagi odeddino. 28 «Bayira yaageedda. 11 Gujiide Yesuusi, «Laa"u naanay na'ay hank'k'ettiide golle gelikke yaagi is'sina, de'iyya itti bitanii de'ee; 12 untuntuppekka teefa aawuu karew kesiide, gelanaadaa woosseedda. 29 na'ay, «Ne mas'uwaappe taana gakkiyaawaa imma» Shin I zaariide bare aabba, «Hekko hawaa keena geedda. Aawuukka bare mas'uwaappe naanaatoo wodiyaan k'oomaadon new kiitettaad; ne azazowaappe gisheeda. 13 Guutsa wodiyaappe guyyiyan ittuwaannekka pac'issa beykke; ta laggetsatuwaannte teefa na'ay barena gakkeedawaa ubbaa shiishshii ittippe nashettana mala haray atto itti deeshshaa akkiide hini haako gade beedda; hewaan bare bul"uwaanne taw imma beykke; 30 shin hawe ne akkeedda miishshaa ubbaa laali wurssi aggeedda. na'ay ne miishshaa c'aaratuwaannte ittippe diifissiide 14 Ikka de'iyaawaa ubbaa wursseeddawaappe yiina, d'iiko booraa shukkaadda» yaageedda. 31 guyyiyan he gaden wolk'k'aama koshay geleedda; «Aawuukka Aa, «Ta na'aw, neeni ubbaa gallassaa ikka metuwaan un"ettussaa doommeedda. 15 taananna ittippe de'aa; taassa gideedday bayubbayka Hawaa diraw he gaden de'iyaawanttuppe ittuwaakko newaa. 32 Shin hawe ne ishay, hayk'k'eeddawe pas'o shiik'iide, «Taana new k'oomaa ootsaarikkii?» yaagina, dirawunne bayeeddawe beetto diraw, nuuni miiddinne bitaniikka bare guduntsaa wudiyya heemmana ushiidde nashettanaw bessee» yaageedda» giide mala Aa dembbaa yeddeedda. 16 Guduntsaa odedda.

wudii miyaa hal"uwaan maanaw amotteedda; shin hewenttokka aw immiyaawe beettibeenna. 17 «Bare bayizzuwaappe ero wode, «K'umay s'ooniide sa'aan attiyya ta aabboo ootsiyaawantu aappunee; shin taani hawaan koshaa hayk'k'ana mataytaa? 18 Denddaade ta aabbukko baanee» hawaadan

16 Yesuusi barena kaalliyaaawanttoo odiidde, «Itti dure bitanii, bare golliya ubbaa bolla suntseedda itti bitanii de'ee; shin ha bitanii Aa miishshaa bayizze yaagiyya zigirssay Aa gakkeedda; 2 hewaa diraw bare suntseedda bitaniyaa s'eesiide, «Hawe taani sisiyya yewuu ayee? Hannippe guyye

neeni ta Golliyaaninne ta miishshaa bola taappe nabatuu s'aafeedda mas'aafaa Yohaannisa wodiyaa garssanna suntsettaade kiitttanaw danddayabeenna gakkanaw Asay azazettiidde de'eeddino; hewaappe diraw, hachche gakkanaw kiietteedawaa heettaade kaala k'ay S'oossa kawutetsay odetteedda; Asay sheed'd'a» yaageedda. 3 «Suntsetteedaw bare ubbay yaa gelanaw keesetee. 17 Shin higgiyaappe wozanaan, «Ta goday taana suntsatetsaappe kolana ittibay attiyaawaappe saluunne sa'ay aad'd'iyaawe hanee; shin ta waanooshsha? Goshanaw wolk'k'ay taw matattee. 18 «Bare machchatto billiide hararo baawa; woossanaw k'ay taw pokkee. 4 Ta ootsanabaa akkiyaawe ubbay woshummee; k'ay asinaappe ta eray; I taana suntsatetsaappe kessooppe, biletteedda mac'c'awuno akkiyaawe ooninnekka barenttu golle biina, taana mokkiyaa laggetsatuwa woshummee. 19 «Gatii loysiide al'o gideedda taani demmana» yaageedda. 5 «Bare godaappe mayuwaa mayyiiddinne gallassaan gallassaan shaluwaa tal"eedda asatuwaa huup'iyaan huup'iyaan otoruaan nashettiidde de'iyya itti dure bitanii s'eesiide, koyro bitaniyaa, «Neeni ta godaappe de'ee. 20 K'aykka kumentsaa asatetsan maytsay woyssa keena shaluwaa tal"addii?» yaageedda. 6 de'iyya itti Ali'aazara geetettiya hiyeesay, ha dure «Ikka, «Taani s'eeetu baareetaa kumeedda zayitiyya bitaniyaa kariyaan giseedda. 21 Ha dure bitaniyaa tal"aad» yaageedda. «Suntsetteedda bitaniikka, samppaappe laaletteedda suuppaa maanaw amottue; Neeni paramana warak'ataa hey; uttaade ellekka haray atto kanatukka yiide Aa maytsaa laac'c'iino. «Ishatama» gaade s'aafa yaageedda. 7 «Hewaappe 22 «Ha hiyeesaa bitanii hayk'k'ina, kiianchchatuu hara bitaniyaa, «Neeni aappunuwaa tal"addii?» Aa Abraahaamo bagga bonchchosaa afeeddino; yaageedda. «S'etu k'un"aa zarggaa» yaageedda. dure bitaniikka k'ay hayk'k'iide moogetteedda. 23 «Suntsaykka, «Warak'ataa hey; hospun tamma gaade Si'ooliyan daro seelettiidde de'ishshin, d'ok'k'u s'aafa» yaageedda. 8 «He suntsay c'inc'c'atetsaan ootseedda diraw, Aa goday Aa galateedda; ayaw gooppe, ha alamiyaa Asay barenttuwoo goo'uwaa asaappe aad'd'eedda c'inc'c'atuwaa. (aiōn g165) 9 «Taani hinttenttoo yaagay, «Ha alamiyaa shaluu wuriyaa wode, med'inaw wurenna golliyan hinttentta mokkana mala, ha miishshaan hinttenttoo laggiyaa demmite. (aiōnios g166) 10 Laafa yewuuaan ammanetteedawe, woggabaankka ammanettee. Shin lo'o de'uwaan ammanettibeennawee, woggabaankka ammanettentta. 11 Simmi hinttenttu ha alamiyaa shaluuwaan ammanettennawaa gidooppe, tumatetsaa haatsaan bochchiide, ta ins'sarssaa irs'sissanaadan hinttenttoo oonee hadaraa giide immanawe? aad'd'anaw koyyiawanttu aad'd'ennaadan, yaan 12 Hinttenttu hara asaa shaluuwaan ammanettennawaa de'iyaawanttukka k'ay haa nuukko pinnennaadan, gidooppe, hinttenttu miishshaa oonee hinttenttoo nu giddoninne hinttenttu giddon woggaa aafuu immanawe?» geedda. 13 «Itti kaala laa"u godatoo med'etteedda» yaageedda. 27 «Dure bitaniikka, k'oomatanaw danddayiyaawe ay k'oomaykka baawa; «Abraahaamo, simmi hewaa gidooppe, neeni ayaw gooppe, ittuwaa is's'iide, haraa dosee; woy Ali'aazara ta aabbu golle yeddana mala, neena ittuwaa bonchchiide, haraa kad'ee; S'oossawunne woossay. 28 Ayaw gooppe, taw ichcheshu ishatuu shaloo moodettanaw danddaykkita» yaageedda. de'iyya diraw, untunttu k'ay ha metuwaasaa yeenna 14 Shaluuwa dosiyyaa Parisaawatuu hawaa ubbaa mala, untunttoo Ali'aazar biide markkatto» yaageedda. sisiide, Yesuusa bolla k'ilic'eeddino. 15 Shin Yesuusi 29 «Abraahaamo k'ay, «Musenne nabatuu s'aafeedda untuntta, «Hinttenttu asaa sintsan hinttentta s'illo asaa mas'aafay untunttoo de'ee; he mas'aafay giyaawaa ootsiyaawantta; shin S'oossay hinttenttu wozanaa untunttu sisiino» yaageedda. 30 «Dure bitanii, «Hi'i; eree; ayaw gooppe, asaa sintsan bonchchetteedawee Abraahaamo, ta aabboo, hewaa gidenna; shin itti S'oossa sintsan tuna gidee. 16 «Muse higgiyaanne bitanii hayk'uwaappe denddiide, untunttukko bintto,

unttunttu barenttu nagaraa paas'iide, simmanawantta> kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, S'oossaa bonchchiidde yaageedda. 31 «Abraahaamokka, *«Unttunttu Musenne simmeedda.* 16 Galatiiddekkä Yesuusa gediyaan nabatuu s'aafeedda mas'aafaa sisennawaa gidooppe, matan gulbbateedda. He bitanii Sammaariyaa asaa. haray atto itti uray hayk'uwaappe denddi yinttokka 17 Yesuusi zaariide, *«Tammuu pas'ibeykkino?* ammanikkino> geedda» yaageedda.

17 Yesuusi barena kaalliyawantta, *«Asaa baletsiyaawe yeennaan attena; shin baletsiyaawaa ahiyaa uraw aw aayye;* 2 He bitanii ha guutsatuwaappe ittuwaa baletsiyaawaappe, gaac'c'iayaa wos'aa bare k'ood'iyaan k'ashettiide abbaan mitettiyaawe aw lo'a. 3 Hintte huup'ew naagettite. *«Ne ishay neena naak'k'ooppe, Aa zora. K'ay nagaraappe I simmooppe, aw atto yaaga.* 4 Itti gallassi I neena laappu gede naak'k'iide, laappu gedekka, *«Neena ta naak'k'aad, taana maara> giidde neekko yooppe, aw atto ga» yaageedda.* 5 Kiitetteeddawanttukka Godaa, *«Nuw ammanuwaa gujja» yaagiide oochcheeddino.* 6 Godaykka, *«Hinttew sannaafic'iayaa ayifiyaa keena ammanuu de'intto, hinttenttu ha boo'iyaa, *«Hawaappe shodettaade, abbaan tooketta> gintto hinttew eeno gaana» yaageedda.* 7 K'aykka Yesuusi, *«Hinttuppe goshiyaawe woy miyaa heemmiyaa k'oomay de'iyaa Asay hak'et de'ooppe, goshsha gadeppe woy miyaa gadeppe simmo wode ellekka, *«Haaya shemppa akka, k'umaa maanaw utta> yaagiyaawe oonee?* 8 Yewuwaan k'ay, *«Ta maana kawuwaa giigissa; ta maananne ushana gakkanaw minnaade taana ek'k'aade miza. Heweappe guyye new ma, usha> yaagiyaawaa gidennee?* 9 He k'oomay kiitetteeddabaa ootseedda diraw, he bitanii galatanaw bessennee? 10 Hewaadankka hintte k'ay Asay hinttena kiltto oosuwaan ootseedda wode, *«Nuuni maaddenna k'oomatuwaa; nu ooso s'alalaa ootseeddo> yaagite» yaageedda.* 11 Yesuusi Yerusalame biidde, Galiilaappenne Sammaariyaa giyaa gadatuwaappe giddluwaanna aad'd'eedda. 12 I itti guutsa katamato gelyiay wodiyaan, haakuwaan ek'k'eedda tammu oolluaan oyk'etteeddawantu Aa be'eeddingo. Unttunttukka haakuwaan ek'k'iide, 13 barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, *«Yesuusa, Godaw, hayya godo nuuna patsaarikkii!» yaageeddingo.* 14 Yesuusi unttuntta be'iide, *«Biide, hinttentu bollaat k'esatuwaa bessite» yaageedda.* Unttunttukka k'esatuwaakko bide'iidde oolluaappe pas'eeddingo. 15 Unttunttuppe ittuu bare harggiyaappe pas'eeddwaa be'iide, bare**

kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, S'oossaa bonchchiidde yaageedda. 16 Galatiiddekkä Yesuusa gediyaan nabatuu s'aafeedda mas'aafaa sisennawaa gidooppe, matan gulbbateedda. He bitanii Sammaariyaa asaa. haray atto itti uray hayk'uwaappe denddi yinttokka 17 Yesuusi zaariide, *«Tammuu pas'ibeykkino?* ammanikkino> geedda» yaageedda. Yatina udduppunatuu hak'an de'iinoo? 18 Ayihuda asaa gidenna Sammaariyaa bitaniyaappe attin, S'oossaa bonchchanaw simmeedawantu baawa guussee?» yaageedda. 19 Yesuusi Aa, *«Dendda ba; ne ammanuu neena patseenda» yaageedda.* 20 Parisaawatuu itti gallassi, *«S'oossaa kawutetsay awude yaannee?» giide oochchina Yesuusi, *«S'oossaa kawutetsay hinttenttu naagiyaa ogijaan yeenna» yaagi zaareedda.* 21 K'aykka, *«Ooninne, S'oossaa Kawutetsay hawaan de'ee», woy *«Hewaan de'ee» gaanaw danddayenna; S'oossaa Kawutetsay hinttenttu wozanaa giddon de'ee» yaageedda.* 22 Yesuusi barena kaalliyawanttoo odiidde, *«Asaa Na'ay k'onc'c'iayaa gallassatuwaappe ittuwaa be'anaw hinttenttu amottiyya wodii yaana; shin be'ilkkita.* 23 K'ay unttunttu hinttena, *«Haweku hawaana» woy *«Hewana» yaaganawantta. Shin unttuntta kaalliide, unttuntunna booppite.* 24 Walk'k'antsay saluwaan wolk'k'aamiyaa wode, ha gas'aappe hini gas'aa poo'uu poo'yaawaadan, asaa na'aa yuussaykka hewaadan hananawaa. 25 Shin koyrottiide Asaa Na'ay daro metuwaa metootanawunne he wodiyaan de'iyaa yeletaan is's'ettanaw bessee. 26 *«Nohe wodiyaan hanowaadankka, Asaa Na'ay k'onc'c'iayaa gallassankka hewaadan hananawaa.* 27 Nohe markkabiyya gelo gallassay gakkanaa unttunttu, miiddinne ushiidde, akiiddinne akettiidde de'ishshin, bashshaa haatsay yiide ubbaa asaakka bayizzeedda. 28 *«Hewaadankka, Loos'e wodiyaan, Asay miiddinne ushiidde, zal'iidde, tokkiiddinne golliyya kees's'iide de'eeddingo.* 29 Shin Loos'e, Sodoomaappe keso gallassaan k'ay saluwaappe tamaynne ees's'iayaa bonk'k'o shuchchay bukkeedda; ubbabaakka miide wursseeda. 30 *«Asaa na'ay k'onc'c'iayaa gallassaankka hawaadan hananawaa.* 31 He gallassaan, golliyya huup'iyaa de'iyaae, golle garssan de'iyaa miishshaa akkanaw wod'd'oppo; hewaadankka goshsha gaden de'iyaae, guyye simmoppo. 32 Ane Loos'e machchattibaa k'oppite! 33 Bare shemppuwaashshanaw koyiyaa ubbay, bayizze; bare shemppuwaayiayaa ubbay, de'uwaan naagee. 34 Ta hinttew odiyaawee***

ayee gooppe, he k'ammaan laa"u asatuu itti Taani hinttenttoo odiyaawe ayee gooppe, kase gisuwaan gisanawanta; untuntuppe ittuu akettina bitaniyaappe aad'd'iide ha bitanii s'illo giidiide bare laa'entsiyaawe attanawaa. 35 Laa"u mac'c'a asatuu golle simmeedda; barena d'ok'k'u ootsiyyaa ubbay itti wos'aan gaac'c'anawanta; ittinna akettina, ittinna kawushana; barena k'ay kawushissiyyaa uray d'ok'k'u attanawunnu. 36 Laa"u asatuu goshsha garssan gaana» yaageedda. 15 Yesuusi bare kushiyaa de'iino; ittuu aketanawaa, laa'entsiyaawe attanawaa» wotsiide anjana mala Asay guutsa naanaa aukiide yaageedda. 37 Aa kaalliyaawantu Yesuusa, «Godaw, aakko yeeddino. Aa kaalliyaawantuukka be'iide, hewe hak'an hananawee?» yaageedda. Ikka asaa ahenna mala geedding. 16 Yesuusi k'ay zaariide, «Bakkutay de'yaasaa shortii shiik'anawaa» guutsa naanaa barekko s'eesiide, «Guutsa naanay taakko yaana mala aggitte, diggoppite; S'oossaa kawutetsay hawantu malaasa. 17 Taani hinttenttoo tumuwa oday; S'oossaa kawutetsaa guutsa na'aadan akkenawantu ubbay he kawutetsaa mulekka gelenna» yaageedda. 18 Yihuda biitta Mooddiyaawantuuppe ittuu, «Lo'o tamaarissiyaawoo, taani med'inaa de'uwa laattanaw ayaa ootsanaw bessii?» yaagiide Yesuusa oochcheedda. (aiōnios g166) 19 Yesuusikka aw, «Ayaw taana lo"oo, yaagay? Itti S'oossaappe attin, lo"uu oninne baawa; 20 S'oossaa azazatuwaa, «Woshummoppa, wod'oppa, wuu"oppa, worduwaa markkattoppa, ne aabbanne ne daayo bonchcha yaagiyaawaa eraa» yaagiide zaareedda. 21 Bitanii zaariide, «Hawaa ubbaa, na'atetsaappe doommaade naagaad» yaageedda. 22 Yesuusikka hawaa sisiide, «Ittibay neeni biroon ootsennaan attowe de'ee; hewenueekka, new de'yaawaa ubbaa zai"aade mank'k'atoo imma; hawaa ootsooppe saluwankka neeni durettana; hewaappe guyye ta geeduwa kaala» yaageedda. 23 He bitanii k'ay hewaa sisiide daro dure gido diraw daro kayotteedda. 24 Yesuusikka ha bitanii daro kayottowaa be'iide, «Dure Asay S'oossaa kawutetsaa gelanaw wooti metanddeeshsha! 25 Dure Asay S'oossaa kawutetsaa gelanawaappe gaaluu marppiyya s'oo'lyaanna aad'd'anawe matattee» yaageedda. 26 Hewaa siseedda asay, «Simmi onni attanaw danddayii?» yaageedda. 27 Ikka k'ay zaariide, «Asaw danddayettennawe S'oossaw danddayettee» yaageedda. 28 P'es'iroosi zaariide, «Simmi nuuni nuw de'yaaw ubbaa aggiide neena kaalleeddo» yaageedda. 29 Ikka, «Tumuwa gay, S'oossaa kawutetsaa diraw bare golliyaa, woy barena yelawantta, woy bare machchiyaa, woy bare naanaa, woy ishatuwaa aggeeddae, 30 ha wodiyan daro dakkuwaa, sintsa yiyyaa kawutetsaankka med'inaa de'uwa akkenawee oninne baawa» yaageedda. (aiōnios g165, aiōnios g166) 31 Yesuusikka tammanne laa"u

18 Yesuusi barena kaalliyaawantu, salettenaan

ubbaa gallassi woossanaadan leemisuwaan oodeeda. 2 Ikka, «Itti katamaan S'oossaw yayyenawe, asaakka bonchchenna itti daannay de'ee. 3 He katamaan am'e mishiratta de'aw. Izakka he daannaakko yaade, ‹Ta morkkewunne taw de'iyaa yewuwa pirddaa› yaagaaddu. 4 «Daro wodiyaan iziw pirddennaan is'seedda. Shin bare wozanaan k'oppiide, ‹Taani, ubbaa S'oossaw yayana d'ayooppekka, asaakka k'ay bonchchana d'yooppe, 5 ha am'e mishiratta taana labbantsiyyaa dirawunne ubbaa wode taakko yaade taana daaburssenna mala, taani iziw pirddana› geedda. 6 «He makkalanchcha daannay goowaa akeekite. 7 S'oossay gallassinne k'amma barentta maaddana mala, danddayaan aakko waassiyaa doorettawantu pirddenneeyye? I untunttoo ellekke zaarennee? 8 Taani hinttenttoo yaagay; untunttoo elleelli pirddana; shin Asaa Na'ay yiyyaa wode ha biittaan ammanuwaa demmaneeshsha?» yaageedda. 9 Barentta geeshsha giide ammanettiyaawantuonne haraa ubbaa darii kad'iyawantu, Yesuusi ha leemisuwa oodeeda: 10 «Laa"u asatuu woosanaw geeshsha golliyaa geleedding. Hewantuppe ittuu Parisaawiyya; ittuu k'ay k'aras'aa k'ans's'yaawaa. 11 Parisaawii denddi ek'k'iide bare wozanaan woossiidde, ‹S'oossaw, taani hara asaadan: bonk'k'iyawantuudan, makkaliyaawantuudan, woshummiyaawantuudan, woy hawaadan k'aras'aa shiishshenna diraw neena galatay. 12 Saaminttaan laa"u kaala s'oomay; taani demmiyaa ubbaappe tammu kushiyappe ittuwa immay» yaageedda. 13 «Shin k'aras'iyaa bitanii haakuwaan ek'k'iide, bare ayfiyaan pude saluwaa d'ok'k'u giide s'ellinanwukka koyyibeenna. Shin bare tiraan bak'k'iide, ‹S'oossaw, taani nagaranchchaa; taana maara› yaageedda. 14

barena kaalliyaaawantta barekko s'eesiide, «Simmi hiyyesatoo immana; ooppennekka wordduuaan Yerusaalame baana; Asaa Na'aabaykka nabattu akkeeddawaa gidooppe, oyduu dakuwaa udaade mas'aafan s'aafetteeddabay ubbay yaan polettana. zaarana» yaageedda. 9 Yesuusikka Zakkijoosaw 32 Ayihude gidennawanttoo Aa aatsi immana, odiidde, «Neenikk Abraahaamo sheeshshaa gidiya k'ilic'ana, daro metootsana, Aa bollan c'uchchana; 33 diraw, hachche atotetsay ha golle asaw yeedda. shoc'owaappe guyyiyan wod'ana, heezzentsiyya 10 Ayaw gooppe, Asaa Na'ay bayeeddawaa gallassi I denddana» yaageedda. 34 Unttuntukka ha kooyanawunne ashshanaw yeedda» yaageedda. yewuwaappe ayaanne akeekibeykkino; hayk'uukka 11 Asay hawaa sisiide de'ishshin Yesuusi, hini unttuntto akeekettibeenna diraw I haasayobaakka Yerusaalame s'etewaa dirawunne unttunttoo eribeykkino. 35 Yesuusi lyarkkokko mateedda S'oossaakawutetsay ha"ikka k'onc'c'yaawaa malato wodiyaan, itti k'ook'a bitanii woossiidde ogiyya diraw leemisuwaa odedda. 12 Hawaadan yaagi gas'aan utteedda. 36 C'ora Asay aad'd'iyaawaa doommeedda; «Itti wolk'k'aama bitanii barew sisiide, «Hawe ayeeshsha?» yaagi oochcheedda. 37 kawutetsaa bonchchuwaakkiide simmanaw, hini Asaykka aw, «Naazireetiyya Yesuusi hawaanna aad'd'i haako gadiyya beedda. 13 Bare k'oomatuwaan de'ee» yaagi zaareeddino. 38 Ikka, «Daawite na'aa giddoppe tammuwaa s'eesiide, unttunttoo tammu Yesuuusaa, taana maaraarikkii» giide waasseedda. miinaa geetettiya miishshaa immowaashshin, 39 Appa sintsanna biidde de'iyaawanttukka, c'o"u ‹Taani simmaade yaana gakkanaw, ha miishshaan gaanaadan hank'k'etteeddino. I k'ay, «Daawite na'aw, zal"ishshite» yaageedda. 14 «Shin Aa gadiyya Asay taana maaraarikkii» giide darii waasseedda. 40 Aa is's'o diraw, ‹Ha bitanii nu bolla kaatetanaadan Yesuusikka ek'k'iide, barekko ahanaadan asaw nuuni kooyokko yaagiide, guyyenna l de'yaasaa asaa odedda. 41 Yesuusakkoo I s'etewaa wodiyaan, kiiitteeddino. 15 Gidoppe attin, ha bitanii kaate gidiide Yesuusi, «Taani new ayaa ootsanaadan koyyay?» hini bare gade simmeedda. He k'oomatuu huup'iyaan yaagiide Aa oochcheedda. Ikka zaariide, «Godaw, huup'iyaan I immo miishshaan zal"iide ay keena s'eellanaaw koyyay» geedda. 42 Yesuusikka, «S'ella, wod'iseeddinontto eranaw s'eesisseedda. 16 «Koyrone ammanuu neena patseenda» yaageedda. 43 k'oomay shiik'iide, «Godaw, neeni taw immeedda He wodiyaankka s'eelli aggeedda; S'oossaakka tammu miinaa wod'iyaa tammuwaa demmaad» bonchchiidde Aa geeduwaa kaalleedda. Asay ubbay yaageedda. 17 Aa Goday Aa, «Hayyanaashsho! bitaniyaa s'eelliide, S'oossaakka galateeddino.

19 Yesuusi hini Iyyarkko katamaa geliiide, hewaanna aad'd'i de'ee. 2 Suntsay Zakkijoosaa geetettiya itti dure bitanii hewaan de'ee. Ikka k'aras'yaawanttoo kaappuwaa. 3 Zakkijoosaa geetettiyaawe hak'awentto be'anaw kooyishshin k'antsa gideeddawaa diraw, asaa c'oratetsaappe denddowaan be'anaw danndayibeenna. 4 Yesuusi he ogiyaanna aad'd'iyaawaa diraw, sintsaw aad'd'iide itti boo'iyaa bolla keseedda. 5 Yesuusi he sa'aa gakkiide, d'ok'k'u gi pude s'eelliide, «Zakkijoosaa, hachche ne gollen peeshanaw bessiyaa diraw elle wod'd'a» yaageedda. 6 Ikka elleelli boo'iyappa wod'd'iide, nashechchaan Yesuusa mokkeedda. 7 Hewan de'iyaa asaa ubbay hawaa be'iide, «Hawe nagaranchchaa gollen geliiide imatsaa gidiide shoobettana hanee» giide ubbatuukka zuuzuntsaa doommeeddin. 8 Zakkijoosikka k'ay ek'k'iide Godaa, «Godaw, simmi taw de'iyaaawaa ubbaappe bagga

Neeni lo'o k'oomaa; neeni guutsa yewuuaan ammanetteedawaa gidaade beetto diraw, tammu katamatuwaan bollan maatay new imetteedda» yaageedda. 18 «Laa'entsiyaawekka shiik'iide, ‹Godaw, neeni taw immeedda ichcheshuu miinaa geetettiya miishshay ichcheshuwaan wod'd'eetta» yaageedda. 19 Aa Godaykka Aa, «New ichcheshuu katamatuwaan bollan maatay imetteedda» yaageedda. 20 Hara heezzentsiyya k'oomay shiik'iide, «Godaw, c'urk'k'aan s'aas'a wotseedda ne miishshaa hawaa be'a. 21 Ayaw gooppe, neeni wotsabeennasaappe akkiyaawaa; zerabeennawaa k'oyc'iyaa mek'etsi baynna asaa gidiyaawaa diraw, new yayaad» yaageedda. 22 «Godaykka, «Ha iita k'oomay; neeni haasayo k'aalaan ne bolla taani pirddana. Wotsabeennawaa akkiyaawaa, zerabeennawaa k'oyc'iyaa mek'etsi baynna asaa gidiyaawaa erooppe, 23 taani yaade ta miishshaa wod'iyaaanna akkana mala, ayaw wod'isyaawanttoo immabeykkii?» yaageedda. 24

«Godaykka, hewaan ek'k'owantta, «Ha miishshaa yuushshuaan dirssaa diriide, yaappenne haappenne aappe wotsi akkiide tammu miiinay de'yaawoo dooddiide, neena un"etsiyaa wodii yaanawaan. 44 immite» yaageedda. 25 Unttunttukka, «Godaw, Neenanne ne dirssaa garssan de'iyaa ne asaa aw tammu miiinay de'ee» yaageeddinno. 26 «Ikka, mentsereetsana. S'oossay neena be'anaw yeedda ‹Taani hinttenttoo odiyaawe, de'yaawoo ubbwodiyaa neeni erabeenna diraw, neena is's'iyaawantu gujettanawaa; baynnawaappe k'ay he de'yaawekka shuchchaa ubbaa ittuwaan bollapte dentsiide aketanawaa. 27 Yewuuan k'ay taani untuntu bollan laalanawaa» yaageedda. 45 Hawaappe kaala kawutennaadan koyyeedda ta morkkatuwaa taakko Yesuusi geeshsha golliyaa geliide, zal"iyaawantu ahiide ta sintaan shukkite» geedda» yaageedda. 28 hewaappe kessedda. 46 Yesuusi zaariide, «Ta gallii Yesuusi hawaa goowaappe kaala hini Yerusaalame S'oossaa woossiyya golliyaa gidanawaa» geetettiide kesanaw barena kaalliyaaawantuppe sintsatiide S'oossaa k'aalaan s'aafetteedda. Shin hinttenttu Aa beedda. 29 Debre Zayite geetettiya deriyaa matan paannuuwaan gonggoluwaan ootseeddita» yaageedda. de'iyaa hini Beetefaagen Biitaaniyaa geetettiya 47 Yesuusi ubbaa wode geeshsha golliyan tamaarissi heeraa katamatuwaakkko shiik'eenda wode barena de'ishshin, k'eesatuwaan kaappatuu, Muse higgiyaa kaalliyaaawantuppe laa"atuwaan, 30 «Hinttentuppe tamaarissiyyaawantunne asaa ayissiyyaawantu Aa sintsan de'iyaa k'eerii katamatuwaan biite; yaa wod'anaw koyyiino. 48 Shin Asay ubbay Aa hinttentu geliyaa wode, ooninne biro uttibeenna haasayaappe ittuunne attenaan sisi utto diraw, Aa hare maray k'ashetti utteeddawaa demmanita; wod'iyaa ogiyaa untuntu d'ayeeddino.

Aa billiide haa akki yite. 31 Ooninne hinttentta, «Hawaa ayaw billiitee?» giide oochchooppe, «I bare godaw koshshiyya diraassa» yaagite» yaageedda. 32 Kiitteteeddwanttukka biide, Yesuusi untuntu odowaadan hanina demmeeddino. 33 Unttunttu hare maraa billiyyaa wode be'iide hariyaa Goday, «Hare maraa ayaw billiitee?» yaageedda. 34 Unttunttukka, «Godaw hawe koshshee» yaagiide, 35 hare maraa Yesuusakkko aheeddino; parenttu mayuwaa Aa bollan wotsiide Yesuusa hariyaa togisseeddino. 36 Asaykka Yesuusi biyaa ogiyaa bolla parenttu mayuwaa hiis's'eeddino. 37 I Debre Zayite geetettiya deriyaa dugetsaa afiyaa ogiyaa mateedda wode, daro c'ora gideedda Aa kaalliyaaawantu be'eenda S'oossay ootseedda malaataw ubbwodiyaa nashettiide, parenttu kooshshaa d'ok'ku ootsiide, 38 «Godaa suntsaan yiiaa kaatii, anijetteeddwaa; saluwaan sarotay gido. K'ay killi d'ok'ka saluwaan de'iyaa, S'oossay bonchchetto» yaageeddinno. 39 Asaa garssan de'iyaa itti itti Parisaawatuu Yesuusa, «Tamaarissiyyaawoo, neena kaalliyaaawanta c'o'u ootsaarikkii» yaageeddinno. 40 Ikka zaariide, «Taani hinttenttoo oday, untuntu c'o'u gooppe, shuchchaykka waassanawaa» yaageedda. 41 Yesuusi Yerusaalame mateedda wode, katamato be'iide, yeekkiidde, 42 «Ne sarotay gidiyaawaa neeni hachche eraaddintto lo'a; shin ha'i hewe ne ayifiyaappe geemmeedda. 43 Ayaw gooppe, ne bolla yaana wodii de'ee; he wode neena is's'iyaawantu ne

20 Itti gallassi Yesuusi asaa geeshsha golliyan tamaarissiiddenne mishiraachchuwaan k'aalaan odiidde de'iyaa wode, k'eesatuwaan kaappatuunne Muse higgiyaa tamaarissiyyaawantu gadiyaa c'imatuwaanna ittippe Yesuusakkko yeeddino. 2 Unttunttukka, «Ha yewuuaan neeni ootsiyaawee ay maataanento oda; ha maataakka new immeeddae I oonee?» yaagiide oochcheeddino. 3 Ikka, «Ta hinttena itti ooshaa oochchiyaawee de'iyawaa ane zaarite. 4 Yohaannisa s'ink'k'atay S'oossaappee woy asaappee?» yaagi oochcheedda. 5 Unttunttu bare giddon mak'k'ettiidde, «S'oossaappee gooppe, hewaa gidooppe «Ayaw ammanibeykkitee» nuuna yaaganawaa; 6 «Asaappee» gooppe, Asay ubbay Yohaannisi nabiyaa gidiyaawaa ammaniyya diraw shuchchaan nuuna dechchanawanta» yaageeddinno. 7 Hawaassi, «Hak'appe yeeddentto erokko» giide aw zaareeddino. 8 Yesuusikka, «Hawaa gidooppe taanikka, taani O maataan ha yewuuaan ootsaytantto hinttenttoo odikke» yaageedda. 9 Hawaappe simmiide Yesuusi asaw ha leemisuwaa yaagi oduwaa doommeedda: «ltti bitanii daro woyniyaa turatuwaan tokkeedda. Goshshanchchatoo kotsaw immiide, I hini hara gadiyaa biide c'ora wodiyaa gam"eedda. 10 Woynnii ayifiyaay fo wode, woyniyaa goshshaa Goday barena gakkiyaawaa ahanaadan itti k'oomaa kotsaawatuuwaakkko kiittees. Kiitetti beeddawaakkka d'oobbiide, mela kushiyaa yeddeeddino. 11 Hewaappe

hara k'oomaa kiitteedda. Unttunttu hewaakka k'ay K'aalaan asaa sintsan oyk'k'anaw danddayibeykkino. d'oobbiide, toochchiide, mela kushiyaa yeddeeddino. Aa zaaruwaan maalalettiide c'o'u geeddino. 27 12 Ha"ikka haraa heezzentsiyya k'oomaa kiitteedda. Saduk'aawanatuppe ituu ituu Yesuusakko yiide, Unttunttukka k'ay Aa masuntsiide, hini kare ooshaa aw shiishsheeddino. 28 Unttunttukka Yesuusa, oleeddino. 13 «He woyniyya turaa Godaykka, «Tamaarissiyaawoo, itti bitanii machchatto akkiide «Simmi ayaa ootsoo? Ane ha'i ta dosiyaa na'aa na'aa yelennaan hayyiawaa gidooppe, mishiratto kiittana; ooni eri Aa bonchchooppenne» geedda. hewaa ishay laataa akki na'aa yeliide bare ishaw 14 Goshshanchchatuu k'ay na'aa be'eetta wode, zeretsaa wotsana mala Muse nuw s'aafeedda. «Hawe Aa laattiyaawaa gido diraw, hayite wod'oytte; 29 Itti wodiyaan laappu ishattuu de'yaawantuppe, hewaappe guyye, biittay nuussa gidanawaa» giide bayiray machchatto akkiide yelennaan hayk'k'i zoretteeddino. 15 Woyniyya turaa sa'aappe, hini aggeedda. 30 Laa'entsiyaawekka izo laatteedda. karew kessiide Aa wod'eeddino. «Woyniyya turaa 31 Heezzentsiyaawekka k'ay izo akkeedda; Godaykka unttuntta ayaa ootsanddeeshsha? 16 laappunatuukka izo akkiide na'aa yelennaan Yooppe he goshshanchchatuwaa, wod'anawaa; hayk'k'eeddino. 32 Wurssetsaan mishirattakka woyniyya turaa sa'aakka haranttoo immanawaa» hayk'k'a aggaaddu. 33 Simmi laappunatuukka yaageeddino. Asatuukka hawaa siso wode, «Hawaa he mishiratto akkeedda diraw, hayk'uwaappe malabaa ahoppo» yaageeddino. 17 Yesuusikka denddeedda wode, iza oossi machche gidanee?» hini unttunttukko s'eelliide, «Simmi shuchchaa yaagi oochcheedino. 34 Yesuusikka, «Ha alamiyya golliyya kees's'yaawantu kad'eetta shuchchay, naanay akkiinonone akettiino. (aiōn g165) 35 Shin I waanna golliyya minisiyya huup'e shuchchaa hayk'uwaappe denddiide, sintsappe yiiaa wodiyaan gideedda» geetettiide s'aafetteeddawaa biletay de'anaw bessiyaawantu akkikkinonne akettikkino. ayee? 18 Ha shuchchaa bollan kunddiyya ubbay (aiōn g165) 36 Unttunttu S'oossaas kaitanchchaa me'erettee; shuchchaykka Aa bollan kunddiyya ubbay malatiide de'iyaa diraw, hewaappe simmiide bunchchettanawaa» yaageedda. 19 Muse higgiyya hayk'k'ikkino. Hayk'uwaappe denddiyaawanta s'aafiyaawantunne k'eesatuwa kaappatuu Yesuusi gidiyya diraw unttunttu S'oossaas naanaa. 37 Muse, haasayeedda leemisu, unttunttu bollan geettowaa S'oossay aw k'onc'c'eetta woraabaa s'aafeedda ero diraw, he saatiyankka Aa oyk'k'anaw koyyeeddino. taarikiyya garssan, Godaa S'oossaas, «Abraahaamo Shin asaw yayyeeddino. 20 Yesuusa, he gadiyya S'oossaas, Yisaak'a S'oossaas, Yaak'ooba S'oossaas mooddiyawonne Aa maataaw aatsiide immanaw Aa yaagiide s'eesussay, hayk'k'awantu denddiyaawaa doonaappe kesiyya k'aalaan oyk'k'anaw injjetiyya bessee. 38 Ubbaykka aw hayk'k'i beennawanta wodiyya naagiino. Hewaa diraw geeshsha malatiide gidiyya diraw, I hayk'kibeennawantu S'oossaappe oytsanaw wochchiyaawantta kiitteeddo. 21 He attin, hayk'k'owanttuwa gidenne» yaageedda. kiettowanntukka Yesuusa, «Tamaarissiyaawoo, neeni 39 Itti itti Muse higgiyya s'aafeeddawanttukka, tuma yewuwaan haasayiayaawaanne tamaarissiyaawaa, «Tamaarissiyaawoo, lo"uwaa haasayaadda» hewaadankka k'ay S'oossaas ogiyya tumatetsaan yaageeddo. 40 Hawaappe simmiide, ittuukka tamaarissiyaawaanne oossinne dummayennawaa Aa oochchanaw s'alowe baawa. 41 Hawaappe nuuni ereetto. 22 K'aykka unttunttu, Roomaa kaala Yesuusi unttuntta, «Asay Kiristtoosa wooti kaatiyya K'eesaarew giiraa c'igganaw koshshii «Daawite na'aa» yaagiinoo? 42 Gaasotetsayneekka, woy koshshennee?» yaagi oochcheeddo. 23 Daawite bare huup'lew Mazimure Mas'aafaa garssan, I k'ay unttunttu deshatetsaa eriide, 24 «Ane «Goday ta Godaa, «Taani ne morkkatuwaa, taana itti diinaariyaa bessite; hewaa bollan de'iyaa ne gediyaappe garssanna de'anaadan ootsana misiliinne s'aafettowe oona bessii?» geedda. 25 gakkaw, ta ushechchaan utta» geedda» yaageedda. Unttunttukka, «K'eesaarewaa» giide zaareeddino. 44 «Simmi Daawite Kiristtoosa, «Godaa», giide Inneekka, «Hewaa gidooppe: K'eesaarewaa, s'eesiyaawaa gidooppe, wooti aw na'aa gidana K'eesaarew immite; S'oossaawaa, S'oossaw immite» danddayii?» yaageedda. 45 Asay ubbay sisishshin yaageedda. 26 Unttunttukka, I haasayeedda barena kaalliyawanttoo, 46 «Muse higgiyya

tamaarissiyaawanttuppe naagettite; untuntukka, markkattanaw hinttew lo'o kaac'aa gidanawaa. 14 adussa k'amishiyaa mayyiide yuuyyanaw, geyay Hawaa gidiyaa diraw, ay zaaruwaa immanee giidde de'iyaa saan bonchcho sarotaa akkanaw, woossiyya koyrottiide hinttenttu un"ettenna mala hawaa wozanaa gollen bonchcho oydiyan uttanaw, shoobetteeddasan aatsite. 15 Ek'ettiyaawantu ubbay, ek'ettanawunne bonchchosaa koyyiyaawantta. 47 Hewanttukka lakanaw danddayenna k'aalaanne aad'd'o am"atuwaa golliyaa kalloyiyaawantta; barentta c'inc'c'atetsaa taani hinttenttoo immana. 16 Hinttentta bessanaw woosaa adussiyaawantta; untuntta iita yeleeddawanttune hinttenttu ishatuu, hinttenttu pirdday naage» yaageedda.

21 Yesuusi d'ok'k'u giide s'eelliya wode, dure

Asay geeshsha golliyaan imotaan shiishhiyaa miishshaa giddon barenttoo de'yaawaappe untuntu yeggyiaa wode be'eenda. 2 K'aykka itti hiyeesaa am"e mishiratta laa"u sembberiyaa hewaan yeggyiaa wode be'iide, 3 «Ta hinttew tumuwaan gay, ha hiyeesaa am"e mishiratta, ooppenne daruwaa immaaddu. 4 Ha Asay ubbay barenttoo palahowaappe immeeddino; shin iza bare hiyeesateshaa wolk'kaan barew de'yaawaa ubbaa immaaddu» yaageedda. 5 Aa kaalliyaaawanttuppe ituu ituu, «Geeshsha gollii lo"o shuchchaaninne baalaa shiik'uwaa imotaan lo"eeddawaa» yaagi haasayiyaa wode Yesuusi, 6 «Hawe hinttenttu be'yaawe ubbay kolettenaan, shuchchay shuchchaa bollan keelettiide attena wodii yaanawaa» yaageedda. 7 Untuntukka, «Tamaarissiyaawoo, simmi hawe hananawе awudee? K'aykka hawe hananaw mallay ayee?» yaagiid oochcheeddino. 8 Ikka, «Ooninne baletsennaadan naagettite; c'ora asay, «Taani Kiristtoosa» yaagiidde K'aykka, «Wodii mateedda» yaagiidde ta suntsaan yaanawantta; hinttenttu k'ay untunttu kaaloppite. 9 Olaa yewuwaanne asaa makkalaabaa sisiyya wode dagammoppite; hawe koyro hananaw bessiyaawaa gido diraappe attin wursetsay bira» yaageedda. 10 Hewaappe kaalliide asaw, «Asay asaa bolla, kawutetsaykka kawutetsaa bolla, denddanawaa; 11 wolk'kaama biittaa k'aatsay hananawaa; koshaynne harggii, dumma dummasaan med'ettanawaa; yashshiyaa yewuunne ubbaakka wolk'kaama malaatay saluwaappe hananawaa. 12 «Hawe ubbay hananaappe kasiyaan k'ay Asay hinttentta oyk'k'anawantta, metootsanawantta; hini Ayihudatuwaa woosa golle asaw aatsi immanawantta; k'asho gollekka gelissanawantta; kaatatuwaa sintsaninne mooddiyaawantu sintsan shiishshanawantta; hawe ubbay ta suntsaa gaasuwaan hinttentta gakkanawaa. 13 Hawekka

hinttentta aatsi immanawantta; hinttentuppekka ittuwaan ittuwaan wod'anawantta. 17 Ta suntsaa diraw asaa ubbaa matan is's'etteeddawantta gidanita. 18 Yewuuaan k'ay hinttenttu huup'iyaa binnanaappekka ittinanne bayukku. 19 Min ek'k'iide hinttenttu shemppuwaashshiita. 20 «Yerusaalamo olaa asaan dooddetteedda wode, izi bayetsay mateeddawaa erite. 21 He wode Yihudaan de'yaawantu deriyaakko bak'atino; katamaan de'yaawantu k'ay hewaappe kesino; baalaagariyan de'yaawanttukka yaa katamaakko geloppino; 22 S'oossaan K'aalaan s'aafetteeddawe ubbay polettanaadan hawe haluwaa kesiyaa wodiyaa. 23 Biittaa bollan wolk'kaama metuu hananawaa; ha'i de'iyaa asaa bollan hank'uu yaanawaa; hewaa diraw he wodiyaan shahaarowanttoonne d'antsiyawanttoo aayye! 24 Asay ubbay mashshaan hayk'k'anawantta; S'oossaan erenna gadyya ubbatuukka omooduwaan baanawantta; Yerusaalamekka Ayihuda gidennawanttu wodii polettana gakkanaw, untuntun yed'etteeddawunno gidanawunnu. 25 «Awwa, agenaaniinne s'oolinttiaa bolla malaatay hananawaa; abbaappenne beetaa kooshshaappe denddo gaasuaan biittaa bollan de'iyaa Asay ubbay un"ettanawantta; hirgganawantta. 26 Saluwaan wolk'ay ubbay k'as's'iyaa diraw Asay yashshaaninne alamiyya bolla ayee yaanaweehsha yaagiidde naaguwaan daaburanawantta. 27 He wode Asaa Na'ay wolk'kaaninnee wolk'kaama bonchchuwaan shaariyaan yiiaa wode be'anawantta. 28 Hinttentukka, ha yewuu polettussaa doommiyya wode, wozuu s'etewaa diraw sitti giide ek'k'ite; pude d'ok'k'u giide s'eellite» geedda. 29 Kaalliddekka, hawaa yaagi leemisuwaan odededa, «Woddentsaappenne hara mitsaa ubbaappe s'eellite; 30 Haytsay aac'ina be'iyaa wode, he wode bonii mateeddawaa hinttenttu eriita. 31 Hewaadankka k'ay yewatuu polettiyaawaa be'iyaa wode, S'oossaan Kawutetsatta mateeddawunno

erite. 32 «Taani hinttew tumuwaa gay; hawe ubbay giigisseeddino. 14 Paasigaa k'umay meetettiya polettana gakkanaw ha yeletay aad'denna. 33 saati gakko wode, tammanne laa"u kiiettowantunna Saluunne sa'ay aad'd'ana; shin ta k'aalay aad'd'enna. ittippe k'umaa maanaw utteedda. 15 Ikka, «Taana 34 Simmi zaway baynna de'uwaan, ushshaa metuu gakkanaappe kasiyaan hinttentunna ha daruwaanne de'uwaaban un"ettishshin hinttentu Paasigaa k'umaa maanaw daro amottaadde de'ay. wozanay leppennaadaninne he gallassay p'iриаадан 16 Ayaw gooppe, ta hinttew odiyaawe, hawe k'oppennaan hinttena gakkennaadan naagettite; S'oossaa kawutetsaan polettana gakkanaw, taani 35 Hawe biittaa ubbaan de'yaawantu ubbatuwaa laa'entsuwaah hawaappe miikke» yaageedda. 17 bollan gakkanawaa. 36 Simmi yiya iitabaa ubbaappe S'uua akkiide, S'oossaa galatiide, «Hawaa heytte, hinttentu attanaadaaninne asaa na'aa sintsankka hinttentu giddluwaan gishetti ushite. 18 Ayaw ek'k'anaw danddayana mala, ubbaa wode min gooppe, ta hinttentoo yaagay, S'oossaa Kawutetsay woossite» yaageedda. 37 Yesuusi gallassi gallassi yaana gakkanaw, hachchepppe doommaade woyniaya geeshsha golliyaan tamaarissiide, k'amma k'amma eessaa ushikke» yaageedda. 19 K'ay magaage Debre Zayite yaagettiya deriyaakko kesiide ak'ee. ukitsaa akkiide, S'oossaa galateedda; he ukitsaa 38 Asay ubbay Aa sisanaw guuran yaa geeshsha mentsi untunttoo immiidde, «Hawe hinttentoo imettiyaawe ta ashuwaa; hawaan taana k'oppana mala hawaa miite» yaageedda. 20 Kawuwa moowaappe guyyiyan, kasewaadan s'uua dentsi untunttoo immiidde, hawaadan yaageedda: «Ha s'uay, ta hinttentu diraw gussiyya ta suutsaa k'ofetsiyya oratsa c'aak'uwaa. 21 Shin be'ite, taana aatsi immanaw de'iyaa bitanii gaytaan taananna ittippe mee. 22 Ayaw gooppe, taani Asaa Na'ay S'oossay goowaadan bay; shin taana aatsiide immiyya uraw aw aayye» yaageedda. 23 Unttuntu giddoppe hewaa ootsanaw de'yaawe oona gidanentto, barenttu giddon ooshaa doommeeddino. 24 K'ay barenttu giddoppe ooni aad'd'intto yaagettiya palumay untuntu giddon keseedda. 25 Yesuusi untuntta yaageedda: «Ha alamiyyaa mooddiyaawantu barenttu asaa bolla godattiino; untuntta mooddiyaawantu keekatuwaah geettiino. 26 Shin hinttentu hawaadan hanoppite; yewuwaan k'ay hinttentuppe d'ok'ka gideeddawe hintte ubbaappe guus's'iyaawaa; hinttentta mooddiyaawekka, hinttentoo k'oomaadon hano. 27 «K'umaa maanaw utteeddawaappenne k'umaa asaw aatsiyaawaappenne ooni bonchchettii? K'umaa maanaw utteeddawaa gidennee? Taani k'ay hinttentu giddon k'umaa aatsiyya k'oomaa mala. 28 K'ay taani paac'ettiyya wodiyaan hinttentu taananna ittippe min ek'keedawanta. 29 Aa kawutetsaa oydiyan uttana mala Ta aabbu taana suntsowaadan, Taani k'ay Ta kawutetsaan ta gaytaappe maanaadaaninne ushanaadan, tammanne laa"u Israa'eeliya yaratuwaa bolla pirddiidde, kawutetsaa oydiyan uttana mala hinttentta suntsaad»

22 Paasigaa geetettiya magaage Ukitsaa Miyaa

Baalay mateedda. 2 K'eesatuwa kaappatuunne Muse higgiyya s'aafiyaawantu Yesuusa wooti wod'anentto, wod'iyaa ogiyya geeman koyyiino; shin asaw yayyiino. 3 S'alahiikkka tammanne laa"u kaalliyaawantuppe ittuwaa gideedda Ask'k'orootu Yihudaan geleedda. 4 Ikka biide, Yesuusa wooti aatsi immanentto k'eesatuwa kaappatuwaannan geeshsha golliyaan naagiyaawantu kaappatuwaanna ittippe haasayedda. 5 Unttuntukka nashettiide, miishshaakka Yihudaw immanaw wuletteeddingo. 6 Ikka eeno geedda; Asay baynna saan Yesuusa aatsi immanaw injjetiyya wodiyaa koyeee. 7 Magaage Ukitsaa Miyaa Baalaa bonchchiyya wodii gakkeedda; he wodiikka Paasigaw dorssaa shukkanaw bessiyya wodiyaa. 8 Yesuusi P'es'irosanne Yohaannisa, «Paasigaa k'umaa nuuni maanaadaan biide giigissite» giide kiitteedda. 9 Unttuntukka zaariide, «Hak'an giigissanaadan koyyay?» yaagi oochcheeddino. 10 Ikka, «Hinttentu, katamaa geliyaa wode otuwaanna haatsaa tookkeedda bitanii hinttentunna gakettanawaa; I geliyaa golliya Aa kaalliiide gelite; 11 He golliyaawaakka, «Tamaarissiyyaawee neena, «Taani, taana kaalliyaawantunna ittippe Paasigaa k'umaa miyaa imatsaa kifilii hak'a baggana de'li?» yaagee» giite. 12 He bitaniikka pook'iyaa bollan de'iyaa hiis'etti utteedda aako kifiliyya hinttentta bessanawaa; hewaanika sa'aa giigissite» yaageedda. 13 Unttuntu biide, Yesuusi goowaadankka bitaniyya demmiide Paasigaa k'umaa

yaageedda. 31 Goday, «Simoonaa, Simoonaa, taani yeranaw Yesuusakko shii'eedda. 48 Yesuusi odiyaawaa sisä; s'alahii hinttentta Asay zarggaa k'ay, «Yihudaw, neeni taana Asaa Na'aan yeraade hal'iyaawaadan, hal'anaw S'oosaa woosseedda. aatsa immay?» yaageedda. 49 Aa yuushshuwaan 32 Shin taani ne ammanuu bayennaadan ne diraw de'iyaa Aa kaalliyawanttu hanettiyaa yewuwaa gaannataaddi. Neeni taakko simmiyaa wode ne be'o wode Aa, «Godaw, ha asaa nuuni mashshaan ishatuwa minisa» yaageedda. 33 Simooni zaariide, K'ans's'anee?» yaageeddino. 50 Unttuntuppe «Godaw, taani neenanna k'ashettanawunne neenanna ittuu, K'eesatuwaa ubbatuwa kaappuwa k'oomaa ittippe hayk'k'anaw giiga uttaad» yaageedda. 34 shoc'iide, Aa ushechcha haytsaa k'ans's'i oleedda. 51 Yesuusi k'ay, «P'es'iroosa, taani new yaagay; hachche Yesuusi k'ay zaariide, «Aggit, bashite» yaageedda. bilahiyaan, kuttuu waassanaw heezzu gede taana Bitaniyaa haytsaakka bochchiide patseedula. 52 neeni, «Aa taani erikke» gaade kaadanaassa» Yesuusikka barekko yeedda k'eesatuwaa kaappatoo, yaageedda. 35 Yesuusi barena kaalliyawanttoo, geeshsha golliyaa naagiyaawanttoo, suntsatoonne «Korojuu, k'arc'c'iitinne c'aammay banttaan taani gadiyaa c'imato, «Paannuwaa oyk'k'iyaawaadan hinttentta kiito wode, hinttenttoo ittibay pac'c'owe mashshaanne s'am"aa oyk'k'iide yiite? 53 de'li?» yaageedda. Unttuntukka, «Ittibaynne nuw Geeshsha golliyan taani gallassaan, gallassaan pac'c'ibeenna» yaageeddino. 36 Ikka zaariide, «Ha'i hinttentunna de'iyaa wode, taana oyk'k'ibeykkita; k'ay korojuu de'iyawe akki bo; k'arc'c'iiti de'iyawekka shin ha'i hawe hinttenttu wodenne d'umaa hewaadan ootso; baynnawe k'ay bare mayuwaa wolk'k'aa wode» yaageedda. 54 Yesuusa oyk'k'i zal'iide mashshaa shammo. 37 Ayaw gooppe k'achchiide, K'eesatuwaa ubbaa kaappuwa golle ta hinttew yaagay, «Hawe makkalanchchatunna afiide gelisseeddio. P'es'iroosikka unttuntuppe ittippe paydetteedda» yaagetti S'oosaa Mas'aafan guyye haakuwaan unttunttu geeduwaan kaallee. 55 s'aafetteeddawe, taanan polettennaan attena. Ee, Dirssaa giddon tamaa eetsiide, ittippe utti de'ishshin, taw geetetteeddawe ha'i polettanawaa» yaageedda. P'es'iroosi unttunttu giddon yiide utti aggeedda. 56 38 Aa kaalliyawantu, «Godaw, hawaan laa'u Tamay pool'yaa baggana P'es'iroosi uttiide de'ishshin, mashshay de'ee» yaagina ikka, «Hewe gidanawaa» itti k'oomata loytsa s'eellaade, «Hawekka aanana yaageedda. 39 Yesuusi katamaappe kesiide, hara ittippe de'ee» yaagaaddu. 57 P'es'iroosi k'ay, «Hanne gallassi biyawaadankka Debre Zayite beedda. mishiratte, taani Aa erikke» yaagi kaddeedda. 58 K'ay Aa kaalliyawanttukka Aa geeduwaan beeddio. Guutsa wodiyapape guyyiyan, hara bitanii P'es'iroosa 40 He sa'aa gakkiide, «Paac'iyaan hinttenttu be'iide, «Neeni unttuntunna gatso de'aa» yaagina: gelennaan attana mala, woossite» yaageedda. 41 P'es'iroosi k'ay, «Hawo bitanew, taani aanana gatso Shuchchaa olina gakkiyasaan keena unttuntuppe de'ikke» yaageedda. 59 Itti saate gidiyaawaa gam'iide haakki beedda. Gulbbatiide, 42 «Ta Aabboo, neeni hara bitanii k'ond'c'issiide, «I Galiilaa gade asaa koyyiyaawaa gidooppe, ha metuwaa s'uu'aa taappe gidiyaa diraw, ha bitanii aanana ittippe de'iyawe digga; shin ta shene gidoppo; ne shene gidoppe tuma» yaageedda. 60 P'es'iroosi k'ay, «Ha bitanew, attin» yaagiide woosseedula. 43 Saluwaappe yiide neeni giyaawe ayentto taani erikke» yaageedda. minisyia kiiitanchchay aw beetteedda. 44 Bare He wodiyaan I birokka haasay de'ishshin, ellekka wozanaa giddon seelettiidde, darii woosseedula. I kuttuu waassi aggeedda. 61 Goday guyye simmiide, c'awottiyyaa c'awuukka sa'aa bollan s'okiyyaa suutsaa P'es'iroosa s'eelleedda. P'es'iroosi Goday barena, malateedda. 45 Woosaappe denddiide, barena «Hachche kuttuu waassana gakkanaw, heezzu kaalliyawanttukko guyye biide, unttunttu daroppe gede taana kaddanaassa» geedda Godaa k'aalay k'aretteedda diraw, daaburiide gem'ishowanta aw k'ofetti aggeedda. 62 P'es'iroosi dirssaappe s'eelliide, 46 «Ayaw gem'ishiitee? Paac'iyaan kare kesiide, seelettiide yeekkeedda. 63 Yesuusa gelennaadan denddi woossite» yaageedda. 47 Yesuusi oyk'k'eedda Asay k'illic'iinonne shoc'iino. 64 Aa ayifiyaan hewaa haasay de'ishshin, c'ora Asay yeeddino. goozi bak'k'iide, «Neena bak'k'eeddawe oonee? Tammanne laa'u Aa kaalliyawanttuppe ittuwaan Nabiyaa gidooppe neena dechchawaa ane oda» gideedda Yihudaa geetettiyaawe he asaa kaaletsiide yaagiide Aa ochcheeddino. 65 K'ay Aa hara c'ora

boriyaa boreeddino. 66 Sa'ay wonttina gadiyaa kad'iide, Aa bolla k'ilic'eeddino. Bonchchetteedda c'ima asatuu, k'eessatuwa kaappatuunne Muse mayuwaa Aa mayzziide, P'ilas'oosakko zaariide higgiyaa tamaarissiyaawantu, Yesuusa barenttu yeddeeddino. 12 Heroodisenne P'ilas'oosi shiikeeddasa afiide, 67 «Kirsttoosi neenee? Ane hawaappe kasenna morkkiyan de'iino; shin he nu oda» yaageeddino. Shin I, «Taani hinttenttoo gallassi sigetteeddin. 13 P'ilas'oosi k'eessatuwa odooppe taana ammanikkita; 68 K'ay hinttenttaa kaappatuwa, ayissiyaawanttan hara c'ora asaa oochchooppe odikkita; woy k'ashuwaappe taana ittippe s'eesiide, 14 Hawaadan yaageedda, «Ha billikkita. 69 Shin ha saatyaappe doommina taani Asaa bitanii asaa makkalatetsaw dentsetsee», yaagiide Na'ay, ha'iippe doommaade, wolk'kaama S'oossa taakko aheeddita; taanikka hinttenttu sintsaan bidda ushechcha baggana uttana» yaageedda. 70 Unttunttu s'ellaade, hinttenttu shiishsheedda mootuwaan ubbay Yesuusa, «Yyatina neeni S'oossa Na'ee?» itti balaanne Aa bollan demmabeykke. 15 K'ay yaageeddino. Ikka zaariide, «Taani S'oossa Na'aa Heroodisekka Aa bollan ayinne demmibeenna gidowaa hinttenttu haasayeeddita» yaageedda. 71 diraw, haa nuukko zaari yeddeeda; hinttenttu Unttunttukka, «Nuuni nu huup'ew Aa doonaappe be'yaawaadankka, ha bitanii Aa hayk'oo gatsiyaabaa siseedo; hawaappe sintsaw ay markkaa koshshii?» ayinne ootsibeenna. 16 Hawaa diraw taani Aa yaageeddino.

23 Hewan shiik'eedda ubbatuukka ittippe denddiide, Yesuusa P'ilas'oosakko afeeddino. 2 Unttunttukka, «Ha bitanii nu asaa baletsiide, Asay Roome biittaa kaatiyaa K'eesaraw gjiraa immenna mala diggiide, k'ay, «Taani Kirsttoosa» yaagishin demmeeddo» yaagiide mootuwaan doommeeddino. 3 P'ilas'oosikka Yesuusa, «Hawo, Ayihudatuwa kaati neenee?» yaagiide oochcheedda. Yesuusi zaariide Aa, «Neeni ga de'aassa» yaageedda. 4 P'ilas'oosi k'eessatuwa kaappatoonne asaw odiide, «Taani ha bitaniyaa bollan ayinne iita oosuwaan demmabeykke» yaageedda. 5 Gidoppe attin unttunttu, «Ha bitanii Galiliapape doommiide, haray atto hawaa gakkanawukka, Yihudaa gadiyaa ubbaa bare timirittiyan k'atsiide de'ee» yaagiide minisi odeddino. 6 P'ilas'oosikka hawaa sisiide, «I Galilila asee?» yaagiide eranaw oochcheedda. 7 P'ilas'oosi Heroodise mooddiyaa gadiyaaappe Yesuusi yeeddawaa ereedda wode, Heroodisekka k'ay he wodiyaa Yerusalamen de'iyaa diraw, aakko Yesuusa yeddeeda. 8 Heroodise daro wodiyaaappe doommiide Yesuusa be'anaw amotti de'iyaa diraw, Aa be'eedda wode daroppe nashetteedda. Yesuusa waariyaa siseeddawaa diraw, l'ooratsabaa ootkishhin be'anaw hidootaan gam'eedda. 9 Heroodise Yesuusa darobaa oochcheedda; shin Yesuusi aw ayaanne zaariebenna. 10 K'eessatuwa kaappatuunne Muse higgiyaa tamaarissiyaawantu hewan ek'k'iide, Yesuusa loytsi moitiide de'iino. 11 Heroodisenne Aa wotaadaratuu Yesuusa

19 Barbaan katamaan walassaa dentsiide, asaa wod'eenda diraw, k'ashetteeddawaa. 20 P'ilas'oosi Yesuusa billanaw koyyiide, asaw laa'entsuwaan gujjiide haasayeedda. 21 Shin unttunttu, «Mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishaade kak'k'a! Kak'k'al» yaagi waasseeddino. 22 P'ilas'oosikka heezzentsuwaan untuntta, «Ayaw? Ha bitanii ootsedda iita oosuu aye? Taani Aa hayk'oo gatsiyyaa naak'uwaayinne aappe demmabeykke; hawaa diraw, Aa muraade billa yeddana» yaageedda. 23 Shin unttunttu barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, kak'ettanaadaan darii waasseeddino. Unttunttu waasuukka P'ilas'oosa k'ofaa laammeedda. 24 Hawaa diraw, P'ilas'oosikka unttunttu ooshay simmannaadan Yesuusa bollan pirddeedda. 25 Asaa makkalaw dentsiiddenne shemppuwaa wod'l'iide, k'ashetteedda bitaniyaa bilettaanadan unttunttu woosso diraw, he bitaniyaa billeedda. Shin Yesuusa barenttu sheniyaaadan koyyowaa ootsana mala, aatsi immeedda. 26 Yesuusa oyk'k'i afiide de'ishshin, Simoona geetettiyya K'ereena bitanii heeraappe yiidde de'ishshin demmiide, mask'k'aliyaa toossiide Yesuusanna baana mala ootseeddino. 27 Daro c'ora asaynne yeekkiyaa mac'c'awantu guyyenna kaalliiino. 28 Yesuusi guyye simmiide unttunttoo, «Hinttenoo, Yerusalame mac'c'awantu, hinttenttu huup'ewunne hinttenttu naanaw yeekkippe attin, taw yeekkoppite;

29 «Mantsa gideeddawanttunne yelibeenna uluu,

d'antsibeenna d'antsay, anjetteedawantta» haneedda yewuwa be'l'iide, barenttu tiraak bak'k'iidde geetettiya wodii yaanawaan. 30 He wodiyaan, simmeeddino. 49 Yesuusa eriyaa Asay ubbayenne <Zoozatoo, nu bolla woddite; zukkullatuwaakka, nuuna Galilaapape doommiide Aa kaalleedda mac'c'awantu k'osite> yaaganita. 31 Simmi k'ayye mitsaan hawaadan hawaa s'eelliide, haakuwan ek'k'eeddino. 50 Ayihuda hanooppe, mela mitsaan waananawee?» yaageedda. shanggatuwaa gideeddawanttuppe ittuu, Yooseefo 32 Yesuusanna ittippe kak'k'etana mala, iita oosuwaan geetettiya lo"anne s'illo bitanii de'ee. 51 Ha bitanii ootseenda hara laa"u asatuwaakka afeeddino. 33 shanggatuwaa mak'k'uwaanne untunttu oosuwaan K'eeraanew geetettiyaasaa gakkeedda wodiyaan, ittippetetsaa ootsibeenna. S'oossaan kawutetsaa Yesuusa kak'k'eeddino. litaa ootsowanttakka, yuussaa hidootaan naagiidde de'ee. 52 Yooseefokka ittuwaa ushechchanna, yekkuwaa haddirssanna P'ilas'oisakko biide, Yesuusa anhaa akkanaw kak'k'eeddino. 34 Yesuusi, «Ta Aabboo, untunttu woosseenda. 53 Akkanaadan geetettowaappe barenttu ootsiyaawaa erenna diraw, untunttu nagaraa guyye, anhaa bollapape wotsiide, lo"o mooguwaat atto ga» yaageedda. Untunttukka Aa mayuwaan mayuwaan s'aas'iide, shuchchaappe wooc'ettiide saamaa yegettiide gishetti akkeeddino. 35 Asay ek'k'i med'etteedda, ooninnee kase mogettibeenna ollaa s'eellishshin, gadiyaa mooddiyaawantu, «Harantta giddon wotseenda. 54 Gallassaykka sambbataa ashshee; S'oossaan dooretteedda Kiristtoosi Aa mokkanaw giigiyaa gallassaa; sambbataykka gelana gidooppe, ane bare huup'iyaa ashshennee?» yaagiide hanee. 55 Galilaapape doommiide Yesuusanna ittippe k'illic'eeddino. 36 K'ay wotaadaratuukka shiik'iide yeedda mac'c'awantu kaalliidde, duufuwaan Aa k'illic'eeddino; c'ammeedda woyniyyaa eessaa aw anhaa wootiide wotseedinontto be'eeddino. 56 ahi immiide, 37 «Hawo, neeni Ayihuda kaatiyaa Untunttu hawaappe soy simmiide, shittuwaanne gidooppe, ne huup'iyaa ashshal» yaageedda. okkiyaawaa anhaw giigisseeddino. Higgiyaa 38 Huup'issannakka, «Hawe Ayihuda kaatiyaa» maaraadan sambbataa gallassi shemppeeddino. yaagiyyaa s'aafuwaa s'aafeeddino. 39 litaa ootsiide kak'etteedawanttuppe ittuu, boridinne toochchiidde, «Hawo neeni Kiristtoosa gidiikkii? Ane Aa gidooppe, ne huup'iyaa nuuna ashsha» yaageedda. 40 Yekkuu k'ay Aa, «Neeni hawaa malatiyaa pirdaa bolla de'aaddekka S'oossaw yayyikkii? 41 Nuuni kiitetteedda balaan muraa akkiidde de'eetto; nuw bessiyyaa muraa bollan de'eetto; shin ha bitanii itti iitabaanne ootsibeenna» yaagi zaareedda. 42 I Yesuusa, «Neeni ne kawutetsaa wolk'k'aan yiyyaa wode, taana k'oppa» yaageedda. 43 Yesuusikka, «Taani new tumuwaan oday, hachche taananna ittippe gannatiyaaan de'anaassa» yaageedda. 44 He wode usuppuun saate gidiyyaa keena; hewaappe udduppu saatiyaa gakkanaw, biitta ubbaa bollan d'uma gideedda. 45 Awaykka bare poo'uwaa diggeedda; geeshsha golliyyaa gaaridduukka peed'ettiide laa"uwaa keseedda. 46 Yesuusikka daro d'ok'k'u geedda k'aalaan waassiide, «Ta Aabboo, taani ta shemppuwaan ne kushiyaa aatsaa immay!» yaagi simmowaappe guyyiyan I hayk'k'eedda. 47 S'etuwaa kaappuu haneedda yewuwaan be'eedda wode, «Ha bitanii tumakka s'illo asaa» yaagiide S'oossaan galateedda. 48 Hawaa be'anaw ittisaa shiik'eedda Asay ubbay

24 Saamintaappe koyro gallassaa, mac'c'awantu giigisseenda shittuwaay oyk'k'iide darii guuriide duufuwaakko beeddino. 2 Shuchchaykka duufuwaapape gonddorettina be'eeddino. 3 Untunttu duufuwaay garssa ollaa gelo wode, Godaa Yesuusa anhaa demmibeykkino. 4 Mac'c'awantu sid'iidde de'ishshin, wac'iwac'iyyaa mayuwaan mayyeedda laa"u asatuu, k'oppennaan untunttu miyyiyaan ek'k'eeddino. 5 Mac'c'awantuukka yashshaappe denddowaan sa'aa s'eelliidde de'ishshin, laa"u asatuu, «De'uwaan de'iyawaa, Aa ayaw hayk'k'owanttu giddoppe koyyiitee? 6 I denddeeda; hawaan baawa. K'aykka Galilaan de'iyaa wodiyaan, «Asaa na'ay nagaranchhatuwaay kushiyan aad'd'i imettanawaa; mask'k'aliyyaa bollan kak'ettanawaa, heezzentso gallassi hayk'uwaaappe denddanawaa» yaagettowaa k'oppite» yaageedda. 8 Mac'c'awantuukka he wode k'aalaan akeekeddinno. 9 Untunttukka duufuwaappe simmiide ha ubbaa yewuwa tammanne itti kiitettowanttoonne untuntta kaalliyaaawantu ubbatoo odeddinno. 10 Hawaa Yesuusi kiitowanttoo odeddawantu: Magdalapape yeedda Mayraamo, Yohaanno, Yaak'ooba daayo Mayraamonne untuntunna ittippe de'iyaa hara Mac'c'awantta. 11

Unttunttoo mac'c'awantu odiyaa k'aalay k'aajjiyaawaa untunttoo billiide odeedda. 28 Unttunttu bide'iyyaa malatina ammanibeykino. 12 Shin he wode heeraa mateedda wode, Yesuusi harasaa biyaawaa P'es'iroosi denddiide duufuwaakko wos's'eedda. malateedda. 29 He wode untunttu Aa, «Gallassay Yaa gakkiide hokki s'eelliyyaa wode, garssan k'ammiidde de'iyaa diraw, omarssay mateedda; mooguwaa mayyo s'alalay de'iyaaawaa be'eedda. nuunanna ittippe ak'ala!» yaagi minisi woosseeddino. Hano yewuwaankka maalalettiide, golle simmeedda. Hawaa diraw, ikka untuntunna ittippe ak'anaw 13 He gallassi Yesuusa kaalliyaawantuppe laa"u geleedda. 30 Unttunttu ittippe gaytaan utteedda wode, asatuu Yerusaalameppe laa"u saatiyaa haakkiyaa daabbuwaa dentsiide anjeedda; mentsiide untunttoo Emaahuusa geetettiya heeraa biidde; 14 ittu immeedda. 31 Unttunttu ayfikk Aa akeekaana mala ittuwaanna haneedda yewuwaabbaa haasay de'iino. dooyettina, Yesuusa gidiyaawaa ereeddino. Ikka 15 Unttunttu haasayiiddinne zorettiide de'ishshin, untunttu sintsapape geemmeedda. 32 Unttuntukka Yesuusi bare huup'ew yiide untunttu miyyiyyaa ittuu ittuwaa, «K'ad'd'aan ittippe nu de'ishshin, shiik'iide untuntunna biidde de'ee. 16 Shin untunttu nuuna I haasayissiyyaa wodiyaaninne S'oossa bare ayfiyan s'eelliidde Aa gidiyaawaa shaakki mas'aafatuwaakka nuw k'onc'c'issiide I odiyaa eranaw danddaybeykino. 17 Yesuusi, «Hinttenttu wodiyaan, nu wozanaa giddon tamaadan seellee ogiyyaa bollan ittuu ittuwaanna haasayiyyaa gidennee?» geetetteeddino. 33 He wodiyaanakka aye?» yaagi oochcheedda. Unttuntukka dagamaan denddiide Yerusaalamē simmeeddin. Yesuusi lechchummiide ek'keeddino. 18 Unttuntuppe kiitto tammanne ittatoonne untuntunna ittippe ittuu K'eliyoop'aa geetettiyaawee, «Ha gidduaan de'iyaawanttoo, «Goday tumuwaakkka denddeedda, Yerusaalamen hano yewuwaabbaa erennawe ne Simoonawukka beetteedda» yaagiide hewaan ittippe s'alalay ha gadew imatsee?» yaagi zaareedda. 19 shiik'i utteeddawanta demmeeddino. 35 He laa"atuu, Yesuusi, «I aye?» yaagina, untuntukka, «S'oossa k'ad'd'aan haneeddawaanne Yesuusi daabbuwaa sintsaninne asaa ubbaa sintsan k'aalaaninne mentsiyyaa wode wooti Aa ereedinontto untunttoo kiitaan mino nabiyaa gideedda Naazireetiyyaa odeeeddino. 36 Hawaa untunttu haasay de'ishshin, Yesuusabaa haasyayetto. 20 Aakka k'eesatuwa Yesuusi untunttu giddon ek'k'iide, «Sarotetsay hinttew kaappatuunne nuuna mooddiyaawantu hayk'uwwaa gido» yaageedda. 37 Unttunttoo moyttillyaa be'owaa pirdaw aatsi immeeddin; mask'k'aliyyaa bollan malatina dagammiide, yashshaan kumeeddino. wod'eeddino. 21 Nuuni kasenna, «Israa'eeliyyaa 38 Ikka untuntta, «Ayaw dagammiite? Ayaa asaa wozanawaa» yaagi hidootowe Aa; shin ha diraw hinttenttu wozanay sid'ii? 39 Taani Yesuusa yewuu hanettiide aad'd'oodeppe heezzu k'amma gidiyaawaa eranaw, ane ta kushiyaanne ta gediyya gideedda. 22 Nu giddoppe itti itti mac'c'awantu nuuna be'ite; taanan hinttenttu be'iyaaawadan, moyttillew maalalisseeddino. Unttunttu guraan hini duufuwaabbaa ashuunne mek'etsay baawa. Ane taana hinttenttu beeddino, 23 shin Yesuusa anhaa untunttu d'ayo kushiyaan oyk'k'i be'ite» yaageedda. 40 Hawaa wode shiretti simmiide, I denddeedda; yaagiyaawaa yaagi simmiide, bare kushiyaanne bare gediyya kiitanchchatuu odishin be'eeddo yaagi odeeeddino. besseedda. 41 Unttuntukka nashechchaappe 24 Nu giddoppekka itti itti Asay duufuwaabbaa biide denddowaan, ammanennaan maalaletti de'ishshin I, untunttu goowaadan hanina be'eeddino; shin «Hawaan meetettiyaawee hinttenttoo de'ii?» yaagi Yesuusa anhaa demmibeykino» yaageeddino. 25 untuntta oochcheedda. 42 Unttuntukka, s'iis'etteedda Yesuusi untunttoo, «Hinttenoo, akeekena asatoo, moluyaappe laafa puruwaaw aw immeeddino. 43 Ikka hinttenttu wozanaan nabatuu odowaa ubbaa elle akkiide untunttu sintsaan meedda. 44 Ikka, «Taani ammanennawanttoo; 26 Kiristtoosi ha metuwaa hinttentunna ittippe de'aadde, «Muse mas'aafaa, akkanawunne bare bonchchuwaakko gelanaw nabatuwaabbaa mas'aafaaaninne k'aalaan s'aafetto bessennee?» yaageedda. 27 Hewaappe simmiide mazimuretuwaan ta diraw s'aafetteedda ubbay Yesuusi Muse mas'aafatuwaappenne Nabatuu polettanaw bessee» yaagaade hinttenttoo odeeenda s'aafeedda mas'aafatuwaappenne doommiide, S'oossa yewuu hawaa» yaageedda. 45 He wodiyaanakka Mas'aafatuwaabbaa ubbaan s'aafetteedda barebaa S'oossa Mas'aafatuwan geetettowaa akeekaana

mala, unttuntu wozanaa dooyyeedda. **46** Unttunttoo,
«Kiristsoosa metuu gakkanawaa; heezzentsiyaa
gallassi hayk'uwaappe denddanawaa. **47** Aa
Aa suntsan nagaraa paas'etsaynne maarotaa
demussay Yerusaalameppe doommiide asaw
ubbaw odettanawaa» yaagettiide s'aafetteedda. **48**
«Hinttentukka hawoo markkatuwa. **49** Ta hinttenttoo,
Ta aabbu k'aala geleedda hidootaa yeddana; hewe
gakkanawunne hinttenttoo wolk'k'ay saluwaappe
imettana gakkanaw, Yerusaalame katamaan
naagishshite» yaageedda. **50** Hawaappe guyiyaan,
Biitaaniya geetettiyaat katamaa gakkanaw, unttunta
afeedda; bare kushiyaa mic'c'iide unttunta anjeedda.
51 Unttuntuppe shaakettiide, saluwa beedda.
52 Unttuntu aw goyinniide, daro nashechchaan
Yerusaalame simmeeddino. **53** K'ay pac'c'ennan
S'oossa galatiidde, Geeshsha Golliyaan de'eeddino.

Yohaannisa

1 K'aalay koyro de'ee; k'aalaykka S'oossaanna ittippe de'ee; k'aalaykka S'oossa. 2 I koyroppekka S'oossaanna de'ee. 3 Ubbabay k'aalaa baggana med'etteedda. Med'etteeddaaban ubbabaan I baynnaan ittibaynne med'ettibeenna. 4 Aan de'uu de'ee; de'uu asaw poo'uwa. 5 Poo'uu d'umaan poo'ee; d'umay poo'uwa s'ooneenna. 6 S'oossaappe kiietti yeedda Aa suntsay Yohaannisa geetettiyya itti bitanii de'ee. 7 Asay ubbay Aa baggana ammanana mala, poo'uwaabaa markkattanaw yeedda. 8 Poo'uwaabaa markkattanaw yeeddappe attin, I bare huup'ew poo'uwa gidenna. 9 Ikka tumu poo'uwa gideeddawe asaw poo'issanaw ha sa'aa yiyaawaa. 10 K'aalay alamiyaan de'ee; S'oossay K'aalaan alamiya med'd'eenda; shin alamii Aa eribeenna. 11 I bare baggatuwaakko yeedda; shin untunttu Aa shiishshi akkibeykkino. 12 Gidoppe attin I barena shiishshi akkeedda ubbatoo, bare suntsaan ammaneeddawanttoo, S'oossaanaa gidana mala, maataa immeedda. 13 Untunttu S'oossaappe yeletteeddinoppe attin, Asay yeliyaa maaraan woy ashuwaa sheniyaan woy attuma asaa sheniya s'alalaan yelettibeykkino. 14 K'aalay asaa gidiide, aad'd'o keekatetsaaninne tumatetsaan kumiide nu gidduaan de'eenda. Nuuni, I bare aabboo itti Na'aa gidiide akkeedda aw de'yaa bare Aawuwaan bonchchuwaan be'eendo. 15 Yohaannisi aabaa bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Taani, Taappe kaala yiyaawe taappe bolla; ayaw gooppe, ta yeletanaappe kasenna I de'yaawaa» gaade hinttentto odowe hawaa» yaagi markatteedda. 16 Nuuni ubbay Aa kumentsaa aad'd'o keekatetsaan palaheedda anjuuwa akkeeddo. 17 S'oossay higgiyaa Muse baggana immeedda; shin aad'd'o keekatetsaynne tumatetsay Yesuusi Kiristtoosa baggana yeedda. 18 S'oossaabe'eenda Asay ooninne baawa; bare Aawuwaan matan de'yaa bare huup'ew S'oossa gideeddawe itti Na'aa s'alalay aabaa markatteedda. 19 Yerusaalamen de'yaa Ayihudatuwaayissiyaawantu k'eestatuwaanne Leewatuwaan Yohaannisakko, «Neeni oonee?» laa"atuu Yohaannisi giyaawaa sisiide, Yesuusa giide Aa oochchana mala kiittina, Yohaannisi untunttoo markatteedda markkatetsay hawaa. 20 Yohaannisi, «Taani Kiristtoosa gidikke» yaagiide geeshshi markkatteddaappe attin, markkattussaa is'sibeenna. 21 Untunttu, «Yaatina, neeni oonee? Neeni Eelaasee?» yaagiide oochcheeddin. Yohaannisi, «Aa gidikke» yaageedda. K'aykka untunttu, «Neeni nabee?» yaagiide oochcheeddin. Yohaannisi, «Gidikke» yaagi zaareeda. 22 Untunttu, «Yaatina neeni oonee? Nuuni nuuna kiiitteedda wanttoo odana mala, neeni neena oona gay?» yaageeddin. 23 Yohaannisi zaariide, «Nabiya Isiyaasi geeddawaadan, woraan bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Godaa oyigya sitti ootsite!» giya kooshshay tawaa» yaageedda. 24 K'ay Parisawatuu kiiitteedda asatuu 25 Yohaannisa, «Neeni Kiristtoosa woy, Eelaasa woy nabiya gidana d'ayooppe, yaatina ayaw s'ammak'ay?» yaagiide oochcheeddin. 26 Yohaannisi, «Taani haatsaan s'ammak'ay; shin hinttenttu erennawe ituu hawaan hinttenttu gidduaan de'ee. 27 I taappe kaala yee. Taani Aa c'aammaa k'ashuwaa billanawukka bessikke» yaagi zaareeda. 28 Hawe ubbay Yorddaanoosa Shaafaappe hefinta bagga Yohaannisi s'ammak'yaasaa Biitaaniyaan haneedda. 29 Yohaannisi wontetsa gallassi Yesuusi barekko yiyaawaa be'iide, «S'oossa orgge dorssaa, Alamiya asaa nagaraa d'ayissiyaawee, hawesh! 30 Taani, Taappe kaala ituu yaanawaa; I taappe bolla; ayaw gooppe, ta yeletanaappe kasenna I de'yaawaa» gaade oodeedda hawaa. 31 I oonentto taani erikke; shin Israa'eeliyaa asaw Aa k'ond'c'issanaw haatsaan s'ammak'aadde yaad» yaageedda. 32 Yohaannisi markkattiide, «Geeshsha Ayyaanay saluwaappe harap'piyaadan wod'd'ishiinanne Aa bollan uttishshin, taani be'aaddi. 33 Taani Aa erikke; shin haatsaani s'ammak'ana mala taana kiiitteedda S'oossay, «Geeshsha Ayyaanay wod'lide, itti asaa bolla shemppishshin, neeni be'ana; ikka Geeshsha Ayyaanan s'ammak'ee» yaagiide taw oodeedda. 34 Taani hewaa be'aaddi; I S'oossa Na'aa gidiyaawaakka markkattay» yaageedda. 35 Wontetsa gallassi Yohaannisi shirettiidekka barena kaalliyawanttu laa"atuwaanna ittippe ek'k'eenda; 36 I Yesuusi aad'd'ishshin be'iide, «S'oossa dorssay hawesh!» yaageedda. 37 Yohaannisa kaalliyaa Leewatuwaan Yohaannisakko, «Neeni oonee?» laa"atu Yohaannisi giyaawaa sisiide, Yesuusa kaalleeddin. 38 Yesuusi barena kaalliyawanttu guyye simmi be'iide, «Ayaa koyyiitee?» yaagiide oochcheedda. Untunttu zaariide, «Rebii, neeni

hak'an de'ay?» yaageeddino. «Rebii» guussay bullachchetteedda; Yesuusa daaya he bullachchaan «Tamaarissiyaawoo» giyaawaa. 39 Yesuusi untuntta, de'aw. 2 Yesuusikka barena kaalliyawantunna «Haa yiide be'ite» yaageedda. Untunttu biide, I ittippe he bullachchaa s'eesetteedda. 3 Woynniya de'iyaasaa be'eeddino; he gallassi sa'ay tammu ushshay wuri diggina, Yesuusa daaya Aa, saate heera gidiyaa diraw, untunttu aanana «Untunttoo woyniyyaa ushshay wuri diggeedda» peesheeddino. 40 Yohaannisi geedawaa sisiide, yaaga oochchaaddu. 4 Yesuusi zaariide, «Ta Yesuusa kaalleedda laa'u asatuwaappe ituu, daayee, hawe ta oosuwaal gidiyaa diraw, ne Simoona P'es'iroosa ishaa Inddiraasa. 41 Inddiraase yayana koshshenna. Ta wodii biro gakkibeenna» koyro bare ishaa Simoona demmiide, «Nuuni yaageedda. 5 Yesuusa daaya kiitettiyaawanttoo, «I S'oossay kiitteeddaaanna gaketteeddo» yaageedda. hinttenttoo odiyaawaa ayaa gidooppenne ootsite» Hewaa guussay «Kiristtoosa» giyaawaa. 42 yaaga odaaddu. 6 Ayihudatuu kase ootsiyyaa Inddiraase Simoona Yesuusakko aheedda. Yesuusi dooyaadan, meechchaa wogaw ituu ituu s'etut Simoona be'iide, «Neeni Yohaannisa na'aa Simoona; s'aaramusiyaa oyk'k'iyyaa usuppuun shuchchaa ne suntsay Keefaa geetettanawaa» yaageedda. baatsatuu hewan de'iino. 7 Yesuusi kiitettiyaawantta, «Keefaa» giyaawaa biletay «P'es'iroosa» woy «Baatsatuwaan haatsaa kuntsite» yaageedda; «Zaalla» giyaawaa. 43 Wonttetsa gallassi geetettowaadankka untunttu baatsatuwaan doonaa Yesuusi Galilaa baanaw k'ofaa k'achcheedda; gakkanaw haatsaa kuntseeddino. 8 Yesuusi untuntta, I Pilip'posanna gakettiide, «Taana kaala!» «Ha'i duuk'k'iide, bullachchaa kaappoo immit» yaageedda. 44 Pilip'posi, Inddiraasinne P'es'iroose yaageedda; untunttu aw afiide immeeddino. 9 de'eedda Beetesayda geetettiyyaa katamaappe Bullachchaa kaappuu woyniyyaa ushshaa gideedda yeedda asaa. 45 Pilip'posi Naatinaa'eelanna haatsaa gans's'i s'eelliide, hak'appe yeeddentto gakettiide, «Muse mas'aafatuwaanin Nabatuwaa eribeenaa; shin haatsaa kuntsedda oosanchchatuu mas'aafatuwaan aabay s'afetteeddaaandan, Yooseefo eriino. Bullachchaa kaappuu machchatto akkiyaawaa na'aa Yesuusi Naazireete katamaan de'iyaawaanna s'eesiide, 10 «Ooninne ayife gideedda woyniyyaa nuuni gaketteeddo» yaagi odedda. 46 Naatinaa'eeli ushshaa imatsaa asaa kasettiide ushshee; yaatiide zaariide, «Naazireete katamaappe lo"obay kesanaw Asay darssi usheeddawaappe guyyiyan, K'iraariyya danddayii?» yaageedda. Pilip'posi, «Yaade be'a» ushshhee. Shin neeni ayife gideedda woyniyyaa ushshaa yaageedda. 47 Naatinaa'eeli barekko yiyaawaa hanno gakkanaw naagaaddal» yaageedda. 11 Yesuusi Yesuusi be'iide, «Makkalay baynna tumu Israa'eeliyyaa bare ootseedda wolkk'aama malaatatuwaappe hawaa Asay hawaal!» yaageedda. 48 Naatinaa'eeli Yesuusa, koyruwaal Galilaa gadiyaan K'aanaa geetettiyyaa «Neeni taana hak'an eray?» yaagi oochcheedda. heeraan ootseedda; hewan bare bonchchuwaal I Yesuusi zaariide, «Pilip'posi neena s'eesanaappe k'onc'lissina, Aa kaalliyawanttu aan ammaneeddino. kase, neeni balasiyyaa geetettiyyaa mitsaappe hirkkinna 12 Hewaappe guyyiyan, Yesuusi bare daayinna, de'ishshin, taani neena be'aaddi» yaageedda. 49 bare ishatuwaannanne barena kaalliyawantunna Naatinaa'eeli zaariide, «Tamaarissiyaawoo, neeni ittippe K'ifirinaahooma geetettiyyaa katamaa biide S'oossa Na'aa! Neeni Israa'eeliyyaa kaatiyaa!» amareeda gallassaa takkeeddino. 13 Ayihudatuu yaageedda. 50 Yesuusi, «Taani neena balasiyyaa bonchchiyyaa Paasigaa Baalaa gallassay matattina, geetettiyyaa mitsaappe hirkkinna be'aaddi geedda Yesuusi Yerusalame beedda. 14 Geeshsha Golliyyaa diraw ammanay? Neeni hawaappe aad'diyaawaa gibbiyaan miizzaa, dorssaanne dogommatuwaab be'ana!» yaageedda. 51 K'ayka Yesuusi, «Taani zal"iyyaa asaa demmeedda; k'ay haratuu parenttu hinttenttoo tumuwaal oday; saluu dooyettina, S'oossa oydiyaan uttiide, miishshaa laammiyaawantta kiitanchchatuu ta bolla, Asaa Na'aa bolla, pude demmeedda. 15 I golaa jiraafiyaa dook'k'iide, kesishshiinanngi duge wod'dishiin, hinttenttu be'ana» asaa ubbaa dorssaannanne miyanna Geeshsha yaageedda.

2 Heezzentso gallassi Galilaa gadiyaan Miishshaa laammiyaawanttu oydiyaakka aatsi K'aanaa geetettiyyaa katamaan bullachchay yeggiide, untunttu miishshaa laaleedda. 16

Dogommuwaa zal "iyaawantta I, «Ha dogommatuwa yelettee; 7 *<Hinttenttu laa'entsuwa yelettanahawaappe kessite; Ta Aabbu golliyaa geyaa bessee>* gaade taani odedda diraw, maalalettoppa. ootsoppite!» yaageedda. 17 Yesuusa kaalliyawantu 8 C'arkkuu bare koyyeeddasaa c'arkkee. Neeni As'oossaa mas'aafan, «Taani ne gollew seelettiya kooshunchchaa sisasa; shin I hak'appe yinttoseelay taana tamaadan guuddee» geetettiide woy hak'a bintto erakka. Geeshsha Ayyaanaappe s'aafetteeddawaa hassayeeddino. 18 Hewaappe yeletteedda ubbay hewaa mala» yaageedda. 9 guyye, Ayihude asaa ayissiyaawantu zaariide, «New Nik'oodimoosi, «Hawe waaniide hananaw danddayii?» hawaa ootsanaw danddayiyyaa maatay de'iyaawaa yaagiide oochcheedda. 10 Yesuusi zaariide, «Neeni nuuna ayaa malaataa bessanii?» yaageeddin. Israa'eelatuwa tamaarissiyaawaa gidaadde hawaa 19 Yesuusi, «Ha Geeshsha Golliyaa kolite; taani erikki? 11 Taani new tumuwa oday; nuuni eriyaawaa heezzu gallassaan zaaraade kees's'ana» yaageedda. haasayeettonne be'eeddawaa markkateetto; shin 20 K'aykka Ayihude asaa ayissiyaawantu, «Ha nuuni markkattiyawaa hinttenttu akkikkita. 12 Taani Geeshsha Golliyaa kees's'anaw oytamanne usupun hinttenttoo sa'aabaa odina, ammanennawanta laytsaa akkeedda; shin neeni heezzu gallassaan gidooppe, saluwaabaa odina waan ammananitee? kees's'anii?» yaageeddin. 21 Shin I haasayeedda 13 Saluwaappe wod'd'eedda taappe attin, saluwa Geeshsha Gollii bare asatetsabaa. 22 Hewaa keseeddawe ooninne baawa; saluwaan de'iyya Asaa diraw, Yesuusi hayk'uwaappe denddeeddawaaappe Na'ay taana. 14 «Muse woraan s'ank'k'imaaluwa shooshshaa sulleeddawaadan, taana ammaneedda ubbay med'inaa de'uwaakkana mala, taani Asaa Na'ay mask'k'aliyya bolla pude denddana bessee. guyyiyan, Yesuusa kaalliyawantu I hewaa geeddawaa hassayeeddino. K'ay untunttu S'oossaa Mas'aafay geeddawaanne Yesuusi haasayeeddawaa ammaneeddin. 23 Paasigaa baalaa bonchchiyya wode, Yesuusi Yerusalamen de'ishshin, I ootseedda malaataa be'iide, c'ora Asay Aa ammaneeddin. 24 Shin Yesuusi asaa ubbaa eriyya diraw, hewantta ammanibeenna. 25 Asaabaa ooninne aw markkattana mala koyyibeenna; ayaw gooppe, asaa wozanaan ayee de'intto, I bare huup'ew eriyya diraassa.

3 Parisaawatuwaappe gideedda kaappuwaan Nik'oodimoosa geetettiya itti bitanii de'ee. 2 Nik'oodimoosi k'amma Yesuusakko yiide, «Tamaarissiyaawoo, neeni nuuna tamaarissana mala S'oossay kiitteedda gidiyaawaa nuuni ereetto; ayaw gooppe, S'oossay aanana de'iyya asaappe attin, ha neeni ootsiyya wolk'k'aama malaatatuwa ootsanaw danddayiyyaa Asay baawa» yaageedda. 3 Yesuusi zaariide, «Taani new tumuwa oday; Asay laa'entsuwa yelettana d'ayooppe, S'oossaa kawutetsaa be'anaw danddayenna» yaageedda. 4 Nik'oodimoosi, «C'ima Asay waaniide laa'entsuwa yelettanaw danddayii? Bare daay uluwaa simmi geliide, laa'entsuwa yelettanaw Asay danddayii?» yaageedda. 5 Yesuusi zaariide, «Taani new tumuwa oday; Asay haatsaappen Geeshsha Ayyaanaappe yelettana d'ayooppe, S'oossaa kawutetsaa gelanaw danddayenna. 6 Asay ashwuuan asaappe yelettee; shin Asay ayyaanaan Geeshsha Ayyaanaappe

Na'ay taana. 14 «Muse woraan s'ank'k'imaaluwa shooshshaa sulleeddawaadan, taana ammaneedda ubbay med'inaa de'uwaakkana mala, taani Asaa Na'ay mask'k'aliyya bolla pude denddana bessee. (aiōnios g166) 16 «S'oossaa Na'aa ammaniyaa ubbay med'inaa de'uwaakkana mala, taani Asaa Na'ay mask'k'aliyya bolla pude denddana bessee. (aiōnios g166) 17 Ayaw gooppe, S'oossay bare Na'aa ha alamiyya asaa pirddanaw kiittibeenna; shin untuntta Aa baggana ashshanaw kiitteedda. 18 «Aa Na'aa ammaniyaa ooninne pirddettena; shin Na'aan ammanenna ooninne, S'oossaa Na'aa ittuwa ammanibeenna diraw, ha'ikka pirdetti utteedda. 19 Asaa bolla yiyya pirdday hawaa: Poo'uu ha alamiyya yeedda; shin asaa kiitay iita gidiyya diraw, poo'uwaappe aatsiide, d'umaa siik'eedda. 20 litabaa ootsiyya ooninne poo'uwaa is'see; ayaw gooppe, bare kiitay k'onc'c'enna mala, poo'uwaakko shiilk'enna. 21 Shin tumuwa ootsiyya ooninne S'oossay azazeeddawaadan, I ootseeddawaa poo'uu k'onc'c'issana mala, poo'uwaakko shiilk'ee» yaageedda. 22 Hewaappe guyyiyan, Yesuusinna Aa kaalliyawantu Yihudaa gadiyya beeddino; Yesuusi he gadiyan untuntunna amareeda wodiyya uttiide, asaa s'ammak'iidde de'ee. 23 K'ay Yohaannisi Saaleeme mataan de'iyya Henoona giyaa saan wogga haatsay de'iyya diraw, Asay aakko yiina s'ammak'ee. 24 Hewa haneeddawe Yohaannisi k'ashettanaappe kasenna. 25 Hewaappe guyyiyan, Yohaannisa kaalliyawantunna

amareeda Ayihudatuwaa meechchaa wogaabaa gidaadde, Sammaariyaa mac'c'a asaa gideedda palumetteeddino. 26 Untunttu Yohaannisakko biide, taana, woota de'uwa immiyaa haatsaa ushsha «Tamaarissiyaawoo, Yorddaanoosa Shaafaappe gay?» yaagaaddu; ayaw gooppe, Ayihudatoonne hefintsan neenanna de'iyaawe, neeni aabaa Sammaariyaa asaw ittipetetsay baynna diraassa. 10 markkattowe, be'a ha'i s'ammak'ee; Asay ubbaykka Yesuusi zaariide izo, «Neeni S'oossaa imotaanne k'ay aakko bee» yaageeddu. 27 Yohaannisi zaariide, neena ‹Taana haatsaa ushsha› giyaawe oonentto «S'oossay immana d'ayoppe, Asay ayinne akkanaw eriyaawaa gidintto, Aa woossanaassa; ikka new danddayenna. 28 ‹Taani Kiristtoosa gidikke; shin taani de'uwa immiyaa haatsaa immana› yaageeddu. 11 aappe sintsaw kiittaa» geeddawoo hintte hinttentu Mishiratta zaaraade, «Godaw, new duuk'k'yaabay huup'ew markka. 29 Mishira mac'c'awunna de'iyya baawa; ollaykka c'iiimuwa. Yaatina, de'uwa uray ikka mishiraa; he mishiraa miyatay ek'k'iide, I immiyaa haatsaa hak'appe akkanii? 12 Nuw ha giyaawaa sisiyaawe Aa haasayaan daro nashettee. haatsaa olla immeedda nu awuwaa Yaak'oobappe Hewaa diraw, hawe ta nashechchay poletteedda. 30 I neeni daray? I, Aa naanaynne Aa mehii hawaappe darina ta guus's'ana bessee» yaageeddu. 31 Bollappe usheeddino» yaagaaddu. 13 Yesuusi zaariide, yiyaawe ubbaappe bolla. Sa'aappe beeteeddawe «Ha haatsapape ushiyaa ooninne laa'entsuwa sa'aassa. Ikka sa'aabaa haasayee. Saluwaappe saamettanawaa. 14 Shin taani immiyaa haatsaa yiyaawe ubbaappe bolla. 32 I bare be'eeddabaanne ushiyaa ooninne laa'entsuwa saamettenna. Taani siseeddabaa markkattee; shin Aa markkatetsaa immiyaa haatsay he Aa giddon med'inaa de'uwaassi akkiyaawe baawa. 33 Aa markkatetsaa akkiyaa pulttiyya pultuuwa gidanawaa» yaageeddu. (aiōnios g165, aiōnios g166) 15 Mishiratta, «Godaw, taani saamettenna malanne haatsaa tikkanawukka haa yeenna mala, taw he haatsaa imma!» yaagaaddu. 16 Yesuusi Ayaanaa palahissiide immee. 35 S'oossay bare izo, «Baade ne asinaa s'eesaade haa simma» Na'aa siik'iide ubbabaa Aa kushiyen wotseedda. 36 yaageeddu. 17 Mishiratta zaaraade, «Taw asinay Na'aa ammaniyaa uraw med'inaa de'uu de'ee; shin baawa» yaagaaddu. Yesuusi, «Taw asinay baawa giyawaan tumuwaa gaadda. 18 Neeni ichcheshu asinaa geladda; ha'i neenanna de'iyya bitanii ne asinaa gidenna. Neeni ha'i taw odeeddawe tuma» yaageeddu. 19 Mishiratta k'ay, «Godaw, neeni nabiyaa gidiyaawaa ta ha'i eraad; 20 nu Sammaariyaa asaa aawotuu ha deriyaan goyinneeddin; shin Ayihudatuu hinttentu Asay S'oossaw goyinnanaw bessiyaa sa'ay Yerusaalamenna yaagiita» yaagaaddu. 21 Yesuusi, «Ha mishirattee, taana ammana; ha deriyaan woy Yerusaalamen Aawuwaa S'oossaw hinttentu goyinnenna wodii yaanawaa. 22 Hinttentu Sammaariyaa Asay hintte erennabaw goyinniita; S'oossay nuuna Ayihudatuwaa go"ettiide atotetsaa ahyya diraw, nuuni nu eriyaawoo goyinneetto. 23 Shin Aawuwaa S'oossaw tumuwaappe goyinniayawantu Aa, Geeshsha Ayaanaa wolk'k'aaninne S'oossaa S'oossatetsaadan goyinniyaa wodii matatteedda; ubbaa ha'ikka gakkeedda. Ayaw gooppe, asaa barew goyinnana mala, Aawuu S'oossaykka ha ogiyan goyinniayawantu koyyee. 24 S'oossay Ayaanaa; aw goyinniayawantuukka Geeshsha Ayaanaa wolk'k'aan

4 Yesuusi Yohaannisawaappe dariyaa barena kaalliyawantta barekko shiishsheenne s'ammak'ee giyaawaa Parisaawatuu siseeddawaa Yesuusi ereedda wode, Yihudaa aggiide, Galilaa beedda; gidooppenne, Yesuusa kaalliyawanttu s'ammak'eeddawaappe attin, Yesuusi bare huup'ew oonanne s'ammak'ibeenna. 4 Galilaa biidde, Sammaariyaa aad'd'anawe Aa ashshenabaa gideedda. 5 Hewaa diraw, Yaak'oobi bare na'aa Yooseefoo immeedda gadiyaa matan de'iyya Sikaaro geetettiyya Sammaariyaa katamaa beedda. 6 He sa'aan Yaak'ooba haatsaa ollay de'ee; Yesuusi hametan daaburiide, he haatsaa ollaa matan utteedda. He wode sa'ay usuppu saatiyaa heera. 7 Sammaariyaa mishiratta haatsaa duuk'k'anaw yeeddawunno Yesuusi, «Taana haatsaa ushshaarikkii!» yaageeddu. 8 Yesuusa kaalliyawanttu k'umaa shammanaw katamaa beeddinno. 9 He Mishiratta zaaraade Aa, «Neeni Ayihuda asaa

S'oossa S'oossatetsaadan goyinnanaw bessee» yaageeddino. 43 Laa"u gallassaappe guyyiyaan, yaageedda. 25 Mishiratta, «Masihiyaa geetettiyya Yesuusi Sammaariyaappe kesiide, Galilila gadiyya Kiristtoosi yaanawaa taani eray. I yiyyaa wode nuw beedda. 44 Ayaw gooppe, I bare huup'ew, «Nabii ubbabaa odanawaa» yaagaaddu. 26 Yesuusi, «Ha bare gadiyan bonchchettena» yaagi odeeenda. 45 neenanna haasayiyaawe taani Aa» yaageedda. Yesuusi Galilila gakkeeda wode, Galilila Asay Aa 27 Hawaa untunttu haasayishshin, Yesuusa mokkeeda; Paasigaa bonchchiyaa gallassi untunttu kaalliyawanttu beeddasaappe simmeeddino. Yerusalamen de'iyya diraw, I ootseedda ubbabaa Yesuusi mishirattinna haasayishshin untunttu be'eeddino. 46 Yesuusi haatsaa woyniyya ushshaa be'iide darssi maalaletteeddino; shin mishiratto, kesseeda, Galililaan de'iyya K'aanaa katamaa «Ayaa koyyay?» woy Yesuusa, «linanna ayaw beedda. K'ifirinaahooman Aa na'ay sakettiyya, haasayay?» giide oochchowe ooninne baawa. 28 kaatiyaa gollen ootsiyaa itti kaappuu de'ee. 47 Hewaappe guyyiyaan, Mishiratta bare haatsaa Yesuusi Yihudaappe Galilila yeeddawaa he kaappuu otuwaagga basha guyye katamaa baade asaw, sisiide, aakko yiide hayk'k'anaw mateedda bare na'aa 29 «Taani ootseeddawaa ubbaa taw odeeenda biide patsana mala, Yesuusa woosseenda. 48 Yesuusi bitaniyya be'anaw denddite; hewe Kiristtoosa he kaappuwaa, «S'oossay ootsiyaa malaataanne gidaanddeeshsha?» yaagaaddu. 30 Asay katamaappe hechcho giissiyabaa be'ennaan de'liddie, hinttentu kesiide, Yesuusakko beedda. 31 Hewe hanishin, Aa ayinne ammanikkita» yaageedda. 49 He kaappuu kaalliyawanttu Yesuusa, «Guutsabaa maarikkii» zaariide, «Godaw, ta na'ay hayk'k'ennan de'ishshin, yaagliide woosseeddino. 32 Shin I, «Taw hinttentu taananna baarikkii» yaageedda. 50 Yesuusi, «Ba; ne erenna k'umay taani miyaawe de'ee» yaageedda. 33 na'ay pas'a de'anawaal!» yaageedda. He kaappuu Hewaa diraw, Aa kaalliyawanttu barenttu giddon, Yesuusi geeddawaa ammaniide beedda. 51 I bare «Aw miyaabaa aheedda Asay de'anddeeshsha?» golle biishshin, Aa k'oomatuu aanaana ogiyyaan yaageeddino. 34 Yesuusi untunttoo, «Ta k'umay gakettiide Aa, «Ne na'ay pas'a de'ee» geeddino. taana kiiitteeddawaa sheniyya oosussaanee Aa 52 I bare k'oomatuwa bare na'aw ay saatiyaan oosuwa polussaa. 35 Hinttentu, «Oyddu agenaappe keekeeddento oochchina untunttu, «Zino laappu guyyiyaan, katsay c'akettanawaa» giikkiteeyee? Taani saatiyaan k'oos'u Aa aggeedda» yaageeddino. hinttenttoo oday; goshshaa loytsi s'ellite; katsay 53 Na'aa aawuu Yesuusi barew, «Ne na'ay pas'a c'aka besseenda. 36 Zeriyaawenne c'akkiyaawe ittippe nashettana mala, c'akkiyaawe dirggwuwaakkeenne katsaa med'inaa de'oo shiishshee. (aiōnios g166) 37 Ha gaasuaan, «Ittuu zeree; k'ay ittuu c'akkee» giyyaa haasayay tuma. 38 Hinttentu daaburibeennawaa c'akkana mala, taani hinttentu kiittaad; haratuu ootsi daabureeddino; hinttentu haratuwa daaburan geleededita» yaageedda. 39 Mishiratta, «I taani ootseedda ubbabaa odeeenda» gaade markatteedda diraw, he katamaan de'iyya Sammaariyya asaappe c'oray Yesuusa ammaneedda. 40 Sammaariyya Asay Yesuusakko yeedda wode, barenttu mataan gam"ana mala, Yesuusa woossina I yaan laa"u gallassaa utteedda. 41 I odiyyaa k'aalaa diraw, kasewaappe c'ora Asay ammaneedda; 42 k'ay untunttu mishiratto, «Nuuni nu huup'ew I giyaawaa sisiide ammaneeddawaappe attin, neeni markatteedda diraassa gidenna; I tumu alamiyyaa asaa ashshiayaawaa gidiyaawaakka nuuni ereeddo»

5 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi Ayihudatuu bonchchiyaa baalaw Yerusalame beedda. 2 Yerusalamen dorssaa penggiyya matan Ibraayiss's'e k'aalaan Beetesayda geetettiyya dagatti utteedda haatsay de'ee; he dagatti utteedda haatsaa yuuyi aad'd'eedda ichcheshu kashay de'ee. 3 Hewan c'ora hargganchchatuu, k'ook'atuu, wobbatunne sileeddawantu giseeddino. [Haatsay k'aas's'iayaawaa naagiino. 4 Ayaw gooppe, itti itti gede Godaa kiiitanchchay he dagatteedda haatsakko geliide, haatsaa k'aatsee; haatsay k'aas's'eeddawaappe guyyiyaan, koyro geleedda uray barena oyk'k'eedda ay harggiyaappekka pas'ee.] 5 Hewan hattamanne hospun laytsaa saketteedda itti bitanii de'ee. 6 He bitanii hewan giseeddawaa Yesuusi be'iide,

daro wodiyaa saketteeddawaakka eriide bitaniyaa, immeeddawaappe attin, I oonanne pirddenna; Na'aa «Pas'anaw koyyay?» yaageedda. 7 Sakettiyya bitanii bonchchenna uray, Aa kiitteedda Aawuwaakka zaariide, «Godaw, haatsay k'aas's'iyyaa wode, taana bonchchenna. 24 «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; haatsaan yeggiyaa Asay d'ayeedda; taani gelana ta k'aalaa sisiyaawoonne taana kiitteeddawaan haniyaa wode, hara uray taappe kasetiide geli ammaniyaawoo med'inaa de'u de'ee. Hayk'uwaappe aggee» yaageedda. 8 Yesuusi Aa, «Dendda ek'k'a; neeni gisowaa tookkaade ba» yaageedda. 9 Bitanii (aiōnios g166) 25 Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ellekka pas'i aggeedda; bare gisuwaa tookkiide hayk'eedda Asay S'oossaa Na'aa kooshshaa beedda. Hewe haneeddawe Sambbata gallassaana. sisiyya wodii yaanawaa; hewenneekka ha'a. He 10 Hewaa diraw, Ayihudatu pas'eedda bitaniyaa, kooshshaa sisiyaawantu shemppuwaanna de'ana. «Hachche sa'ay Sambbataa; neeni ne gisuwaa tookka 26 Ayaw gooppe, Aawoo de'uwa immiyaa wolk'k'ay biyaawe woga gidenna» yaageeddingo. 11 Shin bitanii, de'iyawaadaan, de'uwa immiyaa he wolk'k'aa bare «Taana patseeddawe, **«Ne** gisuwaa tookkaade ba» Na'awukka immeedda. 27 S'oossaa Aawuu bare yaageedda» giide untunttoo zaaredda. 12 Unttuntu Na'aw pirddiyya maataa immeedda; ayaw gooppe, Aa, «Neena, **«Ne** gisuwaa tookkaade ba» geeddae I Na'ay Asaa Na'aa. 28 «Hawaan malaletttopite; ayaw oonee?» giide oochcheeddino. 13 Shin hewaan c'ora gooppe, duufuwan de'iyawaantu Aa kooshshaa Asay de'iyyaa dirawunne, Yesuusikka geemettedda sisiyya wodii yee. 29 Sisiide untuntuntu duufuwaappe diraw, bitanii barena patseeddawe oonentto erenna. gas'aa kesana; lo"obaa ootseeddawantu de'uwaan 14 Yesuusi guyyeppe he bitaniyaa Geeshsha Golliyaa de'anaw denddanna; k'ay iitabaa ootseeddawantu demmiide, «Be'a, neeni ha'i pas'aadda; hawaappekka pirddetanaw denddanawantta. 30 «Taani taappe iitabay neena gakkenna mala, laa'entso nagaraa ayinne ootsanaw danddaykke; S'oossay taw ootsoppa» yaageedda. 15 Hewaappe guyyiyan, odeddawaadan pirdday. Ta pirdday tuma; ayaw bitanii biide, barena patseeddawe Yesuusa gidiyaawaa gooppe, taani taana kiitteeddawaan sheniyaa Ayihuda asaa kaappatoo odedda. 16 Yesuusi poliyaawaappe attin, taani dosiyaawaa ootsikke. hawaa Sambbataan ootseedda diraw, unttuntu 31 «Taani ta huup'ew tabaa markkattooppe, ta Yesuusa yedesaan waayissuwaa doommeeddino. 17 markkatsay tuma gidenna. 32 Tabaa markkattiyaawe Yesuusi zaariide untunttoo, «Ta Aabbu ubbaa wode haray de'ee; I tabaa markkattiyaawe tuma gidiyaawaa ootsee; taanikka ootsanaw bessee» yaageedda. taani eray. 33 «Hinttenttu Yohaannisakko asaa 18 Hewaa diraw, Yesuusi Sambbata gallassaa kiittina, I untunttoo tumuwaa markkateeda. 34 bonchchenna diraa s'alalaassa gidenan, barena Taani hewaa hinttentta attino gaade giyaawaappe S'oossaanna k'arayiide, «S'oossay ta Aabba» geedda attin, asaa markkatsay taw koshshina gidenna. diraw, Ayihuda asaa kaappatuu Aa wod'anaw 35 Yohaannisi muk'aaddaadan, ees's'eeddanne kasewaappe minisiide koyyiino. 19 Yesuusi zaariide poolisseeda; hinttentukka amareeda wodiyaa Aa untunttoo, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; Na'ay pooluaan nashettanaw koyyeedda. 36 «Shin barekka ayinne ootsenna. I bare Aabbu ootishshin taw Yohaannisawaappe aad'd'iyaa markkatsay be'iyawaawaa s'alalaa ootsee; Aawuu ootsiyaawaa de'ee; ayaw gooppe, taani wurssanaw Ta Aabbu Na'aykka ootsee. 20 Ayaw gooppe, Aawuu bare taw immeedda kiitay, ha taani ootsiyaawe, I taana Na'aa siik'ee; k'ay I ootsiyaawaa oosuwaa ubbabaa kiitteeddawaan gidiyaawaa markkatee. 37 «K'ay taana bare Na'aa bessee. Ubbaa hinttenttu maalaettana kiitteedda Ta Aabbu bare huup'ew tabaa markkatee. gakkanaw, I hawaappe aad'd'iyaa oosuwaakka Hinttenttu Aa kooshshaa ayinne sisibeykkita; Aa bare Na'aa bessanawaa. 21 Gaasuunnee, malaakka be'beykkita. 38 I kiitteeddawaan ammanenna Aawuu hayk'eeddawantu hayk'uwaappe dentsiide diraw, Aa k'aalay hinttenttu wozanaan baawa. 39 shemppuwaanna wotsiyaawaadan, Na'aykka k'ay «S'oossaa Mas'aafatuwaappe med'inaa de'uwaan bare koyyowantta shemppuwaanna wotsee. 22 Asay demmiyawaa hinttew malatina, untuntta biddiita; ubbay Aawuwaan bonchchiyaawaadan, Na'aakka untuntukka tabaa markkattiyaawantta. (aiōnios g166) 40 bonchchana mala, Aawuu pirdaa ubbaa Na'aw Shin de'uwa demmanaw taakko yiyaawaa hinttenttu

koyyikkita. 41 «Taani asaappe bonchchuwa koyyikke. kallina atteedda bangga ukitsaa dokkaa shiishshiide, 42 Shin taani hinttenttu wozanaan S'oossa siik'uu tammanne laa'u zambbeeliyaa kuntseeddino. 14 baynnawaa eray. 43 Taani ta Aabbu suntsan Asay Yesuusi ootseedda wolk'k'aama malaataa yaad; shin taana akkibeykkita. Shin hara Asay be'eedda wode, «Hawe tumuwaappe ha sa'aa bare suntsan yiayaa wode, Aa akkiita. 44 Hinttenttu yaana geedda nabiyyaa» yaageeddino. 15 Unttuntu ittuu ittuuwaan bonchchiitaa; shin itti S'oossa apppe yiide barena wolk'k'an oyk'k'i kaatiyaa ootsanaw yiayaa bonchchuwa koyyikkita. Yaatina, waaniide haniyaawaa Yesuusi eriide, barekka deriyya bolla ammananaw danddayiite? 45 «Taani Ta Aabbu suntsan shirettiide keseedda. 16 Sa'ay omarsseedda wode, hinttentta mootiyaawaa hinttew malatoppo; hinttentta Yesuusa kaalliyawantu abbaakko beeddino; 17 Sa'ay mootiyaawe, hintte hidootaa wotsiyaa Musa. 46 K'ammeedda; shin Yesuusi untuntutukko he saatii Hinttenttu Musa ammaneeddabaa gidintto, taanakka gakkanaaw yibeenna; hewoo untuntutu wonggiriyaan ammananita; ayaw gooppe, tabaa s'aafeeddawee Aa. geliide, abbaa pinni hefintsaa K'ifirinaahooma beeddino. 47 Shin hinttenttu I s'aafeeddawaa ammanennaan 18 Wolk'k'aama c'arkkuu c'arkkeedda diraw, abbay is's'oppe, taani giyaawaa wooti ammananitee?» 19 itti saatiyaa keenaa untuntutu abbaa shaagowaappe guyyiyan, Yesuusi abbaa bollanna hamettiide yiyaawaa be'iide yayyeeddino. 20 Shin I, «Yayyoppite; taanattee!» yaageedda. 21 Unttuntu wonggiriyaan Aa gelisanaw koyyeeddino; wonggirii untuntutu biyaasaa abbaa gas'aa ellekka gakki aggeedda. 22 Wonttetsa gallassi, abbaappe hefintsanna atteedda c'ora Asay abbaa bolla itti wonggiriyaan s'alalay de'yaawaa be'eeddino; Yesuusi barena kaalliyawantu hewaan baynnawaa be'iide, untuntunna beennaan, untuntutu barekka beeddawaa akeekeeddino. 23 Shin S'ibiriyaadoosappe hara wonggiratuu Yesuusi S'oossa galatina, Asay ukitsaa meeddasaa mataa yeeddino. 24 Asay Yesuusi woy Aa kaalliyawantu hewaan baynnawaa be'iide, Yesuusa koyyanaw wonggiriyaan geliide, K'ifirinaahooma beeddino. 25 Asay Yesuusa abbaappe hefints demmeedda wode, «Tamaarissiyaawoo, hawaa awude yaaddii?» yaageeddino. 26 Yesuusi zaariide, «Taani hinttenttoo tumuwaan oday; hinttenttu taana koyyiawee ukitsaa meedda diraassanne kalleedda diraassa gidiyaawaappe attin, wolk'k'aama malaataa be'eedda diraassa gidenna. 27 Med'inaa de'uwwaa k'umaw, taani Asaa Na'ay hinttenttoo immanawoo, ootsiteppa attin, samiyaa k'umaw ootsoppite; ayaw gooppe, Aawuu S'oossay hewaa d'iishissanaw maatafaa attami wotseedda» yaageedda. (aiōnios 9:16) 28 Hewanapppe guyyiyan untuntutu, «Nuuni S'oossa oosuwaan ootsanaw ayaa ootsanaw bessii?» yaagiide Yesuusa oochcheeddino. 29 Yesuusi zaariide, «Hinttenttu ootsana mala, S'oossay koyyiayaa kiitay hawaa; I kitteeddawaan ammanitee» yaageedda. 30 Unttuntu zaariide, «Nuuni be'iide, neenan ammanana

6 Hewanapppe guyyiyan, Yesuusi Galilaa Abbaappe woy S'ibiriyaadoosa Abbaappe hefintsaa pinneedda. 2 I hargganchhatuwaan bolla ootseedda wolk'k'aama malaataa be'eedda diraw, c'ora Asay Aa kaalleedda. 3 Yesuusi deriyya kesiide, yaan barena kaalliyawantuunna ittippe utteedda. 4 Ayihudatuu bonchchiyaa Paasigaa gallassay gakkeedda. 5 Yesuusi sintsakko s'eelliide, c'ora Asay barekko yiyaawaa be'iide Pilip'p'oosa, «Ha asaa ubbaa mizanaw gidiyaa k'umaa hak'appe shammanee?» yaageedda. 6 I hewaa Pilip'p'oosa paac'c'anaw geedda; ayaw gooppe, I bare huup'ew ayaa ootsana bessintto ootsanabaa eree. 7 Pilip'p'oosi zaariide Yesuusa, «Huup'yaan huup'yaan, haray atto itti itti barssuwaan gatsanaw, laa'u s'eetu dinaariyaan shammeedda ukitsaykka gidenna» yaageedda. 8 K'ay Yesuusa kaalliyawantuuppe ittuu, Simooni P'es'iroosa ishay Inddiraasi, 9 «Banggaa ukitsaa ichcheshuunne laa'u molii de'lyaa itti na'ay hawaan de'ee; shin ha asaa ubbaw heewe wooti gidanee?» yaageedda. 10 Yesuusi barena kaalliyawantta, «Asay uttanaadan ootsite» yaageedda. He sa'aan daro maatay de'ee. Asay ubbay utteedda; attuma Asay ichcheshu sha"aa gidiyaawaa. 11 Yesuusi ukitsaa akkeedda; S'oossa galatiide, hewan utteedda asaw gisheedda. Moliyakka hewaadan ootsina Asay bare koyyeeddawaa keenaa meedda. 12 Unttuntu ubbay kalleeddaaapppe guyyiyan, Yesuusi barena kaalliyawantta «Ittibaykka c'oo bayenna mala, atteedda dokkaa shiishshite» yaageedda. 13 Hewaa diraw, unttuntu ubbaakka shiishsheeddino; Asay

mala, ay wolk'k'aama malaataa ootsanii? Ayaa de'uwaan ukitsaa. 49 Hinttenttu aawotuu mela kiiettanii? 31 S'oossaa mas'aafaan, «Unttunttu biittaan mannaa meeddino; shin hayk'k'eeddino. 50 mannaa mala saluwaappe ukitsaa immeedda» Asay aappe miide hayk'k'enna ukitsay saluwaappe yaaggiet s'aafettowaadan, nu aawotuu mela biittaan yiawaaw hawaa. 51 Saluwaappe wod'deedda de'uwaan mannaa meeddino» yaageeddino. 32 Yesuusi, «Taani ukitsay taana; ooninne ha Ukitsaappe mooppe, hinttenttoo tumuwaa oday; hinttenttoo saluwaappe med'inaw de'anawaa; k'ay ha alamiyaa asaw de'o tumu ukitsaa immiyaawe ta Aabbappe attin, gidana mala, taani immana ukitsay ta ashuwaa» hinttenttoo saluwaappe ukitsaa immeeddawe Musa yaageedda. (aiōn g165) 52 Ayihudatuu, «Ha bitanii gidenna. 33 Ayaw gooppe, tuma gideedda S'oossaa bare ashuwaa nuuni maana mala, nuw wootiide ukitsay, saluwaappe wod'd'iyaawe ha alamiyaa immanaw danddayii?» yaagiide barenttu gidduwaan asaw de'uwaan immee» yaageedda. 34 Unttunttu palumetteeddino. 53 Hewaa diraw, Yesuusi unttuntta, zaariide, «Godaw, nukka he ukitsaa ubbaa wode «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; ta ashuwaa, Asaa imma» yaageeddino. 35 Yesuusi, «Taani de'uwaan Na'aa ashuwaa, hinttenttu maana d'ayooppe, k'ay ukitsaa; taakko yiaya uray ubbakka koshattenna. ta suutsaakkka ushana d'ayooppe, hinttew de'uu K'ay taana ammaniyyaa uray ayinne saamettenna. baawa. 54 Ta ashuwaa miyaa urawunne, ta suutsaa 36 Shin taani hinttenttoo odeddawaadan, hinttenttu ushiyaa uraw med'inaa de'uu de'ee. Taani wursetsa taana be'eedita; shin ammanikkita. 37 Ta Aabbu gallassi unttuntta dentsana. (aiōnios g166) 55 Ayaw taw immiyaa ubbay taakko yaanawaa; k'ay taakko gooppe, ta ashuu tumu k'umaa; ta suutsaykkka yiaya oonanne ubbakka taani kare yeddiikke. 38 tumu ushshaa. 56 Ta ashuwaa miyaa uraynne Ayaw gooppe, taani taana kiiitteeddawaa sheniyya ta suutsaa ushiyaa uray taanan de'ee; taanikka polanaw saluwaappe yaaddippe attin, ta sheniyya aanani de'ay. 57 De'uwaan Aawuu taana kiiittina, polanaw yabeykke. 39 Taana kiiitteeddawaa koyyiyaawe taani Aa gaasuaan de'iyaawaadan, taana miyaa hawaa; taani I taw immeedda ubbatuwaakka wursetsaa gallassi dentsanaappe attin, ituwaakka wod'deedda ukitsay hawaa; hinttenttu aawotuu miide hayk'k'eeddina mannaa mala gidenna; ha ukitsaa miyaa uray med'inaw de'ana» yaageedda. (aiōn ammaniyyaa ubbatuu med'inaa de'uwaan akkanawantta; g165) 59 Yesuusi K'ifirinaahooma katamaan Ayihuda taanikka he ubbatuwaan wursetsaa gallassi dentsana» woosa gollen tamaarissiidde, hawaa odedda. 60 yaageedda. (aiōnios g166) 41 Yesuusi, «Taani Yesuusa kaalliyawantuppe dariyaa baggay hewaa saluwaappe wod'deedda ukitsaa» geedda diraw, siseedda wode, «Hawe gelenna timirttiya; hawaa Ayihudatuu Aa bolla zuuzummeeddino. 42 Unttunttu, ooni akkanawee?» yaageeddino. 61 Shin Yesuusi «Hawe nuuni Aa aawuwaanne Aa aatto eriyaa barena kaalliyawanttu hewoo zuuzummeeddawaa Yooseefo na'aa Yesuusa gidennee? Yaatina, I eriide, «Hawe hinttentta d'ubbii? 62 Simmi taani, waagiide, «Taani saluwaappe wod'd'aaddi» gaanaw Asaa Na'ay, kase de'iyaasaa pude kesishshin danddayii?» yaageeddino. 43 Yesuusi zaariide, be'intto ayaa gaanitee? 63 Geeshsha Ayyaanay «Iltuu ituwaanna zuuzummiyawawaa aggitte. 44 de'uwaan immee; asaa minotay ayinne go"enna. Taani Taana kiiitteedda ta Aabbu taakko aheedda asaappe hinttenttoo odedda k'alay ayyaanaanne de'uwaan. attin, taakko yaanaw danddayiyyaa Asay baawa; 64 Shin hinttenttu gidduwaan ammanennawantu taanikka wursetsaa gallassi Aa dentsana. 45 de'iino» yaageedda; ayaw gooppe, ammanennawantu Nabatuu «S'oossay asaa ubbaa tamaarissana» hak'awanttenttonne barena aatsi immanaw oonentto yaagiide s'aafeeddino; Aawuu giyawaa sisinyaawenne Yesuusi koyroppe doommiide ereedda. 65 K'aykka Aawuwaappe tamaariyaawe ooninne taakko yee. 46 Yesuusi, «Ta Aabbuppe gidana d'ayooppe ooninne S'oossaa matappe yeeddawaappe attin, S'oossaa taakko yaanaw danddayenna yaagaade ta odeddawe be'eedita Asay baawa; Aa s'alalay S'oossaa be'eedita. hewaa diraassa» yaageedda. 66 Hewaa gaasuaan, 47 «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; taana ammaniyyaa Yesuusa kaalliyawantuppe c'oratuu Aa aggiide, uraw med'inaa de'uu de'ee. (aiōnios g166) 48 Taani guyye simmeeddino; laa'entso Aa kaallibeykkino. 67

Yesuusi k'ay tammanne laa"u barena kaalliyawantta attin, tawaa gidenna. 17 S'oossaa sheniya ootsanaw «Hinttakka aggiide baanaw koyyiitee?» yaageedda. dosiya ooninne ha taani tamaarissiyaawe S'oossaa 68 Simooni P'es'iroose zaariide, «Godaw, nuuni ookko baanee? New med'inaa de'uwaa k'aalay de'ee. (aiōnios g166) 69 Neeni S'oossaa Geeshsha gidiyaawaa nuuni ammaneetonne ereetto» yaageedda. 70 Yesuusi untuntta, «Taani hinttentta tammanne laa"atuwaa doorabeykkita? K'ay hinttepppe ittuu s'alahiyyaa» yaageedda. 71 Yesuusi hewaa Simoona na'aa Yihudaa Ask'k'oroota gee; ayaw gooppe, Yihuday Yesuusa kaalliyaa tammanne laa"atuwaappe ittuwaa; I Yesuusa aatsi immanawaa.

7 Hewaappe guyye, Yesuusi Galilaan yaa haa yuuyyeedda; Ayihudattu Aa wod'anaw koyyiyaan diraw, Yihudaan yuuyyana koyibeenna. 2 Ayihudattu bonchchiyaa Daasiyaa Baalay gakki utteedda. 3 Hewaa diraw, Yesuusa ishatuu Aa, «Neena kaalliyawanttu neeni ootsiyaawaa be'ana mala, hawaappe denddaade Yihudaa gadiyaa ba. 4 Ayaw gooppe, barew erettanaw koyyiyaas Asay ooninne bare oosuwaagentsenna. Neeni hawanta ootsina, nebaa alamiyaa ubbay ero!» yaageeddino. 5 Ayaw gooppe, haray atto Aa ishatukka Aa ammanibeykkino. 6 Yesuusi untuntta, «Taw injjetiyya wodii gakkibeenna; shin hinttenttoo ay wodekka injjetee. 7 Alamii hinttentta is's'anaw danddayenna; shin taani sa'aa kiittay iita gidiyaawaa markkattiyaa diraw, taana is's'eenda. 8 Baalaa bonchchiyaasaa hinttenttu biite; taw injjetiyya wodii gakkibeenna diraw, taani baalaa bonchchiyaasaa baanawe bira» yaageedda. 9 I hawaa giide, Galilaan atteedda. 10 Shin Aa ishatuu baalaa gallassaa bonchchiyaasaa beeddawaappe guyyiyaan, ikka Asay be'ennaan geeman yaa beedda. 11 Ayihudattu baalaa gallassaa bonchchiyaasan Aa koyiinonne, «I hak'an dei?» yaagiidde, Aa labiino. 12 Asaa gidduwaan daro zuuzuntsay denddeedda. Amareeda asay, «I lo'o asaa» yaagee; haratuu k'ay, «Aa, I asaa baletsee» yaagiino. 13 Shin Ayihudattu yayyeedda diraw, ooninne aabaa k'ond'c'iyan haasayenna. 14 Baalaa bonchchiyaa gallassaa baggan, Yesuusi Geeshsha Golliyaa biide, tamaarissuwaa doommeedda. 15 Ayihudattu maalaattiide, «Ha bitanii ayinne tamaarennaan hawaa keena waan ereddee?» yaageeddino. 16 Hewaa diraw, Yesuusi zaariide, «Taana tamaarissiyaawee taana kiitteedda S'oossaa matappe yiyaawaappe

attin, tawaa gidenna. 17 S'oossaa sheniya ootsanaw matappe yintto woy k'ay taani taappe haasayaitantto erana. 18 Barewaa haasayiyya uray bare huup'iyaw bonchchuwa koyyee; shin barena kiitteeddae bonchchettana mala koyyiyya uray tumanchchaa; aan worddobay baawa. 19 Muse hinttenttoo higgiyya immibeennnee? Shin hinttepppe ittuunne higgiyya yaageedda. 20 Asay zaariide, «Neenan s'alahii de'ee; neena wod'anaw oonee koyyeeddawee?» yaageedda. 21 Yesuusi, «Taani itti wolk'k'aamabaa ootsina, hinttenttu ubbay maalaletteedda. 22 Hinttenttu naanaa hinttenttu dookaalana mala, Muse hinttenttu azazeedda. Shin dookaalussay hinttenttu awotuwaana yeeddawaappe attin, Musenna yibeenna; hewoo hinttenttu Sambbataan attuma naanaa dookaaliita. 23 Muse higgi azazeedda diraw, hinttenttu Sambbataan dookaaliyaawaa gidooppe, yaatina taani itti asaw kumentsaa bolla patseenda diraw, taana ayaw hank'k'ettitee? 24 Tumu pirddaa pirdditepppe attin, asaa deemuwaas e'selliide pirddoppite» yaageedda. 25 Hewaa diraw, Yerusaalamo asaappe ittuu ittuu, «Untunttu wod'anaw koyyiya bitanii hawaa gidennee? 26 Be'ite, k'ond'c'iyan I haasayee; untunttu Aa ayinne giikkino. Hawe Kiristtoosa gidiyaawaa nu kaappatu tumu eriinooshsha? 27 Shin nuuni Aa hak'appe yeeddento eroytte; Kiristtoosi yiyya wode, I hak'appe yinttonne ooninne erenna» yaageeddino. 28 Hewaappe guyyyiyaan, Yesuusi Geeshsha Golliyaa tamaarissiidde, bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Hinttenttu taana eriita; k'ay taani hak'appe yeeddenttokka eriita. Taani ta sheniyaan yabeykkie; shin taana kiitteedda tumanchchaa; hinttenttu Aa erikkitaa. 29 Shin taani Aa eray; ayaw gooppe, I taana kiittina, taani Aa matappe yaad» yaageedda. 30 Hewaa diraw, untunttu Aa oyk'k'anaw koyyeeddino; shin Aa wodii biro gakkibeenna diraw, ooninne Aa bolla kushiyaa wotsibeenna. 31 Shin daro Asay Yesuusa ammaniide, «Kiristtoosi yiyya wode, ha bitanii ootseedda malaataappe dariyaawaa ootsaneeyee?» yaageeddino. 32 Parisaawatuu daro Asay Yesuusabaa zuuzummiyaawaa siseeddino; k'eesatuwaa kaappatuunne Parisaawatuu Aa oyk'k'i k'ashissanaw amareeda wotaadaratuwa kitiitieddin.

33 Yesuusi, «Taani hinttenanna laafaa gam"ana; de'iide, kasetiide Aa bolla pirddiyaawe nu hewaappe guyyiyan, taana kiitteedawaakko higgiyan de'ii?» yaageedda. 32 Unttunttu zaariide baana. 34 Hinttenttu taana koyyana; shin Aa, «Neenikka k'ay Galilaa gadiyaa asee? demmikkita; ayaw gooppe, taani de'iyya sa'aa Galilila gadiyaappe Nabii beettenawaa S'oosaa hinttenttu baanaw danddaykkita» yaageedda. 35 Mas'aafatuwaabiddaade era» yaageeddinno. 33 Asay Ayihudatuu ituu ittuwaanna, «Hawe nuuni Aa ubbay aggiide, bare soy bare soy beedda.

demmennassaa hak'a baana hanii? Ayihudatuu de'iyya Girriike katamaa biide, Girriike asatuwa tamaarissana hanii? 36 I, «Hintte taana koyyana; shin demmikkita; k'ay, *«Taani de'iyyaasaa hinttenttu baanaw danddaykkita»* yaagee; hewaa giyaawe waagiyaawee?» yaageeddinno. 37 He baalaa gallassa bonchchiyaa gallassaappe waannatiyaa wurssetsa gallassaan Yesuusi denddi ek'k'iide, bare k'aalaad'ok'k'u ootsiide, «Saametteedda uray ooninne taakko yiide usho. 38 Taanan ammaniyawoo, S'oosaa Mas'aafay giyaawaadan, Aa uluwaappe de'uwa immiyaa haatsaa pulltuu gogganawaa» yaageedda. 39 I hewaa Aa ammaneeddawantu akkana Geeshsha Ayaanaabaa haasayeedda. Yesuusi biro bare bonchchuwaakko kesibeenna diraw, he wode Geeshsha Ayyaanay untunttoo imettibeenna. 40 He asaappe dariyaa baggay I giyaawaa sisiide, «Tumu hawe naagettiyya Nabiyaa» yaageeddinno. 41 Haranttu, «Hawe Kiristtoosa» yaageeddinno. Shin haranttu k'ay, «Kiristtoosi Galililaaappe yeenna. 42 S'oosaa Mas'aafay, «Kiristtoosi Daawite zariyaappe, Daawite de'eenda Beeteleeme katamaappe yaana geenneyee?» yaageeddinno. 43 Yesuusa gaasuwaan Asay bare gidduwaan shaaketteedda. 44 He asaappe ituu ituu Aa oyk'k'anaw koyyeeddino; shin kushyaaninna Aa bochchibeykkino. 45 Geeshsha Golliyaa naagiyaawantu k'eesatuwa kaappatuwaakkonne Parisaawatuwaakko simmi yeedda wode untunttu naagiyaawantta, «Ayaw Aa ahibeykkitee?» yaagiide oochcheeddino. 46 Geeshsha Golliyaa naagiyaawantu untunttoo, «Ha bitanii haasayeeddawaaadan, ubbakka ooninne haasayibeennal» yaagiide zaareeddino. 47 Parisaawatu zaariide, «I hinttenakka baletsuwa? 48 Kaappatuwaappe woy Parisaawatuwaappe Aa ammaneedda Asay de'ii? 49 Shin higgiyaa erenna ha Asay shek'etteeddawaa» yaageeddinno. 50 Unttuntuppe ituu kasenna Yesuusakko beedda Nik'ooodimoosi untuntta, 51 «Itti uray giyaabaa sisennaan woy I ayaa ootseeddento erennaan

8 Shin Yesuusi Wogaraa Mitsaan ertureedda Deriyaakko beedda. 2 Wonttetsa gallassi guuran Geeshsha Golliyaa simmeedda; ubbaa Asay aakko yiina, uttiide untuntta tamaarissuwaa doommeedda. 3 Muse higgiyaa tamaarissiyaawantunne Parisaawatu woshummishshin oyk'etteedda itti mishiratto aakko aheeddino. Unttunttu asaa ubbaa sintsan izo essiide Yesuusa, 4 «Tamaarissiyaawoo, ha mishiratta woshummaadde oyk'ettaadu. 5 Higgiyaa bollan Muse hanni mala mac'c'a asaa shuchchaan c'addana mala, nuuna azazeedda. Yaatina neeni waagay?» yaageeddinno. 6 Unttunttu hewaa geeddawe Yesuusa mootiyaawaa demmiide Aa paac'c'anaassa; shin Yesuusi hokkiide, bare birad'd'iyan biittaa bolla s'aafeedda. 7 Unttunttu Aa oochchiide aggenaan is'sina, pude d'ok'k'u giide, «Hinttenttu gidduwaan nagaraa ootsibeenna Asay kasetiide, izo shuchchaan c'addo» yaageedda. 8 K'aykka hokkiide, biittaa bolla s'aafeedda. 9 Unttunttu hewaa siseedda wode, kasetiide c'imatu kesina, ituu ituu kesiidde wureeddino; Aa sintsaan mishiratta ek'k'a de'ishshin, Yesuusi bare s'alalaa atteedda. 10 I pude d'ok'k'u giide mishiratto, «Mishirattee, asatuu hak'an de'ii? Ooninne ne bolla pirddibeennee?» yaageedda. 11 Mishiratta, «Godaw, ooninne ta bolla pirddibeennea» yaagaadu. Yesuusi izo, «Taanikka ne bolla pirddikke; ba; laa'entsaade nagaraa ootsoppa» yaageedda. 12 K'aykka Yesuusi asaw, «Taani alameew poo'uwa; Taana kaalliyaa ooninne de'uwa immiyaa poo'uwa demmankaappe attin, d'umaan ubbaakka hamettena» yaagiide haasayeedda. 13 Hewaappe guyye Parisaawatu, «Neeni nebaa markkattaasa; ne markkatetsay tuma gidenna» yaageeddinno. 14 Yesuusi zaariide, «Taani Tabaa markkattooppekka, Ta markkatetsay tuma; ayaw gooppe, Taani hak'appe yaadditan tonne k'ay hak'a baytanto eray; shin hinttenttu erikkitä. 15 Asay pirddiyaa ogiyan hinttenttu pirddiit; Taani itti uraa bollaakka pirddikke. 16 Shin Taani pirddiyaaawaa gidooppenne, Ta pirdday tuma; ayaw gooppe, Taana

kiitteedda Ta Aabbu Taananna de'eeppe attin, Taani Hinttenttu tumatetsaakka eranita; k'ay tumatetsay Taarekka de'ikke. 17 Laa"u asaa markkatetsay hinttenttu ayiletetsaappe kessanawaa» yaageedda. tuma gidiyaawe hinttenttu higgiyaan s'aafetti 33 Unttunttu zaariide, «Nuuni Abraahaamo zare; utteeda. 18 Taani Tabaa Ta huup'ew markkattaaddi; nuuni oossinnekka ayiletibeykko. Yaatina neeni k'ay Taana kiiitteedda Ta Abbukka Tabaa waagaade, «Ayiletetsaappe hinttenttu kesanita gay?» markkattee» yaageedda. 19 Unttunttu, «Ne aabbu yaageeddino. 34 Yesuusi, «Taani hinttenttoo tumuwaa hak'an de'li?» yaagiide Yesuusa oochcheeddino. oday; nagaraa ootsiyya ooninne nagaraa ayiliyya. Yesuusi zaariide, «Hinttenttu Taanakka woy Ta 35 Ayilii ubbaa wode soyin de'enna; shin na'ay Aabbakka erikkita; Taana ereedawaa gidintto, med'inaw gollen de'ee. (aiōn g165) 36 Na'ay hinttenttu Ta Aabbakka eranita» yaageedda. 20 Yesuusi ayiletetsaappe kesooppe, hinttenttu ayiletetsaappe Geeshsha Golliyaa tamaarissiidde, imotaa miishshay tumu kessanita. 37 Hinttenttu Abraahaamo zare uttiyyaa saas'inyyaa matan hewaa haasayeedda. Aa gidiyaawaa Taani eray; shin Ta tamaarissiyaawaa ooninne oyk'ibeenna; ayaw gooppe, Aa wodii hinttenttu akkena diraw, Taana wod'anaw koyyiita. biro gakkibenna. 21 K'aykka Yesuusi untuntta, 38 Taani Ta Aabbu Taana besseeddawaa «Taani baana hinttenttu Taana koyyana; shin haasay; k'ay hinttentukka hinttentu aawuwaappe hinttenttu, hinttentu nagaraan hayk'k'anita. Taani siseeddawaa ootsiita» yaageedda. 39 Unttunttu biyaasaakka baanaw hinttenttu danddaykkita» zaariide, «Nu aabbu Abraahaama» yaageeddino. yaageedda. 22 Ayihudatuu, «I, *«Taani biyaasaa Yesuusi untuntta, «Hinttenttu Abraahaamo naanaa hinttenttu baanaw danddaykkita»* yaagee; I gideeddento, I ootseedda oosuwaal malaa barena barekka wod'aneeyye?» yaageeddino. ootsanita. 40 Shin S'oossaappe siseedda 23 Yesuusi zaariide, «Hinttenttu garssa asaa; tumuwaa odeedda Taana hinttenttu wod'anaw Taani bolla asaa. Hinttenttu ha alamiyya asaa; koyyiita; Abraahaame hewaadan ootsibeenna. Taani ha alamiyya asaa gidikke. 24 Hinttenttu, 41 Hinttenttu, hinttentu aawuu ootseeddawaa hinttentu nagaraan hayk'k'anawaa Taani hinttenttoo ootsiita» yaageedda. Unttunttu zaariide, «Nuuni odeeddawe hawaassa; Taani Taana gidiyaawaa woshumaan dik'aalatetsaa yelettibeykko; nuw itti hinttentu ammanana d'ayoppe, hinttenttu, hinttentu Aawuu, S'oossaal's'alalay de'ee» yaageeddino. 42 nagaraan hayyanita» yaageedda. 25 Unttunttu, Yesuusi untuntta, «Hinttenttu S'oossaal naanaa tumu «Neeni oonee?» yaagiide oochcheeddino. Yesuusi gideeddento, Taana siik'ana; ayaw gooppe, Taani zaariide, «Taani Taana. 26 Taani hinttebaar S'oossaal matappe yaade hawaan de'ay. Taana I haasayiyaabayne pirddiyaabay darobay de'ee. Shin kiiitteeddawaappe attin, Taani Ta sheniyan yabeykko. Taana kiiitteeddawe tumanchchaa; k'ay Taani aappe 43 Taani tamaarissiyaawaa hinttentu akeekenawe siseeddawaa alamiyya asaw oday» yaageedda.ayaasee? Taani tamaarissiyaawaa hinttentu akkena 27 I bare Aawuwabaa haasayiyaawaa untunttu diraassa. 44 Hinttenttu, hinttentu aawuwaal akeekibeykkino. 28 Hewaa diraw, Yesuusi untuntta, iita ayaanaa naanaa; k'ay hinttentu, hinttentu «Taana Asaa Na'aa hinttenttu mask'k'aliyya bolla aawuu amottiyaawaa ootsanaw koyyiita. I kaseppe pude dentsiyaa wode, Taani Taana gidiyaawaanne doommiide, shemppuwaa wod'eeddawaa; tumatetsay k'ay Taani Ta Aabbu Taana tamaarisseeddawaadan aan baynna diraw, tumatetsaakko shiik'i erenna. I haasayiyaawaappe attin, Ta sheniyan ayinne wordduwaa haasayiyaawaa wode, bareppe haasayee; ootsennawaa hinttentu eranita. 29 K'ay taana ayaw gooppe, I worddanchchaanne k'ay worddookka kiiitteeddawe Taananna de'ee; Taani ubbaa wode aawuwaa. 45 Shin Taani tumuwaa haasayiyaawaa diraw, Aa nashechchiyaawaa ootsiyya diraw, I Ta hinttentu Taana ammanikkita. 46 Hintteperi Taana s'alalaa aggibeenna» yaageedda. 30 Yesuusi nagaraa ootsishshin be'aaddi gaanaw danddayiyaawee hewaa haasayishshin siseedda daro Asay Aa oonee? Taani tumuwaa haasayiyaawaa gidoppe, ammaneeddino. 31 Yesuusi barena ammaneedda Taana ayaw ammanikkitee? 47 S'oossaal asaa Ayihudatuuwa, «Hinttenttu Taani tamaarissiyaawoo gideedda uray S'oossay giyaawaa sisee; hinttentu azazettooppe, tumu Taana kaalliyawantta. 32 S'oossaal asaa gidenna diraw, S'oossay giyaawaa

sisikkita» yaageedda. 48 Ayihudatuu zaariide, «Nuuni 6 Yesuusi hewaa giide, sa'aan c'uchcheedda; neena, «Neeni Sammaariyaa asaa; neenan iita bare c'uchchaan guutsa urk'kaa shugissiide, he ayyaanay de'e» giidde bayizzeeddo?» yaageeddino. urk'kaan k'ook'a bitaniyaa ayfiyaa okkiide, 7 49 Yesuusi untuntta, «Ta bolla iita ayyaanay «Baade Salihooma giyaa dagatteedda haatsaan baawa. Taani Ta Aabba bonchhay; shin hinttenttu ne ayfiyaa meec'c'a» yaageedda. «Salihooma» Taana kawushshiita. 50 Taani Ta huup'iyaw giyaawe «Kiitetteeddawaa» guussaa. Hewaa diraw, bonchchuwaa koyyikke; hewaa Taw koyyiawenne bitanii biide, bare ayfiyaa meec'ettiide, s'eelliidde pirddiyaawe de'ee. 51 Taani hinttenttoo tumuwaan oday; simmeedda. 8 Bitaniyaa shooratuunne bitanii kase Taani tamaarissiyaawaa naagiyyaa ooninne ubbakka woossishin be'eenda asay, «Hawe uttiide woossiyaa hayk'k'enna» yaageedda. (aiōn g165) 52 Ayihudatuu bitaniyaa gidenneyee?» yaageeddino. 9 K'ay zaariide, «Ne bolla iita ayyaanay de'iyaawaa amareedawantu, «Hawe aattennee» yaageeddino. nuuni ha'i ereedo. Abraahaame hayk'keedda; nabatuu hayk'keeddin; shin neeni, «Ta k'aalaa naagiyyaa ooninne ubbakka hayk'k'enna» yaaga. (aiōn g165) 53 Neeni hayk'keedda nu aawuwaan «Taani aattee» yaageedda. 10 Untunttu bitaniyaa, Abraahaamoppe daray? Nabatuu k'ay hayk'keeddin. oochcheeddin. 11 I zaariide, «Yesuusa geetettiya Neeni neena oona gaade k'oppay?» yaageeddino. bitanii guutsa urk'kaa shugissiide, ta ayfiyaa okkiide, 54 Yesuusi, «Taani Taana bonchchooppe, Ta *Salihooma* geetettiya dagatteedda haatsani baade bonchchuu mela; hinttenttu nu S'oossaai giyaa Ta ne ayfiyaa meec'etta» yaageedda. Taani baade Aabbu Taana bonchchee. 55 Hinttenttu Aa erana meec'ettaade s'eellaad» yaageedda. 12 Untunttu d'ayooppekka, Taani Aa eray. Taani Aa erikke Aa, «I hak'an de'li?» yaagiide oochcheeddin. gooppe, hinttenttuwaadan worddo giday; shin Taani Bitanii, «Taani erikke» yaageedda. 13 Untunttu kase Aa eray; k'ay Aa k'aalaakka naagay. 56 Hinttenttu k'ook'iide s'eelleedda bitaniyaa Parisaawatuwaakko aawuu Abraahaame, Ta yuussaa wodiyaa be'anaw afeeddino. 14 Yesuusi urk'kaa shugissiide, bitaniyaa laamoteedda; be'iidekka nashetteedda» yaageedda. ayfiyaa patseedda gallassay Sambbata gallassaa. 57 Ayihudatuu zaariide Aa, «New haray atto ishatamu 15 Hewaa diraw, bitanii waan s'eelleeddenttonne laytsaa kumibeennawe Abraahaama be'aaddii?» Parisaawatuu Aa gujjiide oochcheeddin. Bitanii yaageeddino. 58 Yesuusi untuntta, «Taani hinttenttoo untunttoo, «I ta ayfiyan guutsa urk'kaa wotseedda. tumuwaan oday; Abraahaamo yelettanaappekka Ta ayfiyaa meec'ettaade ha'i s'eellaad» yaageedda. kase Taani Taana» yaageedda. 59 Hewaa diraw, 16 Parisaawatuwaappe ituu ituu, «Hawaan ootseedda untunttu Yesuusa c'addanaw shuchchaa akkeeddino; bitanii Sambbataa higgiyyaa naagenna diraw, S'oossaai shin Yesuusi untunttuppe geemettiide, Geeshsha mataappe yibeennaa» yaageeddino. Shin haranttu, Goliyaappe beedda.

9 Yesuusi biidde, yelettoodeppe k'ook'a gidiide de'iyaan itti bitaniyaa be'eenda. 2 Yesuusa kaalliyaawanttu Yesuusa, «Tamaarissiyaawoo, ha bitanii k'ook'a gidiide yelettanaadan, nagaraa ootseeddawe oonee? I ootseeddeeyye? Woy Aa yeleeddawantu ootseeddinoo?» yaagiide oochcheeddin. 3 Yesuusi, «S'oossaai kitay Aa bollan k'onc'c'ana mala k'ook'eeddappe attin, I woy Aa daayanne Aa aabbu nagaraa ootsibeykkin. 4 Nuuni sa'ay k'ammennaan de'ishshin, Taana kiitteeddawaa oosuwaan ootsanaw bessee. Ooninne ootsanaw danddyayenna k'ammay yee. 5 Taani alamiyan de'aadde alamew poo'o» yaageedda.

«Nagaranchcha Asay hawaa mala wolk'kaama malaataa waan ootsanaw danddayii?» yaagiide untunttu barenttu giddluuan shaaketteeddin. 17 Hewaa diraw, Parisaawatuu bitaniyaa itti kaala gujjiide, «I ne ayfiyaa dooyeedda diraw, aabaa waagay?» yaageeddino. Bitanii, «I nabiyyaa» yaageedda. 18 Ayihudatuu he s'eelleedda bitaniyaa aattonne aawuwaan s'eesiide oochchana gakkaw, bitanii k'ook'a gideeddaaanne ha'i I s'eelliyaawaa ammanibeykkin. 19 Ayihudatuu Aa aattonne aawuwaan, «Hinttenttu, «K'ook'a gidiide yeletteedda» giyaa hinttenttu na'ay hawee? Yaatina, ha'i waaniide s'eelleeddee?» yaagiide oochcheeddin. 20 Bitaniyaa daayanne aawuu, «Hawe nu na'aa

gideeddawaanne k'ook'a gidiide yeletteedawaa haasayiyaawekka Aa» yaageedda. 38 Bitanii nuuni erekko. 21 Shin ha'i I waan s'eelleeddentto, zaariide, «Godaw, ammanay» yaagiide Yesuusaw nuuni erokko; woy Aa ayfiyaa ooni patseeddentto, goyinneeedda. 39 Yesuusi, «K'ook'atuu s'eelana nuuni erokko. Aa oochchite; I donzza asaa; malanne s'eelliyaawantu k'ook'anala, taani barebaa haasayanaw danddayee!» yaageeddino. 22 pirdanaw ha sa'aa yaad» yaageedda. 40 Aanana Bitaniyaa daayanne aawuu Ayihudatooyayyeedda de'iyaa amareeda Parisaawatuu hewaa sisiide, diraw, hewaa geeddingo; ayaw gooppe, Ayihudatuu «Nuunika k'ook'eyee?» yaagiide oochcheeddino. 41 Yesuusi Kiristtoosa yaagiide markkattiya uray Yesuusi, «Hinttenttu k'ook'a gideeddentto, hinttenttoo de'ooppe, he uraa Ayihuda woosa golliyaappe nagaraa gidenna; shin ha'i hinttenttu, «Nuuni kessanaw kaseti k'ofaa k'achchi wotseeddino. 23 Aa s'eelleetto» yaagiita; hinttenttu nagaraanna de'iita» daayanne aawuu, «I donzza asaa; Aa oochchitel» yaageedda.

geeddawe hawaassa. 24 Hewaa diraw, k'ook'a gidiide yeletteedda bitaniyaa untunttu laa'entsuwa s'eesiide, «S'oossa galataa; ha bitanii nagaranchcha gidiyaawaa nuuni erekko» yaageeddino. 25 Bitanii, «I nagaranchcha gidiyaawaanne, gidennawaa erikke; taani k'ook'a gidiyaawaanne ha'i s'eelliyaawaa he ittibaa eray» yaageedda. 26 Unttunttu zaariide bitaniyaa, «I new ayaa ootseedee? I ne ayfiyaa wooti patseedee?» yaageeddino. 27 I untuntta, «Taani hinttenttoo odaaddi; sisibeykkita. Ayaw laa'entsuwa sisanaw koyyiite? Hinttekka Yesuusa kaalliyawaantta gidanaw koyyiite?» yaageedda. 28 Unttunttu Aa boriidde, «Neeni he bitaniyaa kaalliyawa; nuuni Musa kaalliyawaantta. 29 S'oossay Musew haasayeeddawaa nuuni erekko; shin ha bitaniyaa gidooppe, I hak'appe yeeddenttonne nuuni erokko» yaageeddino. 30 Bitanii, «I hak'appe yeeddenttonne hinttenttu erennawee maalalissiyaawaa; shin I ta ayfiyaa patseedda! 31 S'oossaw yayyiay uraynne S'oossay koyyiawa ootsiyya uray de'ooppe, he uraabaa S'oossay sisiyaawaappe attin, nagaranchchatuwaabaa sisenna. 32 K'ook'a gidiide yeletteedda asaa ayfiyaa ooninne patsina, sa'ay med'ettoodeppe doommina, sisetti erenna. (aiōn g165) 33 Ha bitanii S'oossaappe yibeennawaa gidintto, ittibaanne ootsanawukka danddayenna» yaageedda. 34 Unttunttu zaariide aw, «Neeni nagaraan yelettaade dic'c'eeddawe nuuna tamaarissanaw koyyay?» yaageeddino; Ayihuda woosa golliyaappe kare Aa kesseeddino. 35 Unttunttu bitaniyaa kare kesseeddawaa Yesuusi siseedda; Yesuusi bitaniyaa demmiide, «Asaa Na'aa ammanay?» yaageedda. 36 Bitanii Yesuusa, «Godaw, taani Aa ammananaadan I oonee? Taw odaarikkii!» yaageedda. 37 Yesuusi bitaniyaa, «Neeni Aa be'aadda; ha neenanna

10 Yesuusi, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; dorssaa sikuwa penggyianna gelennaan harasaanna gelyiaa ooninne kaysuwaanne paannuwaa. 2 Shin penggyianna gelyiaawe dorssaa heemmiyya asaa. 3 Penggyiaya naagiyaawe aw penggyiaya dooyyee; dorssatuukka Aa kooshshaa sisana; I bare dorssatuwa untunttu suntsan suntsan s'eesiide, kare kaaletsana. 4 I barewantta kare kesseeddawaappe guyyiyan, untunttuppe sintsanna hamettee; untunttukka Aa kooshshaa eriyya diraw, Aa kaalliino. 5 Hara uraa kooshshaa untunttu erenna diraw, aappe bak'atanaappe attin, Aa geeduwa kaallikkino» yaageedda. 6 Yesuusi untunttoo ha leemisuwa odeeenda; shin I untunttoo ay odinttonekka untunttu akekibeykkino. 7 Yesuusi k'ayka untunttoo, «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; taani dorssatoo gelyiaa penggyiaya. 8 Taappe kase yeedda ubbay kayisuwaanne paannuwaa; shin dorssatuuntunttu giyaawaa sisibeykkino. 9 Penggyi taana; taanan gelyiaa ooninne attanawaa. I gelananne kesana; k'ay lo'o maatay de'iyaa saakka demmanawaa. 10 Kayisuu wuu'anaw, wod'anawunne d'ayissanaw yiyaawaappe attin, harabaw yeenna; taani untunttoo de'u de'ana malanne kumiide palahana mala yaad. 11 «Taani dorssaa loysa heemmiyaawaa; dorssaa loysa heemmiyaawe he dorssatuwa diraw hayk'ee. 12 Miishshaa akkiide heemmiyya uray walliyya yiyya wode be'iide, dorssatuwa yeggi bashiide bak'atee. Ayaw gooppe, dorssatuwa aawantta gidikkino; k'ay ikka dorssatuwa heemmiyaawaa gidenna. Hewaa diraw, dorssatuwa oyk'keenne laalee. 13 Shaluwaa akkiide heemmiyaawe bare shaloo heemmiyya dirawunne dorssaabay Aa k'ofetsenna diraw, dorssatuwa aggiide bak'atee. 14 «Taani dorssaa loysa

heemmiyaawaa; Ta Aabbu Taana eriyaawaadan, Ayihudatu zaariide, «Nuuni neena lo'o oosuwaan Taanikka k'ay Ta Aabba eray. Hewaadankka, Taani Ta diraw, shuchchaan c'addanaw koyyokko; shin dorssatuwaa eray; Ta dorssatuukka Taana eriino. K'ay neeni S'oossa bolla boriyaa k'aalaa haasayiyyaa Taani Ta dorssatuwaa diraw, hayk'k'anaw koyaad. 16 dirawunne k'ay asaa gidaadde ne huup'iyyaa Ha sikkuaan baynna hara dorssatuukka Taw de'lino. S'oossa ootseenda diraw, c'addanaw koyyeetto!» Taani untunttakka ahanaw bessee. K'ay untunttu Ta yaageeddino. 34 Yesuusi zaariide, «Hinttenttu kooshshaa sisana; itti wudii de'ana; heemmiyaawekka higgiyan S'oossay, «Hintte s'oossatuwaa» geeddaa ittuwaa gidanawaa. 17 «Taani Ta shemppuwaa s'aafettibeennnee? 35 S'oossa Mas'aafatuwaa zaaraadde akkana mala, aatsaade immanaw laammanaw dannddayettenna; S'oossay bare k'aalay koyyiyyaa diraw, Ta Aabbu Taana siik'ee. 18 Taani yeedda asatuu, «s'oossatuwaa» giide s'eeseeddawaa dosaade Ta shemppuwaa aatsa immiyaawaappe gidooppe, 36 Taani, «Taani S'oossa Na'a» geedda attin, Taappe ooninne akkina. Taw Ta shemppuwaa diraw, Ta Aabbu anjjiide, sa'aa kiitteedda Taana, aatsa immiya maatay de'ee; k'ay zaaraadde «S'oossa bolla boriyaa k'aalaa haasayaa» yaagiitee? akkanawukka maatay de'ee. Taani ha azazuwa Ta 37 Taani Ta Aabbu ootsiyaawaa ootsana d'ayooppe, Aawuwaappe akka» yaageedda. 19 He haasayaa Taana ammanoppite. 38 Shin Taani ootsiyaawaa diraw, Ayihudatuwaa gidduwaan k'aykka shaaku gidooppe, haray atto hinttenttu Taana ammanana med'etteedda. 20 Untunttuppe dariyya baggay, «Aan d'ayoppekka, Ta Aabbu Taanan de'iyaawaanne s'alahii de'ee! I gooyee! Aa haasayaa ayaw sisiitee?» Taanikka Ta Abbun de'iyaawaa eranaadaaninne yaageeddino. 21 Harattu k'ay «S'alahii oyk'k'eenda akeekanaadan, Ta oosuwaan ammanite» yaageedda. Asay hawaadan haasayenna; s'alahii k'ook'a asaa 39 K'aykka untunttu Aa oyk'k'anaw koyyeeddino; shin ayifiyya s'eelissanaw danddayiyyee?» yaageeddino. I untunttuppe kessi akkiide beedda. 40 Yohaannisi 22 Yerusaalamen Geeshsha Golliyya anjisseeenda kase s'ammak'iyaasaa Yorddaanoosa Shaafaappe gallassaa hassayissiyyaa Baalay gakkeeda; sa'ay he hefintsa Yesuusi pinniide, yaan de'eedda. 41 Daro wode balguuwa. 23 Yesuusi Geeshsha Golliyan Asay Yesuusakköö yiide, «Yohaannisi wolk'k'aama Solomona baranddaan, yaanne haanne hametee. 24 malaataa ootsibeenaa; shin I ha bitanyaabaa Ayihudatuu Yesuusa matan yuuyyi aad'd'iide, «Neeni haasayeeddabay ubbay tuma» yaageeddino. 42 Yaan nuuna awude gakkanaw sid'issaadde wotsanii? daro Asay Yesuusa ammaneedda.

Neeni Kiristtoosa giddoppe, nuw geeshshaade oda» yaageeddino. 25 Yesuusi untunttoo zaariide, «Taani hinttenttoo odaaddi; shin Taana ammanikkita; Taani Ta Aabbu suntsan ootsiya kiiyat Tabaa markkattee. 26 Shin hinttenttu Ta dorssaa gidenna diraw ammanikkita. 27 Ta dorssatu Ta kooshshaa sisiino; Taani untuntta eray; untunttukka Taana kaallio. 28 Taani untunttoo med'inaa de'uwaan immay; k'ay untunttu ubbakka hayk'k'ikkino. Ooninne Ta kushiyappa untuntta wotsi akkanaw danddayenna. (aiōn g165, aiōnios g166) 29 Untuntta Taw immeedda Ta Aabbu ooppenne aad'd'ee; ooninne Ta Aabbu kushiyappa untuntta wotsi akkanaw danddayenna. 30 Tanne Ta Aabbu ittuwaa» yaageedda. 31 Ayihudatuu Yesuusa c'addanaw k'aykka shuchchaan dentseeddino. 32 Yesuusi untuntta, «Taani ootsanaw Ta Aabbu Taw immeedda daro lo'o oosuwaan hinttentta bessaaddi; hewanttuppe hak'awanttu diraw, Taana shuchchaan c'addanaw koyyiitee?» yaageedda. 33

11 Biitaaniyya giyaa k'eeri katamaan Ali'aazara giyaa itti bitanii harggeedda; he katamay Mayraamanne izi michchata Martta de'eedda katamaa. 2 Godaa gediyya shittuwaa okkaade, bare binnanaan Aa gediyya k'uc'c'eeddawunna he Mayraamo; harggeeddawe k'ay izi ishaa Ali'aazara. 3 Hewaa diraw, michchatuu, «Godaw, neeni siik'iyaawe harggeedda» giide Yesuusaw kiitteedding. 4 Yesuusi hewaa siseenda wode, «Taani S'oossa Na'ay harggiyaa gaasuwaan bonchchettana mala, S'oossa bonchchoo ha harggii Ali'aazara oyk'k'eeddappe attin, wod'iyyaa harggiyaa gidenna» yaageedda. 5 Yesuusi Martto, izi michchatonne Ali'aazara siik'ee; 6 Ali'aazar harggeeddaa Yesuusi siseenda wode, bare de'iyyaa sa'aan laa'u gallassaa peesheeda. 7 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi barena kaalliyaaawanttu «Laa'entsuwaan Yihudaa gadiyya boytte» yaageedda. 8 Yesuusa kaalliyaaawanttu zaariide, «Tamarissiyaawoo, guutsa

wodiyaappe kase Ayihudatuu neena shuchchaan gidiyaawaa taani ammanay» yaagaaddu. 28 Martta c'addanaw koyyeeddino; k'aykka yaa baanii?» hewaa geeddawaappe guyyiyaan, baade bare yaageeddino. 9 Yesuusi, «ltti gallassan tammanne michchatiw geeman s'eesaade, «Tamaarissiyaawe laa"u saatii de'enneyye? Gallassi hamettiyya yiide, neena koyyee» yaagaaddu. 29 Mayraama hewaa Asay d'ubettenna; ayaw gooppe, I ha sa'aa siseedda wode, elleella dendda ek'k'aade Yesuusakko poo'uwaa be'ee. 10 Shin k'amma hamettiyya uray baaddu. 30 Yesuusi Martta Aa mokkeedda sa'aan de'ooppe, poo'uu aan baynna diraw, d'ubettee» de'eeppe attin, biro k'eerii katamaa gakkibeenna. yaageedda. 11 Yesuusi hewaa geeddawaappe 31 Mayraamo mentsetsiidde, gollen izinna de'iyyaa guyyiyaan, k'aykka untunttoo, «Nu dabbuu Ayihudatuu, iza ellekka dendda ek'k'aade kare Ali'aazar gem"isheeda; shin gem"ishiwaappe Aa kesiyaawaa be'iide, Ali'aazar moogteedda duufuwaan dentsanaw Taani bay» yaageedda. 12 Yesuusa baade yaan yekkanaw hanaw yaagiide, izo kaalliyawaanttu zaariide, «Godaw, I gem"isheeddawaa kaalliide keseeddino. 32 Mayraama Yesuusi gidooppe, aw lo"anawaa» yaageeddino. 13 Ali'aazar de'iyaasaa baade Yesuusa be'eedda wode, Aa hayk'k'eeddawaa Yesuusi odeadde; shin Ali'aazar gediyya bollan kunddaaddu; «Godaw, neeni hawaan gem"ishiide giseeddawaa odeadde giide, untunttu de'eeddawaa gidintto, ta ishay hayk'k'enna shin!» k'oppeeddino. 14 Hewaa diraw, Yesuusi geeshshiide yaagaaddu. 33 Yesuusi iza yekkiyaawaananne k'ay untuntta, «Ali'aazar hayk'k'eeddina. 15 Hinttenttu izinna yeedda Ayihudatuukka yekkiyaawaa be'iide, ammanana mala, taani he sa'aan de'ennawoo, bare wozanaan daro seeletteedda; k'ay tookki hinttenttu diraw nashettay. Shin denddite; aakko shemppeedda. 34 Untuntta, «Hak'an moogeedditee?» boytte» yaageedda. 16 Heweappe guyyiyaan, yaagiide oochchina, «Godaw, yaade be'a» yaagiide manttiyya geetettiyya Toomaasi bare laggetsatuwaa zaareeddino. 35 Yesuusi afos's'eedda. 36 Hewaa Yesuusa kaalliyawaantta, «Yesuusanna hayk'k'anaw diraw, Ayihudatuu, «Ali'aazara I ay keenaa siik'into nuunikka k'ay boyttel!» yaageedda. 17 Yesuusi be'ite!» yaageeddino. 37 Shin untunttuppe ittuu gakkiyaa wode, Ali'aazaraw moogettoodeppe ittuu, «Hawe k'ook'a bitaniyya s'eelisseeddawe ha oyddu gallassaa gideeddawaa demmeedda. 18 bitanii hayk'k'ennaadan udanaw danddayennee?» Biitaaniyaa katamay Yerusalameppe heezzu kiilo yaageeddino. 38 Yesuusi k'aykka wozanaappe miitiriyaa keenaa haakkee. 19 Daro Ayihudatuu k'arettiide, Ali'aazar moogteedda duufuwaakko Marttonne Mayraamo untunttu ishay hayk'k'eeddawoo beedda; he duufuu gonggoluwaan gidiide shuchchaan mentsetsanaw yeeddino. 20 Martta Yesuusi k'um"etti utteedda. 39 Yesuusi, «Shuchchaan yeeddawaa sisaaadde, Aa mokkanaw kessaaddu; diggitel!» yaagiide azazeedda. Hayk'k'eeddina bitaniyya shin Mayraama gollen ataadu. 21 Martta Yesuusa, michchata Martta, «Godaw, I hayk'k'oodeppee oyddu «Godaw, neeni hawaan de'eeddawaa gidintto, ta gallassaa gideedda diraw, ha'i s'ink'k'anawaa!» ishay hayk'k'enna. 22 Shin neeni woossiyaawaa yaagaaddu. 40 Yesuusi Martto, «Ammaniyaawaa ay gidooppenne, S'oossay new haray atto ha"ikka gidooppe, neeni S'oossaa bonchchuwaan be'anawaa immanawaa taani eray» yaagaaddu. 23 Yesuusi, Taani new odabeykkita?» yaageedda. 41 Untunttu «Ne ishay hayk'k'uwaappe denddana» yaageedda. shuchchaa dentseeddino; Yesuusi saluwaa pude 24 Martta, «Wodiyaa wursetsaan dendduwaa s'eelliide, «Aawoo, Taani giyaawaa neeni siseedda gallassi, I hayk'k'uwaappe denddanawaa taani eray» diraw, neena galatay. 42 Neeni ubbaa wode sisayaawaa yaagaaddu. 25 Yesuusi iziw, «Taani dendduwaananne Taani eray; shin hawaan yuuyyi aad'd'iide ek'k'eedda de'uwaan; Taana ammaniyyaa uray haray atto, Asay neeni Taana kiiitteeddawaa ammanana mala, hayk'k'ooppeska de'uwaan de'anawaa. 26 K'ay hawaan Taani untunttu diraw gay» yaageedda. 43 de'uwaan de'iyyaa uraynne Taana ammaniyyaa Yesuusi hewaa geeddawaappe guyyiyaan, bare uray ubbay ubbaakkia hayk'k'enna; hewaa neeni k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Ali'aazaraa, haa kessa!» ammanay?» yaageedda. (aiōn g165) 27 Martta yaageedda. 44 Hayk'k'eedda Ali'aazara kushiinnee zaaraadde, «Godaw, Ee taani ammanay; neeni gedii shaluwaan k'ashetti uttiide Aa deemuukka S'oossaa Na'aa, sa'aa yaanaw de'iyyaa Kiristtoosa afilaan kametti utteeddwae kesina Yesuusi untuntta,

«Billi aggit! Bol!» yaageedda. 45 Hewaa diraw, geetettiya geeshsha shittuwaa ahaade, Yesuusa Mayraamikko yeedda Ayihudatuwaappe c'oratuu gediya okkaade bare binnanaan Aa gediya Yesuusi ootseeddawaa be'iide, Aa ammaneeddino. k'uc'c'aaddu; golliyaa ubbay shittuwaa sawuuaan 46 Shin untuntuppe ittuu ittuu Parisaawatuwaakko toshikku gee. 4 Shin Yesuusa kaalliyawanttuppe biide, Yesuusi ootseeddawaa untunttoo odeeeddino. ittuu, Yesuusa aatsi immanawe, Yihudaa Ask'k'oroootu, 47 Hewaappe guyyiyaan, k'eesaratuwa kaappatuunne 5 «Ha shittuu heezzu s'eteet diinaariyaani zal"ettina, Parisaawatuu shii'k'uwa shiishshiide, «Ha bitanii daro ayaw hewe hiyyesaw imettennee?» yaageedda. wolk'k'aama malaataa ootsiyya diraw, ayaa ootsanee? 6 I kayisuwa gideedda diraw, hewaa geeddappe 48 Nuuni Aa c'o"u giide, aggooppe, Asay ubbay attin, hiyyesaw k'arettiide gibeenna; I miishshaa Aa ammananawaa; k'ay Roome gadiyaa asatuu k'arc'c'iityaa oyk'k'iyaawaa gidiyaa diraw, ubbaa wode yiide, nu Geeshsha Golliyaanne nu asaa d'ayissana» aappe barew akkeedda. 7 Yesuusi, «Ha shittuwaa yaageeddino. 49 Untuntuppe ittuu K'ayaafaa Taani mogettiiya gallassay gakkanaaw iza ayaw giyaa, he laytsi k'eesaratuwa ubbatuwa kaappo minjianee? Izo aggit. 8 Hiyyesatuu ubbaa wode gideeddae, «Hinttenttu ayinne erikkita! 50 Asay hinttenanna de'ana; shin Taani ubbaa wode hinttenana ubbay d'ayiayaawaappe asaa ubbaa diraw, itti Asay de'ikke» yaageedda. 9 Ayihudatuwaappe daro Asay hayk'k'iyaawee lo"a gidiyaawaa hinttenttu akeekite?» Yesuusi Biitaaniyaan de'yaawaa sisiide, yaa beedda; yaageedda. 51 I hewaa bareppe gibeenna; shin he untunttu Yesuusa be'ana gishsha s'alalaw gidennaan, laytsi k'eesaratuwa ubbatuwa kaappo gidiyaa diraw, I hayk'uwaappe dentseedda Ali'aazarakka be'anaw Yesuusi Ayihuda asaa diraw hayk'k'anaw bessiyaawaa beeddingo. 10 Hewaa diraw, k'eesaratuwa kaappatuu Nabii odeeenda. 52 K'ay Yesuusi Ayihuda asaa s'alalaw Ali'aazarakka k'ay wod'anaw mak'k'eteeddino. hayk'k'en; shin laaletti de'iyaa S'oossaa naanaa 11 Ayaw gooppe, Ali'aazara gaasuwaan daro ittuuwa ootsi shiishshanaw hayk'k'anawaa. 53 He Ayihudatuu barena kaaletsiyaawantta aggiide, gallassaappe doommiide, untunttu Aa wod'anaw Yesuusa ammaniino. 12 Wontetsa gallassi mak'k'eteeddino. 54 Hewaa diraw, Yesuusi Ayihudatuu Paasigaa bonchchiyaasaa yeedda daro Asay Yesuusi gidduwaan k'ond'c'iyan yaa haa hamettibeenna; Yerusalame biyaawaa siseedda. 13 Yaatiide zambbaa shin mela biittaa gas'aan de'iyaa gadiyaa, haytsaa oyk'k'iide, Aa mokkanaw kesseeddino. Efireema geetettiya katamaa beedda. Barena Barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «S'oossay kaalliyawanttuna hewaan takkeedda. 55 Ayihudatuu galatetto! S'oossaa suntsan yiia Israa'eeliyaa Paasigaa bonchchiya gallassay mateedda; k'ay daro kaatii anjetteeddaa!» yaageeddingo. 14 S'oossaa Asay barena geeshshanaw, Paasigaa bonchchiya Mas'aafay, «S'iyoone katamaw, yayyoppa! Be'a, ne gallassay gakkanaappe kase dumma dumma saappe kaatii hare maraa bolla uttiide yee» giyaawaadan, Yerusalame beedda. 56 Untunttu Yesuusa koyyiino; Yesuusi hare maraa demmiide, Aa toggeedda. 16 Geeshsha Golliyaan ek'k'iide, «Ayaa k'oppiitee? Yesuusa kaalliyawanttu hewaa kase akekibeykkino; Paasigaa bonchchiyaasaa Yesuusi yeennee?» shin Yesuusi bonchchetteeddaaappe guyyiyaan, yaagiide ittuu ittuuwa oochcheeddino. 57 K'ay S'oossaa Mas'aafay hewaa ubbaa geeddaanee k'ay k'eesaratuwa kaappatuunne Parisaawatuu Yesuusa untuntukka hewaa ubbaa Yesuusaw ootseeddawaa k'achchanaw, I de'iyasaa eriyaawe ooninne barenttoo hassayeeddino. 17 Ali'aazar moogetteedda odana mala azazeeddino.

12 Paasigaa bonchchiya gallassaappe usuppu gallassaape kasetiide, Yesuusi I hayk'uwaappe dentseedda Ali'aazar de'iyaa Biitaaniya giyaa katamaa beedda. 2 He sa'aan untunttu aw kawuwaat kateeddingo; Ali'aazar aanana uttiide ittippe miyaawanttu giddon utti de'ishshin, Martta kawuwaan gisha mizaaddu. 3 Mayraama daro shaluwaan zal"ettiiya itti s'aaramusiyaa gidiyaa narddoosa

gonggoluwaappe Yesuusi Aa s'esiiide, hayk'uwaappe dentseedda wode, Yesuusanna de'iyaa daro Asay Yesuusaw markatteedda. 18 Daro Asay Aa mokkanaw kesseeddawee, I he wolk'k'aama maalaliyaawaa ootseedda diraassa. 19 Hewaa diraw, Parisaawatuu ittuu ittuuwa, «Hinttenttu ayinne ootsanaw danddayennawaa be'iitee! Be'ite, gade ubbay Aa geeduwa kaalleedda» yaageeddingo. 20 Paasigaa bonchchiya gallassi goyinnanaw

Yerusaalame beeddawantu giddon itti itti Giriike I hewaa keena wolk'k'aama malaataa untunttu asattu de'iino. 21 Untunttu Galilaa gadiyaan sintsan ootsooppekka, nabiyya Isiyaasi, «Godaw, Beetesayda geetettiyya katamaappe yeedda nu markkatetsaa ooni ammaneeddee? Goday Pilip'p'oosakko biide, «Godaw, nuuni Yesuusa be'anaw bare wolk'kaa oona beseedee?» geeddawe tuma koyeetto» yaagiide woesseeddino. 22 Pilip'p'oosi gidana mala, untunttu Aa ammanibeykkino. 39 biide, Inddiraasow odina laa"atuukka biide, Yesuuas Isiyaasi k'aykka, «Untunttu ayfii s'eellenna mala, odeedino. 23 Yesuusi untunttoo hawaadan untunttu wozanaykka akeekena mala, untunttu yaageedda; «Taani, Asaa Na'ay, bonchchettiyya S'oossaakko simmina, I untuntta patsenna mala, saati gakkeedda. 24 Taani hinttenttoo tumuwa S'oossay untunttu ayfiyaa k'ook'isseedda. Untunttu oday; itti zarggaa ayfatta biittaan wod'd'aade wozanaa dammisseedda» geedda diraw, untunttu wook'k'ana d'ayooppe, barekka attaw. Shin he ammananaw danddayibeykkino. 41 Isiyaasi Yesuusa zarggaa ayfatta wook'k'ooppe, daro ayfiyaa ayfaw. bonchchuwa be'eedda dirawunne k'ay aabaa 25 Bare shemppuwaa siik'iyaa ooninne bayizzee; haasayeedda diraw, hewaa geedda. 42 Hewaa k'ay bare shemppuwaa ha sa'an is's'iyyaa ooninne gidinakka, haray atto Ayihudatuu kaappatuwaapekka med'inaa de'oo ashshes. (aiōnios g166) 26 Ooninne c'oratuu Yesuusa ammaneeddino. Shin Parisaawatuu Taw ootsooppe, Taana kaallanaw bessee; k'ay Taani barena Ayihudatuu woosa golliyaappe kessiino de'iyyaa sa'an Taw ootsiyaawekka de'anawaa. Taw giide yayeedda diraw, ammaneedda giide ootsiya oonanne, Ta Abbukka Aa bonchchanawaa. markkattibeykkino. 43 Ayaw gooppe, untunttu 27 «Ha'i Ta shemppuu daro un"etteedda; yaatina S'oossaa sabaappe aatsiide, asaa sabaa siik'eeddino. waagoo? Taani, *Ta Aabboo*, Taana ha saatattippe 44 Yesuusi bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide yaageedda; ashsharikki» yaagoo? Tuytti, Taani ha saatiayan «Taana ammaniyyaa ooninne Taana kiitteeddawaakka yeeddawe hawaa diraassa. 28 Ta Aabboo, ne ammaniyaawaappe attin, Ta s'alalaa ammanenna. 45 suntsaa bonchcha» yaageedda. He wode saluwaappe, Taana be'iyyaa ooninne Taana kiitteeddawaakka be'ee. «Taani Ta suntsaa bonchchaad; k'aykka guijaade 46 Taana ammaniyyaa ubbay d'umaan de'enna mala, bonchchana» yaagiyyaa K'aalay yeedda. 29 He Taani poo'uwaa gidaade sa'a yaad. 47 Ta k'aalaa sa'an ek'k'eedda c'ora Asay he k'aalaa sisiide, sisiide azazettena uraa oonanne Taani pirdidki; ayaw «Hewe guuguntsaa» yaageedda. Harantu k'ay, gooppe, Taani alamiyya ashshanaw yeeddawaappe «Kiitanchchay aw haasayeedda» yaageeddino. 30 attin, pirddanaw yabeykke. 48 Taana is's'iyyaa oonanne Yesuusi zaariide untuntta, «Ha k'aalay hinttentu diraw k'ay Ta k'aalaa akkena oonanne pirddiyaawe de'ee. yeeddawaappe attin, Ta diraassa gidenna. 31 Ha sa'ay Taani odeedda k'aalay wurssetsaa gallassi he uraa pirddetiyya wodii ha'a; ha sa'aa mooddiyaawe ha'i pirddana. 49 Ayaw gooppe, Taani hawaa Taappe kare olettanawaa. 32 K'ay Taani mask'k'aliyyaa bolla haasabayekke; shin Taana kiitteedda Ta Aabbu Taani kak'ettiyya wode, asaa ubbaa Taakkoo goochchana» yaageedda. 33 I hewaa geeddawe ay mala hayk'uwa I hayk'k'anenttonne untuntta erissanaassa. 34 Daro Asay zaariide Yesuusa, «Nu higgii Kiristootsi med'inaw de'iyyaawaa odee. Yaatina, neeni waagaade, «Asaa Na'ay mask'k'aliyyaa bolla kak'k'etana» gay? He Asaa Na'ay oonee?» yaageeddino. (aiōn g165) 35 Yesuusi, «Poo'uu hinttenanna guutsa wodiyaa gam'anawaa. Hinttenttoo d'umenna mala, poo'uu de'ishshin, poo'uwaa hamettite. D'umaan hamettiyyaa uray hak'a binttonne erenna. 36 Poo'uwaa asaa gidana mala, hinttenttoo poo'uu de'ishshin, poo'uwaa ammanite» yaageedda. Yesuusi hewaa haasayeeddawaappe guyyyiyan, biide untuntuppe geemeteedda. 37

13 Paasigaa bonchchiyya gallassay gakkanaappe kasettiide, ha sa'aappe shaakettiide, Aawuwaakko biyaa wodii gakkeedawaa Yesuusi ereedda; ha sa'an de'iyyaa barewantta ubbaa wode siik'eedda; wurssetsay gakkanaw untuntta siik'eedda. 2 Yesuusinne kaalliyawanttu kawuwaa miishshin, Simoona na'aa Yihudaa Ask'k'orootu Yesuusa aatsi immanaadan, s'alahii Aa k'ofissi wotseedda. 3 Yesuusi bare Aawuu ubbabaa Aa kushiyen wotseeddawaa, k'ay S'oossaa matappe I yeeddawaanne, simmiide

aakko baanawaa ereedda. 4 Yesuusi miyasaappe mala, hewe hananaappe kasettaade hinttenttoo denddi ek'k'iide, bolla bagga mayuwaa k'aari wotsiide, hananawaa oday. 20 Taani hinttenttoo tumuwa oday; poos'aa bare s'eessan danc'c'eedda. 5 Hewaappe Taani kiittiyaan oonanne mokkiyaa uray taanakka guyyiyan, haatsaa meechchaa miishshaan tigiide, mokkee; k'ay Taana mokkiyaa ooninne Taana barena kaalliyawantu gediyaan meechchaanne kiitteeddawaa mokkee» yaageedda. 21 Yesuusi hewaa bare s'eessan danc'c'eedda poos'an k'uc'ussaa haasayeeddawaappe guyyiyan, bare wozanaan doommeedda. 6 Yesuusi Simooni P'es'iroosakko yiina daro metootiide, «Taani hinttenttoo tumuwa oday; P'es'iroose, «Godaw, neeni ta gediyaan meec'c'anaw Taana hinttepppe ittuu aatsi immanawaa» giide hanayiye?» yaageedda. 7 Yesuusi zaariide Aa, K'onc'c'yaan odedda. 22 I oona haasayinttonne, «Taani ootsiyaawaa neeni ha'i erakka; shin guyyeppe kaalliyawantu ubbaakka erettennaan is's'ina, ittuu eranaassa» yaageedda. 8 P'es'iroose, «Neeni ta ittuuwa s'eelleeddino. 23 Yesuusa kaalliyawantuppe gediyaan ubbakka meec'c'akk!» yaageedda. Yesuusi ittuu, Yesuusi siik'yaawe, Yesuusa matan utteedda. Aa, «Taani ne gediyaan meec'c'ana d'ayooppe, 24 Hewaa diraw, Simoona P'es'iroose he kaalliyawaa newunne Tawunne ittipetetsay baawa» yaagiide simi"iide, «I oona gintto, ane Aa oochcha» yaageedda. zaareedda. (aiōn g165) 9 Simoona P'es'iroose 25 Hewaa diraw, he kaalliyawee Yesuusa haytsaakko Yesuusa, «Godaw, yaatooppe, ta gediyaan s'alalaa shiik'iide, «Godaw, I oonee?» yaageedda. 26 meec'c'oppa; ta kushiyakka ta huup'yaakka Yesuusi zaariide, «Taani ukitsaan c'abbaa tushaade meec'c'al!» yaageedda. 10 Yesuusi zaariide, «Bollaa immiyaawee Aa» yaageedda. K'ay ukitsaa mentsi meec'etti diggeedda uray ooninne gediyaappe akkiide, c'abbaa tushiide, Simoona na'aa, Yihudaa harabaa meec'ettanaw koshshenna; aw ubbasaykka Ask'k'orootaw immeedda. 27 Yihuday ukitsaa geeshsha. K'ay hinttentukka geeshsha; shin mentsowaaakkowaappe guyyiyan, Sees'aanay ubbay geeshsha gidikkita» yaageedda. 11 Ayaw ellekka Yihudaan geleedda. Yesuusi Aa, «Neeni gooppe, Yesuusi barena aatsi immana uray ootsanawaa elleella ootsal!» yaageedda. 28 Shin he oonenttonne ereedda; I, «Hinttenttu ubbay geeshsha sa'aan utteeddawantuppe ooninne Yesuusi hewaa Aa gidikkita» geeddawe hawaassa. 12 Unttunttu ayaw geeddentonneribeenna. 29 Yihuday miishshaa gediyaan meec'c'eeddawaappe guyyiyan, Yesuusi k'arc'c'iityaa oyk'k'iyya diraw, kaalliyawantuppe bare mayuwaa mayyiide, baresaa guyye simmi ittuu ittuu Yesuusi Yihudaa, «Paasigaa bonchchiyaa bi uttiide untuntta yaageedda; «Taani hinttenttoo gallassaw barena koshshyaawaa baade shamma ootseeddawaa akeekiiite? 13 Hinttenttu Taana, woy hiyyesaw mis'uwaataa imma geedda» yaagiide tamaarissiyaawoonne Godaw giita; Taani he hinttenttu k'oppeeddino. 30 Yihuday ukitsaa mentsowaa giyawaa gidiyaa diraw, loytseeddita. 14 Taani akkiide, ellekka kare kesseedda; he wode sa'ay hinttenttoo Godaanne hinttentta tamaarissiyaawaa k'amma. 31 Yihuday kare keseeddawaappe gidaadde, hinttenttu gediyaan meec'c'yaawaa guyyiyan, Yesuusi yaageedda; «Ha'i Taani Asaa gidooppe, hinttenttukka ittuu ittuuwa gediyaan Na'ay bonchchettaaddi: S'oossaykka Ta baggana meec'c'anaw bessee. 15 Ayaw gooppe, Taani bonchchetteedda. 32 S'oossay Ta baggana, Asaa hinttenttoo ootseeddawaadan, hinttenttukka ootsana Na'aa baggana bonchchettooppe, I bare huup'ew mala, hinttenttoo leemisuwa gidaaddi. 16 Taani Taana Asaa Na'aa bonchchanawaa; k'ay I Taana hinttenttoo tumuwa oday; k'oomay bare godaappe ellekka bonchchanawaa. 33 Ta naatoo, Taani aad'd'enna. K'ay kiitetteedda uraykka barena hinttenanna daro wodiyaa gam'ilke. Hinttentu Taana kiitteeddawaappe aad'd'enna. 17 Hinttentu hewaa koyyana; shin Taani Ayihudatuwaa, «Taani biyasaasaa eriide ootsiyaawaa gidooppe anijetteeddawantta. hinttenttu baanaw danddaykkita» geeddawaadan, 18 «Taani hinttenttoo ubbabaa haasayikke. Taani hinttewukka ha'i oday. 34 Taani hinttentta ooratsa dooreeddawantta eray; shin S'oossaas Mas'aafay, azazuwaazazay; ittuu ittuuwa siik'ite. Taani «Taani barsseeddawe Ta kushiyaa sa'eedda» hinttentta siik'eeddawaadankka, hinttenttu ittuu geeddawe tuma gidanaw bessee. 19 Hewe haniyaa ittuuwa siik'ana bessee. 35 Hinttenttu ittuu ittuuwaanna wode Taani Taana gidiyawaa hinttenttu ammanana siik'ettoppe, Taana kaalliyawantu gidiyawaa Asay

ubbay erana» yaageedda. 36 Simooni P'es'iroose suntsan Taana ayaanne oochchooppekkka, Taani Yesuusa, «Godaw, neeni hak'a bay?» yaageedda. polana. 15 «Hinttenttu Taana siik'yaawaa gidooppe, Yesuusi zaariide, «Taani biyaasaa neeni ha'i Taana kaallanaw danddayakka; shin guyyeppe kaallana» yaageedda. 37 P'es'iroose, «Godaw, taani neena ha'i kaallanaw ayaw danddaykitaa? Taani ne diraw, hayk'k'anawukka giiga uttaad!» yaageedda. 38 Yesuusi zaariide, «Ta diraw hayk'k'anaw ha'i tumu giiga uttaaddii? Taani new tumuwaa oday; kuttuu waassanaappe kase, neeni Taana heezzu gede kaddanaassa» yaageedda.

14 Yesuusi kaallyaawanta «Hinttenttu wozanay

hirggoppo; S'oossaan ammanite; Taanankka ammanite. 2 Ta Aabbu gollen daro sa'y de'ee. Hewaa gidennento, Taani hinttenttoo hewaa odikke; Taani hinttenttoo sa'aa giigissanaw bay. 3 Taani baade sa'aa giigisseeddawaappe guyyiyan, Taani de'iyyaa sa'aan hinttentukka de'ana mala, simma yaade hinttentta Taakko afana. 4 K'ay hinttenttu Taani biyaa ogiyyaa eriita» yaageedda. 5 Toomaasi, «Godaw, neeni biyaasaa nuuni erokko; ogiyyaa waaniide eranaw danddayeetto?» yaageedda. 6 Yesuusi zaariide, «Ogii, tumuunne de'uu Taana; Ta baggannappe attin, ooninne Ta Abbukko baanaw danddayenna. 7 Hinttenttu Taana eriyaawaa gidintto, Ta Abbakka erana; ha"ippe doommilide, hinttenttu Aa eriitanne k'ay Aa be'eeditta» yaageedda. 8 Pilip'p'oosi Yesuusa, «Godaw, Aawuwaan nuuna bessa; hewe nuw gidanawaa» yaageedda. 9 Yesuusi zaariide yaageedda; «Pilip'p'oosaa, Taani hawaa keena wodiyaa hinttenanna de'inakka Taana erikkii? Taana be'eeditta uray Aawuwaakkka be'eeditta; yaatina, neeni waagaade, «Aawuwaan nuuna bessa gay?» 10 Taani Aawuwaan giddon de'iyaawaa k'ay Aawukka Ta giddon de'iyaawaa neeni ammanikki? Taani hinttenttoo odiyyaa k'aalaa Taani Taappe odikke; shin Ta giddon de'iyyaa Aawuu bare oosuwaan ootsee. 11 Taani Aawuwaan giddon de'iyaawanne k'ay Aawukka Ta giddon de'iyaawaa Taana ammanite; hewe d'ayooppe, Ta oosuwaabaw Taana ammanite. 12 «Taani hinttenttoo tumuwaa oday; Taana ammaniyaa uray Taani ootsiyyaa oosuwaan ootsana. Taani Aawuwaakkko biyaa diraw, he uray hawaappe aad'd'iyyaa oosuwaan ootsana. 13 Aawuu Na'aa gaasuwaan, Ta baggana bonchettana mala, Ta suntsan hinttenttu woossiyyaa ubbabaa Taani hinttenttoo polana. 14 Hinttenttu Ta azazuwaa naagana. 16 Taani Aawuwaan woosana; hinttentanna med'inaw de'ana mala, tumatsetsaa Ayaanaa, hara mentsetsiyyaawaa hinttenttu l'immana. Ha sa'y he tumatetsaa Ayaana be'ennawaanne erennawaan gidiyya diraw, Aa akkanaw danddayenna; shin I hinttentanna de'iyyaa dirawunne hinttentu giddon de'ana diraw, hinttentu Aa erita. (aiōn g165) 18 «Taani hinttenttu aawuunne aata baynna yi'o naanaadan hintterekka aggabashikke; Taani simmaade hinttentukko yaana. 19 Guutsa wodiyapape guyyiyan, alamii Taana laa'entsuwaan be'enna; shin hinttentu Taana be'ana; Taani de'uwaan de'iyyaa diraw, hinttentukka k'ay de'uwaan de'ana. 20 Taani Ta Aawuwaan giddon de'iyaawanne hinttentu Ta giddon de'iyaawaa, k'ay Taani hinttentu giddon de'iyaawanne hinttenttu he gallassi erana. 21 «Ta azazuu Aa matan de'iyyaa asay, k'ay he azazuwaakkka naagiyawe, I Taana siik'iyaa asaa. Taana siik'iyaa asaa Ta Aabbukka siik'ee; Taanikka Aa siik'ay. Taani aw k'onc'c'ana» yaageedda. 22 Yihudaa Ask'k'oroota gidenna Yihuday Yesuusa, «Godaw, neeni ne huup'iyaa alamiyyaa bessenaan, nuuna bessana giyaawaa waagaade gay?» yaageedda. 23 Yesuusi, «Taana siik'iyaa ooninne Ta k'aalaa naagee; Ta Aabbu Aa siik'anawaa; k'ay Ta Aabbunne Taaninne aakkoo yiide, aanana de'ana. 24 Taana siik'enna uray ooninne Ta k'aalaw azazettena; hinttentu sisiyyaa k'aalay Taana kiitteedda Aawuwaappe attin, Tawaa gidenna. 25 «Taani hinttenanna ittippe de'aadde hawaa hinttenttoo odaaddi; 26 shin Geeshsha Ayyaanay, mentsetsiyyaawe, Aawuu Ta suntsan kiittanawe, hinttentta ubbabaa tamaarissanawaa. Taani hinttenttoo odedda ubbabaaakka hinttentta hassayissanawaa. 27 «Taani sarotetsaa hinttenanna wotsay; Ta sarotetsaa hinttenttoo immay. Taani alamii immiyyaa sarotetsaa malaan immikke. Hinttentu hirggoppitenne yayyoppite. 28 Taani hinttenttoo, *Taani bay; shin simmaade hinttentukko yaana* geedawaa siseeditta; hinttentu Taana siik'eeddawaa gidintto, Taappe Aawuu dariyaa diraw, Taani Aawuwaakkko biyaaawan hinttenttu nashettanita. 29 Hewe haniyaa wode hinttenttu ammanana mala, hewe hanennaan de'ishshin, haananna kasetaade Taani hinttenttoo odaaddi. 30 «Ha alamiyyaa mooddiyaawe

yiaya diraw, Taani hawaappe sintsan hinttenanna hinttentta dooreeddawaappe attin, hinttenttu Taana loytsa haasayikke. Taana I ayinne ootsanaw dooribeykkita. Hinttenttu biide ayifiyaayfana malanne danddayenna. 31 Shin Taani Aawuwaasiik'yaawaa de'ana mala, Taani hinttentta suntsaad. K'ay alamii eranaw bessee; k'ay Taanikka Aawuu Taana Aawukka hinttenttu Ta suntsan woosseddawaa azazeeddawaadan ootsay. Denddi ek'k'ite; hawaappe ubbaa immana. 17 Taani hinttentta azazyiaawe hawa; ittu ittuwaanna siik'ettite. 18 «Alamii hinttentta is'sooppe, kasetiide Taana is'seeddawaa akekite.

15 «Taani woyniyyaa geetettiya turaw tumu ano; goshshanchchay Ta Aabba. 2 Ta giddon de'iyaa ayifiyaayfena turaa maraa ubbaa I karee; ayifiyaayturaa maraa ubbay kasewaappe loytsi ayfanaadan, he maraa s'eeraa I c'iggiide geeshshana. 3 Taani hinttenttoo ha'i odedda k'aalaa gaasuwaan, hinttenttu geeshsha. 4 Ta giddon de'ite; Taanikka hinttenttu giddon de'ana. Woyniyyaa turaa maray anuwaanna ittippe de'ennaan d'ayooppe, he maray barekka ayifiyaayfanaw danddayennawaadan, hinttentukka Ta giddon de'ennaan d'ayooppe, ayifiyaayfanaw danddaykkita. 5 «Taani woyniyyaa turaw ano; hinttenttu he turaa maratuwa. Ta giddon de'iyaa uray, Taanikka Aa giddon de'iyaa uray, daro ayifiyaayfana; ayaw gooppe, Taani baynnaan hintterekka ayinne ootsanaw danddaykkita. 6 Ta giddon de'enna uray turaa maraadan, karen yeggina meleedawaa shiishshiide tamaan wotsina, I ees's'anawaa. 7 Hinttenttu Ta giddon de'oppe, k'ay Ta k'aalaykka hinttenttu giddon de'oppe, hinttenttu koyyeeddawaa ayaa gidinakka woossite; hinttenttu akkanita. 8 Hinttenttu daro ayifiyaayfooppenne k'ay Taana kaalliyawantta gidooppe, hewan Ta Aabbu bonchchettanawaa. 9 Aawuu Taana siik'eeddawaadan, Taanikka hinttentta siik'aaddi; Ta siik'uwaan de'ite. 10 Taani Ta Aabbu azazuwa naagaade Aa siik'uwaan de'eeddawaadan, hinttentukka Ta azazuwa naagooppe, Ta siik'uwaan de'anita. 11 «Ta nashechchay hinttenanna de'ana malanne, hinttenttu nashechchay kumentsaa gidana mala, Taani hawaahinttenttoo odaaddi. 12 Ta azazuuhawaa; Taani hinttentta siik'yaawaadan, hinttentukka ittu ittuwaanna siik'ettite. 13 Bare shemppuwaa bare laggew aatsiide immiyaawaappe aad'd'iyyaa siik'uu oossinnekka baawa. 14 Taani hinttentta azazeeddawaa ubbaa ootsooppe, hinttenttu Ta laggetuwaa. 15 «Ayillii bare goday ootsiyaawaa erenna diraw, Taani hinttentta hawaappe sintsaw ayilatuuwa giikke; shin Taani hinttentta Ta laggetuwaa gaad. Ayaw gooppe, Ta Aawuaappe siseedda ubbabaa Taani hinttenttoo odaaddi. 16 Taani hewaa hinttenttoo odabeykke. 5 Shin ha'i Taani Taana

is'sooppe, kasetiide Taana is'seeddawaa akekite. 19 Hinttenttu alamiyaassa gideeddentto, alamii barewaadan hinttentta siik'ana; shin Taani hinttentta alamiyaappe dooreeddawaappe attin, hinttenttu alamiyaassa gidikkita; alamii hinttentta is's'iyaawe hawaassa. 20 «Ayillii bare godaappe darenn» gaade Taani hinttenttoo odeddawaa hassayite. Unttunttu Taana yedersseeddawaa gidooppe, hinttenakka yederssana. Unttunttu Ta k'aalaa naageeddawaa gidooppe, hinttenttu k'aalaakkka naaganawantta. 21 Shin unttunttu Taana kiitteeddawaa erenna diraw, ha ubbaa Ta gaasuwaan unttunttu hinttenttu bolla ootsanawantta. 22 Taani yaade unttunttoo odennawaa gidintto, unttunttoo nagaraa gidenna; shin ha'i unttunttu ootsiyaay nagaraa gaasoyiyaawe baawa. 23 Taana is's'iyaawe Ta Aawuaakkka is'seedda. Ooninne ootsibeenna oosuwaa unttunttu giddon Taani ootsabeenabaa gidintto, unttunttoo nagaraa gidennaan attanawaa; shin ha'i unttunttu Taani ootseedda oosuwaa be'iide, Taanakka Ta Aawuaakkka is'seeddino. 25 Shin unttunttu higgiyan, «Taana c'oo is'seeddino» geetettiide s'aafetteeddae polettana mala, hawee haneedda. 26 «Shin Aawuaappe yiaya tumatetsaa Ayyaanay mentsetsiyaawe yaanawaa. Taani Aawuaappe hinttenttoo Aa yeddana; k'ay I Tabaa markkattanawaa. 27 Hinttekka k'ay kaseppe doommiide, Taananna de'iyaa diraw, Tabaa markkattana.

16 «Taani hawaahinttenttu d'ubetenna mala, hinttenttoo odaaddi. 2 Unttunttu hinttentta barenttu Ayihuda woosa golliyaappe kessi yeddanawantta. Hewaa bolla k'ay hinttentta wod'iyyaa uray S'oossaw ootsiyaawaa aw malatiya wodii yaanawaa. 3 Unttunttu hewaa hinttenttu bolla ootsiyaawee Taananne Aawuwa erenna diraassa. 4 Shin unttunttu hewaa hinttenttu bolla ootsiyaawee wodii gakkiyaa wode, Taani hinttenttoo odeddawaa hinttenttu hassayana mala, Taani hinttenttoo hawaahinttenttoo odaaddi. «Taani hinttenanna de'iyaa diraw, koyro ubbabaa Taani hinttenttoo odabeykke. 5 Shin ha'i Taani Taana

kiitteeddawaakko bay; shin hintteppe ooninne, «Hak'a sa'aan yeletteedda nashechchaa diraw, bare oystsaa bay?» giide Taana oochchiyaawe baawa. 6 Shin hassayukku. 22 Hewaa diraw, hinttenttu ka hinttentu Taani hawaa odedda diraw, hinttenttu wozanaan wozanaan kayyottiita; shin Taani laa'entsuuwaar daro kayyuu de'ee. 7 Shin Taani hinttenttoo tumuwaa hinttentta be'ana; k'ay hinttenttu wozanay loytsi oday; Taani biyaawe hinttenttoo lo"a. Ayaw gooppe, nashettana; hinttenttu nashechchaa ooninne hintteppe Taani baana d'ayooppe, mentsetsiyaawe hinttentukko akkenna. 23 «He gallassi hinttenttu Taana ayinne yeenna; shin Taani booppe, Aa hinttentukko yeddana. woossikkita. Taani hinttenttoo tumuwaa oday; 8 K'ay mentsetsiyaawe yiide, untunttu nagaraabaa, hinttenttu Ta suntsan woossiyaawaa ubbaa Aawuu S'oossa s'ililotetsaabaanne pirdaabaa ha sa'aa hinttenttoo immanawaa. 24 Ha'i gakkanaaw Ta suntsan Asay bayzzeeddawaa bessanawaa. 9 Nagaraabay ayinne woossibeykkita; hinttenttu nashechchay Asay Taana ammanenna diraassa. 10 S'ililotetsaabab polettana mala, S'oossa woossite; hinttenttu akkana. K'ay Taani Aawuaakko biyaa diraw, hinttenttu Taana 25 «Hawaa Taani hinttenttoo leemisuuaan odaaddi; laa'entsuuwaar be'ikkita. 11 S'oossa pirdaabab shin Taani leemisuuaan odenna wodii yaanawaa; shin k'ay alamiyya mooddiyaawe pirdetteedda diraassa. Aawuwaabaa Taani hinttenttoo k'onc'c'yaan odana. 12 «Taani hinttenttoo odiyaabay darobay de'ee; 26 Taani he gallassi, hinttenttu Ta suntsan Aawuwa shin ha'i hinttenttoo gelenna. 13 Tumatetsaa woosana; k'ay hinttenttu diraw, Taani Aawuwaay Ayaanay yiiaa wode, hinttenttu matapape haubbaakko woosana giikke. 27 Ayaw gooppe, Aawuu bare kaalletsanawaa. Ayaw gooppe, I bare siseeddawaa huup'ew hinttentta siik'ee; hinttenttu Taana siik'iyaa odanaappe attin, barepape ayinne odenna. K'ay dirawunne Taani Aawuwa matapape yeeddawaa sintsappe yaanabaa hinttenttoo l'odanawaa. 141 Taana ammano diraw, I hinttentta siik'ee. 28 Taani Aawuwa bonchchanawaa; ayaw gooppe, I Taw de'iyaawapape matapape ha alamiyya yaad; k'ay ha alamiyya akkiide, hinttenttoo odanawaa. 15 Aawoo de'iyaabay aggaade Aawuaakko baana» yaageedda. 29 ubbay Tawaa; mentsetsiyaawe Taw de'iyaabaapape Yesuusa kaaliyaawantu zaariide Yesuusa, «Be'a, akkiide, hinttenttoo odanawaa Taani geeddawee ha'i neeni k'onc'c'yaan haasayaasa; leemisuuaan hawaassa. 16 «Guutsa wodiyaappe guyyiyaan, ayinne haasayakka. 30 Neeni ubbabaa eriyaawaa hinttenttu Taana be'ikkita; k'ay guutsa wodiyaappe nuuni ha'i ereetto; k'ay neena ooninne oochchana guyyiyaan, hinttenttu Taana be'ana» yaageedda. mala, neeni koyyennawaa ereetto. Hewe nuuna neeni 17 Yesuusa kaaliyaawantuppe ituu ituu parenttu S'oossaapape yeeddawaa ammantsee» yaageeddino. giddon, «Guutsa wodiyaappe guyyiyaan, hinttenttu 31 Yesuusi zaariide untunttu, «Ha'i ammaniitee? Taana be'ikkita; k'ay guutsa wodiyaappe guyyiyaan, 32 Be'ite, hinttenttu hinttenttu golle golle laalettiyaah hinttenttu Taana be'anita; ayaw gooppe, Taani wodinne Ta s'alalaa yeggi bashiyaa wodii yaanawaa; Aawuaakko bay» giyaawe hewe waagiyaawee?» ha'i kka yi diggeedda. Shin Aawuu Taananna de'iyaaya yaageeddino. 18 «Guutsa wodiyaappe guyyiyaan» diraw, Ta s'alalaa gidiikke. 33 Hinttenttu Ta giddon giyaawe waagiyaawee? I ayaw haasayinttonne de'iidde, saro de'ana mala, Taani hawaa hinttenttoo nuw erettenna» yaageeddino. 19 Untunttu barena odaaddi. Alamiyan hinttenttu waayettana. Shin oochchanaw koyyiawaa Yesuusi eriide, untuntta minnite; Taani alamiyya s'oonaad» yaageedda.

yaageedda; «Taani, «Guutsa wodiyaappe guyyiyaan, hinttenttu Taana be'ikkita; k'ay guutsa wodiyaappe guyyiyaan, hinttenttu Taana be'ana» geeddawoo hinttenttu ituu ituwaa oochchiitee? 20 Taani hinttenttoo tumuwaa oday. Hinttenttu yekkananne kayottana; shin ha alamii nashettana. K'ay hinttenttu kayottana; shin hinttenttu kayottowe nashechchaa gidanawaa. 21 Itti mishiratta na'aa yelana haniyaa wode, bare yeliyaa wodii gakkeedda diraw, oyk'ettaw; shin na'ay yeletteeddawaappe guyyiyaan, na'ay ha

17 Yesuusi hewaa haasayeeddawaappe guyyiyaan, pude saluuwa s'eelliide, hawaadan yaageedda; «Ta Aabboo, wodii gakkeedda; ne Na'ay neena bonchchana mala, neenikka ne Na'aa bonchcha. 2 Ayaw gooppe, neeni aw immeedda ubbaw med'inaa de'uwa I immana mala, assaa ubbaa bollan aw maataa immaadda. (aiōnios g166) 3 Asay neena itti tumu S'oossa s'gideeddwaa erana malanne, k'ay neeni kiiitteedda Yesuusi Kiristtoosa erana mala, hawe med'inaa de'uwa. (aiōnios g166) 4

Neeni Taw ootsanaw immeedda oosuwaa polaade, Ta giddon de'iyaawaadan, k'ay Taanikka Ne giddon neena sa'aan bonchchaad. 5 Ha"ikka k'ay Aawoo, de'iyaawaadan, untunttu nu giddon de'iino. K'ay alamii med'ettanaappe kase ne matan Taw de'iyyaa neeni Taana kiitteeddawaa alamii ammanana mala, bonchchuwaan ne sintsan Taana bonchcha. 6 untunttu ittuwaa gidino. 22 Neeninne Taani ittuwaa «Alamiyaa asaappe neeni Taw immeedawanttoo gidiyaawaadan, untunttu ittuwaa gidana mala, neeni ne suntsaa erissaad; untunttu newanta; k'ay neeni Taana bonchcheeddawaadan, Taanikka untuntta untuntta Taw immaadda. Untunttu ne k'aalawukka bonchchaad. 23 Taani untunttu giddon de'ina, Neeni azazetteeddino. 7 Ha'i neeni Taw immeedda ubbabay Ta giddon de'ina, k'ay Neeni Taana siisiyaawaadan, neeppe yeeddawaa untunttu eriino. 8 Ayaw gooppe, untuntakkä siik'owaanne Neeni Taana ha alamiyaa neeni Taw immeedda k'aalaa Taani untunttoo kiitteeddawaa alamii eranaadan, untunttu ubbaa immaaddi; untuntukka he k'aalaa akkeeddino. Taani ittuwaa gidino. 24 «Aawoo, sa'ay med'ettanaappe ne matappe yeeddawe tuma gidiyaawaa eriide kase Neeni Taana siik'eedda diraw, Taw immeedda Neeni Taana kiitteeddawaakkä ammaneeddino. 9 Ta bonchchuwaan untunttu be'ana mala, Neeni Taw «Taani untunttoo woossay; alamew neena woossikke. immeeddwantu Taani de'iyyaa sa'aan Taananna Shin Neeni Taw immeedda asaw woossay; ayaw de'ana mala koyaad. 25 «Sillo Aawoo, alamiyaa Asay gooppe, untunttu newanta. 10 Taw de'iyyaa ubbabay Neena erenna; shin Taani neena eray. K'ay Neeni nebaa; k'ay New de'iyyaa ubbabaykka Tabaa. Taana kiitteeddawaa hawantu eriino. 26 Neeni Taana Taani untunttu baggana bonchchettaaddi. 11 Taani siik'eedda siik'uu untunttu giddon de'ana mala, k'ay hawaappe guyyiyaan, alamiyaan de'ikke; untunttu Taanikka untunttu giddon de'ana mala, Taani Ne alamiyaan de'iino; Taani ha'i neekko bay. Geeshsha suntsaa untuntta erissaad; sintsawukka erissana» Aawoo, ha Neeni Taw immeeddwantu Neeninne yaageedda.

Taani ittuwaa gidiyaawaadan, untunttu ittuwaa gidana mala, untuntta ne suntsan naaga. 12 Taani untuntunna alamiyaan de'aadde, neeni Taw immeedda ne suntsaa wolk'kan untuntta naagaad. Taani untuntta naagaad; S'oossaas Mas'aafay geeddawe polettana mala, bashshay bessiyaa uraappe attin, untuntuppe haray ooninne baybeena. 13 «Ha'i Taani Neekko bay; untunttu wozanaan Ta nashechchay polettana mala, hawaa Taani alamiyaan haasayay. 14 Taani untunttoo ne k'aalaa immaaddi; Taani alamiyaassa gidennewaaadan, untuntukka alamiyaassa gidenenna diraw, alamii untuntta is'seedda. 15 Neeni s'alahiyaappe untuntta naagana mala woossiyaawaappe attin, alamiyaappe kessana mala woossikke. 16 Taani alamiyaassa gidennewaaadan, untuntukka alamiyaassa gidikkino. 17 Neeni tumatetsaan untuntta newanta ootsa; ne k'aalaykka tumatetsaa. 18 Neeni Taana alamiyaa kiitteeddawaadan, Taanikka untuntta alamiyaa kiittaad; 19 k'ay untunttu tumatetsaan new dummataana mala, untuntu diraw, Taani Ta huup'iyyaa new dummayaad. 20 «Taani untunttu s'alalaw woossikke; shin untunttu k'aalaa odina, Taana ammaneeddawanttookka woossay. 21 Untunttu ubbay ittuwaa gidana mala, Taani woossay. Aawoo, Neeni

18 Yesuusi hewaa giide, S'oossaas wooseeddawaappe guyyiyaan, barena kaalliyawantunna K'ediroona giyaa zanggaaraa pinneedda. He sa'aan atiklittiya sa'ay de'ee; Yesusinne Yesuusa kaalliyawanttu geleeddino. 2 Yesuusa aatsi immeedda Yihuday he sa'aa ereedda; ayaw gooppe, Yesuusi ubbaa wode barena kaalliyawantunna hewan shiik'ee. 3 Hewaa diraw, kaaletsiyaa k'eesatuwaa kaappatuunne Parisaawattu Yihudaanna baanaadan immeedda Roomaa wotaadaratuunne Geeshsha Golliyaa naagiyaawanttu kuraaziyyaa, yabbyiaanne tooraa oyk'kiide he sa'aa beeddino. 4 Yesuusi barena gakkanaw haniyaa ubbabaa eriide, gas'aa kesiide, «Oona koyyiitee?» yaageedda. 5 Untunttu zaariide, «Naazireetyaa Yesuusa koyyeetto» yaageeddin. Yesuusi zaariide, «Taani Aa» yaageedda. Yesuusa aatsi immeedda Yihudaykka hewan untuntunna ek'eedda; 6 Yesuusi, «Taani Aa» geedda wode, untunttu guyyekko shiik'ide, sa'aan kunddeeddino. 7 Yesuusi k'aykka, «Oona koyyiitee?» Yaagi oochchina untunttu, «Naazireetyaa Yesuusa» yaageeddin. 8 Yesuusi zaariide, «Taani Aa gidiyaawaa hinttenttoo odaaddi; simmi hinttentu Taana koyyiyaawaa gidooppe, hawantta yeddite» yaageedda. 9 I,

«Ta Aabboo, neeni Taw immeeddawantuppe Taani tumuwaa haasayeeddawaa gidooppe, Taana haray atto, ittuwaakka bayizzabeykke» geeddawe ayaw bak'kay?» yaageedda. 24 Hewaa diraw, polettana mala, hewaa geedda. 10 Simooni Haanni, k'ashetti utteedda Yesuusa, k'eessatuwaa P'es'iroosaw mashshay de'ee; I he mashshaa ubbatuwaa kaappuwa, K'ayaafaakko yeddeedda. 25 shoddinne k'eessatuwaa ubbatuwaa kaappuwa P'es'iroosi hewan ek'k'iide, tamaa kashee; harantu k'oomaa ushechcha haytsaa shoc'iide, k'ans's'i Aa, «Neeni ha bitaniyaa kaalliyawanttuppe ittuwaa yeggeedda. He k'oomaa suntsay Malkkoosa. 11 gidikkiyee?» yaageedda. P'es'iroose, «Tuytti; taani Yesuusi P'es'iroosa, «Ne mashshaa shookuwaan gidikke» yaagiide kaddeedda. 26 K'eessatuwaa zaaraade wotsa! Ta Aabbu Taw immeedda metuwaa ubbatuwaa kaappuwa k'oomatuwaappe ittuwaa, s'uua Taani ushikkita?» yaageedda. 12 Shaalak'ay, P'es'iroose haytsaa k'ans's'eenda bitaniyaa dabbuu daro wotaadaratuunne k'ay Geeshsha Golliyaa P'es'iroosa, «Taani neena aanana daro ataakiltiyyaa naagiyawanttu Yesuusa oyk'k'iide k'achcheeddino. giddon be'abeykkitayee?» yaagiide oochcheedda. 13 Koyro Yesuusa Haannakko afeeddino; Haanni he 27 P'es'iroose k'aykka kaddeedda; ellekka kuttuu laytsi k'eessatuwaa kaappatuwaa gideedda K'ayaafaa waassi aggeedda. 28 Unttunttu Yesuusa K'ayaafaa bolluwa. 14 «Asaa ubbaa diraw, itti Asay hayk'k'into golleppe Roome asaa ayissiyaawaa ooso golliyaa lo'a» giide Ayihudatuwa zoreeddawe K'ayaafaa. afeeddino. Sa'ay wontta guura; Ayihudatu Paasigaa 15 Simooni P'es'iroosinne hara itti kaalliyawee bonchchiyaa gallassaa k'umaa maanaw, barenttu Yesuusa kaalliyide beeddino. He hara kaalliyawaa huup'iyaw tunenna mala, Roome asaa ayissiyaawaa k'eessatuwaa kaappuu ereedda; hewe Yesuusanna ooso golliyaa gelibeykkino. 29 Hewaa diraw, k'eessatuwaa kaappuwa dirssaa garssa geleedda. P'ilas'oosi untunttukkoo kare kesiide, «Ha bitaniyaa 16 Shin P'es'iroose karenna dirssaa penggyaan hinttenttu ayaan mootiitee?» yaageedda. 30 ek'k'eenda. K'eessatuwaa ubbatuwaa kaappuu Unttunttu, «Iitabaa ootsibeennawaa gidintto, nuuni eriyaa hara kaalliyawee kare kesiide, penggyaa Aa neekko ahokko» yaageeddino. 31 P'ilas'oosi naagiyaa naattiw odiide, P'es'iroosa dirssaa garssa zaariide untuntttoo, «Hinttentu Aa afiide, hinttentu gelisseedda. 17 Penggyaa naagiyaa naatta higgii giyaawaadan, Aa bolla pirdite» yaageedda. P'es'iroosa, «Neeni ha bitaniyaa kaalliyawanttuppe Ayihudatu, «Oonanne wod'iyaa maatay nuw ittuwaa gidikkiyee?» yaagaaddu. I, «Tuytti, taani baawa» yaageeddino. 32 Hawe haneeddawe gidikke» yaageedda. 18 Sa'ay meeggyiaa diraw, Yesuusi ay mala hayk'uwaay hayk'k'anenttu erissanaw ayilatuunne Geeshsha Golliyaa naagiyawanttu haasayeeddawe polettanaassa. 33 P'ilas'oosi tamaa ees's'iide, bonk'k'eeddawaa yuuyyi aad'd'i bare oosuwaa golle laa'entsuwa geliide, Yesuusa ek'k'iide kashiino; P'es'iroosikka untuntunna ek'k'iide, s'eesiide, «Neeni Ayihuda kaatee?» yaagiide Aa he tamaa kashee. 19 K'eessatuwaa ubbatuwaa oochcheedda. 34 Yesuusi P'ilas'oosa, «Ha ooshaa Kaappuu, Yesuusa kaalliyawanttubaane Aa neeni neeppe oochchayiye woy hara Asay new timirittiabaa oochcheedda. 20 Yesuusi aw zaariide, tabaa odeddee?» yaageedda. 35 P'ilas'oosi «Taani asaa ubbwaw k'ond'c'yaan odaaddi. Taani zaariide, «Taana Ayihuda asaa gay? Ne zaratunne Ayihuda ubbay shiik'iyaa Ayihuda woosa golleninne k'eessatuwaa kaappatuu neena taw aatsi immeeddino; Geeshsha Golliyan ubbaa wode tamarissaad; neeni ayaa ootsaaddii?» yaageedda. 36 Yesuusi, «Ta geeman ayinne haasayabeykke. 21 Yaatina, kawutetsay ha alamiyaaana gidenna. Ta kawutetsay neeni Taana ayaw oochchay? Taani odeddawaa ha alamiyaaana gideeddento, Taana Ayihudatoo aatsi siseedda asaa oochcha; he Asay Taani odeddawaa immennaadan, Taw ootsiyaawanttu Taw olettana; shin ereedda» yaageedda. 22 Yesuusi hewaa geedda Ta kawutetsay ha alamiyaaana gidenna» yaageedda. wode, hewaan ek'k'eenda wotaadaratuwaappe 37 Hewaa diraw, P'ilas'oosi Yesuusa, «Yaatina, ittuu Yesuusa bak'k'iide, «K'eessatuwaa ubbatuwaa neeni kaateeyye?» yaagiide oochcheedda. Yesuusi kaappuwa bolla hawaadan zaaray?» yaageedda. 23 zaariide, «Neeni Taana kaatiyaa gaadda. Taani Yesuusi zaariide, «Taani balabaa haasayeeddawaa tumuwaa markkattana diraw yelettaad; k'ay hewaa gidooppe, hawaan de'iyaa asaa ubbwaw oda; shin diraw, ha alamiyaa yaad. Tumuwa bagga gideedda

ooninne Taani giyaawaa siseedda» yaageedda. 38 ootseedda» yaageedda. 12 P'ilaas'oosi hewaa P'ilaas'oosi, «Tumuu ayee?» yaageedda. P'ilaas'oosi siseedda wode, Yesuusa billanaw ogiyyaa koyyeedda; hewaa geeddawaappe guyyiyan, Ayihudatuwaakko shin Ayihudatuu barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, kare kesiide, «Taani aan ay balaanne demmabeykke. «Neeni Aa billiyaawaa gidooppe, Kaatiyaa K'eesaare 39 Shin Paasigaa bonchchiyya gallassi, itti asaa dabbo gidakka! Barena kaatiyaa giyaa ooninne taani hinttenttoo k'ashuwaappe billiyaa dooyay de'ee; K'eesaare morkke!» yaageeddino. 13 P'ilaas'oosi taani hinttenttoo Ayihudatuu kaatiyaa billiyaawaa hewaa sisiide, Yesuusa kare kesseedda. Yaatiide koyyiitee?» yaageedda. 40 Unttunttu zaariide, shuchchaa baasuwaayaa giyaa sa'aan pirdaa oydiyan barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Barbaana utteedda; Ibraayiss'e k'aalaan he sa'ay gaytaa billappe attin, Aa gidenna!» yaageeddino. Shin giyaawaa. 14 He gallassay Paasigaa bonchchiyya Barbaani paannuwaa.

19 Hewaappe guyyiyan, P'ilaas'oosi Yesuusa oyk'k'iide, liisluwan shoc'eedda. 2

Wotaadaratuu aguntsaappe kalachchaa giigissiide, Aa huup'yaan wotsseeddino; k'ay zo'o mayuwaakka Aa mayzzeeddino. 3 Aakko shiik'iide, «Ayihuda kaatew, shemppuwaayaa gam'al!» yaagiide Aa shayiyaa bak'k'eeddino. 4 P'ilaas'oosi k'aykka kare kesiide Ayihudatuwa, «Be'ite, taani aan ay balaanne demmabeennawaa hinttenttu erana mala, Aa hinttentukko kare kessana» yaageedda. 5 Hewaappe guyyiyan, Yesuusi aguntsaa kalachchaa bare huup'yaan wotsiide, zo'o mayuwaa mayyiide, kare kesseedda; P'ilaas'oosi Ayihudatuwa, «Bitaniyya hawaa be'ite» yaageedda. 6 K'eesatuwaayaa kaappatuunne wotaadaratuu Aa be'eedda wode, barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishaade sulla! Sulla!» yaageeddino. P'ilaas'oosi unttuntta, «Hinttenttu Aa afiide, mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide sullite; ayaw gooppe, taani ay balaanne demmabeykke» yaageedda. 7 Ayihudatuu zaariide, «Nuw higgii de'ee; nu higgii giyaawaadan, I hayk'k'anaw bessee; ayaw gooppe, I barena S'oosaa Na'aa ootseedda» yaageeddino. 8 P'ilaas'oosi hewaa siseedda wode, kasewaappe loytsi yayyeedda. 9 K'aykka P'ilaas'oosi bare oosuwaayaa golle simmi geliiide Yesuusa, «Neeni hak'appe yaaddii?» yaagiide oochcheedda; shin Yesuusi aw aynne zaaribeenna. 10 Hewaa diraw, P'ilaas'oosi Aa, «Taw odikkii? Neena billanaw woy mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishaade kak'k'anaw taw maatay de'iyaa erikkiyye?» yaageedda. 11 Yesuusi, «S'oosay new bollappe maataa immibeennabaa gidintto, new Ta bolla maatay de'enna shin. Hewaa diraw, Taana new aatsi immeeddawe aad'd'iyaa nagaraa

gallassaw giigissiyya gallassaa; sa'ay usuppuun saatiaa heera gidanawaa. P'ilaas'oosi Ayihudatuwa, «Hinttenttu kaatiyaa hawaa be'itel!» yaageedda. 15 Ayihudatuu barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Digga! Digga! Mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishaade sulla!» yaageeddino. P'ilaas'oosi zaariide, «Hinttenttu kaatiyaa taani mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishaade sulliyaawaa koyyiitee?» yaagiide oochcheedda. K'eesatuwaayaa kaappatuu, «K'eesaareppe hara kaatii nuw baawa!» yaageeddino. 16 Hewaappe guyyiyan, unttunttu mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide, Yesuusa kak'k'ana mala, P'ilaas'oosi unttunttoo aatsi immeedda. Unttunttu Yesuusa oyk'k'iide, afeeddino. 17 Yesuusi bare mask'k'aliyaa tookkiide, Guuggiyaasaa geetettiyaasaa beedda. «Guuggiyaasaa» giyaawee Ibraayiss'e k'aalaan «Golgootaa» giyaawaa. 18 Unttunttu he sa'aan mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide, Yesuusa kak'k'eeddino; k'ay aanaana hara laa'u asatuu, ittuwaayaa ya baggana k'ay ittuwaayaa ha baggana Yesuusa giddluwaan wotsiide, mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'k'eeddino. 19 P'ilaas'oosi s'ifatiyaa s'aafiide, mask'k'aliyaa bolla wotsseeda. I s'aafeeddawe, «Ayihudatuu Kaatiyaa, Naazireetyaa Yesuusa» yaagee. 20 Yesuusi mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide suletteedda sa'ay katamaa matan de'iyaa diraw, daro Ayihudatuu he s'ifatiyaa nabbabeeddino. S'ifati Ibraayiss'e k'aalaan, Roomayss'e k'aalaaninne Giriike k'aalaan s'aafetteedda. 21 Hewaa diraw, Ayihuda k'eesatuwaayaa kaappatuu P'ilaas'oosa, «Ha bitanii barena Ayihuda kaatiyaa yaageedda» gaade s'aafappe attin, «Ayihuda kaatiyaa» gaade s'aafoppa» yaageeddino. 22 P'ilaas'oosi, «Taani s'aafeeddawaa s'aafa diggaad» yaagiide zaareeda. 23 Wotaadaratuu mask'k'aliyaa bolla misimaariyan

d'ishiide, Yesuusa kak'k'eeddawaappe guyyiyan, c'addeedda. Ellekka suutsaygne haatsay goggi Aa mayuwaa akkiide, oyduu kessi shaakkeeddino; aggeedda. 35 Hinttenttu ammanana mala, hawaa itti itti wotaadaraa itti shaakuu gakkeedda. be'eeddawe markkatteedda; I markkattiyaawekka Aa adussa mayuwaakka akkeeddino; adussa tumuwwaa; k'ay bare haasayat tuma gidiyawaa I mayuu hashiyaappe doommiide, duge gakkanaw ereedda. 36 Hewe haneeddawe S'oossaa Mas'aafay, yeddi mayettiyaawaappe attin, k'ans's'etttiide «Aa mek'etsatuwaappe ittuunne me"enna» geeddawe sikettibeenna. 24 Wotaadaratuu ittuu ittuwaa, «Oona polettanaassa. 37 K'aykka S'oossaa Mas'aafay haray, gakkalentto, saamaa woy es'aa yegganaappe «Asay bare c'addeeddawaa be'ana» yaagee. 38 attin, mayuwaa peed'okko» yaageeddinno. Hewe Hewaappe guyyiyan, Armmaatiyaasa geetettiyaaw haneeddawe S'oossaa Mas'aafay, «Ta mayuwaa katamaappe yeedda Yooseefo Yesuusa anhaa shaakki akkeeddino; ta adussa mayuwaan saamaa akkiide afanaw P'ilas'osa woosseenda; Yooseefo yeggeeddinno» giyaaawe polettanaassa. Hewaa Ayihudatoo yayyeedda diraw, Asay erennaan Yesuusa diraw, wotaadaratuu hewaa ootseeddinno. 25 Shin kaalliyawaa. Yooseefo woossina P'ilas'osi, Yesuusa mask'k'aliyya matan Aa daaya, Aa aatti «Afa» yaageedda. Hewaa diraw, Yooseefo biide, michchata, K'aliyoop'aa machchata Mayraamanne Yesuusa anhaa afeedda. 39 K'ay Nik'oodimoosi Magdala geetettiyaaw katamaappe yeedda Mayraama hewaappe kase Yesuusakko k'amma yeeddawe, ek'k'eeddino. 26 Yesuusi bare daayanne I siik'iyaa kawaraannanne godare uutsaanna walaketteedda kaalliyawee hewan ek'k'eeddawantta be'iide, oytamanne ichcheshu kiilo giraame gidiyawaa bare daayo, «Ha mishirattee, ne na'aa hawaa keena shittuwa oyk'k'i akkiide, Yooseefonna be'a!» yaageedda. 27 Hewaappe guyyiyan, he yeedda. 40 He laa"u asatuu Yesuusa anhaa akkiide, kaalliyawaa «Ne daayo hanno be'a!» yaageedda. He Ayihudatuu anhaa s'aas'iyaa wogaadan, shittuwaanna kaalliyawee izo he saatiyaappe doommiide, bare soy gatsiide, mooguwaafilaan s'aas'eeddinno. 41 afeedda. 28 Hewaappe guyyiyan, Yesuusi ubbabay Yesuusi mask'k'aliyya bolla misimaariyan d'ishettiide hak'i poletteeddwaa eriide, S'oossaa Mas'aafay suletteedda sa'aan daro atikilttiya sa'ay de'ee; geeddawe polettana mala, «Taana saammee» he atikilttiya sa'aa giddon shuchchaa wooc'i yaageedda. 29 He sa'aan itti s'uggaa kumeedda c'aala kesseenda biro ooninne moogettibeenna ooratsa woyniyaa eessay de'ee. Unttunttu ispponjiiyaa he duufuu de'ee. 42 He duufuu matan de'iyaa dirawunne woyniyaa eessaan yeggiide, hisoop'p'iyya geetettiyaaw k'ay Ayihudatuu Sambbataw giigettiyaaw gallassaa mitsaa s'eeraan wotsiide, Yesuusa doonaakko gidiyaa diraw, Yesuusa yaan wotseeddinno. shiishsheeddino. 30 Yesuusi woyniyaa eessaa gans's'i be'eeddawaappe guyyiyan, «Poletteedda» yaageedda. K'ay hewaappe guyyiyan, bare huup'iyya toochchiide, bare shemppuwaa immeedda. 31 He gallassay Ayihudatoo giigettiyaaw gallassaa gidiyaa dirawunne k'ay he Sambbatay daro bonchcho gidiyaa diraw, Sambbataan asatuuwa anhay mask'k'aliyya bolla peeshenna mala, suletteedda asatuuwa suyiliyya mentsiide, mask'k'aliyaappe wotsana mala, Ayihudatuu P'ilas'osa woosseeddino. 32 Hewaa diraw, wotaadaratuu yiide, Yesuusanna suletteedda koyro bitaniyya suyiliyya mentseeddino; k'ay aanana suletteedda laa'entso bitaniyya suyiliyyaakka mentseeddino. 33 Shin Yesuusakko yeedda wode I hayk'k'i diggeeddwaa be'iide, Aa suyiliyya mentsibeykkino. 34 Gidooppenne, wotaadaratuwaappe ittuu Aa miyyiyaa tooraan

20 Wogaa gallassi guuran, biro daabidaabiyaawaan, Magdala geetettiyaaw katamaappe yeedda Mayraama Yesuusi moogetteedda duufuwaakko baade shuchchay he gonggoluwa doonaappe denddkichcheeddawaa be'aaddu. 2 Simooni P'es'iroosakkonne Yesuusi siik'iyaa yekko kaalliyawaakkko, iza wos's'aadde baade, «Duufuwaappe Godaa afi diggeeddinno; hak'an Aa wotseeddinonttonne nuuni erokko» yaagaaddu. 3 Hewaa diraw, P'es'iroosinnekko kaalliyawee aggiide, duufuwaakko beeddino. 4 Laa"ukka ittippe wos's'eeddino; shin yekko kaalliyawee P'es'iroosapape aad'd'i kasetiide, he duufuwaakko gakkeedda. 5 He kaalliyawee hokkiide, mooguwaafilaan be'eedda; shin giddo gelibeenna. 6 Simooni P'es'iroose Aa kaali yiide, duufuwa giddo geleedda. Yaatiide mooguwaafilaan hewan de'iyawaa be'eedda; 7

K'ay Yesuusa huup'iyaan s'aas'etti utteedda afilay Taanikka hinttentta kiittay» yaageedda. 22 Hewaa he s'aas'etteeddaa danka dumma itti sa'aan geeddawaappe guyyiyaan, unttunttu bolla ufu de'iyaawaa be'eenda; he afilay dumma de'eeppe giide shemppeedda; k'ay, «Geeshsha Ayaanaa attin, mooguwaa afilaanna ittippe de'enna. 8 He akkite. 23 Hinttenttu atto geedda asaa nagaray atto wode, kasetiide gonggoluwaakkko gakkeeda yekko geetettanawaa; hinttenttu atto geenawanttu nagaray kaalliyaawe gelii be'iide ammaneedda. 9 Yesuusi atto geetettenna» yaageedda. 24 Shin tammanne hayk'uwaappe denddanaw bessiyaawaa odiyaa laa"u kaalliyaawanttuppe ittu, Manttiyaa giya S'oossa mas'aafaa unttunttu biro akekibeykkino. 10 Toomaasi, Yesuusi yeedda wode unttuntunna baawa. Hewaappe guyyiyaan, kaalliyaawantu barenttu golle 25 Hewaa diraw, yekko kaalliyaawantu Toomaasaw, simmiide beeddino. 11 Shin Mayraama he duufuuwa «Nuuni Godaa be'eeddol!» yaageeddino. Shin doonaan ek'k'aade yekkaadde hokkaade duufuuwa Toomaasi unttunttoo, «Misimaariyan I c'adetteedda giddo s'ellaaddu. 12 Bootsa mayuwa mayyeedda Aa kushiyen de'iyaa mallaa be'enнаaninhe he mallaa laa"u kiitanchchatuu Yesuusa anhay giseedda sa'aan ta birad'diyan bochchennan, k'ay ta kushiyaa Aa ittu huup'iissanna ittu gedissanna utteeddawanta miyyiyaan yeedda be'enнаan taani ammanikke» be'aaddu. 13 Unttunttu izo, «Mishirattee, ayaw yaageedda. 26 Saamintaappe guyyiyaan, Yesuusa yeekkay?» yaagiide oochcheeddino. Iza, «Asatuu kaalliyaawantu k'aykka gollen shiik'i utteeddino; ta Godaa afi diggeeddino; unttunttu hak'an Toomaasikka unttuntunna de'ee. Penggi k'ashetti wotseedinonttonne taani erikke» yaagaaddu. 14 utti de'ishshin, Yesuusi yiide, unttunttu gidduwaan Hewaa geeddawaappe guyyiyaan, guyye simma ek'k'iide, «Sarotetsay hinttenttoo gido» yaageedda. s'ellaade, Yesuusi ek'k'eeddawaa be'aaddu. Shin I 27 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi Toomaasa, «Ne Yesuusa gideeddawaa akekabeyikku. 15 Yesuusi kushiyaa haa ahaade, Ta kushiyaa be'a, k'ay ne izo, «Mishirattee, ayaw yeekkay? Oona koyyay?» kushiyaa haa ahaade, Ta miyyiyaan yeedda be'a, yaagiide oochcheedda. Mayraama atikiltiyya neeni ammaniyaawaa gidappe attin, ammanennawaa naagiyaawaa gaade, «Godaw, neeni akkeeddawaa gidoppal!» yaageedda. 28 Toomaasi zaariide, «Ta gidooppe, Aa hak'an wotsaaddintto, taw odaarikkii; Godaw, ta S'oossaw!» yaageedda. 29 Yesuusi, «Neeni taani Aa akkana» yaagaaddu. 16 Yesuusi izo, Taana be'eenda diraw ammanaadda; be'enнаan «Mayraamee» yaageedda. Aa aakkoo simmaade, ammaneeddawantu anijetteeddwantta» yaageedda. Ibraayiss'se k'aalaan «Rabunii» yaagaaddu; hewaa 30 Yesuusi ha mas'aafan s'aafetibeenna hara biletay «Tamarissiyaawoo» gijaawaa. 17 Yesuusi daro malaatatuwaa barena kaalliyaawantu sintsan izo, «Taani biro Ta Aawuwaakkko babeena diraw, ootsedda. 31 Shin Yesuusi, I Kiristtoosa, S'oossa Taana bochchoppa; shin Ta ishatuwaakkko baade, Na'aa gidiyaawaa hinttenttu ammanana malanne, ‹Taani Ta Aawuwaakkonne hinttenttu Aawuwaakkko, k'ay Aa ammaniide Aa suntsan de'uwa hinttenttu Ta S'oossaakkonne hinttenttu S'oossaakkko, pude demmana mala, hawe s'aafetteedda.

bay geedda» gaade unttunttoo oda» yaageedda. 18 Magdala geetettiyya katamaappe yeedda Mayraama Godaa be'eeddawaanne iziw I hewaa odeeddawaa baade kaalliyaawanttoo odaaddu. 19 He Wogaa gallassi omarssi, kaalliyaawantu Ayihudatoo yayyeedda diraw, penggyaa gorddiidde, shiik'i utti de'ishshin, Yesuusi yiide, unttunttu gidduwaan ek'k'iide, «Sarotetsay hinttenttoo gido» yaageedda. 20 Hewaa geeddawaappe guyyiyaan, bare kushiyaanne bare miyyiyaan unttuntta besseeda; kaalliyaawantu Godaa be'eenda wode loytsi nashetteeddin. 21 Yesuusi laa'entsuwa unttunttoo, «Sarotetsay hinttenttoo gido; Ta Aabbu Taana kiiitteeddawaadan,

21 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi S'ibiryaadoosa geetettiyya abbaa gas'aan bare kaalliyaawanttoo laa'entsuwa beetteedda. I unttunttoo hawaadan beetteedda. 2 Simooni P'es'iroosinne manttiyaa geetettiyya Toomaasi, K'aanaa Galilaappe yeedda Naatinan'eeli, Zabddiyoosa naanaynne Yesuusa kaalliyaawanttuppe hara laa"atuu ittippe de'iino. 3 Simooni P'es'iroose unttunttoo, «Taani moliyaa oyk'k'anaw bay» yaageedda. Unttunttu, «Nuunikka neenanna baana» yaagiide, kesiide wonggiriyaa giddo geleeddino; shin unttunttu he gallassi k'amma moliyaa ayinne oyk'k'beykkino. 4 Wonttiyaa wode away kessanaappe kase, Yesuusi abbaa

gas'aan ek'k'eedda; shin Aa kaalliyawanttu na'aa Simoonaa, Taana dosay?» yaageedda. Yesuusi Yesuusa gideeddawaa eribeykkino. 5 Yesuusi heezzentsuwa Simooni P'es'iroosa, «Taana dosay?» untuntta, «Naatoo, moliyaa oyk'k'ibeykkiteeyye?» yaagiide oochcheedda diraw, P'es'iroose kavyottiidde, yaageedda. Unttunttu zaariide, «Aynin oyk'k'ibeykko» «Godaw, neeni ubbabaa eraasa; taani neena yaageeddino. 6 I zaariide, «Hinttentu dabbaa dosiyaawaa neeni eraasa» yaageedda. Yesuusi, «Ta wonggiriyapape ushechcha baggakko yeggite; dorssatuwa heemma. 18 Taani new tumuwaa oday; amareedawaa hinttentu oyk'k'ana» yaageedda. neeni wodallatetsaan de'iyaa wode, ne s'eessan Hewaa diraw, dabbaa ushechcha baggakko sak'kiyaa neerekka danc'c'aade, neeni koyyeeddasaa yeggina, molii dareedda diraw, goochchi kessanawe baasa. Shin c'imeeddawaapape guyyiyaan, ne kushiyaa untuntta s'ooneedda. 7 Yesuusi siik'iyaa Aa mic'c'a bessaasa. Neena hara uray danc'c'issanawaa; kaalliyawee P'es'iroosa, «Hawe Godaattenneel!» neeni dosennasaakk afee» yaageedda. 19 Yesuusi yaageedda. Simooni P'es'iroose Godaa I gideeddawaa hewaa P'es'iroose ay mala hayk'uwaay hayk'k'iide, siseedda wode, kallo de'iyaa diraw, bare mayuwaa S'oossa bonchchissanenttonne erissanaw geedda; mayyiide, abbaa giddo gunni geleedda. 8 K'ay hewaa geeddawaapape guyyiyaan, Yesuusi Shin yekko kaalliyawanttu molii kumi utteedda P'es'iroosa, «Taana kaala» yaageedda. 20 P'es'iroose dabbaa goochchiide, wonggiriyaa abbaapape gas'aa guyye simmiide, Yesuusi siik'iyaa kaalliyawee bareppe kesseeddino; untunttu abbaapape laa'u s'etuu wad'a guyyenna yiyaawaa be'eedda; he kaalliyawee keenaa haakkiide de'iinoppe attin, loytsi haakkiide kawuwaa miyaa sa'aan Yesusakko shiik'iide de'ikkino. 9 Unttunttu abbaapape gas'aa kesseedda Aa, «Godaw, neena aatsi immanawe oonee?» wode, s'iis'untsaa bonk'k'uwaan molii de'iyawaanne yaageeddwaa. 21 P'es'iroose he kaalliyawee ukitsaa be'eeddino. 10 Yesuusi untuntta, «Ha'i be'iide Yesuusa, «Godaw, ha bitanii k'ay waananee?» hinttentu oyk'k'eedda moliyapape amareedawaa yaageedda. 22 Yesuusi Aa, «Taani yaana gakkanaw haammite» yaageedda. 11 Simooni P'es'iroose I de'ana mala Taani koyyooppe, hewe neena wonggiriyaa geliide, s'etanne ishatamanne heezzu ayaa metii? Neeni Taana kaala» yaageedda. 23 wogga moletuu kumi utteedda dabbaa goochchiide, Hewaa diraw, he kaalliyawee hayk'k'enna giyaa abbaapape gas'aa kesseedda; molii hewaa keena haasayay ishatuwaa ubbaakko gakkeedda; shin daro gidinakka dabbay daakettibeenna. 12 Yesuusi Yesuusi, «Taani yaana gakkanaw, I de'ana mala, untuntta, «Ha yiide, k'an'iyaa k'an'ite» yaageedda. Taani koyyooppe, neena ayaa metii?» geeddawaapape Yesuusa kaalliyawanttippe ittuunne, «Neeni attin, «Hayk'k'enna» gibeenna. 24 He yewuwaabaa oonee?» giide Aa oochchanaw s'alibeenna; ayaw markkatteeddawenne k'ay hewaa s'aafeddawee he gooppe, Godaa I gideeddawaa untunttu ereeddingo. 13 kaalliyawee Aa markkatetsay tuma gidiyawaa nuuni Yesuusi yiide, ukitsaa akkiide, untunttoo immeedda; ereetto. 25 Yesuusi ootseedda hara darobayka moliyaakka hewaadan immeedda. 14 Yesuusi de'ee; ubbabay huup'iyaan huup'iyaan s'aafettintto, hayk'uwaapape denddeeddawaapape guyyiyaan, bare s'aafettiya mas'aafatoo ha mule alamii gidanawaa kaalliyawanttoo beettishshin hawee heezzentsuwa. taw malatenna.

15 Unttunttu k'umaa meeddawaapape guyyiyaan, Yesuusi Simooni P'es'iroosa, «Yohaannisa na'aa Simoonaa, Taana hawanttippe aatsaade siik'ay?» yaageedda. Simooni P'es'iroose, «Ee Godaw, taani neena dosiyaawaa neeni eraasa» yaageedda. Yesuusi Aa, «Ta dorssaa maratuwa heemma» yaageedda.

16 Yesuusi k'aykka, «Yohaannisa na'aa Simoonaa, Taana siik'ay?» yaageedda. Simooni P'es'iroose, «Ee Godaw, taani neena dosiyaawaa neeni eraasa» yaageedda. Yesuusi, «Ta dorssatuwa heemma» yaageedda. 17 Yesuusi heezzentsuwa, «Yohaannisa

Kiitaa

1 Toofilosaa, Yesuusi saluwaa beedda gallassay gakkanaw, ootsanawunne tamaarissanaw doommeeddawaa ubbabaa taani ta koyro mas'aafaan s'aafaad. Saluwaa baanaappe kase I bare dooriide kiitteeddawantta Geeshsha Ayyaanay azazeedda. **3** I bare kiitteeddawanttoo oytamu gallassaa beettiidinne K'ay S'oosaa kawutetsaabaa untunttoo odiidde, bare waayiyaappe guyyiyan, hayk'uwaappe denddeeddawaa sid'e baynnaan loytsi ammantsiide, barena untuntta besseedda. **4** Untuntunna ittippe de'iidde, untuntta hawaadan yaagiide azazeedda; «Yerusaalameppé kesoppite; shin hinttenttu Taappe siseedda Ta Aabbu hinttenttoo immana giide hidooeeddawaa naagite. **5** Ayaw gooppe, Yohaannisi haatsaan s'ammak'eedda; shin guutsa wodiyaappe guyyiyan, Geeshsha Ayyaanay hinttenttu s'ammak'ettanita» yaageedda. **6** Yesuusi kiitteeddawantu Yesuusanna gaketteedda wode Aa, «Godaw, ha wodiyaan Israa'eelatoo kawutetsaa zaaranii?» yaagiide oochcheeddino. **7** Yesuusi untuntta, «Ta Aabbu bare godatetsaan keereedda agenaanne wodiyaa hinttentu eranaassa gidenna. **8** Shin Geeshsha Ayyaanay hinttenttu bolla wod'd'iaya wode, wolk'k'aa hinttentu akkanita; yaatiide Yerusaalameninne Yihudaa gadiyaa ubbaan, Sammaariyaaninne gadiyaa gas'aa ubbaa gakkanaw Taw markkattiyaawantu gidanita» yaageedda. **9** Hewaa geeddawaappe guyyiyan, untunttu s'eellishshin, d'ok'k' u d'ok'k' uiidde, saluwaa biina, untunttu ayfyaappe shaarii Aa gentseedda. **10** Yesuusi bollaw denddiyaa wode, untunttu saluwaa c'addi s'eellishshin, bootsa mayuwaa mayyedda laa"u asatuu ellekka untunttu matan ek'k'iide, **11** «Galiila asatoo, saluwaa s'eelliidde, hinttentu ayaw ek'k'eedittee? Ha hinttentuppe saluwaa beedda Yesuusi saluwaa biyawaa hinttentu be'eeddawaadankka, simmiide yaanawaa» yaageeddino. **12** Hewaappe guyyiyan, Yesuusi kiitteeddawantu Debre Zayite geetettiya Wogaraa mitsaa deriyaappe Yerusaalame simmeeddino. Wogaraa mitsaa derii Yerusaalameppé itti kiilo mitriyaa keena. **13** Yesuusi kiitteeddawantu Yerusaalame geliide, barenttu de'iaya sa'aa d'ok'k'aa pude keseeddino; yaa keseeddawantu suntsay

P'es'iroosa, Yohaannisa, Yaak'ooba, Inddiraasa, Pilip'p'oosa, Toomaasa, Barttalamoosa, Maatoossa, Ilppiyoosa na'aa Yaak'ooba, bare gadiyaw seelettyaa Simoonanne Yaak'ooba na'aa Yihudaa. **14** Hawanttu ubbatuu mac'c'awantunna, Yesuusa daayi Mayraaminnanne Yesuusa ishatuwaanna ubbay itti wozanaa gidiide, ubbaa wode ittippetetsaan woossaw shiik'iino. **15** He wode, P'es'iroosi s'etanne laatama gidiyya ammaniyyaa asaa shiik'uwaan ittippe de'iaya bare ishatuwaan giddon denddi ek'k'iide, hawaadan yaageedda; **16** «Taanaadan ammaniyaawanttoo, Yesuusa oyk'k'eeddawantta kaletseedda Yihudaabaa Geeshsha Ayyaanay kase Daawite doonaan odeedda S'oosaa mas'aafaa k'aalay polettanaw bessee. **17** Ayaw gooppe, Yihudaa Ask'k'orootu nuunanna de'ee; K'ay nuunanna ittuwaan gidi paydettiide oosuwaan baggay de'ana mala dooretteedda» yaageedda. **18** Yihudaa Ask'k'orootu bare liita oosuwaan demmeeda miishshaan gadiyaa shammeedda; sintsaw guufanniide kunddina, Aa uluu gidduwaappe daaketteedda; Aa marac'c'ii ubbaykka karew p'uls'setti kesi aggeedda. **19** Yihudaa bolla haneeddawaa Yerusaalamen de'iaya Asay ubbay siseedda; hewaa diraw, he gadiyaa barenttu k'aalaan Akelddaamaa giide suntseeddino; hewaa biletay suutsaa gadiyaa giyawaa. **20** P'es'iroosi odiidde, Ayaw gooppe, Mazimuriyaa Mas'aafaa, Aa golii mela atto; ooninne hewaan de'oppo k'ay Aa suntsatetsaakka haray akko geetettiide s'aafetteedda. **21** Hewaa diraw, itti Asay Godaa Yesuusa dennduwaa markkattanaw, nuunanna gakettanaw bessee; Yohaannisi s'ammak'eedda wodiyaappe doomiide, Yesuusi nuuppe saluwaa beedda wodii gakkanaw, Godaa Yesuusi nuunanna hametteedda wodiyaa ubbaan I nuunanna de'iyaawantuppe ittuwaan gidi sunsettanaw bessee. **23** Hewaappe guyye ammaniyya Asay dooroo Yoss's'oosa giyaa Barssaabaa geetettiya Yooseefonne Maatiyaasa laa"uwaas esseeddino. **24** Hewaappe guyyiyan, S'oosaa woossiidde, «Ubbaa wozanaa eriyan Godaw, Yihudaa Ask'k'orootu baresaa baanaw yeggiide beedda oosuwaanne Yesuusi kiitteedda oosuwaan hadaraa akkanaadan, ha laa"u asatuwaappe mitiyyaa keena. **25** Yesuusi kiitteeddawantu ittuwaan neeni dooreeddawaa nuuna bessa» Yerusaalameppé itti kiilo yaageeddino. **26** Untuntun saamaa yeggeeddino; saamay Maatiyaasa bollan wod'd'ina, Maatiyaasi

Yesuusi kiitteedda tammanne itti kiiettawantunna paydetteedda.

2 P'ens's'ek'ostte giyaa gallassay gakkeeda wode, ammaniyaawantu ubbatuu ittippe gidiide, itisaa shiik'i de'ishshin, 2 wolk'k'aama gotuwaadan guummiyaa gunsay wozanaa aatsenan saluwaappe yiide, untunttu utteedda golliya ubbaa kumeedda. 3 K'ay tamaa lac'uwaadan poddugiyaawe untunttoo beettiide, shaaketti shaaketti, untunttu ubbaa bolla wod'deedda. 4 Untunttu ubbaan Geeshsha Ayyaanay kumiide, dumma dumma k'aalaan haasayana mala, untuntta danddayissina, haasayaa doommeeddino. 5 Sa'aan de'iyyaa asaa zeretsaa ubbaappe yiide, S'oossaw yayyiya ittippe de'iyyaa Ayihudatu Yerusaalamen de'iino. 6 Ha guntsaa siseedda wode, Asay ubbay shiik'eedda; untunttu parenttu k'aalaan k'aalaan haasayishshin siseedda diraw, giyawaan d'ayeeddino. 7 Asay ubbay maalalettiiddenne hawe ooratsabaa giidde, «Be'ite; ha haasayiawantu ubbatuu Galilaa asatuwaa giidikkino? 8 Yaatina, nuuni nu yeletteedda gade k'aalaan untunttu haasayishshin waaniide siseettoo? 9 Nuuni P'artte asatuu, Meedoone asatuu, Elaamees'e asatuu, laa'u shaafatuwaappe giddluwaan de'iyaawantu, Yihudaan, K'ap'p'adook'yan, P'ans's'oossan, lisiyaan, 10 Pirrgiyaan, P'inifiliyaan, Gibs'en, K'reena baggan de'iyya Liibiyaa woradatuwaan de'iyaawantu, Roomeppe yeedda imatsatuu, Ayihudatu, Ayihudatetsaw laametteedda nuuppe amareedawantu, K'aris's'eese asatunne, Arabiyaa asatuu, S'oossay ootseedda wolk'k'aama oosuwaan nu k'aalaan untunttu haasayishshin siseeddo» yaageeddino. 12 Ubbaykka maalalettiide, yewuu parenttoo gelennaan is's'ina parenttu giddon, «Laa hawe waagiyaawee?» yaageeddino. 13 Shin hara asatuu ammaniyaawantu bollan K'ilic'iidde, «Hawantu ushiide matsotteeddino» yaageeddino. 14 Shin P'es'iroosi, Yesuusi kiitteedda hara tammanne itti kiiettawantunna denddi ek'k'iide, bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, untunttoo hawaadan yaagi oodeedda; «Ayihudato, k'ay Yerusaalamen de'iyyaa ubbatoo, taani odiyaawaa sisite. Hawe hinttenttoo eretto; hinttenttu k'oppiaawaadan, hawantu matsottibeykkino. 15 Ayaw gooppe, wonttaappe biro heezzu saate gidee. 16 Shin hawe Nabiyyaa lyu'eel haasayeeddawaa. 17 «I haasayiidde, S'oossay

hawaadan yaageedda; wodiyya wursetsaan hawaadan hananawaa. Taani asaa ubbaa bollan ta Ayaanaa guussana. Hinttenttu attuma naanaynne hinttenttu mac'c'a naanay timbbitiyya odanawantta. Hinttenttu wodalla naanaykka sas'aa be'anawantta; hinttenttu c'imatuukka akumuwaa akumettanawantta. 18 He gallassatun ta attuma k'oomatuwaa bollaninne ta mac'c'a k'oomatuwaa bollan Taani Ta Ayaanaa guussana. Hewaappe guyye untunttu timbbitiyya odanawantta. 19 K'ay Taani bolla saluwaan oratsabaa, garssa saankka malaataa bessana. Suutsay, tamayne shaariyaadan, kammeedda c'uway de'ana. 20 Wolk'k'aamanne bonchcho gideedda Godaa gallassay, gakkanaappe kase away d'umaana; agenaykka suutsaa malatana. 21 He wode hawaadan hananawaa; Godaa suntsaa s'eesiyya ooninne attana» yaageedda. 22 «Israa'eeliyya asatoo, ha k'aalaasisite; Naazireetiyya Yesuusi hinttenttu giddon S'oossay barenan ootseedda wolk'k'aama oosuwaan, ooratsabaaninne malaatan hinttenttoo d'iishisseedda asaa; hewaa hinttenttukka eriita. 23 Yesuusi hinttenttoo imettana mala, S'oossay kase bare sheniyaaninne bare eraan bare k'ofaa k'achchi wotseedda; yaatina, Aa hinttenttu nagaranchchatuwaan kushiyen mask'k'aliyya bolla misimaariyan d'ishissiide, kak'issi wod'iseedda. 24 Shin hayk'uus Yesuusa oyk'k'anaw danddayibeenna diraw, S'oossay hayk'uwaa seelaa aappe d'ayissiide, Aa dentseedda. 25 Ayaw gooppe, Daawite Yesuusabaa hawaadan yaageedda; «Taani metootennaadan, Goday ta ushechchaan de'iyya diraw, taani ubbaa wode Godaa ta matan be'ay. 26 Hewaa diraw, ta wozanay nashetteedda; ta ins's'arssankka nashechchay kumeedda. K'ay ta bollaykka lo'o de'ana giide, nashechchaan naagee. 27 Ayaw gooppe, ta shemppuwaa, Si'ooliyya aggakka. K'ay ne Geeshsha Na'aa anhaakka wook'etsakka. (Hadès g86) 28 Neeni taanaa de'uwwa ogiyyaa erissaadda. Neeni taananna de'iyaawaan, taani darii nashettay» yaageedda. 29 «Ishatoo, nu awotuwaa kaappuwaa Daawitebaa taani hinttenttoo geeshshaade odanaw bessee; Daawite hayk'k'iide moogetteedda; Aa duufuu hachche gakkawukka nu matan de'ee. 30 Daawite Nabiyyaa gideedda dirawunne S'oossay Aa naanaa zeretsaappe ittuwaan Aa kawutetsaa oydiyaan utissanaw aw c'aak'k'eeddawaa ereedda diraw, 31 Kiristtoosa

dendduwaa sintsaaw s'eelliide, «Aa shemppuu Si'ooliyan attibeena; Aa bollaykka wook'kibeenna» giide odedda. (Hades g86) 32 «S'oossay Yesuusa hayk'uwaappe dentseeddawoo nuuni ubbay markka. 33 Hewaa diraw, S'oossay bareppe ushechcha baggan

Aa d'ok'k'u d'ok'k'u ootsiide, aw Geeshsha Ayaanaa immana geeddaawaadan, Geeshsha Ayaanaa akkiide, hawaa hinttenttu ha'i be'iyaaawaanne sisayaawaa nu bolla gusseeda. 34 «Ayaw gooppe, Daawite bare huup'ew saluwaa kesibeenna; shin yaageedda; «Goday ta Godaa; «Taani ne morkkaturwaa, neeni gediyaan yed'd'a ek'k'yaawaa ootsana gakkanaw hawaan taappe ushechcha baggana utta» geedda; yaageedda. 36 «Hewaa diraw, S'oossay mask'kaliyaa bolla misimaariyan ha hinttenttu d'ishiide kak'keedda Yesuusa Godanne Kiristtoosa ootseeddawaa Israa'eeliyaa asaa zeretsay ubbay tumuppe ero» yaageedda. 37 Asay P'es'iroosi geeddaa siseedda wode, asaw wozanay daroppe boschettina, P'es'iroosanne Yesuusi kiiitteenda haratuwaa, «Nu ishatoo, yaatina nuuni ayaa udanee?» yaageedda. 38 P'es'iroosi untuntta, «Hinttenttu nagaray atto geetettana mala, nagaraappe simmiide, hinttenttu huup'yaan huup'yaan Yesuusi Kiristtoosa suntsan s'ammak'ettite. S'oossay immiyaa Geeshsha Ayaanaa hinttenttu akkana. 39 Ayaw gooppe, S'oossay immana geedda k'aalay hinttenttussa, hinttenttu naanatuwaassanne Goday nu S'oossay barekko s'eesiyya haakuwaan de'iyawanttu ubbaassa» yaageedda. 40 P'es'iroosi untunttoo k'aalaa haraakka gujji markkattiide, «Ha wodiyaa geella asaappe hinttenttu huup'yaashshite» yaagiide zoreedda. 41 P'es'iroosi odeddawaa akkeeddawantu s'ammak'etteeddingo; he gallassi heezzu sha'a gidiyya Asay ammaneeddingo. 42 Unttuntu Yesuusi kiiitteeddawantu timirtyaan, ittippetetsaan ukitsaa mentsi miyaawaaninne S'oossaa woosan genc'c'iino. 43 Yesuusi kiiitteeddawantu kushiyano oratsabaynne malaatatuu oosettina, asaa ubbaa yashshay oyk'k'eedda. 44 Ammaneedda ubbatuu ittippe de'iino; k'ay parenttoo de'iyabaa ubbaakka ittippe shaakki akkeeddino. 45 Unttuntu parenttu gadiyaanne parenttoo de'iyabaa zal'i zal'iide, oonanne koshsheedda keena miishshaa ubbaw shaakkeeddingo. 46 K'ay ubbaa gallassi, itti wozanaa gidiide, Geeshsha Golliyan pac'c'ennan gakettiide,

barenttu golle golle s'eesettiide nashechchaaninne pasikka wozanaan k'umaa miino. 47 S'oossa galatiidde, asaa ubbaan sabetteeddino. K'ay Goday ammani attiyaawantta gallassi gallassikka untunttu bolla gujjee.

3 Itti gallassi, P'es'iroossinne Yohaannisi S'oossa woossanaw udduppu saatiyaan Geeshsha Golliyaa beeddingo. 2 Yelettoodekke doommiide, gundda gidiide de'iyaa itti bitanii Geeshsha Golliyaa geliyaa asaappe miishshaa woossanaw, ubbaa gallassi darii lo'a giyaa Geeshsha Golliyaa penggyaan Asay afiide wotsiyaawe de'ee. 3 He wobba bitanii, P'es'iroossinne Yohaannisi Geeshsha Golliyaa gelana hanishin be'iide, miishshaa untuntta woosseedda. 4 P'es'iroosi Yohaannisanna Aa c'addi s'eelliide, «Nuukko haa s'eella» yaageedda. 5 Wobba bitanii untuntuppe ittibaa akkanaw koysiide, untuntukko s'eelleedda. 6 Shin P'es'iroosi Aa, «Taw miishshay baawa; shin taw de'iyabaa taani new immana; Naazireetyaa Yesuusi Kiristtoosa suntsan denddaade hametta» yaageedda. 7 Yaatiide, wobba bitaniyaa bare ushechcha kushiyan oyk'k'iide, pude dentseeda; ellekka Aa gediiinne meeshi mek'etsay min aggeedda. 8 Bitanii pude guppiide, denddi ek'k'eedda; yaanne haanne hametaa doommeedda. Hewanappe guyyiyaan hamettiide, guppiiddinne S'oossa galatiidde, untuntunna ittippe Geeshsha Golliyaa geleedda. 9 I hamettishshiinanne S'oossa galatishshin, Asay ubbay Aa be'eedda. 10 Yaatiide, miishshaa woossanaw darii lo'a giyaa Geeshsha Golliyaa penggyaan utteeddawee Aa gideeddawaa akeekeeddino; I haneeddawaa be'iide maalaletteeddingo. 11 Bitanii P'es'iroosanne Yohaannisa oyk'k'i utteedda wode, Asay ubbay maalaettiide, Solomone barandaa giyaa saan ittippe untuntukko wos'seeddingo. 12 P'es'iroosi asaa be'eedda wode untunttoo yaageedda; «Israa'eeliyaa asatoo, ayaw hawoo maalaettiitee? Woy ayaw nuuna c'addi s'eelliitee? Nuuni nu wolk'k'an woy S'oossa malatiyaawaan ha bitaniyaa hametseeddawaa hinttenttoo malatii? 13 Abraahaamo S'oossay, Yisaak'a S'oossay, Yaak'oooba S'oossay, nu aawotuwaa S'oossay, hinttenttu aatsi immeeddawaa P'ilaaos'si billanaw k'oppi utteedda wode, hinttenttu Aa sintsan, «Nuuni Aa erokko» geedda bare Na'aa Yesuusa bonchchedda. 14 Shin hinttenttu geeshshaanne s'illuwaa, «Nuuni Aa erokko» giide,

shemppuuwa wod'eeddawaa Aa diraa hinttenttoo ichcheshu sha'a keena gideedda. 5 Wonttetsa billanaw P'ilas'oosa woesseedita. 15 De'uwa gallassi, untunttu mooddiyaawantu, Ayihuda asaa immiyaawaa hinttentu wod'eedita; shin S'oossay c'imatuu, Muse higgiyaa tamaarissiyaawantu, hayk'uwaappe Aa dentseeddawoo nuuni markka. k'eesatuwa ubbatuwaa kaappatu Haanni, K'ayaafi, 16 Ha wobba bitaniyya Yesuusa suntsaa wolk'k'ay Yohaannisi Iskkinddirinne k'eesatuwa ubbatuwaa miniseedda; hinttentu be'yaawenne eriyaawekka kaappatuwa dabbattuu ubbay Yerusaalamen I Aa suntsan ammaniyaawaan oosetteedda; ha shiik'eeddino. 7 Yesuusi kiitteeddawantta barenttu hinttentu ubbaa sintsan Aa hawaadan loytseeddawe, gidduaan essiide, «Ayaa wolk'k'aan woy O Yesuusa I ammaniyaawaa. 17 «Ha"ikka taanaadan suntsan hawaa hinttentu ootseedditee?» yaagiide ammaniyaawanttoo, hinttentukka hinttentta oochcheeddino. 8 He wode P'es'iroosi barenan kaalliyawaanttudan, erennaan ootseeddawaa taani Geeshsha Ayyaanay kumina, untunttu hawaadan eray. 18 Shin S'oossay beni, nabatuwa ubbatuwaa yaageedda; «Asaa kaaletsiyaawanttoo, Ayihuda doonaan, *Kiristtoosi waayettana bessee* yaagiide asaa c'imatoor, 9 hachche ha hargganchcha oodeedda; bare oodeeddawaakka hewaadan poleedda. bitaniyaw oosetteedda lo'o oosuwaabaanne I waan 19 Simmi S'oossay hinttentu nagaraa maaranaadan, pas'eeddento, hinttentu nuuna oochchooppe, 10 Godaa matappe ayaanaa minutetsaa wodii hinttenttoo mask'k'aliyaa bolla misimaariyan hinttentu d'ishiide yaanaadaaninne S'oossay Yesuusi Kiristtoosa kase kak'k'ina, S'oossay hayk'uwaappe dentseeda hinttenttoo odettowaadan yeddanaadan, hinttentu Naazireetyaa Yesuusi Kiristtoosa suntsan ha nagaraa paas'iide S'oossaakko simmitedda. 21 S'oossay geeshsha gideedda bare nabatuwa doonaan benippe doommiide haasayeeddawaadan, ubbabay ooras's'iayaa wodii gakkanaw, Yesuusi saluwaan gam'anaw bessee. (aiōn g165) 22 Muse, *«Goday koshhiyaa tuussaa gideedda.* 12 Asay atotetsaa S'oossay, hinttentu zariyaa giddoppe hinttenttoo Yesuusa baggana demmanaappe attin, hara O taanaadan nabiyaa dentsana; hinttentu I giyawaa baggannanne demmenna; nuuni Aa suntsan ootsanaw ubbaa sisite. 23 He nabii odiyaawaa sisenna Asay bessee; ayaw gooppe, S'oossay saluwaappe garssan ooninne asaa giddoppe shaaketti d'ayo» yaageedda. asaw immeedda hara suntsay baawa» yaageedda. 13 24 «K'ay Saameelappe doommiide, aappe kaala Shiik'uwa Asay P'es'iroossinne Yohaannisi s'aleedda denddeedda nabatu ubbatuu, ha wodiyaabaa s'alaa be'eedita wode, untunttu tamaaribeenna oodeedino. 25 Hinttentu nabatuwa naanaa; k'ay c'oo asaa gideeddawaa akeekiide maalaletteeddingo; S'oossay Abraahaamoo, *«Sa'aan de'iyya asaa ubbaa* untunttu Yesusanna de'iyaawaakka ereeddingo. taani ne zeretsaa baggana anjiana» yaagiide nu 14 K'ay pas'eedita bitanii P'es'iroossannanne aawotuwaana c'aak'k'eedda c'aak'uwa laattiyya Yohaannisanna ek'k'eeddawaa Asay be'iide, giyawaa naanaa. 26 S'oossay hinttentta ubbatuwaa hinttentu d'ayeeddino. 15 Shin P'es'iroossinne Yohaannisi iita oosuwaappe zaariide anjiana mala, bare K'oomaa shiik'uwaappe kare kesana mala Asay azaziide, bare dentsiide, hinttenttoo koyro yeddeedda» yaageedda.

4 P'es'iroossinne Yohaannisi asaw odishin, k'eesatuwa kaappatuu, Geeshsha Golliyaa wotaadaratuwa azaziyaawenne Saduk'aawanatuu, 2 untunttu asaa tamaarissiyaawenne dirawunne hara asatuu hayk'uwaappe denddanawoo markka gidana mala, Yesuusi hayk'uwaappe denddeedda oodeedda diraw, darii yilotiide, untunttukko yeeddino. 3 Untuntta oyk'k'iide, sa'ay omarsidiggo diraw wonttanaw k'asho golle gelisseeddino. 4 Shin k'aalaa siseeddawanttuppe c'oratuu ammaneeddino; attuma asaa payduu

eeno giyaawaa aggiide, hinttenttoo eeno giyaawe Yesuusi hayk'uwaappe denddeeddawaa wolk'kaama S'oossa sintsan lo"enttonne ane hintte pirddite. 20 wolk'kaan markkattiino; k'ay S'oossay untunttoo Ayaw gooppe, nuuni be'eeddabaanne siseeddabaa ubbaw aad'd'o keekatetsaa darissiide immeedda. 34 odennaan agganaw danddayokko» yaagiide Ammaniyaawantu giddon metootanchchay ittuunne shiik'eedda asaw odeddino. 21 Shiik'eedda baawa; ayaw gooppe, biittay woy gollii de'iyaawantu Asay untuntta muranaw gaasottiyaabay d'ayina, ubbatuu zal"iide, akkeedda miishshaa ahiide, 35 laa'entsuwa darssi palumettiide, haneeddabaw Yesuusi kiitteeddawanttoo immiino; he miishshay asaw Asay ubbay S'oossa galatiyya diraw, untuntta koshshiyaawaadan shaaketti, huup'iyaan huup'iyaan billiide yeddeeddino. 22 He harggiyaappe patsiyya imettee. 36 K'op'iroosa geetettiya saan yeletteedda malaatatuu aw oo setteedda bitanii yelettoodeppe Yooseefo giyaa Leewiyaa zarii ittuu de'ee; Aa laytsay aw oytamuwaappe aad'd'eedda. 23 suntsaa Yesuusi kiitteeddawantu Barnaabaasa P'es'iroossinno Yohaannisi billettiide, parenttu geeddino. Hewaa biletay «Mentsetsiyya Na'aa» dabbatuwaakko biide, k'eesatuwa kaappatuunne giyaawaa. 37 Barnaabaasi barew de'iyaan gadiyaa Ayihuda c'imattu parentta geeddabaa ubbaa zal"eedda miishshaa ahiide, Yesuusi kiitteeddawanttoo untunttoo odeddino. 24 Untunttu hewaa siseedda immeedda.

wode, itti wozana gidiide, S'oossa hawaadan yaagiide woosseeddino; «Ubbaa Mooddiyaa Godaw, saluwa, sa'aa, abbaanne untunttu giddon de'iyaan ubbabaa med'd'eeddawoo, 25 Neeni New ootsiyya nu aawuwa Daawite doonaan Geeshsha Ayaanan haasyaadde, «Ayihuda gidenna Asay ayaw yiloteeddee? K'ay Asay ayaw danbbennabaw mak'k'eteeddee? 26 Sa'aa kaatatuu giigetteedding; gadiyaa mooddiyaa wanttu Godaa bollanine I okkeedda Kiristtoosa bolla ittippe denddeeddino; yaagaade haasyaadda. 27 «Ayaw gooppe, Heeroodisine P'en's'enaawiyya P'ilas'oso Ayihuda gidenna asaananne Israa'eeliyya asaana, neeni okkeedda Kiristtoosa ne Geeshsha Na'aa Yesuusa bolla denddanaw, ha katamaan shiik'eeddawe tuma. 28 K'ay neeni ne wolk'kaaninne ne sheniyan hanana gaade k'oppa utteedabaa ubbaa ootsanaw shiik'eeddino. 29 Ha"ikka Godaw, untunttu naasiyya s'eella; nuuni neena kaalliyawantu, ne k'aalaa kumentsaan k'onc'c'etetsaan odanaadan, nuuna danddayissa. 30 Patsanaw ne wolk'kaa bessa; k'ay ne Geeshsha Na'aa Yesuusa suntsan orratsabaanne malaataa oosissa» giide woosseeddino. 31 Untunttu S'oossa woosseeddawaappe guyyiyaan, he untunttu shiik'eeddasay k'aas's'eedda. Untunttu ubbaan Geeshsha Ayaanay kumina, S'oossa k'aalaa k'onc'c'etetsaan odeddino. 32 Ammaniyaawantu ubbatuu k'ofaaninne wozanaan ittuwaa gideeddino. Untunttu mehii ubbay ittippe de'iyaawaappe attin, barew de'eeddabaa ooninne parenttubaa gibeenna. 33 Yesuusi kiitteeddawantu Godaa

5 Itti Hanaaniyya geetettiya bitanii bare machchatti Sap'p'iirinna gadiyaa zal"eedda. 2 He zal"eedda miishshapape bare machchata erishshin ashshiide, attowaa Yesuusi kiitteeddawanttoo immeedda. 3 Shin P'es'iroosi Hanaaniyya, «Neeni Geeshsha Ayaanaa c'immaade ne gadiyaa zal"eedda miishshapape shaakka ashshana mala, s'alahii ne wozanaan ayaw geleeddee? 4 Neeni zal"anaappe kase gadii newaa gidennee? K'ay neeni zal"a simminakka miishshay neessa gidennee? Yaatina, hawaa malabaa ootsanaw ayaw ne wozanaan k'oppaaddii? Neeni S'oossaw worddotowaappe attin, asaw worddotabeykka» yaageedda. 5 Hanaanii he k'aalaa siseedda elekka kunddiide hayk'ki aggeedda; hewaa siseedda ubbay daro yayyeedda. 6 Wodalla asatuu soy geliide, Aa anhaa s'aas'iide, karew kesi Aa moogeeddino. 7 Heezzu saate gidowaappe guyyiyaan, Hanaaniyya machchata hewaa erennaan de'aadde gelaaddu. 8 P'es'iroosi izo, «Hinttenttu gadiyaa hanni keena miishshaan zal"eeddite? Ane taw oda» yaageedda. Iza, «Ee hanni keena miishshaan zal"eeddo» yaagaaddu. 9 P'es'iroosi mishiratto, «Neeninne ne asinay Godaa Ayaanaa paac'c'anaw ayaw zoretteedditte? Be'a; ne asinay moogeedda asatuu karen de'iino; ne anhaakka untunttu kare kessana» yaageedda. 10 Mishiratta he man"iyaan P'es'iroosa gediyya matan kunddaade hayk'ka aggaaddu; wodalla asatuu geliyaa wode hayk'k'eeddawunno demmiide, kare kesseeddawaappe guyye, izi asinay duufuwaa matan moogeeddino. 11 Ammaniyya asaa ubbaynne hewaa siseedda hara Asay ubb

darii yayyeedda. 12 Yesuusi kiitteeddawantu daro yaagiide untuntttoo odedda. 26 Geeshsha Golliyaa malaataanne ooratsabaa asaa giddon ootsiino; wotaadaratuwaan azaziyaawe wotaadaratuwaan ammaniyyaa ubbatuu Solomone baranddaan ittippe biide, Yesuusi kiitteeddawantta aheedda; shin shiik'iino. 13 Hara asaappe untuntunna gakettanaw untunttu barentta Asay shuchchaan c'addanawantta haray atto ituunne s'alibeenna; shin Asay untuntta giide yayyeedda diraw, untuntta loddan aheeddin. bonchhee. 14 Ammaniyyaa attuma asaynne mac'ca 27 Untunttu Yesuusi kiitteeddawantta ahiide, hewaa Asay kasewaappe c'oray Godaw gujettee. 15 Hewaa shiik'eedda shanguwaa sintsan essina, k'esatuwaan diraw, Asay hargganchhatuwaa shanchchamaanin kaappuu untuntta, 28 «Hinttentta nuuni he bitaniyya saleenan k'eri tookkiide, P'es'iroosi hewaanna suntsan tamaarissenna mala minisiide azabibeykkoo? aad'diyaa wode haray atto, aw kuwenttonne Be'ite; hintte timirittiya Yerusaalame katamaa untuntuppe ituwaa ituwaa bollanna aad'dana mala, ubbaa gatseeddita; k'ay he bitaniyya shemppuuwaan katamaa ogiyyaa doonaa kessiide wotsee. 16 K'ay c'ra nuuna oytсанaw k'oppitai!» yaagiide oochcheedda. Asay Yerusaalame matan de'iyaa katamatuwaappe 29 P'es'iroossinne Yesuusi kiitteedda harantu harganchhatuwaanne iita ayyaanan oyk'etteedda zaariide yaageeddino; «Nuuni asaw azazettanaappe asatuwaan akki yeeddino; ubbatuukka pas'eeddino. S'oossaw azazettanaw bessee. 30 Mask'k'aliyaa 17 Hewaappe simmina k'esatuwaan kaappuunne bolla misimaariyan d'ishi kak'k'iide, hintte wod'eedda aanana de'iyaa Saduk'aawanatuu ubbatuu Yesuusi Yesuusa nu aawotuwaa S'oossay hayk'uwaappe kiitteeddawantta daro k'anaatiide, untunttu bolla dentseedda; 31 Israa'eelatoo nagaraappe simaan denddeeddino. 18 K'ay Yesuusi kiitteeddawantta nagaraa atto guussaa Yesuusi immana mala, oyk'k'iide, ubbaa asaa k'achchiyaa golliyan S'oossay moodiyaawaan ashshiyaawaa Aa yeggeeddino. 19 Shin Godaa kiitanchchay ootsiide, bareppe ushechcha baggan d'ok'ku d'ok'ku k'amma k'asho golle penggyiaa dooyyiide, Yesuusi ootseedda. 32 Hewoo nuuni markka; k'ay S'oossay kiitteeddawantta kare kessiide, 20 «Hinttentu barew azazettiyaawanttoo immeedda Geeshsha biide, Geeshsha Golliyan ek'k'iide, ha ooratsa Ayyaanayka markka» yaageeddino. 33 Shiik'eedda de'uwaan k'aalaa ubbaa asaw odite» yaageedda. Asay hewaa siseedda wode, daro yilotiide, Yesuusi 21 Yesuusi kiitteeddawantu hewaa siseedda kiitteeddawantta wod'anaw k'oppeeddino. 34 Shin wode, wonttumaatsaan Geeshsha Golliyaa geliide, asaa ubbaan daro bonchcheteedda Gamaaliyaala tamaarissanaw doommeeddino. K'ay k'esatuwaan geetettiya, higgiya tamaarissiyya itti Parisaawii, kaappuunne aanana de'iyawanttu yiide, shiik'eedda shiik'uwaan denddi ek'k'iide, Yesuusi kiitteeddawantu asaana Israa'eeliyya c'imatuwa ubbatuwa ittippe guutsa wodiyyaa kare kesana mala 35 azaziide s'eesiide, Yesuusi kiitteeddawantta barenttu sintsa hewaan shiik'eedda asaa hawaadan yaageedda; ahana mala, wotaadaratuwaan k'asho golle kiitteeddino. «Israa'eeliyya asatoo, hintte ha asatuwaan ootsana 22 Shin wotaadaratuu k'asho golle biide, Yesuusi k'oppiyaawaan hinttentta naagite. 36 Ayaw gooppe, kiitteeddawantta demmibeykkino; guyye simmiide hawaappe kase wodiyan Tewodaasa geettettiyaawee shiik'eedda asaw, «Nuuni biyaa wode k'asho golle barena wolk'k'aama giide denddeeda; denddin kariyaa daro minisi k'achchina, naagiyaawanttukka oyduu s'eetu gidiyya asatuu aanana gaketteeddino; penggyiaan ek'k'eeddawantta demmeeddo; shin shin Aa wod'ina, Aa kaalleedda ubbatuukka nuuni k'asho golliyan dooyyiiaa wode, golle garssan laalettiide, maadenna asaa gidiide atteeddino. 37 haray atto itti asaynne baawa» yaageeddino. 24 Hewaappe guyyiyaan, Asay paydettiya wode, Galilaa Geeshsha Golliyan wotaadaratuwaan kiittiyaawenne Yihuday denddiide, daro asaa paannuwaan ootsiide k'esatuwaan kaappatu hewaa siseedda wode, kaaletseedda; shin aakkka wod'ina, Aa kaalleedda Asay «Hawee waanuwaashsha? K'ay gidini ayee ubbay laaletteedda. 38 «Ha"ikka taani hinttenttoo oday; hananddeeshsha?» yaagiide hirgeeddino. 25 ha asatuwaappe shaakettite; untuntta bochchoppite. Hewaappe guyyiyaan, itti bitanii untunttukko yiide, Ayaw gooppe, ha k'ofaynne ha oosuu Asay «Be'ite; k'asho golliyan hintte k'achcheedda asatuu ootseeddawaa gidooppe d'ayana. 39 Shin ha k'ofaynne Geeshsha Golliyan ek'k'iide, asaa tamaarissiino» ha oosuu S'oossaappe yeeddawaa gidooppe,

hintte untuntta d'ayissanaw danndaykkita; ooni eri Iskkinddiriyaa asatuwaappe, Kilk'k'iyaappenne hawaa haniide S'oossaanna hintte itettennaadan» lisiyaappe yeedda itti itti asatuu denddiide, yaageedda. 40 Hewaappe guyye shiik'eedda Iss's'ifaanoosanna palumetteeddino. 10 Shin Asay Gamaaliyaala zoriyaa akkiide, Yesuusi Iss's'ifaanoosi aad'd'o eratetsaanin Ayyaanaan kiitteeddawantta s'eesiide, lissuaan shoc'isseeeddino; haasayiyaawaa digganaw danddaybbeykino. 11 hewaappe guyyiyaan untuntta, «Yesuusa suntsaa He wode untunttu, «Muse bollanne S'oossaolla laa'entsuwaabb ubbakka dentsoppite» gi billide I boriyaa k'aalaa haasayishshin siseeddo» giyaay yeddeeddino. 41 Yesuusa suntsaa diraw, untunttu worddo asatuwaa shammeeddino. 12 Asaa ubbaa, ugatiidde yeellatanaw bessiyaabaa k'oppeedda diraw, c'imatuwaanne Muse higgiyaa tamaarissiyaawantta shangguwaa sintsaappe nashettiide keseeddino. 42 hank'k'etseeddino; Iss's'ifaanoosakkoo yiide Aa Unttunttu ubbaa gallassi Geeshsha Golliyaanin oyk'k'iide, shiik'eedda asaakko ahina, 13 Aa bolla asaa soyin Yesuusi, Kiristtoosa gideeddaawaa s'eeseedda worddo markkatuu, «Ha bitanii ha tamaarissiyaawaaanne odiyaawaa yaa gujjeeddino.

6 He wode, kaaliyaawantu payduu dari dari biishshin, Giriike k'aalaa haasayiyyaa Ayihudatuunne Yihudaan de'iyyaa Ayihudatu walak'etteeddino; ayaw gooppe, Giriike k'aalaa haasayiyyaa Ayihudatu, «Ubbaa gallassi gishettiyya k'umaan nu asinay hayk'k'o mac'c'awantu naak'ettiino» yaageedda. 2 Yesuusi kiitteedda

tammanne laa"attu woosa golle asaa ubbaa s'eesiide, hawaadan yaageeddino; «Nuuni S'oossaakkaalaa odiyaawaa aggiide, k'umaan gishanaw nuw bessena. 3 Ishatoo, lo'a geetettiyaawantta Geeshsha Ayyaanaynne aad'd'o eratetsay kumeedda laappu asatuwaa hintte giddoppe doorite; nuuni k'ay untuntta ha oosoo suntsana. 4 Shin nuuni S'oossaakkaalaa oduwaan minnana» yaageeddino. 5 Yesuusi kiitteeddawantu haasayeedda haasayay asaa ubbaa nashechcheedda; hewaappe guyye, ammanuunne Geeshsha Ayyaanay kumeedda Iss's'ifaanoosa, Pilip'p'oosa, P'irookoroosa, Nik'aaroona, S'imoonaa, Parimeenanne Ayihudatuwaam ammanuwaan geleedda Ans's'ookiyaa Niik'olaaawoosa dooreeddino.

6 Yaatiide Yesuusi kiitteeddwantu sintsaan untuntta essina, Yesuusi kiitteeddawantu S'oossaakkaalaa woosseeddawaappe guyyiyaan, barenttu kushiyaa untunttu bolla wotseeddino. 7 S'oossaakkaalay aakki aakki beedda; kaaliyaawantu payduwaan Yerusalamen darssi dari dari beedda; k'ay c'ora k'eesatuukka ammaneeddino. 8 Aad'o keekatetsaynne wolk'k'ay kumeedda Iss's'ifaanoosi, asaa giddon ooratsabaanne wolk'k'aama malaataa ootsee. 9 Ayiletsetsaappe keseedda asaa giyaa Ayihuda ammaniyaawantuppe, K'reeenapape,

Geeshsha Golliyaanne Muse higgiyaa boriyaaawaa awudenne aggenna. 14 Ayaw gooppe I, «Hawe Naazireetyaa Yesuusi ha Geeshsha Golliyaa kolana; Muse nuw immeedda higgiyaakka laammana» yaagishin, nuuni siseeddo» yaageeddino. 15 Shiik'uwaan utteedda Asay ubbay Iss's'ifaanoosa akeekiide s'eelliyya wode, Aa som"i kiitanchchaa som"iyya malatee.

7 K'eesatuwaa ubbatuwaakaappuu Iss's'ifaanoosa, «Hawe tumee?» yaagiide oochcheedda. 2 Iss's'ifaanoosi, «Taanaadan ammaniyaawanttoo, ta aawaatoo, sisite! Nu aawuwaa Abraahaamo biro Kaaraane baanaappe kase Masipl'p'es'oomiyan de'ishshin, bonchcho S'oossay aw beettiide, 3 Ne biittaappenne ne dabbatuwaappe shaakettaade, taani neena bessiyaa gadiyaa ba» yaageedda. 4 He wode Abraahaamo Kaladaawatuu gadiyaappe kesiide, Kaaraanen de'anaw beedda. Aa aabbu hayk'k'eeddawaappe guyyiyaan, S'oossay Aa ha gade hintte ha'i de'iyaasaa aheedda. 5 I ha gadiyaappe haray atto, gediyaan yed'd'iyyaa sa'aakka Abraahaamoo immibeenna; shin aw na'y d'ayooppekka, S'oossay Aa, «Taani newunne neeppe guyyiyaan, ne zeretsaw ha gadiyaa laataa ootsaade immania» yaageedda. 6 S'oossay Abraahaamoo, «Ne zaratu hara gadiyaan de'ana; yaan oyddu s'eetu laytsaw untunttu ayiletananne naak'ettana. 7 Shin taani ne zeretsaa moodiyaa asaa bolla pirddana; hewaappe guyyiyaan, untunttu he gadiyaappe kesiide, hawaan taw goyinnana» yaageedda. 8 S'oossay Abraahaame zeretsay k'as's'arettna mala aanaana c'aak'k'ina, Yisaak'a I yeliide, hosppuntsa gallassi k'as's'areedda; Yisaak'i Yaak'ooba k'as's'arina, k'ay Yaak'oobi tammanne

laa"u aawotuwaa kaappatuwaa k'as's'reeedda. k'oppeedda; shin untunttu akeekibeykkino. 26
9 «Aawotuwaa kaappatuu Yooseefo k'anaatiide, «Wonttetsa gallassi laa"u Israa'eeliyaas atuu ituu
Gibs'e gadiyaw ayiletanaadan, Aa zal"eeddino; ittuwaanna wad'ettiyaawantta demmiide, untunttu
shin S'oossay aanana ittippe de'ee. 10 S'oossay sigetsanaw koyyiide, «Asatoo, ishatuu hinttentu
waayiyaa ubbaappekka Aa kessedda; k'ay Gibbs'e ayaw ituu ittuwaan naak'k'iitee?» yaageedda. 27
kaatiyaa sintsankka nashshuwaanne aad'd'o eratessa «Shin he bare shooruwaa naak'k'iyaawe Musa,
aw immeedda; Gibbs'e kaatii Yooseefow Gibbs'e «Neena nu bolla mooddiyaawaanne daannaa ootsiide,
gadiyaanne bare golliyaa ubbaa mooddanaadan, suntseeddawe oonee? 28 Neeni zino Gibbs'e bitaniyaa
suntsatetsaa immeedda. 11 «Gibbs'e gadiyaaninne wod'eeddawaadan, taanakka wod'anaw koyyay?»
Kanaane gadiyaan ubbaan koshay geliide, c'ora yaagiide, Musa karew sugi yegeedda. 29 Muse
asaa metootseenda; he gaasuwaan nu aawotuu hewaa siseedda wode Gibbs'eppe kesiide, Midyaama
k'umaa demmibeykkino. 12 Yaak'oobi Gibbs'e gadiyaan gadiyaan bete gidi de'iidde, laa"u attuma naanaa yaan
katsay de'iyaawaa sisiide, nu aawotuwaa koyro yaa yeleedda. 30 «Godaa kiitanchchay oytamu laytsaappe
yeddeedda. 13 Laa'entsuwaa buussan Yooseefo guyyyiyan, Siinaa Deryaa matan de'iyyaa bazzuwaa
bare ishatoo erteedda; k'ay Gibbs'e kaatiikka buuran ees's'iyyaa tamaa lac'uwaa giddon Musew
Yooseefo zariya ereedda. 14 Yooseefo bare beetteedda. 31 Muse bare be'eeddawoo maalalettiide,
aawuwa Yaak'oobinbare dabbuu ubbay mulekka akeeki s'ellanaw buuraa mataan I shiik'i de'ishshin,
laappun tammanne ichcheshu Asay barekko yaana Godaa K'aalay, «Taani ne aawotuwaa S'oossaa,
mala, kiittiide s'eegisseedda. 15 Yaak'oobi Gibbs'e Abraahaame S'oossaa, Yisaak'a S'oossaa, Yaak'ooba
gadiyaan wod'd'iide hayk'k'eedda; nu aawotuukka S'oossaa» yaagiide Musekko yeedda. Muse yashshaa
yaan hayk'k'eeddino. 16 Untunttu anhay hewaappe kokkoride, s'ellanaw s'alibeennaa. 33 «Goday
Sekeema geetettiya gadiya tookettiide, yaan Musa, «Neeni ek'k'eedda biittay geeshsha gidiya
Abraahaamo Hamoora naanaappe daro biraan diraw, ne gediyaa de'iyyaa c'aammaakkaka kessa. 34
shammeedda duufuwaan moogetteedda. 17 «Shin Taani Gibbs'en de'iyyaa Ta asaa waayiyaa geeshsha
S'oossay Abraahaamoo immana geeddawe polettiya be'aade, k'ay untunttu ooliyakkaka sisaade, untunttu
wodii gakkana matina, Yooseefo erenna hara ashshanaw wod'd'aad. Ha'i haaya. Taani neena Gibbs'e
kaatii Gibbs'e gadiyaan denddانا gakkaw, Asay kiittana» yaageedda. 35 «He Muse Israa'eelatuu;
dari dari beedda. 19 He kaatii nu zariya «Neena nuuna mooddiyaawaanne daannaa ootsiide
c'immiidde, guutsa naanay hayk'k'ana mala, suntseeddawe oonee?» yaagiide is'seeddino;
kare untunttu kessi olanaadan, nu aawotuwaa buuraa giddon aw beetteedda kiitanchchan
un"etseedda. 20 «Muse yeletteeddae he wode; mooddiyaawaanne ashshiyawaa gidana mala,
S'oossaa sintsan I daro lo'o na'aa gideedda; S'oossay Aa kiitteedda. 36 He Muse Israa'eelatuu
bare aawuwaan golliyan heezzu agenaa gakkaw Gibbs'e gadiyaan Zo'o Abbaaninna mela biittaan,
dic'c'eedda. 21 Muse wora oletteedda wode, oytamu laytsaw ooratsabaanne malaataa ootsiide,
Gibbs'e kaatiyaa naatta demmaade bare na'aadan Gibbs'eppe kaaletseenda. 37 «Israa'eeliyaas asaw,
Aa dichchaaddu. 22 Muse Gibbs'atuwaa aad'd'o «S'oossay taana dentseeddawaadan, hintte zariya
eratessa ubbaa tamaariide, k'alaaninna oosuwaan giddoppe ta mala nabiya hinttenttoo dentsanawaa»
wolk'k'ama asaa gideedda. 23 «Shin Musew yaageeddae he Musa. 38 I Israa'eeliyaas asaa
yelettoodeppe laytsay oytamuwaan kumeedda wode, maabaraanwa ittippe mela biittaan de'eeddawaa; I
bare ishatuwaan, Israa'eeliyaas asatuwaan be'anaw nu aawotuwaananne Siinaa Deryaa bollan barew
bare wozanaan k'oppeedda. 24 Israa'eelatuwaappe haasayeedda kiitanchchaanna ittippe de'eedda.
ittuwaan Gibbs'eppe ittuu naak'k'ishshin be'iide, he Yaatiide S'oossaapape de'uwaan k'alaalaa nuw immanaw
Israa'eeliyaas maaddeenda; he naak'k'eedda Gibbs'e akkeedda. 39 «Musew nu aawotuu azazettanaw
bitaniyaa wod'iide, Aa haluwaan kessedda. 25 dosibeykkino; shin gede Aa sugi oliide, guyye Gibbs'e
Muse bare ishatuwaan bare baggana S'oossay simmanaw amotteeddino. 40 K'ay Aaroona, «Nuuna
ashshana haniyaawaa untunttu akeekeddino giide kaaletsiyyaa s'oossatuwaan nuw med'd'a; ayaw gooppe,

ha nuuna Gibbs'eppe aheedda Muse waaneeddento s'eelliide, S'oossaan bonchchuwaanne Yesuusi nuuni erokko» yaageeddino. 41 Miizaa Maraa S'oossaappe ushechcha baggan ek'keeddawaa malatissiide, he wode eek'aa ootseeddino; he eek'aw be'eedda. 56 Yaatiide, «S'elite, taani saluu yarshuwaa yarshsiide, barenttu kushii ootseedda dooyettina, Asaa Na'ay S'oossaappe ushechcha oosuwaan nashetteeddino. 42 Shin S'oossay baggan ek'keeddawaa be'ay» yaageedda. 57 untunttoo zokkiyaa zaareedda; untunttu saluwaa Kooshshaa d'ok'k'u ootsi waassiidde, barenttu s'oolinttiyaw goyinnanaadan, untuntta aggeedda; haytsaa tuc'c'iide, ittippe gidi aakko wos'seeddino. nabatuwaa mas'aafan, «Israa'eeliyaas atoo, 58 Katamaappe gas'aa Aa kessiide, shuchchaan oytam laytsaa, asay baynna saan shukkeeda c'addeeddino. Markkuukka barenttu mayuwaa mehiyaanne yarshshuwa, taw yarshsheedritee? kessiide, itti Saa'oola geetettiya wodallaa matan 43 Hinttentu hinttentoo goyinnanaw ootseedda wotseeddino. 59 Iss'sifaanoosi, «Ta Godaa Yesuusa, eek'atuwaa, Molooka dunkkaaniyaanne Refaana ta shemppuwaa akka» yaagiide s'eebishin, untunttu giyaa hintte s'oossa s'oolinttiya tookkeedda. shuchchaan Aa dechchiino. 60 He wode I gulbbatiide, Taani hinttentta Baabloonape hini bagga yeddana» bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Ta Godaw, ha geetettiide s'aafetteedda. 44 «Muse bare be'eeddawaa nagaraa untunttoo atto ga» yaageedda. Hewaa malatissiide, Goday aw oodeeddaan med'd'eedda giinne hayk'k'i aggeedda.

markkaa dunkkaanii nu aawaatoo mela biittaan de'ee. 45 K'ay nu aawotuu dunkkaaniya barenttu aawotuwaappe kaallaan akkiide, S'oossay kase yedersseenda Ayihuda gidenna asaa biittaa oyk'keedda wode, lyyasunna gelisseeddino; he dunkkaanii Daawite de'iyaa wodii gakkawukka hewaan de'eedda. 46 Daawite S'oossaan sabettedda; k'ay Yaak'oba, Goday de'ana golliyaa kees's'anaw S'oossaas woosseenda. 47 Shin aw golliyaa kees'seeddawe Solomona. 48 «Shin nabii, «Goday, «Saluu ta kawutetsaa oydiya; sa'aykka ta gedii yed'diyaa saa. Yaatina, taw ayaa mala golliyaa kees's'anitee? Woy taani shemppanasay hak'anee? Ha ubbabaa ta kushiyan med'd'abeykkita?» yaagee geeddawaan, Ubbaappe Bolla S'oossay Asay kees'seedda golliyaan de'enna. 51 «Hinttentu aybe morggii mino asee? Hinttentu wozanay S'oossaas k'aalaa akkanaw aybe dammeeddawee? Hinttentu haytsaykka waan tulleeddee? Ubbaa wode Geeshsha Ayyaanaw azazettenan is's'iita. 52 Nabatuwaan hinttentu aawotuu yederssibeennawe oonee? S'oossaas Na'ay S'illuu yaanawaa kasettiide oodeedawanttakka wod'eeddino. Ha'i hinttentukka kiitanchchatuwa kushiyaappe S'oossaas higgiyaa akkiide azazettibeennawantu, S'illuwaa aatsi immiide wod'eedita» yaageedda. 54 Untunttu hewaa siseenda wode, barenttu wozanaan Iss'sifaanoosaw daro yilotiide, barenttu mettershshaa sa'iide naasseeddino. 55 Shin Iss'sifaanoosi barenan Geeshsha Ayyaanay kumina, saluwaa pude c'addi

8 Saa'ooli Iss'sifaanoose hayk'uu lo'a gi akkeedda. He gallassi Yerusaalamen de'iyaa ammaniyawantu bolla wolk'k'aama yedersuu denddeedda; Yesuusi kiitteeddawanttuppe attin, ammaniyawantu ubbatuu Yihudaa gadiyaaninne Sammaariya gadiyaan laletteeddino. 2 S'oossaas asatuu Iss'sifaanoosa moogeeddino; k'ay aw daro yekkeeddino. 3 Shin Saa'ooli ammaniyaa asaa d'ayissanaw baas'ete; ubbaa golliyaa geli geliide, attuma asaanne mac'ca asaa goochchi goochchiide, k'asho golle yeddee. 4 Laaletteedda ammaniyawantu k'aalaa odiidde, ubbasaa beeddino. 5 Pilip'p'oosi Sammaariya katamaa wod'd'iide, Kiristtoosabaa asaw oodeedda. 6 C'ora Asay Pilip'p'oosi geeddawaa darssi akeekiide siseenda; I ootsiyya malaataakka be'eedda. 7 Ayaw gooppe, iita ayyaanatuu kooshshaa d'ok'k'u ootsi haasayiidde, c'ora asaappe keseeddino; k'ay c'ora sileeddawanttunne wobbatuu pas'eeddino. 8 He katamaan Asay daro nashetteedda. 9 Shin Simoona geetettiya itti bitanii kase, barena wolk'k'aama gi kaayiid, Sammaariya asaa, «Laa hawe aybe ooratsabee» giissiidde he katamaan de'eedda. 10 Guutsatetsapape doommiide, woggatetsaa gakkaw, Asay ubbay, «S'oossaas wolk'k'ay daro wolk'k'aamay hawaa» giide aabaa sisee. 11 Daro wodiyaaappe doommiide, kaayuwaan Sammaariya asaa «Laa hawe ayba ooratsabee» giisseenda diraw, Asay aabaa sisee. 12 Shin Pilip'p'oosi S'oossaas kawutetsaabaanne Yesuusi Kiristtoosa

suntsaabaa attumawanttoonne mac'c'awanttoo baynna mela sa'aa ogiyaakko ba; he ogii away mishiraachchuwaan odiidde, untunttu aabaa kesiyaasaa s'eelliya wode ushechcha dugehaa ammaniide s'ammak'etteeddino. 13 K'ay Simoonikka baggana de'ee» yaageedda. 27 Pilip'p'oosi denddiide bare huup'ew ammaniide s'ammak'etteeddawaappe beedda. Hinddekko geetettiyya Top'p'iaya kaatattiw guyyiyan, Pilip'p'oosanna ittippe de'iide, oosettiyya biittaa mooddiyya I miishshaa ubbaakkka naagiya malaataanne S'oossay ootseedda wolk'k'aama Top'p'iaya asaa gideedda itti shuufay de'iyaawee malaataa be'iide maalaletteedda. 14 Yesuusi goyinnanaw Yerusaalame beedda. 28 Paray kiitteedda Yerusaalamen de'iyaawantu, Sammaariyaa goochchiyaa gaariyan uttiide, Yerusaalameppe Asay S'oossaa k'aalaa akkeedawaa siseedda guyye simmiide, nabiyyaa Isiyaasa mas'aafaa wode, P'es'iroosanne Yohaannisa untunttukko nabbabee. 29 Geeshsha Ayyaanay Pilip'p'oosa, «He yeddeeddino. 15 P'es'iroossinne Yohaannisi gaariyakko shii'k'aade ittippe gida» yaageedda. wod'd'iide, ammaniyaawantu Geeshsha Ayaanaa 30 Pilip'p'oosi wos's'i yiide, nabiyyaa Isiyaasa akkana mala, untunttoo S'oossaa woosseeddino; 16 mas'aafaa shuufay nabbabishshin sisiide Aa, ayaw gooppe, Sammaariyaa asatuu Godaa Yesuusa «Neeni nabbabiyaawaa akekay?» yaageedda. suntsan s'ink'k'ataa s'alalaa s'ammak'etteeddawaappe 31 Shuufay, «Taw odiide akekissiyaa Asay attin, untuntuppe ittuwaa bollaninne Geeshsha baynnaan waaniide akekettii?» yaageedda; k'ay Ayyaanay wod'dibeenna. 17 He wode P'es'iroossinne barenanna gaariyan kesiide uttana mala, Pilip'p'oosa Yohaannisi barenttu kushiyaa untunttu bolla woosseedda. 32 Shuufay nabbabiya mas'aafay, wotsowaappe guyyiyan untunttu Geeshsha Ayaanaa «Dorssaadan I shukettanaw laagettee. Dorssaa akkeeddino. 18 Yesuusi kiitteeddawantu barenttu maray bare isikiyya k'ans's'yaawaa sintsan c'o'u kushiyaa untunttu bolla wotsina, untunttoo Geeshsha giyaawaadan, ikka bare doonaa pokibeenna. 33 I Ayyaanay imetteeddawaa Simooni be'eedda wode, kawusheeddawaadan aw s'illo pirdday d'ayeedda. P'es'iroosassinne Yohaannisaw miishshaa ahiide, 19 Yesuusa de'uu ha sa'aappe pude aketti diggeedda «Taanikka ta kushiyaa wotsiyaa ubbay Geeshsha diraw, Aa zariyaabaa oonee odanawe?» yaageedda. Ayaanaa akkana mala, ha maataa tawukka 34 Shuufay zaariide Pilip'p'oosaw, «Nabii hawaa immeerikkitee» yaageedda. 20 Shin P'es'iroosi aw oowaa odii? Barebaa odiyee woy hara asaabaa hawaadan yaageedda; «Neeni S'oossaa imotaa odii? Taw odaarikkii» yaageedda. 35 Pilip'p'oosi miishshaan shamanaw K'oppeedda diraw, ne zaariide, S'oossaa mas'aafaa I nabbabiyaasaappe miishshay neenanna c'oo d'ayo. 21 Ne wozanay doommiiide, Yesuusabaa mishiraachchuwaan k'aalaa S'oossaa sintsan suure gidenna diraw, new hawaan aw odedda. 36 Untunttu ogiyya oyk'k'i biidde, gishuu baawa. 22 Yaatowaappe guyyiyan ha ne haatsay de'iyaasaa gakkeedino; shuufay, «Haatsaa wozanaa iita k'ofaa diraw, nagaraappe simma; hawaa be'a; s'ammak'ettiyaawaa taana diggiyawee ooni eri ne wozanaan de'iyaan iita k'ofaa S'oossay ayee?» yaageedda. 37 Pilip'p'oosi Aa, «Neeni ne atto gaanenttonne S'oossaa woossa. 23 Ayaw kumentsaa wozanaappe ammanooppope, danddayaa» gooppe, neeni daro k'anaatiyaa oyk'k'aade nagaraa yaageedda. I zaariide, «Yesuusi Kiristtoosi S'oossaa k'ashuwaan de'iyaawaa taani be'ay» yaageedda. Na'aa gidiyaawaa taani ammanay» yaageedda. 24 Hewaappe guyye Simooni P'es'iroosassinne 38 Gaari ek'k'ana mala shuufay azazina, inne Yohaannisaw zaariide, «Hinttenttu geeddawaappe Pilip'p'oosi laa"attuu duge wod'd'iide, haatsaan itibaynne taana gakkenna mala, hintte taw gelina Pilip'p'oosi Aa s'ammak'eedda. 39 Untunttu S'oossaa woossite» yaageedda. 25 P'es'iroossinne haatsaappe gas'aa keseedda wode, Godaa Ayyaanay Yohaannisi markatteeddawaappene Godaa k'aalaa Pilip'p'oosa lip'p'i ootsiide, afi aggeedda; laa'entsuwaa odeddawaappe guyyiyan, guyye Yerusaalame shuufay Pilip'p'oosa be'ibeenna; shin bare ogiyya simmeeddino; yaatiide Sammaariyan de'iyaan daro nashettiide beedda. 40 Pilip'p'oosi bare huup'ew k'eerii katamatuwaan mishiraachchuwaan k'aalaa Azos's'oosan de'iyaawaa ereedda; k'ay Kiiisaariyaa odeddino. 26 Godaa kiitanchchay Pilip'p'oosa, yaana gakkanawukka, katamaa ubbaan yuuuyiidee «Denddaade Yerusaalameppe Gaaza afiyyaa asi mishiraachchuwaan k'aalaa odee.

9 Shin Saa'ooli Godaa kaalliyawantta gooppe, Ta suntsaa diraw, I ay keenaa waayettanaw wod'anaw manddiide, k'eesatuwaa ubbatuwaa bessintto, Taani Aa bessana» yaageedda. **17** kaappuwaakko beedda. **2** Yaatiide Godaa ogiyya Hanaanii biide, soy geliide, bare kushiyaa Saa'oola kaalliyaa asatuwaa mac'c'awanttan attumawantta bolla wotsiide, «Ta ishaw Saa'oolaa, neeni yiia demmooppe, k'achchiide Yerusaalame ahanaw, ogiyan new beetteedda Yesuusi, neeni s'eelana Damask'k'on de'iyya Ayihuda woosa golleto malanne Geeshsha Ayyaanay neenan kumana dabddaabbiyya s'aafanaw Aa wooseedda. **3** I mala, taana kiitteedda» yaageedda. **18** Ellekka, biidde, Damask'k'o katamaa gakkana matode, ayento pok'uwaa malay Saa'oola ayfiyaappe k'oppennaan saluuwaappe wolkk'aama poo'u Aa wod'dina, Saa'ooli laa'entsuwa s'eelleedda; k'ay yuushshuwa ubbaan poo'eedda. **4** Saa'ooli sa'aan denddiide s'ammak'etteedda. **19** K'umaa miide kunddi uttina, «Saa'oolaa Saa'oolaa, ayaw Taana minetti, Damask'k'on de'iyya kaalliyawanttunna waayissay?» giyaa k'aalaa siseedda. **5** Saa'ooli, amareeda gallassaa gam"eedda. **20** Ellekka, «Yesuusi «Ta Godaw, neeni oonee?» yaagiide oochcheedda. Kiristtoosi S'oossa Na'aa» yaagiide, Ayihuda woosa Yesuusikka, «Taani neeni yederssaadde de'iyya golletuwaan k'aalaa odedda. **21** Hewaa siseedda Yesuuus» yaageedda. **6** Shin Saa'ooli kokkoridinne ubbay maalaattiide, «Hawe Yerusaalamen Yesuusa maalaattiidde, «Ta Godaw, taani ayaa ootsanaadan suntsaa s'eesiyaawantta d'ayissiyaawaa gidennee? koyyay?» yaageedda. Goday Aa, «Denddaade K'ay untunttu k'achchiide, k'eesatuwaa kaappatuwa katamaa gela; neeni ootsanaw bessiyaabay new yaan sintsa afanaw yibeenneeyye?» yaageeddino. odettanawaa» yaageedda. **7** Saa'oolanna ogiyan **22** Shin Saa'ooli k'aalaa odiya oduu min min biyaa asatu ayinne haasayennan ek'k'i aggiide, beedda; Yesuusi k'ay Kiristtoosa gidiyaawaakka I kooshshaa sisiino; shin oonanne be'ibeykkino. **8** akeekissiide odedda diraw, Damask'k'on de'iyya Saa'ooli sa'aappe denddina, Aa ayfii doyetteedda Ayihudatu aw zaariyaawaa d'ayeeddino. **23** C'ora wode, ayinne s'eellanaw danddayibeenna; hewaa gallassaappe guyyiyaan, Ayihudatu shiilk'iide, diraw, untunttu Aa kushiyaa oyk'k'i goochochchiide, Saa'oola wod'anaw zoretteeddino. **24** Shin Ayihudatu Damask'k'o gelisseeddingo. **9** Heezzu gallassaa barena wod'anaw k'oppowaa Saa'ooli siseedda; gakkanawukka I s'eellibeenna; ayinne mibeenna; untunttu Aa wod'anaw k'ammanne gallassi katamaa ayaanneekka ushibeenna. **10** Damask'k'on itti penggiyya naagiino. **25** Shin kaalliyawantta Aa Hanaaniyya giyaa kaalliyaw de'ee; Goday k'amma afiide, dirssaa huup'iyanna k'un"aan duge sas'aan Aa, «Hanaanew» yaageedda. Hanaanii, wotseeddino. **26** Saa'ooli Yerusaalame gakkeedda «Ta Godaw, hawaan de'ay» yaageedda. **11** Goday wode, kaalliyawanttunna ittippe gakettanaw shiilk'i Aa, «Denddaade Suure geetettiyya ogiyya baade, be'eedda; shin kaalliyawaa I gideeddawaa ubbay Yihudaa soyin itti Saa'oola giyaa S'ersseeseppe ammanennaan is's'iide, aw yayyeeddino. **27** Shin yeedda bitaniyya koya; ayaw gooppe, I woosee. Barnaabaasi Saa'oola Yesuusi kiitteeddawanttukko **12** K'ay Hanaaniyya giyaa bitanii geliide, Saa'ooli afeedda; ogiyan Godaa I waaniide be'eeddentto, laa'entsuwa s'eelanaadan, bare kushiyaa Aa bolla aw Goday wooti haasayeeddenttonne k'ay Saa'ooli wotsiyaawaa sas'aan be'eedda» yaageedda. **13** Damask'k'on Yesuusa suntsan yayyenaan wooti Hanaanii zaariide, «Ta Godaw, Yerusaalamen ne k'aalaa odeddentto, untunttoo geeshshiide odedda. geeshsha asaa bolla he bitanii ay keena iitabaa **28** Saa'ooli Yerusaalamen yuuyyiiddenne Godaa ootseeddentto, taani daro asaappe sisaa. **14** K'ay Yesuusa suntsan yayyenaan k'aalaa odiidde, Yesuusi Damask'k'on ne suntsaa s'eesiyaawantta ubbaa kiitteeddawanttunna ittippe de'eedda. **29** K'ay k'achchanaw, k'eesatuwaa kaappatuu aw maataa Saa'ooli Girriki k'aalaa haasayiyya Ayihudatuwaana immeeddino» yaageedda. **15** Shin Goday Aa, haasayeenne palumettee; shin untunttu Aa wod'anaw «Saa'ooli Ayihuda gidenaa asaa sintsan, kaatatuwaa koyyeeddino. **30** Ishattuu hewaa sisiide, Saa'oola sintsaaninne Isra'eeliyya asaa sintsan, Ta suntsaa duge K'iisaariyya afiide, S'ersseese yeddeeddino. erissanawunne Taw ootsanaadan dooretteedda **31** Yihudaan, Galilaaninne Sammaariyan ubbaan miishshaa gidiyya diraw, neeni ba. **16** Ayaw de'iyya ammaniyya asatu sarotetsaan de'eeddino;

k'ay minneeddino; Godaw yayyiyaawaaninne asaa; Ayihuda hiyyeesaakka I daro maaddee; k'ay Geeshsha Ayaanaa maaduwaan geemettiidde, S'oossaa ubbaa wode woossee. 3 Itti gallassi payduwaankka dari dari beeddino. 32 P'es'iroosi udduppu saatiyaa heeraan, «K'ornneliyoosa» giide ubba saan yuuuyiidde, Liidaan de'iyya geeshsha s'eesiyya S'oossaa kiitanchchay barekko gelishshin, asatuwaakko k'ay wod'deedda. 33 Yaatiide hewaan K'ornneliyoosi sas'aan geeshshiide be'eedda. 4 hosppun laytsaa siliide, arssaan gisiide de'iyya itti K'ornneliyoosi yayyiide, kiitanchchaa c'addi s'elliide, Eeniyyaa giya bitaniyyaa demmeedda. 34 P'es'iroosi «Ta Godaw, I ayee?» yaageedda. Kiitanchchay Eeniyyaa, «Eenaw, Yesuusi Kiristtoosi neena patsee; zaariide, hawaadan yaageedda; «Ne woosaynne denddaade ne hiis'aa yegga» yaageedda. Hewaappe neeni hiyyeesaa maaddiyaawe S'oossaa sintsan guyye ellekka denddi ek'k'eedda. 35 Liidaaninne hassayettanaw saluwaa beedda. 5 Ha'i Yoop'p'e Saaroonan de'iyya Asay ubbay Eeniyyaa be'iide, asaa kiittaade, P'es'iroosa geetettiyyaa Simoona Godaakko simmeeddino. 36 Yoop'p'e katamaan itti ahissa. 6 P'es'iroosi abbaa doonaan de'iyya S'aabbiito geetettiyyaa ammanewunna de'aw; S'aabbiito galbbaa k'aac'iyya Simoona gollen imatsatetsaan guussay Giriike k'aalaan Dork'k'o giyawaa. Iza bare utteedda; neeni ootsanaw bessiyaawaa I new de'eedda wodiyyaa ubbaan lo"obaa ootsaaddenne odanawaa» yaageedda. 7 K'ornneliyoosi barew hiyyeesaa maaddaadde de'aw. 37 He wode iza odedda kiitanchchay biina, bare k'oomatuwaappe harggaade hayk'k'ina, Asay izi anhaa meec'c'iide, laa"atuwaanne S'oossaw goyinniyaa bareppe poo'iyya pude kessiide gisisseedda. 38 Liiday shaakettenna wotaadaratuwaappe ittuwaa s'eesiide, Yoop'p'eew mata; kaalliyaawanttu P'es'iroosi Liidiyan 8 untuntttoo ubbabaa odiide, untuntta Yoop'p'e de'iyaawaa Yoop'p'en sisiide, «Hayyanaa nuukko kiitteedda. 9 Wontetsa gallassi untunttu biide, ellekka yaarikkii» yaagiyyaa kiitaa laa"u asatuwaan bolla Yoop'p'e katamaakko matishshin, P'es'iroosi usupun aakko kiitteeddino. 39 Hewaappe guyye P'es'iroosi saatiyaa heeraan golliyaa bollan dembbayiide denddiide, untunttunna bi gakkina, pook'iyaa ootseeddasaa S'oossaa woossanaw keseedda. 10 pude Aa kessiide, kifiliyya gelisseeddino. Asini K'ay koshattiide, k'umaa maanaw koyyeedda; shin baynna am'e mac'c'awantu ubbay yekkiiddenne k'umay ka'ishshin, sas'aa be'eedda. 11 Saluu Dork'k'a untunttunna de'iyya wode ootseedda dooyettina, wolk'k'aama mayuwaa malatiyaabay k'amishatuwaanne mayatuwaan ubbaa P'es'iroosa oyddu baggana oyk'ettiide, sa'aan wod'd'ishin, bessiide, Aa yuushshuwaan yuuyyi aad'd'iide P'es'iroosi be'eedda. 12 Hewaan oyddu gediyaanna ek'k'eeddino. 40 P'es'iroosi untuntta ubbaa de'iyya mehii, do'ay, shooshshay, zariinne kafuu ubby kare kessiide, gulbbati S'oossaa woosseedda; de'ee. 13 «P'es'iroosaa, dendda ek'k'aade shukka ma» k'ay anhaakko simmiide, «S'aabbitee, dendda» giyaa k'aalay aakko yeedda. 14 Shin P'es'iroosi, «Ta yaageedda; S'aabbitakka bare ayifiya dooya Godaw, hanenna! Taani tunabaanne sheneyiyaabaa P'es'iroosa be'aade, d'ok'k'a uttaaddu. 41 P'es'iroosi ubbakka ma erikke» yaageedda. 15 K'ay laa'entsuwaa, izo bare kushiyan maaddiide, dentsi esseedda; «S'oossay geeshsheedawaa neeni tunissoppa» hewaappe guyyiyan, ammaniyaawanttanee giyaa k'aalay aakko yeedda. 16 Heezzu gede asini baynna am'e mac'c'awanta s'eesiide, hewaadan geedda; hewaappe guyyiyan, ellekka he pas'eeddawunno untunttoo immeedda. 42 Ha yewuu wolk'k'aama mayuwaa malatiyaawe pude saluwaa Yoop'p'e katamaa ubbaan laalettina c'ora Asay aketti aggeedda. 17 P'es'iroosi bare be'eedda Godaa ammaneeddino. 43 P'es'iroosi Yoop'p'en sas'aa biletay ayaa gidanddeeshsha? Yaagiide, itti Simoona giyaa galbbaa k'aac'iyyaawaanna daro wodiyyaa gam"eedda.

10 K'iisaariyaan «S'aalatuwaa Olaa asatuwaa»
geetettiyya olanchchatoo itti s'eetatuwaa
kaappuu K'ornneliyoosa giyaawe de'ee. 2
K'ornneliyoosi S'oossaa loytside ammaniyyaa asanne,
bare soy asaa ubbaanna ittippe S'oossaw goyinniyaa

Geeshsha Ayyaanay Aa, «Be'a, heezzu asatuu asaa som"yaa s'eellenna; shin gade ubbaan neena koyyiino; 20 denddaade wod'd'a; Taani barew yayyiyaawaanne s'illo oosuwaas ootsiyaawaa untuntta kiitteedda diraw, sid'ennaan untunttunna galatiyaawaa taani tumu akeekaad. 36 S'oossay ba» yaageedda. 21 P'es'iroosi asatuwaakko asaa ubbaa Godaa, Yesuusi Kiristtoosa baggana, wod'd'iide, «Hinttenttu koyyiyaawe taana. Ayaa sarotetsaa odiidde, ha wonggalaa mishiraachchuwaakkaa yeedditee?» yaageedda. 22 Unttunttu, Israa'eeliya asaw kiitteeddawaa hinttenttu eriita. «S'oossaw yayyiya s'illuu Ayihuda asaa ubbaan 37 Yohaannisi k'aalaa odedda s'ink'k'ataappe daro bonchchetteedda s'eetatuwaa kaappuwa guyyiyan, Galilaappe doommiide, Yihudaa gadiyaa K'ornnelyoosi, neena bare soy afissiide, k'aalaa ubbaan haneedawaa hintte eriita. 38 S'oossay neeppe sisana mala, S'oossa geeshsha kiitanchchay Naazireetiyaa Yesuusa Geeshsha Ayyanaaninne aw odedda» yaageeddingo. 23 P'es'iroosi asatuwaa wolk'k'aan kuntsedda; S'oossay aanana de'yaa imatsa ootsi shoobbanaw soy mokkeedda. Wonttetsa diraw, lo"obaan I ootsiddinne s'alahiya kaappoo gallassi, denddiide untunttunna beedda; Yoop'p'e moodetteedda ubbaa patsiidde yuuyyeedda. 39 katamaan de'yaa ishatuwaappe ituu ituu aanana «Ayihuda gadiyaaninne Yerusaalamen I ootseedda ittippe beeddingo. 24 Wonttetsa gallassi, K'iisaariyaa ubbabaw nuuni markka. Unttunttu mask'k'aliyaa bolla gakkeeddingo; K'ornnelyoosi bare dabbatuwaanne misimaariyan d'ishi kak'k'iide, Aa wod'eeddino. 40 Shin bare laggetsatuwaa ittippe s'eesi shiishshiide, S'oossay heezzentsiyaa gallassan hayk'uwaappe P'es'iroosa naagee. 25 P'es'iroosi gelana hanishin, Aa dentsiide besseedda. 41 S'oossay koyro K'ornnelyoosi aanana gakettiide, Aa sintsan dooreedda markkatuwaanuuna, Aa besseeddappe kunddiide, aw goyinneedda. 26 Shin P'es'iroosi, attin, asaa ubbaa gidenna; hayk'uwaappe I «Dendda! Taanikka ta huup'ew asaa» yaagiide denddeeddaapape guyyiyan, nuuni aanana Aa dentseedda. 27 P'es'iroosi K'ornnelyoosanna meeddonne usheedio. 42 S'oossay wonggalaa haasayiidde, soy geleedda; I geliyaa wode c'ora mishiraachchuwaas asaw nuuni odanawunne, pas'a Asay shiik'eeddawaa demmiide, 28 asaa, «Ayihuda de'yaawanttu bollaninne hayk'k'eeddawantu bollan Asay hara zariyaanna ittippetetsaan de'anaw, woy pirddanaw I suntseeddawe Yesuusa gideedawaa gakettanaw woga gidennawaa hintte huup'ew eriita; nuuni markkattanaw nuuna azazeedda. 43 S'oossay shin taani oonanne tunaa woy sheneyiyaabaa geena aan ammaniyaa ubbaa nagaraa Aa suntsan atto mala, S'oossay taana besseedda. 29 Hewaa diraw, gaanawaa nabatuu ubbatuu markkattiino» yaageedda. hintte taw kiittina, palumay baynnaan yaad. Ha"i, 44 P'es'iroosi biro he yewuwaas odishin, k'aalaa «Taana ayaw ahisseedritee?» yaagaade hinttenttu sisyiaa ubbaa bolla Geeshsha Ayyaanay wod'd'i oochchay» yaageedda. 30 K'ornnelyoosi hawaadan aggeedda. 45 P'es'iroosanna Yoop'p'eppe yeedda, yaageedda; «Taani hachche oyddu gallassaappe ammanniyaa k'as's'aretteedda Ayihuda ubbatuu kase ha saatiyaan udduppu saatiyaa woosaa ta Ayihuda gidennawantu bollankka Geeshsha Ayaanaa soyin S'oossa woossishin, p'olk'k'iaya mayuwaa imotay gukkeedda diraw maalaletteeddingo. 46 mayyeedda Asay ta sintsaan ek'k'iide, 31 taana, Ayaw gooppe, untunttu dumma dumma k'aalaan k'ornnelyoosa, S'oossay ne woosaa siseedda; neeni haasayishshiinnee S'oossa darotetsaa sabbishshin hiyeesaa maaddiyaawaakkha hassayeedda. 32 Simmi siseeddingo. He wode P'es'iroosi zaariide, 47 «Hawanttu asaa Yoop'p'e kiittaade, Simmooni P'es'iroosa giyaawaa k'ay nuunaadan Geeshsha Ayaanaa akkeeddwantu s'eesissa; Simmooni P'es'iroosi Simmoona giyaa galibbaa s'ammak'ettenaadan, haatsaa untuntta digganaw k'aac'c'iyawaa gollen abbaa doonaan imatsatetsaa danddayiyaawe oonee?» yaageedda. 48 Unttunttu utteedda» yaageedda. 33 Hewaa diraw, taani neekko Yesuusi Kiristtoosa suntsan s'ammak'ettana mala, ellekka kiittaad; neeninne yaadde loytsaadda; simmi untuntta azazeedda; hewaappe guyyiyan, untunttu neeni nuw odanaw S'oossay neena azazeedawaa barenttuna amareeda gallassaa uttana mala, Aa ubbaa sisanaw ha"i nuuni ubbay hawaan S'oossa woosseeddingo.

sintsan de'eetto» yaageedda. 34 P'es'iroosi 11 Yesuusi kiitteeddawantunne Yihudaa ubbaan haasayaa hawaadan yaagi doommeedda; «S'oossay de'yaa ishatuu, Ayihuda gidennawantukka

S'oossa k'aalaa akkeeddawaa siseeddino. waayiyaa geeduwaan laaletteedda ammanniawanttu
2 P'es'iroosi Yerusaalame beedda wode, k'aalaa Ayihudatuwa s'alalaappe attin, haraw
k'as's'aretteedda asatuu aanana palumettiiinde, 3 ittoonne odennaan, Pink'k'e, K'op'iroosanne
Aa, «Neeni k'as's'aretteibeenawanttukko gelaade, Ans's'ookiyaa gakkanaw yuuyyeeddino. 20 Shin
unttuntunna k'umaa maada» yaageeddinno. 4 Shin K'op'iroosappene K'reeenappe yeedda itti itti
P'es'iroosi haneedawaa koyruwaappe doommiide, ammanniyyaa asatuu Ans's'ookiyaa biide, Godaa
maaran maaran hawaadan yaagiide odeedda; 5 Yesuusa wonggalaa mishiraachchuwaa odiidde,
«Taani Yoop'p'e katamaan S'oossa woossishin, taani Giriike asawukka odeeddinno. 21 Godaa wolk'k'ay
Ayyanaan gidaade sas'aa be'aaddi; wolk'k'aama untuntunna de'ee; k'ay c'ora Asay ammanniide,
mayuwaa malatiyaawe oyddu baggana oyk'ettiide, Godaakkoo simmeeddino. 22 Ha yewuu Yerusaalamen
saluwaappe wod'd'iide, taakko yeedda. 6 Hewaa de'iyaa ammanniyyaa asaw sisettina, ammanniyyaa
gidduwaa taani c'adda s'eliliyaa wode, oyddu gedii Asay Barnaabaasa Ans's'ookiyaa kiitteedda. 23
de'iyaa mehiyaa, du'aa, shooshshaa, zariyaanne Barnaabaasi Ans's'ookiyaa beedda wode, S'oossa
kafuwaa be'aaddi. 7 K'ay, «P'es'iroosaa, dendda; aad'd'o keekatetsaa oosuwa be'l'iide nashetteedda;
shukka ma» giyaa k'aalaa taani sisaad. 8 «Shin taani, untunttu ubbay Godan parenttu kumentsaa
«Ta Godaw, hanenna! Tunabay woy sheneyiyaabay wozanaappe min de'anaadan, untuntta zoreedda. 24
ubbakka ta doonaakko shiik'i erenna» gaad. 9 Ayaw gooppe, Barnaabaasi Geeshsha Ayyaanaynne
«K'aalay saluwaappe laa'entsuwaakka, S'oossay ammanuu kumeedda lo'o asaa; he gaasuwaan c'ora
geeshsheedawaa neeni tunaa gooppa» yaagiide Asay Godaakkoo yeeddinno. 25 Hewaappe guyyiyan, taw
zaareedda. 10 «Hewe heezzu gede hanina, Barnaabaasi Saa'oola koyyanaw S'ersseese beedda.
wursetsaan ubbabay saluwaapude gooshetteedda. 26 Yaatiide Saa'oola demmeedda wode, Ans's'ookiyaa
11 He man"iyaan heezzu asatuu K'iisaariyaappe aheedda. Barnaabaasinne Saa'ooli ammanniyyaa
taakko kiitettiide, taani de'iyaa golliyaa gakki asaana itti laytsaa kumentsaa uttiide, c'ora asaa
aggeeddino. 12 Taanikka sid'ennaan untuntunna tamaarisseeddino; kaalliyaawantu Ans's'ookiyaan
baana mala, Geeshsha Ayyaanay taw odeedda. Ammanniyyaa asaa geetettiide, koyro s'eesteeeddinno.
K'ay ha usuppu ishatuu Yoop'p'eppe taananna 27 Nabatuu Yerusaalameppe Ans's'ookiyaa he wode
K'iisaariyaan biina, nuuni K'ornneliyoosa soy geleeddo. wod'd'eeddino. 28 Untunttu giddoppe Agaabooosa
13 Kiitanchchay bare soyin ek'k'iide barena, giyaae denddiide, sa'aa ubbaan wolk'k'aama
«P'es'iroosa geetettiya Simoona s'eesanaw asaa koshay denddanawaa Ayaanaa wolk'k'aan timbbityaa
Yoop'p'e kiitta; neeninne ne golle Asay ubbay odeedda; hewe haneedawae K'alawudeyoosa
attiya k'aalaa I new odanawaa» geedawaa kawutetsaa wodiyaanna. 29 Kaalliyaawantu
K'ornneliyoosi wooti siseeddentto, nuw odeedda. huup'yaan huup'yaan parenttu wolk'k'aa keena
15 «Taani haasayanaw doommiyaawaan Geeshsha miishshaa kessiide, Yihudaan de'iyaa parenttu ishatoo
Ayyaanay koyro nu bolla wod'd'eeddawaadan, maaduwaa yeddanaw k'ofaa k'achcheeddino. 30
untunttu bollaakka wod'd'i aggeedda. 16 Goday, Untunttu hewaadan ootsiide, miishshaa Barnaabaasa
«Yohaannisi haatsaan s'ammak'eedda; shin hinttenttu bollaninne Saa'oola bolla woosa golle c'imato
Geeshsha Ayyaanana s'ammak'ettanita» yaageedda yeddeeddino.

k'aalaa taani hassayaaddi. 17 S'oossay nuw Godaa
Yesuusi Kiristtoosa ammaneeddawanttoo immeedda
imotaa malaa Ayihuda gidennawanttookka k'ay
immooppe, simmi S'oossa digganaw taani oonee?»
yaageedda. 18 Untunttu hawaa siseedda wode
parenttu palumaa aggiide, «Yaatina, S'oossay
Ayihuda gidennawanttukko k'ay nagaraappe simmiide
de'anaadan, untuntta kaac'eedda» yaagiide S'oossa
galateeddino. 19 Iss's'ifaanoosa bolla gakkeedda

12 Kaatiyya Heroodise he wode woosa golle
asaappe amareedawanta waayissuwaa
doomeedda. 2 Yohaannisa ishaa Yaak'ooba
mashshaan wod'iseedda. 3 Hewe Ayihudatuwa
nashechcheedawaa be'l'iide, gujji P'es'iroosakka
oyk'k'eedda; hewe Maagage Ukitsaa Baalaa
bonchchiyaa gallassatuwaan. 4 P'es'iroosa
oyk'k'iide k'achcheedda. Paasigaa Baalaa
Bonchchiyaa gallassatuwaappe guyyiyan, gade

asaa sintsaa aatsanaw k'oppiide, oyddu oyddu bare kushiyan s'orssiide, Goday k'asho golliyaappe wotaadaratu Aa naaganaadan, tammanne usupun Aa wooti kesseeddentto, untunttoo k'onc'c'issi wotaadaratoo aatsiide immeedda. 5 Hewaa diraw, odiide, «Hawaa Yaak'oobawunne ishatoo odite» P'es'iroosi k'asho golliyaan naagettee; shin woosa giide, kesi harasaa beedda. 18 Sa'ay wonteedda golle Asay aw minisiide S'oossaa woessee. 6 wode, P'es'iroosi hak'a bidiggeeddentto giina Heroodise P'es'iroosa asaa sintsaa aatsanaw wotaadaratuwaap giddon daro walassay keseedda. k'oppianaappe kase k'amma, P'es'iroosi laa'u 19 Heroodise P'es'iroosa koyyishshin, I d'ayeedda santsalataan k'ashettiide, laa'u wotaadaratuwaap wode, naagiyaawantta k'oriide, untuntta wod'ana gidduaan gem"i sheedda; naagiyaawanttukka k'asho mala azazeedda; hewaappe guyyiyaan, Yihudaappe golle penggyaan ek'k'iide naagiino. 7 Akekkenaan K'iisaariyaa wod'd'iide, hewaan amareeda wodiyaa de'ishshin, Godaa kiitanchchay hewaan ek'k'i utteedda. 20 Heroodise S'iyoosa asawunne Sidoonaa aggeedda; k'asho gollenkka poo'uu poo'ii aggeedda. asaw loytsi hank'k'etteedda; untunttu gade Asay Kiitanchchay P'es'iroosa miyyiyaa dechchi beegotsiide katsaa Heroodisa gade asaappe demmiyaa diraw, Aa, «Elle dendda» yaageedda; he man"iyaan untunttu ittippe gidiide, Aa golliyaa kaappuwaas santsalatay Aa kushiyaappe wod'd'i aggeedda. Bilass'soosa parenttu bagga ootsiide, sigettana 8 Kiitanchchay Aa, «Ne suriyaa danc'ca; ne mala woossanaw Heeroosidakk beeddino. 21 c'aammaakkaka wotsa» yaagina, P'es'iroosi hewaadan Heroodise sunsetteedda gallassi, bare kawutetsaa ootseedda; kiitanchchay, «Ne mayuwaa mayyaade mayuwaa mayyiide, kawutetsaa oydiyan uttiide, taana kaala» yaageedda. 9 P'es'iroosi k'asho asaw haasayeedda. 22 Asay, «Hawe S'oossaa golliyaappe kesiide, kiitanchchaa kaalleedda; aw k'aalaa; asaa k'aalaa gidenna» yaagiide kooshshaa sas'aa be'iyawaa malateeddappe attin, kiitanchchay d'ok'k'issiide haasayeedda. 23 Heroodise S'oossaa ootsiyaabay tuma gideeddawaa eribeenna. 10 bonchchibeennaa diraw, he man"iyaan Godaa Kiitanchchaynne P'es'iroosi koyro wotaadaraappenne kiitanchchay Aa dechchina, gus'unyaan meetettiide, laa'entso wotaadaraappe aad'd'iide, katamaa afiyya hayk'k'i aggeedda. 24 Shin S'oossaa k'aalay birataa penggyaakkko gakkeeddino; penggyikka dic'c'eenne dari dari bee. 25 Barnnaabaasinne untunttoo barekka dooyetti aggeedda; untunttu Saa'ooli parenttu oosuwa poliide, Mark'k'oossa giyaa kesiide itti ogiyaanna biishshin, kiitanchchay Yohaannisa parenttuna akkiide, Yerusaalameppe ellekka P'es'iroosappe shaaketti aggeedda. 11 simmeeddino.

P'es'iroosi barena gakkeeddabaa akeekiide, «Taana Goday bare kiitanchchaa kiittiide, Heroodisa kushiyaappenne Ayihuda Asay naagi utteedda ubbabaappe ashsheeddawaa ha'i tumu eraad» yaageedda. 12 I hewaa akeekeedda wode, c'ora Asay ittippe shiik'l'iide S'oossaa woossiyaasaa, Mark'k'oossa giyaa Yohaannisa daayi Mayraami soy 13 biide penggyaan s'eesina, itti Roodo giyaa k'oomata dooyyanaw yaaddu. 14 Rooda P'es'iroosa k'aalaa gideeddawaa ereedda wode, barena nashechchina, penggyia dooyyennan guyye wos's'aadde, P'es'iroosi karen ek'k'eeddawaa asaw odaaddu. 15 Asay izo, «Hanne, neeni goyaa» yaageedda. Rooda P'es'iroosa gideeddawaa geeshshaade odaaddu. Untunttu, «Hewe Aa kiitanchchaa» yaageeddino. 16 Shin P'es'iroosi karen s'eesiide aggemaan is's'ina, Asay kariyaa dooyyi, Aa be'iide maalaletteeddin. 17 Shin untunttu c'o'u gaana mala, P'es'iroosi

13 Ans's'oookiyaan de'iyaa ammaniyyaa asaa giddon nabatuunne tamaarissiyaawantu de'iino; untuntukka Barnaabaasa, Karetsa giyaa Simoona, K'ereenappe yeedda Luuk'yoosa, gadiyaa mooddiyyaa Heroodisanna dic'c'eedda Minaahanne Saa'oola. 2 Untunttu Godaw goyinnishshinanne s'oomeishshin, Geeshsha Ayyaanay, «Taani s'eeseedda oosoo Barnnaabaasanne Saa'oola taw dummayite» yaageedda. 3 Untunttu s'oomeeddawaappenne woosseeddawaappe guyyiyaan, parenttu kushiyyaa Barnaabaasa bollaninne Saa'oola bollan wotsiide, untuntta yeddeeddino. 4 Hewaa diraw, Geeshsha Ayyaanay untuntta kiittina, Seeluuk'iyaa wod'd'eeddino; hewaappe Wonggiriyaan gelide, K'op'iroosa haatsaani dooddetteeddasaa beeddino. 5 Untunttu Silmaana gakkiide, Ayihuda woosa golletuwaan S'oossaa k'aalaa oodeeddino; untuntta maaddanaw Yohaannisi untuntunna de'ee.

6 Unttunttu K'op'iroosa haatsaan dooddetteedda unttunttu gadiyaa bare asaa laatiseedda. 20 sa'aa ubbaa P'aafu gakkanaw yuuyyiide, nabiyya Hewaappe guyyiyaan, nabiyya Saameela wodiyaa itti worddanchchaa, Ayihuda asaa Bar-Yesuusa gakkanaw, oyddu s'eetanne ishatamu laytsaa giyaa shareechchuwa demmeeddino. 7 He keenaa daannatuwaa unttunttoo immeedda. 21 shareechchuu gadiyaa mooddiyaa Sarggiyoosa Hewaappe guyyiyaan, unttunttu barenttoo kaatiyaa P'awuloosa giyaa akeekanchcha bitaniyaanna immana mala woossina, S'oossay Biinyaama de'ee. Sarggiyoosa P'awuloosa Barnnaabaasanne zariyaappe K'iisa na'aa Saa'oola oytamu laytsaw Saa'oola barekko s'eesiide, S'oossaa k'aalaa kaatetana mala, unttunttoo immeedda. 22 S'oossay sisanaw koyyeeda. 8 Shin shareechchuwa Saa'oola shaareeddawaappe guyyiyaan, unttunttu Elimasi (Giriike k'aalaan hewe Aa suntsaa) gadiyaa bolla Daawite kaatetana mala, Aa dentseedula; mooddiyaaawaa ammanuwaa digganaw koyyiide, Daawiteebaa markkattiidde, «Taani koyyiya ubbabaa unttunttu haasaya p'alk'k'eenda. 9 Shin P'awuloosa ta wozanaadan ootsiyaa Issey na'aa Daawita giyaa Saa'ooli barenan Geeshsha Ayyaanay kumina, demmaad» yaageedda. 23 «S'oossay, «Taani Daawita shareechchuwa c'addi s'eelliide, 10 Aa, «Laa ha zariyaappe Israa'eeliyya asaa ashshiyaawaa ahana» s'alahiyya kaappuwa na'aw, genetetsay ubbayinne k'aalaa geleeddawaadankka, Yesuusa aheedda. iitatsay ubbay kumeeddawoo, s'illotetsaa ubbaa 24 Yesuusi yaanaappe kase Israa'eeliyya Asay morkkew, Godaa ogiyya suuriyya geellayiyaawaa ubbay barenttu nagaraappe simmiide s'ammak'ettana aggikkii? 11 Be'a; ha'i Godaa kushii ne bolla de'ee; mala, Yohaannisi k'aalaa odeedda. 25 K'ay neeni k'ook'a gidana; amareeda wodii gakkanaw, Yohaannisi bare oosuwaa wurssana hanilidde aawaa poo'uwa be'akkä» yaageedda. He man'iyan asaa, «Taana oona giide k'oppitiie? Taani hintte shaannochchaynne d'umay Aa ayifiyya goozina, naagiyawaa gidikke; shin be'ite, Aa gediyya bare kushiyaa oyk'k'iide, kaaletsiyaa uraa koyyiide c'aammaa k'ashuwaakka gediyaappe billanaw taw yuuyyeeda. 12 He wode gadiyaa mooddiyaawe bessenawe taappe guyyenna yee» yaageedda. hewaa be'eenda wode, Goday tamaarissiyaawaan 26 «Taanaadan ammaniyaawanttoo, Abraahaame maalalettiide ammaneedda. 13 P'awuloosinne zeretsatoo, k'ay hawaan Ayihuda gidennawanttoo aanana de'iyaawantu P'aafuppe denddiide, S'oossaw yayyiyaawanttoo, ha atotetsaa k'aalay nuw P'inifiliyaan de'iya P'ergge wonggiriyaan beeddino; kiitetteedda. 27 Ayaw gooppe, Yerusaalamen de'iya Yohaannisi untunttuppe shaaketti, Yerusaalamе asaynne unttunttu kaappatuu Yesuusanne Sambbata simmeeda. 14 Shin unttunttu P'erggeppa aad'd'iide, gallassaa ubbaan nabbabettiya nabatuwaa k'aalaa P'iisiidiyan de'iya Ans's'ookiyya gakkeeddino; akeekibeenna diraw, Aa bolla pirddiide, nabatuwaa Sambbata gallassan Ayihuda woosa golle gelide k'aalaa poleeddino. 28 Yesuusa wod'isanaw itti utteddino. 15 Muse higgiinne nabatuwaa mas'aafay gaasukka unttunttoo beettenaan is's'ina, P'ilas'oso nababetteeddawaappe guyyiyaan, Ayihuda woosa Aa wod'ana mala wooseeddino. 29 «Unttunttu golle kaappatuu, «Nu ishatoo asaa minisiyya Yesuusabay S'oossaa Mas'aafan s'aafetteeddawaa k'aalay hinttenttoo de'oppe, asaw haasyeerkitee» ubbaa poleedda wode, mask'k'aliyaappe Aa wotsiide yaagiide unttunttoo kiitteeddio. 16 P'awuloosi moogeeddino. 30 Shin S'oossay hayk'uwaappe denddi ek'k'iide, bare kushiyen s'orssiide, hawaadan Yesuusa dentseedula. 31 Hewaappe guyyiyaan I yaageedda; «Israa'eeliyya asatoo, S'oossaw barenanna Galilaappe Yerusaalamе yeedda asatoo yayyiyaawanttoo sisite. 17 Ha Israa'eeliyya asaa c'ora gallassaa beetteedda unttunttu ha'i aabaa S'oossay nu aawotuwaa dooriide, Gibbs' gadiyan asaw markkattiino. 32 «S'oossay nu aawaatoo imatsatetsaan unttunttu de'ishshin, unttuntta immana geedda wonggalaa mishiraachchuwa c'orisseedda; bare wolk'k'aama wolk'k'aankka nuuni hinttenttoo odeetto. 33 Daawite Mazimuriyaa Gibbs' gadiyaappe unttuntta kesseedda. 18 Mas'aafan laa'entso shemppuwaan, «Neeni Ta Bazzuwaan oytamu laytsaa keenaa nu aawotuwaa Na'aa. Hachche Taani ne Aawuwaan gidaaddi» I danddayeedda. 19 Kanaane giyaa gadiyan geetettiide s'aafetteeddawaadan, S'oossay Yesuusa Ayihuda gidenna laappu kawutetsaa d'ayissiide, dentsiide, nu aawaatoo immana geeddawaa nuw

unttunttu naanaw poleedda. 34 Laa'entsuwaa I bonchcheeddino; k'ay med'inaa de'oo dooretteedda hayk'enna mala, hayk'uwaappe Aa dentseeddawoo ubbay ammaneeddino. (aiōnios g166) 49 Godaa S'oossay, «Taani Daawitew immana geedda k'aalay he gadiyaa ubbaa gakkeedda. 50 Shin ammanetteeda geeshsha anjuuwaa hinttenttoo Ayihudatuu S'oossaw goyinniyya bonchchetteedda immana» yaagiide haasayeedda. 35 Hewaa diraw, mac'c'awantanne katamaan de'iyaa wolk'kaama Mazimuriyya Mas'aafaan harasaan k'ay, «Ne asatuwaa P'awuloosa bollaninne Barnaabaasa Geeshsha Na'aa anhaakka musissakka» yaageedda. bolla dentsetsina, asatuu untunttu yederssuwaa 36 Ayaw gooppe, Daawite bare wodiyaan S'oossaa doommiide, parenttu gadiyaappe keseeddino. 51 Shin k'ofaa ootseeddawaappe guyyiyan hayk'k'iide, Yesuusi kiitteeddawantuunttua is's'iyaawanttoo bare aawotuwaana hayk'k'i museedda. 37 Shin malaataa gidana mala, parenttu gediyaappe baanaa S'oossay hayk'uwaappe dentseeddawe musibeenna. shoc'iide, Ik'ooniyoone katamaa beeddino. 52 38 «Hewaa diraw, taanaadan ammaniyaawanttoo, K'ay Ans's'ookiyaan de'iyaa kaalliyaaawanttunkka nagaraa atto geetetteeddae hinttenttoo Yesuusa Geeshsha Ayyaanaynne nashechchay kumeedda. baggana odetteeddaawenne, Muse higgiyan s'llanaw hinttenttoo danddayettena ubbabaappe aan ammaniyya ubbay s'llanawe hinttenttoo eretto. 40 Hewaa diraw, nabatuu geeddawe hintte bolla gakkenna mala naagettite; 41 «S'oossay geeddabaa k'ilic'yawaanttoo, be'ite; haray atto itti uray hinttenttoo odinttokka, hintte ammanenna oosuwaan taani hinttenttu wodiyaan, ootsiyya diraw, poora giite; hayk'k'ite» geeddino» yaageedda. 42 P'awuloosinne Barnaabaasi Ayihuda woosa golliyapape kesishshin, Asay untunttu laa'entsuwaa Sambbatankka hewaa gujiide odana mala woosseeddino. 43 Shiik'uu laaletteeddaawappe guyyiyan, c'ora Ayihudatuunne Ayihudatuwaam ammanuwaan geliide S'oossaw yayyiya c'oratuu, P'awuloosanne Barnaabaasa kaalleeddino; Yesuusi kiitteeddawantu S'oossaa aad'd'o keekatetsaan min de'ana mala, untunttoo odiide miniseeddino. 44 Laa'entsuwaa Sambataan amareeda asatuwaappe attin, katamaa Asay ubbay S'oossaa k'aalaa sisanaw shiik'eedda. 45 Shin Ayihudatuu c'ora asaa be'eedda wode, P'awuloosa k'anaateeddino; Aa haasayaa p'alk'k'iide, Aa boreeddino. 46 P'awuloosinne Barnaabaasi s'aliiide, «S'oossaa k'aalay kasettiide hinttenttoo odettanaw koshshee; shin k'aalaa hintte is'seedda dirawunne med'inaa de'uwaan akkanaw hinttenttoo bessena giide, hintte hinttenttu huup'iyan pirddeedda diraw, be'ite, nuuni Ayihuda gidennawanttukko simmeetto. (aiōnios g166) 47 Ayaw gooppe, Goday nuuna, «Asay ubbay hintte baggana attana mala, hinttenttaa, Ayihuda gidennawanttoo poo'uwaan ootsaad» yaagi azazeedda» yaageedda. 48 Ayihuda gidennawanttu hewaa siseedda wode, nashettiide S'oossaa k'aalaa bonchcheeddino; k'ay med'inaa de'oo dooretteedda ubbay ammaneeddino. (aiōnios g166) 49 Godaa S'oossay, «Taani Daawitew immana geedda k'aalay he gadiyaa ubbaa gakkeedda. 50 Shin ammanetteeda geeshsha anjuuwaa hinttenttoo Ayihudatuu S'oossaw goyinniyya bonchchetteedda immana» yaagiide haasayeedda. 35 Hewaa diraw, mac'c'awantanne katamaan de'iyaa wolk'kaama Mazimuriyya Mas'aafaan harasaan k'ay, «Ne asatuwaa P'awuloosa bollaninne Barnaabaasa Geeshsha Na'aa anhaakka musissakka» yaageedda. bolla dentsetsina, asatuu untunttu yederssuwaa 36 Ayaw gooppe, Daawite bare wodiyaan S'oossaa doommiide, parenttu gadiyaappe keseeddino. 51 Shin k'ofaa ootseeddawaappe guyyiyan hayk'k'iide, Yesuusi kiitteeddawantuunttua is's'iyaawanttoo bare aawotuwaana hayk'k'i museedda. 37 Shin malaataa gidana mala, parenttu gediyaappe baanaa S'oossay hayk'uwaappe dentseeddawe musibeenna. shoc'iide, Ik'ooniyoone katamaa beeddino. 52 38 «Hewaa diraw, taanaadan ammaniyaawanttoo, K'ay Ans's'ookiyaan de'iyaa kaalliyaaawanttunkka nagaraa atto geetetteeddae hinttenttoo Yesuusa Geeshsha Ayyaanaynne nashechchay kumeedda.

14 Kasewaadankka P'awuloosinne Barnaabaasi Ik'ooniyoonen Ayihudatuwa woosa golle geliide, k'aalaa odeeddino; hewaappe guyyiyan c'ora Ayihudatuunne Ayihuda gidennawanttu ammaneeddino. 2 Shin ammanibeenna Ayihudatuu Ayihuda gidennawanttu wozanaa laammiide, ishatuwaa bolla hank'k'etseeddino. 3 Yesuusi kiitteeddawantu hewaan daro wodiyaa gam"eeddino; untunttu Godaabaa yayyenaan odeeddino; Goday malaataanne ooratsabaa untunttu ootsana mala, untunttoo wolk'k'aa immeeddaan bare aad'd'o keekatetsaa k'aalaabay tuma gideeddaa markkatteedda. 4 Shin katamaa Asay shaaketti, baggay Ayihudatuwaakko, baggay Yesuusi kiitteeddawantuukko simmeedino. 5 Ayihuda gidennawanttunne Ayihudatuu parenttu kaappatuwaanna ittippe Yesuusi kiitteeddawantu k'ohanawunne shuchchaan c'addanaw k'oppeedda wode, 6 Yesuusi kiitteeddawantu hewaa eriide, Liss's'iraanne Derbbe geetettiya Lik'aa'oonyiaa katamatuwaanne untunttu heeraan de'iyaa gadiyaa bi aggeeddino; 7 hewaan wonggalaa mishiraachchuwaan odiino. 8 Bare daayi uluwaappe yelettoodekke doommiide, laa"u gedii silina, ubbakka hamettena itti bitanii Liss's'iraan de'ee. 9 He bitanii P'awuloosi odishin sise; P'awuloosi Aa c'addi s'eelliyya wode, pas'anaw aw ammanuu de'iyawaa be'ide, 10 kooshshaa d'ok'k'issiide Aa, «Sitti gaade ne gediyaan ek'k'a» yaageedda; guppi denddiide, hametaa doommeedda. 11 P'awuloosi ootseeddawaa Asay be'ide, bare kooshshaa Lik'aa'oonyiaa k'aalaan d'ok'k'u ootsiide, «S'oossatuu asaa malatiide nuukko wod'd'eeddino» yaageedda. 12 Asay Barnaabaasa, «Diyya» giide,

P'awuloosi haasayaw waannatiyaa diraw, Aa, beeddino. 26 Hewaappe untunttu barenttu poleedda «Hemeesa» giide suntseedda. 13 Geeshsha oosuwaan diraw, Asay untunttu hadaraa S'oossaan Gollii katamaa matan de'iyyaa Diyaa k'eessaynne aad'd'o keekatetsaw immeedda Ans's'ookiyaa Asay korumatuwaanne darii lo"iyaa c'iishshatuwaan Markkabiyaan simmeeddino. 27 Ans's'ookiyaa Yesuusi kiitteeddawanttoo yarshshuwaa yarshshanaw gakkeedda wode ammaniyaa asaa shiishshiide, koyyiide, penggiyaa aheeddino. 14 Shin Yesuusi S'oossay barenttuna ittippe ootseedda ubbabaanne, kiitteeda Barnnaabaasinne P'awuloosi hewaa Ayihuda gidenna Asay ammanana mala, untunttoo siseedda wode barenttu mayuwaan peed'lide, asaa penggiyaa dooyyeeddawaa, asaw odeeddino. 28 giddo wos's'iide, 15 barenttu kooshshaa d'ok'k'u Yaatiide hewaan kaalliyawantunna daro wodiyaa ootsiide, hawaadan yaageeddino; «Asaw, hawaa ayaw gam"eeddino.

ootsiitee? Nuunikka hinttenttuwaadan med'etteedda asaa; ha patsenna yewuwaappe saluwaanne sa'aa, abbaanne untunttu giddon de'iyyaa ubbabaa med'd'eedda de'uwaa S'oossaakkoo hintte simmana mala, hinttenttoo nuuni wonggalaa mishiraachchuwaan odeetto. 16 I beni asaa zeretsay ubbay barenttu ogiyyaa baana mala yeddi aggeedda. 17 Hinttenttoo iraa saluwaappe bukisseedda; katsaakka I wodiyaa immeedda; k'ay k'umaa immiide, hinttentta loytsi nashechchee; yaatiide hinttenttoo lo"obaa ootsiide, ubbaa wodekka barew markkaa d'ayibeenna» yaageeddino. 18 Yesuusi kiitteeddawanttu hewaa giide, barenttoo Asay yarshshenna mala, metootiide diggeeddino. 19 Ans's'ookiyaappenne Ik'ooniyonepppe yeedda Ayihudatuu asaa barenttu bagga zaariide, shuchchaan P'awuloosa c'addeeddino; untunttoo hayk'keeddawaa malatina, katamaappe karew Aa goochchi kesseeddino. 20 Shin kaalliyawanttu Aa matan yuuyyi aad'd'iide ek'kishshin, I denddiide, katamaa geleedda. Wonttetsa gallassi Barinabaasanna ittippe Derbbe beedda. 21 Untunttu Derbbe katamaan wonggalaa mishiraachchuwaan odiide, c'ora Asay Yesuusa ammanana mala ootseeddawaappe guyyiyaan, Liss's'iraa, Ik'ooniyoonenne P'iisiidyan de'iyyaa Ans's'ookiyaa simmeeddino; yaatiide hewaan kaalliyawanttu minisiiddenne untunttu ammanuwaan min de'ana mala zoriide, «Nuuni S'oossaan kawutetsaa gelanaw loytsi waayettana bessee» yaageeddino. 23 K'ay ammaniyawanttoo de'iyyaa saan de'iyyaa saan c'imatuwaan dooriide, s'oomeeddawaappenne wosseeddawaappe guyyiyaan, untunttu ammaneedda Godaw untunttu hadaraa immeeddino. 24 P'iisiidyan gadiyaappe aad'd'iide, P'inifiliyaa yeeddino; 25 P'erggen k'aalaa odeddawaappe guyyiyaan, As'aaliyaa

15 Itti itti asatuu Yihudaappe Ans's'ookiyaa wod'd'iide, «Muse wogaadan, hintte k'as's'rettennawaa gidooppe, attanaw danddaykkita» yaagiide ishatuwaa tamaarissuwaa doommeeddino. 2 P'awuloosinne Barnaabaasi untuntunna darssi walak'ettiide palumettina, Ans's'ookiyaan de'iyyaa itti itti hara asatuu he palumaa diraw, P'awuloosannanne Barinabaasanna Yerusaalamet biide, Yesuusi kiitteeddawantunnanne c'imatuwaanna gakettanaw k'ofay K'ashetteedda. 3 Ammaniyaa asatuu untuntta kiitiide ogiyan maaddishshin, Ayihuda gidennawantu S'oossaakkoo simmeeddawaa odiide, Pink'k'iyannanne Sammaariyaanna aad'd'eedding; hewe ishatuwaa ubbaa loytsi nashechcheedda. 4 Untunttu Yerusaalamet gakkeedda wode, ammaniyawanttu, Yesuusi kiitteeddawantunne c'imatuu untuntta mokkeeddino; S'oossay barenttun ootseeddawaa ubbaa odeddino. 5 Shin Parisaawatuwaan baggappe ammaneedda itti itti asatuu denddi ek'k'iide, «Hinttenttu untuntta k'as's'aranawunne Muse higgiyyaa naagana mala azazanaw bessee» yaageeddino. 6 Yesuusi kiitteeddawantunne c'imatuu hewaa zorettanaw shiik'eeddino. 7 Loytsi haasayeeddawaappe guyyiyaan, P'es'iroosi denddi ek'k'iide, untuntta hawaadan yaageedda; «Taanaadan ammaniyawanttoo, Ayihuda gidennawantu wonggalaa mishiraachchuwaan k'aalaa ta doonaappe sisiide ammanana mala, taana S'oossay hintte giddoppe beni dooreeddawaa hinttenttu eriita. 8 Asaa wozanaa eriyaa S'oossay Geeshsha Ayaanaa nuw immeeddawaadan, untunttookka immiide tumayeedda. 9 Untunttu ammaneedda diraw, I untunttu wozanaa geeshshiide, nu gidduwaaninne untunttu gidduwaan dummatetsaa wotsibeenna. 10 Hewaa diraw, nu aawotuunne

nuuni tookkanaw danddayibeenna wolk'k'aama nu sarotaa kiitteetto. 24 «Nuuni azazibeena asatuu tookkuuwa kaalliyawantu morggiyaan wotsiide, nu giddoppe biide, «Hinttenttu k'as's'rettanawunne ha'i hintte ayaw S'oossa paac'c'iitee? 11 Shin Muse higgiyaa naaganaw bessee» giide, hinttentta Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsaan metootseeddawaanee yiloyeeddawaa sisiide, untunttu atteeddawaadan, nuunikka atteeddawaa 25 nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa suntsaa ammaneetto» yaageedda. 12 Asay ubbay c'o'u diraw, barenttu shemppuwaa oleedda nuuni giide, Barnnaabaasinne P'awuloosi Ayihuda gidenna siik'iya Barnnaabaasannanne P'awuloosanna asaa giddon barenttu baggana S'oossay ootseedda dooretteedda asatuuwa hinttenttukko kiittanaw malaataanne ooratsabaa ubbaa odishin sisiee. 13 itti wozanaan nu k'ofaa k'achcheeddo. 27 Unttunttu haasaya wursseeddawaappe guyyiyan, Hewaa diraw, nuuni s'aafeeddawaa untunttu Yaak'oobi hawaadan yaagiide zaareedda; «Ishatoo, barenttu huup'ew barenttu doonaan hinttenttoo taani giyaawaa sisite. 14 S'oossay Ayihuda odana mala, Yihudaanne Sillaasa kiitteedo. gidennawantu giddoppe barew haniyaa asaa 28 «Ayaw gooppe, eek'aw yarshsheeddawaa akkanaw Ayihuda gidennawantu koyro wooti mooppite; suutsaa ushoppite; bakkuteedda k'oppeeddentto Simooni odeeenda. 15 Nabiyyaa mehiyaa ashuwaa mooppite; woshummoppite. k'aalay hawaanna giigee; Goday daro wodiyapape Ha koshshiawanttuppe attin, hara dees'iaya doommiide, asaa hawaii erissiide, S'oossa yewuwa hinttentta toossenna mala, nuuninne Mas'aafan hawaadan yaageedda; «Hawaappe Geeshsha Ayyaanay yewuwa eeno giide akkeeddo; guyyiyan, sa'an de'iyyaa hara Asay ubbay, tawaa ha ubbabaappe hintte huup'yyaa naagooppe, gidanaw, taani s'eeseedda Ayihuda gidenna Asay hinttenttu lo"obaa ootsiita. Simmi saro de'ite» ubbay, Godaa koyyana mala, taani simmana. yaageeddino. 30 Hewaa diraw, kiitetteeddwanttu Taani kolettiide kunddeedda golliyaadan, haneedda moyzzetti, Ans's'ookiya wod'd'iide, ammanniyya asaa Daawite kawutetsaa dentsana. Koletteeddwakaakka shiishshiide, dabddaabbiyya asaw immeeddino. 31 zaaraade kees's'ana; taani laa'entsuwaan Aa essana» Unttunttu he minisiyyaa dabddaabbiyya nababeedda yaageedda. (aiōn g165) 19 «Hewaa diraw, ta k'ofaa wode, nashetteeddingo. 32 K'ay Yihudaynne gidooppe, Ayihuda gidennawanttuppe S'oossaakkoo Sillaase barenttu huup'ew nabatuwaan gidiyaa simmiyawantta nuuni metootsanaw koshshenna. diraw, ishatuuwa loytsi mak'k'iide miniseeddino. 20 Shin untunttu eek'aani tuneeddawaa meenna 33 Unttunttu Ans's'ookiyaan amareeda gallassaa mala, woshummenna mala, bakkuteedda mehiyaa utteeddawaappe guyyiyan, ishatuu sarotetsaan ashuwaa meenna malanne suutsaa ushenna mala, moyzina, barenttu kiitteeeddawanttukko simmeeddino. untunttoo nuuni dabddaabbiyya s'aafanaw koshshee. 34 Shin Sillaase yaan attanaw bare k'ofaa 21 Ayaw gooppe, Muse higgiyaa kase yeletaappe k'achcheedda. 35 K'ay P'awuloosinne Barnaabaasi doommiide Sambbataan Sambbataan Ayihuda woosa hara c'ora asatuwaana ittippe Godaa k'aalaa golletwuuaan nabbabiidde, Aa k'aalaa katamaa ubbaan tamaarissiiddenne wonggalaa mishiraachchuwaa odiyaawantu de'iino» yaageedda. 22 Hewaappe odiidde, Ans's'ookiyaan utteeddino. 36 Amareeda guyyiyan, Yesuusi kiitteeeddawanttunne c'imatuu gallassaappe guyyiyan, P'awuloosi Barnaabaasa, woosa golle asaa ubbaanna ittippe barenttu giddoppe «Nuuni Godaa k'aalaa odeeenda katamaa ubbaan amareeda asatuwaan dooriide, P'awuloosannanne nu ishatuu wooti de'iinontto, guyye simmiide, Barinabaasanna Ans's'ookiya yeddanaw k'ofaa s'omoos be'oytte» yaageedda. 37 Hewaappe guyye k'achcheeddingo; untunttu daro bonchchetteedda Barnaabaasi Mark'k'oossa geetettiyya Yohaannisa laa"u asatuwaan Barssaabaa geetettiyya Yihudaanne barenttuna afanaw koyyeedda. 38 Shin P'awuloosi Sillaasa dooreeddino. 23 Yaatiide hawaadan giyaa Mark'k'oossa barenttuna afanaw koyyibeenna; ayaw dabddaabbiyya s'aafiide, untunttu bolla kiitteeeddino; gooppe, I untunttuppe P'inifiliyaan shaaketteedda; «Nuuni Yesuusi kiitteeeddawanttunne c'imatuu k'ay untunttunna oosoo bibeena. 39 Unttunttu hintte ishatuu, Ans's'ookiyaan, Sooriyaaninne gidduwaan lo"enна walassay kesina, ittuu ittuwaappe Kilk'k'iyan de'iyyaa Ayihuda bagga gidenna ishatoo shaaketteedda; Barnaabaasi Mark'k'oossa akkiide,

markkabiyaan K'op'iroosa beedda. 40 Shin P'awuloosi zal"iyaa mishiratta, nuuni odiyaawaa sisaaddu; Sillaasa akkina, ishatuu Aa hadaraa S'oossa P'awuloosi odiyaawaakka iza sisana mala S'oossay I aad'd'o keekatetsaw immeeddawaappe guyyiyaan wozanaa dooyeedda. 15 Liidiya bare soy asaana beedda. 41 Yaatiide ammanniyya asatuwa minisiide, ittippe s'ammak'etteeddawaappe guyyiyaan nuuna, Sooriyannanne Kilk'k'iyaanna aad'd'eedda.

«Hinttenttu taana Godaa tumatetsaan ammanaw giide k'oppooppe, ta soyin de'ishshite» gaade woossaaddu; minisaade shoobbaaddu. 16 Nuuni S'oossa woossiyaasaa biishshin, iita ayyaanay izi bolla ak'ina kaayiyaa itti k'ooma naatta nuunanna gakettaaddu; he naatta kaayaade daro miishshaa bare godatoo demmaaddu. 17 Gakettaade P'awuloosanne nuuna kaalaadde, «Hawantu hinttenttoo attana ogiyya odiyawanttu, Ubbaappe Bolla S'oossa ayiletuwaa» gaade kooshshaa d'ok'k'u ootsaade haasaway. 18 Ubbaa gallassi hewaadan gaw; shin P'awuloosi yilotide guyye simmi, he iita ayaanaa, «Neneen iippe kesana mala Yesuusi Kiristtoosa suntsan neena azazay» yaageedda; he man"iyaa iita ayyaanay iippe kesi aggeedda. 19 Shin izi godatuu barenttu miishshaa demmanna ogii d'ayeeddawaa be'iide, P'awuloosanne Sillaasa oyk'k'iide, geyaa sa'aan de'iyaa daannatuwaa sintsa goochchi kesseeddino. 20 Daannatuwaa sintsa untunttu afiide, «Hawantu Ayihuda asaa gidiide, nu katamaa asaa loytsi metootsiino. 21 Nuuni Roome gadiyya asaa gidiide, akkanawunne ootsanaw woga gidennabaa tamaarissiino» yaageeddino. 22 Asay itti bagga gidiide, P'awuloosa bollaninne Sillaasa bolla denddeeda; daannatuukka untunttu mayuwaa k'aari akkiide, s'am"aan untuntta shoc'ana mala azazeeddino. 23 Untunttu darssi wad'd'eeddawaappe guyyiyaan, k'asho golliyaan yeggeeddino. K'asho golliyaan naagiyaawekka untuntta minisi naaganaadan azazeeddino. 24 K'asho golliyaan naagiyaawe he azazuwa akkiide, P'awuloosanne Sillaasa k'asho golliyaan k'ol'o gelissedda; untunttu gediyaakka mitsaanna gatsi daras'iide k'achcheedda. 25 Shin k'amma bilae gidiyya heeraan P'awuloosinne Sillaase S'oossa woossiide, mazimuriyya yes's'iide S'oossa galatiino; k'ashetto Asay untunttu giyaawaa sisee. 26 K'asho golliyaan s'ap'uu k'aas's'ana gakkanaa wozanaa aatsenan biittay darssi k'aas's'eedda; he man"iyaa penggiikka ubbay dooyetti aggina, k'ashetteedda asaa ubbaa santsalatay biletta wod'd'eedda. 27 K'asho golliyaan naagiyaawe gem"ishuwaappe beegottiyya wode, k'asho golliyaan penggiikka ubbay dooyetteeddwaa be'iide, k'ashetto

16 P'awuloosi k'ay Derbbenne Liss's'iraan beedda; hewaan S'imootosa geetettiyya kaalliyaa, itti ammanniyya Ayihuda mishiratti na'ay de'ee; Aa aabbu Giriike asaa. 2 Liss's'iraaninne Ik'ooniyoonen de'iyaa ishatuu S'imootosabaa loytsi markatteeddino. 3 P'awuloosi Aa S'imootosa barenanna afanaw koyyiide, Aa aabbu Giriike asaa gideeddawaa hewaan de'iyaa Ayihuda ubbay eriyaa diraw, Aa oyk'k'iide k'as's'reedda. 4 Untunttu katamatuwaanna biidde, Yesuusi kiitteedda Yerusaalamen de'iyawanttunne c'imattu wotsedda higgiyya ammanniyyawanttu naagana mala, untunttoo odiidde aad'd'eeddingo. 5 Hewaa diraw, ammanniyyawanttu ammanuwaan min, payduwaankka gallassaappe gallassan dari dari beeddino. 6 Iisiyan k'aala odenna mala, Geeshsha Ayyaanay untuntta diggeedda diraw, Pirrgiyya gadiyaannanne Galaatiyya gadiyaanna aad'd'eeddingo. 7 Untunttu Miisiyya zawaan gakkeedda wode, Biitaniyya baanaw koyyeeddino; shin Yesuusa Ayyaanay untuntta diggeedda. 8 Hewaa diraw, untunttu Miisiyya mataanna aad'd'iide, S'iro'aadaa wod'd'eeddingo. 9 P'awuloosi k'amma sas'aan itti Mak'idooniyya bitanii barena, «Mak'idooniyya pinnaade nuuna maaddaarikkii» yaagiidde ek'k'i woossishin be'eedda. 10 Sas'aa I be'eeddawaappe guyyiyaan, nuuni ellekka Mak'idooniyya baanaw koyyeeddo; ayaw gooppe, wonggalaa mishiraachchuwa yaan de'iyaa asaw odanaw, S'oossay nuuna s'eeseeddawaa nuw malatedda. 11 Hewaa diraw, S'iro'aadappe denddiide, sitti giide markkabiyaan Saamootiraak'e beeddo; wontetsa gallassi Naap'p'ule beeddo. 12 Hewaappe Pilip'p'isivoosa beeddo; Pilip'p'isivoosi Mak'idooniyya biittaw huup'e katamaa; k'ay Roome Asay de'iyaa katamaa; nuuni he katamaan amareeda gallassaa utteedo. 13 Sambbata gallassi, katamaappe gas'aan shaafaa doonaan Ayihudatu S'oossa woossiyaan sa'ay de'iyawaa akeekiide beeddo; hewaan uttiide shiik'eedda mac'c'a asaw k'aala odeereddo. 14 Itti Liidiya geetettewunna, Tiyaas'iroona katamaappe yaade S'oossa ammanewunna, zo'o mayuwaa

Asay kessi akkiide bidiggeeddawaa aw malatina, waayiyaa akkanawunne hayk'uwaappe denddanaw barena wod'anaw k'oppiide, c'ubiyyaa akkeedda. 28 bessiyaawaa untuntuttoo billiide odiiddinne tuma Shin P'awuloosi kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Neeni gideeddawaakka untuntutta erissiidde, »Yesuusi ha neena ayaanne ootsoppa; ayaw gooppe, nuuni taani hinttenttoo odiyaawe Kiristtoosa» yaagee. 4 ubbay hawaan de'eetto» yaageedda. 29 K'asho Unttuntuppe ituu ituu yewuu tuma gideeddawaa golliyaa naagiyaawe s'omppiyyaa woossi akkiide, akeekiide, P'awuloosannanne Sillaasenna ellekka k'o'l'o wos'seedda; kokkoriidde P'awuloosa gaketteeddino; hawaadankka, S'oossaw goyinniyyaa sintsaaninne Sillaase sintsan gufanneedda; 30 c'ora Giriike asaynne c'ora bonchchetteedda untuntutta kare kessiide, «Ta godatoo, taani attanaw mac'c'awantu, P'awuloosannanne Sillaasenna ayaa ootsana bessii?» yaageedda. 31 P'awuloosinne gaketteeddino. 5 Shin Ayihudatuu k'anaatiide, itti itti Sillaase Aa, «Godaa Yesuusi Kiristtoosa ammana; oosuu bayinna iita asatuwaa k'oc'aappe shiishshiide neeni attana; ne soy asaykka» yaageeddino. 32 katamaa asaa walasseeddino; P'awuloosanne Unttuntu awunne Aa soyin de'iyyaa ubbaw Godaa Sillaasa asaakko kessana mala koyyiide, Yaasoona k'aalaa odeeddino. 33 K'amma he saatiyankka k'asho golliyya dooddeeddino. 6 P'awuloosinne Sillaase golliyaa naagiyaawe untuntutta afiide untuntutu maytsaa untunttoo beettenaan is's'ina, Yaasoonanne itti meec'eedda; he man"yaan bare soy asaa ubbaanna itti ishatuwaa katamaa kaappatuwaakko afiide, s'ammak'etti aggeedda. 34 P'awuloosanne Sillaasa «Hawantu gadiyya ubbaa metootseeddawantu, pude bare soy afiide, untunttoo k'umaa aatseedda; hawaakka yeeddino. 7 Yaatina Yaasooni untuntta I bare soy asaa ubbaanna S'oossaa ammaneedda bare soyin wotseedda; hawantu ubbay, »Yesuusa diraw, nashetteedda. 35 Wonttina daannatuu, «He giyaa hara kaatii de'ee» giide K'eesaare azazuwaa asatuwaa billa» yaagiide, polisiyya kaappatuwa minisiino» yaagiide, kooshshaa d'ok'k'issiide aakko kiitteeddino. 36 Hewaappe guyye k'asho golliyya haasayeeddino. 8 Shiik'eedda asaynne katamaa naagiyaawe, «Hinttentu biletana mala, daannatuu kaappatuu hewaa sisiide metooteeddino. 9 taw kiitteeddino; simmi ha"i kesiide sarotetsaan biite» Kaappatuu Yaasoonanne haratuwaa waasiyaan yaagiide he kiitaa P'awuloosaw odeedda. 37 Shin billeeddino. 10 Ammanniawantu P'awuloosanne P'awuloosi he polisiyya kaappatuwa, «Nuuni Roome Sillaasa sa'ay k'ammiyaawaan ellekka Beeriyyaa gade asaa gidishin, untunttu nuuna pirdday baynnaan yeddeeddino. Yaa gakkiide, Ayihuda woosa golle asaa sintsan wad'd'iide, k'asho golliyaan yeggeeddino. geleeddino. 11 Beeriyyaa asatuu Teselonk'ken de'iyyaa Ha"i nuuna geeman kessi yeddiinoo? Hanenna; asatuwaappekka aad'd'i dooyetto wozanay de'iyyaa untunttu parenttu huup'ew yiide, nuuna kessino» diraw, «P'awuloosi geeddawe tumenttonne» yaagiide, yaageedda. 38 Polisiyya kaappatuu daannatoo hewaa ubbaa gallassi S'oossaa Mas'aafatuwaa tamaariidde, odina, P'awuloosinne Sillaase Roome gade asaa k'aalaa kumentsaa laamotaan akkeedda. 12 gideeddawaa siseedda wode, yayyeeddino. 39 Hewaa diraw, untuntuppe c'oratuu, Giriikatuwaappe diraw, daannatuu yiide untuntta, «Nuuni hinttentta bonchchetteedda c'ora mac'c'awantunne c'ora naak'k'eeddo» geeddino. K'asho golliyaappe kare attuma asatuu ammaneeddino. 13 Shin Teselonk'ken untuntta kessiide, katamaappe kesiide baana mala de'iyyaa Ayihudatuu P'awuloosi S'oossaa k'aalaa wosseeddino. 40 P'awuloosinne Sillaase k'asho Beeriyan kka odeddawaa siseedda wode, Beeriyyaa golliyaappe kesiide, Liidiyya soy beeddino; yaa yiide, asaa aanana walasseeddino. 14 Hewaappe ishatuwaaanna gakettiide, untuntta minisiide hewaappe guyyyaan, ishatuu ellekka P'awuloosa abbaa mataan beeddino.

17 P'awuloosinne Sillaase, Amppip'oliisaannanne

Ap'oloonyanna aad'd'iide, Teselonk'k'yeeddino; Teselonk'ken Ayihuda woosa gollii de'ee. 2 P'awuloosi bare dooyaadankka yaa geleedda; hewaan heezzu Sambbata gallassatuwaan S'oossaa Mas'aafatuwaappe asaana haasayeedda; 3 Kiristtoosi

yeedi aggeedding; shin Sillaasenne S'imootoose Beeriyan atteedding. 15 P'awuloosa moyzzeedda asatuu Ateenaa gatseeddino; he asatuu Sillaasenne S'imootoose barenttoo danddayetteeddaaadan, ellekka barekko yaana mala, P'awuloosi kiitteedda kiitaa akkiide, Beeriyyaa simmeeddino. 16 P'awuloosi Ateenaa Sillaasanne S'imootosa naagiidde,

katamaan eek'ay kumeeddawaa be'lide yioluteeda. biraappe woy shuchchaappe oosetteeddawaa
17 Hewaa diraw, Ayihuda woosa golliyaan malatee yaagiide, k'oppanaw bessena. 30 Hewaa
Ayihudatuwaananne S'oossaw goyinniyya Ayihuda diraw, S'oossay Asay eribeenna wodiyaa aatseedda;
gidenna asatuwaana palumettee; k'ay ubbaa gallassi shin ha'i ubba saan Asay ubbay nagaraappe
geyaan barennna gakettiyya asaanakka palumettee. simmana mala azazeedda. 31 Ayaw gooppe,
18 K'ay Eppik'oroosappenne Iss's'o'ikiyaappe S'oossay wodiyaa keeri wotseedda; he wodiyaa
yeedda itti itti eranchchatuu P'awuloosanna bare dooreedda uraan sa'aan de'iyaa asaa
palumetteeddino; untuntutuppe ittuu ittuu, «Ha ubbaa bolla s'illo pirdaa I pirdana; asaa ubbw
toofinay ayaa haasayanaw koyyii?» yaageeddino. hayk'uwaappe Yesuusa dentseeddawaan hewaa
Harattu P'awuloosa Yesuusabaanne hayk'uwaappe I tumayeedda» yaageedda. 32 Untuntutuppe itti itti
denddeeddaaarenttoo odiyaa diraw, «Ooratsa asatuu hayk'uwaappe dendduaabaa P'awuloosappe
s'oossatubaa odiyaaawaa malatee» yaageeddino. sisiide, Aa bolla k'ilic'eeddino; shin hara asatuu Aa,
19 P'awuloosa oyk'k'iide, «Ha neeni tamaarissiyaa «Nuuni hawaa neeppe gujiide sisana koyyeetto»
ooratsa yewuu ayenttu nuuna erissaarikkii? Ayaw geeddino. 33 Hewaa diraw, P'awuloosi untuntutu
gooppe, neeni nuw ooratsabaa odaasa; simmi giddoppe keseedda. 34 Shin itti itti attuma asatuu
hawe ayenttu nuuni eranaw koyyeetto» yaagiide P'awuloosanna gakettiide ammaneeddino; untuntutu
P'awuloosa Ariyosppaagoosa geetettiyaasaa gidduwaan Ariyosppaagoosan de'iyaa pirdaa golle
afeeddino. 21 Ateenaa Asay ubbaynne hewaan daannay Diyoonaasiyoosi, Damaariiso geetettiyaasaa itti
de'iyaa imatsatuu ooratsabaa haasyayiiddinne sisiide mishirattinna hara asatuu de'iino.

peeshiyaawaappe attin, harabaan peeshikkino. 22 P'awuloosi Ariyosppaagoosan de'iyaa shiik'uwaaw
sintsan ek'k'iide, hawaadan yaageedda; «Ateenaa
asatoo, s'oossatoo ubbabaaan hinttentu darii
yayyiyaawaa taani be'ay. 23 Ayaw gooppe, taani
hinttentu goyinniyyaawaa s'eellaadde aad'd'ishshin,
«Erettenna S'oossaw» geetettiide s'aafetteedda
yarshshuwaa sa'aa k'ay demmaad; hewaa diraw,
ha hintte erennaan goyinniyyaawaa taani hinttentoo
oday. 24 «Alamiyaanne alamiyaan de'iyaa ubbabaa
med'd'eenda S'oossay saluwaanne sa'aa Goday,
Asay kees's'eenda Geeshsha Golliyaan de'enna.
25 Ayenttu pac'c'eenda asaadan, asaa kushiyaa I
s'eellenna; ayaw gooppe, I bare huup'ew de'uwaaw
shemppuwaanne ubbabaa asaa ubbw immeedda.
26 S'oossay asaa zariyaa ubbaa itti uraappe
med'd'iide, gadiyaa ubbaan wotseedda; I bare
huup'ew untuntutu de'ana wodiyanne sa'aa kase
zawayeedda. 27 «I hewaa ootseeddawe untuntutu
oyk'k'i oyk'k'i s'eelliide, barena koyyiidde, oni eri
demmanwantteeshsha giyaawaana; gidooppenne,
S'oossay nuuppe oossinna haako gidenna. 28
Ayaw gooppe, hinttentutuppe itti itti eranchchatuu,
«Nuuni Aa naanaa» geeddawaan, nuuni aan
pas'a de'eetonne k'aas'etteetto. 29 Simmi nuuni
S'oossaa naanaa gideedda diraw, S'oossay asaa
c'inc'c'atetsaaninna k'ofaan work'k'aappe woy

18 Hewaappe guyyiyaan, P'awuloosi Ateenaappe
kesiide, K'oronttoosa beedda. 2 Hewaan
Ak'iila giyaa itti Ayihuda bitaniyya demmeedda;
Ak'iilay P'ans's'oossan yeletteedda; Ayihuda Asay
ubbay Roomeppe kesana mala, K'alawudeyoosi
azazeedda diraw, amareeda wodiyappa kase, I
bare machchatti P'irisk'k'illanna S'aaliyaappe yeedda;
P'awuloosi untuntunna gakettanaw beedda. 3 Aa
oosunne untuntutu oosuu itti mala dunkaaniyaa
sikaa gidiyaa diraw, untuntunna uttiide, ittippe
ootseedda. 4 P'awuloosi Sambbataa ubbaan
Ayihudatuwaana Giriikatuwaa ammantsanaw Ayihuda
woosa golliyaan palumettee. 5 Sillaasenne
S'imootoose Mak'idooniyaappe yeedda wode,
P'awuloosi Ayihudatoo Yesuusi bare huup'ew
Kirisitsoa gideeddwawo k'aala oduuaa toledda. 6
Shin untuntutu P'awuloosa haasayaan p'alk'k'inanne
Aa borina, P'awuloosi bare mayuwaappe baanaa
k'ok'k'ofiide, «Hinttentu iitatetsay hinttentu oyk'k'o;
taani hewaan gelikke; hawaappe hini baggan taani
Ayihuda gidenna asaakkobay» yaageedda. 7
Hewaappe kesiide, S'oossaw goyinniyya Yoss's'oosa
giyaa bitaniyya soy beedda; Yoss's'oosa golli Ayihuda
woosa golliyaan matan de'ee. 8 Ayihuda woosa golle
kaappuu K'arisip'p'oosi bare soy asaa ubbaanna
Godaammaneedda; K'oronttoosa asatuwaappekka
c'oratuu S'oossaa k'aala siseedda wode, ammaniide

s'ammak'etteeeddino. 9 Goday itti k'amma sas'aan ees'ettiidde, Yesuusabaa suurissiide haasayeedanne P'awuloosa, «Yayoppa; oda; c'o"u gooppa. Taani tamaarisseedda. 26 Yaatiide Ayihuda woosa golliyaan neenanna de'iyya diraw, neena k'ohanaw ittabaan yayyenaan haasayaa doommeedda. P'irisk'k'llaynne yeggana Asay ooninne baawa; ayaw gooppe, taw Ak'ilay I odiyaawaa siseedda wode, barenttuna soy ha katamaan c'ora Asay de'ee» yaageedda. 11 Aa afiide, S'oossaa ogiyya kaseppे suurissiide, P'awuloosi S'oossaa k'aalaa asaa tamaarissiide, itti aw geeshshi odeddino. 27 Ap'iloosi Akaayiyaa laytsanne usupun agenaa untuntunna utteedda. pinnana koyyina, ishatuu Aa minisiide, Akaayiyaa 12 Gaaliyoose Akaayiyaa gadiyya mooddiyya wode, de'iyya kaalliyawanttu Aa mokkana mala, untunttoo Ayihudatuu ittippe P'awuloosa bolla denddiide, dabddaabbiya s'aafeeddino; I yaa gakkiide, pirdaa golle Aa afiide, 13 «Ha bitanii Muse S'oossaa aad'd'o keekatetsaan ammaniyawantta higgiyaa is's'iide, Asay S'oossaw goyinnana mala daro maaddeedda. 28 Ayaw gooppe, Yesuusi c'immeey» yaageeddino. 14 P'awuloosi haasayana bare huup'ew Kiristtoosa gideedawaa Ayihudatoo hanishin, Gaaliyoose Ayihudatuwaa, «Ayihudatoo, S'oossaa Mas'aafatuwaappe k'onc'c'issiide, asaa hewe balaa oosuwa woy iita naak'o gidooppe, sintsan minisiide odedda.

taani hinttentubaa danddayaaade sisanaw bessee.

15 Shin k'aalaw suntsawunne hintte huup'e higgiyaw hinttentu palumettooppe, hintte huup'ew erite; hawaa taani pirdikke» yaageedda. 16 Pirdaa golliyaappe karew untuntta kesseedda. 17 Hewaappe guyyiyan, Giriike Asay ubbay Ayihuda woosa golle kaappuwaas Sostteniisa oyk'k'iide, pirdaa golliya sintsan shoc'eeddino; shin Gaaliyosa hewe ayinne metibeenna. 18 P'awuloosi daro wodiyya K'oronttoosan utteeddawaappe guyyiyan, ishatuwaas sarotiide, P'irisk'k'llinnanne Ak'ilaa markkabiyaan Sooriyya beedda; barew shiik'k'eedda gaasuu de'iyya diraw, Kinkkiriyya katamaan bare huup'iyaa needetteedda. 19 Unttuntu Efesoone gakkeeda wode, P'awuloosi P'irisk'k'llonne Ak'ilaa yaan yeggi yeedda; shin barew Ayihuda woosa golle geliide, Ayihudatuwana palumetteedda. 20 Unttuntu barenttuna daro wodiyya uttana mala P'awuloosa woossina I is's'eedda. 21 Shin untuntutuppe shaakettiide, «S'oossay gooppe, laa'entsuwaah hinttentukko simmana» yaagiide Efesonappe markkabiyaan beedda. 22 K'iisaariyya gakkeeda wode Yerusaalame biide, ammanniaa asaa saroteeddawaappe guyyiyan, Ans'sookiyya wod'd'eedda. 23 Yaan amareeda wodiyya gam"ide beedda; kaalliyawanttu ubbaa minisiide, Galaatiyaaannanne Pirggiyaaanna aad'd'eedda. 24 Iskkinddiriyaan yeletteedda Ayihuda asaa itti Ap'iloosa giyaa lo"o haasayiyaawe Efesoone beedda; S'oossaa Mas'aafatuwaa I darssi eriyaa asaa. 25 Godaa ogiyyaakka tamaareedda asaa; Yohaannisa s'ink'k'ataa s'alalaa eriide, ayyaan bare garssan

19 Ap'iloosi K'oronttoosan de'ishshin, P'awuloosi k'ommo baggana aad'd'iide, Efesoone beedda; itti itti kaalliyawanttu demmeedda. 2 P'awuloosi untunttu, «Hinttentu ammaneedda wode Geeshsha Ayaanaa akkeedritee?» yaagiide ochcheedda. Unttuntu, «Tuytti, akkibeykko; haray atto, Geeshsha Ayyaanay de'iyaawaakk sisibeykko» yaageeddino. 3 P'awuloosi untunttu, «Yaatina, Ayaan s'ammak'etteedritee?» yaageedda. Unttuntu, «Nuuni Yohaannisa s'ink'k'ataani s'ammak'etteeddo» yaagiide zaareeddino. 4 P'awuloosi, «Yohaannisa bareppe guyyiyan yiaya Yesuusi Kiristtoosan Asay ammanana mala, asaw odiidde, nagaraappe simmiyya s'ink'k'ataani s'ammak'eenda» yaageedda. 5 Unttuntu hewaa siseedda wode, Godaa Yesuusi Kiristtoossaw gidanaw s'ammak'etteeddino. 6 P'awuloosi bare kushiyaa untunttu bolla wotseedda wode Geeshsha Ayaanay untunttu bollan wod'd'ina, dumma dumma k'aalaan haasayeeddino; k'ay timbbitiyaakkia odeddino. 7 Hewaan tammanne laa"u asatuwaah gidiyaawantu de'iino. 8 P'awuloosi Ayihuda woosa golle geliide, S'oossaa kawutetsaabaa palumettiiddinne akeekissiide, asaana heezzu agenaa gidiyaawaa keenaa yayyenaan haasayee. 9 Shin untuntutuppe ituu ituu makkaliide, c'ora asaa sintsan Godaa ogiyya boriidde ammanennaan is's'ina, P'awuloosi untuntutuppe shaaketti, barena kaalliyawanttu barenanna afeedda; S'iraanoosa giyaa timirtte golliyaan ubbaa gallassi palumettee. 10 P'awuloosi laa"u laytsaa gakkanaw k'aalaa odedda; hewaa diraw, lisiyaan de'iyya Asay ubbay, Ayihudatuukka Ayihuda gidennawanttukka Godaa

k'aalaa siseeddino. 11 S'oossay P'awuloosa baggana gadatuwaappe attin, lisiyaan ubbaan c'ora asaw dumma malaataa ootsedda. 12 Hewaa diraw, Asay odi ammantseeddawaa hinttenttu be'eeditanne Aa bollay bochcheedda maarabiyya woy mayuwaa siseedda. 27 Lo"ennabay, nu oosuu kad'ettanawaa hargganchchatoo afee; hargganchchatuukka pas'iino; s'alalaan gidenna; shin lisiyaan de'iyya ubbatunne iita ayyaanatuukka untuntutuppe kesiino. 13 lita sa'aa ubbaan de'iyaawantu goyinniyya wolk'k'aama ayyaanatuwaa kesiide yuuyyiyya Ayihudatuwaappe s'oossatto geetettiyya Ars's'emiisi geeshsha gollii ittuu ittuu, «P'awuloosi k'aalaa odiyya Yesuusa bonchchetennan attanawaanne, izi darotetsay suntsan nuuni hinttentta kesite giide azazeetto» kunddanawaa» yaageedda. 28 Asay hewaa siseedda yaagiide, iita ayyaanatuu de'iyya asatuwaa bollan wode loytsi hank'k'ettide «Efesoone Ars's'emiisa Godaa Yesuusa suntsaa s'eesi be'eeddino. 14 wolk'k'aama» yaagiide c'abboteeddino. 29 Katamaa K'eesatuwaa kaappuwaa Ask'k'eewa giyaa itti Ayihuda ubbaan walassay denddeedda; P'awuloosanna bitaniyaw hewaa ootsedda laappu naanay de'iino. hamettiyya Mak'idooniyya asatuwaa Gaayoosanne 15 lita ayyaanay untunttoo zaariide, «Taani Yesuusa Ariss'sirokoosa barettuna oyk'k'i akkiide, ittippe eray; P'awuloosakka eray. Shin hinttentu oonee?» kaassaa sa'aa wos'seeddino. 30 P'awuloosikka yaageedda. 16 lita ayyaanay de'iyya bitanii untunttu Asay shiik'eeddasaa gelanaw koyyeedda. Shin bolla guppi wod'd'ina, untunttu masuns's'iide, he kaalliyawantu Aa diggeedino. 31 lisiyaan gadiyaa golliyaappe kallo wos's'ana gakkaw, wolk'k'aamiide kaappatuwaappe P'awuloosa laggetsatuwaappe ittuu s'ooneedda. 17 Efesooneen de'iyya Ayihudatuunne ittuu P'awuloosaw kiittiide, kaassaa sa'aan k'onc'c'iyaa Ayihuda gidennawantu ubbay hewaa sisiide ubbay kesiide I beettena mala, Aa woosseeddino. 32 daro yayyeeddino; Godaa Yesuusa suntsaykka Shiik'uwaan walassay denddina, dariyaa bagga Asay daro bonchetteedda. 18 Ammaniyawanttuppe haray atto ayaw shiik'eeddentto erenna diraw, ittuu c'ora asatuu barettu ootseeddawaa paas'iddinne ittibaw walak'ettiyaa wode, yekkuu k'ay harabaw k'onc'c'iyaa odiidde yiino. 19 Bitiyaawanttuppe walak'etee. 33 Ayihudatuu Iskinkindira aatsi bessina, c'orattu barettu mas'aafatuwaa shiishshiide, asaa itti Asay I haasayana mala, asaa giddoppe ubbaa sintsan guuddeedino; he mas'aafatuwaa sintsaw Aa aatseeda; Asay c'o'u gaana mala, I gatiyyaa heettiyya wode, ishatamu sha'a Biraa bare kushiyan s'orssi bessiide, asaw mootettanaw santimiyya gideedda. 20 Hewaa mala wolk'k'aama koyyeedda. 34 Shin Iskinkindire Ayihuda asaa ogiyan S'oossa k'aalay dic'c'enne aakkee. 21 gideedawaa Asay ereedda wode, laa"u saate Hewe poletteeddawaappe guyjiyaan P'awuloosi, gidiyaawaa keenaa ubbay itti k'aalaan, «Efesoone «Taani Yerusaalambe baade Roomekka k'ay be'anaw Ars's'emiisa wolk'k'aama» yaagiide c'abboteeddino. bessee» yaagiide, Mak'idooniyananne Akaayiyaana 35 Katamaw s'aafe gideeddawe asaa c'o'u ootsiide, aad'd'iide, Yerusaalambe baanaw k'ofaa k'achcheedda. hawaadan yaageedda; «Efesoone asaw, Efesoone 22 K'ay barena maaddiyaawanttuppe laa"atuwaa katamay wolk'k'aama Ars's'emisisinne saluwaappe S'imootoosanne Erass's'oosa Mak'idooniyya kiittiide, wod'd'eedda eek'aa shuchchaw eek'aa Golliyaa barew lisiyaan amareeda wodiyya gam"eedda. naagiyaawaa gideedawaa erenna Asay oonee? 23 Godaa ogiyan diraw, he wode daro walassay 36 Hawaa kaddiyaa Asay baynna diraw, hinttentu keseedda. 24 Ayaw gooppe, s'agaraa biraa woppu gaanawunne dirbbennan agganaw bessee. muushissiide tigi med'd'iyya Dimes'iroosa giyaa 37 Ayaw gooppe, hawantu Geeshsha Golliyaa itti bitanii Ars's'emiisi Geeshsha Golliyaa misiliyya miishshaa wuu"ibeennawantta nu s'oossatuwaakkha biraappe tigi tigiide, oosanchchatoo daro wod'iyya boribeennawantta aheedda. 38 Hewaa diraw, demmee. 25 Hewanttanee untunttuwaa mala oosuwaa Dimes'iroosinnee aanana de'iyya oosanchchatuu asaa ootsiayaawantta ittippe shiishshiide, hawaadan mootanaw koyyooppe, pirddaa gollii dooyaa de'ee; yaageedda; «Asaw, nu duretetsay ha oosuwaanna k'ay gadiyaa mooddiyaawantukka de'iino; untunttu gidiyaawaa hintte erita. 26 Hewe P'awuloosi, «Asaa barettu giddon mootettiino. 39 Shin hintte hara kushii med'd'eeddawantu s'oossatuwaa gidiikkino» yewuwaan koyyooppe, higgiyaa shiik'uwaan yewuwaan yaagiide, Efesoone s'alalaan gidennaan amareeda k'achchana. 40 Ayaw gooppe, hachche haneeddawaa

shabbiretsaa giide, Roome gadiyaa asatuu nuuna Wonttetsa gallassi yaappe markkabiyaan denddiide, mootana; ha shiik'ookka gaasuu bayinna diraw, Kiyosa heeraa gakkeedo; k'ay wonttetsa gallassi nuuni gaasuwaan odanaw danddayokko» 41 yaagiide Saamoosa pinneeddo; Tirogiliyomen ak'iide, shiik'uwa laaleedda.

20 Walassay irs'seeddawaappe guyyiyan, P'awuloosi kaalliyawantta ahissiide zoreedda; untuntta, «Saruwaan de'ite» giide, Mak'idooniaya baanaw keseedda. 2 He gadiyanna aad'd'iide, k'aalaa odiide, asaa loytsi miniseeddawaappe guyyiyan, Giriike gade yeedda. 3 I hewaan heezzu agenaa uttiide, markkabiyaan Sooriyaa baanaw k'oppishin, Ayihudatu barena wod'anaw koyyiyaawaa be'iide, Mak'idooniyaanna guyye simmanaw bare k'ofaa k'achcheedda. 4 P'awuloosa moyzzeeddawantu, Beeriyaappe P'arihaasa na'aa Sosiip'aas'iroosa, Teselonk'eppe Ariss'sirokoosanne Sikonddisa, Derbbeppe Gaayoosanne lisiyaappe Tikik'oosanne S'irofimoosa, k'ay S'imootoosa. 5 Hewantu sintsaw biide, nuuna S'iro'aadan naagiino. 6 Nuuni Ukitsaa Baalaa gallassaan bonchchowaappe guyyiyan, Pilip'p'isivoosa giyaa gadiyappa markkabiyaan denddiide, ichcheshu gallassan S'iro'aadan untuntta gakkiide, yaan laappu gallassaa utteeddo. 7 Nuuni Wogaa gallassi ukitsaa mentsanaw shiik'i de'ishshin, P'awuloosi wonttina baanaw k'oppeedda diraw, untunttoo k'aalaa odiide, k'amma bilahii gakkanaw yewuwaan adusseeda. 8 Nuuni shiik'i utteedda pook'iyaaan c'ora s'omppii de'ee. 9 Ewus'ikoosa giyaa itti wodallay maskkootiyyaa bolla uttiide, darssi gem"isheedda. P'awuloosi haasayaa adusseeda wode, Ewus'ikoosi gem"ishuwaan hayreeddawe heezzentsiyyaa pook'iyappa sa'aan kunddiide hayk'keeddawaa Asay dentseedda. 10 Shin P'awuloosi wod'd'iide, Aa bolla guufaneedda. Aa idimmiide, «Aa shemppuu kesibeenenna diraw hirgoppite» yaageedda. 11 Yaatiide pude pook'iyaa kesiide, ukitsaa mentsiide meedda; sa'ay wonttana gakkanaw, daro wodiyaa haasayeeddawaappe guyyiyan beedda. 12 Wodallay pas'in, soy afiide, darssi nashetteeddingo. 13 Shin P'awuloosi barena yaappe nuuni mokkana mala, nuw odedda diraw, kasetiide markkabiyaakko biide, Asoosa baanaw denddeeddo; ayaw gooppe, gediyan baanaw I k'oppeedda diraw nuuna hewaadan azazeedda. 14 I nuunanna Asoosan gakettina, markkabiyaan Aa akkiide Mis'ililine yeeddo. 15 Wonttetsa gallassi yaappe markkabiyaan denddiide, Kiyosa heeraa gakkeedo; k'ay wonttetsa gallassi nuuni gaasuwaan odanaw danddayokko» 41 yaagiide Saamoosa pinneeddo; Tirogiliyomen ak'iide, wonttina Miliis'e yeeddo. 16 Ayaw gooppe, P'awuloosi lisiyaan darii gam"ennaan Efesoone lank'k'yaanna aad'd'anaw bare k'ofaa k'achcheedda; barew danddayettooppe, P'ens's'ek'ostte geetettiya gallassi Yerusaalame gakkanaw elleellee. 17 P'awuloosi Miliis'eppe Efesoone kiittiide, ammaniyyaa asaa kaaletsiyaawantta s'eegisseeda. 18 Woosa golle c'imattu P'awuloosakko yiina, untuntta I hawaadan yaageedda; «Taani lisiyaa geleedda koyro gallassaappe doommina, kawushshatetsaaninne daro afotsaan Godaw ootsaadde, Ayihudatuwa shiik'uwaappe taana gakkeedda paac'e gideedda wodiyaa ubbaan hinttentunna waanaade de'aadditanto hinttentu eriita. 20 Nagaraappe S'oossaakko simmiyaawaanue nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa ammanniyyaawaa Ayihudatoonne Ayihuda gidennawanttoo markkattaadde, shiik'uwaankka hinttentu gollen gollenkka hinttenttoo odaadde tamaarisseeddawaappe attin, hinttentta go"iyaabaappe ittibaanne pac'issa beykke. 22 «Be'ite; ha"ikka taani Geeshsha Ayyaanay azazettaade, Yerusaalamebay; yaan taw ayee kesanenttonne erikke. 23 Geeshsha Ayyaanay k'ashunne waayyii taana naagiyawaa katamaa ubbaan taw odee. 24 Shin ta wotsaa polanawunne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe taani akkeedda oosuwaan S'oossaa aad'd'o keekatetsaa wonggalaa mishiraachchuwaa markkattiyaawaa polanaw, ta shemppuwaa maaddenawaadan payday. 25 «Be'ite; taani ha"ikka S'oossaa kawutetsaabaa odaadde, hinttentu ubbaa giddon yuuyaad; simmi hawaappe sintsaw hinttentuppe ooninnee taana be'ennawaa eray. 26 Hewaa diraw, hinttentuppe itti uray bayooppekka taani hewaan gelennawaa hachche hinttenttoo geeshshaade oday. 27 Ayaw gooppe, S'oossay ootsanaw k'oppeeddawaa ubbaa hinttenttoo ayinne ashshenaan odaaddi. 28 «Yesuusi bare suutsaan wozeedda S'oossaa ammanniyyaawantta naagite; k'ay Geeshsha Ayyaanay hinttentta kaappatuwaa ootsiide sunseeda wudiyaa ubbaanne hinttenttu huup'iyaa naagite. 29 Taani beeddawaappe guyyiyan, wudiyaw k'arettena iita worakanatuu hinttenttu giddo gelanawanttanee, kaalliyawantta barenttu geeduwaan

kaaletsanaw wordduwaa haasayiyaa asatuu hinttenttu S'iiroosappe P'es'elemayse gakkeeddo; ishatuwaa giddoppe denddanawaa eray. 31 Hewaa diraw, sarotiidde, untunttu matan itti gallassaa peesheedo; taani heezzu laytsaa k'ammanne gallassaa afotsaan 8 Wonttisa gallassi kesiide, K'iisaariyaa beeddo; hinttentta huup'iyaan huup'iyaan minisiyaawaa wonggalaa mishiraachchuwa odiyaa Pilip'p'oosa aggabeennawaa k'oppidi gen'c'ite. 32 «Ha"ikka soy gakkiide, Aa matan utteeddo; Yerusaalamen hinttentta minisanawunne geeshsha asaa ubbaa dooretteedda laappunatuwaappe I ituwaa. 9 giddon laatissanaw danddayiyya S'oossawunne Pilip'p'oosaw nabatuwaa gideedda oyddu wodoro Aa aad'd'o keekatetsaa k'aalaw hinttentta hadaraa mac'c'a naanatuu de'iino. 10 Nuuni unddenneedda immay. 33 «Taani ooppenne biraa woy work'k'aa gallassaa utteedda wode, nabiyya Agaabooса giyaa woy mayuwaa amottabeykke; 34 taani ha ta bitanii Yihudaappe K'iisaariyaa yeedda. 11 Nuukko kushiyani taananne taananna ittippe de'yaawantta yiide, P'awuloosa sak'k'iyya akkiide bare kushiyanne koshsheeddawaa ootseeddawaa hinttenttu bare gediya k'achchiide, «Geeshsha Ayyaanay huup'ew eriita. 35 Hinttenttu hawaadan daaburi giyaawe hawaa; ha sak'k'iyya godaa Yerusaalamen ootsiidde, daaburanchchatuwaa maaddanawunne Ayihudatu hawaadan k'achchiide, Ayihuda gidenna Godaa Yesuusi bare huup'ew, «Akkiyaawaappe asatoo aatsiide immania» yaageedda. 12 Nuuni immiyaawe anijetteeddwaa» geeddawaadan, Aa hewaa siseedda wode, nuuninne yaan de'iyaa k'aalaa hinttenttu wozanaa aatsanaw bessiyaawaa asatuu P'awuloosi Yerusaalambe beenna mala taani c'ora ogiyaan hinttentta bessaaddi» yaageedda. woosseedio. 13 Shin P'awuloosi zaariide, «Hinttenttu 36 P'awuloosi hewaa haasay wurssiide, untunttu yeekkiiddenne ta wozanaa k'aretissiidde waaniitee? ubbaanna ittippe gulbbatiide, S'oossaas wosseedio. Taani Godaa Yesuusa suntsaa diraw k'ashettanawaa 37 Unttunttu ubbay P'awuloosa idimmiide, yeekkiide s'alalaan gidenaan, haray atto Yerusaalamen yereeddingo. 38 Ubbaappe I, «Taana laa'entsuwaay hayk'k'anawukka giiga uttaad» yaageedda. 14 ubbakka be'ikkita» yaageedda k'aalay untuntta daro k'aretsina markkabiyya gakkanaw Aa moyzzeeddingo. Zoriyya I akkenaan is's'ina, «Goday geeddawehano» yaagiide c'o'u geeddo. 15 Yaan amareeda wodiyya gam"eeddawaappe guyyiyan, giigettiide Yerusaalambe baanaw keseedda. 16 K'iisaariyaa de'iyaa kaalliyawanttuppe amareedawantu k'ay nuunanna beeddingo; untunttu nuuni ak'anasa Minaasoona giyaa K'op'irosa bitaniyya soy nuuna afeeddino; Minaasooni daro wodiyyaappe doommiide kaalliyawaa. 17 Nuuni Yerusaalambe gakkeedda wode, ishatuu nuuna nashechchaan mokkeeddingo. 18 Wonttisa gallassi, P'awuloosinne nuuni Yak'oobanna gakettanaw beeddo. Woosa golle c'imatu ubbatuukka de'iino. 19 P'awuloosi untunttu saroteeddawaappe guyyiyan, Ayihuda gidenna asaa giddon bare baggana S'oossay ootseeddawaa untunttoo wurssiide odedda. 20 Unttunttu hewaa siseedda wode S'oossaas galatiide, P'awuloosa hawaadan yaageeddingo; «Nu ishaw, Ayihudatu waa giddon S'oossaas ammaneeddawanttuppe aappun sha"ay de'iinonto be'aasa; untunttu ubbay higgiyaan minisi naagiino. 21 Yerusaalambe Ayihudatu, Ayihuda gidennawantu gadiyaan de'iyaa Ayihuda ubbatu barenttu naanaa k'as's'arena mala, woy Ayihudatu ootsiyaawaa kaallenna mala, Muse higgiyaakka

21 Nuuni Efesoone c'imatuwaappe shaakettiide, K'oosa geetettiyya haatsaan doodetto sa'aa yii aggeeddo; wonttisa gallassi Rooda gakkeeddo; hewaappe P'aas'ira beeddo. 2 Pink'k'e pinniyaa markkabiyya demmiide, aan geliide baanaw denddeeddo. 3 Nuuni K'op'irosappe be'anaw danddayiyyasaa yiide, away kesiyaasaa s'elliyya wode K'op'irosa haddirsa bagga yeggiide, Sooriyya beeddo; hewaappe guyyiyan S'iiroosa gakkeeddo; ayaw gooppe, markkabii bare c'aanaa S'iiroosan wotsee. 4 Yaan kaalliyawantta demmiide, untuntunna laappu gallassaa utteeddo; P'awuloosi Yerusaalambe beenna mala, untunttu aw Ayyaananaa odeddingo. 5 Nuuni untuntunna uttiyya wodii wurina, kesiide beeddo; untunttu ubbatuu barenttu mac'c'awanttunnanne barenttu naanaanna ittippe katamaappe karew kessana gakkanaw, nuuna moyzzeeddingo; nuuni abbaa doonaan gulbbatiide, S'oossaas wosseedio. 6 Hewaappe guyyiyan, ittuu ituwaa sarotiide, markkabiyya geleeddo; untunttu barenttu soy simmeeddingo. 7 Nuuni abbaa ogiyya wurssiide,

bayizzana mala neeni tamaarissiyaawaa siseeddino. santsalataan k'ashettana mala azaziide, l oonenttonne 22 Yaatina, ayee lo"uu? Neeni yeeddawaa c'oratuu k'ay ayaa ootseeddenttonne asaa oochcheedda. sisiyaa diraw, shiik'ennaan aggikkino. 23 «Hewaa 34 Asaappe baggay ittibaw waassiyaa wode, diraw, hawaa nuuni new odiyaawaa ootsa; ittippe baggay harabaw waassee; waasuu c'oreedda diraw, shiik'uu de'iyyaa oyduu asatuu nu matan de'iino. 24 olaa kaappoo tumuwaa eranaw danddayetennen Unttunta akkaade untuntunnaa geeyya; k'ay untuntu is's'ina, wotaadaratuu P'awuloosa barenttu de'iyyasaa barenttu huup'iyaa meedettana mala, untunttoo afana mala, untuntta azazeedda. 35 Yed'd'iide miishshaa imma; untunttu ubbay newaa siiseeddawe kesiyaa detsaa P'awuloosi gakkeedda wode, asaa tuma gidennawaanne neeni ne huup'ewukka k'ay sugetsaan diraw, wotaadaratuu Aa tookkeeddinno. Muse higgiyaa naagaadde maaran de'iyyaawaa erana. 36 Ayaw gooppe, c'ora asay, «Aa wod'a!» 25 «Shin ammaneedda Ayihuda gidenna asatuuwa yaagiidinne waassiidde kaallee. 37 Wotaadaratuu gidooppe, untunttu eek'aw yarshsheedawaa meenna P'awuloosa barenttu de'iyyasaa afana hanishin malanne suutsaa ushenna mala, bakkuteedda P'awuloosi olaa kaappuwa, «Taani new ittibaa mehiyaa ashuwaa meenna malanne woshummenna odoo?» yaageedda. He olaa kaappuu P'awuloosa, mala, nuuni yewuwaa k'achchiide, untunttoo «Neeni Giriike k'aalaan eray? 38 Neeni hawaappe dabddaabiyyaa s'aafeeddo» yaageeddinno. 26 kase wode, walassaa kessaade shemppuwa Hewanappe guyyiyan, P'awuloosi wontisa gallassi wod'eeddawantuppe oyduu sha'a asatuuwa Asay asatuuwa akkiide, untuntunnaa geeyyeedda; I baynna mela sa'aa kaaletseenda Gibbs'e bitaniyaa barenttu geeshshussaa awude polintto erissanawunne gidikkii?» yaageedda. 39 Shin P'awuloosi, «Taani k'ay yarshshuwaa huup'iyaa huup'iyaa awude Ayihuda asaa; k'ay Kilk'k'iyaaan de'iyyaa S'ersseesen immanentto erissanaw Geeshsha Golliyaa geleedda. yeletteedda huup'e katamaan de'iyyaa asaa. Hayyanaa 27 Laappu gallassay wurana hanooke, lisinyaappe taana asaw haasayissaarikkii?» yaageedda. 40 yeedda Ayihudatuu Geeshsha Golliyan P'awuloosa Olaa kaappuu Aa, «Haasaya» yaagina, P'awuloosi be'iide, asaa ubbaa hank'k'etsiide, «Israa'eeliyaa yed'd'iide kesiyaa detsaan ek'k'iide, Asay c'o'u gaana asaw, nuuna maaddite; Israa'eeliyaa asaa, Muse mala, bare kushiyana asaakko s'orsseenda. Asay c'o'u higgiyaa ha Geeshsha Golliyaa is's'iide, ubba giina, Ibraayiss's'e k'aalaan haasayiidde, hawaadan saan asaa ubbaa tamaarissiyaawe ha bitaniyaa; yaageedda.

gujiide k'ay Giriike asaakka Geeshsha Golliyaa gelissiide, ha geeshsha sa'aa tunisseenda» yaagi waassiidde, P'awuloosa oyk'k'eeddino. 29 Unttuntu kase Efesoonen de'iyyaa S'iropimoosa P'awuloosanna katamaan be'eedda diraw, Geeshsha Golliyaa P'awuloosi Aa gelisseeddawaa untunttoo malateedda. 30 Katamaa ubbay shabbiretteedda; Asay ubbay shiik'iide P'awuloosa oyk'k'iide, Geeshsha Golliyaa karew goochchi kesseeda; he man"iyaa Geeshsha Golliyaa penggetuu k'ashetti aggeeddinno. 31 Asay P'awuloosa wod'anu hanishin, «Yerusaalame katamay mulekka shabbiretti diggeedda» giyaa haasayay Roome gadiyaa olaa kaappoo gakkeedda. 32 He olaa kaappuu wotaadaratuwaanne s'eetatuwa kaappatuwa ittippe akkiide, wos's'iide asaa bolla kesi wod'd'eedda; Asay olaa kaappuwaanne wotaadaratuwa be'eedda wode, P'awuloosa shoc'iyaaawaa bashi aggeedda. 33 He wode, he olaa kaappuu shiik'i, P'awuloosa oyk'k'iide, laa"u

22 «Taanaadan ammanniaawanttoo, ta aawaatoo, taani ha'i hinttenttoo odyia yewuwaa sisite!»

2 P'awuloosi untunttoo Ibraayiss's'e k'aalaan haasayiyaawaa sisiide, kaseppe loytsi c'o'u giina I hawaadan yaageedda. 3 «Taani Kilk'k'iyaaan de'iyyaa S'ersseesen yelettaade, ha katamaan Gamaaliyaali taana tamaarissina dic'c'aade, nu awotuwaa higgiyakka minisa tamaaraade, hachche hintte ubbay haniyaawaadankka, taani S'oossa yewoo seelettiyaa Ayihuda asaa. 4 Taani mac'c'a asaanne attuma asaa oyk'k'a oyk'k'aade k'asho gollen yeggeedda asaanne, ha ogiyya kaalliyaa asaa wod'isana gakkanaw metootseenda asaa. 5 Hawaadankka, k'ay, k'eestatuwa ubbatuwa kaappuunne c'imaan ubbaa shiik'uu tawaa markkattanaw danddayee; taani Damask'k'on de'iyyaa untunttu ishatuwaa Ayihudatoo, untuntuppe dabddaabiyyaa akkaade, hewaan de'iyyaa asatuu k'ohettiide murettanaadan, Yerusaalame untuntta ahanaw yaa baad. 6 «Taani

baade Damask'k'o mateedda wode, seeta gallassaa d'ok'k'u ootsiide, «Hawaa gadiyaappe d'ayissa; gidishin, k'oppennaan saluwaappe wolk'k'aama poo'uu I de'anaw bessena» yaageeddino. 23 Untunttu ta matan yuuyyi aad'd'iide poo'eedda. 7 Taani waassisshin, barenttu mayuwaa bollaw olishshiinne sa'aan kundda uttaade, «Saa'oolaa, Saa'oolaa, baanaa c'arkkuuaan laalishshin, olaa kaappu taana ayaw yederssay?» giyaa k'aalaa sisaaad. wotaadaratuu P'awuloosa barenttu de'yaasaa afana 8 «Taani zaaraade, «Ta Godaw, neeni oonee?» mala azazeedda. K'ay Asay ayaw hewaadan yaagaad. «Hewaappe guyye, «Taani neeni yederssiyya Aa bolla waasseedinontto eranaw, P'awuloosa Naazireetiyya Yesuusa» yaageedda. 9 Taananna lissuuaan shoc'ana mala, untunttu azazeedda. 25 ittippe de'yaawantu poo'uwwaa be'iide yayyeeddino; Shin wotaadaratuu P'awuloosa dafuuaan minisi shin taw haasayiyaawaa k'aalaa sisibeykkino. 10 «Ta k'achcheedda wode, P'awuloosi bare matan Godaw, taani ayaa ootsoo?» yaagaad. «Goday taana, ek'k'eедда s'eetatuwaa kaappuwaa, «Roome gadiyaa «Denddaade Damask'k'o ba. Neeni ootsanaw S'oossay asaa pirrday baynnaan shoc'yaawe hinttenttoo k'oppeedda ubbabay new yaan odettanawaa» wogee?» yaageedda. 26 Hewaa s'eetatuwaa yaageedda. 11 He wolk'k'aama poo'uwwaa diraw, kaappuu siseedda wode, olaa kaappuwaakko ta ayfii k'ook'ina, taananna de'yaaa asatuu ta biide, «Ha bitanii Roome asaa. Neeni ayaa kushiyaa oyk'k'iide, taana goochchina, Damask'k'o ootsana k'oppay?» yaagiide oochcheedda. 27 gakkaaddi. 12 «Damask'k'on de'yaay Ayihuda ubbay Olaa kaappuu P'awuloosakko shiik'iide, «Neeni loytsi bonchchiyya itti Hanaaniyya giyaa bitanii, nu Roome asee? Taw oda» yaageedda. P'awuloosi, higgiyaw azazettiide, S'oossaw imetteedda asaa. «Ee» yaageedda. 28 Olaa kaappuu P'awuloosaw 13 Hanaanii taakko yiide, ta matan ek'k'iide taana, zaariide, «Taani ha zaretetsaa daro miishshaan «Ta ishaw Saa'oolaa, s'eella» yaageedda. Taani shammaad» yaageedda. Shin P'awuloosi, «Taani he wode he man'yaan aakko s'eella aggaad. 14 he zeretsaappe yelettaad» yaageedda. 29 Hewaa «I taana hawaadan yaageedda; «Nu awotuwaa diraw, P'awuloosa biddanaw k'oppeedawantu S'oossay neeni Aa k'ofaa eranaw, Aa s'illo Na'aa elekka aappe shaaketti aggeeddingo. Olaa kaappukka be'anawunne Aa doonaappekka haasayaa sisanaw P'awuloosi Roome asaa gideeddawaa ereedda wode neena kasenna dooreedda. 15 Ayaw gooppe, neeni yayyeedda; ayaw gooppe, santsalataan Aa k'ashissi be'eeddabaanne siseedabaa asaa ubbaa sintsan wotseedda. 30 Wonttetsa gallassi olaa kaappuu, aw markkattanaassa. 16 Ha"ikka ayaw gam"ay? Ayihudatuu P'awuloosa ayaw mooteeddinonttonne Denddaade s'ammak'etta; Aa suntsaa s'eesaadde, geeshshiide eranaw koyyiide, P'awuloosa billeedda. ne nagaraappekka meec'etta» yaageedda. 17 Yaatiide k'eesatuwaa kaappatuunne Asay ubbay «Taani guyye Yerusalame simmaade Geeshsha shiik'ana mala azazeedda; k'ay P'awuloosa duge Goliyan woossishin, ta ayaanaan gidaaddi. 18 wotsiide, untunttu sintsan esseedda.

Goday taana, «Elleellaade, Yerusalame kesa ayaw gooppe, neeni taw hawaan markkattiyaaawaa Asay akkena» yaagishin taani Aa be'aaddi. 19 «Taani, «Ta Godaw, Ayihuda woosa golliyaan ubbaan neena ammanniayaawantta oyk'k'aade wad'd'eeddawaanee k'asho golliyaan yeggeeddawaa untunttu eriino. 20 Untunttu ne markkaa lss'sifaanoosa wod'iyaa wode, taani he yewuwaa eeno gaad. K'ay untunttu miyyiyaan ek'k'aade, Aa wod'iyaawanttu mayuwaa naagay» yaageedda. 21 «Goday taana, «Taani neena Ayihuda gidenna asaakko haako sa'aa kiittiyya diraw ba» geedda» yaageedda. 22 P'awuloosi he k'aalaa haasayana gakkanaw Asay I giyaaawaa sissee; hewaappe guyyiyaan, barenttu kooshshaa

23 P'awuloosi hewaan shiik'eedda asaa c'addi s'eelliide, «Taanaadan ammanniayaawanttoo, taani hachche gakkanawukka S'oossaa sintsan ta de'uwwaa ubbaan tilla wozanaan de'aaddi» yaageedda. 2 K'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuu Hanaanii, P'awuloosa doonaa bak'k'ana mala, Aa matan ek'k'eeddawantu azazeedda. 3 P'awuloosi he wode Aa, «Laa ha booshinchchaan okkeedda godaw, S'oossay neena bak'k'ana. Neeni ta bolla higgiyan pirddanaw uttaade, wogay baynnaan taana bak'k'ana mala azazay?» yaageedda. 4 P'awuloosa matan ek'k'eeddawantu Aa, «Neeni S'oossaa k'eesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa boray?» yaageeddino. 5 Hewaappe guyye P'awuloosi,

«Taanaadan ammaniyaawanttoo, I k'eesatuwaa kaappatuwaappe ittuwaa s'eesiide, «Ha na'aa olaa ubbatuwaa kaappuwa gideedawaa taani erabeykke; kaappuwaakko afa; ayaw gooppe, olaa kaappoo ayaw gooppe, *«Ne gadiyaa mooddiyaawaa bolla I odiyaawe de'ee»* yaageedda. 18 Hewaa diraw, iita k'aalaa haasayoppa» geetettiide S'oossa s'eetatuwaa kaappuu na'aa olaa kaappuwaakko Mas'aafan s'aafetteedda» yaageedda. 6 Shin afiide, «K'asho gollen de'iyaa P'awuloosi, ha P'awuloosi baggatuu Saduk'aawanatuwaa; baggatuu na'ay new ayentto odiyabay de'iyaa diraw, taana Parisaawatuwaa gideedawaa be'iide, «Taanaadan barekko s'eesiide, Aa neekko ahanaadan, taana ammaniyaawanttoo, taani Parisaawiyanne wosseenda» yaageedda. 19 Olaa kaappuu na'aa Parisaawiyya na'aa; *«Hayk'k'eeddawantu kushiyaa oyk'k'iide, dumma gas'aa kessiide, «Neeni hayk'uwaappe denddanawantta» gaade taani taw odanabay ayee?»* yaagiide oochcheedda. 20 nashechchaan naagiyaa diraw, untuntu ta bolla Na'ay olaa kaappoo, «Ayihudatuu P'awuloosabaa pirdiino» yaagiide, d'ok'k'u ootsiide haasayeedda. kaseppe minisi oochchiyaawaa malatiide, neeni 7 P'awuloosi hewaa yaagina, Parisaawatuwaa shiik'uwa Aa utissanaadan, neena wontti woossanaw giddoninne Saduk'aawanatuwaa giddon walassay zoreeta k'achcheeddino. 21 Shin neeni untuntu kesina, shiik'eenda Asay laaletteedda. 8 Ayaw gooppe, giyaawaa sisoppa; ayaw gooppe, oytamuwaappe Saduk'aawanatuu, «Hayk'k'eedda Asay denddenna; dariyaa asatuu p'awuloosa wod'ana gakkanaw, kiitanchchaykka ayyanaykka baawa» yaageeddo. 9 c'aak'k'etiide geemetti uttiide Aa naagiino; neeni Wolk'k'aama walassay denddeeda; Parisaawatuwaa giyaawaa sisanaw ha"ikka giigetti uttiide naagiino» baggappe Muse higgyaa tamaarissiyaawantu yaageedda. 22 Hewaa diraw, olaa kaappuu na'aa, denddi ek'k'iide, «Ha bitaniyaa bolla ayinne balaa «Ha yewuwaa neeni taana erisseedawaa oossinne demmibeykko; aw ayyaanay woy kiitanchchay odoppa» yaagiide azazeeddawaappe guyyiyaan, haasayennan aggenna» yaagiide palumetteeddo. Aa yeddeeda. 23 Olaa kaappuu s'eetatuwaa 10 Walassay darina, olaa kaappuu P'awuloosa kaappatuwaappe laa"uwa s'eesiide, «K'iisaariyaa untuntu mentsereetsanentonne gi yayyiide, bare baanaw, laa"u s'eetu wotaadaratuwaa, laappun wotaadaratuu wod'd'iide, untuntu giddoppe Aa tammu paraa oyk'k'eedda asatuwaanne laa"u ellekka kesiide, parenttu de'iyasaaa afana mala s'eetu tooranchchatuwaa k'ammaappe heezzu azazeedda. 11 He k'amma Goday P'awuloosa matan saatyaan giigissite; 24 gadiyaa mooddiyaa Filikisakko ek'k'iide, «P'awuloosaa, neeni taw Yerusaalamen P'awuloosa sarotetsaan gatsanaw togissiyyaa markkatteeddaaandan, Roomenkka markkattanaw mehiyaanne giigissite» yaagiide, untuntu azazeedda. bessee; minna; ayinne baawa» yaageedda. 12 25 Olaa kaappuu hawaadan giyaa dabddaaabbiyyaa Wonttisa gallassi, Ayihudatuu P'awuloosa wod'ana s'aafeedda. 26 «K'alawudeyoosa Luusiyoo sappe; gakkanaw, meennaadaaninne ushennaadan, gadiyaa mooddiyaa bonchchetteedda Filikisaa! c'aak'k'etiide giigetteeddo. 13 P'awuloosa bolla Sarotetsay new gido. 27 Ayihudatuu ha bitaniyaa hewaa mak'k'eteedda asatuu oytamuwaappe dariino. oyk'k'iide wod'ana hanishin, Roome katamaa 14 Untuntu k'eesatuwaa kaappatuwaakkonne asaa I gideedawaa eraade, wotaadaratuwaa anna c'imatuwaakko yiide, «Nuuni P'awuloosa wod'ana gakkaade Aa ashshaad. 28 Untuntu Aa ayaw gakkanaw, ayinne baarennaadan, giigetti utteeddo. mooteedinontto eranaw koyaade, duge untuntu 15 Hewaa diraw, hinttentunne shiik'eenda Asay shiik'oo Aa afaad. 29 Untuntu parenttu higgyaabaa P'awuloosabaa geeshshiide biddiyaawaa malatiide, I oochcheedawoo Aa mooteeddawaappe attin, olaa kaappuu Aa hinttentukko duge wotsana mala Aa wod'isiyaa woy k'ashissiyyaa mooto gidenna. oochchite; nuuni I haa shiik'anaappe kasenna Aa 30 Untuntu ha bitaniyaa bolla mak'k'etti utteedda wod'anaw giigi utteeddo» yaageeddo. 16 Shin zigirissay taana gakkina, taani he man"iyaan Aa P'awuloosa michchati na'ay he mak'k'uwa siseenda neekko yedda aggaad; Aa mootiyaawanttukka wode, biide wotaadaratuu de'iyasaa geliiide, biide, ne sintsan mootana mala odaaddi; saro P'awuloosaw odedda. 17 P'awuloosi s'eetatuwaa de'a» yaageedda. 31 Hewaa diraw, wotaadaratuu

azazetteeddawaadankka P'awuloosa akkiide, k'amma Golliyaan gidina, Ayihuda woosa gollen gidina, Anttip'aas'iriisa gatseeddino. 32 Wonttisa gallassi katamaan gidina, oonannanne palumettishshin woy aanana baana mala paraa toggo asatuwaaw wotsiide, asaa shiishshaade mak'kishshin, itti uraannanne gediyaan biyawanttu guyye wotaadaratuu de'iyaasaa be'ibeykkino. 13 Unttuntu ha"ikka taana mootiyaawaa simmeeddino. 33 Paraawantu K'iisaariya geliide, shatimmanaw danddaykkino. 14 «Shin taani hawaa dabddaabbiyya gadiyaa mooddiyaawoo immiide, new oday; taani Muse higgiyan de'iyaawaanne P'awuloosa Aa sintsaa aatseeddino. 34 Gadiyaa nabattu s'aafeedda ubbabaa ammananaadan, mooddiyaawe dabddaabbiyya nabbabeeddawaappe nu aawotuwaa S'oossaw untunttu worddo giyaa guyyiyaan, P'awuloosi hak'a awuraajaa asentto Aa ogiyan goshetay. 15 Hawantu barenttu huup'ew, oochcheeda; Kilk'k'iyya asaa I gideeddawaa ereedda 16 Hewaa diraw, taani k'ay, S'oossaasintsaninne asaa sintsan ubbaa wode, pokkuu baynna tilla wozanay taw de'ana mala minnay. 17 «Taani Yerusaalameppeskoodeeppe c'ora laytsaappe guyyiyaan, ta gade hiyeesaw miishsha immanawunne yarshshuwaa yarshshanaw Yerusaalame baad. 18 Hewaa ootishshin, Asay shiik'ennaan, walassay denddennaan, taani Geeshsha Golliyaan geeyiyishshin, untunttu taana demmeeddino. 19 Shin lisiyaaappe yeedda itti itti Ayihudatuu hewaan de'iino; untunttu ta bolla yewuwaakoyyooppe, yiide taana ne bollan moatanaw bessee. 20 Woy taani untunttu giddon ek'k'aade, Hayk'k'eeddawantu denddanawaa ammanniyaa diraw, hachche hintte sintsaan ta bolla pirddiino» gaade haa d'ok'k'issaade haasayeedda itti k'aalaappe attin, shiik'uwaa sintsan ek'kishshin, ta bolla itti bayizzuwaad demmeeddawaa gidooppe, hawantu barenttu huup'ew hawaan odanawantta» yaageedda.

21 Shin Filikise S'oossaasintsaninne asaa sintsan ubbaa wode, pokkuu baynna tilla wozanay taw de'ana mala minnay. 22 «Taani Yerusaalameppeskoodeeppe c'ora laytsaappe guyyiyaan, ta gade hiyeesaw miishsha immanawunne yarshshuwaa yarshshanaw Yerusaalame baad. 23 Shin lisiyaaappe yeedda itti itti Ayihudatuu hewaan de'iino; untunttu ta bolla yewuwaakoyyooppe, yiide taana ne bollan moatanaw bessee. 24 Amareeda gallassaappe guyyiyaan, Filikise Ayihuda asaa zare gideedda bare machchatti Dirusillinna yiide, P'awuloosa kiitti ahissiide, Yesuusi Kiristtoosan ammanniyaa ogiyya I haasayishshin siseedda. 25 P'awuloosi s'illotetsaabaa, bare huup'iyaa naaguwaabaanne yaana pirddaabaa haasayishshin, Filikise yayyiide, «Neeni ha"iw ba; taw miikkeedda wode, neena erana danddayaa. 26 Ayihudatuu taana Geeshsha

kiittaade s'eegissana» yaageedda. 26 He wode K'eesaare tabaa pirddo gaade oochchaadda; k'ay P'awuloosi bilettaanaw, barew magans's'aa K'eesarakko baanaassa» yaagiide zaareedda. immanddeeshsha giide k'oppeedda; hewaa diraw, 13 Amareeda gallassaappe guyyiyan, Kaatiyaa daro wode Aa ahissi ahissiide, aanana haasayee. 27 Agriip'p'aynne Bariniik'e Piss's'oosa sarotanaw Laa'u laytsaa kumeeddawaappe guyyiyan, Filikisa K'iisaariyaa beeddino. 14 Yaan untunttu c'ora kotaan P'ork'k'iyoosa Piss's'oosi akkeedda. Filikise gallassaa utti de'ishshin, Piss's'oosi kaatiyaw Ayihudatuwaas nashechchanaw koyyiide, k'asho P'awuloosabaa hawaadan yaagiide oodeedda; gollen P'awuloosa bashi aggeedda.

25 Piss's'oosi awuraajaa geleedda heezzentsiyaa gallassaappe guyyiyan, K'iisaariyaa Yerusaalame beedda. 2 Yaan k'eesatuwaas kaappatuunne Ayihudatuwaas kaletsiyaawantu P'awuloosa mooteeddino. 3 Untunttu P'awuloosa wod'anaw ogiyaan k'osetti uttanaw, barenttoo lo"obaa ootsiide Aa Yerusaalame ahana mala, Piss's'oosa woosseeddino. 4 Piss's'oosi untunttoo, «P'awuloosi K'iisaariyan k'ashetti utteedda; taani ta huup'ewukka ellekka yaa guyye simmanaw k'oppa uttaad. 5 Hewaa diraw, I ayentto bayizzeeddawe de'oppe, hinttentu giddon aawotiyaawantu taananna K'iisaariyaa biide, Aa mootino» yaagiide zaareedda. 6 Piss's'oosi Yerusaalamen hosppun woy tammu gallassaappe aatsenan uttiide, K'iisaariyaa beedda; wontisa gallassi pirddiyaasan uttiide, P'awuloosa ahana mala azazeedda. 7 I gakkeedda wode, Yerusaalamet yeedda Ayihudatuu Aa matan yuuyi aad'd'i ek'k'iide, barenttoo shatimmanaw danddayettenna daro dees'o mootuwaa Aa bolla wotseeddino. 8 P'awuloosi mootettiidde, «Taani Ayihudatuwaas higgiyaakka Geeshsha Golliyaakka Roome Kaatiyaa K'eesarakka ayinne naak'k'abeykke» yaageedda. 9 Piss's'oosi Ayihudatuwaas nashechchanaw koyyiide P'awuloosa, «Pude Yerusaalame kesaade, ha yewuwaabaa yaan ta sintsan ooshettanaw koyyay?» yaagiide oochcheedda. 10 Shin P'awuloosi, «Taani ooshettanaw bessiyya K'eesaraa pirdaa gollen ek'k'aad. Neenikka loytsa eriyaawaadan, taani Ayihudatuwaas ayinne naak'k'abeykke. 11 Simmi taani naak'k'eeddawaa woy hayk'k'anaw bessiyyaawaa ootseeddawaa gidooppe, hayk'uwaappe attana giikke; shin untunttu taana mootiyyaa mootuu mela gideeddawaappe hini baggan, ooninne taana untunttoo aatsiide immanaw danddayenna; K'eesare tabaa pirddo gaade oochchay» yaageedda. 12 Hewaappe guyyiyan, Piss's'oosi barenanna zorettiyaawantunna zoretti simmiide Aa, «Neeni

«Hawaan Filikise k'achchiide bashi beedda itti bitanii de'ee. 15 Taani Yerusaalamen de'ishshin, k'eesatuwaas kaappatuunne Ayihuda c'imatuu Aa bolla pirddana mala, taana woossiidde, aabaa taw oodeeddino. 16 Taani, «Mootetteedda uray barena mootiyaawantunna ittippe ek'k'ennaaninne barena mooteedda yewoo zaaruwaas immennaan, oona gidooppenne aatsiide immiyaawe Roome asaw woga gidenna» yaagaade untunttoo zaaraad. 17 «Hewaa diraw, untunttu hawaan shiilk'eedda wode, taani gam"ennaan wontisa gallassi, pirdaa golle gelaade P'awuloosa ahana mala azazaad. 18 Aa mootiyaawantu ek'k'iide, iitabaan Aa mootennaan aggikkino gaade taani k'oppeeddawaadan, ayinne Aa mootibeykkino. 19 Shin untunttu barenttu ammaneeddabantubaanne P'awuloosi, «Pas'a de'ee» giyaa hayk'k'eedda itti Yesuusa geetettiyya bitaniyaabaa aanana palumetteeddino. 20 Taani ha yewuwaa wootaade bidda demmantantto, k'ofaa k'achchennaan de'aadde, P'awuloosi Yerusaalame biide, ha yewuwaa yaan ooshettanaw koyyintonne gaade Aa oochchaad; 21 shin P'awuloosi bare yewuwaa Awugiss's'oose k'eesaare ogiyya oystsana gakkanaaw naagettanaadan oochchina, taani Aa K'eesarakko yeddana gakkanaaw, I k'ashettana mala azazaad» yaageedda. 22 Hewaappe guyye Agriip'p'ay Piss's'oosa, «Taani ta huup'ewukka k'ay he bitanii giyaawaa sisana koyyay» yaageedda. Piss's'oosi Aa, «Neeni wontti I giyaawaa sisanaassa» yaageedda. 23 Wontisa gallassi, Agriip'p'aynne Bariniik'e daro bonchchuwaan olaa kaappatuwaannanne katamaan de'iyaa wolk'k'aama aasaana yiide, pirdaa golle geleeddino; Piss's'oosi P'awuloosa ahana mala azazina aheeddino. 24 Piss's'oosi hawaadan yaageedda; «Kaatiyaa Agriip'p'aa, hawaan nuunanna de'iyaa asaaa ubbaw, Ayihuda Asay ubbay Yerusaalamenikka hawankka waassiidde, I hawaappe sintsaw pas'a de'anaw bessena» yaagiide, taana woosseedula bitaniyyaa hawaa be'lita. 25 Shin I ayinne hayk'k'anaw

bessiyaawaa ootseeddawaa taani demmabeykke; I taani wogay baynnawaa untunttoo hank'k'ettaade, bare huup'ew, «Awugiss's'oose K'eesaare tabaa pirddo haray atto, hara gadiyaa katamaa gakkawukka yaagaade oochchaad» geedda diraw, K'eesarakko untuntutta metootsay. 12 «Taani ha yewoo k'eesatuwaa Aa yeddanaw taani k'oppaad. 26 Taani aabaa kaappatuwaappe maataanne azazuwaa akkaade ta godaa Awugiss's'oose K'eesaarew s'aafanaw Damask'k'o baad. 13 Kaatew, taani seeta gallassi tumu yewuu taw ayinne baawa; hewaa diraw, I ogiyaan de'ishshin, aawaa poo'uwaappe loytsi loytsi ooshettowaappe guyyiyaan, taani s'aafyaabaa aad'd'iyya poo'uu taananne taananna beedawanta demmana mala, hinttenttu sintsia, Kaatiyaa Agriip'p'aa, yuuyyi aad'd'iide, saluwaappe poo'ishshin be'aaddi. 14 ubbaa ne sintsia Aa ahaad. 27 Ayaw gooppe, Nuuni ubbay sa'aan kunddeedda wode, Ibraayiss's'e k'ashetteedda uraa kiittiya wode, Aa ayaw k'aalaan, «Saa'oolaa, Saa'oolaa, taana ayaw mooteeddentto, erissennan c'o"u gi bashiyaawe taw yedesaan metootsay? Neeni taana is'ussaan neena eeyatetsaa malatee» yaageedda.

26 Agriip'p'ay P'awuloosa, «Neeni nebaa haasayanaw danddayaa» yaageedda. He wode P'awuloosi bare kushiyaa mic'c'iide hawaadan yaagi zaaredda. 2 «Kaatiyaa Agriip'p'aa, Ayihudatuwa wogaanne palumaa ubbaa neeni loytsaade eriyaa diraw, taana Ayihudatuu mootiyaa yewuwa ubbaa hachche taani ne sintsan zaariyaawoo ta kaac'ay darssi lo'a yaagaade k'oppay; hewaa diraw, neeni ta haasayaa salettenaan sisana mala, neena woosssay. 4 «Taani na'atetsaappe doommaade ta asaa giddoninne Yerusaalamen de'eedda ta de'uwaay Ayihuda ubbatuu kasepppe doommiide eriino. 5 Taani koyroppe doommaade, nu ammanuwaa higgiya oppenne minisiide naagiyaa Parisaawatuwa bagga Parisaawe gidaade de'nyaawaa, untunttu markkattanaw koyyooppe eriino. 6 Taani ha"ikka S'oossay nu aawaatoo immana geedawaa nashechchaan naagiyaa diraw, pirdettanaw hawaan ek'k'ay. 7 K'ay tammanne laa"u nu aawotuwaa zaratuu S'oossaw k'ammanne gallassi ubbaade minisi goyinniidde, S'oossay immana geedawaa akkanaw nashechchaan naagijo; Kaatiyaa Agriip'p'aa, Ayihudatuu taana mootiyaaawe taani hewaa nashechchaan naagiyaa diraassa. 8 Ayihudato, S'oossay hayk'k'eeddawantta dentsiyaawaa ayaw ammanikkitee? 9 «Taani ta huup'ewukka Naazireetyaa Yesuusa ek'ettanaw bessee gaade kase k'oppaad. 10 Taani Yerusaalamen ootseeddawee hawaa; k'eesatuwaa kaappatuwaappe maataa akkaade, S'oossaas asatuwaappe c'oratuwaa k'ashissaad; untuntta wod'iyya wodekka untunttu hayk'k'yaawaa dosaad. 11 Ayihuda woosa golle ubbaan daro wode untuntta muraadde, parenttu ammanuwaa untunttu aggana mala godetaaddi;

k'ohaasa» yaagiide taw odishin sisaad. 15 «Yaataade, *Ta Godaw, neeni oonee?*» yaagaad. «Goday, *Taani neeni yedesaan metootsiyya Yesuusa.* 16 Shin dendda ek'k'a; ayaw gooppe, hachche neeni taana bee'eeddawaanne taani neena sintsappe bessanawaa haranttoo markkattana mala, taw ootsiyaawaa udaade neena suntsanaw new k'onc'c'aad. 17 Untunttu taana ammanina, untunttu nagaray atto geetettanaadan, S'oossay dooreedda asaa giddon untunttu parenttu de'nyaasaa demmanaadan, k'ay d'umaappe poo'uwaa simmanaadaaninne s'alahiya godatetsaappekka S'oossaakko simmanaadan, untunttu ayifiya neeni dooyana mala, Israa'eeliya asaappenne taani neena untunttukko kiittiya Ayihuda gidenawanttuppe neena ashshana» yaageedda. 19 «Kaatiyaa Agriip'p'aa, hewaa diraw, taw saluwaappe beetteedda sas'aw taani azazettanawaa is's'abeykke. 20 Shin taani kasettaade, Damask'oninne Yerusaalamen hewaappe guyyiyaan, Yihudaa gadiyaa ubbaan de'nyaawanttusinne Ayihuda gidenawanttoo parenttu nagaraappe simmana mala, k'ay nagaraappe simmanaw bessiyaawaa ootsiide, S'oossaakko simmana mala k'aala odaaddi. 21 Hewaa diraw, Ayihudatuu taana Geeshsha Golliyaan oyk'k'iide wod'anaw koyyeeddino. 22 Hewaa diraw, taani S'oossaas maaduwaa akkaade, daronne guutsaw hachche gakkawukka ek'k'aade markkattay. Nabatuunne Muse, *Kiristtoosi metootanaw bessee;* k'ay hayk'uwaappe koyro denddiide, Ayihudatoonne Ayihuda gidenawanttoo atotsetsa poo'uwaa odanaw bessee» geedawadaan, taanikka untunttu haasayeeddawaappe haraa ittibaanne haasayeeddabay baawa» yaageedda. 24 P'awuloosi parenttubaa hawaadan yaagiide zaarishshin, Piiss's'ooni kooshshaa d'ok'k'u ootsiide Aa

haasayaa d'ubbanaw, «P'awuloosaa, neeni gooyaa; wodiyaa loddan biidde, daro metuwaan K'enidoosa neeni darii tamaareeddawe neena gooshhana katamaa gakkeeddo; hewaanna baanaw nuuna hanee» yaageedda. 25 Shin P'awuloosi hawaadan c'arkkuu diggina Salmoonanna aad'd'iide, haatsaan yaageedda; «Bonchchetteedda Piss's'oosaa, taani dooddetteedda K'ars's'eesan c'arkkuwaappe tumatetsaan lo'o yewuwaanne wozanaa k'ofaa te'ettiidde beeddo. 8 K'aykka daro metuwaan gas'anna haasayiyaawaappe attin gooyikke. 26 Taani Kaatiyaa gas'anna aad'd'iide, Laasiya katamaa matan de'iyaa Agriip'p'aw ha yewuwaan k'onc'c'yaan odiyaawaa I abbaa doonaan Markkabii Woppu Giide Shemppiyaa eree; ayaw gooppe, ha yewuu geeman oosettibeenna sa'aa geetettiyaasaa yeeddo. 9 Nuuni hewaan c'ora diraw, hawaappe ittuunne aappe geemmennawaa wodiyaa gam"eeddawaappe guyyiyan, S'oomay taani geeshshaade eray. 27 «Kaatiyaa Agriip'p'aa, biletti diggeedda diraw, markkabiyaan biyawekka neeni nabatuu geeddawaa ammanay? Neeni untunttu hirggishshin P'awuloosi untunttu zoriidde, 10 «Asaw, geeddawaa ammariyaawaa taani eray» yaageedda. nu buussan wolk'aama boshaynne daro bashshay 28 Kaatiyaa Agriip'p'ay P'awuloosa, «Ha'i ha de'anawe taw beetee; bashshay yiyaawe c'aanaa k'antsa wodattinkka taana ammantsanaw koyyay?» bollanne markkabiyaan bolla s'alalaan gidenna; nu yaageedda. 29 Hewaappe guyye P'awuloosi, «Daro shemppuwaa bollaakka yaanawaa» yaageedda. 11 wode gidina, guutsa wode gidina, ne s'alala Shin s'eetatuwaan kaappuu P'awuloosi geeddawaappe gidakk; shin hachche taani odiyaawaa sisiyya aatsiide, markkabiyaan de'iyawantta azazyawenne ubbay k'ay tawaadan k'ashettoppino attin, ta mala markkabiyaan goday giyaawaa ammanee. 12 He gidanaadan S'oossa woossay» yaageedda. 30 abbaa mataa katamay balguwaa shaac'c'anaw Hewaappe guyyiyan kaatii, mooddiyaan Piss's'oose, untunttoo miikkenna katamaa; hewaa diraw, c'ora Bariniik'enne, untuntunna de'iyaa ubbay denddi, asatuu parenttoo danddayettooppe, Pink'k'e giyaa 31 itti bagga simmiide, ittuu ittuwaanna, «Ha katamaa gakkiide, balguwaa yaan shaac'c'anaw mala, bitanii hayk'ussay atto shin, k'ashuwaassikka yaappe denddanaw zoretteeddino; Pink'k'en de'iyaa bessiyaabaa ootsibeenna» yaagi haasayeeddino. 32 markkabii shemppiyaa miikko sa'ay doyetteeddae, Agriip'p'ay Piss's'oosa, «Ha bitanii, *K'eesaarii* tabaa away wulliyaasaapenne ushechcha baggape pirdo» gibeennentto, biletanaw danddayee shin» gidduwaan, k'ay wulliyaasaapenne haddirssappe yaageedda.

27 Nuuni markkabiyaan S'aaliyaa baanaw k'oppi utteedda wode, P'awuloosanne hara amareeda k'ashetteedda asatuwaan Awugiss's'oosa wotaadaratuwaan giyaawanttuppe itti Yuuliyoosa giyaa s'eetatuwaan kaappoo aatsiide immeeddino. 2 Iisiyya gas'aan de'iyaa gadatuwaan biyaa Adiraamis'yoona markkabiyaan gelide beeddo; Mak'idooniyaa asaa gidiyya Teselonk'k'e Ariss's'irokoosi nuunanna de'ee. 3 Wonttisa gallassi nuuni Sidoonaa gakkishshin, Yuuliyoosi P'awuloosaw daroppe Aa, «Ne dabbattuu neena koshshiyaabaa maaddana mala, neeni untunttukko baanaw danddayaa» yaageedda. 4 Hewaappe denddiide, sintsanna nu bolla c'arkkiyaa diraw, K'op'iroosa haatsaan doodetteedda sa'aan c'arkkenna bagga beeddo. 5 Kilk'k'iyyaa mataaninne P'inifiliyaa matan de'iyaa abbaa pinniide, Lik'iy'an de'iyaa Muura gakkeeddo. 6 Hewaan s'eetatuwaan kaappuu S'aaliyaa biyaa Iskkinddiriyaa markkabiyaan demmiide, aan nuuna gelisseedda. 7 Nuuni c'ora

wode ushechcha dugehaa bagga c'arkkuu loddan c'arkkeedda wode, parenttu k'oppeeddawaadan haneeddawaa untunttoo malatina denddeeddino; markkabii beenna mala oyk'k'iyyaa birataa pude dafiide, K'ars's'eesa matattiide, lank'k'iyaanna aad'd'eeddino. 14 Shin darii gam"ennaan, «Awuraak'iis» giyaa daro wolk'aama gotuu haatsaa giddon de'iyaa sa'appe duge untunttu bolla denddeedda. 15 He gotuu markkabiyaan dechchiide aatsenan diggina, baanaw nuw danddayettennan is'seedda diraw, markkabiyaan I afiyaasaa aggiide beeddo. 16 Nuuni K'eeda giyaa haatsaan doodetteedda c'arkkuwaappe geemmeedda saanna aad'd'iyya wode, darssi metootiide markkabiyaan wonggiriyaan naagi ashshanaw danddayeeddo. 17 Untunttu wonggiriyaan pude kesseeddawaappe guyyiyan, gaadiyaan markkabiyaan s'aas'iide, minisi k'achcheeddino; Sirs's'isa giyaa shafii kumeedda saan parentta kunddissanenttonne giide hirggiide, markkabiyaan

afiyaa sharaa wotsiide, c'arkkuwaan markkabiya s'eetatuwaa kaappuwaanne wotaadaratuwa, c'oo yeddi aggeeddino. 18 Gotuu wolk'k'aamiide «Hawantu markkabiya giddon de'ana d'ayooppe, nu bollan wolk'k'aameeedda diraw, wonttisa gallassi hinttenttu attanaw danddaykkita» yaageedda. 32 c'aanaappe abbaan oluwaas doommeeddino. 19 Hewaappe guyyiyaan, wotaadaratuu wonggirii Heezzentsiyya gallassikka markkabiyaan de'iyaa k'ashetteedda gaadiyaa k'ans's'iide, yeddi miishshaa untunttu barenttu kushiyaa oleeddino. 20 aggeeddino. 33 Sa'ay wonttana hanishin, P'awuloosi Nuuni daro wodiyaa awaanee s'olointiyya be'ennaan, ubbay k'umaa maana mala, hawaadan yaagiide wolk'k'aama uushuu nu bolla bukkishshin, sintsappe woesseenda; «Hinttenttu hachchenna tammanne d'ayenaan attokko giide k'oppeedio. 21 Untunttu oyddu gallassaa naageedda; k'ay he ubbankka daro wodiyaa k'umaa meennaa gam"eeddawaappe k'umaa mibeykkita. 34 Hewaa diraw, guutsa guyyiyaan, P'awuloosi he wode untunttu giddon k'umaa hinttenttu maana mala, taani hinttentta denddi ek'k'iide, hawaadan yaageedda; «Asaw, woossay; ayaw gooppe, hinttenttu pas'a de'anaw hinttenttu ta zoriyaa akkeeddentonne K'ars'seesappe guutsa k'umaa maana koshshee; haray atto denddennaan atteeddentto, hawaa mala bayetsaynne hinttenttu huup'iyaa binnanaappe ittuukka bayenna» k'ohuu nuuna gakkenna. 22 Shin ha"ikka taani yaageedda. 35 P'awuloosi hawaa giide, ukitsaa hinttentta yayyoppite gaade zoray; ayaw gooppe, ha akkiide, ubbaa sintsan S'oossa galateedda; markkabiya bayanaappe attin, hinttentuppe itti uraa mentsi Muussaa doommeeddino. 36 Hewaappe shemppuukka bayenna. 23 Ayaw gooppe, S'oossa guyyiyaan ubbay loysa, barenttoo k'ay k'umaa kiiitanchchay, taana mooddeedda taani goyinniyya meeddino. 37 Nuuni markkabiyaan de'iyaaawantu S'oossaawe, zino k'amma ta matan ek'k'iide, 24 laa'u s'eetanne laappun tammanne usuppuna. «P'awuloosaa, yayyoppa; neeni Roome gadiyaa 38 Untunttu miide kaalleedda wode, c'aanaa Kaatiyaa K'eesaara sintsan ek'k'anaw bessee; be'a, zargaa abbaan oliide markkabiya dees'uwa S'oossay bare keekatetsaan neenanna biyaa asaa kawushisseeddino. 39 Sa'ay wontteedda wode, ubbaa shemppuwaashshana» yaageedda. 25 Hewaa markkabiyaan ootsiyaawantu gadiyaa eribeykkino; diraw asaw, yayyoppite. Ayaw gooppe, he kiiitanchchay shin haatsay goggiide abbaan geleeddasaa miyyiyan taroodeeddaan hananawaa taani S'oossa de'iyaa shafiyaa akeekaan s'eelleeddino. Barenttoo ammanay; 26 shin c'arkkuu nuuna itti haatsaan danddayettintto, markkabiya he shafiyakko dooddetteedda sa'aan abbaa doonaan dom"issana» laagganaw barenttu k'ofaa k'achcheeddino. 40 yaageedda. 27 Tammanne oyddentso gallassi Yaatiide markkabi beenna mala oyk'k'iyaa biratatuwa Meeditiraaniyya Abbaan nuuna c'arkkuu yaanne billiide, abbaa giddo yeggeeddino; he wode, haanne sugishshin, markkabiyaan ootsiyaawantu markkabiya koyyeeddasaa zaariide laaggiyaa k'amma bilahii biittaakko mateeddaa malateedda. mitsaa k'achcheedda gaadiyaa billeeddino; hewaappe 28 Untunttu likkiyaa gaadiyaa s'eeraan dees's'iyaabaa guyyiyaan, c'arkkuu markkabiya sintsaw sugana k'achchiide, haatsaan yeggina, haatsay oytamu mala, markkabiya afiyaa sharaa sintsaa baggana mitiriyaa c'iimmateeddaa ereeddino. Guutsaa d'ok'k'u ootsiide, buussaa doommeeddino. 41 Shin gam"iidde, laa'entsuwaa yeggiide, hattamu mitiriyaa markkabi c'iimmuu de'iyaaasappe aad'd'iide haatsaan c'iimmateeddaa ereeddino. 29 Untunttu dooddetteedda sa'aa matan de'iyaa detsasaan shuchchattiyaasan kunddenna mala yayyiide, dom"etti ek'k'eenda; markkabiaw guyye baggay markkabi beenna mala oyk'k'iyaa oyddu birataa beetaa sugetsaa me'erettishshin, sintsaa baggay markkabiyaappe guyyenna abbaan yeggiide, sa'ay duge d'ishettiide, k'aas's'ennaan is's'i aggeedda. wonttana mala, barenttu s'oossatuwa woossiino. 42 Wotaadaratuu k'ashetteedda asaappe ittuunne 30 Markkabiyaan ootsiyaawantu markkabiyaappe haatsaa wad'd'iide kessi akkibeenna mala, untunttu kichchanaw koyyiide, markkabi beenna mala wod'anaw zoretteeddino. 43 Shin s'eetatuwaa kaappuu oyk'k'iyaa amareeda biratatuwa markkabiyaappe P'awuloosa ashshanaw koyyiide, wotaadaratuwa sintsaa baggana abbaan yeggiyawaa malatiide, mak'k'uwaas is's'eenda; haatsaa wad'a eriyaa wonggiriyaa abbaan wotseedda wode, 31 P'awuloosi ubbay markkabiyaappe haatsaan guppi guppiide

kasettide gas'aa kesana mala azazeedda. 44 gallassaappe guyyiyaan, away kesiyaasaa s'eelliyaan Atteeddawantuppe amareedawantu sank'k'aan, wode ushechcha dugehaa bagga c'arkkuu c'arkkina, amareedawantu k'ay markkabiyya me'uwaan kesana wonttisa gallassi Putiyaaluusa giyaa katamaa mala azazeedda; hewaadan ubbatuukka gas'aa yeeddo. 14 Hewaan nuuni itti itti ammaniyawantta sarotetsaan keseeddingo.

28 Nuuni gas'aa sarotetsaan keseedda wode, he haatsaan dooddeteedda sa'ay Malttaa geetettiyaawaaa ereedo. 2 Haatsaan dooddeteedda sa'aan de'iyya asatuu nuw daro keekatetsaa keekeeddino; iray bukkanaw doommeedda dirawunne meeguwaa diraw, tamaa eetsiide, nuuna ubbaa mokkeeddino. 3 P'awuloosi daro k'ays's'eeriyaa mitsaa mis'iide tamaan yegghishshin, marzzaama shooshshay seelaa diraw kesiide, Aa kushiyaa s'aas'ettiide, Aa dukkeedda. 4 Haatsaan dooddeteedda sa'aan de'iyya asatuu k'irc'c'antiyaa shooshshay P'awuloosa kushiyaa s'aas'etteeddawaa be'eedda wode ittuu ittoo, «Tumu ha bitanii shemppuwaa wod'iyyaa asaa; haray atto abbaappe I attinakka nu S'oossaa pirdday Aa pas'a de'o gibeenna» yaageeddingo. 5 Shin P'awuloosi bare kushiyaappe k'irc'c'antiyaa shooshshaa wus'akkiide, tamaan oledda; Aa ayinne ootsibeenna. 6 Unttuntu, «Aa bollaykka gaafee; woy akeekenaan kunddiide hayyee» yaagiide Aa naagiino; shin c'ora wodiyyaa naagiide, Aa bollan ayinne dummateeddabay d'ayina, «Hawee s'oossaa» yaagiide barenttu k'ofaa bashi aggeeddingo. 7 Hewaa heeraan haatsaan dooddeti utteedda sa'aa kaappuwaa Pupiliyoosa giyawoo gadii de'ee; I nuuna imatsatetsaa, heezzu gallassaa siik'uwaan mokki moyzzeedda. 8 Pupiliyoosa aabbu k'os'uwa, seelaanne uluwaa kad'aa saketti gisiide de'ee; P'awuloosi Aa soy geliide, aw S'oossaa woosseedda; bare kushiyyaa Aa bolla wotsiide, Aa patseedda. 9 Hewaappe guyyiyaan, he haatsaan dooddeteedda sa'aan harggiyyaa hara ubbaa asaykaa k'ay yiide pas'eeda. 10 Hewaappe simmina nuuna daro bonchchuwaa bonchcheeddino; nuuni markkabiyyaan baanaw denddeedda wode, ogew nuuna koshshiyaabaa nuw immeeddingo. 11 Heezzu agenaappe guyyiyaan, haatsaan dooddeteedda sa'aan balguwaa aatsiide, «mantie s'oossa» giyaa Iskinkindiriyaa markkabiyyaan baanaw denddeeddo. 12 Nuuni Siraakuse giyaa katamaa geliide, yaan heezzu gallassaa utteeddo. 13 Hewaappe yuuyyiide, Regiyyume giyaa katamaa gakkeeddo. Itti demmina, barenttuna laappu gallassaa uttana mala, nuuna woosseeddingo; hewaappe k'ay Roome yeeddo. 15 Roomen de'iyya ammaniyawanttu nubaa siside, Afiyaasaa Geyaanne «Heezzu Ak'iyaasaa geetettiyaasaa» gakkanaw nuuna mokkanaw yeeddingo; P'awuloosi untuntta be'eedda wode S'oossaa galatiide, wozanaan miniseedda. 16 Nuuni Roome geleedda wode, P'awuloosi barena naqiyaa wotaadaraanna barekka de'anaadan ooseteedda. 17 Heezzu gallassaappe guyyiyaan, P'awuloosi Ayihudatuwa kaappatuwa barekko s'eeseedda; untunttu shiik'eedda wode, untuntta hawaadan yaageedda; «Taanaadan ammaniyawanttoo, taani nu asaa woy nu aawotuwaa wogaa iitabaa ayinne ootsennaan, taana Yerusaalamen k'achchiide, Roome asaw aatsiide immeeddingo. 18 Unttuntu taana biddeedda wape guyye, hayk'k'anaw bessiyaabaya ta bolla ayinne bayinna diraw, taana billanaw koyyeeddingo. 19 Shin hewaa Ayihudatu eeno geenaan is's'eeda wode, «Tabaa K'eesaare pirddo» gaanawe taana koshsheeddappe attin, taani ta zariyya mootiyaabay taw de'ina gidenna. 20 Taani hinttentunna gakettanawunne haasayanaw hinttentta s'eeseeddawe hewaassa; ayaw gooppe, Israa'eeliyyaa Asay nashechchaan naqiyaaawaa diraw taani ha santsalataan k'ashettaad» yaageedda. 21 Ayihuda c'imattu P'awuloosa, «Nuuni Yihudaappe nebaw dabddaabbiyyaa akkibeykko. Nu ishatuwaappekka haray atto, ittuukka yiide, nebaa odibeenna; woy ne suntsaa bayizziide, nuw odibeenna. 22 Shin he asaa suntsaa ubba saan Asay bayizziide haasayiyaawaa nuuni eriyaa diraw, ne k'ofaa sisanaw koyyeetto» yaageeddingo. 23 Unttuntu barenttu yaana gallassaa P'awuloosaw keeriide, he gallassi c'oriide I de'iyyaasaa yeeddingo; ikka untunttoo S'oossaa kawutetsaabaa markkatteedda. K'ay untunttu Yesuusabaa ammanana mala, Muse higgiyaappenne nabatuu s'aafeedda wape akkiide untuntta tamaarissiidde, wonttappe omarssi gakkanaw loytsi odeeenda. 24 Baggatuu P'awuloosi geedawaa ammaneeddingo; shin baggatuu ammanibeykkino. 25 Unttuntu barenttu giddon yewuwaa eeno

geenaan is's'eenda wode, P'awuloosi ittibaa geeddawaappe guyyiyaan beeddino; I hawaadan yaageedda; «Geeshsha Ayyaanay nu aawaatoo nabiyyaa Isiyaasa mas'aafaan, 26 «Neeni he asaakko baade hawaadan ga; «Hinttenttu sissaa sisana, shin hinttenttoo gelenna; hinttenttu s'eelaa s'eelana, shin be'ikkita. 27 Ayaw gooppe, ha asaa wozanay guzumeedda; parenttu haytsaa tullisseeddino; parenttu ayifiyaakka c'illummeeddino. Hewe baawentto, parenttu ayifiyaan be'ana; untunttu haytsaykka sisana; untunttu wozanaykka akekana; untunttu taakko S'oossaakko simmana. K'ay taanikka untuntta patsana» yaaga» yaageedda. 28 «Simmi hawe S'oossaa atotetsay, Ayihuda gidenawanttoo kieteteeddawe hinttenttoo eretto. K'ay untunttukka sisana» yaageedda. 29 [P'awuloosi hewaa geeddawaappe guyyiyaan, Ayihudatuu parenttu giddon daro palumettiidde beeddino.] 30 P'awuloosi kiraal golliyaa laa"u laytsaa kumentsaa de'iidde, barekko yiaya ubbaa mokkee. 31 Barena ooninne diggennan S'oossaa kawutetsaabaanne Godaa Yesuusi Kiristtoosabaa odiidde, yayyenaan darii k'ond'c'issiide tamaarisseedda.

Roome

1 Bare mishiraachchuwaan k'aalaa odanaw S'oossay dooriide s'eeseedda Kiristtoosa Yesuusa k'oomay, Yesuusi Kiristtoosi kiitteedda P'awuloosi, taani ha dabddaaabbiyaan s'aafay. **2** S'oossay daro wodeppe kase bare nabatuwaa baggana mishiraachchuwaan k'aalaa immana yaageeddae S'oossaa Geeshsha Mas'aafatuwan s'aafetteedda; **3** he mishiraachchuwaan k'aalay asaa gidiide Daawite zariyaappe yeletteedda S'oossaa Na'aa, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosabaa. **4** K'ay I bare Geeshsha Ayyaananaan hayk'uwaappe denddeeddawaan, S'oossaa Na'aa gidiyaawaa wolk'k'aama wolk'k'aan besseedula. **5** Ayihuda gidenna Asay ubbay ammananaadaaninne azazettanaadan, nuumi untuntta kaaletsana mala, S'oossay Kiristtoosa suntsaa diraw, Kiristtoosa baggana aad'd'o keekatetsaanne Yesuusi kiitteeddawantta gidiyaa maataa nuw immeedda. **6** Yesuusi Kiristtoosawaa gidanaadan, S'oossay s'eeseedda hinttentukka hewantu giddon de'iita. **7** S'oossay siik'yaawanttonne geeshshabaa ootsanaw s'eeseedda Roome gadiyan de'iaya ubbatoo S'oossaa nu Aawuuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe aad'd'o keekatetsaynne sarotetsay hinttentoo gido. **8** Kasettaade taani hinttentu ammanuu sa'aa ubbaan sisetteedda diraw, Yesuusi Kiristtoosa baggana hinttentoo taani S'oossaa galatay. **9** Ayaw gooppe, taani ubbaa wode ta woosaan hinttentta hassayissiyaawoo, S'oossay, taani Aa Na'aa mishiraachchuwaan k'aalaa odiyaawaan ta ayyaananaan aw ootsiyaawe markka. S'oossay, bare sheniyaan, taani ha'i hinttentukko baanaw ta ogiyan miikkoyanaadaan, ubbaa wode woossay. **10** Ayaw gooppe, taani hinttentta minisanaw, hinttenttunna ittippe Ayaanaa imotaashaakkana mala, hinttentta be'anaw laamotay. **11** Taani giyaawe, hinttentukka takka itti wode minettana. Hinttenttu ta ammanuaan, k'ay taanikka hintte ammanuaan minettana. **12** Taanaadan ammanniyaawanttoo, taani ubbaa wode hinttentukko baanaw k'oppaad. Shin taana diggiyaabay de'iyaawaa hintte eranaw bessee; taani haray atto Ayihuda gidenna hara asaoppekka ayifiya demmeeddawaadan, hinttenttuppekka ayifiya demmanaw koyyay. **13** Taani asaa ubbw, Giriike asawunne tamaaribeenna asaw k'ay aad'd'o eranchchatoonne eeyatoo k'ans's'ana ac'uu de'ee.

15 Hewaa diraw, taw danddayetteedda keenaan Roomen de'iaya hinttenttookka mishiraachchuwaan k'aalaa odanaw amottay. **16** Mishiraachchuwaan k'aalay taana yeellayenna; I ammaniyya ubbaa, kasetiide Ayihuda asaa k'ay Ayihuda gidenna asaa ashshanaw S'oossaappe yiaya wolk'k'aa. **17** Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «S'illuu S'oossaan ammanettiide de'ana» yaagiyaawaadan, S'oossay asaa koyroppe wursetsaa gakkanaw, ammanuaan s'illissiyaawaa mishiraachchuwaan k'aalay k'ond'issee. **18** Tumatetsay erettanawaa barenttu iita hanotaan diggiya nagaraa oosuwaan ubbaa bollaninne asaa iita oosuwaan ubbaa bollan, S'oossaa hank'kuu saluwaappe wod'd'iide k'ond'c'ana. **19** Untunttu S'oossaabaa erana danddyiyaaawe untunttoo k'ond'c'ee; ayaw gooppe, S'oossay untunttoo k'ond'c'isseedda. **20** Beettena Aa hanotay, hewekka Aa med'inaa wolk'k'aygne Aa S'oossatetsay ittippe S'oossay halamiyya med'd'eeddawaappe doommiide, untunttoo k'ond'c'iide beetteedda; untunttu hewaa S'oossay med'd'eeddabaappe be'anaw danddyiyaa diraw, untunttoo gaasoyaabay baawa. (aiðios g126) **21** Ayaw gooppe, untunttu S'oossaa erooppekka, aw bessiyya bonchchuwaan immibeykkino; k'ay Aa galatikkino. Shin untunttu allaalle kessennabaa k'oppiino; k'ay untunttu akeekena wozanay d'umeedda. **22** Untunttu barentta aad'd'eenda eranchcha giino; shin untunttu eeyaa. **23** Untunttu hayk'k'enna S'oossaw goynniyaawaa is's'iide, hayk'k'iyaa asaa med'etaa, kafatuwaa med'etaa, do'atuwaa med'etaanne tiraan gooshettiyaawantu med'etaa med'etteeddawanttoo goynneeddino. **24** Hewaa diraw, untunttu ittuu ittuwaanna pokkobaa ootsana mala, S'oossay untunttu wozanay amottiyya tunabaa ootsanaadan untuntta aggeedda. **25** Ayaw gooppe, untunttu S'oossaa tumatesaa wordduwaan laammeeddino; k'ay med'd'eenda S'oossaa aggiide, I med'eeddabaw goynneedinonne ootseeddino. S'oossay med'inaw galatetteeddaa. Amen'i. (aiðon g165) **26** Hewaa diraw, S'oossay untunttu pokkobaa amottana mala, untuntta aggeedda; haray atto untunttu mac'c'awanttu barenttoo bessiyyaawaa aggiide, bessenawaa haneeddino. **27** Hawaadankka, attuma Asay k'ay barenttoo bessiyyaawaadan mac'c'awanttuna

gakettiyaawaa aggide, ituu ituwaanna gakettanaw asaa gakkana; hewaappe k'ay Ayihuda gidenna asaa koyyeeddino; attuma Asay ituu ituwaanna pokkobaa gakkana. 10 Shin S'oossay lo'o oosuwa ootsiyaa ootsiide, barenttu ootseedda balaan barenttoo ubbatoo galataa, bonchchuwaanne sarotetsaa bessiyaa pirdaa akkeeddino. 28 Unttunttu immana. Kasettiide Ayihudatoo immana; hewaappe S'oossaa eranaw dosennaan is'seeddawaa keenaa k'ay Ayihuda gidennawanttoo immana. 11 Ayaw S'oossay unttunttu bessenawaa ootsana mala, gooppe, S'oossaa Ayifiyaan Asay ubbay itti mala. 12 unttunttoo patsenna k'ofaa immeedda. 29 Unttuntun Muse higgii baynnaan nagaraa ootseedda ubbay higgii tunatetsay, iitatetsay, yoratetsayne iita hanotay baynnaan d'ayana. Muse higgii de'ishshin, nagaraa kumeedda; k'ay unttuntun k'anaatii, shemppuwa ootseedda ubbay higgiyan pirdettana. 13 Ayaw wod'iya k'ofay, palumay, c'immissayne iita gooppe, S'oossaa sintsan higgiya naagiyaawantu k'ofay kumeedda; k'ay unttunttu sok'yaawantu, s'illiinoppe attin, higgiya sisiyaawantu s'illikkino. 14 30 zigiriyaaawantu, S'oossaa is'siyaawantu, Ayihuda gidenna asaw higgii baawa; shin barenttu boriyaawantu, otorettiyaawantu, c'eek'ettiyaawantu, tilla k'ofaan higgii azaziyaawaa ootsiino; unttunttoo iitabaa ootsanaw koyyiyaawanttanne barenttu higgii d'ayooppekka, unttunttu barenttu huup'ew aawoonne aattiw azazettenawantu, 31 k'ofay higge. 15 Higgii azaziyaawe unttunttu wozanaa giddon baynnawantta, ammanuu baynnawantta, haranttoo s'aafetteeddawaa unttunttu hanotay bessee; itti itti k'arettenawanttanne maarenawantta. 32 Unttunttu kaala unttunttu tilla k'ofay unttunttoo markkattiyaa hawantu malaa ootsiyaawanttoo hayk'uu bessee dirawunne k'ay itti kaala unttunttu k'ofay unttunttu giyaa S'oossaa higgiya eriidde, hawantu moottiyaa diraw, woy k'ay unttuntunna gaadatiyaa ootsiino; hewaa s'alalaa gidennaan, hawantu diraw, hewe tuma gidiyaawaa erissee. 16 Taani ootsiyaawanttakka ootsite giide minisiino.

2 Hewaa diraw, neenoo harantu bolla pirddiyaawoo, new gaasoyiyaabay baawa; ayaw gooppe, neeni harantu bolla pirddaadde, he neeni unttunttu bolla pirddiyaawaa malaa ootsooppe, ne bolla pirddaasa. 2 Nuuni hawaii mala oosuwa ootsiyaawantu bolla S'oossay s'illo pirdaa pirddiyaawaa ereetto. 3 Neenoo, hawaii mala oosuwa ootsiyaawantu bolla pirddiyaawoo, k'ay he neeni pirddiyaawaa malaa ootsiyaawoo, neeni S'oossaa pirddaappe attiyaawaa malati? 4 Woy S'oossaa wolk'k'aama keekatetsaa, genc'c'uwaanne danddayaa kad'ayishsha? S'oossay neena nagaraappe zaaranaw koyyiya diraw, I keeka gidiyaawaa neeni eraasa. 5 Shin hinttenttoo guzuma wozanayne nagaraappe simmenna wozanay de'ee; hewaa diraw, S'oossaa hank'k'uunne s'illo pirdday k'onc'c'iyya gallassi, neeni ne bolla hank'k'uua kasewaappe darissaasa. 6 S'oossay asaa ubbwaa Aa oosuwa malaa immanawaa. 7 Iti itti asatuu lo'o baa danddayan ootsiino; k'ay galataa, bonchchuwaanne bayenna de'uwa koyyiino; unttunttoo S'oossay med'inaa de'uwa immana. (aiōnios g166) 8 Shin harantu iitabaa ootsanaw yaaretiinonne tumatetsaa is'siino; S'oossay unttunttu bolla bashshaanne hank'k'uua yeddana. 9 litabaa ootsiya Asay ubbay metootananne waayettana; hewe kasettiide, Ayihuda

tamaarisseedda mishiraachchuwa k'aalaadan, asaa wozanaan geemmeedda k'ofaa S'oossay Yesuusi Kiristtoosa baggana hawaadan pirddana. 17 Shin neeni neena Ayihuda gaasa; higgiyan zemppaade S'oossaan c'eek'ettaasa. 18 Neeni ootsana mala, S'oossay koyyiyaawe ayentto eraa; k'ay tuma gidiyaawaa dooranaw higgiyaappe tamaaraadda. 19 Neeni k'ook'atuwa kaaletsiyaawaa, k'ay d'umaan de'iyaawanttookka poo'issiyaawaa, erennawanta erissiyaawaanne naanatuwaa tamaarissiyaawaa gidiyaawaa eraad; higgiyaappe neeni kumentsaa eratetsaanne tumatetsaa demmiyaawaa eraasa. 21 Yaatina, neeni haratuwa tamaarissiyaawee neena ne huup'ew ayaw tamaarissikkii? Neeni, «Wuu"oppa» yaagaade k'alaalaa odaasa. Shin neeni ne huup'ew wuu"ayiyye? 22 Neeni, «Woshummoppa» yaaga. Shin neeni ne huup'ew woshummay? Neeni eek'aa sheneta. Shin eek'ay de'iyya golliyaa bonk'k'ay? 23 S'oossaa higgii new de'iyya diraw, neeni c'eek'ettaasa; shin he higgiya mentsaade S'oossaa yeellayay? 24 Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Ayihuda asatoo, hintte gaasuwaan Ayihuda gidenna asatuwa giddon S'oossaa suntsay bayee» yaagee. 25 Neeni higgew azazettoppe, ne k'as'saray maaduwaanna de'ee; shin neeni higgiya mentsooppe, neeni k'as'saretteeddawe

k'as's'arettibeennawaadan paydettee. 26 Ayihuda garssan de'iyaawaa taani kase hinttenttoo odaaddi. gidenna Asay k'as's'arettennan higgii azaziyaawaa 10 S'oossa Mas'aafay hawaadan yaagee; «S'illo naagooppe, S'oossay Aa k'as's'aretteeddawaadan Asay ittuunne baawa. 11 Akeekiyaa asaykka paydennee? 27 Hinttenttu, Ayihuda asatuu, baawa; woy S'oossa koyyiawekka baawa. 12 hinttenttoo s'aafetteedda higgii de'ooppukka k'ay Asay ubbay ogiyaappe kare keseeddino; ubbay hintte k'as's'areettooppekkka, higgyaa hintte mentsiyaa mulekka maaddennawaa gideedda. Lo"obaa ootsiyaa diraw, Ayihuda gidenna Asay bolla k'as's'arettana ooninne baawa; haray atto ittuunne baawa. 13 d'ayooppukka, higgew azazettiide, hintte bolla Unttunttu doonay dooyaa de'iyyaa duufuwaa mala. pirdana. 28 Ayaw gooppe, Ayihuda asaa malatiyaa Barenttu ins's'arssan worddoteeddino. Unttunttu ubbay tumu Ayihuda asaa gidenna; k'ay Asay doonaappe asaa wod'iyaa shooshshaa yishsha bare ashuwaa asatetsaa k'as's'arettedda diraw, mala haasayay kesee. 14 Unttunttu doonaan tumu Ayihuda asaa gidenna. 29 Shin tumu shek'aynne c'amobay kumeedda. 15 Unttunttu Ayihuda asaa giyaa uray garssa baggana Ayihuda suutsaa guusanaw, darii elleelliino. 16 Bayzzunne asaa gideeddwaa; k'as's'arettiyaawaa S'oossa koletsay, unttunttu beeddasaan hak'aninne d'ayenna. Ayyaan oo settiyaawaa wozanaa k'as's'araappe attin, 17 Unttunttu sarotetsaa ogiyaakka erikkino. 18 s'aafetteedda higgiyaanna gidenna; he uray bare K'ay S'oossaw yayyiyaab, unttunttu k'ofaan galataa S'oossaappe akkiyaawaappe attin, asaappe baawa» yaagee. 19 Asaa ubbaa haasayaaakkibeenen.

3 Yaatina, Ayihuda asatuu ayaan Ayihuda gidenna
asaappe aad'd'iinoo? Woy k'as's'arettiyaawaan
ay maaduu de'ii? 2 Hawe Ayihudatuwaa ubbabaan
loytsi maaddee; ubbabaappe kase S'oossay bare
kiitaa hadaraa Ayihudatoo immeedda. 3 Yaatina
unttuntuppe ittu ittu ammanetennawaa gidooppe,
waanii? Hewaa diraw, S'oossay ammanettenu
yaagiyaawe? 4 Hewaa gidenna; Asay ubbay
worddanchchaa gidooppekkka, S'oossay giyaawe
tuma gidanaw bessee. S'oossa Mas'aafay, «Neeni
haasayiyyaa wode, neeni s'illo gidiyaawaa erissanaw
koshshee; neeni mootettiyyaa wode, shatimmanaw
bessee» yaagee. 5 Shin nu bayizzuu S'oossa
s'illo oosuwaa erissintto, nuuni waaganee? Nu
bolla hank'k'uwwaa ahiyaa S'oossay bayizzanchchee?
Taani Asay giyaawaadan gay. 6 Hewa waayyii
hanana. Ayaw gooppe, hewaadan gidooppe, S'oossay
ha alamiyaa bolla wooti pirddanee? 7 Shin ta
wordduuaan S'oossa tumatetsay Aa bonchchoo
darooppe, yaatina, hawaa gakkanaw ayaw ta
bolla nagaranchchaadan pirddi? 8 Yaatina nuuni,
«Lo"uu yaanaadan, ane iitabaa ootsoytte» ayaw
gookkoo? Itti itti Asay hawaa taana mootiidde
boreeddino; unttunttu S'oossaappe bessiyaa pirdaa
akkana. 9 Hewaa diraw, nuuni waaganee? Nuuni
Ayihudatuu, Ayihuda gidenna asaappe dareettoo?
Hewaa gidenna; ayaw gooppe, Ayihudatuukka
Ayihuda gidenna asatuukka ubbay ittippe nagaraappe

digdana malanne kumentsaa sa'aa S'oossa
pirdaappe garssaw aatsana mala, higgyaa giddon
odetteedda ubbabay higgiyaappe garssan de'iyyaa
asaw haasayiyyawaa nuuni ereetto. 20 S'oossa
sintsan ooninne higgii azaziyaawaa ootsiyaawaan
s'illenna; higgii itti Asay nagaraa ootseeddawaa
eranaadan ootsee. 21 Shin S'oossay asaa s'illissiyyaa
ogii higgii baynnaan ha'i k'onc'c'eedda; higgiinne
nabatuu he s'illotetsaabaa markkatteeddino. 22
S'oossay asaa Yesuusi Kiristtoosa ammanniyyawaan
s'illissee; S'oossay hewaa Aa ammanniyyaa ubbaw
ootsee; ay shaakotetsaynne baawa. 23 Ayaw
gooppe, Asay ubbay nagaraa ootseedda; S'oossa
bonchchuukka unttunttoo guus's'eedda. 24 Shin
unttunttu S'oossay immiyyaa Aa aad'd'o keekatetsaan,
barentta woziyaa Kiristtoosi Yesuusa baggana
c'oo s'illeeddino. 25 Yesuusa suutsaan Asay Aa
ammanniide, bare nagaraw maarotetsaa demmanaw,
S'oossay Aa immeedda; S'oossay hewaa bare
s'illotetsaa bessanaw ootseedda; I beni wodiyaan
asaa nagaraa danddayiide, kad'i bashi aggeedda;
shin 26 ha wodiyaan bare s'illotetsaa bessanaw asaa
nagaraa aggenna; S'oossay hewaa ootsiyaawaan
I bare huup'ew s'illo gidiyaawaanne Yesuusa
ammanniyyaa ubbaa s'illissiyyawaa bessee. 27 Yaatina,
nuuni ayaw c'ek'ettanee? Ayinne baawa. Ayaa
gaasuwaanee? Nuuni higgew eeno giyaawaanee?
Gidenna; ammanuwaa higgiyaanappe attin. 28
Ayaw gooppe, Asay ammanuwaa s'illanaappe

attin, higgii azaziyaawaa ootsiyaawaana gidenna k'as's'arettanaappe kase ammанияа ammanuwaa yaagiidi k'oppeetto. 29 Woy S'oossay Ayihudatuwa malaa kaalliyawanttookka aawuwa. 13 s'alalaw S'oossee? Ayihuda gidenna asaw S'oossaa Abraahaamossinne Aa zeretsaw S'oossay, «Ha gidennee? Tuma, Ayihuda gidennawanttookka I k'ay sa'a taani hinttenttoo immana» yaageeddae, S'oossaa. 30 Itti S'oossee s'alalay de'ee; Ayihudatuwa Abraahaamo S'oossaa ammaniide s'illeedda untunttu ammanuwaan I s'illissana; k'ay Ayihuda diraassappe attin, higgew i azazetteedda diraassa gidennawanttakka untunttu ammanuwaan s'illissana. gidenna. 14 Ayaw gooppe, higgew azazetiyaawantu 31 Yaatina, nuuni higgiya ammanuwaan gas'aa S'oossay immana geeddawaa laattiyaawanta suganee? Gidenna; higgiya minisoytteppe attin.

4 Yaatina, nuuni nuw ashuwaan zare gidiyya

Abraahaamo ayaa demmeedda gaanee? 2 Ayaw gooppe, Abraahaamo oosuwaan s'illeeddaa gidooppe, aw c'eed'ettiyaabay de'ee; shin S'oossaa sintsan c'eed'ettana danddayenna. 3 Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay waagi? «Abraahaamo S'oossaa ammaneedda; S'oossay hewaa aw s'illotetsaan paydeedda» yaagee. 4 Ootsiyaa uray akkiyaa miishshaa barew bessina akkeeppe attin, aw c'oo imettiyaawaadan paydettenna. 5 Shin oosuwaat ootsennaan, nagaranchchaa s'illissiyaa S'oossaa ammaniyya uraa, S'oossay Aa ammanuwaan Aa s'illisse. 6 Hawaadankka, ay oosunne baynnaan, S'oossay s'illuwaadan paydeedda asaa nashechchiyabaa Daawite haasayeedda wode geeddawe hawaa. 7 «S'oossay untunttu bayizzuwa atto geeddawanttunne untunttu nagaraa kammeedawanttu anjetteedda wantta. 8 Goday Aa nagaraa paydenna asay anjetteedda» yaagee. 9 Yaatina, ha Daawite haasayeedda anjuu k'as's'arettedda asaa s'alalaasseeyye? Woy k'ay k'as's'arettibeenna asatuwaassee? Ayaw gooppe nuuni, «S'oossaa Mas'aafay, «Abraahaamo S'oossaa ammaneedda; S'oossay hewaa aw s'illotetsaan paydeedda» yaagee» goytte. 10 Yaatina, hawe awude haneeddee? Abraahaamo k'as's'aretti simmineyye? Woy k'as's'arettanaappe kasennee? K'as's'arettanaappe kasennappe attin, k'as's'arettina gidenna. 11 Guyyeppe I k'as's'arettedda; S'oossay Aa ammanuwaan diraw, I k'as's'arettanaappe kase Aa s'illo ootseeddawaa erissanaw, Aa k'as's'aray malla gideedda. Hewekka k'ay k'as's'arettennan S'oossaa ammaniyya ubbatuwaa S'oossay s'illo ootsiide paydanaadan, untunttoo Abraahaamo aawuwaan gidanaassa. 12 I k'as's'arettedda wanttookka aawuwa; gidooppekka, untunttu k'as's'arettedda diraassa gidenna; shin nu aawuwaab Abraahaamo

5 Hewaa diraw, nuuni ammanuaan S'illeeddawaan, nagaraa diraw, c'ora Asay hayk'k'eeddawe tuma; shin nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa baggana nuw S'oossaan Aad'do keekatetsayne Aa imotay itti asaa S'oossaanna sarotetsay de'ee; 2 k'ay I nuuna Aad'do keekatetsaa baggana, Yesuusi Kiristtoosa ha'i nuuni de'iyaa S'oossaan Aad'do keekatetsaa Aad'do keekatetsaa baggana c'ora asaw dareeda. giddo ammanuaan aheedda; yaatina, nuuni 16 S'oossaan imotay nagaraa ootseedda bitaniyaa S'oossaan bonchchuwa shaakkanaw nuw de'iyaa baggana yeeddawaa mala gidenna; ayaw gooppe, hidootaan c'eeek'etteetto. 3 Hewaa s'alalaa gidenna; Addaami itti nagaraa ootseeddawaappe guyyyiaan, nuuni nu waayiyankka nashetteetto; ayaw gooppe, S'oossay Aa bayizzeeddawaadan pirddeedda; shin waayiyappa danddayay, k'ay danddayappa Asay daro nagaraa ootseeddawaappe guyyyiaan paac'iyaan minniyaaawe, paac'iyaan minotaappe S'oossay, «Hintenttu bayizzibeykkita» giide, bare hidootay yiyaawaa nuuni ereetto. 5 S'oossay Aad'do keekatetsaa untunttu bessee. 17 Ayaw nuw immeedda Geeshsha Ayaanaa baggana bare gooppe, itti bitaniyaa nagaraa gaasuwaan, Aa nagaraa siik'uwa nu wozanaan gusseenda diraw, he nuuni baggana, hayk'u kawuteeddawe tuma; shin itti uray, demmanaw nashechchaan naagi utteeddawe nuuna Yesuusi Kiristtoosi ootseeddabay ay keena daree; yeellayenna. 6 Ayaw gooppe, nuuni biro wolk'k'ay S'oossaan daro Aad'do keekatetsaan s'illotetsaa baynnawanta gidiide de'ishshin, S'oossay dooreedda imotaa akkiyaa ubbay Kiristtoosa baggana s'ooniide wodii gakkina, Kiristtoosi nagaranchchatuwaan diraw de'ana. 18 Simmi itti uray nagaraa ootseedda hayk'k'eenda. 7 S'illo uraa diraw, itti uray hayk'k'anawe gaasuwaan asaa ubbaa bolla bayizzeeddawaadan daro metobaa; shin lo'o asaa diraw hayk'k'anaw, pirdday yeedda. Hewaadankka itti uray s'illobaa «Eeno» giyaa uray ooni eri beettenaan aggene. 8 Shin ootseedda gaasuwaan, S'oossay asaa ubbaa, nuuni biro nagaranchcha gidiide de'ishshin, Kiristtoosi «Bayzzibeykkita» giide untunttoo de'uwaan immeedda. nu diraw hayk'k'eenda; hewe S'oossay nuuna ay 19 Ayaw gooppe, itti uray azazettenan is's'eenda keenaa siik'inttonne Aa siik'uwa erissee. 9 Simmi gaasuwaan, daro Asay nagaranchcha gideedda, nuuni ha'i Aa suutsaan s'illeeddawa gidooppe, Aa hawaadankka k'ay ituu eeno geeddawaan c'ora Asay baggana S'oossaan hank'k'uwaappe attana. 10 Ayaw s'illana. 20 Nagaraa darissanaw, higgii yeedda; shin gooppe, nuuni S'oossaanna kase morkke; shin Aa Na'aan hayk'uwaan aanana sigetteeddo. Hewaappe aatsiide, ha'i nuuni S'oossaanna sigetteeddawaappe guyyyiaan, I pas'a gidiyyaa diraw nuuna ashshana. 11 Shin hewaa s'alalaa gidenna; ha'i nuuna S'oossaanna sigetseenda nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa baggana nuuna S'oossaabay nashechchee. 12 Hewaa diraw, nagaray ha sa'aa itti asaa baggana geleedda; he nagaray barenanna hayk'uwa aheedda; hewaa gaasuwaan, Asay ubbay Addaama baggana nagaraa ootseedda diraw, hayk'u asaa zariyaa ubbaa gakkeeda. 13 Higgii imettanaappe kase, ha alamiyan nagaray de'ee; shin higgii baynna wode nagaray paydettena. 14 Shin Addaama wodiyaappe, Muse wodiyyaa gakkaw, hayk'u asaa ubbaa mooddeedda; haray atto Addaami S'oossaan higgew azazettenan is's'eeddawaadan, nagaraa ootsibeennawanttakka hayk'u mooddeedda. Ayaw gooppe, Addaami yaanawoo leemisuwa. 15 Shin S'oossaan imotay Addaama nagaraa keena gidenna diraw, untunttu itti mala gidikkino; itti bitaniyaa

nagaray dariyaa wode S'oossaan Aad'do keekatetsay loytsi dareeda. 21 Nagaray hayk'uwa wolk'k'aan kawuteeddawaadan, hawaadankka k'ay S'oossaan Aad'do keekatetsay s'illotetsaa wolk'k'aan kawutiide, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa baggana, nuuna med'inaa de'oo kaletsee. (aiōnios g166)

6 Yaatina, nuuni waaganee? S'oossaan Aad'do keekatetsay daranaadan, nagaraan minniide de'anee? 2 Gidenna; nuuni nagaraa ootsenna mala hayk'k'idiggeedo. Yaatina, nuuni hawaappe sintsaw wooti Aa giddon de'anee? 3 Woy nuuni ubbatuu Kiristtoosa Yesuusanna ittippe gidanaw, s'ammak'etteedda wode, Aa hayk'uwaankka aanana ittippe gidanaw s'ammak'etteeddaa erikkitee? 4 Hewaa diraw, Kiristtoosi bare Aawuwaan bonchcho wolk'k'aan hayk'uwaappe denddowaadan, nuunikka ooratsa de'uwaan de'anaw, Aa hayk'uwaan aanana shaakkanaw s'ink'k'ataani aanana ittippe moogetteeddo. 5 Ayaw gooppe, nuuni I hayk'k'eeddawaadan hayk'k'iide, aanana ituwaan gidooppe, hawaadankka, hayk'uwaappe

I denddowaadan nuunikka denddiide, aanana ha'i hewaadankka hintte kumentsaa asatetsaa ittuwaa gidana. 6 Nuuni hawaappe sintsaw geeshshabaa ootsanaw, s'illotetsaw ayile ootsiide nagaraw ayile gidenna mala, k'ay nu nagaranchcha immite. 20 Hinttenttu nagaraw ayiletiide de'iyaa asatetsaa wolk'k'ay d'ayana mala, nu ec'a wode, s'illotetsay hinttenttoo godaa gidenna. 21 asatetsaa Kiristtoosanna mask'k'aliyaa bolla Hinttentta ha'i yeellayiyaa yewatuwaa he wode misimaariyan d'ishetti kak'etteedawaa ereetto. 7 Ayaw gooppe, itti uray hayk'k'iyaa wode nagaraa wolk'k'ay Aa mooddenna; shin 8 nuuni Kiristtoosanna hayk'k'eeddawaa gidooppe, aanana k'ay de'anawaa ammaneetto. 9 Ayaw gooppe, Kiristtoosi hayk'uwaappe denddeedawaa, k'ay laa'entsuwa I hayk'k'ennawaanne hayk'uun sintsappe Aa mooddennawaa nuuni ereetto. 10 I itti kaallakka hayk'k'eedda; nagaraw Aa bolla wolk'k'ay baawa; shin I ha de'iyaa de'uwa S'oossaw de'ee. 11 Ayaw gooppe, he yewatuwaa wursetsay hayk'uwa. 22 Shin nagaraa ayiletetsaappe hintte kesiide, S'oossaw eeno geeddi; k'ay hintte ootsiaya ubbabaan hinttentta ubbakka aw aatsiide immeeddi. Hewe hinttenttoo wore; hewaa wursetsay med'inaa de'uwa. (aiōnios g166) 23 Ayaw gooppe, nagaraa gatii hayk'uwa. Shin S'oossay nu Godaa Kiristtoosa Yesuusa baggana immiyya imotay med'inaa de'uwa. (aiōnios g166)

Hawaadan k'ay hintte nagaraa ootsennaadan, hinttentta hayk'k'eeddawaa k'oppit; shin Godaa Kiristtoosa Yesuusa baggana S'oossaw hintte pas'a de'iyawaadaan, hinttentta k'oppit. 12 Hewaa diraw, hintte hinttenttu asatetsaa amoo azazettana mala, nagaray hayk'k'iyaa hintte asatetsaa mooddoppo. 13 K'ay hintte asatetsaappe itti saanne iita oosuwa ootsanaw nagaraw immoppite; shin hayk'uwaappe denddeedda asaadan hinttentta S'oossaw immite; k'ay hintte kumentsaa asatetsaakkia s'illo oosuwa ootsanaw S'oossaw immite; 14 ayaw gooppe, nagaray hinttentta mooddanaw danddayenna; hintte S'oossaa aad'd'o keekatetsaa garssanna de'iitappe attin, higgiyaappe garssanna de'ikkita. 15 Yaatina, waananee? S'oossaa aad'd'o keekatetsaa garssanna de'iinoppe attin, higgiyaappe garssanna de'enna diraw, nagaraa ootsanee? Gidenna; 16 hintte hinttentta itti uraw azazettanaw, ayiliyaadan ootsiide immiyya wode, he hinttentta azaziyaawoo ayiletuwaa gidiyaawaa eriita; woy hintte hinttenttoo hayk'uwa ahiyaa nagaraw eeno giita; woy hintte hinttentta s'illo ootsiaya azazoo eeno giita. 17 Shin S'oossaw galatay gido; ayaw gooppe, nagaraw kase hintte ayile; shin guyyeppe hintte akkeedda timirttiya giddon de'iyaa tumatetsaw hintte kumentsaa wozanaappe azazetteeddi. 18 Hinttenttu nagaraa ayiletetsaappe kesiide, s'illotetsaw ayile gideeddi. 19 Hinttenttu med'etaan daaburanchcha gidiyaay diraw, taani oossikka gelyyaa haasayaa haasayay; hintte kase hintte kumentsaa asatetsaa naak'uwa ootsanaw, tunatetsawunne naak'oo ayile ootsiide immeeddi;

7 Taanaadan ammanniyaawanttoo, hinttenttu ubbay higgiyya eriyya diraw, taani giyaawaa loytsi eriita; higgi itti Asay pas'a de'eedda wode s'alalaan Aa mooddee. 2 Ayaw gooppe, asinaa geleedda mishiratta izi asinay pas'a de'eedda keenan, higgiyan aanana k'ashetta uttaaddu; shin izi asinay hayk'k'ooppe, aanana c'aak'k'eedda higgi izo mooddenna. 3 Hewaa diraw, iza bare asinay pas'a de'ishshin, hara attumawaa gelooppe, Asay izo, «Woshummewunno» gaana. Shin izi asinay hayk'k'ooppe, higgi izo mooddenna; iza hara asinay gelooppenne izo ooninne, «Woshummewunno» geena. 4 Taanaadan ammanniyaawanttoo, hewaad hinttenttu k'ay Kiristtoosa asatetsaappe itti bagga gidiyaay diraw, hinttenttu Aa bagganna hayk'k'eeddi. K'ay nuuni S'oossaa maaddiyaa oosuwa ootsana mala, hinttenttu S'oossay hayk'uwaappe dentseedda Kiristtoosawantta. 5 Ayaw gooppe, nuuni nu asatetsay koyyeeddawaa de'iyaa wode, higgi nuuni nagaraa ootsanaadan, nuuna dentsetsee; nu asatetsaa giddon iita amuu de'iyaa diraw, nuuni hayk'oo ayifiyaay feeddo. 6 Shin ha'i nuuni nuuna k'achcheeddawoo hayk'k'eedda diraw, S'oossay nuuna higgiyaay k'ashuwaappe billeedda. Hewaa diraw, nuuni Geeshsha Ayyaanay giigisseedda oratsa ogiyan S'oossaw eeno gaanawaappe attin, s'aafetteedda higgi nuw giigisseedda ec'a ogiyan eeno gookko. 7 Yaatina, nuuni waaganee? Higgi bare huup'ew nagaree? Hewaa gidenna; shin higgi nagaray ayentto taana erisseedda. Ayaw gooppe, taani higgi, «Asaabaa amottoppa» gibeennentto,

asaabaa amottiyaawe ayentto erikke. 8 Shin nagaray 8 Hewaa diraw, Kiristtoosa Yesuusanna taani ubbabaa amottana mala, azazuua baggana de'iyawanttu bollan pirdday ha'i baawa; 2 ta bolla ogiyyaa demmeedda; ayaw gooppe, higgii ayaw gooppe, Kiristtoosa Yesuusa baggana baawento, nagaraw wolk'k'ay baawa. 9 Kase higgii nuw de'uwaan immiyya Geeshsha Ayaanaa baynna wode taani pas'a; shin azazuu yeedda wode higgii taana nagaraa higgiyaayiletsaappenne nagaray de'oo simminna, 10 taani k'ay hayk'k'aaddi; hayk'uwaay higgiyaayiletsaappenne kesseedda. taana pas'a wotsanaw S'oossay k'oppeedda azazuu, 3 Asaa asatetsay daaburanchcha gidiyyaayiletsaappenne he azazuwaan taana wod'eedda. 12 Hewaa diraw, mala asatetsaana de'iyaa bare Na'aa, Asay higgii geeshsha; azazuukka geeshsha, s'llanne lo'a. ootseedda nagaraw yarshshuwaa gidanaw 13 Yaatina, lo"obay taw hayk'uwaay aheeddee? Hewaa S'oossay kiittiide, asaa asatetsaa giddon de'iyaa gidenna; shin taw hewaa nagaray aheedda; Asay nagaraa pirddeedda. 4 Geeshsha Ayaanay nagaray ayentto shaakkiide erana mala, nagaray koyyiyaawaadan de'iyawanttuppe attin, nu lo"obaa baggana, taw hayk'uwaay aheedda. K'ay asatetsay koyyiyaawaadan de'anawantu bolla, azazuu, «Ooninne nagaraa ootsanaw bessena» nu bolla, higgiyaay s'illo azazuu polettana mala, yaagiyya diraw, nagaray kasewaappe aad'di iiteedda. S'oossay hawaa ootseedda. 5 Barenttu asatetsay 14 Nuuni higgii S'oossawaa gidiyaawaa ereetto; koyyiyaawaadan de'iyawanttu barenttu asatetsaabaa shin taani taana nagaraw zal'eedda hayk'k'iyaa k'oppilino; shin Geeshsha Ayaanay koyyiyaawaadan asaa; 15 taani ootsiyaawaa wozanaa aatsikke; de'iyawanttu Geeshsha Ayaanaabaa k'oppilino. ayaw gooppe, taani is's'iyawaa ootsayuppe attin, 6 Asatetsaabaa k'ofussay hayk'uwaay ahee; shin taani ootsanaw dosiyaawaa ootsikke. 16 Taani Geeshsha Ayaanaabaa k'ofussay de'uwaanne is's'iyawaa ootsiyaawaa gidooppe, higgii lo'a sarotetsaa ahee. 7 Asatetsaabaa k'ofussay gidiyaawaa markkattay. 17 Hewaa gidooppe, he S'oossaw is'o; ayaw gooppe, asatetsay S'oossaa yewuwaa ta bolla de'iyaa nagaray ootsiyaawaappe higgew eeno geena; k'ay eeno gaanawukka aw attin, ha'i taani ootsikke. 18 Taanan, hewenne danddayettenna. 8 Barenttu asatetsaw eeno ta asatetsaan lo"obay de'ennawaa taani eray; giyaawantu S'oossaa nashechchanaw danddaykkino. ayaw gooppe, lo"obaa ootsiyaa amuu ta bolla 9 Shin S'oossaa Ayaanay hinttentun de'ooppe, de'ooppekka, taani he lo"obaa ootsanaw danddaykke. Geeshsha Ayaanay giyaawaadan de'iitappe attin, 19 Taani is's'iyaa iitabaa ootsayuppe attin, taani hintte asatetsay koyyiyaawaadan de'ikkita. Shin dosiyaa lo"obaa ootsikke. 20 Shin taani is's'iyawaa ooninne Kiristtoosa Ayaanay baynnawaa gidooppe, ootsiyaawaa gidooppe, hewaa ta bolla de'iyaa nagaray he uray Kiristtoosawaa gidenna. 10 Shin Kiristtoosi ootsiyaawaappe attin, ha'i hewaa ootsiyaawe taana hinttentun de'ooppe, hintte asatetsay nagaraa gidikke. 21 Simmi taani lo"obaa ootsanaw dosishshin, gaasuuwan hayk'k'eeddawaa; shin hintte ayaanay iitabaa ootsiyaawe taw higge gidiyaawaa demmaad. s'illotetsaa gaasuuwan hinttentun pas'a de'ee. 11 22 Ayaw gooppe, taani ta wozanaa giddon S'oossaa Shin Yesuusa hayk'uwaappe dentseedda S'oossaa higgiyan nashettay; 23 shin ta bollaa giddon de'iyaa Ayaanay hintte giddon de'ooppe, hayk'uwaappe ta wozanaa k'ofaa higgiyanna wad'ettiya dumma Kiristtoosa dentseedda S'oossay k'ay hinttentun higgiyaay be'ay. He higgii ta bollaa giddon de'iyaa de'iyaa bare Geeshsha Ayaanaan, hayk'k'iyaa hintte nagaraa oosissiyaa higgiyan taana k'ashissee. 24 asatetsawukka de'uwaan immana. 12 Simmi taanaadan Taani ayba nashechchi baynna asee! Taana hayk'oo ammaniyawanttoo, nuuni ac'uwaana de'eetto; nu afiyaa ha asatetsaappe ashshanawe oonee? 25 Nu asatetsay koyyiyaawaadan de'anaw nuw bessena. 13 Godaa Yesuusi Kiristtoosa baggana S'oossaw galatay Ayaw gooppe, hintte hintte asatetsay giyaawaadan gido. Simmi taani ta wozanaa k'ofaa S'oossaa de'ooppe, hintte hayk'k'ana; shin hintte hintte nagaraa higgew eeno gay. Shin ta asatetsaan taana nagaraa oosuwaa Geeshsha Ayaanay wod'oppe, pas'a oosissiyaa higgew eeno gay.

14 S'oossaa Ayaanay kaaletsiyaa ubbatuu

S'oossaa naanaa. 15 Ayaw gooppe, nuuni nu K'ay asaa wozanaa biddiyaa S'oossay, Geeshsha kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Abba! Ta Aabboo» Ayyaanay I koyyiyaawaadan, S'oossaa naatoo yaagiide s'eesiyyaa, nuuna S'oossaa naanaa kessiyaa gaannatiyya diraw, Geeshsha Ayaanaa k'ofay ayentto Geeshsha Ayaanaa S'oossaappe akkeeddoppe attin, eree. 28 S'oossay barena siik'yaawanttoo, bare laa'entsuwaa yayyanaw ayile kessiyaa ayaanaa k'ofaaan s'eeseeddawanttoo, ubbaa yewuuwa akkibeykko. 16 S'oossaa Ayyaanay bare huup'ew lo"otetsaw ootsiyaawaa nuuni ereketo. 29 S'oossay nu ayyaanaanna gidiide, nuuni S'oossaa naanaa bare Na'ay c'ora ishatuwaa giddon bayira gidanaadan, gidiyaawaa markkattee. 17 Nuuni Aa naanaa I kase ereedawantta k'ay bare Na'aa malatanaadan, gidooppe, I bare asaw minjieedda anjuuwaa laattana; kasetiide k'ofaa k'achcheedda. 30 S'oossay kasetiide k'ay nuuni S'oossay Kiristtoosaw minjieeddawaakka k'oppeedawantta, untuntta k'ay s'eeseedda; aanana laattana; nuuni Kiristtoosa waayiyaa he s'eeseeddawanttakka geeshsheedda; he aanana shaakkoppe, Aa bonchchuwaakka aanana geeshsheeddawanttakka k'ay bonchcheedda. 31 shaakkana. 18 Ayaw gooppe, nuuni ha'i waayettiya Yaatina, nuuni hawaii ubbaa waaganee? S'oossay waayiyaa nuw sintsappe k'ond'c'ana bonchchuwaanna nu bagga gidooppe, nuuna ooni ek'ettanawe? 32 gatsanaw, ubbakka danddayettena gaade taani I haray atto bare Na'aakka waayiyaaappe guyye k'oppay. 19 S'oossay med'd'eetda med'etaa ubbay ashshibeenna; shin Aa nuw ubbaw aatsiide S'oossaa naanay k'ond'c'anawaa loytsi laamoti immi aggeedda. I bare Na'aa immeeddawe k'ay utteedda. 20 Ayaw gooppe, med'etaa ubbay nuw ubbabaa c'oo immennee? 33 S'oossay maaduu baynnabaa gidanaadan, S'oossay Aa bolla dooreedawantta oonee mootanawe? S'oossay bare pirddeedda; sintsappe demmana giide nashechchaan huup'ew untuntta s'llisseedda. 34 Yaatina, untunttu naagi uttanaadan ootseedda S'oossay koyyeedda bolla pirddanaw danddayiyaawe oonee? Hewaa diraw haneeddappe attin, med'etaa ubbay bare gooppe, hayk'uwaappe denddiide, S'oossaappe huup'ew koyyeeddaanen gidenna. 21 Med'etaa ushechcha baggana utteedda, Kiristtoosi Yesuusa; I ubbay bare huup'ew bashshaa ayiletetsaappe itti k'ay nuw gaannatee. 35 Simmi nuuna Kiristtoosa gallassi kesanawaa; k'ay he med'etatuu S'oossaa siik'uwaappe shaakkanawe oonee? Waayyil woy naanay ayiletetsaappe keseedda bonchcho kessaa metuu woy yedersuu woy koshay woy kalluu shaakkana. 22 Ayaw gooppe, med'etaa ubbay ittippe woy yashshay woy olay nuuna shaakkanee? 36 hawaii gakkanaw, mac'c'a asaa yeluu oyk'k'ina S'oossaa Mas'aafay, «Nuuni ne diraw, ubbaa ooliyaawaadan, sakuwaan ooliyaawaa nuuni ereketo. gallassi hayk'k'eetto; shukaw afiyaa dorssaadan 23 K'ay hewaa s'alalaa gidenna; nuuni, Geeshsha paydetteetto» yaagee. 37 Shin nuuni nuuna siik'eedda Ayaanaa S'oossaa bayira imotaadan ootsiide aan ha yewuuwa ubbaan nuuna s'ooniyaawanttuppe akkeeddawanttu, nu huup'ew S'oossay nuuna bare aad'd'eetto. 38 Ayaw gooppe, hayk'uwaappe gidina, naanaa ootsanaadaninne nu kumentsaa asatetsaa de'uwa, kiitanchchatuwaan gidina, mooddiyaawantta, wozanaadan naagiidde, nu giddon ooleetto. 24 ha'i de'iyaawantta gidina, sintsappe yaanawaa, Ayaw gooppe, nuuni S'oossay immana geeddawaan wolk'k'aamatuwaa gidina, bolla saluwaa gidina, atteeddo. Shin nuuni S'oossay immana geeddawaa garssa sa'aa, ay med'etaa gidinakka, nu Godaa be'ooppe, yaatina, hewaa nashechchaan naagiyawaa Kiristtoosa Yesusan de'iya S'oossaa siik'uwaappe gidenna; ayaw gooppe, bare be'iyaawaa demmana nuuna shaakkanaw danddayennawaa taani eraad. giidde, nashechchaan naagiyawee oonee? 25 Shin

9 Taani tumuwaa haasayay; taani Kiristtoosassa; k'ay worddotikke. Geeshsha Ayyaanay mooddiyaa ta tilla wozanay taani worddotennawaa taw markkattee. 2 Taw ashwuuan zare gidiya taanaadan ammanniyaawanttoo, ta wozanaan daro k'aretaynne aggena k'ofay de'ee. Ayaw gooppe, taani ta huup'ew untunttu diraw, S'oossaa shek'aappe garssanna de'aarikkitaashsha! K'ay Kiristtoosapkekka

shaakettaarikkitaashsha! 4 Unttunttu Israa'eeliyaa Simmi hintte taana, «Hewe tuma gidooppe, S'oossay asatuwa; S'oossay untuntta bare naanaa ootsiide, asaa bayizzoo ayaw tooshii? S'oossay geeddawaa bare bonchchuwa untuntunna shaakkeeda. is's'aaddi gaanawe oonee?» yaaganaw danddayiita. Unttuntunna k'aalaa gelide, higgiya untunttoo 20 Shin ta laggew, S'oossaw zaaranaw neeni immeeda. Unttunttu S'oossaw bessiyaa ogiyaan oonee? Urk'k'appe med'etteedda miishshay guyye goyinniino; k'ay S'oossay immana geeddawaakka zaariide barena med'd'eeddawaa, «Taana hawaadan akkeeddino. 5 Unttunttu zeretsaan kase aawotuwaa ayaw med'd'aaddii?» giide ochchanaw danddayii? zare; k'ay Kiristtoosikka ashuwaan untunttu zare. 21 Woy urk'k'aa med'd'iyaawe bare med'd'iya I, ubbaappe bolla gidiide mooddiyaa, med'inaw urk'k'aa bare koyyiyaawaadan ootsanawunne itti galatetteeddae S'oossa. Amen"i. (aiōn g165) 6 Shin mala urk'k'appe ittuwaa bonchcho miishshaa taani, «S'oossay immana geeddawe attana» yaagikke. ootsiide, k'ay ittuwaa tooshetteedda oosuwa ootsiaya Ayaw gooppe, Israa'eeliyaa asaa ubbatuu S'oossay miishshaa ootsiide med'd'anaw aw maati baawee? dooreeddawantta gidikkino. 7 K'ay Abraahaame 22 S'oossay ootseeddawe hawaanna ittuwaa. I bare zeretsatuu ubbatuu S'oossa naanaa gidikkino. hank'k'uwa bessanawunne bare wolk'k'aa erissanaw S'oossay Abraahaamoo, «Ne zeretsay Yisaak'a koyeedda; I bare hank'k'uwaan pirddanawantta, baggana s'eesettanawaa» yaageedda. 8 Hewaa bayizzanaw giigi utteeddawantta, daro gencc'c'uwaan guussay untunttu S'oossay immana geedda ogiyaan danddayeedda. 23 K'ay I maareeddawanttoo, bare yeletteedda naanay zariyaadan paydettana; shin bonchchuwa akkanaw giigissi wotseeddawanttoo I asaa k'ofaadan yeletteeddawantu S'oossa naanaa ay keenaa bonchettinttonne bessanaw koyyeedda. gidikkino guussaa. 9 Ayaw gooppe, S'oossay 24 Nuuni I s'eeseeddawanntta; shin Ayihuda asaa immana giide haasayeeddawe hawaa; «Taani ha s'alalaappe gidennaan, Ayihuda gidenna asaa geetetteeddawaadon he wode yaana; Saarakka giddoppekka s'eeseedda. 25 Hoose'a mas'aafan I attuma na'aa yelana» yaageedda. 10 Hewaa giyaawe hawaa; «Ta asaa gidennawantta, ‹Ta asaa› s'alalaakka gidenna; Irbvik'a yeleedda manttne naanaa gaade s'eesana. Taani siik'abeenna zariyaakk, ‹Ta aawuu ittuwaa; ikka nu aawuwaa Yisaak'a. 11 siik'k'aato» gaade s'eesana. 26 ‹Hinttentu ta asaa Shin itti na'aa dooreedda S'oossay bare huup'ew gidikkita› giyaawaa, untunttu siseedda he sa'aan, k'oppeeddaa gidanaadan, S'oossay Irbvik'iw, untunttu, ‹De'uwa S'oossa naanaa› geetettiide «Bayiray teefaw azazettana» yaageedda; I hewaa s'eesettanawantta» yaagee. 27 Isiyaasi Israa'eeliyaa untunttu yelettanaappenne iitabaa woy lo"obaa asaabaa yaagiide haasayeedda; «Israa'eeliyaa Asay ayinne ootsanaappe kasenna geedda. Hewaa abbaa matan de'iya shafiyaa keena gidooppekka, diraw, S'oossa dooruu Aa s'eeseeddawaadanippe untuntuppe amareedawantu s'alalay attana. 28 attin, untunttu ootseeddawaanna gidenna. 13 Ayaw gooppe, Goday sa'a bollan de'iya asaa S'oossa Mas'aafay, «Yaak'ooba siik'aaddi; shin ubbaa bolla, ellekka pirddana» yaageedda. 29 Eesaa is's'aaddi» yaagee. 14 Yaatina, nuuni Isiyaasi kasettiide, «Ubbaappe Wolk'k'aama Goday, waaganee? S'oossay deshissiide pirdpii? Hewaa nuw amareedda zeretsaa ashshenennto, nuuni, gidenna. 15 Ayaw gooppe, Musew I, «Taani Sodoomaa katamaadaaninne, Gamoora katamaadan maaranaw koyyiyaawantta maarana; k'ay k'rettanaw haneeddoshsin» yaagi haasayeedda. 30 Yaatina, koyyiyaawanttookka k'rettana» yaageedda. 16 nuuni waaganee? S'illotetsaa koyyibeenna Ayihuda Simmi S'oossay asaa maariyaawe I maaranaw gidenna Asay ammanuwaan s'illeedda; 31 shin koyyiya diraassappe attin, Asay koyyiya woy Israa'eeliyaa Asay barentta s'illissiyya higgiya ootsiaya diraassa gidenna. 17 Ayaw gooppe, S'oossa koyyeddawantu he higgiya demmibeykkino. 32 Mas'aafay Gibbs' kaatiyaw, «Taani ta wolk'k'aa Ayaw demmibeykkino? Unttunttu oosuwaanappe neenan bessanawunne ta suntsay alamiyaa ubbaan attin, ammanuwaan s'illotetsaa koyyibeenna diraassa. odettanaw, hewoo taani neena kawutsaad» yaagee. 18 Unttunttu S'oossa Mas'aafay, «Akekite; taani Simmi S'oossay maarana koyyiyaawaa maaree; k'ay S'iyoonen asaa d'ubbiyaa shuchchaa, unttunttu wozanaa gorddana koyyiyaawaa wozanaa gorddee. 19 ogiyaan zaalla wotsana. Shin aan ammanniyyaa

ooninne yeellatenna» yaagiide s'aafettowaadan d'ubbiyyaa shuchchaan d'ubtteeddino. ubbay wonggalaw azazettibeykkino; ayaw gooppe Isiyaasi, «Ta Godaw, nuuni markkatteeddawaa

10 Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani

— Israa'eeliyyaa asaw ta kumentsaa wozanaappe amottiyaawenne S'oossaaw woossiyaawee untunttu attanaassa; 2 ayaw gooppe, untunttu S'oossaaw ootsanaw loytsi koyyiyaawaa taani markkattay; shin untunttu S'oossaaw ootsanaw loytsi koyyiyaawaa koshshay tumu eratetsaappe gidenna. 3 Ayaw gooppe, S'oossaaw asaa s'illissiyyaa ogiyaa untunttu erennaan, barenttu huup'e s'illotetsaa essanaw koyyeeddino; k'ay barenttu huup'ew S'oossaaw asaa s'illissiyyaa ogew eeno gibeykkino. 4 Ayaw gooppe, ammaneedda ubbay s'llanaadan, Kiristtoosi higgiyaa k'ofaa poleedda. 5 Asay higgew azazettiide s'illiyaabaw Muse, «Higgii azaziyaawaa ootsiyaa ooninne he higgiyan pas'a de'an» yaagi s'aafeedda; 6 shin ammanuuwaan s'illiyaabaw geetetteedda hawaa; «Ne wozanaan, <Ooni saluwaa pude baanee?> gooppa. Hewe Kiristtoosa duge wotsanaassa; 7 woy <Duge sa'aa garssa wod'd'anawe oonee?> gooppa. Hewe Kiristtoosa hayk'uwaappe dentsanaassa. (Abyssos g12) 8 Shin I giyaawe hawaa; <S'oossaaw k'aalay ne mataana; ne doonaaninne ne wozanaan de'ee> geetetteedda» yaagee. Hewekka nuuni hinttenttoo odiyyaa ammanuuwa k'aalaa. 9 Neeni, «Yesuusi Godaa» gaade ne doonaan markkattooppe, k'ay S'oossaaw hayk'uwaappe Aa dentseeddawaa ne wozanaan ammanooppe, neeni attana. 10 Ayaw gooppe, Asay bare wozanaan ammaniide s'illee; bare doonaankka markkattiiide attee. 11 S'oossaaw Mas'aafay, «Aan ammaniyyaa ooninne yeellatenna» yaagee. 12 Ayihuda asaanne Ayihuda gidenna asaa giddon dummatetsay baawa. Itti S'oossaaw ubbaa Godaa; I barena s'eesiyyaa ubbatoo daro keeka. 13 Ayaw gooppe, S'oossaaw Mas'aafay, «Godaa suntsaa s'eesiyyaa ooninne attana» yaagee. 14 Yaatina, untunttu Aa ammanibeennawantta gidooppe, wooti Aa s'eesanaw danddayiinoo? K'ay k'aalaa sisibeenawanttu waan ammananaw danddayiinoo? K'aalaa odiyaawee d'ayooppe, untunttu waan sisanaw danddayiinoo? 15 K'ay k'aalaa odiyaawanttu kiittennan aggooppe, oosuu wooti odettanaw danddayii? Ayaw gooppe, S'oossaaw Mas'aafay, «Nashechchiyyaa mishiraachchuwaa odiyaawanttu yuussay wooti lo"ii!» yaagee. 16 Shin untunttu

ubbay wonggalaw azazettibeykkino; ayaw gooppe Isiyaasi, «Ta Godaw, nuuni markkatteeddawaa ooni ammaneeddee?» yaageedda. 17 Simmi Asay k'aalaa sisiide ammanee; k'ay itti uray Kiristtoosa k'aalaa, odina sisee. 18 Shin untunttu k'aalaa sisibeennawee tumee gaade taani oochchay. Tuma untunttu siseeddino; S'oossa Mas'aafay, «Untunttu haasayaa kooshshay sa'aa ubbaan laaletteedda; untunttu k'aalaykka sa'aa gas'aa gakkeedda» yaageedda. 19 Shin Israa'eeliya asatuu eribeykinoyee gaade taani oochchay. Muse kase, «Taani hinttentta asaa gidenna asatuwaan seelissana; k'ay eeyaa asatuwaan taani hinttentta hank'k'etsissana» yaageedda. 20 K'ay Isiyaasi daro s'allide, «Taana koyyibeennawanttoo beettaad; taana oochchibeennawanttookka k'onc'c'aad» yaagee. 21 Shin Israa'eelatuwaabaa I haasayiidde, «Gallassaa ubbaa azazettenawanttoonne tawaa is's'iyaawanttoo ta kushiyaa mic'c'aad» yaagee.

11 Yaatina, S'oossay bare asaa is'seedde gaade

oochchoo? Hewaa gidenna; ayaw gooppe, taani ta huup'ew Israa'eeliyaa asaa; Abraahaame zare; Biiniyaama yaraa. 2 S'oossay koyro dooreedda bare asatuwaa is'senna; S'oossaa Mas'aafay, Eelaasa taarikiyaa giddon, Eelaasi Israa'eelatuwaa S'oossaa sintsan wooti mootintto, hintte eriita. 3 «Godaw, untunttu he suntsan nabatuwaa wod'eeddino; ne yarshsiyaa saakka koleeddino. Yaatina, taani ta s'alalay ataad. K'ay untunttu taanakka wod'anaw koyyiino» yaageedda. 4 S'oossay aw waagi zaareeddee? «Taani Eek'aa Ba'aalaw gulbbatibeenna laappu sha'a asaa taw ashshaad» yaageedda. 5 Hawaadankka k'ay ha wodiyaan, S'oossay bare aad'd'o keekatetsaan dooreedda amareeda asatuu de'iino. 6 Shin I bare aad'd'o keekatetsaan dooreeddappe attin, untunttu oosuwaan untunttaa dooribeenna; hewe d'ayooppe, Aa aad'd'o keekatetsay tumu aad'd'o keekatetsaa gidenna. 7 Yaatina, ayee? Israa'eeliyaa asatuu barenttu koyyiyaawaa demmibeykkino; shin S'oossay dooreedda amareedawantu demmeeddingo. Yekkonttu wozanay minneedda. 8 Hawaadankka, S'oossaa Mas'aafay, «S'oossay untunttu barenttu ayfiyan be'enndaadaaniinne barenttu haytsaan sisennaadan, hawaa gakkanaw untunttoo, azalla ayaanaa immeedda» yaageedda. 9 K'ay Daawite yaageedda;

«Untuntu miyaa gaytay untuntu p'iriyaadan oyk'ko; neeni Aa keekatetsaani minnaade de'ooppe, I new untuntu guufantsa; untuntu kushiyaa shiri c'iggo. keeka; hewe d'yooppe, neenikka k'ay k'ans's'ettana.

10 Untuntu s'eellennaadan, untuntu ayfii goozetto; 23 Ayihudatuukka k'ay ammanennaan is's'iyaawaa ubbaa wode barenttu metuwaan k'uunniide de'iino» aggooppe, S'oossay kase untuntu de'iyaa saan yaageedda. 11 Yaatina, Ayihudatuu d'ubetteedda zaariide wotsana; ayaw gooppe, I untuntu zaariide wode, denddennaadan kunddeeddino? Hewaa wotsanaw danddayee. 24 Ayaw gooppe, S'oossay gidenna; untuntu nagaraa ootseeedda diraw, atotsetsay hinttentta woraan de'iyaa koyro med'etaa wogaraa untuntu Ayihuda gidenna asatuwaan k'anaatanaadan, mitsaappe k'ans's'iide, hinttenttu med'etaan woraan Ayihuda gidenna asaw yeedda. 12 Shin Ayihudatuu dolowanttudan gidennaan gaden tokkeeda wogaraa nagaraa ootseeedda diraw, alamew daro anjuu mitsaanna gatsi oytseeddawaa gidooppe, yaatina, yeedda; k'ay untuntu kunddettsaykka Ayihuda he karetti wod'd'eedda koyro med'etaa k'ankkatuwaa gidenna asaw daro anjuuwa aheedda. Yaatina, zaaretsiide, untuntu koyro med'etaan doleedda Ayihudatuu ubbay gujettiyya wode, anjuu woyssa barenttu wogaraa mitsaanna gatsi k'achchanaw, Aa keena daranddeeshsha! 13 Shin taani ha'i hinttenttoo, ayee s'oonaanawe? 25 Taanaadan ammaniyawanttoo, Ayihuda gidenna asaw haasayay; taani Ayihuda taani hintte eranaadan koyyiyyaa tumu s'uuraa yewuu gidenna asaw Yesuusi kiitteeddawaa gidiyya diraw, de'ee; hewe hintte hinttentta hintterekka, nuuni ta oosuwaan bonchhana. 14 Taani ta zare gidiyya aad'd'eedda eranchcha yaagiide k'oppiyaawaa diggee; asatuwaan k'anaatanchchatuwaa ootsooppe, ooni eri Isra'a'eliyyaa asaappe baggay sisennaan is's'eeda; untuntuppe amareedawanita ashshenaan aggikke. shin he sisennaan is's'iyaawe Ayihuda gidenna

15 Ayaw gooppe, S'oossay untuntu is's'eeda wode, asaa kumentsaa payduu S'oossaakkoo gakkanaw ha alamii S'oossaanna sigetteedda. Yaatina S'oossay gam'an. 26 Hawaadankka, Isra'a'eliyyaa Asay untuntu shiishshi akkiyaa wode, hayk'k'eeddawe ubbay attana; S'oossaa Mas'aafay hawaadan yaagee; de'uwaan demmannaappe attin, ayee hananee? 16 Koyro «Ashshiyawee S'iyoone geetettiyya katamaappe ayfe bagga munak'ay anijetteeddawaa gidooppe, yiide, nagaraa oosuwaan ubbaa Yaak'ooba zariyaappe muume munak'aykka k'ay anijetteeddawaa gidana; diggana. 27 Taani untuntu nagaraa atto yaagiyya itti mitsaa s'ap'uu anijetteeddawaa gidooppe, haytsay wode, untuntunna gelana k'aalaa c'aak'uu hawaa» ubbaykka k'ay anijetteeddawaa gidana. 17 Shin yaagee. 28 Ayihuda gidenna asatoo, Ayihudatuu woraan doleedda wogaraa mitsaa k'ankkaappe ituwaa wonggalaa mishiraachchuwa baggana hintte diraw, ituwaa kareeddasaan, neena woraan doleedda S'oossaanna morkke; shin S'oossaa dooruwaan wogaraa mitsaa mallaa he wogaraanna gatsi baggana awotuwaa diraw, untuntu I siik'iyaawantta. k'achcheeddo; neeni k'ay zayitii kesiyaa wogaraa 29 Ayaw gooppe, S'oossay bare immeeddawaa mitsaa s'ap'uuwaan ittippe de'aa. 18 Simmi guyye akkena; k'ay bare s'eeseeddawaa is's'aaddi neeni he karetti wod'd'eedda k'ankkatuwaa bollan geena. 30 Ayihuda gidennawanttoo, S'oossaw otorettanaw bessena; shin neeni otorettiyyawaa hintte kasenna azazettibeykkita; shin Ayihudatuu gidooppekka, s'ap'uu neena tookkeeppe attin, azazettenan is's'eeda diraw, S'oossaa maaratetsaa neeni s'ap'uuwaan tookkennawaa akeeka. 19 Hewaa ha'i hintte akkeedda. 31 Hawaadan, hintte akkeedda diraw neeni, «Ee; shin k'ankkatuu taani untuntu maaratetsaa diraw, Ayihudatuu k'ay S'oossaa sa'aan gelanaaddan karetteeddino» yaagana. maaratetsaa ha'i akkanaadan, S'oossaw azazettenan 20 Hewe tuma; untuntu ammanibeenna diraw, is's'eeddino. 32 Ayaw gooppe, S'oossay asaa karetteeddino; neeni ammaneedda diraw, he ubbaa maarana mala, Asay ubbay aw azazettenan sa'aan ek'k'aadda. Shin yayyappe attin, otoro is's'iyaan hanotaan k'achcheedda. (eleēsē g1653) 33 k'ofaa k'oppoppa. 21 Ayaw gooppe, S'oossay S'oossaa duretetsay woyssa keena daree? Aa aad'd'o med'etaa k'ankkaa malatiyaawanttoo, Ayihudatuu eratetsayne Aa eratetsay woyssa keena c'iimmee? k'rettibeennawaa gidooppe, new k'rettiyyawaa Aa pirdaa odanawe oonee? I bare ootsiyaawaa malati? 22 Simmi S'oossaa keekatetsaanne ayaw ootsintto, oonee akeekiyaawe? 34 Hewaa s'alatetsaa be'a. Kunddeeddawanttoo I s'alaa; shin S'oossaa Mas'aafay, «Godaa wozanaa eriyaawe

oonee? Aa zoranaw danddayiyaawe oonee? 35 Woy woossite; 13 S'oossaas asatuwaa koshshiyaaban bare kushiyaa zaaranala, aw ittibaa immeeddawe maaddite; imatsaa mokkite. 14 Hinttentta de'ii?» yaagee. 36 Ayaw gooppe, ubbabaa I med'd'eenda; k'ay ubbabaykka Aa maataaninne awunne de'ee; S'oossaw med'inaw bonchchuu gido. Amen". (aiōn g165)

12 Simmi taanaadan ammanniyaawanttoo, hintte hintte oonatetsaa S'oossaas nashechchiyaa de'onne geeshsha yarshshuwaa ootsiide, S'oossaw shiishshanaadan, taani hinttentta S'oossaas maarotetsaan woossay; S'oossaw hintte goyinnanaw bessiyyaa tumu ogii hewaa. 2 S'oossay hintte k'ofaa ubbaanna dummayiide, hinttentta laammooppe attin, ha alamiyyaa asaa malatoppite. He wode hintte, S'oossaas shenii, lo"obay, Aa nashechchiyaa bayenne k'ay polo gideeddbabay ayentto eranita. (aiōn g165) 3 S'oossay taw immeedda aad'd'o keekatetsaan taani hinttenttoo oday. Hinttenttu k'oppanaw bessiyyawaapape aatsiide, otoruwaan k'oppoppite; hewaa aggiide, wozanaama asaadan k'oppite; S'oossay hinttenttoo huup'iyan huup'iyan immeedda ammanuwaa keenan hintte bolla pirdrite. 4 Nu itti bollaa giddon, c'ora bollaa k'ommotuu de'iino; he k'ommotuwaan ubbawukka dumma dumma oosuu de'ee. 5 Hawaadan, nuuni c'ora asaa gidooppekka, Kiristoosa baggana itti asaa. K'ay nuuni itti asatetsaa k'ommotuwaadan, ittuu ituwaanna oyk'etti utteeddo. 6 S'oossay nuw immeedda aad'd'o keekatetsaan dumma dumma imotay de'ee. Nu imotay nabetsaa gidooppe, nuw de'iyaammanuwaa keenaa odanaw bessee. 7 Haratuwaa maaddussaa gidooppe, he oosuwaan minnanaw bessee; tamaarissussaa gidooppe, he tamaarissuuwaan minnanaw bessee. 8 Hara asatuwaa minisussaa gidooppe, he oosuwaan minnanaw bessee. Bare huup'ew de'iyaabaapape haratoo immiyaa ooninne wozanaappe immo. Maatay de'iyaamuray minisi ootsanaw bessee; haratoo keekiyyaa uray nashechchaan keekanaw bessee. 9 Hinttenttu siik'uus asaa bessanaw siik'ettiaawaa gidanaw bessena. litabaa is's'ite; lo"obaa minisiide oyk'k'ite. 10 Ittuu ituwaanna ishatuwaadan siik'ettite; ittuu ituwaan bonchchiyaaawan nashettite. 11 Minniide ootsite; azaloppite; hintte kumentsaas wozanaappe Godaw ootsite. 12 hintte k'aras'aa k'ans's'iyaa hewaassa. 7 S'oossay hinttenttoo immana geeddawaan nashettite; Ubbaa asawukka bessiyyaawaa immitte. Giiraa waayiyaan genc'c'ite. Ubbaa wode S'oossaa

mala k'ofaa k'oppite; ootsiyaaban ubbaan hinttentta toochchiide de'iteppe attin, otoretoppite; hinttentta hintterekka aad'd'o eranchcha giide k'oppoppite. 17 Oninne hinttenttoo iitabaa ootsooppe, he uraw iitabaa ootsi zaaroppite; asaa ubbaw lo"obaa ootsanaw k'oppite. 18 Asaa ubbaanna sarotetsaan de'anaw, hintte baggana, hinttenttoo danddayetteeddbaa ubbaa ootsite. 19 Taanaadan ammanniyaawanttoo, hintte hintte huup'ew asaw haluwaa kesoppite. S'oossay haluwaa kesanaadan, Aa bolla olite. Ayaw gooppe, S'oossaas Mas'aafay, «Goday, *Taani haluwaa kesana; taani kushiyaa c'iggana» gee» yaagee. 20 Shin S'oossaas Mas'aafay, «Ne morkki koshhatooppe, miza. Saamettooppe, ushsha. Ayaw gooppe, neeni hewaa ootsiyaawaan, Aa darissa yeellayaasa» yaagee. 21 litabaa lo"obaan s'oonappe attin, ittabay neena s'oonoppo.*

13 Asay ubbay gadiyaa ayissiyaawanttoo eeno gaanaw bessee; ayaw gooppe, S'oossay geenaan de'ishshin, gadiyaa ayissiyaawe de'anaw danddayenna. Ha'i de'iyaamayissiyaawanttuukka S'oossay wotseeddawanta. 2 Hewaa diraw, ha'i de'iyaamayissiyaawanttu is's'iyaa ooninne S'oossaas azazuwaan is's'ee; bare bolla pirdaa ahee. 3 Ayaw gooppe, ayissiyaawantu iitabaa ootsiyaawanttu yashshanawaapape attin, lo"obaa ootsiyaawanttu yashshikkino. Ayissiyaawoo yayyenaan agganaw koyyay? Yaatooppe lo"obaa ootsa; I neena galatana. 4 Ayaw gooppe, I new lo"obaa ootsanaw, S'oossaw k'oomaa. Shin neeni iitabaa ootsiyaawantu bolla S'oossaas hank'k'uwaa I ahee. 5 Hewaa diraw, gadiyaa ayissiyaawanttoo eeno giyaae S'oossaas muraa s'alalaassa gidenan, hinttenttu wozanaa k'ofaa dirawukka eeno gaanaw bessee. 6 Ayaw gooppe, gadiyaa ayissiyaawantu barenttu oosuwaan ootsiyaawante wode, S'oossaw ootsiyaawante diraw, 7 Ubbaa asawukka bessiyyaawaa immitte. Giiraa giiranaw bessiyyaawoo giirite; k'aras'aa k'ans's'iyaa hewaassa.

bessiyaawoo k'ans's'ite; yayyanaw bessiyaawoo galatee. 7 Ayaw gooppe, nuuppe ooninne bare huup'e yayyite; bonchchuu bessiyaawaa bonchchite. 8 s'alalaw de'enna; k'ay ooninne bare huup'e s'alalaw Hinttenttu ituu ittuwaanna siik'ettanaappe attin, hayk'enna. 8 Nuuni pas'a de'ooppe, Godaw de'eetto; hara ac'uu O bollaninne de'oppo. Ayaw gooppe, k'ay hayk'k'ooppelukka, Godaw hayk'k'eetto. Simmi haraa siik'iyaa ooninne higgii giyaawaa poleedda. nuuni pas'a de'ooppe woy hayk'k'ooppelukka Godaassa. 9 «Woshummoppa; wod'oppa; wuu"oppa; asaabaa 9 Hewaa diraw, Kiristtoosi pas'a de'nyaawanttoonne amottoppa» giyaa azazatuunne hara azazatuunne hayk'k'eeddawanttoo Godaa gidanaw hayk'k'iide, ubbatuu, «Ne shooruwaa ne huup'iyaadan siik'a» hayk'uwaappe denddeedda. 10 Yaatina, neeni ne ishaa giyaa azazuwaan kumiino. 10 Bare shooruwaa bolla ayaw pirdday? Woy neeni ne ishaa ayaw kad'ay? siik'iyaa ooninne aw iitabaa ootsenna; hewaa Nuuni ubbaykka S'oossaa pirdaa oydiyaa sintsan diraw, shooruwaa siik'yaawe higgiyaa ubbwae ek'k'ana. 11 Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, eeno giyaawaa. 11 Gem"ishuwaappe hintte «Taani Goday ta de'uwaan c'aak'k'ay; asay ubbay ta beegottiyyaa saatii ha"i gakkeedda diraw, ha wodiyyaa sintsan gulbatana. K'ay taani S'oossaa gidiyaawaa, akekite. Ayaw gooppe, nuuni koyro ammaneedda asay ubbay markkattana» yaagay» yaagee. 12 wodiyyaappe, nuuni attiyyaa wodii ha"i nuukko Simmi nuuni huup'iyaan huup'iyaan nubaa S'oossaw matatteedda. 12 K'ammay aad'd'anaw hanee; odana. 13 Hewaa diraw, nuuni ituu ittuwaan bolla gallassay matatteedda. Simmi nuuni d'umaa oosuwaan pirddiyaawaa hawaappe sintsaw ane aggoytte. Shin aggiide, poo'uwaan olettanaw, olaa miishshaa ubbaappe aatsiide, hintte ishaa d'ubbiyaabaa woy mayyoytte; 13 gallassi poo'uwaan de'iyaa asaadan, nagaraan oliyabaa ootsennaadan k'ofaa k'achchite. ane maara de'oytte. Yetsaaninne matsuwaan gidoppo; 14 Taani Godaa Yesuusi Kiristtoosanna de'nyaawaan, woshummussaaninne woshummanaw kajjeelussaana bare huup'ew tuna gidiyaabay baynnawaa eraynne gidoppo; palumaaninnee k'anaatiyaan gidoppo. 14 akekay. Shin itti uray ittibaa tuna giide k'oppoopppe, Shin Godaa Yesuusi Kiristtoosa, olaa miishshaa hewe aw tuna gidee. 15 Neeni miyaabaa diraw, ne Aa mayyite; hintte nagaranchcha asatetsay bare ishaa k'ohooppe, simmi neeni siik'uwaan de'akka. wozanaa amuwaan polanaadan, aw k'oppopite.

14 Ammanuwaan azalliyaa uraa shiishshi akkite.

Shin I bare huup'ew k'oppiyabaaan aanana palumettopite. 2 Itti uraa ammanuu I ayaa miinanne diggenna. Shin ammanuwaan azalliyaa uray gaden mokkeeddabaa s'alalaan mee. 3 Ubbabaa miyaa uray ubbabaa meenna uraa kad'oppo; ubbabaa meenna uraykka ubbabaa miyaa uraa bolla pirdoppo. Ayaw gooppe, S'oossay Aa shiishshi akkeedda. 4 Hara asaa k'oomaa bolla pirddiyaawe neeni oonee? I kunddina woy denddina bare Godaassa; shin Goday Aa dentsanaw danddayiyya diraw, I ek'k'ana. 5 Itti uray, «Hik'k'a gallassay hara gallassatuwaappe aad'd'ee» yaagiide k'oppiyaa wode, haray, «Ubbabaa gallassatuukka itti mala» giide k'oppee. Asay ubbay huup'iyaan huup'iyaan hewaadan ayaw k'oppintto akeeko. 6 Itti gallassaa hara gallassatuwaappe aatsiide bonchchiyya uray Godaa bonchchoo bonchchee; k'umaa miyaa uraykka Godaa bonchchoo mee. Ayaw gooppe, I he k'umaa diraw, S'oossaa galatee. K'umaa meennawekka Godaa bonchchoo meennaan aggeedda; k'ay S'oossaa

Kiristtoosi Aa diraw hayk'k'eenda asaa ne miyaa k'umaan bayizzoppa. 16 Simmi neeni lo"obaa giyaaawaa Asay kad'oppo. 17 Ayaw gooppe, S'oossaa kawutetsay Geeshsha Ayyaanay immiyyaa s'illotetsaa, sarotetsaanne nashechchaa gidiyaawaappe attin, muussaanne ushshaa gidenna. 18 Ayaw gooppe, Kiristtoosaw hawaadan ootsiyyaa uray ooninne S'oossaa nashechchaa; asaykka Aa galatee. 19 Yaatooppo, ane nuuni sarotetsaa ahinyaabaanne nuuna ittuwaan minisiyaabaa ubbaa koyyeetto. 20 S'oossaa oosuwaan k'umaan diraw bayizzoppa. K'umay ubbay geeshsha; shin hara uraa nagaraan yeggyiaawaa muussay iita. 21 Hewoo ashuwaa meennaan woy ushshaa ushennaan aggyiaawe woy ne ishaa d'ubbiyaabaa ayaanne ootsennaan aggyiaawe lo'a. 22 Ha yewuwaan ne ammanuwaan neepenne S'oossaappe gidduwaan naaga. Itti uray lo'a giide I ammanetteedawaa ootsiyyaa wode, «Taani lo"uwaan ootsaad» giide bare wozanaan ammanettooppo, he uray tumu anijetteedawaa. 23 Shin I he miyaabaan sid'oppe, Aa muussay ammanuwaanaa gidenna diraw, S'oossay Aa bolla

pirddee; k'ay ammanuu baynnaan ootseeddawe gujja k'ofissanaw, ha dabddaabbiyya giddon ayinne yayyenaan hinttenttoo s'aafaad. Taani Kiristtoosa

Yesuusa k'ooma gidaade, Ayihuda gidenna asaw ootsanaadan, S'oossay taw aad'd'o keekatsetsa immeedda diraw, taani ayinne yayabeykke; Ayihuda gidenna Asay Geeshsha Ayaanaa baggana S'oossaw geeshsha gidiide, Aa nashechchiyya yarshshuwaa gidanaadan, S'oossaa wonggalaa mishiraachchuwaan odiyaawaan geeshshatetsaan ootsay. 17 Hewaa diraw, taani Kiristtoosa Yesuusan gidaade S'oossaw ootsiyaaban c'ee'k'ettanaw danddayay. 18 Ayihuda gidenna Asay S'oossaw azazettanaadan, Kiristtoosi ta baggana k'aalaan, oosuwaan, mallaan, malaataa wolk'k'aaninnee Geeshsha Ayaanaa wolk'k'aan ootseeddawaa s'alala taani odanaappe attin, harabaa odanaw s'alikke. Hewaa diraw, Yerusaalameppe doommaade, Iliwaarik'ona geetettiya gadiyaa gakkanaw yuuyaade, Kiristtoosa wonggalaa mishiraachchuwaan wurssa odaaddi. 20 Hawaadankka, taani hara Asay doommeeddawaa bollan doommennaadan, Kiristtoosa suntsay s'eesettibeennasan wonggalaa mishiraachchuwaan odettaad. 21 Shin S'oossaa Mas'aafay, «Aabay hawaa gakkanaw odettibeennawantu Aa be'anawanitta; k'ay aabaa sisibeenawantu akeekanawanitta» yaagee. 22 Hewaa diraw, taani c'ora wode hinttentukko yaanaw koyyay; shin yaanaw danddayabeykke. 23 Shin taani ha'i ha heeraan ta oosuwaan wurseeedda dirawunne c'ora laytsaappe doommaade hinttentta baade be'anaw laamoteedda diraw 24 ha'ikka hinttentukko baana gaade k'oppay; taani Isippeene geetettiya gadiyaa baadde hinttentta be'anaw koyyay; k'ay amareeda wodiyaa hinttentta be'aade nashettowaappe guyyiyaan, Isippeene biishshin, hinte taana maaddana mala koyyay. 25 Shin ha'i taani S'oossaa asatuwaa maaddanaw, Yerusaalamebay. 26 Ayaw gooppe, Mak'idooniyaanne Akaayiyya geetettiya gadiyaan de'iyaa woosa golle asatuwaa Yerusaalamen de'iyaa hiyyesatoo miishshaa immanaw koyyeeddino. 27 Unttunttu parenttu huup'ew hawaa ootsanaw k'ofaa k'achcheeddino. Unttunttu he hiyyesatuwaa maaddanawe unttunttoo ac'uun de'ee; ayaw gooppe, Ayihudatuu parenttu ayaanaa anjujuwaay Ayihuda gidenna asatuwaana shaakkeeddawaa gidooppe, Ayihuda gidenna asatuukka k'ay parenttoo

de'eeddabaan Ayihudatuwaan maaddanaw bessee. 28 taani siik'iyaa Iss's'aakusa sarotite. 10 Kiristtoosanna Hewaa diraw, taani ha oosuwaan wursseeddawaappe I de'yaawe erettina paac'iyaa s'ooneedda Ap'eliisaw guyyiyaaninne unttunttoo shiik'eedda miishshaa ta sarotowaa odite; Ariss's'obiloosa soy asawukka ubbaa immeeddawaappe guyyiyaan, Isippeene ta sarotowaa odite. 11 Ta dabbo gideedda baadde hintte mataanna aad'd'ana. 29 Taani Ayihudawiyyaa Heeroodiyoonanne Kiristtoosa hinttenttukko biyaa wode, Kiristtoosa anjuu ammariyaa Narssiisesa soy asaa sarotite. 12 taanan kumina baanawaa eray. 30 Taanaadan Godaa oosuwaan daaburiyaa Tirufaynanne Tirufooso ammaniyaawanttoo, taw S'oossaah hintte woossiidde, geetettiyya mac'c'awanta sarotite; k'ay Godaw daro woosan hintte taananna minnanaadan, Godaa Yesuusi daaburaade ootsiyaa siik'iyaa Perssiiso sarotite. 13 Kiristtoosa baggannanne Geeshsha Ayyaanay Godaa oosuwaan loytsi eretteedda Rufoosayewunne immiyyaa siik'otetsan taani hinttentta woossay. 31 taana bare na'aadan maaddeedda Aa daayiw ta Taani Yihudaan de'iyaa ammanennawanttuppe sarotowaa odite. 14 Ta sarotowaa Asinkkritoosaw, attanaadaaninne k'ay taani Yerusaalamen Pileegoonaw, Hermeesaw, Patirobaasawunne ootsiyaa oosuu yaan de'iyaa S'oossaah asatuwaan unttuntunna de'iyaa ammaniyyaa ishatuwaa ubbaw nashechchiyaawaa gidanaadan, S'oossaah woossite. odite. 15 Pileegoona, Yuulo, Neeriyyaa, Aa michchato, 32 K'ay S'oossay gooppe, taani hinttenttukko Olumppoosanne unttuntunna de'iyaa S'oossaah nashechchaan baade, hintte matan shemppana. 33 asatuwaan ubbaa sarotite. 16 Geeshsha asaw Sarotetsaa S'oossay hinttenttunna ubbaanna gido. bessiyyaa yeretaa yerettiidde, ittuu ittuwaa sarotite; Amen".

16 Kinkkiriyyaa geetettiyya katamaan de'iyaa ammaniyyaa asaanaa ootsiyaa nu michchata Peeba lo'o mac'c'a asaa gidiyaawaa taani hinttentta erissay. 2 Hinttenttu izo geeshshatuu Godaa suntsan mokkiyaawaadan mokkite; k'ay iza hinttenttuppe kooyyiyaawe ayaa gidooppekkä, izo maaddite; ayaw gooppe, iza bare huup'ew c'ora asaa maaddaw; k'ay taana ta huup'ewukka darissa maaddaw. 3 Kiristtoosa Yesuusa oosuwaan taananna ittippe ootsiyaa P'irisk'k'illiwinne izi asinää Ak'iillassi ta sarotowaa odite. 4 Unttunttu ta shemppuwaan diraw, parenttu shemppuwaan aatsi immeeddino. Unttuntta ta s'alalaa gidennaan, Ayihuda gidenna asaa ammaniyyaa Asay ubbaykka galatee. 5 K'ay unttunttu golliyaa ammaniyyaa Asay shiik'iyaaasaa ootsiide gakettiyya asaa ubbaa saro giite. Iisiyyaa gadiyaan Kiristtoosa koyro ammaneedda ta siik'iyaa Eppanetoosaw, ta sarotowaa odite. 6 Hinttenttoo loytsa daabureedda Mayraamo sarotite. 7 Taananna k'asho gollen de'eedda ta dabbo gideedda Ayihudatuwaan, Anddironik'oosanne Yuuniyaasa sarotite. Yesuusi kiitteeddawantu giddon unttunttu loytsi eretteeddwantta. K'ay unttunttu Kiristtoosa taappe kasenna ammaneeddin. 8 Godaanna ittippetetsaan de'iyaa ta siik'lo laggiyaa Amppiliyaatoosaw ta sarotowaa odite. 9 Kiristtoosa oosuwaan nuunanna ittippe ootsiyaa Urbbaanoosanne

Kiristtoosan ammaniyaawanttu ubbatuu hinttentta saro yaageeddino. 17 Taanaadan ammaniyaawanttoo, asaa giddon shaakotetsaa med'd'iyaaawantta, asaa ammanoo d'ubo gidiyaawanttanne hintte tamaareedda timirtiyaanna gakettennawaa tamaarissiyaawantta akeekanaadan, taani hinttentta woossay. Unttuntukko shiik'oppite. 18 Ayaw gooppe, hewaa malabaa ootsiyaawanttu parenttu uloo ootsiinoppe attin, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosaw ootsikkino; parenttu labiyyaa haasayaaninne k'id'iyaa iitabaa k'oppenna asaa wozanaa baletsiino. 19 Wonggalaw hintte azazetteeddwawaa Asay ubbay siseedda. Hewaa diraw, taani hinttebaan nashettay; shin lo'otetsaw hintte aad'd'eedda eranchcha gidanaadaaninne k'ay iitabaw ashikke gidanaadan koyyay. 20 Sarotetsaa S'oossay Sees'aanaa hintte gediyaappe garssanna haakkenna mata wode gaac'c'ana. Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttenttunna gido. 21 Taananna ootsiyaa S'mootoose hinttentta saro yaagee; k'ay hawaadankka, ta dabbattuu Luuk'yoosi, Yaasooninne Sosiip'aasiyoosi hinttentta saro yaagiino. 22 Taani, S'ars's'yoosi, ha dabddaaabbiyyaa s'aafeeddawe, hinttenttoo Godaa suntsan sarotaa kiittay. 23 Ammaniyyaa Asay ubbay Aa soyin shiik'iyaa ta siiraan Gaayoosi hinttentta saro yaagee; katamaa miishshaa oyk'kiyaa Erass's'oosinnee nu ishay K'uwarss's'osi hinttentta saro yaagiino. 24 Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttenttunna

ubbaanna gido. Amen"i. 25 Nuuni S'oossaa galateetto. Taani wonggalaa baggana Yesuusi Kiristtoosabaa odeeddawaadaninne daro wodiyappe geemmiide, ha"i k'onc'c'eedda tumatetsaadan, hintte ammanuaan hinttentta S'oossay minisanaw danddayee. (aiōnios g166) 26 Shin ha"i nabatuu s'aafeeddawaa baggana tumatetsay k'onc'c'iyaan erettanaadan ootseedda; k'ay asaa ubbay S'oossaa ammaniide azazettanaadan, Med'inaa S'oossaa azazuwaan, ha alamiyaan de'iyaa asaa zeretsaa ubbw k'onc'c'eedda. (aiōnios g166) 27 Aad'd'eedda eratetsay Aa s'alalaw de'iyaa itti S'oossaw Yesuusi Kiristtoosa baggana med'inaw bonchchuu gido. Amen"i. (aiōn g165)

1 K'oronttoosa

1 Taani, S'oossaa sheniyaan Yesuusi Kiristtoosi kiitteeddawaa gidanaw s'eesseeteedda P'awuloosinne, nu ishaa Sostteensi, 2 K'oronttoosan de'iyya S'oossaa ammaniyya asatoo, Yesuusi Kiristtoosan geeyyeedawanttussinne, nuw Godaa gidiyya nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa suntsaa ubbaa sa'aan s'eesiyyaa ubbatuwaanna geeshsha gidanaw s'eesseeteeddawanttoo ha dabddaabbiiya s'aafetto. 3 S'oossay, nu Aawunne nu Goday Yesuusi Kiristtoosi hinttenttoo aad'd'o keekatetsaan sarotetsaa immo. 4 S'oossay Kiristtoosa Yesuusa baggana hinttenttoo immeedda aad'd'o keekatetsaa diraw, taani ubbaa wode hinttenttoo S'oossaa galatay.

5 Taani Kiristtoosaw markkattiyawahe hinttentun minneedda diraw, hintte ubbabaan, haasayaa ubbaan eratetsaa ubbaan, aan duretteedda. 7 Hawaadan hintte nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa yuussaa naagishin, ayaanaa imotaappe haray atto ittuunne hinttenttoo pac'c'enna. 8 K'ay nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa gallassan hintte kad'ee baynnawantta gidanaadan, wurssetsay gakkanaw I hinttentta minisanawaa. 9 Bare Na'aa nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa ittippetetsaw hinttentta s'eeseedda S'oossay ammanetteedawaa. 10 Shin taanaadan ammaniyaawanttoo, itti wozanaaninne itti k'ofaan ittippe gidanaappe attin, shaakotetsay hintte giddon de'enna mala, hintte ubbay itti haasayaa haasayanaadan, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa suntsan taani hinttentta woossay. 11 Ayaw gooppe, taanaadan ammaniyaawanttoo, K'aloo'a soy Asay hinttenttubaa, hintte giddon walassay de'iyaawaa, taw odeadino. 12 Taani giyaawe hawaa; hinttentu huup'iyaan huup'iyaan, «Taani P'awuloosawaa. Taani Ap'ilosoawaa. Taani Keefawaa. Taani Kiristtoosawaa» yaagita. 13 Kiristtoosi shaaketteeddee? Hinttentu diraw, mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide kak'etteeddae P'awuloosi? Woy hintte P'awuloosaw gidanaw s'ammak'etteeddee? 14 Taani K'arisip'p'oosappenne Gaayoosappe attin, hinttentuppe oonanne s'ammak'abeenna diraw, S'oossaa galatay. 15 Hewaa diraw, ooninne hinttentta taw gidanaadan Ee, Iss'sifaanoosa soy asaakktaa taani s'ammak'aad.

Shin haraa guijaade s'ammak'aadditanonne wozanaa aatsikke. 17 Ayaw gooppe, Kiristtoosi taana mishiraachchuwaa k'aalaa odana mala kiitteeddappe attin, s'ammak'ana mala kiitibeenna; k'ay Kiristtoosi mask'k'aliyaa bolla hayk'k'eeddawe mela gidenna mala, taani asaa aad'd'eedda eratetsaa k'aalaan tamaarissikke. 18 Ayaw gooppe, Kiristtoosi mask'k'aliyaa bolla hayk'k'eeddawaa odiyya k'aalay d'ayyaawanttoo eeyatetsaa. Shin nuw attiyaawanttoo S'oossaa wolk'k'aa. 19 S'oossaa Mas'aafay, «Taani eranchchatuwaa aad'd'eedda eratetsaa, bayizzana; k'ay akekanchchatuwaa akeekaakka d'ayissana» yaagee. 20 Aad'd'eedda eranchchay hak'an de'i? Higgiyaa tamaarissiyaawe hak'an de'i? Woy ha alamiyyaa s'oonanaw palumettiyaawanttu waananddinooshsha? S'oossay ha sa'aa aad'd'o eratetsay eeyatetsaa gidiyaawaa besseedda! (aiōn 9165) 21 Ayaw gooppe, Asay bare huup'e aad'd'o eratetsaan barena S'oossaa erenna mala, S'oossay bare aad'd'o eratetsaan diggiide, nuuni odiyya eeyaa k'aalaan ammaniyaawantta ashshanaw k'oppeedda. 22 Ayihudatuu malaataa oochchiino. K'ay Girike asatuu aad'd'o eratetsaa wolk'k'aama koshshaa koyyiino. 23 Shin nuuni mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide kak'etteedda Kiristtoosabaa odeetto. Hewe Ayihudatoo d'ubo; k'ay Ayihuda gidennawanttoo eeyatetsaa. 24 Shin S'oossay s'eeseeddawanttoo Ayihudatookka Giriikatookka nuuni odiyya S'oossaa wolk'k'aygne Aa aad'd'o eratetsay Kiristtoosa. 25 Ayaw gooppe, S'oossaa eeyatetsay asaa aad'd'eedda eratetsaappe aad'd'ee; k'ay Aa laafatetsaa geetettiyaawekka asaa minutetsaappe minnee. 26 Simmi taanaadan ammaniyaawanttoo, S'oossay hinttentta s'eesiyyaa wode hintte woyssa mala asentto k'oppite. Asaa k'ofaan hintte giddon aad'd'o eranchchatuu, wolk'k'aamatuunne d'ok'k'a sheeshshatuu dara gidikkino. 27 Shin S'oossay aad'd'eedda eranchchatuwaa yeellayanaw, alamiyan de'iyya eeyatuwaa dooreedda; k'ay minatuwaa yeellayanaw, alamiyan de'iyya laafatuwaa dooreedda. 28 S'oossay ha alamiyan wolk'k'aamabaa giide k'oppiyaawaa d'ayissanaw, ha alamiyan maaddennabaa kad'ettobaanne hanibeenabaa dooreedda. 29 Hewaa diraw, ooninne S'oossaa s'ammak'etteeddee gaanaw danndayenna. 16 K'ay, sintsan c'ek'ettanaw bessena. 30 Shin S'oossay hinttenttoo Kiristtoosi Yesuusa de'uwaa ootsi

immeedda. Kiristtoosi nuw aad'd'o eratetsaa, ayaanaa yewuuwaayaanaa yewuuwaanna gatsiide, s'illotetsaa, geeshshatetsaanne atotetsaa gideedda. Geeshsha Ayyaanay nuuna tamaarisseedda k'aalaan 31 Hewaa diraw, S'oossaa Mas'aafay, «C'eeek'ettiya hawaa haasyeettoppe attin, asaa aad'd'o eratetsay uray ooninne, Goday ootseeddawaan c'eeek'etto» nuuna tamaarisseedda k'aalaan haasyokko. 14 yaagee. Shin Geeshsha Ayyaanay baynna Asay S'oossaa

2 Taanaadan ammanniayaawanttoo, taani S'oossa
tumatetsaa s'uuraa hinttenttoo odanaw
hinttentukko yeedda wode, d'ok'ka k'aalaanin
aad'deetda eratetsaan odanaw yabeykke. 2
Ayaw gooppe, taani hinttentunna de'aadde,
Yesuusi Kiristtoosappenne k'ay mask'k'aliyaa bolla
misimaariyan d'ishettiide | kak'etteeddaawaappe
attin, harabaa erennaadan, ta k'ofaa k'achchaad. 3
Taani daaburaanin yashshaan daro kokkorssaan
hinttentunna de'aaddi. 4 Taani tamaarissiyaawaanne
odiyaawaa S'oossaay Ayyaanaaninne wolk'k'aan
k'onc'c'issayuppe attin, c'iimma gidiide aad'd'eetda
eratetsaa k'aalaanna gidenna. 5 Hewaa diraw,
hintte ammanuu S'oossaay wolk'k'aanappe attin,
asaa aad'd'o eratetsaan zempbbeenna. 6 Nuuni
ayyaanan wozanaamatuwaay giddon aad'd'o eratetsaa
haasayeetto. Shin hewekka ha alamiyaa aad'd'o
eratetsaa gidenna; woy ha alamiyaa mooddiyaa
d'ayiyaawantu aad'd'o eratetsaa gidenna. (aiōn
g165) 7 Shin nuuni odiyaa aad'd'o eratetsay,
S'oossay kasetiide, c'ora wodiyaaappe kase nu
bonchchoo dooreetda asaappe geemmeeda
Aa s'uuraa aad'd'o eratetsaa. (aiōn g165) 8 Ha
alamiyaa mooddiyaawanttuppe ooninne ha aad'd'o
eratetsaa eribeenna. Untunttu ereedawaa gidintto,
bonchcho Godaa mask'k'aliyaa bolla misimaariyan
d'ishiide kak'k'ikkino. (aiōn g165) 9 Shin S'oossaay

Mas'aafay, «Ooninne ayfiyaan be'ibeennawe, nuw huup'iyaan huup'iyaan immeedda oosuwaahaytsankka sisibeennawe, k'ay ooninne bare ootseetto. 6 Taani puutiyya tokkaad; Ap'iloo si haatsaa wozanaan k'oppibeennawe S'oossay barena ushsheeda; shin S'oossay puutiyya dichcheedda. siik'iyaawanttoo giigisseeddawaa» giyaawaadan 7 Hewaa diraw, dichchiyaa S'oossaappe attin, nuuni haasayeetto. 10 S'oossay bare S'uura yewucaa tokkiyaawekka haatsaa ushshiyaawekka ayaanne bare Ayyaanaan nuuna erisseeda; ayaw gooppe, gidenna. 8 Tokkiyaawenne haatsaa ushshiyaawee Geeshsha Ayyaanay S'oossaabaa haray atto itti mala; shin S'oossay huup'iyaan huup'iyaan Aa geemmeedda yewucaa ubbaa biddee. 11 Ayaw daaburaa keenaa aw woytana. 9 Nuuni S'oossaw gooppe, asaan de'iyaa asaa ayyaanaappe attin, ittippe ootsiyyaa Aa oosanchchatuwa gidiyyaa asaabaa eriyaawe oonee? Hawaadankka, k'ay diraw, hintte Aa oosuwaah sa'a. K'aykka hintte S'oossaabaa S'oossaa Ayyaanaappe attin, ooninne S'oossaa golliyaa. 10 S'oossay taw immeedda erenna. 11 Nuuni S'oossay nuw immeeddabaa ubbaa aad'd'o keekatetsaan eranchcha anaas'iyaadan, eranaw I nuw yeddeedda Ayaanaa akkeeddoppe golliyaa baasuwaah baasaad. Hara uray Aa bolla attin, alamiyyaa ayaanaa akkibeykko. 13 Nuuni kees's'ee. Shin Aa bolla kees's'iyyaa ooninne wooti

Shin Geeshsha Ayyaanay baynna Asay S'oossaay
Ayaanaa yewuwaa akkena; ayaw gooppe, hewe aw
eyyatetsaa. Yewuu Geeshsha Ayyaan paac'ettiyyaa
diraw, I eranaw danddayenna. 15 Shin Geeshsha
Ayyaanay de'iyaa Asay ubbabaa shaakkee; shin I
bare huup'ew oonaninna shaakettenna. 16 Ayaw
gooppe, S'oossaay mas'aafay, «Godaa wozanaa
eriyaawe oonee? Aa zoranaw danddayiyaawe
oonee?» yaagee. Shin nuw Kirittoosa wozanay
de'ee.

3 Taanaadaan ammanniyaawanttoo, taani Geeshsha Ayyaanay de'iyyaa asaw haasayiyaawaadaan, hinttenttoo haasayanaw danddayabeykke. Shin ha alamiyaa asaw haasayiyaawaadaaninne ammanuwaan minniibeenna Kiristtoosan de'iyyaa guutsa naanaa mala asaw haasayiyaawaadaan haasayaaddi. 2 Hinttentu biro mino k'umaa maanaw danddaybbeenna diraw, taani hinttentta maatsaa pakaad; haray atto, ha'ikka danddaybekkita. 3 Ayaw gooppe, hintte ha'ikka ha alamiyaa asaadan de'iita. Hinttentu ha alamiyaa asaa gidiyaawaa hintte giddon de'iyyaa k'anaatiinne palumay erissennee? K'ay ha alamiyaa asaadan simerettiita. 4 Ayaw gooppe, hinttentuppe ituu, «Taani P'awuloosawaa» gooppe, haray k'ay, «Taani Ap'iloo sawaa» gooppe, ha alamiyaa asaa mala gidikkitee? 5 Yaatina, Ap'iloo si oonee? P'awuloosi oonee? Nuuni hinttentta ammantseedda S'oopsaa kaalliyawantta, S'oopsay

ammanitseeda 3 Oossaa Radillyadaavallta. 3 Oossay
nuw huup'iyaan huup'iyaan immeedda oosuwaa
ootseetto. 6 Taani puutiyya tokkaad; Ap'iloo si haatsaa
ushsheedda; shin S'oossay puutiyya dichcheedda.
7 Hewaa diraw, dichchiyaa S'oossaappe attin,
tokkiyaawekka haatsaa ushshiyaawekka ayaanne
gidenna. 8 Tokkiyaawenne haatsaa ushshiyaawe
itti mala; shin S'oossay huup'iyaan huup'iyaan Aa
daaburaa keenaa aw woytana. 9 Nuuni S'oossaw
ittippe ootsiyaa Aa oosanchchatuwaa gidiyya
diraw, hintte Aa oosuwaa sa'aa. K'aykka hintte
S'oossaal golliyaa. 10 S'oossay taw immeedda
aad'd'o keekatetsaan eranchcha anaas'iyaadan,
golliyaa baasuwaa baasaad. Hara uray Aa bolla
kees's'ee. Shin Aa bolla kees's'iyaan ooninne wooti

kees's'intto, bare huup'ew naagetto. 11 Ayaw gooppe, k'o faa k'onc'c'issiyaawe yaana wodii gakkanaw O S'oossay Yesuusi Kiristtoosa s'alalaas baaso ootsiide bollaninne oonanne pirdoppite. He wode, Asay wotseedda. Aappe hara baasuwaa baasanaw ooninne ubbay huup'iyaan huup'iyaan S'oossaappe sabaa danddayenna. 12 Shin ha baasuwaa bolla ooninne demmanawaa. 6 Taanaadan ammanniyaawanttoo, work'k'aan gidina, biraan gidina, al"o shuchchaan hinttentuppe ooninne ituu tamaarissiyaawaa gidina, mitsaan gidina, gattan woy mak'aan sabbiide, haray tamaarissiyaawaa boreenna mala, kees's'oppe, 13 asaa ubbaa oosuu k'onc'c'iyaa «S'oossa mas'aafan s'aafetteedawaa bonchcha» kesanawaa. Ayaw gooppe, tamaan k'onc'c'ana yaagiyaawaa hintte nuunanna tamaarana mala, diraw, he gallassay asaa ubbaa oosuwaa bessana. hintte diraw, tabaanne Ap'iloo sabaa leemisuwaadan Asay ubbay bare oosuwaa wooti ootseeddentonne odaaddi. 7 Ayaw gooppe, haratuwaappe neena tamay paac'c'ana. 14 Ooninne baasuwaa bolla oonee d'ok'l'isseeddawe? Neeni S'oossaappe kees's'eenda oosuu minniide attooppe, I woytaa akkabeenabay new ayee de'iyaa? Yaatina, neeni akkanawaa. 15 O oosuunne guudettooppe, he akkeeddawaa gidooppe, ayaw akkabeenawaadan uray k'ohettana. I bare huup'ew attana; shin tamaa c'ek'ettay? 8 Ha'i hintte kalleedita. Ha'i giddoppe kessi akkowaadan attana. 16 Hinttentu duretteedda. Nuuni baynnaan hintterekka S'oossay ak'iyaa geeshsha golliyaa gidiyaawaanne kawuteedda. Nuunika hinttentunna kaatetanaadan, S'oossa Ayyaanay hinttentun de'iyaa erikkitee? hintte kawuteeditentto lo"a shin. 9 Ayaw gooppe, taw 17 Ooninne S'oossa geeshsha golliyaa kolooppe, malatiyaawaadan, nuuni ha sa'aw, kiitanchchatoonne S'oossay Aa kolana. Ayaw gooppe, S'oossay asaw kaassaa gideedda diraw, S'oossay nuuna ak'iyaa geeshsha golli geeshsha; he geeshsha Yesuusi kiiitteedawantta hayk'oo pirdetteedda golliikka hinttentta. 18 Ooninne bare huup'iyaan c'immoppo. Hinttentuppe ooninne barena ha alamiyaan Aad'd'o eranchcha yaagiide k'oppo, asaad, ubbaappe wursetsaa ootseedda. 10 Nuuni Kiristtoosa diraw eeyaa, shin hintte Kiristtoosan alamiyaan Aad'd'o eranchchatuwaan k'faykka, maaduu Asay shek'k'iyaa wode, anjeetto. Nuuna yederssi baynnawaa gidiyaawaa Goday eree» yaagee. 20 K'ay, 12 Nuuni nu kushiyani ootsiide daabureetto. Nuuna «Aad'deedda eranchchatuwaan k'faykka, maaduu Asay shek'k'iyaa wode, anjeetto. Nuuna yederssi baynnawaa gidiyaawaa Goday eree» yaagee. 21 Hewaa diraw, ooninne asaan c'ek'ettoppo. haasayiyya wode, nuuni lo"o k'aalaa zaareetto. Ayaw gooppe, ubbabaykka hinttewaa. 22 Nuuni hawaii gakkanaassikka, ha sa'aa pituwaanne P'awuloosikka, Ap'iloo sikka, Keefaykka, ha alamiikka, ubbabaa buuraa gideeddo. 14 Taani ta siik'iyaa de'uukka, hayk'uukka, ha'i de'iyaa wekkka, sintsappe naanaadan, hinttentta seeranaw hawaii s'aafadippe yaanawekka, ubbaykka hinttewaa. 23 Hinttentu attin, yeellayanaw s'aafabeykke. 15 Ayaw gooppe, Kiristtoosawantta; Kiristtoosikka S'oossawaa.

4 Asay nuuna Kiristtoosaw ootsiyaawanttudaninne S'oossa gollen de'iyaa S'uuraa naagiyyaa asaad k'oppo. 2 Yaatiide he asatuu parenttu Godaw ammanetteedawantta gidiide, beettanaw koshshee. 3 Shin hintte woy haray ta bolla pirdooppe, ayinne gidenna. Haray atto, taanikka ta huup'iyaan pirdlikke. 4 Ayaw gooppe, taani ta huup'iyaan ayaanneekka eriyaabay baawa; shin taana hewa s'llissenna. Taana pirddiyaawe Godaa. 5 Hewaa diraw, Goday d'umaan geemmeeddabaa poo'uwaa kessiyaawe, wozanaa

hinttentta dichchiyya tammu sha'a Asay hinttentto de'oppekkka, hinttentto itti aawuwaappe haray baawa. Ayaw gooppe, taani mishiraachchuwa k'aalaa hinttentoo aheeddawaadan, Kiristtoosa Yesuusian hinttentto aawuwaa gidaaddi. 16 Simmi taanaadan hanite yaagaade hinttentta woossay. 17 Hewaa diraw, Godan ammanetteeda ta siik'iyaa ta na'aa S'imootoosa hinttentukko kiittaad. I ubbaa sa'aan de'iyaa ammanniyyaa asaa ubbaw taani tamaarissiya Kiristtoosa Yesuusian de'iyaa ta ogiyyaa hinttentta hassayissanawaa. 18 Taani hinttentta

be'anaw hinttentukko yeennabaa malatina, otorettiya woshummanaw k'oppiyaawantu woy miishshaw itti itti asatuu de'ino. 19 Shin Goday gooppe, taani yorattiyaawantu woy eek'aw goyinniyaawantu woy hinttentukko ellekka baade he otorettiya asatoo asaa suntsaa bayzziyaawantu woy matsottiyaawantu haasayaa gidennaan, untunttu wolk'k'aa erana. woy wuu"iyaawantuunna hinttentu ittippetsetsa 20 Ayaw gooppe, S'oossaa kawutetsay S'oossaa ootsenna mala, taani hinttentoo s'aafaad. Hewantu wolk'k'aanappe attin, haasayaana gidenna. 21 malaanna haray atto, k'umaakkka ittippe mooppite. 12 Taani hinttentukko muriyaa s'am"aanna yooyye Ayaw gooppe, woosa golleppe karennna de'iyaawantu woy siik'uwaannanne ashikke ayyaanaanna yoo? bolla pirddanaw taana ayee gatsii? Hinttentu giddon woosa gollen de'iyaawantu bollan hintte pirdikkiteeye? 13 Shin karennna de'iyaawantu bollan S'oossay pirddana. He iitabaa ootsiyaa uraa hintte giddoppe kessi diggite.

5 Hinttentu giddon pokko woshumma oosuu de'iyaawe zigiretee; hewaa mala pokko woshumma oosuu haray atto, S'oossaa ammanenna asaa giddoninne baawa. Ayaw gooppe, bare aawuwaa machchatto akkeedda Asay de'ee. 2 Hinttentukka otoretteedda. Hewaappe hintte kayyttanaw bessennee? Hewaa mala pokko oosuwaat ootseedda bitanii hintte giddoppe kichchanaw bessee. 3 Ayaa gidiinakka taani ta asatetsaan hinttentunna de'ennaan d'ayooppekka, ayyaanan hinttentunna de'ay. Ha'i hinttentunna de'iyaawaadan hanaade, hewaa mala oosuwaat ootseedda bitaniyaa bolla nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa suntsan pirddadiggaad. Hinttentunne ta ayyaanay nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa wolk'k'anna ittippe shiik'iide, 5 he bitaniyaa ayyaanay Godaa Yesuusi pirddaw yiiaa gallassan attana mala, nagaraan kumeedda Aa bollaa kolanaadan Sees'aanaw hintte immanaadan, taani pirddaaddi. 6 Hinttentu c'eek'uu lo"a gidenna. Guutsa irshshuu munak'aa ubbaa dentsiyaawaa erikkitee? 7 Hinttentu ooratsa gidana mala, nagaraa irshshuu c'aaleeddawaa kessite. Hinttentu irshshuu baynna munak'aa mala. Ayaw gooppe, nu Paasigaa dorssay, Kiristtoosi yarshshetteedda. 8 Hewaa diraw, nuuni Ukitsaa Baalaa suuretetsaaninne tumatetsaan bonchchhanaappe attin, c'aala irshshuwaan, iitatetsaa irshshuwaaninne geellatetsaa irshshuwaan bonchchokko. 9 Woshummanaw k'oppiyaawantuunna hintte ittippe gaytenna mala, hinttentoo dabddaabiyyaa s'aafaad. 10 Taani giyaawe ha alamiyan de'iyaaw woshummanaw k'oppiyaawantuuppe woy yorattiyaawantuuppe, kayisotiyaawantuuppenne woy eek'aw goyinniyaawantuuppe ubbakka shaakettana mala gidenna. Hewaa gidooppe, ha alamiyaappe hintte shaaketti baanaw bessee guussaa. 11 Shin ishatuwa ha'i geetettiyaawantuuppe ittuunne

6 Hinttentuppe itti uraw bare ishaanna mootuu de'iyaabaa gidooppe, ammaniyaawantu bolla pirddettanawaa bashiide, ammanennawantu bolla pirddettanaw waan s'aliide beedda? 2 Ammaniyaawantu alamiyaa bolla pirdtanawaa erikkitee? Yaatina, alamiyaa bolla hintte pirdtanawanta gidooppe, ubbabaappe guus's'iyaawaa pirddanaw danddaykkitee? 3 Ha de'uwaabay atto shin, ammaniyaawantu kiiitanchchatuwaa bolla pirdtanawaa erikkitee? 4 Yaatina, hinttentta ha alamiyaa de'uwaabaw pirdaa golle buussay koshshooppe, ammaniyaas Asay kad'eedda asaan pirddissanaw afitee? 5 Taani hinttentta yeellayanaw hawaa gay; hawaa gidanaw bessii? Hinttentu giddon ishatuwa sigetsanaw danddayiyaa lo'o eranchcha Asay ittuunne baawee? 6 Shin itti ishay yekko ishaa pirdaa gollen mootiidde, he yewuwaat ammanenna asaan pirddissii? 7 Simmi ittuu ittuwaat mootiyaawee hintte giddon de'ooppe, hewe hintte kunddeeddawaa bessee. Hewaappe hintte naak'ettiyaawenne c'imettiyaawee lo'ennee? 8 Shin hintte hintte huup'ew ittuu ittuwaat haray atto, hintte ishatuwaakka naak'kiiitanne c'immiitta. 9 Woy makkalanchchatuu S'oossaa kawutetsaa laattennawaa erikkitee? Baloppite. Woshummanaw k'oppiyaawantu woy eek'aw goyinniyaawantu woy woshummiyaawantu woy attumawaa gidiide, attumawaana gisiyaawantu, 10 woy kayisatuu woy miishshaw yorattiyaawantu woy matsottiyaawantu woy asaa suntsaa bayzziyaawantu woy bonk'k'yaawantu S'oossaa kawutetsaa laattikkino. 11 Hinttentuppekka itti itti Asay hewantu mala. Shin Godaa Yesuusi Kiristtoosa suntsaaninne nu S'oossaa Ayyaanaan hintte

meec'ettiide geeyyeeddita; k'ay s'illeeddita. 12 hanite gayippe attin, azazikke. 7 Taani Asay ubbay Itti uray, «Taani koyyeeddabaa ubbaa ootsanaw taanaadan hanintto dosay. Shin S'oossay asaw dandday» gaana danddayee. Shin ubbaykka huup'iyaan huup'iyaan dumma dumma imotaa taana maaddenna. Taani koyyeeddabaa ubbaa immi wotsedda; ittoo hawaadan, k'ay yekkoo ootsanaw danddayay. Shin ayeennekka taana hewaadan immi wotsedda. 8 Hewaa diraw, taani mooddenna. 13 K'ay haraykka, «K'umay uluwaassa; machchatto akkibeennawantunne asinay hayk'k'o uluukka k'umaassa» gee. Shin S'oossay uluwaakka mac'c'awantu taanaadan c'oo de'iinontto, untuntutto k'umaakka d'ayissana. Asaa asatetsay Godaa lo'a gay. 9 Shin amuwaan guudettiaawaappe Yesuuassappe attin, woshummaassa gidenna. akkiyaawenne geliyaawe lo'a gidiya diraw, Godaa Yesuusika asaa asatetsaassa. 14 S'oossay untunttu barentta naaganaw danddayana d'ayoppe, Godaa Yesuusa hayk'uwaappe dentsedda; k'ay akkinonne gelino. 10 Machchata bare asinaappe nuunakka hayk'uwaappe bare wolk'k'aan dentsana. shaakettuppu. Shin shaakettuppenne gelennaan 15 Hinttentu asatetsay Kiristoosa asatetsaana de'uu; woy bare asinaana sigettu. Asinaykka bare ittuwaa gidiyaawaa hintte erikkitee? Yyatina, taani machchata yeddoppo yaagaade, akkeedawanttanne Kiristoosa asatetsaana ittuwaa gideedawaa afaaade, geleedawantta azazay. Shin hawaa azaziyaawe c'aaratti asatetsaana ittuwaa ootsanaw bessii? Godaappe attin, taana gidikke. 12 Taani haratuwa Bessena! 16 Woy c'aarattinna ittipetetsaa med'd'iyyaa hawaadan gay; Godaa gidenna. Ammanenna uray izinna itti asatetsaa gidiyaawaa erikkitee? Ayaw machchata de'iyyaa ammaniyyaa Asay ooninne gooppe, S'oossaa mas'aafay, «Untunttu laa"atuu itti de'oppe, Aa machchata aanana ittippe de'iyyaawaa asho gidana» yaagee. 17 Shin Godaanna ittipetetsaa I dosooppe, izo yeddoppo. 18 K'ay ammanenna med'd'iyyaa uray ayyaanan aanana ittuwaa gidee. 18 asinay de'iyyaa ammaniyyaa machchata de'oppe, izi Woshummaappe haakkite. Itti uray ootsiyyaa hara asinay izinna ittippe de'iyyaawaa iza dosooppe, aappe nagaraa ubbay Aa asatetsaappe karennna de'ee; shin shaakettuppu. 14 Ayaw gooppe, ammanenna asinay woshummiyaawe bare bollan nagaraa ootsee. 19 bare ammaniyyaa machchattinna de'iide geeyyeedda. Woy hintte bollay S'oossay hinttentoo immeeda K'ay ammanenna machchata bare ammaniyyaa hinttentun de'iyyaa Geeshsha Ayyaanay ak'iyya asinaana de'aade geeyyaaddu. Hewe baawentto, geeshsha golliyaa gidiyaawaa erikkitee? K'ay hintte hinttenttu naanay tunaa; shin ha'i untunttu geeshsha. hintte huup'iyaassa gidiikkita. 20 Ayaw gooppe, 15 Shin ammanennawe shaakettana koyyooppe S'oossay hinttentta gatiyaan shammeedda. Hewaa shaaketto. Ammaniyyaa machchatto gidina, woy diraw, hintte asatetsaan Aa bonchchite.

7 Hinttentu taw s'aafeedda yewoo attuma Asay
mac'c'awuno bochchennentto lo'a. 2 Shin woshumma gaasuwaa diraw, attuma asaw huup'iyaan huup'iyaan machchata de'uu. K'ay mac'c'a asawukka huup'iyaan huup'iyaan asinay de'o. 3 Asinay bare machchattiw asinatetsaan bessiyaabaa ootsos; k'ay hewaadan, machchattakka bare asinaw machchetetsaan bessiyaabaa ootsu. 4 Machchata bare asatetsaw goda gidukku; shin izi asinay goda. Hawaadankka, k'ay asinay bare asatetsaw godaa gidenna; shin Aa machchata goda. 5 Hinttentu hintte giddon S'oossaa woosaan gen'c'anaw he wodiyaw zoretan digettanaappe attin, ituu ittuwaa diggoppite. Hinttentu hinttentta naagenna diraw, Sees'aanay hinttentta paac'c'ennaadan, ittippe de'ite. 6 Shin taani hinttentta hewaa hintte dosowaadan

asinaa gidina, hawaa mala yewuwaan k'ashettikkino. Ayaw gooppe, S'oossay nuuna sarotetsaan de'anaw s'eeseedda. 16 Ammaniyyaa machchattee, neeni ne asinaa ashshaninttonne O eri? Woy ammaniyyaa asinaw neeni ne machchatto ashshaninttonne O eri? 17 Gidooppenne, Asay huup'iyaan huup'iyaan Goday aw immeeddawaadaaninne k'ay S'oossay barena s'eeseeddawaadan de'o. Hewe ammaniyyaa asaa ubbaa taani tamaarisseedda higgiyaa. 18 Ooninne k'as's'retti uttide, S'oossaa ammaneeddawa gidooppe, bare k'as's'araa mallaa diggoppo. K'ay ooninne k'as's'rettennan de'iidde, s'oossaa ammaneeddawa gidooppe k'as's'rettoppo. 19 Ayaw gooppe, S'oossaa azazuwaa naaganaappe attin, k'as's'rettina k'as's'rettana d'ayina allaallii baawa. 20 Asay huup'iyaan huup'iyaan S'oossay barena s'eesiyya wode de'iyaawaadan de'o. 21 S'oossay

neena s'eesiyyaa wode neeni ayile? Ayinne baawa; barena naaganaw aw danddayettenaan is's'ooppe, shin neeni ayiletetsaappe kesanaw danddayooppo izo akko. I izo akkoppe, hewaan nagaray baawa. kesa. 22 Ayaw gooppe, ayile gidi utteedda asaa Goday 37 Shin I bare wozanaan minnooppe, akkenaan s'eesooppe, I Goday ayiletetsaappe kessedda gam"ana danddayee. K'ay barena naagiide, bare asaa. Hawaadankka, ayile gidenna asaa Kiristtoosi giigissedda wodoratto akkenaan gam"ana gooppe, s'eesooppe, I Kiristtoosa ayile. 23 S'oossay hinttentta ooninne wolk'k'antsennaan bare wozanaan k'ofaa gatiyaan shammeedda. Asaa ayile gidoppite. 24 k'achcheeddawaa gidooppe loytseedda. 38 Hewaa Taanaadan ammaniyaawanttoo, Asay huup'iyaan diraw, wodoratto akkiyaa uray loytseedda; k'ay huup'iyaan S'oossay Aa s'eesiyyaa wode de'iyaa akkenawe ubbaa aatsi loytseedda. 39 Asinaa de'uwaadan, S'oossaanna de'o. 25 Wodoratto geleedda mishiratta bare asinay de'eedda keenan Goday taana azazeeddabay baawa. Shin taani aanana ittippe de'anaadan k'ashetta uttaaddu. Godaw ammanetteedawaa gideedda diraw, aappe Shin I hayk'k'ooppe, Godaa ammaniyyaa asaa maaroettsaa akkeeddawaadan, hinttentta zoray. 26 oonanne gidooppe, bare doseedda asinaa gelanaw Simmi ha'i metoo taw hawe lo'a malatee; Asay danddayaw. 40 Ta k'ofaa gidooppe, gelennaan hawaadan haniide de'ooppe lo'a. 27 Neeni machchatto de'antto, iza nashechchaan de'ana. K'ay taanan akka diggeeddawaa gidooppe, izo yeddanaw S'oossaayaanay de'iyawaa taani eray. koyoppa. Machchatto akkabeenawaa gidooppe, akkanaw koyoppa. 28 Shin neeni machchatto akkoppe, nagaraa ootsabeykka. Wodorattaakka asinaa gelooppe, nagaraa ootsabeyku. Shin akettiyaawanttoonne gelettiyaawanttoo untunttu de'uwaan wolk'k'aama metuu de'ee. Taani hinttentta he metuwaappe ashshanaw koyyay. 29 Shin taanaadan ammaniyaawanttoo, taani giyaawe hawaa; wodii wureedda. Hawaappe sintsaw akkeedda asatuu, akkibeenna asaadan hanino. 30 Yeekkiyaawantu yekkennawaadan, nashettiyaawantu nashettennawaadan, shammiyaawanttukka shammiiide ayinne baynnawaadan, 31 ha alamiyya de'uwaan maadettiyaawantu ubbakka maadettennawaadan hanino. Ayaw gooppe, ha alamiyya de'uu attiyaawaa. 32 Hinttenttu hirgennan de'anawaa taani dosay. Akkibeennawee Godaa nashechchanaw koyyiyaan diraw, Aa oosuwaabaa k'oppee. 33 Shin akkeeddawe bare machchatto nashechchanaw koyyiyaan diraw, sa'aabaa k'oppee. 34 Aa k'ofay shaaketteedda. Asinaa gelabeenna gellayatta bare ashuwaaninbare shemppuwaan geeyyanaw koyyiyaan diraw, Godaa oosuwaabaa k'oppaw. Shin asinaa geleeddwunna bare asinaa nashechchanaw koyyiyaan diraw, sa'aabaa k'oppaw. 35 Taani hawaa hinttentta maaddana mala gayippe attin, hinttentta d'ubbanaw giikke. Shin hintte bessiyaawaadan de'iidde, Godaa oosuwaahinttena immiide ootsana mala koyyay. 36 Ooninne bare giigissedda wodoratto akkiyaa wodii gakkina,

8 Eek'aw yarshsheedda k'umaabaa gidooppe, nuuni ubbaykka ereetto. Eray otorssee; shin siik'uu ammanuwaan dichchee. 2 Ooninne barew ittibaa eriyaawaa malatooppe, I biro eranaw bessiyaawaa eribeenna. 3 Shin ooninne S'oossaaka siik'ooppe, S'oossay Aa eree. 4 Hewaa diraw, eek'aw yarshsheedda k'uma muussaabaa gidooppe, eek'aa ubbay alamiyaan ayaanne gidenawaan, itti S'oossaappe attin, haray baynnawaa nuuni ereetto. 5 Ayaw gooppe, c'ora s'oossatuunne c'ora godatuu de'iino. Shin haray atto, saluwaan gidina sa'aan gidina, s'oossatuuwa geetettiyaawantu de'ooppekka, 6 ubbabaa med'd'eeddawe nuuni aw de'iyawee, itti S'oossay, Aawuu, nuw de'ee. K'ay ubbabay aan med'etteedawenne nuuni aan de'iyawee itti Goday, Yesuusi Kiristtoosikka nuw de'ee. 7 Shin ha eray asaa ubbaw de'enna. Itti itti asatuu eek'aa dooyeedda diraw, ha'i gakkanawukka, «Eek'aw yarshsheedda k'uma» yaagiidde miino. K'ay untunttu wozanay shuga gideeddawaan, untunttoo ha k'umaan tuneeddawaa malatee. 8 Shin k'umay nuuna S'oossaakkoshiik'anaadan maaddenna. Nuuni maana d'ayinttokka nuw ayinne pac'c'enna; mooppenne nuw ayinne gujettena. 9 Shin hawee hintte hintte dosowaadan haniyaawe shugo ammanuwaan de'iyawanta nagaraan yeggenna mala naagetite. 10 Ayaw gooppe, neeni eranchchay eek'aw yarshsheedda k'umaanaw eek'aa golliyaan utteedda wode, shugo ammanuwaan de'iyaa itti Asay neena be'ooppe, eek'aw yarshsheedda k'umaal maanaw Aa wozanay

k'oppeneeyee? 11 Hewaa gidooppe ha shugo erikkitee? K'ay yarshshiyaasaan ootsiyaawantu ammanuuwanna de'iyya ne ishay, Kiristtoosi Aa diraw yarshshuaappe akkiyaawaa erikkitee? 14 hayk'keeddawe, ne eraan bayee. 12 Hawaadankka, Hawaadankka, k'ay mishiraachchuwaa k'aalaa hintte hintte ishatuwaa naak'k'iyawaaninne untunttu odiyawantu barenttu de'oo koshshiyabaa aappe shugo wozanaa maytsiyaawaan Kiristtoosa naak'k'iita. demmanaadan, Goday azazeedda. 15 Shin taani 13 Hewaa diraw, k'umay ammanniyya ta ishaa ha maataa ubbaan ayinne go"ettabeykke. Taani d'ubbiyaawaa gidooppe, Aa d'ubbenna mala, ta hawaa s'aafeeddawe hewaa mala maatay taw de'iyya laytsaan mulekka ashuwaa miikke. (aiōn g165) de'anaw bessee yaagiyaawaana gidenna. Ayaw gooppe, ta c'ek'uwaan ooninne mela kessiyaawaappe hayk'k'iyawaawee taw lo'a. 16 Mishiraachchuwaa k'aalaa odanaw taani azazetta uttedda diraw, Aa odooppekka taw c'ek'ettiyaabay baawa. Mishiraachchuwaa k'aalaa odennaan aggooppe, taw aayyero. 17 Ayaw gooppe, taani hawaa dosaade ootsooppe, taw woytay de'ee. Shin taani dosennaan is's'ooppekka, mishiraachchuwaa k'aalaa diraw hadaraa S'oossay taw immeedda. 18 Yaatina, ta woytay ayee? Mishiraachchuwaa k'aalaa odaadde, taw wonggalaan de'iyya kumentsaa maataan go"ettennan, mishiraachchuwaa k'aalaa c'oo odiyaawaa. 19 Taani oossinne ayile gidikke shin, c'oratuwaa zaaranaw taana ubbaw ayile kessaad. 20 Taani Ayihudatuwaa zaaranaw untuntutunna untuntta gidaade de'aaddi. Ta huup'ew higgiyaappe garssanna de'ikke. Shin higgiyaappe garssanna de'iyaawantta zaaranaw higgiyaappe garssanna de'iyya asaa mala gidaaddi. 21 Taani higgii baynna asatuwaana de'aadde, higgii baynna asaadan hanaad. S'oosaa higgii d'ayina gidenna. Shin higgii baynnawantta zaaranaw, Kiristtoosa higgiyaappe garssanna de'aaddi. 22 Taani ammanuuwan daaburiyaawantta zaaranaw, untunttu mala gidaaddi. Taani ay ogiyaaniinne amareeda asatuwaanashanaw, ubbaa asatuwaana ubbabaan untunttu mala gidaaddi. 23 Taani mishiraachchuwaa k'aalaa anjuwaa shaakkaw, mishiraachchuwaa k'aalaa diraw, ubbabaa ootsay. 24 Wotsaan s'oonana giide wos's'iyya ubbay ittippe wos's'ee. Shin ittuwaa s'alay woytaa akkiyaawaa erikkitee? Hawaadankka hinttentukka woytaa akkanaw wos's'ite. 25 Kaassaw barena giigissiyya ooninne ubbabaan barena naagee. Asay hewaa daaburiyaawee s'ooneeddawoo imettiyya bayiyya kalachchaa demmanaassa. Shin nuuni daaburiyaawee med'inaw de'iyaawaanne bayenna kalachchaa demmanaassa. 26 Hewaa diraw, taani k'ofi baynnaan wos's'iyaawaadan wos's'ikke. C'arkkuwaa

9 Taani ayiletetsay baynna asaa gidikkita?

Yesuusi kiitteeddawaa gidikkita? Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa be'abeykkita? Hinttentu taani Godaw ootseedda ta oosuwaappe beetteeddawanta gidikkiteeyee? 2 Taani haranttoo Yesuusi kiitteeddawaa gidana d'ayooppekka, hinttenttoo Yesuusi kiitteeddawaa gidiyaawee eretteeddaawaa; ayaw gooppe, taani Godan Yesuusi kiitteeddawaa gidiyaawoo hintte markka. 3 Taana boriyaawaanttoo taani immiyaa zaaruu hawaa. 4 Maanawunne ushanaw nuw maati baawee? 5 Yesuusi kiitteedda haratuwaadaaninne Godaa ishatuwaaan, P'es'iroosawaadan, eeno giyaa machchatto ittippe akkiide baanaw nuw maatay baawee? 6 Woy nu de'oo ootsiide baas'etanaw bessiyaawee taananne Barnaabaasa s'alalee? 7 Ay wodenne bare miishshaa miidde, wotaadaratetsaa ootsiyaawee oonee? Woy woyniyya turaa tokkiide, Aa ayfiyya meennawee oonee? Woy miizza wudiyya heemmiidde, he miizza wudiyaappe maatsaa ushennawee oonee? 8 Taani hawaa asaa k'ofaa s'alalaan gaytaa? Woy higgii k'ay hawaa geennee? 9 Ayaw gooppe, Muse Higgiyan, «Katsaa yed'd'iyya mehiyaa doonaa k'achchoppa» geetettiide s'aafetteedda. S'oossay mehiyabaa k'oppiide hawaa gii? 10 Woy I hewaa giyaawee mulekka nu diraassa gidennee? Tumakka nu diraw s'aafetteedda; goshiyyaa bitaniikka katsaa bukkiyya bitaniikka, «Taana gakkyaawaa akkana» yaagiidde ootsanaw bessee. 11 Nuuni hintte giddon ayaanaa yewuwaa zereeddwantta gidiide, nu ashoo maado gidiyaawaa hinttentuppe c'akkooppe darabee? 12 Harattu hewaa hinttentuppe akkanaw untunttoo maatay de'ooppe, nuw untunttuwaappe aad'd'iyya maatay baawee? Shin nuuni Kiristtoosa mishiraachchuwaa k'aalaw d'ubo gidenaaan, ubbabaa genc'c'iyawaappa attin, he maataan go"ettibeykko. 13 Geeshsha Golliyaan ootsiyaawaa asatuu barenttu k'umaa Geeshsha Golliyaappe akkiyaawaa

yimppiyaa asaadankka c'oo olettikke. 27 Shin taani asaa gideedda diraw, taani hinttenttoo oday. Taani haranttoo odeddawaappe guyyiyaan, ta huup'ew giyaawaa hintte pirddite. 16 Nuuni S'oossaa woytaappe attena mala, ta asatetsaa naagettanaadan suutsaanna ittipetetsay de'iyaawaa gidennee? K'ay nuuni mentsiyya ukitsay Kiristtoosa ashwuana ittippetetsay de'iyaawaa gidennee? 17 Itti ukitsay de'iyaawaa gidennee? 18 Israa'eeliyaa asaa s'eelite. Yarshshuwaa miyaawantu yarshshiyaasaanna ittippetetsay de'iyaawanta gidikkino? 19 Simmi taani waagaytaa? Eek'aw yarshshetteedda k'umay maaddii woy eek'ay maaddii? 20 Maaddenna; shin taani giyaawe S'oossaa ammanenna asatuu iita ayyaanatoo yarshshiyaawaappe attin, S'oossaw yarshshikkino. Iita ayyaanatuwaana hintte ittippe zuppetana mala, taani koyyikke. 21 Godaa s'u'aappe ushiidde k'ay iita ayyaanatuwaas s'u'aappe ushanaw hintte danddaykkita. Godaa gaytaappe hintte gishettiidde k'ay iita ayyaanatuwaas gaytaappe maanaw danddaykkita. 22 Hewaa ootsiide nuuni Godaanna s'iinttanaw koshshii? Nuuni aappe minneettoo? 23 Hinttepppe ittuu ittuu, «Ubbabaa ootsanaw taana diggiyabab baawa»; shin ubbabay maaddenna. «Ubbabaa ootsanaw diggiyabab baawa; shin ubbabay geeshshenna» yaagiino. 24 Ooninne hara asaa maaddiyaabaa k'oppoppe attin, haray atto ittuunne barena maaddiyaabaa k'oppoppo. 25 Geyaan as'aare taraan zal'ettiyaa ashuwaa hintte wozanaa k'ofaan, ayinne sid'ennaan miite. 26 Ayaw gooppe, alamiinne aan de'iyaabay ubbay Godaabaa. 27 Itti ammanenna Asay hinttentta imatsa ootsi shoobbanaw s'eesina baanaw koyyooppe, hintte wozanaa k'ofaan, ayinne sid'ennaan hintte sintsa I aatsiyaabaa ubbaa miite. 28 Shin itti uray hinttenttoo, «Hawe eek'aw yarshsheedawaa» gooppe, he hinttenttoo odedda bitaniyya dirawunne k'ay hintte wozanaa k'ofaa diraw, he k'umaa mooppite. 29 Taani giyaawe ne wozanaa k'ofaa diraassa gidenne; shin yekko bitaniyya wozanaa k'ofaa diraassa. Taani ta hananaw danddayiyya ta hanotaa hara asaa wozanay ayaw pirdii? 30 Taani S'oossaa galataade k'umaa mooppe, S'oossaa galataade meedda k'umaw ayaw borettaytaa? 31 Simmi hintte ayaanne mooppe, woy ayaanne ushooppe, woy hintte ayaanne ootsooppe, ubbabaa S'oossaa

10 Hewaa bollan taanaadan ammansiyaawanttoo, taani hintte hawaii erana mala koyyay. Nu aawotuu ubbay shaariyaappe garssanna de'eeddino; ubbaykka abbaa giddonna pinneeddino. 2 Unttunttu ubbay Mussenna ittippe gidanaw, shaariyaaninne abbaan s'ammak'etteeddino. 3 Unttunttu ubbay he itti ayaanaa k'umaa meeddino. 4 K'ay ubbaykka he itti ayaanaa ushshaa usheeddino. Ayaw gooppe, unttunttu barentta kaaletsiyya ayaanaa zaallaappe pulttowaa usheeddino; he zaallaykka Kiristtoosa. 5 Shin S'oossay unttunttuppe dariyaa baggatuwaan nashettibeenna diraw, unttunttu anhay Asay baynna saan laaletteedda. 6 Unttunttu iitabaa amotteeddawaadan, nu wozanay k'ay iitabaa amuwaappe naagettanaadan, hewe ubbay nuw timirtte gideedda. 7 S'oossaa mas'aafay, «Asay maanawunne ushanaw utteeddino; k'ay duroo denddi ek'k'eeddino» yaagiyaawaadan, unttunttuppe ittuu ittuu eek'aw goyinneeddawaadan, hintte goyinnoppite. 8 Unttunttuppe ittuu ittuu woshummeeddawaadan, nuuni woshummanaw bessena. Hewaa gaasuwaan unttunttuppe itti gallassi laatamanne heezzu sha"ay hayk'k'eeddida. 9 Unttunttuppe ittuu ittuu Godaa paac'c'iide, shooshshaan duketti hayk'k'eeddawaadan, nuuni Kiristtoosa paac'c'anaw bessena. 10 Unttunttuppe ittuu ittuu zuuzummina, wod'iyya kiitanchchaan unttuntta d'ayisseeddawaadan zuuzummoppite. 11 Hawe ubbay haratoo timirtte gidanaadan unttunttu bolla gakkeeda. K'ay nuuna wodiyaa wursetsay gakkana mateeeddawanta seeranaw s'aafetteedda. (aiōn g165) 12 Hewaa diraw, minna ek'k'aad giide k'oppiyaa uray ooninne kunddennaadan, barena naago. 13 Hinttentta gakkiyaa paac'i, asaa ubbaa gakkiyaa paac'iyya malappe attin, ayinne dummatenna. Hinttenttu wolk'k'ay danddayiyyaawaappe aad'd'iyya paac'iyan hintte paac'ettanaw koyyenna S'oossay ammanetteedawaa. Shin hinttentta paac'i gakkiyaa wode, he paac'iyya I hinttentta danddayissana. K'ay he paac'iyyaappe hinttenttu kesiyya ogiyakka I immana. 14 Hewaa diraw, ta dosiyaawanttoo, eek'aw goyinnoppite. 15 Hinttenttu wozanaama

bonchchoo ootsite. 32 Hinttenttu Ayihuda asatoo dichchooppe, iziw bonchcho gidiyaawaa haray woy Giriike asatoo woy S'oossaa ammanniawanttoo atto, med'etentonne hinttentta tamaarisennnee? d'ubo gidoppite. 33 Taani k'ay c'oratuu attana Ayaw gooppe, mac'cawuni huup'iiz ozo kammanaw mala, unttunttu ubbaa maaddanaadaanippe attin, iziw imetteedda. 16 Shin ooninne ha yewuwaan ta huup'ew maaduwaa koyyennaan, asaa ubbaa palumettanaw koyyooppe, nuw gidina woy S'oossaa ubbabaan nashechchiyaawaadan, hinttentukka ammanniawanttoo gidinakka, hawaappe hara wogay hewaada ootsite.

11 Taani Kiristtoosa leemisuwaan kaalliyawaadan, hinttentukka tawaa kaallite. 2 Taanaadan ammanniawanttoo, hintte ubbabaan taana hassayiaya dirawunne, wogaa taani hinttenttoo immeeddawaadan, hintte minisiide naagiyaa diraw, hinttentta galatay. 3 Shin Kiristtoosi attumawaa ubbwaw huup'e gidiyaawaa, attuma Asay mac'c'a asaw huup'e gidiyaawaanne k'ay S'oossay Kiristtoosaw huup'e gidiyaawaa hintte erana mala koyyay. 4 S'oossaa woossiidde, woy timbbityaa odiidde, bare huup'iyya gooziyya attuma Asay ubbay Kiristtoosa toochchee. 5 K'ay S'oossaa woossaade woy timbbityaa odaadde, bare huup'iyya goozena mac'cawunna bare asinaa toochchaw; ayaw gooppe, iza bare huup'iyya meedetta diggooninna itti mala. 6 Mac'c'awunna bare huup'iyya goozana d'ayooppe, k'ans'sissu. Shin iza bare huup'iyya k'ans'sissanawe woy meedissanawe pokkooppe, bare huup'iyya goozu. 7 Attumawe S'oossaa leemisuwaanne bonchchuwaan gidiya diraw, bare huup'iyya goozanaw bessena; shin mac'c'awunna attumawoo bonchcho. 8 Ayaw gooppe, mac'c'awunna attumawaappe beettaadduppe attin, attumawe mac'c'awunippe beettibeenna. 9 Ayaw gooppe, mac'c'awunna attumawaa diraw med'ettaadduppe attin, attumawe mac'c'awuni diraw med'ettibeenna. 10 Hewaa diraw, mac'c'awunna bare asinaa ayissuwaappe garssanna de'nyaawaa erissanawunne kiitanchchatuwaa diraw, izi huup'iyan gooziyaabay de'anaw bessee. 11 Shin Godaan mac'c'awunna attumawe baynnaan de'ukku; attumawekka mac'c'awunna baynnaan de'enna. 12 Ayaw gooppe, mac'c'awunna attumawaappe med'etteeddawaadan, k'ay attumawekka mac'c'awunippe yeletteedda. K'ay ubbabaykka S'oossaappe yee. 13 Hinttentu hintte huup'ew pirdrite. Mac'c'awunna bare huup'iyya goozenaan S'oossaa woossanaw bessii? 14 Attumawe bare huup'iyya dichchooppe, aw pokko. Shin mac'c'awunna bare huup'iyya

baawa. 17 Hintte shiik'yaawe iitabaassappe attin, lo'obaassa gidenna diraw, taani ha azazuwaam immaadde hinttentta galatikke. 18 Shin hintte woosa gollen shiik'yaawe wode, hintte giddon p'alk'etsay de'nyaawaa taani sisay. K'ay hewe itti baggana tuma gidiyaawaa ammanay. 19 Ayaw gooppe, hintte matan ammanetteedawantu k'onc'c'i erettana mala, hintte giddonkka k'ay shaakuu de'anaw bessee. 20 Hewaa diraw, hintte ittippe shiik'yaawe wode, hintte shiik'uu Godaa kawuwaa maanaassa gidenna. 21 Ayaw gooppe, hintte k'umaa miyaa wode, ubbay huup'iyan huup'iyan barewaa barewaa miyaa diraw, ittuu koshattee; ittuu k'ay matsottee. 22 Maanawunne ushanaw hinttenttoo gollii baawee? Woy S'oossaa woosa golliya kad'iitee? K'ay ayinne baynnawantta yeellayitee? Taani hinttentta waagoo? Ha yewuwaan taani hinttentta galatoo? Galatikke. 23 Ayaw gooppe, taani k'ay hinttenttoo immeedda timirttiyaa Godaappe akkaad. Godaa Yesuusi unttunttu Aa aatsiide immeedda k'amma daabbuuwaakkiide, 24 S'oossaa galateedda; daabbuuwaamentsiide, «Heytte; miite. Hawe hintte gishshataw barena immeedda ta ashuwaa. Hawaan taana k'oppite» yaageedda. 25 Hawaadankka, kawuwaa miide simmina, s'uu'aa k'ay akkiide, «Hawe s'uu'ay ta suutsaan taani c'aak'keedda ooratsa c'aak'uwa. Hinttentu aappe usheedda wode ubbaan hewaan taana k'oppite» yaageedda. 26 Ayaw gooppe, hintte ha daabbuuwaameedda wode ubbaan Goday yaana gakkawukka, Aa hayk'uwa odiita. 27 Hewaa diraw, bessenaan de'iidde Godaa daabbuuwaamiyaawe, woy Godaa s'uu'aappe ushiyaawee ooninne Aa ashuwaanne Aa suutsaa ac'otee. 28 Shin Asay bare huup'iyya paac'c'o. Yaatiide daabbuuwaamo. S'uu'aappekka usho. 29 Ayaw gooppe, Godaa ashuwaa shaakkiide erennaan daabbuuwaamiyaawenne s'uu'aappekka ushiyaawee bare huup'ewaa pirdaa meennee ushee. 30 Hewaa diraw, hintte giddon c'oratuu daaburanchchanne hargganchcha gideeddino; k'ay unddenneeddawantu

hayk'k'eeddino. 31 Shin nuuni nu huup'iyaa tumu womaanno gidooppe, ubbay itti Geeshsha Ayyaanana paac'c'eeddento, S'oossay nuuna pirddenna. 32 itti bollaa gidanaw s'ammak'etteeddo. K'ay nuuni Nuuni pirddettiya wode, ha alamiyaanna ittippe ubbay itti Geeshsha Ayaanaa usheeddo. 14 Ayaw pirddettena mala, Goday nuuna seeree. 33 gooppe, bollaw asatetsay c'ora gidiyaawaappe attin, Hewaa diraw, taanaadan ammanniyaawanttoo, Godaa ittuwaa gidenna. 15 Gedii, «Taani kushiyaa gidenna kawuwaan maanaw hintte shiik'iyaa wode, ituu ittuwaa diraw, bollaa k'ommo gidiikke» gooppe, I hewaa naagite. 34 Ooninne koshatteeddawaa gidooppe, giyaawe bollaa k'ommo gidiyaawa digganee? 16 ittippe shiik'iyaa wode S'oossaa pirddan hintte Haytsaykka, «Taani ayifiya gidenaa diraw, bollaa gelenna mala, bare soyin mo. Atteeddawaa taani yaa baade giigissana.

12 Taanaadan ammanniyaawanttoo, Geeshsha Ayaanaa imotaabaa hintte eranaw koyyay. 2

Hinttentu S'oossaa ammanenna wode, ubbaa wode kaalliyaawaadankka, haasayenna eek'atuwaakkohintte beeddawaa eriita. 3 Hewaa diraw, S'oossaa Ayyaanay kaaletsiyya Asay ooninne, «Yesuusi shek'etto» yaagiide haasayennawaanne k'ay Geeshsha Ayyaanay kaaletsooppape attin, haray atto itti asaynne, «Yesuusi Godaa» gaanaw danddayennawaa taani hinttentta erissay. 4 Ayaanaa imotay dumma dumma; shin immiyaa Ayyaanay ittuwaa. 5 K'ay ootsiyyaa oosuu dumma dumma; shin Goday ittuwaa. 6 Oosuwaa ootsanaw dumma dumma ogii de'ishshin, he ootsiyyaa ogiyyaa ubbaa asaa ubbaw k'ond'c'issiyyaa S'oossay ittuwaa. 7 Shin asaa ubbaa maaddanaw, Geeshsha Ayaanaa k'ond'c'issiyyaa wolk'k'ay ubbaw huup'iyaaan huup'iyaaan imetteedda. 8 Ayaw gooppe, Geeshsha Ayyaanay ittoo aad'o eratetsaa haasayaa immeedda; k'ay ittoo eratetsaa haasayaa immeedda. 9 He Geeshsha Ayyaanay ittoo ammanuwaa immiide, yekko hargganchchaa patsiyyaa wolk'k'aa immeedda. 10 Geeshsha Ayyaanay ittoo malaataa ootsiyyaa wolk'k'aa immiide, ittoo timbbityaa odiyyaa wolk'k'aa immeedda. Ittoo ayyaanatuwaan giddluwaan de'iyaa dummatetsaa eriyyaa wolk'k'aa immiide, ittoo dumma dumma k'aalaan haasayiyyaa wolk'k'aa immeedda. K'ay ittoo dumma dumma k'aalaan haasayeeddawaa billyaa wolk'k'aa immeedda 11 Shin ha ubbabaa ootsiyyaawee he itti Geeshsha Ayaanaa. Asaa ubbaw I bare koyyiyaawaadann, dumma dumma imotaa shaakki shaakkiide immeedda. 12 Kiristtoosi c'ora asatetsatuu de'iyaa itti bollaa mala. Bollay c'ora asatetsatuwaappe med'etteeddawaa gidooppekka, itti bollaa. 13 Ayaw gooppe, nuuni Ayihuda asaa gidooppenne woy Giriike asaa gidooppe, woy ayile gidooppenne woy

wolk'k'ay de'i? Ubbatuu dumma dumma k'aalaan ooninne akeekena. Shin asaw k'onc'c'ibeenha haasayiinoo? K'ay dumma dumma k'aalaan yewuwaa Ayaanaa wolk'k'aa haasayee. 3 Shin haasayeeddawaa ubbatuu billiinoo? 31 Shin nabii asaa maaddanaw, zoranawunne minisanaw ubbaappe aad'd'iyyaa imotaa loytsi koyyite. K'ay asaw haasayee. 4 Dumma dumma k'aalaan ubbaappe loytsi aad'd'iyyaa ogiyyaa taani hinttentta haasayiyaa uray barena maaddee. Shin nabii woosa golliyaa maaddee. 5 Hinttenttu ubbay dumma dumma k'aalaan hasayaanawaa taani dosay. Shin nabetetsaa hewaappe aatsaade dosay. Ayaw gooppe, dumma dumma k'aalaan haasayiyaawe he haasayeeddawaa woosa golliyaa maaddanaw billiyyaa Asay d'ayooppe, dumma dumma k'aalaan haasayiyaawaappe nabetetsay aad'd'ee. 6 Shin taanaadan ammanniyanwanttoo, ha'i taani hinttentukko baade, dumma dumma k'aalaan haasayaadde, sas'aan woy eratetsaan woy nabetetsaan woy tamaarissiyaawaan hinttenttoo odana d'ayooppe, taani hinttentta ayya maaddaytaa?

13 Taani asaa k'aalaaninne kiitanchchaa k'aalaan haasayooppekka taw siik'uu d'ayooppe, ta haasayay c'oo waassiyaa dawalaa mala; woy k'olc'c'akattiyyaa s'inaas'iliyyaa mala. 2 Nabetetsaa imotay taw de'ooppekka, taani geemmeedda yewuwaa ubbaanne eratetsaa ubbaa erinttokka, k'ay deriyaa dentsi diggiyyaa ammanuu taw de'ooppekka, siik'uu d'ayooppe, taani ayaanne gidikke. 3 Taw de'iyawaa ubbaa hiyyeesatuwaa mizanaw imminttokka haray atto, ta bollaa tamaan guddanaw aatsa imminttokka siik'uu d'ayooppe, taana ayinne maaddenna. 4 Siik'uu danddayanchchaa. Siik'uu keekee. Siik'uu k'anaatenna. C'eek'ettenna; k'ay otorettena. 5 Siik'uu barew bessenawaa ootsenna; Uuzeetenna; Yilotenna; Siik'uu naak'etteeddawaakkka paydenna. 6 Siik'uu tumatetsaan nashettiyaawaappe attin, wordwuuan nashettenna. 7 Siik'uu ubbabaaa danddayee. Ubbabaykka hananawaa giide, nashechchaan naagee. Ubbabaan gen'c'ee. 8 Siik'uu mulekka d'ayenna. Shin nabetetsaykka attana. Dumma dumma k'aalaan haasayiyaawekka attana. Eratetsaykka d'ayana. 9 Ayaw gooppe, nuuni eratetsaappe pac'aa ereetto; timbbitiyaappekka pac'aa odeetto. 10 Shin kumentsaas gideeddawe yiyyaa wode, pac'ay d'ayana. 11 Taani na'atetsaan de'iyaa wode, na'aadan haasayay. Na'aadan k'oppay. K'ay na'aadankka akeekay. Wodalla gideedda wode, na'atetsaa hanuwaa aggaad. 12 Nuuni ha'i be'iyawee masttootiyen be'iyaa lem'i lem'iyaa malaa mala; shin he wode nuuni nu ayifiyan k'onc'c'iyaa be'ana. Ha'i taani eratetsaappe pac'aa eray; shin S'oossay taana wurssiide eriyaawaadan, he wode taanikka wurssa erana. 13 Shin hewaa gidooppe, ammanuu, hananawaa giide nashechchaan naagiyaawenne siik'uu, hawanttu heezzatuu minniide de'iino. Hawanttuppe aad'd'iyyawee siik'uwa.

14 Siik'uwa kaallite. Ayaanaa imotaakkka loytsi koyyite. Shin ubbaappe aatsiide, nabetetsaa koyyite. 2 Ayaw gooppe, dumma dumma k'aalaan haasayiyaa uray S'oossaw haasayeepppe attin, asaw haasayenna. Ayaw gooppe, I haasayiyaawaa

galatiyaawaa erennaan, neeni galateeddawaan woosa golliyaan c'o'u go. Bare huup'ewunne S'oossaw wootiide, «Amen'i» gaanee? 17 Neeni S'oossaa haasayo. 29 Nabatuukka laa'u gidiide woy heezzu galatiyaawe lo'a; shin hewe yekko bitaniyaa gidiide haasayino. K'ay haranttu untunttu giyaawaa maaddenna. 18 Taani dumma dumma k'aalaan hintte shaakkino. 30 Shin S'oossay he sa'aan utteedda ubbaappe aatsaade haasayiyya diraw, S'oossaa haraw ittibaak' onc'c'issooppe, kasenna haasayiyya we galatay. 19 Shin taani woosa gollen haratuwa c'o'u go. 31 Ayaw gooppe, ubbay tamaaranara tamaarissanaw dumma dumma k'aalaan tammu malanne ubbay minnana mala, kaallaan kaallaan sha'a k'aalatuwa haasayiyya appe ichcheshu timbbitiyya odanaw danddayita. 32 Timbbitiyya k'aalatuwa ta wozanaa k'ofaan haasayanaw odiyawanttu imotay untunttoo azazettee. 33 Ayaw dosay. 20 Taanaadan ammaniyaawanttoo, hintte gooppe, S'oossay sarotetsaa S'oossaappe attin, iita yewuwaan guutsa naanaa mala gidanaappe c'abbuwa S'oossaa gidenna. Geeshshatuu woosa attin, k'ofaan guutsa naanaa mala gidoppite; golletuwaa ubbaan, 34 mac'c'awantu shiik'uwa hintte garssa k'ofaan wozanaamatuwa gidite. 21 garssan c'o'u giino. Ayaw gooppe, Ayihudatuuwa S'oossaa Mas'aafan, «Goday, ‹Taani ha asaw, higgii giyaawaadankka untunttu moodettanaappe dumma dumma k'aalaan haasayiyya asaaninne, attin, shiik'uwa garssan haasayanaw untunttoo imatsatuwa doonaan haasayana. Shin hewankka, maati baawa. 35 Mac'c'awantu shiik'uwa garssan taani giyaawaa untunttu sisikkino yaagee» geetettiide haasayiyya we pokko gidiyaan diraw, ayentto eranaw s'aafetteedda. 22 Simmi dumma dumma k'aalaan kooyooppenne soyin barenttu asinaa oochchino. 36 haasaayiyya we ammanennawanttoo malaataa S'oossaa k'aalay koyro hinttepe yeeddee? Woy gidiyaawaapppe attin, ammaniyaawanttoo malaataa hintte s'alalaakkoo yeeddee? 37 Ooninne barena gidenna. K'ay nabatuwaapppe haasayettiyaawe nabiyya woy S'oossaa Ayyaanay de'iyaa asaa ammaniyaawanttoo malaataa gidiyaawaapppe attin, yaagiide k'oppoopppe, taani hinttenttoo s'aafiyawee ammanennawanttoo malaataa gidenna. 23 Hewaa Godaa azazuwa gidiyaawaa akeeko. 38 Shin diraw, ammaniyya Asay ubbay ittippe shiik'iide, k'ay ooninne akeekana d'ayooppe, akeekoppo bashi aggo. ubbakka dumma dumma k'aalaan haasayooppe, 39 Hewaa diraw, taanaadan ammaniyaawanttoo, tamaaribeenna Asay woy ammanenna Asay timbbitiyya odanaw loytsi amottite. K'ay dumma gelide, hinttentta ubbaa, «Gooyiita» geennee? dumma k'aalaan haasayiyyaakka diggoppite. 40 24 Shin tamaaribeenna Asay woy ammanenna Shin ubbabaykka wogaaninne maaran hano.

Asay woosa golle geliyaa wode, Asay ubbay timbbitiyya odooppe, I bare sisiyaawaan bare nagaraa akeekaa. K'ay he siseeddabaa ubbankka I pirdettana. 25 Aa wozanaan geemmeedda k'ofaykka k' onc'c'ana. Hawaadankka k'ay, «S'oossay tumu hintte giddon de'ee» yaagiide markkattiidde, guufanniide S'oossaw goyinnana. 26 Simmi taanaadan ammaniyaawanttoo, ayee? Hinttenttu ittippe shiik'iyya wode, huup'iyaan huup'iyaan, ittoo mazimurii de'ee; ittoo tamaarissiyyaawe de'ee; ittoo sas'ay de'ee; k'ay ittoo dumma dumma k'aalaan haasaayiyya we de'ee; ittoo billiyaawe de'ee. Ubbaykka woosa goliyya maaddiyaawaa gidanaw bessee. 27 Ooninne dumma dumma k'aalaan haasayooppe, laa'u gidiide, woy darooppe heezzu gidiide, kaallaan kaallaan haasayanaw bessee. K'ay hara ittuu untunttu haasayeeddawaa billo. 28 Shin billiya Asay d'ayooppe, dumma dumma k'aalaan haasayiyya we

15 Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hinttenttoo oodedda mishiraachchuwa k'aalaan hintte akkeeddawaanee k'ay hintte ammanuu aan ek'k'eeddawaa hinttentta k'ofetsay. 2 Hinttenttu ammanuu mela gidana d'ayooppe, k'ay taani hinttenttoo oodedda k'aalaan loytsi oyk'k'ooppe, hintte he mishiraachchuwa k'aalaan atteedita. 3 Ayaw gooppe, taani k'ay akkeeddawaa ubbakka apppe aad'd'iide koshshiyyaawaa kasettaade hinttenttoo immaaddi. Hewe ayee gooppe, S'oossaa mas'aafay giyaawaadan, Kiristtoosi nu nagaraa diraw 4 hayk'k'iide moogteeedda. S'oossaa Mas'aafay giyaawaadankka, heezzentsiyya gallassi hayk'uwaapppe 5 denddiide, P'es'iroosaw k' onc'c'eedda. Hewaapppe guyyyiyan, bare kiitteedda tammanne laa'atoo k' onc'c'eedda. 6 Hewaapppe guyyyiyan, ichcheshu s'eetuwaapppe dariyya barena kaalliyaa asaw itti kaala k' onc'c'eedda. Unttuntuppe

dariyaa baggay hanno gakkanaassikka pas'a hayk'k'eeddawaadan, Kiristtoosanna ittippetetsaa de'iino; shin amareedawantu hayk'k'eeddino. 7 med'd'eenda diraw, ubbay de'oo denddana. 23 Hewaappe guyyiyaan, Yaak'oobaw k'onc'c'eenda; Shin ubbaykka bare kaallaan kaallaan denddana. guyyeppe bare kitteedda ubbatoo k'onc'c'eenda. Kiristtoosi ubbaappe kasetiide denddeedda; 8 K'ay ubbaappe wurssetsaan, wodii gakkennaan hewaappe guyyiyaan, Kiristtoosawantu Kiristtoosi yeletteedda tawukka k'onc'c'eenda. 9 Ayaw gooppe, yiaya wode denddana. 24 Hewaappe guyyiyaan, Yesuusi kitteedda ubbaappe taani laafa; taani Kiristtoosi maataa ubbaa, godatetsaa ubbaanne S'oossaa woosa golliyaa waayisseedda diraw, wolk'k'aa ubbaa d'ayissiide, S'oossaw bare Aabboo Yesuusi kitteeddawaa geetettaade s'esettanawukka kawutetsaa immiyaa wode, wodiyaa wurssetsay bessikke. 10 Shin S'oossaa aad'd'o keekatetsaan yaanawaa. 25 Ayaw gooppe, S'oossay Aa taani taanakka. K'ay taw I immeedda aad'd'o morkkatuwaa ubbaa Aa gediyaappe garssanna keekatetsay mela gidibeenna; shin taani untuntta wotsana gakkanaaw, Kiristtoosi mooddanaw bessee. ubbaappe aatsaade ootsaad. Shin taananna de'iyya 26 Ubbaappe wurssetsaan d'ayiidde de'iyya morkkii S'oossaa aad'd'o keekatetsay ootseeddappe attin, hayk'uwa. 27 Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, taana gidikke. 11 Simmi taana gidooppekka, woy «S'oossay ubbabaa Aa gediyaappe garssanna untuntta gidooppekka, nuuni ubbay odiyaawe wotsiide moodisseedda» yaagee. Shin ubbabaa hawaa; hinttentukka hawaa ammaneeddita. 12 Aa gediyaappe garssanna wotsiide moodisseedda Kiristtoosi hayk'uwaappe denddeeddawaa odiyaawaa giyaa wode, ubbabaa ootseedda S'oossaappe attin, gidooppe, hinttentuppe itti itti asatuu yaatina wootiide, yekko ubbay moodetteedda giyaawe k'onc'c'e. 28 «Hayk'k'eenda Asay hayk'uwaappe denddenna» Shin ubbabay Kiristtoosaw moodetteeddawaaappe yaagiinoo? 13 Hayk'k'eenda uray hayk'uwaappe guyyiyaan, Kiristtoosi k'ay bare huup'ew ubbabaa denddibeennawaa gidooppe, yaatina hekko barena moodisseedda S'oossaw moodetana. Kiristtoosikka hayk'uwaappe denddibeenna giyaawaa. S'oossay k'ay ubbabaa wurssiide mooddana. 29 14 Kiristtoosi hayk'uwaappe denddibeennawaa Hewaa gidana d'ayooppe, hayk'k'eeddawantu gidooppe, yaatina nuuni odiyaawekka mela; k'ay kotaa s'ammak'ettiyaawantu ayaa ootsiinoo? hintte ammanuukka mela. 15 K'ay nuuni, «Kiristtoosa Hayk'k'eeddawantu ubbakka denddennawaa hayk'uwaappe dentseedda» yaagiide S'oossaabaa gidooppe, Asay hayk'k'eeddawantu kotaayaw markkatteedda diraw, Aa worddo markkatuwaa s'ammak'ettii? 30 Yaatina, nuuni ubbaa wode ayaw gidiide beeteeddo. Shin hayk'k'eeddawantu hassayenna metuuan geleetto? 31 Taanaadan hayk'uwaappe I dentsibeennawaa gidooppe, ammanniawanttoo, taani nu Godaa Kiristtoosa Kiristtoosakka dentsibeenna. 16 Ayaw gooppe, Yesuusan taw de'iyya hinttenan c'ek'ettaadde, hayk'k'eeddawantu hayk'uwaappe denddennawaa gallasaan gallasaan hayk'k'ay. 32 Taani Efesonen gidooppe, simmi Kiristtoosikka denddibeenna. asaa k'ofaadan du'aanna baas'eteeddae taana ayaa 17 Kiristtoosi hayk'uwaappe denddibeennawaa maaddii? Shin hayk'k'eeddawantu hayk'uwaappe gidooppe, hintte ammanuukka mela; k'ay hintte denddennawaa gidooppe, «Simmi moyttenne hawaa gakkanaawukka nagaraanna de'iita. 18 Simmi ushyottie; ayaw gooppe, nuuni wontti hayk'k'ana» Kiristtoosa ammanniide hayk'k'eeddawantu k'ay giyaawaa mala. 33 C'imetoppite; iita laggetetsay d'ayeedino giyaawaa. 19 Nuuni ha de'uwaal s'alalaw lo'o hanotaa bayizzee. 34 S'illotetsaakko simmitem. Kiristtoosan hidootedda gidooppe, ha alamiyaan Nagaraa ootsoppite. Hinttentuppe itti itti Asay de'iyya asaa ubbaappekka nubay lo'enna. 20 S'oossaa erenna; taani hawaa hinttentta yeellayanaw Shin Kiristtoosi hayk'k'eeddawantu denddo bayira gay. 35 Shin itti asay, «Hayk'k'eenda Asay waaniide gidiide, hayk'uwaappe denddeeddae tuma. 21 denddanee? Unttunttu ayaa mala bolaanna Ayaw gooppe, hayk'uutti asaa baggana ha alamiyaan yaannee?» yaagennaan aggema. 36 Neenoo eeyaw, yeedda, hayk'k'eeddawantu dendduukka k'ay itti neeni gadiyaan zeriyaa zeretsay hayk'k'ennan asaa baggana yeedda. 22 Ayaw gooppe, Asay mokkenna. 37 Neeni zeriyaawe zarggaa gidina woy ubbay Addaamana ittippetetsaa med'd'eenda diraw hara k'ommo katsaa gidina, ayfiya s'alalaappe

attin, lammi doliide kesiyaawaa gidenna. 38 Shin hayk'k'iyaawe hayk'k'ennawaa mayyanaw bessee. 54 S'oossay zeretsaw bare doseedda bollaa immee; Shin hawe wook'k'iyaawe wook'k'ennawaa mayiyaa k'ay zeretsaa ubbwukka huup'iyaan huup'iyaan wode, k'ay hawe hayk'k'iyaawe hayk'k'ennawaa untunttu bollaa immee. 39 Med'etaa ubbaa ashuu mayiyaa wode, he wode, S'oossa Mas'aafay, ittuwaa gidenna. Shin asaa ashuu ittuwaa; mehiyaa «Hayk'uu s'oontettiide mitetteeeda. 55 Hayk'oo, ne ashuu dumma; kafatuwaa ashukka dumma; yishshay hak'anee? Hayk'oo, ne s'oonuu hak'anee?» k'ay moliyaa ashukka dumma. 40 K'ay saluwaa geedda k'aalay polettana. (Hadēs g86) 56 Hayk'uu asatetsatuunne sa'aa asatetsatuu de'iino. Shin dukkiyaa wolk'k'aa nagaraappe demmee; k'ay saluwaa bollaa bonchchuu dumma; k'ay sa'aa nagaray wolk'k'aa higgiyaappe demmee. 57 Shin bollaa bonchchuu dumma. 41 Awayfiyaw Aa nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa baggana nuuna huup'e bonchchuu de'ee. Agenawukka Aa huup'e s'oonissiyyaa S'oossa galatay gakko. 58 Taani bonchchuu de'ee. K'ay s'oolinttataokka dumma siik'yyaa taanaadan ammaniyaawanttoo, hewaa diraw, bonchchuu de'ee; ayaw gooppe, itti s'oolinttii yekko k'aas's'ennaan min ek'k'ite. Hinttenttu daaburay s'oolinttiyaappe bonchchuwaan dummatee. 42 K'ay Godaa baggana mela gidennawaa eriide, ubbaa hayk'k'eeddawantu hayk'uwaappe denddiyyaa wode wode Godaa oosuwaaz azallenan ootsite. hewaadan banana; hayk'k'iyaab bollay moogettiide, hayk'k'enna bollaa gidiide denddana. 43 Bollay tooshiyaan moogettiide, bonchchuwaan denddana. K'ay daaburaan moogettiide, wolk'k'aan denddana. 44 Med'etaa bollay moogettiide, Geeshsha Ayyaanan kaalesettiyya bollaa gidiide denddana. Med'etaa bollay de'ooppe, k'ay Geeshsha Ayyaanan kaalesettiyya bollaykka de'ee. 45 Hawaadankka, k'ay S'oossa Mas'aafan, «Koyro bitanii, Addaami, pas'a de'iyyaa asaa gidiide med'etteedda» yaagee. Shin wurssetsaa Addaami de'uwaan immiyaa asaa gideedda. 46 Shin med'etaa Asay koyro yiina, geedoppe ayaanaa Asay yeeddappe attin, ayaanaawe koyro yibeenna. 47 Koyro Addaami biittaappe med'etteedda; I biittaappe med'etteedawaa. Laa'entsuwaan Addaami saluwaappe yeedda. 48 Ha sa'aa asatuu biittaappe med'etteedawaa malatiino. K'ay saluwaa asatuu saluwaappe yeeddawaa malatiino. 49 Nuuni biittaappe med'etteedawaa malaa mayyeeddawaadan, saluwaappe yeeddawaa malaakkia k'ay mayyana. 50 Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani giyaawe hawaa; ashunne suutsay S'oossa Kawutetsaa laattana danddayenna. K'ay wook'k'iyaawe wook'k'ennawaa laattenna. 51 Sisite! Taani hinttenttoo ittibaa s'uuray. Nuuni ubbay hayk'k'okko. Shin wurssetsaa s'urumbbay punettiyyaa wode, lip'eenda ayfii s'eellanaaw wozanaa aatsenan laamettana. Ayaw gooppe, s'urumbbay punettiyyaa wode, hayk'k'eenda Asay wook'k'enna asaa gidiide denddana; nuunikka laamettana. 53 Ayaw gooppe, hawe wook'k'iyaawe wook'k'ennawaa mayyanaw bessee; k'ay hawe

16 S'oossaas asatoo miishshaa shiishshanaw Galatiyaan de'iyyaa ammaniyyaa asatoo taani k'aalaa geleeddaaadan, hinttentukka k'ay hewaadan ootsite. 2 Hinttenttu taani yaa biyaa wode, miishshaa shiishshenna mala, hintte ubbay Wogaa gallassi gallassi, hintte demmiyaa keenaappe hintte gollen dagayite. 3 Taani yaa gakiyaa wode, hintte ammaniyyaa asaa oona gidooppenne, hintte immeedawaa gatsana mala, dabddaabbiyaanna untuntta Yerusalame kiittana. 4 K'ay taani untuntunna baanaw koshshooppa, untunttu taananna ittippe baanawantta. 5 Taani Mak'idooniyaanna aad'd'aadde, hinttentukko baana; ayaw gooppe, taani Mak'idooniyaanna aad'd'ay. 6 Taani biyaasaa hak'a gidooppenne, ta buussan hintte taana maaddana mala, hintte matan amareeda wodiyya gam'enнаan aggikke. Woy balguwaakka hintte matan shaac'c'ennan waayya aggana. 7 Ayaw gooppe, taani ha'i yaanna aad'd'aadde he ogiyaanna hinttentta be'anaw kooyikke. Goday gooppe, hintte matan amareeda wodiyya takkanaw k'oppay. 8 Shin taani P'ens's'ek'ostte giyaa gallassay gakkanaw Efesoonen gam'an'a. 9 Taw oosuu kumeedda aako penggiikka yaan dooyetteedda. K'ay taw c'ora morkketuu de'iino. 10 S'imootoose hinttentukko yoppe, hintte matan I yayyenaan de'anaadan, Aa loytsi oyk'k'ite. Ayaw gooppe, ikka k'ay Godaa oosuwaaoootsee. 11 Hewaa diraw, ooninnee Aa kad'oppo. Shin I taakko saro simmana mala, Aa maaddiide sarotetsaan moyzzite. Ayaw gooppe, taani I ishatuwaanna simmanawaa naaga uttaad.

12 Shin nu ishaa Ap'iloosi yekko ishatuwaanna hinttenttukko baana mala, taani Aa minisa woossaad. Shin ha'i hinttenttukko baanaw koyyibeenna; I barew miikkiyaa wode hinttenttukko baanawaa. **13** Beegottite. Ammanuwaan min ek'k'ite. S'alite. Goobite. **14** Oosuwaan ubbaa siik'uwaan ootsite. **15** Taanaadan ammanniyaawanttoo, Iss's'ifaanoosinne Aa soy Asay Giriiken koyer ammaneeddawanta gidiyaawaanne S'oosaa asatoo ootsanaw barentta immeedawaa hintte eriita. Hinttenttukka untunttu mala asawunne, untuntunna ootsiyaa ubbaw daaburiyaa ubbaw eno gaanaadan, taani hinttentta woossay. **17** Iss's'ifaanoosi, Parddonaas'isinne Akayk'oosi hintte baynnasaan taana boorasissibeenna diraw, untunttu yuussaan taani nashettay. **18** Untunttu hinttentta ayyaanen miniseeddawaadan, taanakka ayyaanen miniseedda diraw, hewantu mala asatuwaa dogoppite. **19** Iisiyaan de'iyaam ammanniaya Asay hinttentta, «Saree, lo"ee» giino. Ak'illaynne P'irisk'k'illa barenttu soyin shiik'iyaa woosa golle asaanakka hinttenttoo Godaa sarotaa wozanaappe kiittiino. **20** Ishatuu ubbay hinttenttoo sarotaa kiittiino. Ituu ittuwaanna geeshsha yeretaa yerettiidde sarotettite. **21** Taani P'awuloosi ha sarotaa ta kushiyen s'aafaad. **22** Godaa Yesuusi Kiristtoosa siik'enna Asay de'oppe, I shek'etteeddawaa gido. Nu Godaw, haaya. **23** Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttentunna gido. **24** Kiristtoosa Yesuusan de'iyaahinttenttu ubbaanna ta siik'uu gido. Amen".i.

2 K'oronttoosa

1 Taani P'awuloosi, S'oossaa sheniyaan, Kiristtoosi
Yesuusi kiiitteedawenne nu ishay S'imootoosi
S'oossaw goyinniyaa K'oronttoosa katamaan de'iyaa
ammaniyaawanttoonne Akaayiyaan de'iyaa S'oossaa
naanaatoo ha dabddaabbiyaa s'aafeetto. 2 S'oossaa
nu Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe,
aad'do keekatetsaynne sarotetsay hinttenttoo gido. 3
S'oossaa nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa Aawuwa,
maarotetsaa Aawuwaanne mentsetsuwa ubbaa
S'oossaa galatay gakko; 4 S'oossay nuuna nu huup'ew
mentsetseedda mentsetsuwaadan, daro waayiyaa
waayettiyaawantta nuunikka mentsetsanaadan, nu
waayiyaa ubbaan I nuuna mentsetsee. 5 Ayaw
gooppe, nuuni Kiristtoosa baggana daro waayiyaa
waayettiyaawadaan, hewaadankka, k'ay nuuna Aa
baggana daro mentsetsuwaan mentsetsee. 6 Nuuni
waayettooppe, hewe hinttena mentsetsanaassanne
hinttena ashshanaassa; k'ay nuuni minettooppe,
nuuni danddayeedda waayiyaa malaa hinttekka
genc'c'iide danddayana mala, S'oossay hinttewukka
k'ay mentsetsuwaanne danddayaa immanaassa. 7
Hintte demmania giide, hidootaan naagi utteeddawe
daro mina; ayaw gooppe, hintte nuunanna
waayetteeddawaadan, hewaadan mentsetsuwaakka
nuunanna akkanawaa nuuni ereetto. 8 Nu nuunaadan
S'oossaa kaalliyawanttoo, nuuni lisiyaa gadiyaan
waayetteedda waayiyaa hinttena hassayissanaw
koyyeetto; nu waayyii nu wolk'k'aappe darina, nuuna
wod'ee giide, hirrgana gakkanaw, nuuna wogay
bayinnawaa dees'seedda. 9 Nuuni nu bolla hayk'uwa
pirdday pirddetteedda yaagiide k'oppeeddo; shin
hewe haneeddawe hayk'k'eenda asaa hayk'uwaappe
dentsiyaa S'oossaan nuuni ammanettanappe attin,
nu huup'iyaa ammanettennaadaana. 10 S'oossay
hawaa mala iita hayk'uwaappe nuuna ashsheeda; I
nuuna ashshana; sintsappekka I nuuna ashshanawaa
giide, hidootaan naagi utteedo. 11 Hintte wooseedda
daro woosan nuw anjuu simmeedda diraw, daro
Asay nu diraw S'oossaa galatana mala, hinttekka
k'ay nuuna woosan maaddana koshshee. 12
Nuuni c'EEK'ETTIYAWE HAWAA; ha sa'aan nuuni
de'iyaa de'uu, ubbaa k'ay hinttenanna nuw de'iyaa
ittippetetsay S'oossaa aad'do keekatetsaanappe
attin, asaa aad'd'eenda eratetsaanna gidennawaa,

k'ay S'oossay immeedda geeshshatetsaaninne
suuretsaa nuuni de'yaawaa wozanaa k'ofay nuw
markkattee. 13 Ayaw gooppe, hintte nabbabanawunne
akeekanaw danddayiyaawaa s'alalaa hinttentoo
s'aafiyaawaappe attin, nuuni harabaa hinttentoo
s'aafokko. Nu Godaa Yesuusa gallassi nuuni
hinttenan c'EEK'ETTANAWAADAN, hinttekka nuunan
c'EEK'ETTANA MALA, hintte ha'i wurssi akeekena
yewuwaa gidini wurssi akeekana gaade k'oppay.
15 Hewaa taani loytsa ereeda diraw, hintte laa'u
gede go'ettana mala, ubbaappe kasetaad hinttekko
baanaw k'ofaa k'achchaad. 16 Taani Mak'idooniya
baadde hinttenanna gakettanawaanne k'ay yaappe
simmaadde hintte mataanna Yihudaa aad'd'ishshin,
hintte taana maaddanawaa k'oppa uttaad. 17
Hewaa diraw, taani hewaa k'oppaadde taanan
ammanettibeykkita? Taani ta k'ofaa k'achchiyaa
wode, sa'aa asaadan itti kutsaan, «Ee, Ee» woy,
«Gidenna, gidenna» gaanaw giiga uttaadditaa? 18
Shin S'oossay ammanetteedawaa gidiyaawe tuma
gidiyaawaadan, nuuni hinttentoo odiyaa k'aalay «Ee»
giyaawaanne «Gidenna» giyaawaa gidenna. 19 Ayaw
gooppe, taani, Sillaasenne S'imootoosi hintte giddon
odeedda S'oossaa Na'ay, Yesuusi Kiristtoosi «Ee»
giyaawaappe attin, «Gidenna» giyaawaa gidenna.
Shin S'oossaa baggana I ubbaa wodekka «Ee». 20
Ayaw gooppe, S'oossay immana geeddabaw
ubbaw eeno geeddawe Kiristtoosa baggana polettana;
hewaa diraw, nuuni Kiristtoosa baggana S'oossaa
bonchchoo, amen'i geetto. 21 S'oossay Kiristtoosa
baggana nuunanne hinttena mentsetseenne okkee.
22 Nuuni aawaa gidiyaawaa erissiyyaa maatafaa
I nu bolla wotsiide, bare Geeshsha Ayaanaa
waasiyaadan, nu wozanaa giddon wotseedda. 23 K'ay
taani K'oronttoosa beennaan aggeeddawe hinttena
K'ohennaadaana. Hewe worddo gidooppe taana
muranaw ta shemppuaan S'oossay markka. 24
Nuuni hinttena nashechchanaw hinttenanna ittippe
ootsiyaawanttappe attin, hintte ammaniyaawaan
hinttena godetanaw koyyiyaawantta gidokko; ayaw
gooppe, hinttentu hintte ammanussan minniide
de'lita.

2 Taani laa'entsuwa hinttena kayyoyenna
mala, hinttekko beennaan, ta k'ofaa
k'achchaad. 2 Ayaw gooppe, taani hinttena
kayyoyiyaawaa gidooppe, ha taani kayyoyeedda

hintte taana nashechchanappa attin, oonee ammanettiide S'oossaa sintsan Kiristtoosa baggana taana nashechchanawe? 3 Taani hinttenttoo he k'aala oodeetto.

dabddaabbiya s'aafeeddawe, taana nashechchanaw bessiyaa asatuwaan taani kayyottanaw hinttekko baanaw koyabeennawaassa; taani nashettiyaa wode, hintte ubbaykka k'ay nashettanawaa hintte ubbaan ammanettay. 4 Ayaw gooppe, taani hinttenttoo daro waayiyaaninne tuggaan k'ay daro afotsaana s'aafeeddawe, hinttena kayyoyanaassa gidenna; shin taani hinttena ubbatuwaa ay keenaa siik'aytantto hintte eranaadaana. 5 Shin itti uray haraa kayyoyeeddawaa gidooppe, taani Aa yewuuwa darissanaw koyikke; I hinttena ubbatuwaa kayyoyeeddappet attin, ta s'alalaay kayyoyibeenna. 6 Hintteppet dariyaa bagga Asay he bitaniyaa mala asaa hewaadan murooppe, he muray aw gidanawaa. 7 Hewaa diraw, he bitanii loytsi kayyottenna mala, hintte aw atto gaanawunne Aa mentsetsanaw bessee. 8 Hewaa diraw, hintte Aa minislide siik'iyawaa I erana mala, taani hinttena woossay. 9 Ayaw gooppe, hintte taw azazettanaw ubbaa wode giigi utteedditentonne k'ay paac'iyaa hintte danddayintto eranaw, he dabddaabbiya hinttenttoo s'aafaa. 10 Itti uray naak'k'eeddawaa hintte atto giyaa wode, taanikka k'ay atto gay; taani atto geeddawaa gidooppe, atto geeddawaa ayaanne Kiristtoosa sintsan hintte diraw, atto gaad. 11 Sees'aanay nuukko yiide, nuuna c'immena mala, taani aatto gaad; ayaw gooppe, nuuni Aa k'ofaa ereetto. 12 Taani Kiristtoosa mishiraachchuwaan k'aala odanaw S'iro'aadaa beedda wode, Goday yaan taw penggiyaa dooyyi wotseedda. 13 Taani ta ishha Tiita yaan demmabeenna diraw, taw ayaanay shempibeeenna. Hewaa diraw, yaan de'iyyaa asaa, «Saro de'ite» gaade Mak'idoonyaa baad. 14 Shin Kiristtoosa baggana ubbaa wode nuuna s'oonoo kaaletsiyaa S'oossaa, k'ay Kiristtoosa timirittiya nu baggana shittuwaadan, ubbasaa gatsiyawaa galatay gakko. 15 Ayaw gooppe, nuuni attiyyaa asaa giddluwaaninne d'ayiyaa asaa giddon Kiristtoosi S'oossaw yarshshiyya sawuwaan toshikku giyaa shittuwaan mala. 16 Nuuni d'ayiyawanttoo zee'iyyaa hayk'uwa; k'ay attiyyawanttoo de'uwaan immiyyaa sawiyyaa shittuwaan; yaatina, hewaa ootsanaw danddayiyyaawe oonee? 17 Nuuni S'oossaa k'aala gelobaadan, walakkiide zal'iyyaa hara c'ora asatuwaan mala gidokko; shin S'oossay nuuna kiittina,

3 Nuuni shirettiide, nu huup'iyya sabbanaw doommeeddyee? Woy hara asatuwaawaadan, sabaa dabddaabbiya hinttenttoo yeddanaw woy hintteppet akkanaw koyyeettoo? 2 Hinttenttu hintte huup'iyan Asay ubbay eranaadaaninne nababanaadaan, nu wozanaan s'aafetti utteedda nu dabddaabbiya. 3 Ha dabddaabbiya Kiristtoosi bare huup'iyan s'aafide, nu bolla kiitteeddae tuma; ha dabddaabbi de'uwa S'oossaa Geeshsha Ayyaanan asaa wozanaan s'aafetteeddaappe attin, shuchchaa bolla k'alamiyaan s'aafetibeeenna. 4 Nuw Kiristtoosa baggana S'oossaan hawaa mala ammanuu de'e. 5 Nu danddayay S'oossaappe yiyaawaappe attin, ha oosuwaan nuuni nu huup'iyan ootsanaw danddayettoo giyaaawe nuw ayaynne baawa. 6 Nuuni Ooratsa C'aak'k'oo ootsana mala, S'oossay nuuna danddayisseeda; he Ooratsa C'aak'uu Geeshsha Ayyaanawaappe attin, s'aafetteedda higgiaawaa gidenna. S'aafetteedda higgii hayk'uwaah ahee; shin Geeshsha Ayyaanay de'uwaah ahee. 7 Shuchchaa wooc'iide s'aafeedda higgii imettiyya wode, S'oossaa bonchchuu beetteedda; Muse som'iyan de'iyya p'ooletsay d'ayiyawaa gidooppekka, he p'ooletsay daro wolk'k'aama gidiyya diraw, Israa'eeliyya Asay Aa som'iyyaa tishshi ootsi s'ellawan danddayibeenna. Hayk'uwaah ahiyya higgii ootsiyaa oosuu hawaa mala bonchchuwaanna yiyaawaa gidooppe, 8 Geeshsha Ayyaanay ootsiyaa oosuwaan bonchchuu ay keenaa daranee? 9 Ayaw gooppe, Asay pirdaa akkiyaa oosuu bonchcho gidooppe, Asay s'illiyyaa oosuwaan bonchchuu waaniide daranddeeshsha? 10 Ayaw gooppe, kase bonchchuu ha'i bareppe loytsi aad'd'iyyaa bonchchuwaan gaasuwaan bonchchuwaan d'ayeeddawe tuma. 11 Ayaw gooppe, he d'ayeeddawan bonchchuu de'iyaawaa gidooppe, med'inaw de'iyaawaan ay keenaa wolk'k'aama bonchchuu de'anddeeshsha? 12 Nuuni hidootaan naagiyaa hawaa malabay nuw de'iyyaa diraw, k'onc'c'iyan s'aliide haasayeetto. 13 Israa'eeliyya Asay d'ayiyaa bonchchuwaan wurssetsaa be'enna mala, bare som'iyyaa nas'alaan kammeedda Muse mala gidokko. 14 Shin untunttu wozanay donc'c'ilieedda; ayaw gooppe, untunttu Ec'a C'aak'uwaah nabbabiyya wode, hachche gakkawukka, he nas'alay untunttu wozanaa kammi

wotseedda; ooninne Kiristtoosanna gakettiyyaa wode hayk'k'iyyaa nu asatetsaa bolla Yesuusa de'uut beettana s'alalaan he nas'alay kichchee. 15 Shin untunttu mala, pas'a de'iyya nuuni Aa diraw, ubbaa wode Muse mas'aafaa nabbabiyyaa wode ubbaan hachche hayk'k'eetto. 12 Hewaa diraw, hayk'uut nu giddon gakkanawukka, he nas'alay untunttu wozanaa kammi ootsee; shin de'uut k'ay hintte giddon ootsee. 13 wotseedda. 16 Shin S'oossa Mas'aafay, «Ooninne S'oossa Mas'aafay, «Taani ammaneedda diraw Godaakkoo simmiyyaa wode, awudenne he nas'alay haasayaaddi» yaagee; he ammanuwaa ayyaanay k'aarettee» yaagee. 17 Goday Geeshsha Ayaana. nuwukka de'iyya diraw, nuunikka ammaneedto; Godaa Ayyaanay de'iyya saan ayiletetsay baawa. 18 hewaa diraw, haasayeetto. 14 S'oossay, Godaa Nuuni ubbaykka nas'alaan kamettibeenna som'iyaan Yesuusa hayk'uwaappe dentseeddawe, nuunakka k'ay Godaa bonchchuwa be'ana k'ay Geeshsha Ayaana Yesuusanna hayk'uwaappe dentsiide, hinttenanna gidiyya Godaappe yiyya he bonchchu nuuna ittippe bare sintsaa shiishshanawaa ereetto. 15 barena malatissiide, bonchchuwaappe bonchchoo Hawe ubbay hintte diraassa; S'oossa aad'd'o keekatetsay daro asaa gakkiyaa wode, Asay S'oossaas bonchchoo daro galataa immana. 16 Hewaa diraw, nuuni salettokko; nuw haray atto, bolla bagga asatetsay wook'k'inttokka, garssa bagga asatetsay gallassan gallassan ooras'see. 17 Ayaw gooppe, ha"iv waayettiyya ha guutsa waayii, ubbaappe loytsi dariyya med'inaa bonchchuwa nuw beetissana. (aiōnios g166) 18 Nuuni beettenawaa s'eelleettoppe attin, beettiyaawaa s'eellokko; ayaw gooppe, beettiyaabaya ha"issa; shin beettenawee med'inaw de'iyaawaa. (aiōnios g166)

4 Simmi S'oossay nuw ha oosuwaan bare maaroetasaan ootsanaadan immeedda diraw, nuuni salettokko. 2 Nuuni geeman ootsiyaa yeellayiyyaa oosuwaan ubbaa aggotte; k'ay geniyaa oosuwaakka ootsokko; woy S'oossaas k'aalaan wordduwaanna walakkokko. Hewardankka, tumuwaan k'ondc'iyaan haasayiide, S'oossaas sintsan suure wozanaw nuuna shiishshoytte. 3 Nuuni odiyyaa wonggalaa mishiraachchuu geemmeeddawaa gidooppekka, d'ayiyaa asatuwaan s'alalaw geemmeedda. 4

Ha sa'aa s'oossay ammanenna asatuwaan k'ofaa jollisseedda; Kiristtoosa bonchchuwa, wonggalaa mishiraachchuuwa poo'uwaan barenttoo poo'iyaawaa, S'oossaas malatiyaawaa untunttu be'enna mala, untuntta diggeedda. (aiōn g165) 5 Ayaw gooppe, Yesuusi Kiristtoosi Godaa gidiyaawaanee Aa diraw

jollisseedda; Kiristtoosa bonchchuwa, wonggalaa mishiraachchuuwa poo'uwaan barenttoo poo'iyaawaa, S'oossaas malatiyaawaa untunttu be'enna mala, untuntta diggeedda. (aiōn g165) 5 Ayaw gooppe, Yesuusi Kiristtoosi Godaa gidiyaawaanee Aa diraw

jollisseedda; Kiristtoosa bonchchuwa, wonggalaa mishiraachchuuwa poo'uwaan barenttoo poo'iyaawaa, S'oossaas malatiyaawaa untunttu be'enna mala, untuntta diggeedda. (aiōn g165) 5 Ayaw gooppe, Yesuusi Kiristtoosi Godaa gidiyaawaanee Aa diraw

jollisseedda; Kiristtoosa bonchchuwa, wonggalaa mishiraachchuuwa poo'uwaan barenttoo poo'iyaawaa, S'oossaas malatiyaawaa untunttu be'enna mala, untuntta diggeedda. (aiōn g165) 5 Ayaw gooppe, Yesuusi Kiristtoosi Godaa gidiyaawaanee Aa diraw

jollisseedda; Kiristtoosa bonchchuwa, wonggalaa mishiraachchuuwa poo'uwaan barenttoo poo'iyaawaa, S'oossaas malatiyaawaa untunttu be'enna mala, untuntta diggeedda. (aiōn g165) 5 Ayaw gooppe, Yesuusi Kiristtoosi Godaa gidiyaawaanee Aa diraw

Hewardankka, tumuwaan k'ondc'iyaan haasayiide, S'oossaas sintsan suure wozanaw nuuna shiishshoytte. 3 Nuuni odiyyaa wonggalaa mishiraachchuu geemmeeddawaa gidooppekka, d'ayiyaa asatuwaan s'alalaw geemmeedda. 4

5 Ayaw gooppe, nuuni de'iyya ha sa'aa dunkkaani kolettoppe, nuw Asay kees's'ibenna golii, S'oossay kees's'eeddawe, saluwaan med'inaw de'iyaawaa nuuni ereetto. (aiōnios g166) 2 Nuuni ha alamiyan de'iidde daro ooleettonne saluwaan de'ana nu golliyaa mayyanaw loytsi amotteetto. 3

Nuuni hewaa mayyiide, kallottokko; 4 nuuni ha odettooppe attin, nubaa odokko. 6 Ayaw gooppe, sa'aa dunkkaaniyan de'iidde, dees'ettiide ooleetto; «D'umaappe poo'uu poo'ana» geedda S'oossay ayaw gooppe, hayk'k'iyyaa asatetsay de'uwaan nu wozanaan bare poo'uwaan poo'isseedda; k'ay mitettana mala, nuuni mayyanaw koyeettoppe I bare bonchcho eratetsaa poo'uwaan Kiristtoosa attin, kallottanaw koyyokko. 5 Nuuna hawoo sintsan poo'iyaawaa nuw immanaw poo'isseedda. 7 giigisseeddae S'oossaas; k'ay I bare Geeshsha Shin ubbaappe aad'd'iyyaa wolk'k'ay S'oossawaappe Ayaanaa waase ootsiide, immeeddawe Aa. 6

attin, nuussa gidennawaa bessanaw nuw ha Hewaa diraw, nuuni ubbaa wode ammanetteeto; minjijay urk'k'aappe med'etteedda miishshaa gideedda k'ay nuuni nu gollen ha asatetsan de'eedda keenan, nu giddon de'ee. 8 Nuuni ubbaa bagganakka Godaappe shaakettiide de'iyaawaakka ereetto. 7

un"etteeddo; shin me'erettibeykko; k'ay itti itti wode Ayaw gooppe, nuuni ammanuwaa de'eettoppe attin, sid'eetto; shin nu ubbaannakka aggibeykko. 9 Nuuni be'iyaawaan de'okko. 8 Nuuna ammantsee; k'ay ha yederssetteedo; shin S'oossay nuuna olibeenna; asatetsan nu golliyaa aggi golle biide Godaanna k'ay nu morkketuu nuuna oli aggeeddingo; shin nuuni ittippe de'iyaawee nuuna nashechchee. 9 Hewaa d'ayibeykko. 10 K'ay Yesuusa de'uut nu asatetsan diraw, nuuni k'ay ashuwaan de'ina de'ana d'ayina, nu beettana mala, nuuni ubbaa wode Aa hayk'uwaan k'ofay Aa nashechchanaassa. 10 Ayaw gooppe, nuuni nu asatetsan tookki yuuyyeetto. 11 Ayaw gooppe, huup'iyaan huup'iyaan ootseedda oosuu lo'a gidina,

woy iita gidina, nuw bessiyaawaa akkanaw, Kiristtoosa neena maaddaaddi» yaagee. Be'ite, injje wodii pirddaa oydiyaas sintsan ubbaykka shiik'anaw bessee. ha'a. Be'ite, atotetsaa gallassay hachcha. 3 Nuuni 11 Hewaa diraw, nuuni S'oossaw yayussay ayentto nu oosuwaa ooninne boranawaa koyyokko; k'ay eriide, hewaaadan k'ay asaakka ammantseetto; oonanne d'ubbanawaa koyyokko. 4 Shin ubbabaaan S'oossay nuuna ubbaanna eree; k'ay hinttekka nuuni S'oossaa oosanchchatuwaa gidiyaawaa nu hintte wozanaa k'ofaan nuuna eriita yaagaade huup'iyaan besseeddo; daro genc'c'an, waayiyaan, k'oppay. 12 Beettiyaaban c'eek'ettiyaawantuppe metuwaan, wolk'k'aama tuggaan, 5 lissuwaan attin, wozanaan de'iyaawan c'eek'ettenna asatoo shoc'ettiyaawaan, k'ashuwaan, shabbirettusaan, hintte odi zaariyaabay de'ana mala, hintte nuunan daaburaan, gem"ishuwaa d'ayiyaawan, s'oomaan, 6 c'eek'ettanaadan, nuuni hinttenttoo gaasuwaal geeshshatetsaan, eratetsan, danddayan, keekatetsan, gidanaw koyyiawaappe attin, nuuna galatanaw Geeshsha Ayyaanan, tumu siik'uwaan, 7 koyyokko. 13 Nuuni gooyiyaawaa gidooppe, S'oossaa tumuwaa haasayiyaawan, S'oossaa wolk'k'an bonchchuwaassa; woy k'ay wozanaanna de'iyaawaa nuuni S'oossaa oosanchchatuwaa gidiyaawaa nu gidooppekka, hinttena go"anaassa. 14 Kiristtoosa huup'iyaan besseeddo; k'ay s'illotetsaa tooraa siik'uun nuuna gidgee; ayaw gooppe, itti Asay asaa ushechcha kushiyan, gonddalliyaa haddirssa ubbwayk'k'eeddawaa nuuni akekeeeddo; hewaa kushiyan oyk'k'ana. 8 Nuuni bonchchetteeddonne gidooppe Asay ubbay aanana hayk'k'eedda. 15 Pas'a tooshetteeddo; boretteeddonne galatetteeddo. K'ay de'iyaawantu barenttu diraw hayk'k'eeddawoonne tumuwaa haasayeetto; shin Asay nuuna wordduwaa k'ay hayk'uwaappe denddeedawoo de'anaappe giide k'oppee. 9 Nuuni Asay erenna asaa mala; attin, sintsappe barenttu huup'ew de'enna mala, shin Asay ubbay nuuna eree; nuuni hayk'k'eedda I asaa ubbaa diraw hayk'k'eedda. 16 Hewaa asaa mala; shin hintte be'iyaawaadankka de'eetto; diraw, nuuni hawaappe sintsaw oonanne asaa muretteedda asaa mala; shin hayk'k'ibeykko. 10 k'ofaan pirdokko; haray atto, nuuni Kiristtoosa Nuuni kayyottiyaawanttu gidooppekka, ubbaa wode kase asaa k'ofaan pirddeeddawaa gidooppekka, nashetteetto. Hiyyeesaa malateetto; shin daro asaa simmi sintsappe hewaaadan pirdokko. 17 Hewaa dureyeetto; k'ay ayaynne baynna asaa malateetto; diraw, ooninne Kiristtoosanna de'ooppe, ooratsa shin ubbabaykka nuwaa. 11 K'oronttoosan de'iya med'etaa; c'imay aad'd'eedda; be'ite, ubbabaykka asaw, nuuni hinttenttoo k'onc'c'iyaan odeddo; nu ooras's'eedda. 18 Kiristtoosa baggana nuuna uluwaakka hinttena besseeddo; 12 Nuuni hinttenttoo barenanna sigetseenda S'oossay ubbabaka d'ibibeykko; d'ibeeddawantu hinttena. Nuuni nu ootseenda; k'ay I nuw haratuwaan barenanna sigetsiyya uluwaa hinttenttoo gentsibeykko; shin hintte uluwaa oosuwaa immeedda. 19 S'oossay Kiristtoosa baggana nuw gentseeddawantu hinttena. 13 Ha'i taani ta asaa ubbaa barenanna sigetsee; asaa nagaraakka naanaw haasayiyaawaadan, hinttenttoo haasayay; asaa bolla paydenna; k'ay asaa barenanna sigetsiyya nuuni hinttena nu uluwaa besseeddawaadan, kiitaakka nuw immeedda. 20 Simmi S'oossay nu hinttekka nuuna hintte uluwaa aassi dooyyiide bessite. baggana hinttenttoo haasayiyaawaadan, nuunika 14 Ammanenna asatuwaana zuppetiide, giigenna Kiristtoosa diraw haasayiyya I kitieddawantta; oosuwaa ootsoppite. Ayaw gooppe, s'illotetsawunne k'ay nuuni hinttena, «S'oossaanna sigettite» giide, nagaraw ayaan gaketsay de'ii? Poo'onne d'umaw Kiristtoosa diraw wosseetto. 21 Nuuni S'oossaa ayaan ittippetsetsay de'ii? 15 Kiristtoosanne Daabiloosa s'illotetsaa Kiristtoosa baggana akkana mala, nagaraa ittippe gatsiyaabay ayee? K'ay ammaniyawenne erenna Kiristtoosa nu diraw, S'oossay nagaranchcha ammanennawe kos's'iyaawee ayee de'ii? 16 S'oossaa ootseenda.

6 Hintte nuunanna S'oossaa oosuwaa ootsiidde,

Aa aad'd'o keekatetsaa akkiide hanenna ogiyan go"ettenna mala, nuuni hinttena wosseetto. 2 Ayaw gooppe S'oossay, «Taani injje wodiyaan, neeni giyaawaa sisaa; k'ay atotetsaa gallassi,

Geeshsha Gollewunne eek'aw aybe zuppetetsay de'ii? Ayaw gooppe S'oossay, «Taani untunttu giddon de'ananne untunttu giddon hamettana. Taani untunttu S'oossaa gidana; k'ay untunttukka ta asatuwaan gidana» geeddawaadan, nuuni de'uwaan S'oossaa geeshsha golliyaa. 17 Hewaadankka, k'ay

Goday, «Unttunttu giddoppe kesite; unttunttuppe ay keenaa zaaruwaa imisseeddento, ay shaakettite. Tunabaakka bochchoppite. Taani hinttena keenaa hank'k'etseeddenttonne ay keenaa taw mokka akkana. **18** K'ay taani hinttenttoo aawuwaa yashisseeddentto, ay keenaa seelisseeddentto, gidana; hinttekka taw attuma naanatuwaanne, mac'c'a ayaa keenaa taana laamotisseeddenttonne naak'o naanatuwaan gidanita. Taani Ubbaappe Wolk'k'aama oosuwaa ootsawanta muranaw ay keenaa giigisseeddentto paac'c'i be'ite; hintte hintte huup'iyaa geeshsha gideedawaa ubbabankka erisseedita. **12**

Hewaa diraw, ta siik'atoo, S'oossay ha ubbabaa nuw immana geeddawaappe hini baggan, nu ashuaanee nu shemppuwaan tunissiyya ubbabaappe nu huup'iyaa aane geeshshoytte; k'ay S'oossaw yayyiyaawaan ubbaanna geeyyiide de'eetto. **2** Hintte uluwaa nuuna bessite; nuuni oonanne naak'k'beykkko; oonanne k'ohibeyikkko; k'ay oonanne c'immibeykkko. **3** Taani hewaa hintte bolla pirddanaw giikke; ayaw gooppe, taani kase hinttenttoo geeddawaadankka, hinttenttu nu wozanaan de'iita; nuuni de'inakka hayk'k'inakka, ittippe de'eetto. **4** Taani haasayiyaawaan hinttepe k'osikke; taani hinttenan c'eek'ettay; nu waayiyaa ubbaan taani loytsa minnaynne nashettay. **5** Ayaw gooppe, haray atto nuuni Mak'idooniyyaa beedda wode, ubbaa baggankka waayetteedoppe attin, shemppibeykkko; hara asaana walassay de'ee; nu wozanaankka yashshay de'ee. **6** Shin kawusheeddawantta mentsetsiyya S'oossay, Tito yuussaan nuuna mentsetseenda. **7** Nuuna kasewaappe aatsi nashechchiyaawe, Tito yuussaa s'alalaan gidenna; shin hintte Aa mentsetseeddawe, hintte taana be'anaw amotteeddawaanne taw k'aretteeddawaa k'ay hintte taana maaddanaw giigetteeddawaa I nuw oodeedda. **8** Ayaw gooppe, ta dabddaabbii hinttena kayyoyeeddawaa gidooppekka, ayaw s'aafaadditaashsha giikke; ayaw s'aafaadditaashsha gooppekka, ta dabddaabbii hinttena guutsaa wodiyaa kayyoyeeddawaa be'ay. **9** Ha'i taana nashechchiyaawe taani hinttena kayyoyeedda diraassa gidenna; shin hintte kayyuu hinttena nagaraappe zaareeddawaa diraassa; ayaw gooppe, nuuni hinttena ayaaninne k'ohennaadan, S'oossay bare koyyeeddawaadan, hinttena kayyoyeedda. **10** Ayaw gooppe, S'oossay koyyiya kayyuu nagaraappe zaariide atotetsaakko

ayaa keenaa zaaruwaa imisseeddento, ay shaakettite. Tunabaakka bochchoppite. Taani hinttena keenaa hank'k'etseeddenttonne ay keenaa seelisseeddentto, gidana; hinttekka taw attuma naanatuwaanne, mac'c'a ayaa keenaa taana laamotisseeddenttonne naak'o naanatuwaan gidanita. Taani Ubbaappe Wolk'k'aama oosuwaa ootsawanta muranaw ay keenaa giigisseeddentto paac'c'i be'ite; hintte hintte huup'iyaa geeshsha gideedawaa ubbabankka erisseedita. **12** Hewaa diraw, taani he dabddaabbiiyya hinttenttoo s'aafeeddawaa gidooppekka, naak'k'eedda uraa woy naak'etteedda uraa diraassa gidenna; shin hintte nuw woyissaa k'oppinttonne S'oossaa sintsan hinttenttoo k'onc'c'issanaw taani s'aafaa. **13** Nuuni minneeddawe hewaa diraassa; he nu minotaa bolla, Tito nashetteeddawoo nuuni ubbaappe dariyaa nashechchaa nashetteeddo. Ayaw gooppe, hintte ubbay Aa hirggaappe shemppisseedita. **14** Taani hinttewaa sabbaade aw odina, hintte taana yellayibeykkita; shin nuuni hinttenttoo ubbaa wode tumuwaa haasayeeddo; hewaadankka, nuuni Tito sintsan hinttewaa sabbeeddawe tuma gideedda. **15** Hewaa diraw, hintte ubbay aw yayyiide kokkoriidde, Aa wooti mokkeedditentto k'ay aw ay keenaa azazetteedditentto I hassayiyaawa wode, hinttena loytsi siik'ee. **16** Taani ubbaabaan hinttena ammaniyyaa diraw nashettay.

8 Nuwaadan S'oossaa asatoo, S'oossaa aad'd'o keekatetsay Mak'idooniyyaa ammaniyyawantu giddon ootseeddawaa hinttena erissanaw koyyeetto. **2** Unttunttu aad'd'eedda waayiyaan wolk'k'aama paac'iyaa paac'etteeddingo; shin unttunttu hiyyeesaa gidooppekka, parenttu immiyaawan doro keekinonne k'ay wolk'k'aama nashechchaa nashettiino. **3** Ayaw gooppe, unttunttu parenttu wolk'k'aapekka dariyawaa dosiide atto parenttu wolk'k'aapekka dariyawaa dosiide immeeddawoo taani markka. **4** Unttunttu S'oossaa asatuwaa maaddiyyaa lo'o oosuwaa nuunanna ootsanaw nuuna doro woosseeddino. **5** Unttunttu nuuni k'oppeeddawaappe aatsiide ootseeddino; shin hintte kayyuwaan ay ayifiya immeeddentto kasetiide unttunttu parenttu huup'iyaa Godaw koyyiya kayyuu nagaraappe zaariide atotetsaakko nuwukka parenttu huup'iyaa immeeddino. **6** Hewaa ahee; hewekka taani bayizzaaddi geena wozanaa; diraw, nuuni ha lo'o oosuwaa doommeedda Tito guiji shin alamiyya kayyuu hayk'uwaan ahee. **11** S'oossay ootsanaadaninne hinttena maaddiide, he oosuwaa he hintte kayyuwaan ay ayifiya immeeddentto polissanaadan Aa woosseeddo. **7** Shin hintte be'ite. Hinttena ay keenaa dentsetseeddenttonne ubbabaan, ammanuwaan, haasayan, eratetsan, hintte geeshshatetsaa tumayanaw hinttena wolk'k'aama lo'o amuwaan, nuuna siik'iyawankka

duretteeddaaandan, ha lo["]o oosuwaankka hinttenttu hinttena daro ammaniyaa diraw, hinttena maaddanaw keeka gidanawaa nuuni koyyeetto. 8 Taani hewaa kasewaappe aatsiide loytsi amottee. 23 Tiiutowaa azazanaw giikke; shin haratuwaan wolk[']k'aama gidooppe, I hinttena maaddanaw taananna ittippe lo["]o amuwaa baggana hintte siik[']uu ay keenaa ootsiyaa ta laggijaa; yekko ishatuwaabaa gidooppe, tumentto eranaw gay. 9 Ayaw gooppe, hintte nu untunttu ammaniyaa asatuu kiitteeddawanttanne Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad[']d'o keekatetsaa eriita; untunttu de["]uu Kiristtoosa bonchchissiawaa. 24 Kiristtoosi dure gidi de["]iide, hintte Aa hiyyeesatetsan Simmi ammaniyawantu ubbatuu hintte siik[']uu durettanaadan, hintte diraw hiyyeeseedda. 10 Taani tuma gidiyaawaa erana mala, k[']ay nuuni hinttewaa ha yewuwaan hinttena zoriyaawe hawaa; zillaytsi sabbiyaawe likke gidiyaawaa erana mala, hintte hintte doommeeddawaa ha["]i wurssiaawe hinttenttoo siik[']uwaan untuntta bessite.

lo["]a; hintte ooso s'alalaw gidennaan, ootsana k'ofawukka kaseteeddawantta. 11 Hintte ootsanaw loytsi amotteeddawe ootsiide poleeddawaanna giiga gidana mala, hinttenttoo danddayetteeddawaadankka oosuwaan polite. 12 Ayaw gooppe, itti uray immanaw loytsi koyyooppe, I barew de["]eenda keenaa immanaappe attin, aw baynnawaa aappe akkena. 13 Ayaw gooppe, taani harantu waayiyaappe shemppina, hintte waayettite giikke; hintte ubbaykka k'araa de["]anaadanappe attin. 14 Untunttu palahay hintte pac[']aa kuntsana mala, hinttenttoo ha wodiyaan de["]yaa palahay untunttu pac[']aa kuntsana koshshee; laa["]uukka hewan k'araan go["]ettiino. 15 S'oossaa Mas'aafan, «Darissiide shiishsheedawoo palahibeenna; k[']ay guutsaa shiishsheedawookka pac[']cibeenna» geetettiide s'aafetteedda. 16 Shin nuuni hinttenttoo k'oppiyaawaa mala, wolk[']k'aama k[']ofaa Tiita k'ofisseedda S'oossaa galatay gakko. 17 Tiiot hinttekko baanaw bare k[']ofaa k'achcheeddawe, bare huup[']yaan hinttena maaddanaw daro amotteeda gishshaappe attin, nu zoriyaan s'alalaa akkeeddawaana gidenna. 18 Mishiraachchuwaan k[']aalaa odiyaan bare oosuwaan ammanettiyaam ammaniyawantu sintsa ubbaan daro bonchchetteedda ishaa nuuni aanana ittippe kiitteetto. 19 Hewaa bollan k[']ay, ha nuuni ootsiyaa lo["]o oosuwaan I nuunanna ittippe ootsanawunne Godaa bonchchoo nuuni haratuwaan maaddanaw loytsi amottiyaawaa bessanaw ammaniyaa asatuu Aa dooriide suntseeddino. 20 Nuuni ootsiyaa ha keeka imotaa diraw, ooninne nuuna zigirennna mala naagetteetto. 21 Ayaw gooppe, nuuni Godaa sintsaan lo["]obaa ootsanawaa s'alalaa gidenna; shin asaa sintsinkka lo["]obaa ootsanaw k'oppeetto. 22 Nuuni daro gede paac[']c'i be["]eenda nu ishaa, ubbaa wode hinttena maaddanaw daro amottiyaawaa, ha asatuwaana hinttekko kiitteetto; k[']ay ha["]i I

9 Yihudaan de["]yaa geeshsha asatuwaan maaddanaw yeddiyaabaw taani hinttenttoo s'aafanaw koshshenna. 2 Hintte maaddanaw loytsi amottiyaawaa taani eriyya diraw, Mak'idooniyaan de["]yaa asaw hinttewaa sabbaad. Taani untunttoo, «Akaayyaan de["]yaa ishatuu zillaytsippe doomiide, maaddanaw giigetteedding» yaagaade odaaddi; k[']ay hintte wolk[']k'aama amuukka untuntuppe dariya bagga dentseteedda. 3 Shin taani untunttoo geedawaadankka nuuni ha yewuwaan hinttenan c'eek'ettiyaawe mela gidenna mala, hintte giigetteeddwantaan gidaadaan, ha ishatuwaan hinttekko kiittay. 4 Mak'idooniyaan asatuu taananna yiide, hintte giigettennan de["]ishshin, hinttena demmoppe, nu s'alalaa gidennaan, hintte nuuppe aad'uwaan yeellatanita; shin nuuni hinttena loytsi ammannide c'eek'etteeddwaaassa. 5 Hewaa diraw, taani ha ishatuu taappe sintsati hinttekko biide, hintte immana geedda imotaa kasetiide giigissana mala, untuntta woossanaw koshshyaawaa akeekaa. Hewaappe guyiyaan, he imotay taani gakkiaa wode giigi uttanawaa; hewe k[']ay wolk[']k'aan hintte immiyaawaa gidennaan, dosiide immiyaawaa erissee. 6 Hawaa akeekite; guutsa zeretsaa zeriyaa uray guutsa katsaa c'akkana; daro zeretsaa zeriyaa uray k[']ay daro katsaa c'akkana. 7 S'oossay nashechchan immiyaawaa uraa siik[']iyaa diraw, k[']arettiide woy dosennan immiyaawaa gidennaan, immiyaawaa uray huup[']yaan huup[']yaan bare wozanaan k'oppeeddawaa immo. 8 S'oossay hinttenttoo gidiyaawee ubbaa wode de["]anaadaanin k[']ay haratookka hintte immanaw gidiyaawee de["]anaadan hinttena koshshyaawaa ubbabaa hinttenttoo immanaw danddayee. 9 S'oossaa Mas'aafay, «I hiyyeesaa asaw darissiide immee; k[']ay Aa s'illotetsay med'inaw de["]anawaa» yaagee. (aiōn

g165 10 S'oossay, zeriyaawoo zeretsaanne maanaw Taani ta dabddaabbiyaan hinttena yashissanaw k'umaa immiyaawe, hinttena koshshiyaa zeretsaa s'aafu asaa malaataade beettanaw koyyikke. 10 ubbaa hinttenttoo immana; k'ay hintte s'illotetsaappe Ayaw gooppe, itti itti asay, «P'awuloosa dabddaabbi daro ayifiyaan ayifissanaw he zeretsaa dichchanawaa. dees'onne wolk'k'aama; shin s'eelliyaan wode I 11 Daro Asay hintte immiyaan imotaan nuuppe akkiide, daaburanchcha; Aa haasayaykka patsenna» yaagee. S'oossaa galatanaadan, hintte ubbaa wode darissiide 11 Hewaa mala Asay nuuni haakuwaan de'iidde immiyaawantta gidana mala, S'oossay hinttena ubbaa s'aafiyaa dabddaabbiyaaninna yaan hinttenanna baggana dureyana. 12 Ayaw gooppe, ha hintte de'iidde ootsiyaa oosuwaan dummatetsi bayinnawaa ootsiyaa oosuu S'oossaa naanaw koshshiyawaa akeekana koshshee. 12 Nuuni barena nashshiyaa itti kuntsi immiyaawaa s'alalaa gidenna; shin S'oossaw itti asatuwaana nuuna paydanaw woy likkisanaw daro galataa immiyaawan kumiide goggee. 13 koyyokko; shin untunttu barena ittuu ittuwaanna Ha hintte oosuu hintte ammanuwaa erissiyya likkissiiddinne k'ay barena ittuu ittuwaanna k'arayiidde, diraw, daro Asay Kiristtoosa wonggalaa hintte ubbaanna eeyeeddino. 13 Shin nuuni S'oossay ammaniide markkattiyawafoonne hintte maaduwaa nuw esseedda zawaan giddon c'ee'k'ettiyaawaappe untuntunnanne haraa ubbatuwaanna shaakkiide, attin, he zawaappe pinniide c'ee'k'ettokko; he darssi immiyaawoo S'oossaa bonchchana. 14 Zaway hinttekkokka gakkee. 14 Nuuni hinttekko Unttunttu hinttenttoo S'oossaa woossiide, hinttenan gakkibeennawaa malatiide, zawaan pinnokko; ayaw de'iya S'oossaa aad'd'o keekatetsay zaway gooppe, nuuni Kiristtoosa mishiraachchuwaan k'alaan bayinnawaa diraw, hinttena laamoteetto. 15 Zaway odiidde, hinttekko kase gakkeedo. 15 Nuuni bayinna S'oossaa aad'd'o keekatetsaa diraw, S'oossay esseedda zawaan pinniide, hara Asay S'oossaa galatay gakko.

10 Taani P'awuloosi, hintte, «I nuunanna de'iaya wode ashikke» giyaawe, k'ay, «Nuunpe haakki de'iaya wode nu bolla s'alee» giyaawe, lo"anne ashikke gideedda Kiristtoosa baggana hinttena woossay. 2 Nuuna ha sa'aa dooyaadan de'lino giide k'oppiyaa itti itti asatuwaan bolla taani s'alanawaa eray; shin taani hinttekko biyaa wode hintte taana s'alissenna mala, hinttena woossay. 3 Ayaw gooppe, nuuni ha sa'aan de'oppekkka, ha sa'aa asaadan olettokko. 4 Ayaw gooppe, nuuni olettiyaan tooray ha sa'aawaa gidenna. Shin geessuwaan laalanaw wolk'k'aanna de'iaya S'oossaa tooraa. Nuuni asaa k'ofaa d'ayisseetto; k'ay S'oossaa erateetsaa bolla denddiide d'ubbiyaa otoro k'ofaa ubbaa laaleetto. He k'ofaa ubbay Kiristtoosaw azazettana mala omoodeetto. 6 Hintte azazettiyawaa poleeddawaappe guyyiyan, azazettenan is's'yaawaa ubbaa nuuni muranaw giigettana. 7 Hintte sintsan de'iyaawaa s'eellite; ooninne barena Kiristtoosawaa giide k'oppoopppe, hewaa gujji k'oppo; Kiristtoosawaa I gideeddawaadan, nuunika k'ay aawaa. 8 Ayaw gooppe, Goday nuw immeedda nu aawotetsaan taani loytsa otorettiyaawaa gidooppekka, hewan yeellatikke; he nuw immeedda aawotetsay hinttena kees's'anaassapape attin, kolanaassa gidenna. 9

ootseenda oosuwaan c'ee'k'ettokko; shin hintte ammanuu dic'c'i dic'c'i biyaa wode, nuuni hintte giddon ootsiyaa oosuwaan zaway kasewaappe loytsi aakki aakki baanawaa giide k'oppeetto. 16 Nuuni mishiraachchuwaan k'alaan hintte de'iyaasaappe hini baggan odana; k'ay hara zawaan oosetti diggeedda oosuwaankka c'ee'k'ettokko. 17 Shin S'oossaa Mas'aafay, «C'ee'k'ettiya uray ooninne Godaa lo"otetsaabaan c'ee'k'etto» yaagee. 18 Ayaw gooppe, Goday nashshiyaa uraappe attin, barena nashshiyaa uray galatettenna.

11 Hintte ta eeyatetsaa guutsaa danddayintto lo". Hayyanaa danddayite. 2 S'oossay k'anaattiyaawaadan, taanikka hinttew k'anaatay; ayaw gooppe, taani hinttena itti attumawoo, Kiristtoosaw immana gaade, attumawaa erenna geeshsha wodorattiidan giigissa wotsaad. 3 Shin shooshshay bare makkalaan Heweano baletseeddawaadan, Kiristtoosaw hintte immeedda hintte suure k'ofay bayibeennawe wora banddeeshsha gaade hirggay. 4 Ayaw gooppe, itti uray yiide, nuuni hinttenttoo odeeenda Yesuusapape hara Yesuusa hinttenttoo odooppe, woy hintte akkeedda Ayyaanaappenne wonggalapape dumma ayyaanaanne wonggalaa hintte akkooppe, hintte eeno giide akkeedda guussa. 5 Yesuusi kiitteedda ha waannatuwaappe

taani ayankka laafiyaawaa taw malatenna. 6 woy hintte shayiyaa bak'k'ooppe, danddayiita. Taani haasayiyyaa haasayan tamaarabeenaa asaa 21 Nuuni hewaa ootsanaw daro daaburanchcha gidooppekka, eratetsan gidikke; shin nuuni hinttenttoo gideeddawaa taani yeellataadde oday. Shin ooninne ha yewuwaa asaa ubbaa giddon ubbaa baggana itibaan s'aliide c'eeek'ettooppe, taanikka c'eeek'ettanaw k'onc'c'isseeddo. 7 Woy taani hinttena miishshaa s'alay; taani eeyaa asaadan haasayay. 22 Unttunttu oochchennan, S'oossa mishiraachchuwa k'alaal Ibraawee? Taanikka Ibraawe. Unttunttu Israa'eeliyya hinttenttoo c'oo oodeeddawenne hinttena d'ok'k'u asee? Taanikka Israa'eeliyya asaa. Unttunttu ootsanaw ta huup'iyyaa toochcheeddawe taw nagaraa Abraahaame zare? Taanikka k'ay Abraahaame gidanddeeshsha? 8 Taani hinttenttoo ootsanaw zare. 23 Unttunttu Kiristtoosa k'oomatee? Taanikka hara ammanniyya asaappe miishshaa akkeeddawoo, unttuntuppe aad'd'iyyaa k'oomaa; taani gooyiyya hewantta bonk'k'aad. 9 K'ay taani hinttenanna asaadan haasayay; taani daro ootsa daaburaad; daro de'ishshin, taana metina, hinttepep itti uraakka wodiyaa k'ashettaaddinne lissuwaan shoc'eettaad; k'ay waayissabeykke. Ayaw gooppe, Mak'idooniyaappe daro wodiyaa hayk'k'aadde ataad. 24 Ayihudatuu yeedda ishatuu taana koshsheedda ubbabaa taw taana ichcheshu gede, hattamanne udduppunuwa immeeddino; taani hinttena waayissenna mala, lissuwaan shoc'eeddino. 25 Roome Asay taana kase tooko gidabeenawaadankka sintsawukka tooko heezzu gede s'am"aan shoc'eedda; itti gallassi gidikke. 10 Kiristtoosa tumatetsay taanan de'ishshin, shuchchaan c'addi c'addiide aggeedda; markkabii ha ta c'eeek'uu Akaayiyya gadiyaan hak'aninne heezzu gede me"ina, abbaa giddon itti k'ammaanne attena. 11 Taani hawaa ayaw gaytaa? Hinttena itti gallassaa ak'aade peeshaad. 26 Taani daro siik'enna diraassee? Taani hinttena siik'iyawaa ogiyya hamettaaddi; taana kuntso haatsaynne S'oossay eree. 12 Shin he barenttu c'eeek'ettiyaawaan bonk'k'anchchatuu bonk'k'i diggiide ashsheeda; nuuni ootsiyaawaadan ootsanaw gaasottiyaawantu k'ay ta biittaa asaynne Ayihuda gidenna Asay gaasuwaan digganaw, ha"i taani ootsiya oosuwaan bonk'k'i diggiide ashsheeddino. K'ayka katamay, guijaade ootsana. 13 Ayaw gooppe, unttunttu Yesuusi bazzuu, abbay, taana yashisseeda; wordduwaan kiittibeenna worddo asatuwa; hewantu mala asatuu dabbatuukka taana bonk'k'i diggiide ashsheeddino. Kiristtoosi kiitteeddawantta malatanaw barenttu malaa 27 Taani daaburaaddinne metootaad. Daro gede laameretsiyya kiittibeenna worddanchchatuwaan gem"ishuwaa d'ayaad; koshattaad; saamettaaddi. labanchchaa oosanchchatuwa. 14 Hewe Daro gede s'oomaad; k'ay meegettaaddinne maalalissiyaawaa gidenna; ayaw gooppe, Sees'aanay kallottaad. 28 Harabaa ubbaappelka ubbaa gallassi bare huup'ew poo'uwaa kaitanchchaa malatanaw taw tookuwaa gideeddabay, woosa golliyyaa ubbw bare malaa laammee. 15 Hewaa diraw, Sees'aanay hirrgiyaawaa. 29 Daaburiyaawe oonee? Taani oosanchchatuu s'illotetsaa oosanchchatuwa daaburikkitaayee? Nagaraa gelyiaawe oonee? Taani malatanaw barenttu malaa laammooppe, hewe un"ettaade aw k'arettikkitayee? 30 Taani c'eeek'ettanaw wolk'k'aamabaa gidenna; unttunttu wurssetsaan koshshiyaawaa gidooppe, taani daaburanchcha barenttu oosuwaan malaa akkana. 16 Taani gidiyaawaa erissiyaawan c'eeek'ettana. 31 Med'inaw laa"entsuwaakkha gay; taana ooninne eeyaa giide anjetteedda S'oossay, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa k'oppoppo; shin hintte taana, I eeyaa gooppekka, Aawuu, taani worddotennawaa eree. (aiōn g165) 32 taani guutsaa c'eeek'ettanaadan, taana eeyaa Damask'k'o Katamaan Areasa giyya kaatiyaappe giite. 17 Taani hawaadan s'alaade c'eeek'ettaadde garssanna gadiyya mooddiyaawe, taana oytsanaw haasayiyyaawe, eeyatetsaa haasyayaappe attin, taana Damask'k'o Katamaa naagissee. 33 Shin Katamaa Goday azazina gidenna. 18 Daro Asay ha sa'aaban gimbbyiyya dirssaa maskkootiyaanna taana k'un"aan c'eeek'ettiyaawee diraw, taanikka c'eeek'ettana. 19 Hintte duge wotsina, aappe kessa akkaad. aad'd'eenda eranchcha gidiyya diraw, eeyaa asaawaa nashechchan danddayiita. 20 Ayaw gooppe, ooninne hinttena ayileyooppe, woy hinttewaa mooppe, woy hinttewaa bonk'k'ooppe, hintte bolla otorettooppe,

12 C'eeek'ettiyaawe taw ayinne go"ennawaa gidooppekka, taani c'eeek'ettanaw bessee. Shin taani sas'aabaanne Godaappe k'onc'c'eeddawaa haasayana. 2 Tammanne oyddu laytsaappe kase,

heezzentso saluwaan pude beedda itti bitaniya, barenttu aawoonne aattiw minjikkino. 15 Taani Kristoosa ammaniyaa, taani eray; he bitani bare hintte shemppoo taw de'yaawaa taananna gatsaade asatetsaan beedee woy sas'aan beeddentto, taani nashechchaan immana; yaatina, taani hinttena loytsa erikke; S'oossay eree. 3 He bitaniya, heezzentso siik'iyya diraw, hintte taana laafaa siik'iitee? 16 saluwaan pude beeddawaa, eray; I bare asatetsaan Gidooppekka, taani hinttena waayissabeykke; shin beeddenttonne woy sas'aan beeddentto, taani erikke; hintte taana, «Neneen nuuna c'immaade makkalaan S'oossay eree. 4 Hewan he bitani Asay haasayanaw oyk'k'aadda» yaaganita. 17 Taani haray atto, danddayennawaa, asaa ins's'arssaykka haasayanaw hinttekko kiitteedda itti asaa bagganakka hintteppe danddayennawaa siseedda. 5 Taani he bitaniyaaban go"ettaadditaa? 18 Tiito hinttekko baana mala, c'eek'ettana; shin taani daaburanchcha gidiyaawaa taani woossaad; k'ay ammanniya ishaakka aanana erissiyya diraw, ta huup'yaan c'eek'ettikke. 6 Taani yeddaad. Tiito hintteppe go"etteeddee? Nuuni nu c'eek'ettanaw koyyiyaawaa gidooppekka eeyaa oosuwaan itti k'ofaan ootsibeykoo? K'ay nu hanuukka gidiikke; ayaw gooppe, taani tumuwaa haasayay. ituwaa gidenneeyee? 19 Nuuni ubbaa wodekka hintte Shin Asay tawaa taanan be'yaawaappenne sintsaan nu huup'ew mootettiyaawaa hinttentto taappe sisiyaawaappe aatsiide k'oppenna mala malatii? Nuuni Kiristtoosan de'yaawanttudan, naagettay. 7 K'ay S'oossay taw daro k'ond'c'eedda S'oossaa sintsan ha'i gakkanaassikka haasayeetto. wolk'k'aama yewuwaappe denddeeddawaan Nu siik'atoo, nuuni ootsiyya ubbabaykka hinttena otorettenaadan digganaw taana c'addi oyk'k'iyya, maaddanaassa. 20 Ayaw gooppe, taani hinttekko Sees'aanaa kiitanchchay, taana metootsanawunne biyaa wode, ooni eri taani koyiyaawaa mala hintte taani otorettena mala, taana naaganaw taw gidenaan agganenttonne; k'ay taanikka hintte imetteedda. 8 Hewaa taappe shaakkana mala, koyiyaawaa mala gidenaan agganenttonne. K'ay taani Godaa heezzu gede woossaad. 9 Goday ooni eri hewan palumii, k'anaatii, hank'k'uu, yoray, taana, «Ta aad'd'o keekatetsay new gidanawaa; zigirssay, sarotetsaa digussay, otoruu, metuu ayaw gooppe, ta wolk'k'ay ne daaburan polettee» de'ennaan waayyii aggana; taana yashshee. 21 yaageedda; hewaa diraw, Kiristtoosa wolk'k'ay taanan Taani hinttekko laa'entsuwaa biyaa wode, ta de'ana mala, ta daaburan c'eek'ettanaw taani daro S'oossay hintte sintsan taana kawushshanttonne nashettay. 10 Taani Kiristtoosa diraw daaburiyaawaan, yayyay; taani nagaraa kase ootsiide, barenttu asaan borettiyaawan, waayettiyaawaan, ootseedda tunatetsaappe, woshummiyaawaappenne yedtersettiyaawaan, metootiyaawan nashettay; ayaw amuwaappe simmibeenna daro asatoo yekkenaan gooppe, taani daaburiya wode, he wode minnay. aggikke gaade yayyay.

11 Taani c'eek'etteeddaan eeyaad; shin hewaa hintte taana wolk'k'an oosisseedita; ayaw gooppe, hintte taana galatanaw bessee; taani ayaaninne erettennaan d'ayooppekka, Yesuusi kiitteedda d'ok'k'a geetetteedda ubbatuwaappe laafikke. 12 Taana Yesuusi kiitteeddae tuma gidiyaawaa erissiyya mallay, ooratsabaynne wolk'k'aama oosuu hintte giddon daro genc'c'an oosetteedda. 13 Taani ta huup'yaan hinttena waayissabeennawaappe attin, hara ammanniya asatuwaappe hintte ayaan laafiitee? Hayyanaa taani hinttena naak'k'eeddawaa taw atto giite. 14 Taani hinttekko baanaw giigoodeppe, hawe taw heezzentso wode; taani hinttena waayissikke. Taani hinttena koyyiyaawaappe attin, hintte miishshaa koyyikke; ayaw gooppe, aawuunne aata barenttu naanaw miishshaa minjjiyaawaappe attin, naanay

13 Hawe taw hinttekko yuussay heezzentso wode. Ay mootuukka laa'u woy heezzu markkay markkattina pirdettanaw koshshee. 2 Taani laa'entsuwaa hinttenanna gaketteedda wode, hinttena naagettite gaad; ha'ikka haakuuaan de'ooppekka, hinttena naagettite gay. Taani k'aykka hinttekko biyaa wode, nagaraa kase ootseeddawanttakka k'ay haratuwa ubbatuwaakkka murenan aggikke. 3 Ayaw gooppe, Kiristtoosi ta baggana haasayiyaawaa erissiyyaawaa hintte koyyiita. I hinttenanna haasayiyaawaa wode Aa wolk'k'aappe attin beettiyaawe Aa daaburaa gidenaa. 4 Ayaw gooppe, Kiristtoosi mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide, daaburan kak'etteedda; shin S'oossaa wolk'k'an pas'a de'ee. Ayaw gooppe, I daaburanchcha gideeddawaadan, nuunika daaburanchcha; shin hinttenanna haasayiyaawan

nuuni S'oossaa wolk'k'aan aanana de'ana. 5
Ammanuwaan hintte min de'intto ane hinttena
paac'c'ite; hinttena biddite. Kiristtoosi hinttenan
de'iyaawaa hintte erikkitee? Hewe d'ayooppe
paac'iyaa kunddeeddita guussa. 6 Nuuni paac'iyaa
kunddibeennawaa hintte eriyaawaa ammanay. 7
Hintte iitabaa mulekka ootsenna mala, nuuni S'oossaa
woosseetto. Nuuni paac'iyaa danddayiyaawantta
gidiide beettanaassa gidenna; shin nuuni paac'iyaa
danddayennawantta malatiide beettooppekka, lo"obaa
hintte ootsanaassa. 8 Ayaw gooppe, nuuni tumuwaa
s'alalaw ootsanaappe attin, tumuwaappe haraa ayinne
ootsanaw danddayokko; 9 nuuni daaburanchcha
shin hintte wolk'k'aama gidoode nashetteetto. Hintte
polo gidana mala nuuni S'oossaa woosseetto. 10
Taani hintteppe haakuwaan de'aadde s'aafeeddawe
hewaa diraassa; taani hinttekko biyaa wode, Goday
taw immeedda maattaani zemppaade, hinttena
metootsanaw taana waayyii koshshana. He maatay
taani hinttena kees's'anaw taw imetteeddawaappe
attin, hinttena kolanax imettibeenna. 11 Wursetsaan
taanaadan S'oossaa kaalliyaaawanttoo, saro de'ite; bali
baynnaan de'ite; ta zoriyaa sisite; itti wozana gidiide
de'ite; sarotetsaan de'ite. Siik'uwaanne sarotetsaa
S'oossay, hinttenanna ittippe de'ana. 12 Ittuu
ittuwaanna geeshsha yeretaa yerettiidde sarotettite.
13 S'oossaa asaa ubbatuu hinttena saro saro giino.
14 Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay,
S'oossaa siik'uu, Geeshsha Ayaanaa ittippetetsay
hinttenanna ubbaanna gido. Amen".i.

Galaatiyaa

1 Taani P'awuloosi, Yesuusi Kiristtoosinne k'ay hayk'uwaappe Aa dentseeedda S'oossay Aawuu kiitteeeddawaappe attin, asaappe woy asaa baggana kiitteteeddaawaa gidikke. 2 Ha taaninne taananna de'iyyaa ammaniyyaa ishatuu ubbay, Galaatiyaa gadiyaan de'iyyaa ammaniyyaa asaa ubbwat sarotaa kiitteetto. 3 S'oossay nu Aawunne nu Goday Yesuusi Kiristtoosi hinttenttoo aad'do keekatetsaan sarotetsaa immo. 4 Nu S'oossaa, nu Aawuwaa sheniyaan Kiristtoosi ha iita oosuu oo settiyyaa wodiyaappe nuuna ashshana mala, nu nagaraa diraw, bare huup'iyyaa immeedda. (aiōn g165) 5 S'oossaw med'ippe med'inaa gakkanaw bonchchu gido. Amen".i. (aiōn g165) 6 Kiristtoosa aad'do keekatetsaan hinttentta s'eeseedda S'oossaa aggiide, hara wonggalaakko, hintte elleelliide, wooti simmeedditto taw ooratsabaa gideedda. 7 Hinttentta bul"akkiyawantunne Kiristtoosa mishiraachchuwa k'aalaa geellayanaw koyyiyyaa amareeda asatuu de'iinoppe attin, tumuppe hara mishiraachchuwa k'aalay baawa. 8 Shin haray atto nuuna gidina, woy saluwaappe kiitanchchaa gidina, nuuni hinttenttoo kase odeedda mishiraachchuwa k'aalaappe dummatiyaawaa hinttenttoo odiyawaa gidooppe, I med'inaw shek'etteeddaawaa gido. 9 Kase nuuni geeddawaadan, ha"ikka laa'entsuwaan taani oday; hintte akkeedda mishiraachchuwa k'aalaappe dummatiyaawaa ooninne hinttenttoo odooppe, he uray med'inaw shek'etteeddaawaa gido. 10 Hawe taana asaappe sabaa koyyiyaawaa malatissii? Malatissenna! Taani S'oossay lo'a giyaawaa koyyay. Woy taani asaa nashechchanaw koyyaytaa? Taani ha"ikka asaa nashechchanaw koyyiyaawaa gidooppe, Kiristtoosa ayile gidikke. 11 Ta ishatoo, taani hinttenttoo odeedda mishiraachchuwa k'aalay asaappe gidennawaa hinttenttoo oday. 12 Ayaw gooppe, taw Yesuusi Kiristtoosi k'onc'c'isseeddappet attin, taani mishiraachchuwa k'aalaa asaappe Kase taani Ayihuda ammanuwaan de'iyyaa wode, waanaade de'aadditanto, hintte siseeddit; taani Kiristtoosa ammaniyaawantta k'aretay baynnaan yedersaaddin d'ayissanaw baas'etaaddi. 14 Ta wode de'eedda asatuwaappe c'oratuwaa Ayihuda ammanuwa higgiyyaa naaguwaan aad'day; nu aawotuwaa wogaa ooppenne aad'd'aade siik'aaddi.

15 Shin S'oossay bare aad'd'o keekatetsaan, taani biro ta daayi uluwaan de'ishshin, barew ootsanaw taana s'eeseedda; aabaa odiyya mishiraachchuwa k'aalaa Ayihuda gidenna asaw taani odana mala, S'oossay bare Na'aa taw k'onc'c'issanaw koyyeedda wode, zorettanaw ookkonne babeykke. 17 Woy taappe kase Yesuusi kiitteeeddawantunna gakettanaw Yerusalame babeykke; shin taani ellekka Arabiyaa geetettiyya gadiyyaa baad. Hewaappe Damask'k'o giyya katamaa simmaaddi. 18 Heezzu laytsaappe guyyiyaan, P'es'iroosanna gakettanaw Yerusalame baade, aanana tammanne ichcheshu gallassaa uttaad. 19 Shin Yesuusi kiitteeeddawantuppe Godaa ishaa Yaak'oobappe attin, haratuwaan gakettabeykki. 20 Taani hinttenttoo s'aafiyawaan worii baawa; taani hinttenttoo wordduwaa odennawaa S'oossay markka! 21 Hewaappe guyyiyaan, Sooriyya geetettiyya gadiyaanne Kilk'k'iyya geetettiyya gadiyyaa baad. 22 Yihudaan de'iyyaa Kiristtoosan ammaniyaawanttu taananna eretaa gidikkino. 23 Shin hara asay, «Nuuna yederssi yuuyiyaa bitanii hawaappe kase I d'ayissanaw koyyiyyaa ammanuwaabaa ha'i odee» giyaawaa untunttu 24 sisiide tabaan S'oossaa galateeddin.

2 Hewaappe simmaade taani tammanne oyddu laytsaappe guyyiyaan, Barinabaasanna laa'entsuwaan Yerusalame baadde, Tiitakktaananna akkaade baad. 2 S'oossay taw sas'aan k'onc'c'isseedda diraw baade taani ha'i ootsiyaa oosuu woy kase ootseeddawe mela attena mala, Kiristtoosan ammaniyaawantta kaaletsiyaawantta dumma shiishshaade, Ayihuda gidenna asaw taani odiyya mishiraachchuwa k'aalay ay malentto untunttoo odaaddi. 3 Shin haray atto taananna de'iyyaa Tiita I Giriike gadiyyaa asaa gidishin, k'as's'aretto giide godetibeykki. 4 Gidooppennekka, wordduwaan nuw ishatuwaan malati yiide, nuunanna walaketteedda c'ora asatuu Aa k'as's'aranaw akkabeykke; Asay taana tamaarissibeenna. 13 koyyeeddino. He asatuu Kiristtoosa Yesusan nuw de'iyyaa nuuni koyyeeddawaan hanana danddayiyaa la"atetsaa wochchiide d'iishanaw, wuu'ettiidi nu giddo geliide nuuna ayile ootsanaw koyyeeddino. 5 Shin mishiraachchuwa k'aalaa tumatsetsay hinttentunna min de'ana mala, nuuni haray atto

guutsa wodiyaakkka untuntutto moodettibeykko. 6 ammannide S'oossaa sintsan s'illanaappe attin, Shin kaappatuwaa malatiyaawantu taw ayinne Muse higgiyaa naaguwaan s'ilennawaa ereeddo; ooratsa k'ofaa immibeykkino; hawaa ayaw gaytaa ashuwaa mayyeedda Asay ubbay Muse higgiyaa gooppe, hawaappe kase untunttu oona gidinakka naaguwaan s'illenna diraw, nuuni nu huup'ewukka taana metiyaabaa gidenna; S'oossay asaa som"yaaa Muse higgiyaa naaguwaan gidennaan, Kiristtoosan s'eelliide pirddenna. 7 Shin guyyeppe S'oossay ammannide s'illana mala, Kiristtoosi Yesuusaa P'es'iroosaw, Ayihudatoo mishiraachchuwa k'aalaa ammaneeddo. 17 Shin nuw Kiristtoosan de'iyyaa odiyyaa hadaraa immeeddawaadan, tawukka Ayihuda ittippetetsaan s'illanaw koyyiyaawantta gidiide, nu gidenna asaw mishiraachchuwa k'aalaa odiyyaa huup'ew nagaranchcha gidiide beettooppe, yaatina hadaraa immeeddawaa untunttu be'eeddino. 8 Kiristtoosi nagaraa tamaarissiyaawe? Hewe mulekka Ayaw gooppe, P'es'iroosi Ayihudatoo Yesuusi worddo! 18 Ayaw gooppe, itti kaallakka agga kiitteeddawaa gideeddawaadan, taanikka S'oossaa diggeeddawaa taani laa'entsuuwa ootsiyaawaa wolk'kaan Ayihuda gidenna asaw Yesuusi gidooppe, taani ta huup'ew higgiyaa mentsiyaawaa kiitteeddawaa gidaaddi. 9 K'ay kaaletsiyaawantta gidiyaawaa erissay. 19 Taani Kiristtoosaw pas'a malatiide beettiyaawantu, Yaak'oobi, P'es'iroossin de'ana mala, higgiyaa baggana higgew hayk'k'aadi. Yohaannisi, taw imetteeddaaad d'o keekatetsaa 20 Taani Kiristtoosanna Aa mask'k'aliyaa bolla eriide, taananne Barnaabaasa nu kushiyaa oyk'k'iide misimaariyan d'ishettaade kak'k'etaad; simmi, ha'i saroteeddino. Taaninne Barnaabaasi Ayihuda pas'a de'iyyaawe taana gidiikke. Shin Kiristtoosi gidenna asaa giddon ootsanaadan, k'ay untunttu ta giddon de'ee; taani ha'i de'iyyaa de'u, taana Ayihudatuwaan giddon ootsanaadan k'achchiide siik'iide, ta diraw, bare huup'iyaa immeedda S'oossaa denddeeddo. 10 Unttuntu nuuna kaseppetka Na'aan de'iyyaa ammanuwaana. 21 Taani S'oossaa taani ootsanaw k'oppaadde de'iyyaa hiyyesatuwaan aad'do keekatetsaa is's'ikke; Asay higgiyaa baggana maaddanawaa s'alalaa k'ofisseeddino. 11 Shin s'illotetsaa demmiyaawaa gidooppe, Kiristtoosi c'oo P'es'iroosi Ans's'ookiyyaa giyaa katamaa yeedda mela hayk'k'eedda guussaa.

wode, I bayizzeedda diraw, k'onc'c'yaan taani Aa, «Neeni bayizzanchchaa» yaagaad. 12 Ayaw gooppe, Yaak'ooba matappe kiitetteedda amareeda Asay yaanaappe kase Ayihuda gidenna asatuwaana k'umaa mee; shin untunttu yeeddawaappe guyyiyaan, Ayihuda gidennawantu ammaniyawantta gidanaw k'as's'arettanaw koshshee giyaawanttoo yayyeedda diraw, miyaawaa essiide, Ayihuda gidennawanttuppe shaaketteedda. 13 K'ay yekko ammaneedda Ayihudatuu P'es'iroosanna yashshaa doommeeddino; haray atto Barnaabaasakiuntuntunna yashshanchcha gideedda. 14 Shin untunttu mishiraachchuwa k'aalaa tumatetsaadan, suure hamettenawaa be'aade, P'es'iroosa he ubbaa asaa sintsan, «Neeni S'oossaa asaa Ayihuda gidaadde, untunttuudan gidennaan S'oossaa asaa gidenna Ayihuda gidennawanttudan de'aa; shin yaatina, wootaade Ayihuda gidennawantta, «Ayihudatuwaadan de'ite» gaade gidday?» yaagaad. 15 Nuuni yeletaan Ayihuda; «Nagaranchcha gideedda Ayihuda gidenna asatuwa» gidokko. 16 Hewaa gidooppekka, Asay Yesuusi Kiristtoosa

3 Akekay baynna Galaatiyyaa asatoo, taani hinttena Kiristtoosi mask'k'aliyaa bollan misimaariyan d'ishtetiide kak'etteeddaa k'onc'c'issaade tamaarissaad. Yaatina, tumoo hintte eeno geena mala, hinttentta biteeddawe oonee? 2 Ane taw ha itti yewuwaa s'alalaa odite: S'oossaa Ayaanaa, higgiyaa naagiide akkeedditee woy ammanuwaan sisiiide akkeedditee? 3 Hinttenttu hewaa keena eeyee? S'oossaa Ayaanaan de'uwa doomiide, ha'i hintte wolk'kaan poliitee? 4 Hinttenttu daaburaa ubbaw ayinne maaduu baawee? Tuma maaduu de'ee. 5 Yaatina, S'oossay hinttenttoo Geeshsha Ayaanaa immiyaawenne hintte giddon malaataa ootsiyaawee, Muse higgiyaa hintte ootseedda dirassee? Woy mishiraachchuwa k'aalaa sisiide, hintte ammaneedda dirassee? 6 Hawaadankka, Abraahaamo S'oossaa ammaneedda diraw, S'oossay Aa s'illuwaadan s'eelleedda. 7 Hewaa diraw, ammaniyawanttu Abraahaame zare gidiyaawaa erite. 8 S'oossay Ayihuda gidenna asaa ammanuwaan s'ilissanawaa S'oossaa Mas'aafay kaseti be'iide, «Ha alamiyan de'iyyaa Asay ubbay neenan anjettana»

yaagiide, mishiraachchuwaan k'aalaa Abraahaamoo bessanaw S'oossay immana giide haasayeedda kasetiide odedda. 9 Hewaa diraw, Abraahaamo Abraahaame zarii yaana gakkanaw gujetteedda; ammaniide anijetteeddawaadan, ammanniyaawantu kiitanchchaa baggana Muse gaannatiyawaan aawaadakka anijettana. 10 Higgiya oosuwaan imetteedda. 20 Gaannay itti uraa s'alalaassa gidenna; ammanettiide de'iyaawantu ubbay shek'aa giddon shin S'oossay ituwa. 21 Yaatina, S'oossay sintsappe de'iino; ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Higgiya immana giide haasayeeddawaa, itti higgii, «Hanenna» mas'aafan s'aafetteedda ubbabaaan de'ennawenne yaagii? A'a! Hewaa geena. Ayaw gooppe, higgii polennawe ooninne shek'etteeddawaa» yaagee. 11 asaw de'uwa immanaw danddayiyaabaa gidooppe, S'oossaa Mas'aafay, «S'oossaa sintsaan s'illatu s'illetsaykka tumu higgiya azazettiyaawaappe aan ammanettiide de'uwaan de'an» giya diraw, beetee giyaawaa. 22 Shin Yesuusi Kiristtoosa ooninne S'oossaa sintsan higgiya naagiyaawaan ammanina, S'oossay sintsappe immana giide s'illenawere etteeddawaa. 12 Higgii ammanuwaan k'aalaa geleedda la"atetsay, ammanniyaawanttoo baasetti ek'k'ibeenna; shin S'oossaa Mas'aafay, imettana mala, Asay ubbay nagaraw moodettiide «Higgi giyaawaa poliyaawe aan de'uwaan de'an» de'iyaawaa, S'oossaa Mas'aafay odee. 23 Shin yaagee. 13 S'oossaa Mas'aafan, «Mitsaa bolla kase ha ammanuu yaanaw, sintsappe k'onc'c'an kak'etti hayk'k'iyaa ooninne shek'etteeddawaa» ammanoo higgii nuuna k'ashetteedda asaadan gorddi geeteti s'aafetteedda diraw, Kiristtoosi nu diraw wotseenda. 24 Hewaa diraw, nuuni ammanuwaan shek'etteeddawaa gidiide, nuuna higgiya shek'apple s'illana mala, Kiristtoosi yaana gakkanaw higgii wozu akkeedda. 14 Kiristtoosi hewaa ayaw ootseedee nuuna naagiyaawaa gideedda. 25 Shin ha'i simmi gooppe, S'oossay immana gooppe, Geeshsha ammanuu yeedda diraw, higgii hawaapple sintsaw Ayanaa nuuni ammanuwaan akkanaaddaaninne nuuna naagiyaawaa gidenna. 26 Hinttenttu ubbay Abraahaame anjiuu bare baggana Ayihuda gidenna ammanuwaan baggana Kiristtoosa Yesuusan ituwa asaa gakkana mala giide ootseedda. 15 Taanaadan gideedda S'oossaa naanaa. 27 Ayaw gooppe, hintte ammanniyaawanttoo, taani Asay giyaawaadan Kiristtoosanna ituwa gidana mala s'ammak'etteedda hinttenttoo gay; haray atto laa"u asatuu itti yewuwa ubbatuu Kiristtoosa mayyeedda. 28 Hewaa diraw, haasayiide, c'aak'uwaa wotseeddawaappe hini Ayihuda asaa giddoninne Giriike asaa giddon baggan, ooninne he c'aak'uwaa billanaw woy dummatetsay baawa; ayiliya woy womaannuwa harabaa he c'aak'uwaa bolla gujianaw danddayenna. giddon dummatetsay baawa; attumawaa woy mac'c'a 16 Abraahaamonne Aa zarii S'oossay sintsappe asaa giddon dummatetsay baawa. Ayaw gooppe, immana giide haasayeeddawaa siseeddino. S'oossaa hinttenttu ubbaykka Kiristtoosa Yesuusan itti asaa. 29 Mas'aafay c'ora asaw haasayiawaadan, «Ne Hinttenttu Kiristtoosawaa gidooppe, simmi hinttentu zeretsatoo» geena; waagii gooppe, «Ne zarew» Abraahaame zare; k'ay S'oossay sintsappe immana yaagee. Hewenne, itti asaa s'alala gee; ikka giide k'aalaa geleeddawaa laattiyaawantta.

Kiristtoosa. 17 Taani giyaawe hawaa; S'oossay Abraahaamoo c'aak'k'iide, ha c'aak'uwaa taani naagana yaageedda. Oyddu s'eetanne hattamu laytsaappe guyyyaan yeedda Muse higgii S'oossay wotseenda ha c'aak'uwaa d'ayissanawunne sintsappe immana giide haasayeeddawaa digganaw danddayenna. 18 Ayaw gooppe, S'oossay immiyaa laatay higgiyan beettiyaawaa gidooppe, yaatina S'oossay sintsappe immana giide, k'aalaa geleeddawaana gidenna giyaawaa; shin S'oossay immana giide k'aalaa geleeddawaan laataa Abraahaamoo immeedda. 19 Yaatina, higgii ayaw de'i? Higgii bayizzo oosuwaan gidiyaabay ayentto

4 Shin akekite; bare aabbuwa laattiya na'a na'atetsaan de'iide, de'iyaawaa ubbaw godaa gidooppekka, ayilatuwaappe aw dummatiyaasay baawa. 2 Shin bare aabbu geedda wodii wurana gakkanaw, Aa hadaraa akkeedawantu kushyaaninne Aa miishshaa naagiyaawantu kushyan de'ee. 3 Hawaadan nuunikka k'ay na'atetsaan de'iya wode, ha alamiyaa moodiyaa ayyaanatoo ayileeteddo. 4 Shin yaanaw bessiyyaa wodii gakkeedda wode, S'oossay mac'c'awunippe yelettowaa, Muse higge moodettiya asaa garssan yeletteedda, bare Na'aa kiitteedda. 5 Ayaw kiitteeddee gooppe, higgi moodettiide de'iyaawantta wozanawunne

nuuna bare naanaa ootsanaw kiitteedda. 6 S'oossay higgii giyaawaa sisikkitee? Ane taw odite. 22
 hintte Aa naanaa gidiyaa diraw, «Abbabboo, ta Ayaw gooppe, S'oossa Mas'aafay, «Abraahaamoo
 Aabboo» giide waassiyaa bare Na'aa Ayaanaa, nu danggaas'irattipenne godattippe yeletteedda laa"u
 wozanaa giddo kiitteedda. 7 Hewaa diraw, hawaappe naanay de'iino» yaagee. 23 Shin danggaas'iratti
 sintsaw neeni S'oossa na'aa gidiyaawaappe attin, na'ay Asay na'aa yeliyaa maaraadankka yeletteedda;
 ayile gidakka; k'ay neeni Aa na'aa gidooppe, k'ay godatti na'ay, S'oossay sintsappe immana giide
 Kiristtoosa baggana S'oossay k'alala geleeddabaa k'alala geleeddawaan yeletteedda. 24 Ha laa"u
 laattiyaawaa. 8 Shin hintte hawaappe kase S'oossa mac'c'awantu laa"u c'aak'oo gidiyaa leemiso.
 erennaan de'iidde, tuma gidenna s'oossatoo ayile Unttuntuppe ittinna, Musew higgii imetteedda
 gidiide eeno geeddi. 9 Shin ha'i S'oossa Siinaa Deriyaappe c'aak'uu yeeddawunna, bare
 eriide, ubbaakka S'oossa erettiide, laafanne naanaa ayiletetsaw yelaaddu; izakka Aggaaro.
 k'ay kad'etteedda ha ayyaanatuwaakko waaniide 25 Ha Aggaara Arabiyyaa geetettiiyaa gadiyaan
 simmiitee? Shiretti simmi, ayile gidiide, laa'entsuwaa de'iyyaa Siinaa Deriyaan leemisettaw; k'aykka ha'i
 unttunttoo eeno gaanaw koyyiitee? 10 Dummateedda de'iyyaa Yerusaalamen leemisettaw; ayaw gooppe,
 gallassattuwa, agenatuwa, wodetuwaan Yerusaalamet katumay bare giddon de'iyyaa asaa
 laytsatuwa hintte loytsi naaguwaan ayileteedda. ubbaanna Muse higgiyyaa ayiletetsaan de'ee. 26
 11 Taana hinttebay yashshee; taani hinttenttoo Shin saluwaan de'iyyaa Yerusaalamet ayiletetsaan
 c'oo gaade mela daaburaadditaashsha? 12 de'ukku; iza nuw aatto gideedda Saaro. 27 Ayaw
 Taanaadan ammanniyaawanttoo, taani hinttenttuudan gooppe, S'oossa Mas'aafay, «Hannee, yelabeenna
 haneedda diraw, «Hinttenttukka taanaadan hanite» mantsattee, nashetta; yeluwa oytsay oyk'ki
 gaade, hinttentta woossay; hintte taana ayinne erennawunnee, ne kooshshaa d'ok'k'u ootsaade ilila!
 naak'k'ibeykkita. 13 Taani koyro hinttenttoo Ayaw gooppe, bare asinaana de'iyyaa mac'c'awunippe,
 mishiraachchuwaa k'alala odeeddawe taana barekka de'iyyaa mac'c'awuniw c'ora naanay de'ana»
 hargissishshiina gidiyaawaa hintte eriita. 14 yaagee. 28 Taanaadan ammanniyaawanttoo, nuunikka
 Taw pas'atetsay d'ayiide, hinttenttoo paac'e Saari na'aa Yisaak'aadan, S'oossay sintsappe
 gidinakka, taana kad'ibeykkita; shenetikkabeykkita. immana giide k'alala geleedda naanaa. 29 Shin he
 Hewaa diraa ubbaa taana S'oossa kiiitanchchaa wode asaa maaraadan yeletteeddae, S'oossa
 mokkiyaawaan mokkeedda. 15 Yaatina, hekko diggowaan, ha'ikka hewaa mala. 30 Shin S'oossa
 hintte nashettiyaawe beettena! Taana gidooppe, Mas'aafay waagi? «Danggaas'iratti na'ay godatti
 hinttenttoo danddayettiyaabaa gidina, taw hintte na'aanna ittippe laattenna diraw, danggaas'iratto izi
 hinttenttu ayifiya wooc'i imminntonne is's'ennawaa na'aanna ittippe kessa yedda» yaagee. 31 Hewaa
 markkattay. 16 Yaatina taani hinttenttoo tumuwaan diraw, taanaadan ammanniyaawanttoo, nuuni godatti
 odiyya diraw, hintte morkke gidaytaa? 17 Hara asatuu naanaa gidiyaawaappe attin, danggaas'iratti naanaa
 hinttenttoo k'arettiyaawaa malatiino; shin untuntu gidokko.

K'ofay lo'enner; ayaw gooppe, hintte unttunttoo
 k'arettana mala, taappe hinttentta shaakkanaw
 koyyiino. 18 Shin taani hintte matan de'iyyaa wode
 s'alalaan gidenraan, ubbaa wodekka lo'obaan
 hintte koyettiyaawantta gidooppe lo'a. 19 Ta siik'oo
 naatoo, Kiristtoosa med'etay hinttenttu beettana
 gakkanaw, mac'c'awuno oytsay sakkiyaa keenaa,
 taani hintte diraw sakettay. 20 Shin taani hinttenttoo
 hirrgiyya diraw, ha'i hintte mata baade hinttentunna
 doonaan haasayantto, darii dosay. 21 Muse
 higgiyan moodettiide de'anaw koyyiyaawanttoo,

5 Nuuni ayiletetsay baynnaan, de'ana mala,
 Kiristtoosi nuuna ayiletetsaappe kesseeda; simmi
 minniide ek'k'ite; laa'entsuwaa ayiletetsaa morgge
 mitsaan waas'ettoppite. 2 Sisite, taani P'awuloosi,
 hinttentta yaagay; hintte k'as's'arettiyaawaa gidooppe,
 Kiristtoosi hinttentta ayinne maaddenna. 3
 K'as's'arettiyaawaa ubbatuu higgii giyaawaa ubbaa
 poliide naaganaw bessiyaawaa guijaade k'ofetsay.
 4 Higgiyyaa naagiide s'llanaw koyyiyaawanttoo,
 Kiristtoosapape shaakketeedda; S'oossa aad'd'o
 keekatetsaappekka kunddeedda. 5 Nuuna gidooppe,

nuuni S'oossaay Ayaanaa baggana ammanuaan hawantta malatiyaawantta. Kasekka taani hinttenttoo s'illanaw nashechchaan naageetto. 6 Ayaw odeddawaadan, hawantta malatiyaawantta gooppe, nuuni Kiristtoosi Yesuusanna ittippe ootsiyaawanttoo S'oossaay kawutetsaan gelyaasay de'ooppe, siik'uwaan ootsiyya ammanuaapape baawa. 22 Shin Geeshsha Ayaanaa ayfii, attin, k'as's'arettinakka, k'as's'arettenaan agginakka siik'uwa, nashechcha, sarotetsaa, danddayaa, nuuna ayinne maaddenna. 7 Kase lo'o wos's'iita; shin keekatetsaa, lo'otetsaa, ammanettiyaawaa, 23 tumatetsaw hintte eeno geena mala, oonee hinttentta ashikketetsaa, bare huup'iyaa naagiyaawaa. diggeeddawe? 8 Ha c'imuu hinttentta s'eeseedda Hewantta malatiyaawantta diggiyaa higgii baawa. S'oossaapape yibeenna. 9 Asay giyaawaadan, 24 Kiristtoosa Yesuusabaa gidiyaawantu barenttu guutsa irshshuu munak'aa ubbaa dentsee. 10 asatetsaa Aa iita k'ofaannanne Aa amuwaanna Hinttenttu harabaa k'oppennawaa taani S'oossaay ittippe mask'k'aliyya bollan misimaariyan d'ishiide ammanettay; shin hinttentta metiyyaa uray oona kak'k'eeddino. 25 Nuw Geeshsha Ayaanay de'uwa gidooppenne, S'oossaapape bare pirdaa akkanawaa. immowaapape guyyiyaan, nuuna k'ay I kaletso. 26 Ane 11 Shin taanaadan ammaniyaawanttoo, taani hawaa otorettiyaawaa, woy ituu ituwa hank'k'etsiyaawaa, gakkanaw k'as's'aray koshshiyaawaa odiyaawaa woy ituu ituwa k'anaatiyaawaa aggyotte. gidooppe, taana ayaw yederssiinoo? Hewe tuma gidooppe, taani Kiristtoosa mask'k'aliyyaabaa tamaarissina ayinne metiyyabay baawa. 12 Hinttentta metootsiyaawantu barentta barenttookka goyererikkinooshsha! 13 Hinttentta gidooppe, taanaadan ammaniyaawanttoo, ayiletetsaappe kesanaw s'eestetteedda. Gidooppennekka ayiletetsaappe hintte keseeddawaan, hintte asatetsaa amuu hinttentta mooddoppo. Hewaa diraa siik'uwaan ituu ittoo moodettite. 14 Ayaw gooppe, higgii ubbay itti haasayan k'ashetteedda; ikka, «Ne shooruwaa ne huup'iyaaan siik'a» yaagiyaawaa. 15 Shin hintte ituu ituwaanna sa'ettiyaawaanne meetettiyaawaa gidooppe, hintte hintte giddon wureenna mala naagettite. 16 Shin sisite; S'oossaay Ayaanay hinttentta kaaletsiyaawaa gidooppe, hintte ashuwaa amuwaan mulekka polikkita. 17 Ayaw gooppe, nu ashuu amottiyaawaa Geeshsha Ayaanay is's'ee; k'ay Geeshsha Ayaanay amottiyaawaa nu ashuu is's'ee; hawanttu ituu ituwaanna is'ettiino. Hewaa diraw, hintte dosiyaawaa ootsanaw danddaykkita. 18 Shin S'oossaay Ayaanay hinttentta kaaletsiyaawaa gidooppe, Muse higgii hinttentta mooddenna. 19 Ashuwaa oosuu eretteeddawaa; ikka ayee gooppe, woshummiyaawaa, tunatetsaa, aad'd'eenda tunatetsaa oosuwa, 20 eek'aw goyinniyaawaa, bitiyaawaa, morkketetsaa, palumaa, k'anaatiyaawaa, hank'k'uwa, barena dosiyaawaa, walak'ettiyaawaa, ituu ituwaapape shaakettiyaawaa, 21 asaawaa amottiyaawaa, matsottiyaawaa, yetzanchcha gidiyaawaanne

6 Taanaadan ammaniyaawanttoo, hinttenan Geeshsha Ayaanay de'iyaawantu itti uray ay bayizzuwaa ootsiide, beettooppekka, ashikketetsaa ayaanay Aa suurissite; k'ay hintte paac'ettenna mala, hintte huup'iyaa naagite. 2 Ituu ituwa tookkuwa tookkite; hewaa ootsiyaawaan Kiristtoosa higgew azazettiita. 3 Ayaw gooppe, itti uray ayinne hanennaan de'iidde, ittibaa I haneeddawaa aw malatooppe, bare huup'iyaa c'immee. 4 Shin Asay ubbay huup'iyaaan huup'iyaaan bare oosuwa paac'c'o; hewaaapape guyyiyaan, hara asaawaana likkennaan, bare huup'e oosuwa s'alalaan ammanettiyaawaa demmana. 5 Ayaw gooppe, Asay ubbay huup'iyaaan huup'iyaaan barepape naagettiyaawaa ootsana bessee. 6 Shin S'oossaay k'aalaa tamaariyaawe barew de'iya lo'obaa ubbaa barena tamaarissiyaawaanna shaakko. 7 Hinttentta hintterekka c'immoppite. Ooninne S'oossaay bolla k'ilic'anaw danddayenna; ayaw gooppe, Asay bare zeriyaawaa zaaretsiide k'oy'c'ana. 8 Bare ashuwaa amuwaan zeriyaawaa gidooppe, ashuwaa amuwaapape hayk'uwa k'oy'c'ana. Shin S'oossaay Ayaanay zeriyaawaa gidooppe, S'oossaay Ayaanaapape med'inaa de'uwa k'oy'c'ana. (aiōnios g166) 9 Ane lo'o oosuwa ootsanaw minnoytte. Ayaw gooppe, nuuni min ootsooppe, k'oyc'iyaa wodii sintsapape yaanawaa. 10 Hewaa gidooppe ha ootsanaw nuuni danddayiyaawaan, asaa ubbaa lo'obaa ootsoytle; shin ubbaapape aatsiide, nuunanna ammanuaan de'iyaawanttoo lo'obaa ootsoytle. 11 Taani ta kushiyen, ay mala wolk'k'aama pidolatuwaan, hawaa hinttenttoo s'aafaadditanto be'ite. 12 Asaa

sintsan lo"iide beettanaw koyyiya ubbatuu, hintte k'as's'arettana mala koyyiino; shin hewaa untuntu ootsiyaawe barenttoo Kiristtoosa mask'k'aliyaa diraw yederssettenaan attana s'alalaassa. **13** Ayaw gooppe, untuntu hintte k'as's'aretteeddawaan c'eek'ettanaw hinttentta k'as's'arettino giinoppe attin, haray atto k'as's'aretteeddawanttukka barenttu huup'ew Muse higgiyaa naagikkino. **14** Shin alamii taw kak'ettina, taanikka alamew kak'etteedda Yesuusi Kiristtoosa mask'k'aliyaappe attin, taani c'eek'ettiyaabay harabay taappe haakko. **15** Ayaw gooppe, Kiristtoosi Yesuusan oratsa med'etaa gidiyaawe maaddeeppe attin, k'as's'arettinakka k'as's'arettennaan agginakka ayinne maaddenna. **16** Ha wogaan hamettiya ubbatuwaa bollaninne S'oossaa asaa ubbaa bolla, sarotetsaynne maarotetsay gido. **17** Taani Yesuusaw maytteedda mallaa ta bollan tokkeeda diraw, hawaappe sintsaw itti asaykka taana metootsoppo. **18** Taanaadan ammaniyaawanttoo, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttentunna gido. Amen".i.

Efesoona

1 Taani S'oossaa sheniyaan Kiristtoosi Yesuusi kiitteedda P'awuloosi, Efesonan de'iyya S'oossaa naanaw k'ay Kiristtoosa Yesusuw ammanettiide de'iyaawanttoo ha dabddaabbiyaa s'aafay. 2 S'oossaa nu Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe aad'do keekatetsaynne sarotetsay hinttenttoo gido. 3 Ayaanaa anjuuwaa ubbaan Kiristtoosa baggana bolla saluwaan nuuna anjeedda S'oossaa, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa Aawuwa, nuuni galateetto. 4 Nuuni Aa sintsan geeshshatuwaanne pokkuu bayinnawantta gidana mala, S'oossay nuuna sa'ay med'eettanaappe kase, Kiristtoosa baggana bare siik'uwaan dooreedda. 5 S'oossay bare sheniyaan bare doseeddawaadan, Yesuusi Kiristtoosa baggana nuuna bare naanatuwaa ootsanaw kasetiide k'oppi wotseedda. 6 S'oossay bare siik'iyya Na'aa baggana nuw c'oo immeedda aad'do keekatetsaa bonchchuwaan diraw, nuuppe galataa akkanaw hewaa ootseenda. 7 Nuuni S'oossaa aad'do keekatetsaa daruwaadan, Kiristtoosa suutsan wozetteeddo; hewan S'oossay nu nagaraa atto geedda. 8 S'oossay bare aad'deedda eratetsaa ubbaaninnae bare wozanaa k'ofaa ubbaan bare aad'do keekatetsaa nuw darissiide immeedda. 9 Ayaw gooppe, S'oossay bare k'oppeeddawaan ootseedda; k'ay Kiristtoosa baggana polanaw k'oppi wotseedda S'uura yewuwaa nuuna erisseenda. 10 S'oossay wodiyaa wurssetsay gakkiiyaa wode polanaw k'oppeedda k'ofay Kiristtoosa waanna ootsiide, saluwaaninnae sa'aan de'iyya med'etaa ubbaa ittippe aan shiihshanawaa. 11 Ubbabay S'oossaa k'ofaaadaaninnae I geeddawaadan haneedda; S'oossay kasetiide k'oppi wotseeddawaadan, Kiristtoosa baggana nuuni aawantta gidanaadan, nuuna dooreedda. 12 Nuuni kasetiide, Kiristtoosa baggana akkana giide nashechchan naagiyaawantu, S'oossaa bonchchuwaan galateetto. 13 Hinttewukka k'ay hewaadan haneedda; tumu kiitaa, hinttenttoo atotetsaa aheedda mishiraachchuwaan k'aalaa, hintte siseedda wode Kiristtoosa ammaneeddita; S'oossay hinttenttoo immana geedda Geeshsha Ayaanaa baggana, hintte Aawaa gidiyaawaa erissiyya maatafaa hintte bolla wotseedda. 14 S'oossay bare asaw immana geeddawaa nuuni laattana gakkanaw, Geeshsha Ayaanaa waasetetsaa oyk'k'eeddo. Hewe k'ay Aa bonchchoo, galataa gidanawaa. 15 Hewaa diraw, Godaa Yesuusa hintte ammanniayaawaanne geeshshatuwaan ubbaa hintte siik'iyaawaa taani sisooddeppe doommaade, 16 hinttenttoo S'oossaa galatiyaawaa aggabeyikke; S'oossaa woossaade hinttewukka woossay. 17 K'ay Godaa Yesuusi Kiristtoosa S'oossay, bonchchuwaan Aawuu, S'oossaa hintte eranaadan, hinttena aad'deedda eranchcha ootsiyaa k'ay S'oossaa hinttenttoo K'onc'c'issiyyaa Geeshsha Ayaanaa hinttenttoo immaniaadan, taani woossay. 18 S'oossay hintte akkana giide, nashechchan naagi utteeddawoo hinttena s'eeseeddawaanne I bare asaw immana giyaa anjuu ay keenaa durentto hintte eranaadan, S'oossay hintte wozanaa dooyinya, Aa poo'uwaa hintte be'anaadan, taani S'oossaa woossay. 19 K'ay Aa ammanniyyaa nuunan Aa wolk'k'ay loytsi ootsee. Ha nuunan de'iyya wolk'k'aynne hayk'uwaappe Kiristtoosa dentsiide, saluwaan sa'aan S'oossapape ushechcha baggana utisseedda wolk'k'aama wolk'k'ay ittuwaa. 21 Kiristtoosi saluwaan suntsatuwaappe, godatetsay de'iyaawanttuppe, wolk'k'aamatuwaappenne godatuwaa ubbaappe bolla gidiide mooddee; I ha'i de'iyya yeletaa s'alalaan gidenanaan, sintsaappe yaana yeletaanika hara suntsatetsaa ubbaappe d'ok'k'ee. (aiōn g165) 22 S'oossay ubbabaaa Kiristtoosa gediyaappe garssan moodissiide, k'ay S'oossay I ubbabaaa ubbaappe bollanna Godaa gidanaadan, woosa gollew Aa immeedda. 23 Woosa gollii Kiristtoosa asatetsaa; woosa gollii Kiristtoosi ubba saan ubbabaaa kuntsiyyaa Aa poluwaa.

2 Hintte azazettenan is's'eedda dirawunne hintte nagaraa diraw, kase wodiyaan ayaana hayk'uwaahayk'k'eedda. 2 He wode hintte ha alamiyyaa yeletaa iita ogiyaa hametteedda; c'arkkuuwaagiddon de'iyya wolk'k'aama ayyaananuwaa kaappoo k'ay S'oossaw azazettena asaa ha'i mooddiyyaa ayaanaw azazetteedda. (aiōn g165) 3 Nuunikka k'ay ubbay he asaa mala; k'ay nuuni nu ashuwaa amuwaadan de'eedo; nu ashunne nu wozanay koyyeeddawaan ootseeddo. Nuunikka haratuwaadan, nu med'etaan S'oossaa hank'k'uwaan akkanaw de'eeto. 4 Shin S'oossaa maarotetsay dara gidiyya diraw, bare siik'uwaan daruwaadan, 5 Nuuni aw azazettenan is's'iide, haray atto ayaananaan

hayk'keeddawantta gidinakka, I Kiristtoosanna nuw ubbay, Ayihudatuukka Ayihuda gidennawanttukka, itti de'uwa immeedda. S'oossaad'a keekatetsan Geeshsha Ayyaanen Kiristtoosa baggana Aawuwaahintte atteeedda. 6 Nuuni Kiristtoosi Yesuusanna sintsashii'anaw danddayeetto. 19 Simmi hinttesaluwaanne sa'aanne mooddanaadan, S'oossay Ayihuda gidenna asatuu hawaappe sintsaw allaga nuuna aanana ittippe hayk'uwaappe dentseedda. woy imatsaa gidikkita; ha'i hinttenne geeshshatuu
7 I sintsappe yaana wodiyaan, nuw Kiristtoosi Yesuusande'iyyaa keekatetsan, ubbaappe aad'd'iyyaa bare aad'd'o keekatetsaa d'ok'k'atetsaa bessanaw hewaa ootseedda. (aión g165) 8 Ayaw gooppe, godaa s'ap'uwa minisiyya waanna shuchchay hintte S'oossaad'a keekatetsan, ammanuwaan Kiristtoosi Yesuusa. 21 golliyaa ubbaa ittippe shiishshi atteeedda; hawee S'oossaad'a imuwaappe attin, hintte oyk'k'iide, S'oossaad'a baggana Geeshsha, S'oossaad'a oosuwaanna gidenna. 9 Hintte daaburan beettibeenna Geeshsha golle gidana mala dichchee. 22 Hintte k'ay diraw, hintte c'ek'ettiyaabay ayaynne baawa. 10 Ayaw gooppe, nuuni S'oossaad'a med'etaa; I nuw kasetiide giigissi wotseedda lo'o oosuwaanuuni ootsanaadan, Kiristtoosi Yesuusa baggana nuuna med'deedda.
11 Hewaa diraw, hinttenoo zariyaan Ayihuda gidenna asatoo, barenttu asatetsaa bolla kushiyanoosetteeddawan, barena k'as's'aretteeddawannta giyaa Ayihudatuu, k'as's'arettiibeennawantta giide s'esesiyaawanttoo, hintte kase oonentto akekite.
12 He wode hintte Kiristtoosapape shaaketteeddita; imatsaa gidiide, Israa'eeliyaa asaappe haakkiide de'eeddita; S'oossay bare asaw immana giide c'aak'keedda c'aak'uwaappe ayinne demmibeykkita; ha sa'aa bolla hintte demmana giide, nashechchan naagi utteeddawaa demmennaanin k'ay S'oossay bayinnaan de'eeddita. 13 Shin hintte kase haakkiide de'iyaawanttu ha'i Kiristtoosa Yesuusanna de'iide, Kiristtoosa hayk'uwaan mataa shiik'eedda. 14 Ayaw gooppe, Kiristtoosi Ayihuda asaanne Ayihuda gidenna asaa ituwaa ootsiide, nuw sarotetsaa aheedda. Unttunttu laa'uwa shaakkiide, morkke ootsi wotseedda morkketetsaa godaa bare asatetsan kolieggeedda. 15 I bare huup'ew ha laa'u zaratuwaappe itti ooratsa asaa med'd'iide sarotetsaa wotsanaw, Ayihuda asatuwa higgiyaa Aa azazatuwaanne wogatuwaanna ittippe d'ayisseedda. 16 Kiristtoosimask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishettiide hayk'keedda bare hayk'uwaan morkketetsaa d'ayisseedda; k'ay mask'k'aliyaa baggana laa'u zaratuwaakkita asaa ootsi sigetsiide, S'oossaakkota aheedda. 17 Kiristtoosi yiide, S'oossaapape haakkiide de'iyyaa hinttenttoo Ayihuda gidennawanttoonne, Aa matan de'iyyaa Ayihudato ubbaw, mishiraachchuwaakkaa sarotetsaa oodeedda. 18 Ayaw gooppe, nuuni
3 Hewaa diraw, hinttenoo Ayihuda gidenna asatoo, taani P'awuloosi hintte diraw Kiristtoosi Yesuusa k'asho asaa gideeddawe, S'oossaad'a woossay. 2 S'oossay bare aad'd'o keekatetsan, taani hinttenamaaddanaadan, ha oosuwaawatimmeeddaawaa hintte loytsi siseedda. 3 S'oossay bare S'uura k'ofaa taw k'onc'c'issiide, taana erisseedda; taani hewaa k'antsaan s'aafaa. 4 K'ay taani s'aafeeddaawaa hintte nabbabiyyaawode, Kiristtoosa s'uuraa taani woota akeekaaddititonneranaw danddyiti. 5 Beni wode Asay he S'uura yewuwaasisisbeenna; shin S'oossay hewaa Yesuusi kitteedda S'oossaad'a naanatoonntimbbityaa odiyaawanttoo, Geeshsha Ayyaanen ha'i k'onc'c'isseeedda. 6 S'uura yewuu hawaa; Ayihuda gidenna Asay wonggalaa baggana, S'oossaad'a anjuwaa Ayihudatuwaana ittippe laattiino; untunttu itti asatetsan shaakettennaand'e'inno; k'ay Kiristtoosi Yesuusa baggana S'oossay immana geeddaawaa Ayihudatuwaana shaakkiino.
7 S'oossay bare oosuwaawatimmeedda aad'd'o keekatetsan taani ha wonggalaw k'ooma gidaaddi. 8 Taani geeshshatuwaawubbaw giddon laafiyawaa gidooppekka, Ayihuda gidenna asaw zaway bayinna Kiristtoosa duretetsaa mishiraachchuwaakkaa k'ala odiyaa ha kaac'aa S'oossay taw immeedda. 9 K'ay taani hewan S'oossaad'a S'uura k'ofaa asaa ubbaw k'onc'c'issaodana; ubbabaa med'd'eedda S'oossay bare S'uura yewuwaawatimmeedda beni wode gentsi wotseedda. S'oossay ha'i hewaa woosa golliyaa baggana saluwaa sa'aan de'iyyaa kaappatoonne godatetsay de'iyaawanttoo zaway bayinna bare aad'd'eedda eratetsaa

k'onc'c'issanaw ootseedda. (aiōn g165) 11 S'oossay Goday, ubbaa baggana ootsiyaawe, ubbaa giddon hewaa nu Godaa Kiristtoosi Yesuusa baggana de'iyaawe, itti S'oossay, ubbaa Aawuu de'ee. 12 Shin Kiristtoosi immeedda imuwaadan, nuuni I poleedda bare med'inaa k'ofaadan ootseedda. 7 Shin Kiristtoosi immeedda imuwaadan, nuuni (aiōn g165) 13 Nuuni Kiristtoosi Yesuusanna ittippe gidiide, Aa ammanniyya ammanuwaan ammanettiide, 8 Hewaa diraw, S'oossaa Mas'aafay, «I pude ayinne yayyenaan S'oossaa sintsa shiik'anaw d'ok'k'asaa keseedda wode, omoodetteedawantta danddayeetto. 13 Hewaa diraw, taani hinttewaan afeedda; asawukka imotaa immeedda» yaagee. 9 metootiyaawan hintte hirggenna mala, hinttena Yaatina, «Pude keseedda» giyaawe waagiyaawee? woossay; ayaw gooppe, taani hintte bonchchoo I koyiro duge wod'd'eenda; hewe sa'aw hirkki metootay. 14 Hewaa diraw, taani saluwaaninne wurssetsasaa wod'd'eenda giyaawaa. 10 Ha duge sa'aan de'iyya ammanniyya golliyya Asay ubbay aappe wod'd'eenda bare huup'ew Aa; he I ubbabaa yeedda S'oossaa sintsan gulbbatay. 16 S'oossay kumanaadan, saluwaat ubbaappe d'ok'k'yaasaa bare bonchchuwaan daruwaadan, bare Geeshsha pude keseedda. 11 Asaw imotaa immeedda Ayyaan, hinttenttoo hintte garssa asatetsan Aa; I ittuwaat ittuwaat Yesuusi kiitteedawantta, hintte minniyya wolk'k'aa immanaadaanin, k'ay haratuwaat timbbitya odiyaawantta, k'ay haratuwaat ammanuwaan baggana Kiristtoosi hintte wozanaa mishiraachchuwaat k'aalaa odiyaawantta, k'aykka bare golliyya med'd'anaadan, taani S'oossaa haratuwaat woosa golliyya kaaletsiyaawanttanne woossay; k'aykka hintte s'ap'uwaat yeddiide, tokettiide tamaarissiyaawantta ootsi suntseedda. 12 I hewaa siik'uwaan minnanaadan, S'oossaa woossay. 18 geeshshatuub ubbay ammanniyya asaa oosuwaa K'ay geeshshatuub ubbaanna Kiristtoosa siik'uu ootsanaadaninne Kiristtoosa bollan kees'ettanaadan ay keenaa aakento, adussentto, d'ok'k'enttonne giigissanaw ootseedda. 13 K'ay nuuni ubbay S'oossaa c'iiimmentto eriyaa wolk'k'aa hinttenttoo demmanaadan, Na'aa ammaninanne erina beettiyaat ittippetetsaakko taani S'oossaa woossay. 19 Eratetsaappe gakkana; nuuni Kiristtoosa polo dichchaa keenaa aad'd'iyya Kiristtoosa siik'uwaat hintte eranaadaaninne dic'c'iide, donzza asaa gidanaadaana. 14 Nuuni beetan k'ay S'oossawaa gidiyya ubbabaan hintte poli yaanne haanne shoc'ettiide, parenttu c'immiyya kumanaadan, taani S'oossaa woossay. 20 Simmi nu giddon ootsiyaat bare wolk'k'aa baggana nuuni woossiyaawaa woy k'oppiyaawaa ubbaappe loytsi darssi ootsanaw danddayiyya S'oossaw, woosa golliyaninne Kiristtoosi Yesuusan ubbaa wode med'inappa med'inaa gakkanaw bonchchuu gido. Amen". (aiōn g165)

4 Hewaa diraw, taani Godaw ootsiyaat diraw k'ashetteeddae S'oossay hinttena s'eeseedda s'eessaw bessiyaa de'uwaat hintte de'anaadan, taani hinttena woossay. 2 Ubbaa wode hintte hintte huup'iyya kawushshiyawantta, ashikketuwaanne danddayanchchatuwaat gidiite; ittuwaat maaddiyaawaan hintte siik'uwaan bessite. 3 Hinttena ittippe gatsi k'achchiyya sarotetsaan, Geeshsha Ayyaanay hinttenttoo immiyya ittippetetsaa naaganaw minnite. 4 S'oossay hinttena s'eeseedda hidootay, hintte demmana giide naagi utteeddae mes's'i ittuwaat gidowaadan, itti asatetsayne itti Geeshsha Ayyaanay de'ee. 5 Itti Goday, itti ammanuunne itti s'ink'k'atay de'ee. 6 Ubbaa

hanotaan asaa balaa ogiyya kaaletsiyaat geniyya asaa timirttiyaat c'arkkuwaat ubbaan sugettiidde, hawaappe sintsaw na'aa gidanaw bessena. 15 Shin nuuni siik'totsan tumuwaat haasayiidde, huup'e gidiyya Kiristtoosakko ubbabaan dic'c'anaw bessee. 16 Bollaat giddon de'iyya dumma dumma shaakotay aan ittippe oyk'etteeddino; k'ay kumentsaa bollay barew imetteeddasaa ubbaan ittuu ittuwaanna gakettiide, ittippe oyk'k'etti utteedda; he dumma dumma shaakotay ootsanaw bessiyaawaa ootsiyaat wode, kumentsaa bollay siik'uwaan dic'c'eenne barena kees's'ee. 17 Hewaa diraw, taani hawaa hinttenttoo Godaa suntsan odaynne markkattay. Hintte go'i bayinna k'ofaa k'oppiyaat Aylhua gidenaa asatuwaadan de'oppite. 18 Unttunttu wozanay d'umaan de'ee; unttunttu ayinne erennawanttanne azazettena diraw, S'oossay immiyya de'luwaappe haakkeeddino. 19 Unttunttu matan yeella giyaawe baawa; unttunttu woshummaw kajjeelanaw parenttu huup'iyya aatsi immiino; k'ay tunabaa ubbaa pac'i bayinnaan ootsanaw loytsi yorattiyaawantta. 20 Shin

hintte Kiristtoosawaa hewaadan tamaaribeykkita. 21 hawaa gaasuwaan S'oossaank'uu azazettena Aabaa tumu siseeddit; k'ay tumatetsaykka Yesuusan asaa bolla yaana. 7 Simmi hewaa mala asaana de'iyaawaa, aappe tamaareeddit. 22 Hintte kase zuppetoppite. 8 Ayaw gooppe, kase hintte d'umaan de'iyyaa de'uwaan aggite; k'ay bare c'immiyaa amuwaan de'eedita; shin Godaa baggana ha'i poo'uwaan d'ayiyaa hintte ec'a asatetsaa d'ayissite. 23 Hintte de'iita; poo'uwaan de'iyyaa asaadan poo'uwaan wozanaynne k'ofay ubbaanna ooras's'anaw bessee. hamettite. 9 Ayaw gooppe, poo'uu lo"otetsaa, 24 Tumu s'illotetsaanin geeshshatetsaan S'oossa s'illotetsanne tumatetsaa ubbaa ayifee. 10 Godaa leemisuwaan med'etteedda ooratsa asatetsaa nashechchiyaboyayento tamaarite. 11 Go'i bayinna mayyite. 25 Simmi worddotoppite. Nuuni ubbay d'umaa oosuwaak'onc'c'issi bessitepppe attin aanana Kiristtoosa asatetsan itti asaa gidiyaa diraw, Asay walakettoppite. 12 Untunttu geeman ootsiyaawe ubbay bare ishaw tumuwaa haasayanaw bessee. haray atto haasayaawekka pokkee. 13 Shin ubbabay 26 Hank'k'ettite; shin hintte hank'k'uwaan nagaraa poo'uwaan kesiyaa wode, k'onc'c'iyaa beettiya; ootsoppite. Hintte hank'k'uwaan de'ishshin, away ayaw gooppe, k'onc'c'iyaa beettiya ubbabay wulippo. 27 S'alahew s'oo'iyyaa immoppite. 28 poo'uwaan. 14 Hewaa diraw, «Gem»ishyaawoo, Wuu"iyya uray hawaappe sintsaw wuu"oppo; beegotta; hayk'uwaappekka dendra; Kiristtoosi new shin hewaa aggiide, hiyeesatuwa maaddanaw, poolissanawaa» yaagee. 15 Simmi hintte waan bare kushiyan lo"obaa ootsiidde daaburo. 29 de'intto akeekite; aad'd'eedda eratetsaanna de'iyyaa Hintte haasayay sisiyaawanta go"ana mala, asaadan de'iteppe attin, aad'd'eedda eratetsay koshshiyawaadaan mentsetsiyaa lo'o k'aalay hintte bayinna asaadan de'oppite. 16 Wodii iita gidiyaa diraw, doonaappe kesoppe attin, iita k'aalay mulekka hintte wodiyaa hinttew danddayettowaadan lo"otetsaw kesoppo. 30 S'oossay hinttena woziyaa gallassaw go"ettite. 17 Hewaa diraw, Goday koyyiyaawe hintte attametti utteedda S'oossa Geeshsha ayentto akeekitepppe attin, eeyaa gidoppite. 18 Ayaanaa kayyoyoppite. 31 Is's'iyyaa hanotaa, K'ay hinttenan Geeshsha Ayyaanay k'ans's'ennaan yiluwaa, hank'k'uwa, waasuaanne c'ashshaa ubbaa kumoopppe attin, hinttena bayizziyaa woyniyaa giyaa iitatemtsaa ubbaanna hinttew d'ayissite. 32 Ituu eessaa ushiide matsottoppite. 19 Mazimuriyaa ittoo keekitenne k'arette; k'ay S'oossay Kiristtoosa yetsaan, galatiidde yes's'iyaawaaninne ayaana baggana hinttenttoo atto geeddawaadan, hinttekka yetsaan ituu ittuwaanna haasayite; k'ay galatiyaa ituu ittuwaat to giite.

5 Simmi S'oossay siik'iyyaa naanatuwaadan, Aa malatite. 2 K'ay Kiristtoosi nuuna siik'iide, bare huup'iyyaa S'oossaw nashechchiyaa yarshshuwaadaanin imotaa ootsiidde immeeddaadaan, hinttekka siik'uwaan de'anaw bessee. 3 Shin S'oossa naanaw bessiyaawaadan, hintte giddon woshummiyaawenne tunatetsaa ubbay, woy miishshaa amottiyaawe mulekka sisettoppo. 4 Yeellayiyaawenne eeyaa haasayay woy patsenna k'id'ii hinttenttoo bessenawaa gidiyaa diraw, hintte matan ubbakka de'oppo; hintte hewaa ubbaa aggiide, S'oossa galatanaw bessee. 5 Hawaa erite; ooninne woshummiyaawaa woy tunabaa ootsiyaawaa, woy miishshaa amottiyaawaa gidooppe, Kiristtoosa kawutetsanne S'oossa kawutetsaa laattanaw danddayenna; miishshaa amottiyaawe eek'aw goyinniyaawaappe dummatenna. 6 Hinttena ooninne patsenna haasayan c'immoppo; ayaw gooppe,

Aa kumentsaa bonchchuwaanna geeshshaanne godatetsay de'iyaawantunnanne ha d'uma biittaa borettennawaa ootsiide, bare huup'ew shiishshanaw mooddiyaawantunna olettiyaawaappe attin, asaana koyyeedda. 28 Simmi k'ay asinay bare machchatto olettokko. (aiōn g165) 13 Hewaa diraw, iita bare bollaadan siik'anaw bessee; bare machchatto gallassaan te'anawunne k'ay wurssetsay gakkanaw siik'iyaaawe barena siik'ee. 29 Ayaw gooppe, wad'ettowaappe guyyiyan, min ek'k'anaw hintte bare bollaa is's'iyaa Asay mulekka baawa; shin danddayana mala, S'oossaa olaa miishshaa Kiristtoosi woosa golliyaa muziyaawaadaaninne ubbaa oyk'k'ite. 14 Hewaa diraw, s'eeessan naagiyaawaadan ooninne bare bollaa muzeenne sak'k'iyaa danc'c'iyawaadaan tumatetsaa danc'c'lide, naagee. 30 Ayaw gooppe, nuuni Aa bollaa dumma tiraan wotsiyya olaa miishshaa dan s'illotetsaa dumma asatetsaa. 31 S'oossaa Mas'aafay; «Hewaa mayyiide, hintte gediyan c'aammaa wotsiyaawaadan diraw, attumawe bare aawuwaanne bare daayo sarotetsaa mishiraachchuwaa k'alaalaa odanaw giigiide, aggiide, bare machchattinna ittippe de'ana; untunttu min ek'k'ite. 16 He ubbaappe aatsiide, s'alahii yeddiya laa"uukka itti ashuwaan gidana» yaagee. 32 Ha wonddaafiyaa tamaa ubbaa toyissanaw, ammanuwaa s'uuray wolk'k'aama tumatetsaa; shin taani hawe ubbaa wode gonddalliyaadan oyk'k'ite. 17 Atotetsaa Kiristtoosabaanne woosa golliyabaa odee yaagay. huup'yaan wotsiyya birataa k'oobiyaadan wotsite; k'ay 33 Gidooppekka, k'ay asinay huup'yaan huup'yaan Geeshsha Ayaanaa mashshaa gideedda S'oossaa machchiyaa bare huup'yaadaan siik'anaw bessee; k'alaalaa oyk'k'ite. 18 S'oossaa woossiiddenne Aa machchattakka bare asinaa bonchchanaw bessee.

6 Naatoo, hinttena yeleeddawanttoo Godaa bonchchiyaawaadan azazettite; ayaw gooppe, hawe ootsanaw bessiyaawaa. 2 «New ubbabay lo"anaadaaninne sa'aan ne laytsay aduk'k'anaadan, ne aawuwaanne ne daayo bonchcha» giyaa azazuu S'oossay immana geedda hidootaana de'iyya koyiro azazuwaa. 4 Aawotoo, hintte hintte naanatuwaa Godaa seeraaninne zoriyaan dichchiteppe attin, untuntta hank'k'etsoppite. 5 Ayilatoo, Kiristtoosaw ootsiyaawaadan, hintte godatoo yashshatetsaaninne kokkorssaan suure wozanaappe azazettite. 6 S'oossay geeddawaa ootsiyaawanttudan, Kiristtoosa ayilatuwaadan, wozanaappe ootsiteppe attin, asaa nashechchanaw ootsiyaawaadan, Asay be'o giide ootsoppite. 7 Asaw gidennaan Godaw ootsiyaawaadan, d'ibennaan wozanaappe ootsite. 8 Ayile gidina woy womaanuwaa gidina, I ootsiyaa lo"o ooso ubbaa Goday huup'yaan huup'yaan woytanawaa eriita. 9 Godatoo, hintte ayiletuwaa naassiyaawaa aggiide, untunttoo hewaadan ootsite; hinttenanne untuntta gatsi mooddiyaa Goday, oonanne maaddi pirdennawe, saluwaan de'iyaawaa eriita. 10 Wurssetsaan, Godaaninne Aa wolk'k'aama wolk'k'an ubbaa wode minnite. 11 S'alahiyyaa iita c'imuwaa te'anaw hintte danddayana mala, S'oossay hinttenttoo immiyaa ollaa mayuwaa ubbaa mayyite. 12 Ayaw gooppe, nuuni bolla saluwaa de'iyya iita ayaana wolk'k'atuwaanna, mooddiyaawantunna,

maaduwaa oochchiidde, ubbaa wode Geeshsha Ayyaanen S'oossaa woossite. Hewaa diraw, minnite; salettoppi; geeshshatuwaan ubbaw S'oossaa ubbaa wode woossite. 19 K'ay taani yayyenaan wonggalaa s'uuraa odanaw, S'oossay ta doonaa dooyyiide, haasayiyaawaa immanaadan, tawukka S'oossaa woossite. 20 Taani ha'i k'ashuwaan de'oppekka, ha wonggalaa diraw taani kiietteeddawaa; taani aabaa taw bessiyaawaadan yayyenaan odana mala, taw S'oossaa woossite. 21 Shin taani waana de'inttonne ayaa ootsaytantto hinttekka eranaadan, nu siik'o ishay, Godaa oosuwaan ammanetteeda k'oomay Tikik'oosi, tawaa ubbaa hinttenttoo odanawaa. 22 Nuuni ubbay waan de'intto hinttenttoo odiide, hinttena minisana mala, taani Aa hinttekko kiittaad. 23 S'oossaa Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe sarotetsayenne siik'otetsay ammanuwaaana ittippe ishatuwaa ubbaw gido; 24 Dochchenna siik'uyaan nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa siik'iyaa ubbatuwaanna S'oossaa aad'd'o keekatetsay gido. Amen"i.

Pilip'p'isiyoosa

1 Nuuni Yesuusi Kiristtoosa oosanchchattuu
P'awuloosinne S'imootoosi, Kiristtoosa Yesuusan
de'iyaawanttoo, Pilip'pisayoosa giyaa katamaan
de'iya geeshshatoo ubbatoo, ammaniyaawantta
kaaletsiyaawanttoonne maaddiyaawanttoo ha
dabddaaabbyaa s'aafeetto. 2 Nu Aauuwaa

S'oossaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe
aad'd'o keekatetsaynne sarotetsay hinttentoo
gido. 3 Taani hinttena hassayiyya wode ubbaan ta
S'oosaa galatay. 4 Hintte koyiro gallassaappe hanno
gakkanaw mishiraachchuwaa k'aalaad odiyaawaan

gakkaran, mishiiraacinciuwaa k aidaa Oulyaawaan taana maaddeedda diraw, taani ubbaa wode hinttenttoo ubbaw nashechchan S'ooossa woossay. 6 K'ay hinttenttu giddon lo'o oosuuwa doommeedda S'ooossav. Kiristtoosi Yesuusi simmivaa gallassav.

Sooßsay, kinstuusi resuszi simmhyaa gallassy gakkanaw polanawaa eray. 7 Taani hinttenttoo ubbaaw hewaadon k'oppanaw bessee; ayaw gooppe, taani hinttena ubbaa wode hassayay. Ha'i taani k'ashuwaan de'iyaawaaninne wonggalaw mootettiyaawan, k'ay

wonggalaa minisa essiyaawaaninne, S'oossay
taw kaac'eedda kaac'aa hintteksa taananna
gishi akkeedita. 8 Ayaw gooppe, taani hinttena
ubbatuwa Kiristtoosi Yesuusappe yiiaa siik'uwaan

ay keenaa siik'intto, S'oossay taw markka. 9
K'ay taani hinttenttoo S'oossaa woossiyaawe
hawaa; lo"obaa ayaanneekka dooranaw hinttentu
danddayanaadaaninne, k'ay hinttenttu siik'uun tumu

eratetsaananne akeeka ubbaanna ittippe gujii gujii dic'c'anaadan, S'oossaan woossay; yaatiide Kiristtoosi simmiyaa gallassan hinttenttu suurenne pokkuu baynnawantta gidana. 11 K'ay hinttenttu shemppuukka

S'oossaan bonchchoonne galataaw Yesuusi Kiristtoosa
baggana beettiya s'illotetsaa ayfiyaa ayifana.
12 Taanaadan S'oossaan kaalliyaa wanttoo, ha-
taana gakkeeddawe mishiraachchuwa k'aalay
zaakkanaad, tumu maadddeedduwa, hijattoon.

aakkanaadan tumu maaddeeddawaa hinttenu
erana mala koyyay. 13 Taani Kiristtoosa diraw
K'ashetteeddawaa, kaatiyaa golliyaa naagiyyaa
ubbatuunne hawaan de'yaaa haratuu ubbatuu eriino.
14 K'av taani k'ashetteeddawe nu ishatuwaapne

14 Kay taan kasnettieduawe nu ishiatuwaape dariyaawantu Godan loytsi ammanettide, S'oossaak'aalaa yashshi baynnaan kasewaappe s'alide odanaadan maaddeedda. 15 Tumuppe ittuu ittuu k'anaatiivaa dirawunne palumiyyaa diraw,

Kiristtoosawaa odiino; shin haranttu lo'o amuwaan
odiino. 16 Hawantu S'oossay taw wonqalaa

naagiyaan oosuwaan immeeddaa diraw, siik'iide k'aalaan
tii... Shingalhattaa midhaan oo laabtoob.

odiino. 17 Shin yekkonttu taani k'ashuwaan de'ishshin, ta bolla waayiyaa ahanawaa unttunttoo malatina,

barena siik'iyaa wolk'k'aama amuwaan Kiristtoosawaa odinoppe attin, wozanaappe odikkino. 18 Ayinne baawa; malatissiyyaa odonne gido woy tumu odonne gido, ay ogiyaaninne Kiristtoosawaa odooppe,

taani hewan nashettay. Sintsanawukka k'ay taani nashettana. 19 Ayaw gooppe, taani hinttenttu woosaaninne Yesuusi Kiristtoosa Ayyaanaappe yiaya maaduwaan attanawaa eray. 20 Ta wolk'k'aama

madduwaañ attandwaañ eray. 20 ta wolkkaañ amuuñne S'ooassaape akkana gaade taani nashechchan naagiyaa naaguu ayee gooppe, taani pas'a de'inakka woy hayk'kinakka yayyenaan, kasewaadan ha"ikka ta kumentsaas asatetsan

Kiristtoo si bonchchettanawaappe attin, taani haray atto ittibanka yeellatennaan attanaassa. 21 Ayaw gooppe, taw de'uu Kiristoo; k'ay hayk'uukka taw go'a. 22 Shin taani pas'a de'iyaawaan daro go'iyaawaan

ootsanawaa gidooppe, hak'awaa dooranento
taw erettenna. 23 Taani ha laa"u yewatuwaan
metootay; ha de'uwaappe shaakettanawunne k'ay
Kiristtoosanna ittipipe de'anaw amottay; Kiristtoosanna

ittippe de'iyaawe ubbaappe aad'd'eedda daro
lo'obaa. 24 Shin taani hayk'k'iyaawaape
hinttenttu diraw pas'a de'iyaawe hinttena daro
koshshiyaawaa. 25 Hawe tuma gidiyaawaa

taani geeshshaade eray; k'ay ammanuuwaan
hinttentu dic'c'anaadaaninne nashettanaadan,
taani hinttenanna ubbaanna pas'a de'ana. 26
Hewaa diraw, taani hinttenanna laa'entsuwaan
viva2 wode. Kiristtoosa Yesuusanna hinttu do'iv2a

iyaa wode, Kiristtoosa Yesuusanna hintte de'iyaa de'uwaan, tabaan c'eeek'ettiiyaabay hinttenttoo darana. 27 Gidooppekka, hinttenttu hinttenttu huup'ew Kiristtoosa wonggalaw bessiyaa de'uwaad e'ite: taani hinttena haade woy be'ana d'avina

de ile, taan hinttenttu baade woy be araa dayinla, hinttenttu itti k'ofaan minniide ek'k'eeddawaanne, k'ay wonggalaa ammanoo itti wozanaa gidiide ittippe baas'etiyaawaa sisana. 28 Hintte morkketoo ayankka yayyoppite; hewe untunttoo untunttu bashaa

ayayoppe, newe antanttoo antanttu basraa
d'iishissee; shin S'oossay hinttena s'oonissiyyaa
diraw, hinttenttoo atotetsaa d'iishissee. 29 Ayaw
gooppe, Kiristtoosaw ootsiyyaa kaac'ay hinttena
gakkeeddawe hinttenttu aan ammanana s'alalaassa

gidenaan Aa diraw waayiyaakka akkanaassa. 30 mishiraachchuwaa k'aalaa untunttoo odite; he wode Taani kase baas'etishshin hinttenttu be'eeddawaa ta daaburayne ta oosuu mela d'ayibeenawee mala baas'iinne k'ay ha"ikka taani baas'etiyaawaa hinttenttu sisiyaawaa malay hinttena gakkeeda.

2 Kiristtoosan hinttenttu de'iyaa de'uuhinttena wozantsii? Aa siik'uu hinttena mentsetsii?

Geeshsha Ayyaanana hinttenttoo ittippetetsay de'ii? Hintte ituu itto keekiiteennee k'arettiilee?

2 Yaatooppe, hinttenttu k'ofaan, siik'uwaan, wozanaaninnee k'ofaa poluwaan ittuwaa gidiide, taana polo nashechchite.

3 Hinttena siik'yaawaan woy c'ek'ettanaw koyyiyya mela amuwaan ittibaanne ootsoppite; shin ituu ittuwaappe d'ok'k'ay yaagiide k'oppennaan, ituu itto hinthenttu huup'iyaa kawushshite.

4 K'ay ituu ittuwaa go"iyaaawaa koyyanaappe attin, hinttenttu huup'e s'alalaa go"iyaaawaa koyyoppite.

5 Kiristtoosa Yesuusan de'iyaa ha ashikketetsaa k'ofay k'ay hinttenankka de'anaw bessee.

6 I ubbaa wode S'oossaa gidiide de'eedda; shin I wolk'k'aan S'oossaa keena gidiyya maatay de'iyaaawaa bessiyaawaan paydibeenna.

7 Shin I bare sheniyaan ubbabaa aggiiide, ayiliyya med'etaa akkeeda; k'ay asaa malatiide k'onc'eedda.

8 I barena kawushsheedda; hayk'o, ubbaa haray atto, mask'k'aliyya bolla hayk'k'anawukka azazetteedda.

9 Hewaa diraw, S'oossay Aa loytsi d'ok'k'u d'ok'k'u ootseedda; k'ay suntsaa ubbaapekkka aad'd'iyaa d'ok'k'a suntsaa aw immeedda.

10 Hewaa diraw, saluwaaninnee sa'aan, sa'aappe garssan de'iyaa ubbay, Yesuusa suntsaa bonchchanaw gulbatana.

11 K'ay Asay ubbay Yesuusi Kiristtoosi Godaa yaagiide, S'oossaa Aawuwaa bonchchoo markkattana.

12 Hewaa diraw, ta dabbatoo, taani hinttenanna de'iyaa wode ubbaa hinttenttu taw azazetteeddawaan,

ha"i taani hinttenttu matan de'enna wodekka, hinttenttu kasewaappe aatsiide taw azazettanaw bessee;

yashhatetsaaninnee kokkorssaan hinttenttu atotetsaa polanaw ootsite.

13 Ayaw gooppe, S'oossay hinttena barew eeno giissanaadaaninnee k'ay I k'oppeeddaawaa hinttenttu ootsanaadan hinttenttu giddon ubbaa wode ootsee.

14 Geellanne nagaranchcha asaa giddon pokkuu baynnawantta, geeshshatuwaa, S'oossaa

naanatuwaadankka pokkuu bayinnawantta gide;

k'ay zuuzummennan woy iitabaa k'oppennaan ubbabaa ootsite. He asaa giddonka saluwaan

poo'iyaa s'oolinttiyaadan poo'iidde,

16 de'uwaahinttena naagana.

17 Haray atto hinttenttu ammanuu S'oossaw yarshhiyaa yarshhuwaa bolla

ta suutsay ushshaa yarshhuwaan gukkooppekka,

taani nashettay; hinttenanna ubbaanna ittippe nashettay.

18 Hewaadahninttekka k'ay nashettanaw bessee; taananna ittippe nashettite.

19 Shin taani hinttenttu de'uwaabaa sisade nashettanaadan,

S'imootoosa hinttekko ellekka yeddanawaa Godaa

Yesuusan ammanettay.

20 Ayaw gooppe, hinttenttu de'uwaabaw wozanaappe hirrgiyya Aa mala Asay

haray ooninnee taw baawa.

21 Ayaw gooppe, haratuu ubbatuu parenttu huup'e go"aa koyyiino; Yesuusi

Kiristtoosawaa koyyikkino.

22 Shin na'ay bare aabbu ootsiyaawaan,

S'imootoosi taananna ittippe gidiide,

wonggalaa oosuwaa ootseeddawaan, ammanettiyaasaa

gidiyaawaa erisseeddawaan hinttenttu erita.

23 Hewaa diraw, taani yewuu haniyaawaa be'aade,

ellekka Aa hinttekko yeddana gaade k'oppay.

24 Taani ta huup'ew mata wodiyaa hinttekko baanawaa Godan

ammanettay.

25 Shin taani ta ishaa Eppafiroditoosa,

taananna ittippe ta bagga gidiide ootseeddawaan,

oletteeddaananne, k'ay taana maaddiyaawaan

hinttenttoo kiitettiide ootseeddawaan hinttekko kiittanaw

koshshiyawaa k'oppaad.

26 Ayaw gooppe, I hinttena ubbaa be'anaw laamote;

k'ay I saketteeddaan hinttenttu siseedda diraw, bare wozanaan daro

metootee.

27 I tumu sakettiide, hayk'k'i atteeedda; shin

S'oossay aw k'arettedda; Aa s'alalaw gidenaan

kayyuu kayyuwaa bolla gujettenaadan, tawukka

k'arettedda.

28 Simmi hinttenttu laa'entsuwaa Aa

be'lide nashettanaadan, tawukka ta wozanaa kayyuu

irs's'anaadan, taani ellekka Aa hinttekko yeddana.

29 Hewaa diraw, Godan de'iyaa ishaadan, kumentsaan

nashechchan Aa mokkite;

k'ay Aa malatiyaasaa ubbaakka bonchchite.

30 Ayaw gooppe, hinttenttu

hinttenttu huup'ew taana maaddanaa danddayenna

maaduwaa maaddanaw, Kiristtoosa oosuwaa diraw,

bare shemppuwaa sheneko giide, hayk'k'i atteeedda.

3 Wursetsaan, taanaadan S'oossaa kaalliyawanttoo, Goday hinttenttoo nashechchaa immo. Taani kase s'aafeeddaawaa zaaretsaade s'aafiyawee taana waayissenna; k'ay he s'aafiyawee hinttena naagana.

2 litabaa ootsiyaawanttippe, he

kanatuwaa eeshshay de'iyawantuppe, k'as's'aray Gidooppekka, nuuni hanno gakkanaw de'eedda koshshee giyaa asatuwaappe naagettite. 3 Ayaw maaraadan, ane sintsaw he maaraa kaalloytte. gooppe, nuuni S'oossaa Geeshsha Ayyaan 17 Taanaadan S'oossaa kaalliyawanttoo, taani S'oossaw goyinniyya dirawunne nu de'uwan haninyaawaadan hanite. Nuuni hinttenttoo leemisuwaan Godaa Kiristtoosa Yesuusan nashettiyya diraw, gideeddo; hewaadan hinttekka nuuni hinttenttoo tumu k'as's'araa k'as's'aretteedawantta; asatetsaa leemisuwaan gideedda maaraa kaalliyawantta bolla oosettiyaawan ammanokko. 4 K'ay taw ta akekite. 18 Ayaw gooppe, taani hewaa hinttenttoo huup'iyancka ta asatetsan ammanettiyaawe de'ee. Ay kase c'oratoo odaaddi; k'ay ha'i laa'entsuwaakka asaynne bare asatetsan ammanettiyaawe barew de'ee afos's'aadde hinttenttoo oday; Kiristtoosi mask'k'aliyaa giide k'oppoopppe, taani aappe loytsa aad'd'ay. 5 Taani bolla misimaariyan d'ishettiide hayk'keedawoo yelettoodeppe hospuntsa gallassaan k'as's'arettaad. barenttu shemppuu barena morkke ootseeedda daro Taani yeletaan Israa'eeliyaa; Biiniyaama zare; asatuu de'iino. 19 Untunttu wurssetsay bashshaa; walakay bayinna Ayihuda asaa. Ayihuda higgiyaa untunttu uluu untunttoo S'oossaa; yeellatanaw naagiyaawaan gidooppe, taani Parisaawe; 6 Ayihuda bessiyaawan untunttu otorettiino; k'ay ha sa'aabaa ammanoo seelaa gidooppe, taani ammaniyawantta s'alala k'oppiino. 20 Ayaw gooppe, nu biittay waayissaaddi; itti uray Muse higgew azazettiide saluwaana; nuuni k'ay saluwaappe yaana nuuna s'lliyyawaaa bagga gidooppe, taanan pokkobay ashshiyya Godaa Yesuusi Kiristtoosa naageetto. beettibeenna. 7 Shin taana go"iyaa he ubbabaa 21 Kiristtoosi ubbabaa bareppe garssan wotsanaw Kiristtoosa diraw bayeeddawaadan payday. 8 danddyiyaa bare wolk'k'an, nu daaburanchcha Tumakka, hewantru s'alala giden; taani ta asatetsaa laammiide, bare bonchcho asatetsaa Godaa Kiristtoosi Yesuusa eriyaawe ubbabaaappe malatissiide ootsana.

loytsi aad'd'iyaa diraw, ubbabaa taana mulekka go"ennawaadan payday; taani Aa diraw ubbabaa yegga bashaaddi. Kiristtoosa demmanawunne aanana de'anaw ubbabaa wora oleeddawaadan payday; taani Muse higgew azazettaade demmiyyaa ta huup'e s'illotetsay taw baawa. Kiristtoosa ammanina, S'oossay immiyaa s'illotetsay, ammanuaan S'oossaa matappe yiyya s'illotetsay taw ha'i de'ee. 10 Taani Kiristtoosanne Aa dendduwaa wolk'k'aa eranaw koyyay; yaataade taani ta huup'ew hayk'uwaappe denddana yaagiyaawaan, Aa waayiyaa aanana waayettanawunne Aa hayk'uwaan Aa malatanaw amottay. 12 Taani ha'i demma diggaad woy taanan bali baawa giikke. Shin Kiristtoosi Yesuusi taana barew ootseeedda woytaa demmana gaade ellellay. 13 Taanaadan S'oossaa kaalliyawanttoo, taani hewaa demma diggaad gaade k'oppikke; shin taani itibaa ootsay; taappe guyyenna de'iyawaa dogaade sintsan de'iyawaa oyk'k'anaw wad'ettay. 14 S'oossay Kiristtoosi Yesuusa baggana bolla de'oo s'eesiyaa woytaa akkanaw, ta gakkanaw wos'ay. 15 Simmi nuuni Ayyaan minneeddawantu ubbatuu hawaa k'oppanaw bessee; k'ay hintteppe amareedwanttoo ayaaninne dumma k'ofay de'ooppe, hewaakka S'oossay hinttenttoo k'onc'c'issana. 16

4 Taanaadan S'oossaa kaalliyawanttoo, taani siik'iyawanttoo, laamotiyaawanttoo, taana nashechchiyaawaanttoo, taana d'ok'k'u ootsiyaawanttoo, ta dabbatoo, simmi Godan hinttenttu min ek'k'anaw bessee. 2 Ewoodenne Sins's'iikee, hinttenttu laa"uukka k'ofaan ittuwaa gidiide, Godan de'anaadan, taani hinttena zoray. 3 K'ay taananna ootsiyya ammanetteedawoo, neeni ha mac'c'a asatuwaan maaddanaadan, taani neena woossay; ayaw gooppe, untunttu taanannanne untunttu suntsay S'oossaa de'uwan mas'aafan s'aafetteedda K'alemins's'oosanna k'ay taananna ittippe ootsiyya haratuwaa ubbaanna wonggalaa ubbasaa gatsanaw daabureeddino. 4 Godaanna hinttenttu de'iyaa de'uwan ubbaa wode nashettite; taani hawaa guijaadekka gay; nashettite. 5 Asay ubbay hinttenttu ashikketetsaa ero; Goday matan yaana. 6 S'oossaa hinttenttu woossiyya woosaa ubbaan Aa loytsi galatiidde, hinttena koshshiyawaan ubbaw woossituppe attin, ittibawukka hirgoppite. 7 K'ay asaa eratetsaa ubbaappe aad'd'iyaa S'oossaa sarotetsay hinttenttu wozanaanne hinttenttu k'ofaa Godaa Yesuusi Kiristtoosa baggana naagana. 8 Wurssetsaan, taanaadan S'oossaa kaalliyawanttoo, hinttenttu wozanaan lo"obaanne galatissiayaawaa

k'oppite; tuma gidiyaabaa ubbaa, bonchchissiyaawaa aatsiide Kaatiyaa K'eesaare golliyan de'iyaawantu ubbaa, bayizzuwaan gidennabaa ubbaa, geeshshabaa hinttena saro giino. 23 Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa ubbaa, siik'uwaan ubbaa, suure gidiyaabaa ubbaa aad'd'o keekatetsay hinttenanna gido.

K'oppite. 9 Hinttenttu taappe tamaareeddawaa, akkeeddawaa, siseeddawaanne be'eeddawaa ubbaa ootsite; k'ay nuw sarotetsaa immiyaa S'oossay hinttenanna ittippe gidanawaa. 10 Shin daro wodiyapape guyyiyaan, ha'i hinttenttu tawaa laa'entsuwaan k'oppanaw doommeedda diraw, taani Godan loytsa nashettay; taw k'oppanaw hinttenttoo injjetennan is's'eeddawaappe attin, taw k'ofaa k'oppita. 11 Taani hawaa taana meteedda diraw giikke; ayaw gooppe, taw de'iyaabay taw gidana giyaawaa taani tamaaraad. 12 Taani metootiide wooti de'anentto eray; k'ay durettiide de'iyaawekka ayentto eray; hak'an gidinakka awude gidinakka, taani kaluwaanne koshshaa k'ay pac'aanne palahaa tamaaraad. 13 Kiristtoosi taw immeedda wolkk'an, ubbabaa ootsanaw taani danddayay. 14 Gidooppekka, hinttenttu ta metuwaa taananna metootiide daro loytseeddita; 15 Pilip'p'isivoosa asaw, wonggalaa mishiraachchu koyro hintte giddon odetteedda; shin taani Mak'idooniyaappe keseedda wode, taana ammaniyya hinttentuppe attin, haray maaddibeennawaa hinttenttu hinttenttu huup'ew eriita; k'ay immiyaabankka akkiyaabankka hinttepppe attin, haray taana maaddibeenna. 16 Ayaw gooppe, taana metuu oyk'k'eedda wode, haray atto taani Teselonk'ken de'ishshinkka taana zaari zaariide maaddeedda. 17 Taani hinttewaa bolla harabay gujettanawaa koyyiyaawaappe attin, woytaa s'alalaa akkanaw koyikke. 18 Shin taani hinttenttu immeeddawaa ubbaa akkaad; k'ay taw palahiide gidiyaawe de'ee. Hintte kiitteedda ubbabaa Eppafiroditoosappe akkaad; koshshiyaa ubbay taw de'ee. Hintte taw kiitteedda imuu S'oossaw sawuwaa toshikku giyaanne I dosiyaa, Aa nashechchiyaa yarshshuwaa mala. 19 K'ay ta S'oossay bare bonchcho duretetsaa daruwaan Kiristtoosi Yesuusa baggana hinttena koshshiyawaa ubbaa hinttenttoo immana. 20 Nu S'oossaw, nu Aawoo med'inaappe med'inaa gakkanaw bonchchu gido. Amen". (aiōn
g165) 21 Kiristtoosi Yesuusawaa gidiyaa S'oossaa asatuwaa ubbatuwaa saro giite. Taananna hawaan de'iyyaa ishatuu hinttena saro giino. 22 Hawaan de'iyyaa S'oossaa asatuwaa ubbatuu, ubbaappekka

K'olaasiyaasa

1 Taani P'awuloosi, S'oossa sheniyaan Kiristtoosi Yesuusi kiiitteedawaa gideeddawenne nu ishay S'imootoosi, **2** K'olaasiyaasa giyaa katamaan de'iyya S'oossa naanaatoo, Kiristtoosan ammanetteeda ishatoo ha dabddaabbiyya s'aafeetto. S'oossa nu Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosape, aad'd'o keekatetsaynne sarotetsay hinttenttoo gido. **3** Nuuni hinttenttoo woossiidde, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa Aawuwaa, S'oossa ubbaa wode galateetto. **4** Ayaw gooppe, nuuni Kiristtoosi Yesuusa hinttenttu ammankiyyawaan S'oossaas asatuwa ubbaa siik'iyawaa siseeddo. **5** Tumu kiiyay wonggalay koyiro hinttekko yeedda wode, S'oossay sintsaappe immana geeddawaa siseedda. Simmi hinttenttu ammanunne siik'uu saluwaan giigiide naagiyyaa, S'oossay sintsappe immana geeddawan doometteedda. **6** He wonggelii hinttekko gakkeeda; hinttenttu Aa sissoodeppenne S'oossa aad'd'o keekatetsaa tumatetsaan eroodeppe doommiide, hinttenttu giddon de'iyaawaadankka, biittaa ubbaan anjuwaa aheenne ubbasaa aakkee. **7** Hinttenttu hewaa nuunanna ittippe k'ooma gideedda siik'o Eppafiraappe tamaareedda; I nu diraw Kiristtoosaw ammanettiide ootsiyaawe, **8** S'oossa Ayyaanay haratuwaa hinttenttu siik'iyawaa nuw odedda. **9** Hewaa diraw, nuuni k'ay hewaa siseedda gallassaappe doommiide, S'oossay hinttenttoo bare sheniya eriyaa eratetsaa, S'oossa Ayyaanay immiyyaa aad'd'eenda eratetsaannanne akeekaana ittippe kuntsiide immanaadan, ubbaa wode balenaan S'oossa wosseetto. **10** Hewaappe guyyiyan, Goday koyyyiawaadaan hinttenttu de'anawunne, ubbaa wode Aa nashechchiyabaa ootsanaw danddayana; hinttenttu ootsiyya lo'o oosuwaa ubbaan hinttenttu de'uu go"ana de'iyaawaa gidanawaa; k'ay S'oossa eriyaawan dic'c'i dic'c'i baanita. **11** Hinttenttu ubbabaan nashechchan genc'c'anaadaaninne danddayanaadan, S'oossay bare bonchchuwa gitatetsaadan immiyyaa wolk'aa ubbaan minnite. **12** K'ay S'oossa naanaatoo giigedda poo'o kawutetsaa laattanaw, nuuna danddayisseedda S'oossa Aawuwaa galatite. **13** I nuuna d'umaa wolk'aa kappé ashshiide, bare siik'iyaa Na'aa kawutetsaakko pintseedda. **14** K'ay I bare Kiristtoosi beettena S'oossa k'onc'c'issiyaawaa; I med'etteedawaa ubbaappe aad'diyaa bayira Na'aa. **16** Ayaw gooppe, ubbabaykka aan med'etteedda; beettiyaawantu, beettenawantu, ayyaanatuwaappe beettiya wolk'aynne godatetsay, d'ok'k'atetsaynne maatay, saluwaaninne sa'aan de'iyya ubbabaykka Aaninne Aw med'etteedda. **17** I ubbabaappe kase de'eeda; ubbabaykka Aan bare sa'aa sa'aa oyk'k'iide de'ee. **18** I bare huup'ew, woosa gollew huup'enne de'o; I ubbaappe bolla gidana mala, kasetiide hayk'uwaappe denddeedda Bayira Na'aa gideedda. **19** Ayaw gooppe, S'oossay koyyeeddawaadan, Aan S'oossatetsaa kumentsay de'ee. **20** Yaatina S'oossay Kiristtoosa baggana ubbabaaa barenanna sigetsanaw yewuwaak'achcheedda; bare Na'ay mask'k'aliyaa bollan gusseedda suutsan saluwaaninne sa'aan de'iyya ubbabaaa barenanna sigetseedda. **21** Hawaappe kase, hinttenttu iitabaa k'oppeedda dirawunne ootseedda diraw, S'oossaappe shaakettiide, Aanana morkketteedda. **22** Shin S'oossay ha'i hinttentta pokkabay bayinnawanttanee k'ay geeshshatuwa ootsiide, bare sintsa shiishshanaw, bare Na'aa hayk'k'eeddawaa asatetsan barenanna hinttentta sigetseedda. **23** Hewe hinttenttu tumu ammanuwaan min ek'k'iide, mishiraachchuwa k'aalaa sisiide, sintsappe akkana geeddawaappe k'aas's'ennan minniide de'oppe hanana; he wonggalaa mishiraachchuwa sa'aan de'iyya med'etaa ubbaa matan odetteedda. Taani P'awuloosilka mishiraachchuwa k'aalaa odiyaawaa gidaaddi. **24** Taani hinttenttoo waayetteedda diraw, ha'i nashettay; Kiristtoosi bare huup'ew, hewaa giyaa we woosa gollew, waayettishin pac'c'eeddawaa taani ta bollaakuwaan kuntsay. **25** S'oossay taana hinttentta maaddiyaawaanne Aa k'aalaa polaade odiyya k'oomatetsaa kiitaa taw immeedda. **26** Ha k'aalay hawaappe kase bagga ubbaan, asaa ubbw erettennaan geemmiide de'ee; shin barena ammankiyyawaanttoo S'oossay ha'i k'onc'c'isseedda. (aiōn g165) **27** S'oossay Ayihuda gidenaa asaw wotseedda ha asaw k'onc'c'ibenna bonchchuwaanne dure yewuu ayyento geeshshatuwa erissanaw koyyeedda; ha asaw ha'i k'onc'c'eeddawee ayyee gooppe, Kiristtoosi hinttentun de'iyaawaa; hewaa giyaa we S'oossa bonchchuwa aanaana hinttenttu akkanawaa. **28** Hewaa diraw, nuuni asaa ubbw Kiristtoosawaa odeetto; asaa ubbaa

Kiristtoosan kumentsaa asaa ootsiide, S'oossaakko is's'iyyaa, ac'uwa paramaa Aa c'aak'uwaanna ittippe shiishshana mala, nuw aad'deedda eratetsaa ubbaan S'oossay daakkeedda; mask'k'aliyaa bollan d'ishiide, hinttentta seerettonne tamaarisseeotto. 29 Taani hawaa ogiyaappe diggeedda. 15 Kiristtoosi he mask'k'aliyan polanaw, taanan ootsiyyaa Kiristtoosi taw immiyaa kaappatuwaappenne godatuwaappe wolk'k'aa wotsi wolk'k'an baas'etayne daaburay.

2 Taani hinttenttoonne Lodox'iyaa giyaa katamaan de'iyyaa asatoonne k'ay taana be'iweenna ammaniyawanttoo ubbatoo ay keenaa baas'etaadditanto hinttentu erana mala koyyay. 2 Unttuntu wozanay minnana mala, siik'uwaan ittippe gidiide, tumu akeekan beettiyya duretetsaa ubbaa unttuntu akkana malanne k'ay unttuntu S'oossay asaw k'onc'c'issibeennawaa, Kiristtoosa Aa huup'ew erana mala, taani daaburay. 3 Geeman S'oossay minjiiedda eraynne aad'deedda eratetsay ubbay Aan de'ee. 4 Ooninne hinttentta c'immiyya k'aalaan baletsena mala, taani hinttentta hassayissay. 5 Ayaw gooppe, taani hinttentu matappe haakkaade de'oppekka, ayyaanan hinttentunna de'ay; hinttentu de'iyyaa maaraanne Kiristtoosa hinttentu minniide ammaniyawaa be'aade nashettay. 6 Simmi hinttentu Godaa Kiristtoosi Yesuusa akkeeddawaadan, Aan de'ite. 7 Aan s'ap'uwaay yeddiide dic'c'ite; hinttentu tamaareeddawaadan ammanuwaan minnite; S'oossaa ubbaa wode galatite. 8 Kiristtoosappe gidenna timirttiyan, ha sa'aa mooddiyya ayyaanatuwaay timirttiyaninne, asaappe yeedda eratetsan, k'ay mela cimuwaan hinttentta ooninne omoodenna mala naagettite. 9 Ayaw gooppe, Kiristtoosa asatetsaa bollan S'oossatetsaa med'etaa kumentsay de'ee. 10 K'ay ubbaa ayyaanatuwaaya kaapotetsawunne godatetsaw ubbaw huup'e gidiyyaa Kiristtoosappe kumentsaa de'uwaam demmeeedda. 11 Hinttentu Kiristtoosanna itti asaa mala gidiide, asaa k'as's'araa mala gidennaan, hinttentu nagaranchcha med'etaa diggiyya k'as's'araa, hawekka ashuwaa k'as's'araa gidennaan Kiristtoosi ootseeddawaa. 12 Hinttentu s'ammak'etteedda wode, Kiristtoosanna mogettiide, Kiristtoosa S'oossaan Kiristtoosanna geemmeedda. 4 Hinttentu hayk'uwaappe dentseedda S'oossaa wolk'k'aa de'o gideedda Kiristtoosi k'onc'c'iyyaa wode, he ammaneedda diraw, ooratsa de'oo s'ink'atan wode hinttekka aanana bonchchuwaan k'onc'c'ana. Kiristtoosanna ittippe denddeedda. 13 Hinttentu 5 Hewaa diraw, hinttentun de'iyyaa ha sa'aa hinttentu naak'uwaanine hinttentu ec'a asatetsaa amotuwa wod'ite; hewantukka woshummiyaawaa, k'as's'arettennan aggeedawan hayk'k'iide de'iyyaa tunatetsaa, woshummanaw koyiyaawaa, iita wode, S'oossay hinttentu naak'uwaat atto giide, amuwaa, miishshaa amottiyaawaa. Yoranchchaa Kiristtoosanna hinttentta pas'a wotseedda. 14 Nuuna gidussay eek'aw goyinniyaawaappe dummatenna.

6 Hawantu gaasuwaan, S'oossay azazettena wozanaan ootsiteppe attin, asaa nashechchanawunne asatuwaan hank'k'ettanawaa. 7 Kase hinttenttu ha ita Asay be'o giyaawaan azazettiyaawantta gidoppite. k'ofatuwaan de'iyya wode untuntun moodetteedda. 23 Hintte ootsiyaa oosuu ubbaa asaw gidennaan 8 Shin ha'i hinttenttu k'ay hank'k'uwa, yiluwaa, Godaw ootsiyaawaadan, wozanaappe ootsite. is'uwaan, hinttenttu doonaappe kesiyaa c'ashshaanne 24 Godaa Kiristtoosaw hinttenttu ootsiyaa diraw, yeellayiyyaa haasayaa hawanta ubbaa hintteppe I barewanttoo immanaw giigissi wotseeddawaa d'ayissite. 9 Ittuu ittoo worddotppite; ayaw gooppe, hinttenttu laattanawaa akekite. 25 Balabaa nagaranchcha med'etaa Aa oosuwaanna hintteppe ootseedda uray ooninne, bare ootseedda balaadan d'ayissi diggiide, 10 S'oossay, Aa med'd'eeddawe, barena malatissanawunne barew de'iyya eratetsaa ubbaa immanaw, ubbaa wode ooratsiyaa ooratsa med'etaa mayyeedda. 11 Ha ooratsa med'etaan, Giriike asaa woy Ayihuda asaa, k'as's'aretteeddawaa woy k'as's'aretteebennawaa, imatsatuwaanne ayinne tamaaribeennawaa, ayiliyyaa woy womaannuwaa giide shaakkiyaabay baawa; huup'e allaallii Kiristtoosa; I ubbankka de'ee. 12 Hewaa diraw, S'oossay dooreeddawanttudan, geeshshanne siik'iyaawantta gidiide, maaratetsaa, k'areetaa, keekatetsaa, hinttenttu huup'iyya kawushshiyaawaa, ashikketetsaanne danddayaa mayyite. 13 Ittuu ituwaawaa danddayite; ooninne bare laggiyyaa bolla hank'k'etteeddawe de'oppe, ittuu ittoo atto yaago. Kiristtoosi hinttenttoo atto geeddawaadan, hinttekka atto giite. 14 Hewaa ubbaa bolla, ubbabaa ittippe shiishshi k'achchiyyaa siik'uwaan mayyite. 15 Kiristtoosi immiyaa sarotetsay hinttentta mooddo; ayaw gooppe, S'oossay hinttentta itti asaa ootsiide, he sarotetsaw s'eeseedda S'oossaa galatite. 16 Kiristtoosa k'aalay hinttenttu wozanaan kumiide de'o; hinttenttoo de'iyya aad'd'eenda eratetsaa ubbaan ittuu ituwaan tamarissitenne zorite; hinttenttu wozanaan S'oossaa galatiidde, woosaanne mazimuriyya, S'oossaa suntsaa d'ok'k'u ootsiyaa yetsaa yes's'ite. 17 Hintte ay haasayiyaawaa woy ay ootsiyaawaa gidooppekka, Aawuwaan S'oossaa Yesuusa baggana galatiidde, ootsiyaawaa ubbaa Godaa Yesuusa suntsan ootsite. 18 Machchetoo, ammaniyyaa asaw bessiyaawaadan, hinttenttu asinaw moodettite. 19 Attuma asatoo, hinttenttu mac'c'a asaa siik'ite; untuntunna woppu giide de'ite. 20 Naatoo, hinttentta yeleeddawanttoo ubbabaan azazettite. Ayaw gooppe, hinttenttu untunttoo azazettiyaawee S'oossaa daro nashchchhee. 21 Aawotoo, hinttenttu naanay wozanaa bayenna mala, untuntta yiloyoppite. 22 Ayileetoo, sa'aan hinttenttoo godaa gidiyaawanttoo ubbabaan azazettite; Godaw yayyiide, suure

4 Godatoo, hinttewukka saluwaan Goday de'iyaawaa eriide, hinttenttu ayileetoo s'illotetsaaninne suuretetsaan koshshiyaawaa ootsite. 2 S'oossaa aggenaan woossite; k'ay woossiidde azallenan, Aa galatiidde woossite. 3 K'ay hinttenttu woossiyyaa wode ubbaan, kaseedeppe asaw k'ond'c'ibennawaa, Kiristtoosawaa nuuni odana mala, S'oossay nuw injeyanaadan, nuwukka S'oossaa woossite; ayaw gooppe, ha'i taani k'asho golliyan de'iyaawe hewaassa. 4 K'aykka taani bessiyaawaa keenaa k'ond'c'issaade ha yewuwaa odana mala, taw S'oossaa woossite. 5 Hinttew de'iyya wodiyaa go'i bayinnasaan d'ayissennan, ammanennawantu matan c'inc'c'atetsaan de'ite. 6 Hinttenttu asaa ubbwwooti zaaranaw bessintto erana mala, hinttenttu haasayay ubbaa wode, sisanaw lo'iyaawaanne nashechchiyaawaa gidanaw bessee. 7 Nu siik'oisay Tikik'oosi, taananna ittippe Godaa oosuwaan k'oomaa gideedda ammanettiyya oosanchchay, ta de'uwaabaa hinttentta erissana. 8 Taani Aa hinttekko kiittiyaawe, nuuni waan de'intto hinttenttoo I odiide, hinttentta mentsetsana diraassa. 9 Anaasimoosi, ammanettiyya siik'oisay, hinttenttu gadewe, aanana ittippe hinttekko bee; untunttu hawaan haniyyaa ubbabaa hinttentta erissana. 10 Taananna k'ashuwaan de'iyya Ariss's'irokoosinne Barnaabaasaw aawuwaan gideedda Mark'k'oossi hinttentta sarotino; taani hinttentta kase azazeeddawaadan, Mark'k'oossi hinttekko booppe, wozanaappe Aa mokkite. 11 Yoss's'oosa giyaa Yesusikka hinttentta saro saro gee; Ayihuda asatuwaappe taananna S'oossaa kawutetsaw ootsiyaawee, ha heezzu asatuwaappe haray baawa; hawantu taana daro maaddeedino. 12 Eppaafiri, hinttenttu gadewe, Kiristtoosi Yesuusa k'oomay, hinttentta saro saro gee. I hinttenttu S'oossaan minniide ek'k'anaadaaninne S'oossay koyyiawee

ubbay ayentto eriide, poli ammananaadan, ubbaa wode S'oossa minisi woossee. 13 Ayaw gooppe, I hinttenttoo, Lodook'iyaa asawunne Hirapoliisa giyaa katamaa asaw daro daaburiyaawaa taani markkattay. 14 Nu siik'o dottorii Luk'aasinne Deemaasi hinttentta saro de'iitee yaagiino. 15 Lodook'iyaaan de'iyaa nu ishatoonne Nimppiw k'ay izi golliyaan shiik'iyaa ammanniyyaa asatoo nu sarotaa odite. 16 Ha dabddaabbiyaa hinttenttu nabbabeeddawaappe guyyiyaan, Lodook'iyaa ammanniyyaaawanttookka nabbabissite; hinttekka Lodook'iyaa ammanniyyaaawanttukka hinttenttoo yeddiyyaa dabddaabbiyaa nabbabite. 17 K'ay Arkkipoosaw, «Goday new immeedda oosuwaan polanawaa dogoppa» yaagiide odite. 18 Taani P'awuloosi, ta kushiyaa sarotaa s'aafeeddawaa hawaa be'ite; taani k'ashuwaan de'iyaaawaa dogoppite. S'oossa aad'do keekatetsay hinttenttunna gido.

1 Teselonk'k'e

- 1** Nuuni P'awuloosi, Sillaasenne S'imootoosi Teselonk'k'en de'iyya ammaniyaa asatoo ha dabddabbiyya s'aafeetto; hewantu S'oossaa nu Aabbuwanttoonne Godaa Yesuusi Kiristtoosawanttoo, aad'd'o keekatetsaynne sarotetsay gido. 2 Nuuni woosaan S'oossaa galatiidde, ubbaa wode hinttena ubbatuwaan hassayeetto. 3 Nuuni nu S'oossaa, nu Aawuwaan sintsan ammanuwaan hinttentu ootseenda oosuwaanne, siik'uwaan hinttentu daabureeda daaburaa, k'ay nu Godaa Yesuusi Kiristtoosan hinttew de'iyya hidootaan genc'c'iyya genc'c'uwaan ubbaa wode hassayeetto. 4 Nuunaadan S'oossaa kaalliyaaawanttoo, S'oossay hinttena siik'iyaawaanane hinttena barew naanaa ootsanaw dooreeddawaa nuuni ereetto. 5 Ayaw gooppe, nuuni wonggalaa, wolk'kaan, Geeshsha Ayyaanaaninne he wonggelii tuma gideeddawaa wurssi ammaniyawaan hinttentoo aheeddawaappe attin, asaa k'aalaa s'alalaan ahbeykko. Nuuni hinttenanna de'iyya wode, hinttentu diraw waan de'eeddentto, hinttentu eriita. 6 K'ay hinttentu dero waayettooppekka, Geeshsha Ayyaanan immeedda nashechchaan kiitaa akkeeddit; hewan nu leemisuwaanee Godaawaa kaalleeddit. 7 Hewaa diraw, Mak'idooniyaaninne Akaayiyya giyaa gadiyaan de'iyya ammaniyaa ubbatoo leemisuwaan gideeddit. 8 Ayaw gooppe, Godaa k'aalay hinttuppe kesiide, Mak'idooniyaaninne Akaayiyya s'alalaan sisetibbeenna; shin S'oossaa hinttentu ammaniyawaan ubba saan siseteedda. Simmi nuuni haasayanaw koshshishshin attowe ayinne baawa. 9 Ayaw gooppe, nuuni hinttekko beedda wode, hinttentu nuuna wooti mokkeeddenttonne k'ay hinttentu hinttentu eek'aw ootsiyaawaa aggiide, wordotenna de'uwaan S'oossaw ootsanaw waan S'oossaakkoo simmeedditentto, untunttu parenttu huup'iyaan haasayiino. 10 K'ay S'oossaa Na'ay Yesuusi, S'oossay hayk'uwaappe dentseeddawe, nuuna sintsaappe yaana S'oossaa hank'k'uwaappe ashhiyyaawe saluwaappe yaanawaa hinttentu naagiyaawaa untunttu haasayiino.
- erija; daro p'alk'k'etsay de'ooppekka, hinttentoo Aa mishiraachchuwaan k'aalaa odana mala, S'oossay nuw minutetsaa immeedda. 3 Nuuni hinttena woossiyaawee baliide woy tunatetsaan woy geniyaan gidenna. 4 Shin S'oossay wonggalaa hadaraa akkanaw nuuni ammanettiyaawantta gidina, nuw he hadaraa immeedda; he immeeddawaadankka nuuni haasayeetto. K'ay nuuni nu wozanaa s'omoosiyaan S'oossaa nashechchiyaawaan haasayeettuppe attin, asaa nashechchiyaawaan haasayokko. 5 Nuuni hinttekko c'immiyya haasayaanna, woy nuuni yoraa gentsiyya hanotaan yibeennawaa hinttentu loytsi eriita; S'oossaykka nuw markka. 6 Nuuni asaappe, woy hinttuppe, woy harantu ooppennekka bonchchuwaan akkanaw koyybeykko. 7 Nuuni Kiristtoosi kiitteeddawantta gidiidde, bonchchuwaan hinttentuppe oochchanaw danddyaeetto. Shin aata bare naanatuwaan siik'uwaan dichchiyaawaan, nu hinttentu giddon ashikke gideeddo. 8 Hinttentu nuw daro al'o gideedda diraw, S'oossaa wonggalaa hinttentoo immanawaa s'alalaan gidenan, nu de'uwaakka hinttentoo immanaw giigi utteeddo; ayaw gooppe, hinttena nuuni loytsi siik'eeddo. 9 Nuunaadan S'oossaa kaalliyaaawanttoo, nu oosuwaanee nu daaburaa hinttentu akeekiita; hinttentoo S'oossaa mishiraachchuwaan k'aalaa odiidde, hinttena ayinne waayissenna mala, k'ammanne gallassi nuuni ootseedo. 10 Nu de'uu hinttentu matan, ammaniyawaanttu matan, geeshsha, s'llonne borettennawaa gidiyaawoo hinttenne S'oossay markka. 11 Nuuni hinttentoo huup'iyaan huup'iyaan aawuu bare naanaw haniyaawaan haneeddawaa eriita. 12 Nuuni hinttena zoreedio; mentsetseedonne hinttentoo markkatteeddo. Hewenneekka hinttena s'eeseedda S'oossaa nashechchiya de'uwaan hinttentu de'anaadananne Aa kawutetsaanne Aa bonchchuwaan gelanaaddaana. 13 Hintte nuuppe S'oossaa k'aalaa tuma gideeddawaan akkeedda wode, S'oossaa kiitaadan akkeeddawaappe attin, asaa kiitaadan akkibeenna diraw, S'oossaa k'aalay ammaniyaa hinttenan ootsee; he gaasuwaan nuuni S'oossaa ubbaa wode galateetto. 14 Ayaw gooppe, nuunaadan S'oossaa kaalliyaaawanttoo, Kiristtoosi Yesuusan ittuwaan gideedda Yihudaa giyaa gadiyaan de'iyya ammaniyawaantta, hinttentu leemisettiita; yaanaappe kase Pilip'p'isyoosa giyaa katamaan hewantu S'oossaa ammaniyawaantta. Ayihudatuu waayetteeddawaanee boretteeddawaa hinttentu

unttuntta waayisseeddawaadan, hinttenttu biittaa S'oossa kaalliyawanttoo, nu waayiyaaninne nu asaykka hinttena waayisseedda. **15** He Ayihudatu tuggaan ubbaan hinttenttu ammanuwaa baggana Godaa Yesuusanne nabatuwaan wod'eeddino; hinttewaan nu minetteeddo. **8** Godan minniide k'ay nuuna yedersseeddino. Unttunttu S'oossa hinttenttu de'oppe, nuunikka ha'i de'eetto. **9** nashechchikkino; asaa ubbaakka is's'iino. **16** Ayihuda Ayaw gooppe, nuuni hinttebaw S'oossa galateetto. gidenna Asay attana mala, nuuni unttunttoo k'aalaa Nuuni nu S'oossa sintsan hinttenttu diraw de'iyaa odiyawaa diggiino. K'ay unttunttu nagaraykka ubbaa nashechchaa ubbaw Aa daro galateetto. **10** wode dari dari bee. Shin wursetsaan S'oossa Nuuni hinttena be'anawunne hinttenttu ammanoo hank'ku unttunttu bolla wod'deedda. **17** Shin pac'c'eeddawaa kuntsanaw, k'ammanne gallassi nu nuunaadan S'oossa kaalliyawanttoo, nuuni nu kumentsaa wozanaappe S'oossa wosseettoo. **11** Nu k'ofaan gidennaadan, asatetsaa s'alalaan hintteppe Aawuu, nu S'oossay bare huup'ew, k'ay nu Goday guutsaa wodew shaaketteedda wode, hinttena daro Yesuusi Kiristtoosi nuuni hinttekko biyaa ogiyyaa nuw laamotiide, ayfiyaan be'anaw loytsi koyyeeddo. **18** giigisso. **12** Nuuni hinttena loytsi siik'yaawaadan, Ayaw gooppe, nuuni hinttekko simmiide baanaw Goday hinttenttu ittu ituwaa siik'iyaa siik'uwaanne koyyeeddo. Ubbaa taani P'awuloosi zaara zaaraade k'ay asaa ubbaa siik'iyaa siik'uwa hinttenttoo hinttekko baanaw mala be'aaddi; shin Sees'aanay darissonne gujjo. **13** Nu Goday Yesuusi bare nuuna diggeedda. **19** Ayaw gooppe, nu Godaa geeshshatuwaan ubbaanna yiaya wode, nu S'oossa, Yesuusi Kiristtoosi yiaya wode, nuuni be'ana giide nu aawuwaa sintsan hintte wozanay geeshshanne nashechchan naagiyaaawe, woy nu nashechchay, pokkuu baynnawaa ootsiide, hinttena I mentsetso. woy nuuni c'eek'ettiiya kalachchay oonee? Hinttena

gidikkiteeyee?

20 Ayaw gooppe, hinttenttu nu bonchchuwaanne nu nashechchaa.

3 Hewaa diraw, nu genc'c'anaw danddayetennan is's'edda wode, Ateenaa giyaa katamaan nuurekka attanaw k'ofaa k'achcheeddo. **2** Hinttena zoranaadaaninne hinttenttu ammanuwaan hinttena minisanaadan, S'oossaw ootsiyyaa nu ishaa, nuunanna ittippe Kiristtoosa mishiraachchuwaan k'aalaa odiyyaa S'imootoosa hinttekko kiitteeddo. **3** Ha waayiyaa gaasuwaan hintteppe ooninne guyye simmenna mala, Aa kiitteeddo. Nuuni hewoo dooretteeddawaa hinttenttu hinttenttu huup'ew eriita. **4** Ayaw gooppe, nuuni hinttenanna de'iidde, nuuni waayettanawaa kasetiide hinttenttoo odeddo; k'ay hinttenttu eriyaawaadankka kase hewaadan haneedda. **5** attin, **5** S'oossa erenna ammanenna asatuwaadan, Hewaa diraw, k'ay genc'c'anaw taw danddayetennan is's'edda wode, «Ooni eri s'alahiyyaa kaappuu paac'c'ennan aggema. Nu daaburaykkka mela gidenan aggema» yaagaade hinttenttu ammanuwaa haluwaa kesiyaawaa gidiyya diraw, ooninne ha eranaw S'imootoosa hinttekko kiittaad. **6** Shin yewuwaan bare ishaa naak'kanawunne c'immanaw ha'i S'imootoosi hinttenttu matappe nuukko yiide, bessena. **7** Ayaw gooppe, S'oossay nuuna hinttenttu ammanuwabaanne hinttenttu siik'uwaabaa hinttenttoo mishiraachchu giide nuw odedda. K'ay tunatetsaan de'anaw s'eeseeddawaappe attin, timirttiyaa is's'iyyaa ooninne hinttenttoo bare Geeshsha nuuna be'anaw laamotiide, ubbaa wode nuw lo"obaa Ayaanaa immiyyaa S'oossa is's'eeppe attin, asaa k'oppiaawaa I odedda. **7** Hewaa diraw, nuunaadan is's'enna. **9** Hintte hinttenttu huup'iyaa ituu ituwaa

4 Simmi wursetsaan, nuunaadan S'oossa kaalliyawanttoo, S'oossa nashechchanaw hinttenttu waan de'anaw bessintto, nuuppe tamaareedda. Hewe hinttenttu kasedepppe de'iyaa

maaraa; shin ha'i hinttenttu kasewaappe loytsiide ootsanaadan, Godaa Yesuusa suntsan hinttena

woosseettonne zoreetto. **2** Ayaw gooppe, nuuni Godaa Yesuusa maataa baggana hinttenttoo immeedda azazu hak'awentto, hinttenttu eriita.

S'imootoosa hinttekko ayee gooppe, hinttentu geeshsha gidanawaanne woshummiyaawaa ubbaanna agganawaa

mala, Aa kiitteeddo. Nuuni hewoo dooretteeddawaa woshummiyaawaa geeshshatetsaaninne bonchchuwaan hinttentu machchiyanna wooti de'anentto eranaw besseeppe

eriyawaadankka kase hewaadan haneedda. **5** attin, **5** S'oossa erenna ammanenna asatuwaadan, Hewaa diraw, k'ay genc'c'anaw taw danddayetennan loytsi amottiyaawaan akkanaw bessena. **6** Nuuni k'ay

is's'edda wode, «Ooni eri s'alahiyyaa kaappuu kase hinttenttoo odeddawaadaninne hinttena minisi

hinttena paac'c'ennan aggema. Nu daaburaykkka mela zoreeddawaadan, Goday hawaa malaban ubbaan

gidenan aggema» yaagaade hinttenttu ammanuwaa haluwaa kesiyaawaa gidiyya diraw, ooninne ha eranaw S'imootoosa hinttekko kiittaad. **6** Shin yewuwaan bare ishaa naak'kanawunne c'immanaw

ha'i S'imootoosi hinttenttu matappe nuukko yiide, bessena. **7** Ayaw gooppe, S'oossay nuuna hinttenttu ammanuwabaanne hinttenttu siik'uwaabaa geeshshatetsaan de'anaw s'eeseeddawaappe attin, timirttiyaa is's'iyyaa ooninne hinttenttoo bare Geeshsha

siik'anaadan, S'oossay hinttena tamaarisseedda gallassaa asaa; nuuni k'ammaa asaa woy d'umaa diraw, hinttentu hinttentu ishatuwaa wooti siik'anaw asaa gidokko. 6 Hewaa diraw, nuuni haratuu bessintto, nuuni s'aafanaw koshshenna. 10 K'ay gem"ishiyaawaadan gem"ishshanaw bessene. Nuuni Mak'idooniya biitta ubbaan de'iyaa ishatuwaa beegottanawunne wogaan de'anaw bessee. 7 Ayaw ubbatuwaan tumu hinttentu siik'iita. Shin nuunaadan gooppe, gem"ishiyaawantu k'amma gem"ishiino; S'oossaa kaalliyaawanttoo, hinttentu hewaappe gujji matsottiyaawanttukka k'amma matsottiino. 8 Shin gujjiide untuntta siik'ana mala, hinttena woosseetto. nuuni gallassaa asaa gidiyaawantu wogaan de'anaw 11 Nuuni kase hinttentoo odeeeddawaadan, woppu bessee. Nuuni ammanuwaanne siik'uwaan tiraan geedda de'uwaan de'ite. K'ay hinttena koshshiyaa wotsiyaa olaa miishshaadan oyk'k'iide, nuuni demmanaw, hintte kushiyen ootsite. 12 Hewaa hidootaan naagiya atotetsaa, birataa k'oobiyaadan, gidooppe, ammanennawantu matan hinttentu huup'iyaan wotsanaw bessee. 9 Ayaw gooppe, bonchchettananne k'ay hinttena koshshiyabaw S'oossay nuuna nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa oonanne awuddashikkita. 13 Shin nuunaadan baggana atotetsaa demmanaw dooreeddawaappe S'oossaa kaalliyaawanttoo, hinttentu hidootay attin, Aa hank'k'uwaan akkanaw dooribeenna. 10 baynna asatuwaadan kayyottenna mala, hayk'k'eenda Nuuni pas'a gidina woy hayk'k'eeddawantu gidina, asatuwaabaa hinttentu erana mala koyeetto. 14 Nuuni Kiristtoosanna ittippe de'ana mala, Kiristtoosi nu Yesuusi hayk'k'eeddawaanne k'ay hayk'uwaappe diraw hayk'k'eenda. 11 Hewaa diraw, hinttentu k'ay I denddeeddawaa ammaneetto; hewaadankka, ha'i ootsiyaawaadan, haratuwaan mentsetsitenne S'oossay Yesuusa ammaniide hayk'k'eeddawantu ittuu ittuwa dichchite. 12 Nuunaadan S'oossaa Yesuusanna ahanawaa ammaneetto. 15 Ayaw kaalliyaawanttoo, hinttentu giddon ootsiyaawantu, gooppe, nuuni hinttentoo odiyya Godaa k'aalay hinttena ammanuwaan ogiyaan kaaletsiyaawanttanee hawaa; nuuni, Godaa laaentsuwaan yuussaa zoriyaawantu, hinttentu bonchchhana mala, hinttena gallassay gakkanaw hawaan pas'a de'iyawantu, woosseetto. 13 Untunttu ootsiyaa oosuwaan hayk'k'eeddawantuuppe kasetokko. 16 Ayaw diraw, untuntta loytsi bonchchitenne siik'ite. Ituu gooppe, Goday bare huup'iyaan azazuwaana, ittuwaanna sarotetsaan de'ite. 14 Nuunaadan kiitanchchatuwaa kaappuwaa kooshshaanna, S'oossaa kaalliyaawanttoo, nuuni hinttena zoreetto; S'oossaa malakataa giiretsaanna saluwaappe maaray bayinna de'uwaan de'iyawantu seerite. wod'd'ana. Kiristtoosa ammaniide hayk'k'eeddawantu Yayyiyaawantu mentsetsite. Wolk'k'i baynnawantu kasetiide hayk'uwaappe denddana. 17 Hewaappe maaddite. Asaa ubbaa danddayite. 15 Ooninne guyyiyaan, nuuni he wode pas'a de'iyawantu, iitaa diraw iitaa zaarennna mala naagettite; shin Godaanna c'arkkuwaa giddon gakkettanaw ubbaa wode, ittuu ittoonne k'ay asaa ubbw lo"obaa untuntunna ittippe shaariyaan denddana. Hewaa ootsanaw minnite. 16 Ubbaa wode nashettite. 17 diraw nuuni Godaanna ittippe ubbaa wode de'ana. 18 Ubbaa wode k'ans's'ennaan S'oossaa woossite. 18 Ubbabaan galatite. Ayaw gooppe, Kiristtoosa Yesuusa baggana S'oossay hinttepppe koyyiyaawe hewaa. 19 Geeshsha Ayanaa tamaa toyissoppite. 20 Timbbityia k'aalaad kad'oppite. 21 Ubbabaakka paac'c'ite. Lo"obaa oyk'k'ite. 22 Iita oosuwaan ubbaappe haakkite. 23 Sarotetsaa S'oossay bare huup'ew hinttena ubbabaan polo geeshsho; k'ay nu Goday Yesuusi Kiristtoosi yiaya wode, S'oossay hinttentu ayaanaa, shemppuwaanne asatetsaa ittippe borettennawaanne polo ootsiide naago. 24 Hinttena s'eesiyaawe ammanetteedawaa; k'ay hewaa I polana. 25 Nuunaadan S'oossaa kaalliyaawanttoo, nuw S'oossaa woossite. 26 Ishatuwaa ubbaa geeshsha yeruwaa yeriide sarotite.

27 Hintte ha dabddaabbiyaa geeshsha ishatuwaa
ubbaw nabbabanaadan, Godaa suntsan hinttena
woossay. 28 Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o
keekatetsay hinttenanna ittippe gido.

2 Teselonk'k'e

1 Nuuni P'awuloosi, Sillaasenne S'imootoosi, Teselonk'k'en de'iyaa ammniyya asatoo ha dabddaabbiyya s'aafeetto. Hewantu S'oossa nu Aabbuwanttanne Godaa Yesuusi Kiristtoosawantta.

2 S'oossa nu Aawuwaappenne Godaa Yesuusi Kiristtoosappe, aad'd'o keekatetsayne sarotetsay hinttenttoo gido.

3 Nuunaadan S'oossa kaalliyaawanttoo, hinttenttu ammanuu loytsi dic'c'iyya dirawunne, hinttenttu ituu ituwaa siik'iyya siik'u dariyaa diraw, nuuni hinttenttoo bessiyaawaadan, S'oossa ubbaa wode galatanaw bessee.

Hewaa diraw, hinttentta yedesaynne waayiyya ubbay gakkinkakka hinttenttu genç'c'iyaawaanne ammaniyaawaa nuuni nu huup'ew S'oossa

5 Hinttenttu waayettiyya S'oossa kawutetsaw pirddiyya s'illo pirddaa bessiya mallaa.

6 S'oossay tumu pirddaa pirddana. Goday Yesuusi bare wolk'k'aama kiitanchchatuwaanna tamaa lac'uwa giddon saluwaappe yiyya wode, S'oossay hinttentta waayissiyyaawantu bolla waayiyya ahana.

K'ay waayettiyya hinttenanne nuuna shemppissana.

8 K'ay S'oossay barena erennawanttanne nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa wonggalaa mishiraachchoo azazettenawantta murana.

9 He gallassi I bare geeshshatuwaan bonchchettanawunne k'ay barena ammaniyya ubbatuwaan sabbetanaw yiyya wode, untunttu Godaa sintsappenne Aa wolk'k'aa bonchchuwaappe shaakettiide, med'inaa bashshaan murettana. Gaasunnekka, nuuni

hinttenttoo odeddaa kiitay ammanetteeda. (aiōnios g166) **11** Nuuni hinttenttoo ubbaa wode S'oossa woossiyaawe hewaassa. Nu S'oossay s'eeseedda de'oo hinttentta bessiyaawantta giide paydanaadan, nuuni Aa woesseetto; hinttenttu lo"obaa ubbaa amottiyaawaanne hinttenttu ammanuwaa oosuwaa I bare wolk'k'an polo.

12 Hewan nu S'oossa aad'd'o keekatetsaaninne k'ay nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsan, Godaa Yesuusa suntsaa hinttenttu bonchhana; hinttenakka I bonchhana.

2 Ha'i nuunaadan S'oossa kaalliyaawanttoo, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa yuussaabawunne nuuni aanana de'anaw aakkoo shiik'anabaw,

timbbitiyya Asay hinttenttoo odiyaawaan woy hara asaappe siseedda k'aalaan, woy ooninne

nuuppe yeedda kiitaadan haasayiyaawan, «Godaa gallassay gakkeedda» giide hinttenttu ellekka dagammennaadaaninne wozanaa bayennaadan, nuuni hinttentta wosseetto.

3 Hinttentta ooninne ay ogiyaaninne baletsoppo. Ayaw gooppe, kasetiide makkaliyaawenne k'ay nagaranchhay, bashshaa na'y k'onc'c'ennaan de'ishshin, he gallassay gakkenna.

4 Asay goyinniyya ubbabaanne Asay S'oossa giyya ubbabaa I is's'ana. I barena untunttu ubbaappe d'ok'k'u ootsana. K'ay haray atto S'oossa Geeshsha Golliyya geli uttiidekka, «Taani S'oossa»

gaana.

5 Hinttenttu hassaykkitee? Taani hewaa hinttenttoo hinttenanna de'aadde odaaddi.

6 I bare ammaniyaawaa nuuni nu huup'ew S'oossa wodiyaa yaanaappe attin, ha'i yaanawaa ayay Aa ammaniyaawanttoo odiidde, hinttewaan c'eekeetteetto.

7 Tek'k'intto, hinttenttu eriita.

Ayaw gooppe, s'uuraa gideedda makkalay ha'i ootsee; shin he te"iyyaawe ogiyaappe kichchana gakkanaw, I k'onc'c'enna.

8 Hewaappe guyyiyan, he makkalanchhay k'onc'c'ina, Goday Yesuusi bare doonaa peenuwaan Aa wod'an.

K'ay Yesuusi bare laa'entso bonchcho yuussaan Aa mulekka d'ayissana.

9 He makkalanchhay Sees'aanaa oosuwaan yiide, daro wolk'k'aa worddo malaataanne maalalissiyaawaa ootsana.

10 Hewaadankka, K'ay d'ayiyya asatuwaan dumma dumma iita c'imuwaan baletsana. D'ayiyyaawanttu attanaw tumatetsaa siik'iide akkibeenna diraw d'ayana.

11 Hewaa diraw, tumatetsaa ammaniibeenna ubbaa asatuu, nagaraa ootsiyaawaan nashettiyaawanttu ubbay pirddetanaadaaninne worddo gidiyabaaa ammananaadan, S'oossay wolk'k'aama balaa untunttu giddo yeddana.

13 Shin Goday siik'iyya nuunaadan S'oossa kaalliyaawanttoo, nuuni S'oossa hinttenttu diraw, ubbaa wode galatanaw bessee. Ayaw gooppe, Geeshsha Ayaanaa wolk'k'aaaninne tumatetsaa hinttenttu ammaniyaawaan hinttentta ashshanaw, S'oossay hinttena bayiraadan dooreedda.

14 S'oossay hinttentta nuuni hinttenttoo odeddaa nu mishiraachchuwa K'aalaabaggana s'eeseeddae, hinttenttu nu Godaa Yesuusi Kiristtoosanna ittippe bonchchettanaassa.

15 Simmi nuunaadan S'oossa kaalliyaawanttoo, minniide ek'k'ite; nuuni hinttena nu doonaan gidina,

wogaa oyk'k'ite.

16 Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosi

bare huup'iyaan k'ay S'oossay, nu Aawuu
nuuna siik'iide, bare aad'd'o keekatetsan nuw
med'inaa danddayaanne lo"o hidootaa immeeddawe,
k'ay hinttenttu lo"obaa ubbaa ootsanaadaninne
haasayanaadan, hinttenttu wozanaa minisonne
mentsetso. (aiōnios g166)

yeellatana mala, aappe shaakettite. 15 Shin ishaadan
Aa seeriteppe attin, morkkiyaadan s'eeloppite. 16
Sarotetsaa Goday bare huup'iyaan hinttenttoo ubbaa
wodenne ubbaa baggana sarotetsaa immo. Goday
hinttenanna ubbaanna gido. 17 Taani P'awuloosi,
ha sarotaa ta kushiyan s'aafaad; ta dabddaabbiyaa
ubbaw hawe ta firmaa. Hawe taani s'aafiyaa ogiyaa.
18 Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay
hinttenanna ubbaanna gido.

3 Wurssetsaan nuunaadan S'oossaa
kaalliyawanttoo, Godaa K'aalay hinttenttu giddon,
ellekka aakkanaadaaninne bonchchettanaadan,
nuw S'oossaa woossite. 2 K'ay Asay ubbay
ammanenna diraw, S'oossay nuuna nagaranchcha
asatuwaappenne iita asatuwaappe ashshana mala,
nuw woossite. 3 Shin Goday ammantsiyaaawa; I
hinttena mentsetsananne k'ay iitaappekka naagana.
4 Nuuni hinttena azaziyaawaah hinttenttu ha'i
ootsiyaawaanne k'ay sintsappekka ootsanawaa
Goday nuuna hinttewaan ammantsee. 5 Goday
hinttenttu wozanaa S'oossaa siik'uwaakkonne
Kiristtoosi immiyaa danddayaakko kaaletso. 6
Nuunaadan S'oossaa kaalliyawanttoo, hinttenttu
nuuppe akkeedda wogaa kaalennaan azalla de'uwa
de'iyaa ishaa ubbaappe hinttenttu shaakettanaadan,
nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa suntsan hinttena
azazeetto. 7 Ayaw gooppe, nuuni hinttenanna de'iyaa
wode azallibeena diraw, hinttenttu nuwaadan haniide
de'anaw bessiyaawaah hinttenttu hinttenttu huup'iyaan
eriita. 8 Nuuni hintteppe oossinne tookuwaa gidenna
mala, k'ammanne gallassi daaburiiddenne jaamiidde
ootsiide de'eeddawaappe attin, ooppenne k'umaa
c'oo mibookko. 9 Nuuni hewaa ootseeddawe
hinttenttu nuwaadan haniide de'anaadan, nuuni
hinttenttoo leemisuwaah gidanaadappe attin, hewaa
hinttena oochchanaw nuw maatay d'ayina gidenna.
10 Ayaw gooppe, nuuni haray atto hinttenanna
de'iiddekkä, «Ootsanaw koyyenna uray ooninne
mooppo» yaagiide hinttena azazeeddo. 11 Ayaw
gooppe, asaa yewuwaan geliyaawaappe attin, ayinne
ootsenawanttu, azalla de'uwaah de'iyaa amareeda
asatuu hinttenttu giddon de'iyawaah nuuni siseeddo.
12 Nuuni hewanttu mala asatuu maara de'uwaah
de'anaadaaninne ootsiide k'umaa maanaadan,
Godaa Yesuusi Kiristtoosa suntsan azazeettonne
zoreetto. 13 Shin hinttenttu nuunaadan S'oossaa
kaalliyawanttoo, lo'o oosuwaa ootsanaw azaloppite.
14 K'ay nuuni ha dabddaabbiyaa kiitteedda kiitaw
azazettena uray ooninne de'ooppe, he uraa akekite. I

1 S'imootoosa

1 Nuuna ashshiyaa S'oossayenne nuuni be'ana giide nashechchan naagiyaa Yesuusi Kiristtoosi azazeedda azazuwaadan, Yesuusi Kiristtoosi kiiitteeddawaa gideedda taani P'awuloosi, **2** ammanuwaa baggana ta tumu na'aw, S'imootoosaw ha dabddaabbiya s'aafay. S'oossaa nu Aawuwaappenne nu Godaa Kiristtoosa Yesuusappe aad'd'o keekatetsay, maarotetsaynne sarotetsay new gido. **3** Taani Mak'idooniya baade new geeddawaadan, neeni Efesoonen gam"ana mala koyaad. Itti itti asatuu wordduwaa timirriyaa tamaarissiino; hewantu tamaarissenna mala, aggit gaade oda. **4** Untunttu tossaa odiyaawaananne barenttu zariyaa gayriyaawaa agganaadan oda. Ayaw gooppe, hewaa malabay palumaa kaalestee; k'ay S'oossaa k'ofaa ammanuwaa erettiyaawaa ootsikkino. **5** Ha azazoo waanna k'ofay geeshsha wozanaappe, lo"o suure wozanaappe, Asay be'o giyaabay baynna ammanuwaaappe beettiyya siik'uwaa dentsetsanaassa. **6** Itti itti asatuu hawaa aggiide, maaddenna haasayaakko simmeeddino. **7** Untunttu ayaa haasayinttonne woy barenttu ammanettiide odiyaabay ayentto erikkino; shin S'oossaa higgiyaa tamaarissiyaawantta gidanaw koyyiino. **8** Asay bessiyaawaan dan higgiyan go"ettooppe, higgii lo"a gidiyaawaa nuuni ereetto. **9** Ittibaa akeekanaw koshshee. Higgii lo'o asaw med'ettibeenna. Shin higgiyaa mentsiyaawanttoo, azazettenawanttoo, makkalanchchatoo, nagaranchchatoo, geeshshatetsay baynnawanttoo, tunatoo, barenttu daayo woy aabba wod'iyaawanttoo, shemppuwaa wod'iyaawanttoo, **10** woshummanaw kajjeeliyaawanttoo, attuma Asay attuma asaana woshummiyaawanttoo, asaa zal'iyaawanttoo, worddanchchatoonne wordduwaan c'aak'k'yaawanttoo, woy tumu timirriyaaanna gakettenna ay oosuwaagidinakka ootsiyaawanttoo keseedda. **11** He tumo timirrii anjetteedda S'oossay taani awaayana mala, taw hadaraa immeedda bonchcho wonggalaa giddluwaan de'ee. **12** Taani ootsiyaai kiiitaan taw wolk'k'aa immeedda nu Godaa Kiristtoosa Yesuusa galatay. Taana bare oosanchchaa suntsiide, taana he oosoo bessiyaa ammanettowaa giide paydeedda dirawukka Aa

galatay. **13** Taani hawaappe kase Aa boriyaawaa, Aa yederssiyaaawaanne tuggayiyaawaa gidoopenne, taw hawaa I ootseedda. Shin taani erennaan ootseedda dirawunne ammanabeenna diraw, S'oossay taana maareedda. **14** K'ay nu Goday zaway baynna bare aad'd'o keekatetsaa ta bollan gussiide, Kiristtoosa Yesuusa baggana nubaa gideedda ammanuwaaanne siik'uwaa taw immeedda. **15** Kiristtoosa Yesuusi nagaranchchatuwaa ashshanaw ha sa'aa yeedda giyya haasayay ammanetteedawaananne Asay ubbay tuma giide akkanaw bessiyaawaa. Ubbaappe aad'd'iyyaa nagaranchchay taana. **16** Shin med'inaa de'uwaakkanaw Aan ammananaw bessiyaa asaw taani leemisuwaagidanaadan, ubbaappe aad'd'iyyaa nagaranchchaw taw Yesuusi Kiristtoosa daro danddayaad, S'oossay taana maareedda. (aiōnios g166) **17** Afifyaan beettena med'inaa S'oossaw Ittoo, med'inaa Kaatew, med'inaappe med'inaa gakkanaw galatayne bonchchuu gido. Amen"! (aiōn g165) **18** Ta na'aa S'imootoosaa, kase nebaa timbbityaa odeeddawaadan, he odeeddawaadan lo'o olaa neeni olettana mala, ha azazuwaan new hadaraa immay. **19** Ammanunne lo"o suure wozanay new de'o. Ituu ituu barenttu suure wozanay yeggi aggiide, laaggiyaawe baynna markkabii bayiyaawaan, barenttu ammanuwaa bayizzeeddinno. **20** S'oossaa boriyaawaa aggana mala, hewaa tamaaranaw taani Sees'aanaw aatsa immeedda Hemeneyoosinne Iskkinddiri untunttu giddon de'iino.

2 Nuuni S'oossaa malatiyaawaan, geeshshatetsaa ubbaan, sarotetsaaninne ashikketetsan de'ana mala, asaa ubbwaa, kaatetoonne suntsatetsay de'iyyaa ubbatoo, S'oossaa oochchanaw, woossanaw, gaannatanawunne galatanaw bessiyaawaa ubbabaaappe kasettaade taani neena erissay. **3** Asay ubbay attanaadaaninne tumatetsaa eranaadan koyyiia nuuna ashshiyaa S'oossaa sintsan hawee lo"iyyaabaaanne nashechchiyaawaa. **5** Ayaw gooppe, itti S'oossay de'ee; S'oossaappenne asaappe giddluwaan gidiide gaannatiyaa ituu de'ee. Hewekka Kiristtoosi Yesuusa giyya asaa. **6** I asaa ubbaa wozanaw barena ubbwaa immeedda. S'oossay bare wodiyan asaa ubbaa wozanaw koyiyaawaa bessiyaa markkay hawaa. **7** Taani S'oossaa k'aala odiyaawaa, Yesuusi kiiitteeddawaan k'ay ammanuwaaaninne tumatetsaan Ayihuda gidenna

asaa tamaarissiyaawaa gidaade suntseteeddawe wozanaa k'ofaan naagiyaawantta gidanaw bessee. hawaassa. Taani worddotikke; tumuwaas haasayay. 10 Hewantu kasetiide paac'ettanaw koshshee. 8 Hewaa diraw, ubba saan de'iyya attuma Asay Paac'iyaa aad'd'owaappe guyyiyan, woosa gollen hank'k'uunne palumii baynnaan, bare geeshsha ootsiyaawantta gidiide ootsino. 11 Hewaadankka kushiyaa pude dentsiide, S'oossa woossanaadan, k'ay untunttu machchatuu Asay bonchchiyaawantta, taani koyyay. 9 Hewaadan k'ay mac'c'awanttukka zigirennawantta, barena mooddiyaawantta, ubbabaan bessiyya mayuwaa yashshatetsaaninne barentta ammanettiyaawantta gidanaw bessee. 12 Woosa mooddiyaawaan mayyino. S'oossaw yayyay golliya maaddiyaawe itti machchatti s'alalay giyya mac'c'a asaa bessiyyaawaadan, lo"obaa de'iyyaawaanne k'ay bare naanaanne bare golliya ootsiyaawaanappe attin, huup'iyya shurubbaa loytsi ayissiyaawaa gidanaw bessee. 13 Ayaw daddiyaawaan, work'k'aan woy ink'k'uuaan, woy gooppe, woosa golliya maaddiyaawantta gidiide, daro al"o afilaan barena alleek'k'issoppino. 11 lo"o oosuwaa ootsiyaawantu barenttu huup'ew Mac'c'awunna ubbabaan moodettaadde, c'o"u gaade wolk'k'aama bonchchuwa demmiino; k'ay Kiristtoosa tamaaru. 12 Taani mac'c'awunna c'o"u gaade Yesuusan barenttoo de'iyya ammanuwaa loytsi de'uu gayippe attin, attuma asaa tamaarissunne s'aliide haasayanaw danddayiino. 14 Taani neekko woy untunttu bolla aawotuu giikke. 13 Ayaw ellekka baana gaade hawaa new s'aafay. 15 gooppe, Addaami koyro med'etteedda; Hewaana Shin taani beennaan gam"ooppe, S'oossa gollen guyyeppe med'ettaaddu. 14 Hewaana c'imettaade neeni woota de'anaw bessintto erana mala S'oossa higgiya mentsaadduppe attin, Addaami s'aafay. He gollii tumatetsaw tuussaanne baaso c'imettilbeenna. 15 Shin mac'c'awunna ammanuwaa, gidiya de'uwaa S'oossa woosa golliya. 16 siik'uuaan, geeshshatetsaaninne barena mooddaade Nu ammanuwaa s'uuray wolk'k'aama gidiyaawaa de'ooppe, naanaa yeliyaawaan attana.

3 Ooninne woosa golliya kaaletsiyaawaa gidanaw koyyooppe, lo"obaa amotteedda giyya haasayay tuma. 2 Woosa golliya kaaletsiya uray borissennawaa, itti machchatti s'alalay de'iyyaawaa, barena mooddiyaawaa, barena naagiyaaawaa, barew bessiyyaawaa ootsiyaawaa, imatsaa mokkiyaawaa, tamaarissanaw danddayiyaawaa, 3 matsottennawaa, ashikketetsaappe attin walak'ettennawaa, odedda. Untunttu worddo ayyaanatoo azazettana; palumetennawaa, shaluwaas siik'ennawaa, 4 naanay k'ay s'alahatuwaa timirtiyya kaallana. 2 Hawaa aw azazettilyaawanne bonchchiyaawaa, k'ay mala timirtii, tila wozanaa tamaan bonk'k'eedda bare golliya ayissanaw danddayiyaawaa gidanaw birataan guuddeeddawaadan donc'c'illeedda worddo bessee. 5 Ayaw gooppe, itti uray bare golliya asatuwa baggana yeedda. 3 Hawantu mala ayissanaw danddayennawaa gidooppe, S'oossaas asatu akkiyaawaanne geliyaawaa k'ay itti ammanniyaawantta wooti ayissanaw danddayii? 6 itti k'ommo katsaa miyaawaa diggiino. Shin Otoruwaan sugettiid, s'alahiyaa kaappuu S'oossaam ammanniyaawantunne tumatetsaa eriyaawanttu pirdan kunddeeddaawaadan kunddenna mala, S'oossa galateeddawaappe guyyiyan maana ooratsa ammaneedda asaa gidanaw bessena. 7 mala, S'oossay katsaa med'd'eedda. 4 Ayaw S'alahiyaa kaappuwaa boriyaanin p'iriyaan gelenna gooppe, S'oossay med'd'eeddabay ubbababayka lo"a. mala, he uray woosa golliyaappe kareenna de'iyya S'oossa galatiide akkooppe, olettiyaawe ayaynne asaan nashettiyaawaa gidanaw bessee. 8 Hewaadan baawa. 5 Ayaw gooppe, he ubbababay S'oossa k'ay woosa golliya maaddiyaawantu Asay k'aalaaninne woosan anijetteedawaa. 6 Hewaa diraw, bonchchiyaawantta, laa"u doonaa haasayennawantta, neeni ishatuwaa hewaa hassayissiyaawaa gidooppe, daro woyniyya eessaa ushennawantta, miishshaw ammanuwaa neeni kaalleedda lo"o timirtiyya yaaretennawantta, 9 ammanuwaa s'uuraa geeshsha k'aalaan ek'ooppe neeni Kiristtoosi Yesuusaw lo"o

oosanchcha gidanaassa. 7 Shin ammanniyaa asaw bare ammanuwaa kaddeeddawaa. Ammanenna lo'enma haasayaappenne k'ay c'ima mac'c'a asaa asaappekka aad'd'iide aw iita. 9 Usuppuu tammu tossaappe bak'ata. K'ay S'oossa malatiyaawaan laytsay kumibeenna am"atti suntsaa maziggobiyaan neena lohissa. 8 Ayaw gooppe, Asay bare s'aafoppa. Hewaa bollan k'ay iza itti asinaappe bolla minisiyaawe laafa go"ee. Shin S'oossa haraa gelabeennawunno gidanaw koshshee. 10 malatiyaawaan lohissiyaawe ha"ikka sintsappekka Naananaa dichchiyaawan, imatsaa mokkiyaawaan, de'uwaan immana giyaa diraw, ubbabawukka go"ee. geeshshatuwaan gediya meec'c'yaawaan, 9 Ha haasayay Asay ubbay akkanaw bessiyaa waayetteedda asaa maaddiyaawaan, lo'o oosuwaa tumu haasaya. 10 Nuuni hewaa demmanaw ubbaa kaalliyawaan, ha lo'o kiitaa kiitettiyawaan daabureettonne loytsi ootseetto; hewoo nuuni eretteeddawunno gidanaw bessee. 11 Shin yalaga hidootaa wotseeddawe asaa ubbaa, ubbaappe am"etuwa yekkonttu suntsaanna gatsa s'aafoppa. aatsiide, ammanniyawantta ashshiyaa de'uwaay Ayaw gooppe, untunttu barentta, asinaa gela gela S'oossa. 11 Hawaa azazanne tamaarissa. 12 giyaa wode, Kiristtoosa agganawantta. 12 Koyro Neeni yalaga gidiya diraw, neena ooninne kad'oppo. ammanuwaa kad'eenda diraw, untunttu pirdettana. Shin ammanniyawanttoo ne haasayan, hanotetsan, 13 Hewe baynnaan oosuwaa d'ayiide itti golliyaappe siik'uwaan, ammanuwaaninne geeshshatetsaan hara golliya yuuyyiide, hamettiyaawaa salalaa leemisuwaan gida. 14 Taani yaana gakkanaw asaw gidenaa, barenttoo bessenabaa haasayiidde, S'oossa mas'aafaa nabbabiyaawaani, S'oossa zigirssaanne yewuwaan c'oo gelyiaawaa tamaariino. K'aala odiyaawaaninne tamaarissiyaawaan minna. 14 Hewaa diraw, nu morkketuu nu bolla haasayiyya 14 Timbbitiyaa odiyaawantu haasayinanne c'imattu iitabaa demmenna mala, yalaga am"attuus asinaa barenttu kushiyaa ne bolla wotsina, neeni akkeeda, geliide, na'aa yeliide, barenttu golliya ayissana neenan de'yiaa Geeshsha Ayaanaa imuwaan mala zoray. 15 Ayaw gooppe, hawaappe kase toochchoppa. 15 Ne dichchay asaa ubbwaw k'ond'c'ana amareeda am"attu Sees'aanaa kaallanaw aggiide mala, hewaa minisa k'oppa. Hawaa ubbaa wode guyye simmeeddino. 16 Ammanniyaa mishirattiw ootsa. 16 Ne huup'iyaanne ne timirittiya naaga. hak'ankka dabbo am"attu de'oppe, iza untuntta Neeni hewaa ootsooppe, neenanne neeni giyaaawaa sisiyaawantta ashshiyaa diraw, aggemaan ootsa.

5 C'ima asaa ne aabba bonchchiyaawaadan bonchchappe attin, toochchoppa. Yalagatuwaan ne ishaadan, 2 k'ay c'ima mac'c'a asaa ne aattiidän, yalaga mac'c'a asaa ne michchatiidän, kumentsa geeshshatetsaan bonchcha. 3 Bare s'alalaajideedda tumu am"etuwaan bonchcha. 4 Shin am"attiw naanay woy naananaa naanay de'ooppe, he naanay S'oossa malatiyaawaa barenttu soy asaa bessiyawaaninne k'ay hewaa ootsiyaawaan barentta yeleeddawantu kushiyaa zaariyaawaa tamaarino. Ayaw gooppe, hewe S'oossa nashechchiyaawaa. 5 Ayaa maaduukka baynna bare de'yiaa tumu am"atta S'oossay immana gaade nashechchan naaga uttaaddu. K'ay gallassinne k'amma S'oossay izo maaddana mala, woossawunne ochchaw. 6 Shin barena ishalissiyyaa am"atta pas'a de'oppekka, iza hayk'adiggaaddu. 7 K'ay ooninne untuntta boreenna mala, ha azazuwa imma. 8 Shin barenttuwoo k'ay ubbaappe aatsiide, bare soy asaw k'oppenna uray oonanne gidooppe, hewe

maaddanaw bessee. Ammanniyaa asatuu maaduu bessiyaa tumu am"etuwa maaddana mala, untunttu ammanniyawanttoo tooko gidoppino. 17 Loytsi heemmiyya c'imattu, k'ay ubbaappe aatsiide, k'aala odiyaawaaninne tamaarissiyaawaan daaburiyaawantu, dakko bonchchuwaa akkanaw bessiino. 18 Ayaw gooppe, S'oossa Mas'aafay, «Uddumaan katsaa yed'diyaa booraa doonaa k'achchoppa» k'ay, «Oosanchchay bare dirggwuua akkanaw bessee» yaagee. 19 Laa'u woy heezzu markkay baynnaan, woosa golliya c'imaamootiyaawaa sisoppa. 20 Harattu yayana mala, nagaraa ootsiya ubbatuwaa asaa ubbaa sintsan seera. 21 Neeni ayinne asaa deemuwaa s'eellennan, ituwaappe dummayennan ha azazuwa naagana mala, S'oossaaninne Yesuusi Kiristtoosan dooretteedda kiitanchchatuwaan sintsan neena taani zoray. 22 O bollaaninne elleellaade ne kushiyaa wotsoppa. Haratuwaan nagaraan geloppa. Neena geeshshatetsaan naaga. 23 Neeni ubbaa wode sakettiya dirawunne ne uluwaa diraw, guutsa

woyniyaa eessaa ushapee attin, haatsaa s'alalaa P'ens's'eenaaawiyyaa P'ilas'oosa geetettiyyaa gadiyaa ushoppa. 24 Itti itti asatuwaa nagaray be'anaw mooddyaawaa sintsan lo'o markkaa markkattedda k'onc'c'e; untunttu nagaray untunttu pirddanaw Kiristtoosi Yesusa sintsan taani neena hawaa untunttuppe sintsaw aad'd'ee. Shin harattu azazay. 14 Nu Godaa Yesuusi Kiristtoosi k'onc'c'ana nagaray guyyeppe k'onc'c'ee. 25 Hewardankka, gakkaw, k'itay bayinnaaninne borii baynnaan he lo'o oosukka k'onc'c'ee. K'onc'c'ibeenabaa gidooppenne, geemmanaw danddayenna.

6 S'oossaa suntsaynne nu timirttii borettenna mala, ayiletetsaa morgge mitsaa giddon de'iyaawantu barena mooddiyyaa godatoo bonchchu bessiyaawaa erino. 2 Ammaniyyaa asaa ayiliyyaa gideedawanttoo untunttu godattu untunttoo ishaa gidiyyaa diraw, untuntta kad'oppino. Shin barenttu kiitaan go"ettiyaawantu untunttu siik'iyaa ammanniyyawanta gidiyyaa diraw, untunttu kasewaappe aatsiide ootsanaw bessee. Neeni ha yewatuwaa tamaarissanawunne odanaw bessee. 3 Ooninne dumma timirttiaa tamaarissiyyawaa gidooppe, k'ay nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa tumu k'aalaananne nu ammanuwaa timirttiaaanna gakettenna uray daro otorettee; ayinne erenna. K'ay k'aala bollan palumettanawunne walak'ettanaw untunttoo giigenna k'ofay de'ee. Hewe k'anaatiyyaa, palumaa, boriyyaa, iita sid'iyaa kaletsee. 5 K'ay untunttu huup'lii ootsenna. Tumatetsay baynna asatuwaanakka palumaa kaletsee. Untunttu S'oossaa malatiyaawaan durettanaa giide k'oppino. Neeni he asatuwaappe shaaketta. 6 Shin taw de'iyaabay taw gidana giyaa uraa S'oossaa malatiyaawe dureyee. 7 Ayaw gooppe, nuuni ha alamiyyaa ayinne ahibeykko; k'ay aappe ayinne afokko. 8 Shin miyabaynne mayiyaabay de'oppe, hewe nuw gidanawaa. 9 Shin durettanaw koyyiyaawantu paac'iyaaaninne p'iriyaaan gelino; k'ay daro asaa bashshawunne d'ayoo goochchi aifiyyaa daro eeyanne k'ohiyaa amuwaan kunddiino. 10 Ayaw gooppe, shaluwaan siik'iyaaawe iitatsaa ubbw pultuwaa. Ituu ituu hewaa amottiide, ammanuwaaappe balettiide, daro metuwaan barenttu k'oheeddino. 11 Shin neenoo, S'oossaa asaw, hewaappe bak'ata. S'illotetsaa, S'oossaa malatiyaawaa, ammanuwaa, siik'uwaa, danddayaanne ashikketetsaa kaala. 12 Ammanuwaa baas'iyaa loytsa baas'eta. Daro asaa sintsan lo'o markkaa markkattaade, neena S'oossay s'eeseedda med'inaa de'uwaan oyk'k'a. (aiōnios g166) 13 Ubbabaw de'uwaan immiyyaa S'oossaa sintsaaninne, k'ay

de'iyyaa anjetteedda S'oossay, kaatatuwaa Kaatii, godatuwaa Goday, bare bessiya wodiyaan bessana. 16 Hayk'k'ennawee itti Aa s'alalaa. Ooninne Aakkshiik'anaw danddayenna poo'uwaan de'ee. Ooninne Aa be'ibeenna; k'ay be'anawukka danddayenna. Bonchchuunne med'inaa wolk'k'ay aw gido. Amen". (aiōnios g166) 17 Ha'i ha wodiyaan dure gidiyaawantu otorettenaadaanin k'ay nuuni nashettanaadan, ubbabaa palahissiide Nuw immiyyaa de'uwaan S'oossaan ammanettanawaappe attin, aad'd'iyyaa duretetsaan untunttu ammanettennaadan, untunttu azaza. (aiōn g165) 18 Untunttu lo"obaa ootsanaadan, lo'o kiitaan durettanaadan, keekiyawanttanne haratuwaanna shaakki akkiyaawantta gidanaadan azaza. 19 Hewaa yaatiyaawaan untunttu sintsaw barenttoo mino baaso gidiyyaa shaluwaan barenttoo shiishshino. Hewardappe guyyiyaa, untunttu tumu de'uwaan akkana. 20 S'imootoosaa, itti itti Asay balaan eratetsaa giyaa eeyaa palumiyaappenne mela haasayaappe bak'ataadde, new imetteedda hadaraa naaga. 21 Ayaw gooppe, ituu ituu nuw eratetsay de'ee yaagiidde, ammanuwaa baleeddino. S'oossaa aad'd'o keekatetsay hinttenanna ubbaanna gido.

2 S'imootoosa

- 1** Taani P'awuloosi, S'oossay immana geedda Kiristtoosi Yesuusanna nuw de'iyyaa de'uwaabaa odanaw, S'oossay geeddawaadan, Kiristtoosi Yesuusi kiiitteeddawe, 2 ta siik'o na'a S'imootoosaw ha dabddaabbyaa s'aafay. S'oossaa Aawuuwaappenne nu Godaa Kiristtoosi Yesuusappe, aad'do keekatetsay, maaratetsaynne sarotetsay new gido. 3 Ta zaratuut ootseeddawaadan, taanikka taana zoriyaa geeshsha wozanaappe ootsiyaa S'oossaa k'ammanne gallassi woossiyaa woosaan ubbaa wode neena hassayiyya diraw, Aa galatay. 4 Taani ne afotsaa hassaya hassayaade nashettana mala, neena be'anaw daro laamotay. 5 Neenan de'iyyaa worddo baynna ammanuwaa hassayay. He ammanuu beni ne daay daay Loydininne ne daay Ewuniik'in de'iyyaa ammanuwaa mala; k'ay neenankka hewe de'iyaawaa eraad. 6 Hewaa diraw, taani ta kushiyaa laa"uwaa ne bolla wotseedda wode, S'oossay new immeedda imuwaan neeni doshissenna mala, neena hassayissay. 7 Ayaw gooppe, S'oossay nuw wolk'k'aa, siik'uwaanne nu huup'iyyaa naagiyaawaa immiyaa Geeshsha Ayaanaa immeeddappe attin, yashshaa ayaanaa immibeenna. 8 Simmi, nu Godaw markkattiyawaan woy Aa diraw k'ashuwaan de'iyyaa tawaankka yeellatoppa. Shin S'oossay new immiyaa wolk'k'aa keenaan taananna mishiraachchuwaa k'aalaw waayetta. 9 S'oossay bare k'ofaaninne bare aad'do keekatetsan nuuna ashshiide, bare asaa ootsanaw s'esowaappe attin, nuuni ootseedda oosuwaan diraw gidenna. I ha aad'do keekatetsaa Kiristtoosi Yesuusa baggana wodii doomettanaappe kase nuw immeedda. (aiōnios g166) 10 Shin ha'i ha aad'do keekatetsay nuuna ashshiiaa Kiristtoosi Yesuusa yuussaan nuw k'onc'c'eedda. K'ay hayk'uwaan wolk'k'aakka l'dayisseeda. Wonggalaa mishiraachchuwaa baggana bayenna de'uwaan nuw k'onc'c'isseedda. 11 Taani Yesuusi kiiitteeddawaanne Ayihuda gidenna asaa tamaarissiyaawaa gidaade, wonggalaa mishiraachchuwaa odana mala, S'oossay taana dooreeda. 12 K'ay taani ha metuwaan akkiyaawe hewaa diraassa. Shin taani ammaneeddawaa eriyaa diraw, yeellatikke. K'ay I taw immeedda hadaraa he gallassay gakkanaw, I naaganaw danddayiyaawaa eray. 13 Taani neena tamaarisseedda tumu k'aalaa leemisuwaan uya oyk'k'aade, Kiristtoosi Yesuusan nuw de'iyyaa ammanuwaaaninne siik'uwaan de'a. 14 Nu giddon de'iyyaa Geeshsha Ayaanaa baggana new hadaraa immeedda lo'obaa naaga. 15 Lisiyya giyaa biittaan de'iyyaa ubbatuu taappe bak'ateedawaa eraasa; untunttu giddon Pigelusin Hermogeneesi de'iino. 16 Henesiforu taana daro wode mentseteedda diraw, Goday Aa soy asaw maaratetsaa immo. K'ay taani k'asho gollen de'iyaawaa l'yeellatibeenna. 17 Shin Roome giyaa katamaa gakkeeddasaanna taana loytsi koyyiide demmeedda. 18 He gallassi Godaappe maaratetsaa demmanaadan, Goday aw immo. K'ay Efesoona giyaa katamaan l'taana ay keenaa maaddeeddenttonne neeni loytsa eraasa.
- 2** Simmi ta na'aw, Kiristtoosi Yesuusan de'iyyaa aad'do keekatetsan minna. 2 K'ay daro markkattuu de'iyyaa saan taappe neeni siseedda yewatuwaan haratuwaan tamaarissanaw danddayiyaa ammanetteeda asatoo hadaraa imma. 3 Kiristtoosa Yesuusaw ammanetteeda wotaadaraadan, taananna waayetta. 4 Olaa biyaa wotaadaray bare kaappuwaan nashechchanaw, wotaadara gidenna Asay ootsiyaa kiitaan walakettenna. 5 K'ay wotsaan keesetyaa uraykka wogaadan wos's'ana d'ayooppe, woytaa akkena. 6 Daro daaburiide ootseedda biittaa goshiyaa bitanii shiik'eedda katsaappe barena gakkiyaawaa koyro akkanaw bessee. 7 Neeni ubbabaa akekanaadan, Goday neena danddayissana diraw, taani giyaawaa k'oppa. 8 Taani wonggalaa mishiraachchuwaa odiyaawaadan, hayk'uwaappe denddeedda Daawite zariyaa Yesuusi Kiristtoosa k'oppa. 9 Taani wonggalaa mishiraachchuwaa odiyya diraw, iitabaa ootseeddawaadan, haray atto k'ashettana gakkanaw waayettay. Shin S'oossaa k'aalay k'ashettenna. 10 Hewaa diraw, taani S'oossay dooreedda asatuukka Kiristtoosi Yesuusan de'iyyaa atotetsaa med'inaa bonchchuwaanna demmanaadan, untunttu diraw, taani ubbabaa waayettay. (aiōnios g166) 11 Hawe, «Nuuni aanaa ittippe hayk'k'eeddawaa gidooppe, aanaa ittippe de'ana. 12 Nuuni genc'c'ooppe, aanaa ittippe kaatetana. Nuuni Aa kaddooppe, ikka nuuna kaddana. 13 Nuuni ammanettennaan aggooppekka, I ammanettiyaawaa gidiide de'anawaa. Ayaw gooppe, I barena bare huup'ew erikke gaanaw

danddayenna» giyaawe tumu haasaya. 14 Neeni simmiide, untunttu bare koyyeeddabaw azazettana ne asaa hawaa hassayissa; untunttu k'aalaan mala oyk'k'eenda s'alahiyaa kaappuwa dabaappe palumettenna mala, S'oossaas sintsan zora. Hewe kessi akkana.

sisiyya asaa bayizziyaawaappe attin, ayinne go"enna. 15 Neeni S'oossaas tumatetsaa k'aalaan suuretetsaan odiyaawaanne k'ay Aa oosoo yeellatenna oosanchcha gidaade, S'oossay sabbiyaa asaadan, ne huup'iyyaa S'oossaw immanaw minna. 16 Shin ha sa'aw injjetiyaa maaddenna haasyaappe neena naaga. Ayaw gooppe, hewe S'oossaappe asaa haassee. 17 K'ay untunttu tamaarissiyaawe bollaa c'ittuwaadan ubbasaa gakkanaassa. He tamaarissiyaawantuppe laa"atuu Hemeneyoosanne Piliis'oosa. 18 Untunttu tumuwaas ogiyya aggiide, «Hayk'uwaappe denddiyaawe kaseaad'd'idiggeedda» yaagiide amareeda ammaniyya asatuwaam ammanuwaa bayizziino. 19 Gidooppekka, S'oossay esseedula mino tuussay k'aas's'ana danddayenna. K'ay Aa bollan, «Goday barewanita eree»; k'ay «Godaawaa gidiyya ooninne iita oosuwaaggo» yaagiyya K'aalatuu s'aafetteeddino. 20 Itti wolk'k'aama gollen work'k'aappenne biraappe med'etteedda miishshaa s'alalaa gidennaan, mitsaappenne urk'k'aappe med'etteedda miishshatuukka de'iino. Hewantuuppe baggatuu bonchcho oosuwauntuntun ootsanaw, k'ay baggatuu tooshettiyaabaa untuntun ootsanaw med'etteeddino. 21 Hewaa diraw, ooninne ha iitabaa ubbaappe barena geeshshooppe, I bare Godaa go"iyyaa oosuwa ootsanaw barena immeedda diraw, bonchcho oosuwa ootsiyyaa miishshaa gidanawaa. K'ay lo"o oosuwa ubbaa ootsanaw giigetteedawaa gidanawaa. 22 Shin neeni iita wodallatetsaa amuwaappe bak'ata. Barenttu maaddanaw geeshsha wozanaappe Godaa s'esisisiyaawantunna ittippe, s'illotetsaa, ammanuwaa, siik'otetsaanne sarotetsaa minisaade kaala. 23 Shin eeyatuwaa palumiinne ayinne erennawantu palumii walassaa kaaletsiyaawaa eraade aappe bak'ata. 24 Godaa koomay ubbwak'keekiyawaa, loytsi tamaarissiyaawaanne danddayanchcha gidanaw besseeppe attin, walak'ettanaw bessena. 25 K'ay I barena is's'iawantta ashikketetsan seeriyaawaa gidanaw bessee. Untunttu barenttu nagaraappe simmiide, tumatetsaa eranaadan S'oossay ootsanentto, ooni eri. 26 K'ay untunttu barenttu wozanaa k'ofaw

3 Shin wursetsa gallassi waayissiyya wodii yaanawaa akeeka. 2 Ayaw gooppe, Asay barena siik'yaawantta, shaluwaa siik'yaawantta, c'eeek'ettiyawantta, ayyiyaawantta, boriyaawantta, barena yeleeddawanttoo azazettenawantta, galatennawantta, geeshshatetsay baynnawantta, 3 siik'uu baynnawantta, sigettenawantta, zigirssanchchatuwa, barena naagennawantta, keekennawantta, lo"obaa dosennawantta, 4 ubbaa erikke giyaawantta, dirbbiyaawantta, otoruwaan sugettiyaawantta, k'ay S'oossaappe aatsiide, ishaluwaa dosiyaawantta gidana. 5 Untunttu S'oossaw goyinniyaawaa malatiino; shin Aa wolk'k'aa kadeeddino. Hewantu mala asatuwaakko shiik'oppa. 6 Ayaw gooppe, untuntutuppe ituu ituu asaa golliyya gelide, nagaray dees'eeddawantta, dumma dumma amuwaan sugettiyaawantta, ubbaa wode tamaariide, tumatetsaa era akkanaw mule danddayibeenna daaburanchcha mac'c'awanta baletsiino. 8 Yaaneesinne Yambbareesi Muse yewuwaap p'alk'k'owaadan, hewaadan k'ay hawantu, suure k'ofay baynnawantta ammanuwaa kunddeeddawantu, tumatetsaabaa p'alk'k'iino. 9 Shin Yaaneesa eeyatetsayne Yambbareesa eeyatetsay k'ay k'ond'c'eeddawaadan, untunttu eeyatetsaykka asaa ubbwak'ond'c'ana diraw, untunttu kasewaappe aad'd'iide dic'c'ikkino. 10 Shin neeni ta timirtiyya, ta hanotaanne ta k'ofaa, ta ammanuwaaanne ta danddayaa, ta siik'uaanne ta gen'c'uwa, 11 ta yedesaanne ta waayiyya be'aadda. Ans's'ookiyaanne, ik'ooniyoonenne Liss's'ira giyaa katamatuwaa taana gakkeeddbabaanne taani danddayeedda yedesaa eraasa. Goday taana he ubbaappe ashsheeda. 12 Tumatetsaan Kiristtoosi Yesuusan S'oossaas malatiide de'anaw dosiyaab ubbay yedersettana. 13 Shin iita asatuunne baletsiyaawantu haratuwa baletsiiddenne barenttu huup'ew baliidde, kaseppee iiti iiti biino. 14 Shin neeni he tumatetsaa oppe tamaareeddentonnie eraade, neeni tamaareeddawaaninnee ereeddawaan minnaade de'a. 15 Neeni guutsa na'atetsaappe doommaade Kiristtoosi Yesuusa ammanaade, atotetsay beettiyya aad'd'eenda eraa immanaw

danddayiyyaa Geeshsha Mas'aafatuwaan eraadda. taana daro k'oheedda; Goday aw Aa oosuwaadan 16 S'oossa Mas'aafaa ubbaan S'oossa Ayyaanay zaarana. 15 I nuuni odiyaawaa loytsi p'alk'k'iyyaa de'ee. K'ay he mas'aafatu S'oossaw ootsiyaa Asay diraw, neeni aappe neena naaga. 16 Koyro taana kumentsanne lo'o oosuwaa ubbw giigeeddawaa mootiyaa wode, ubbaykka aggeeddawaappe attin, gidana mala, tumatetsaa tamaarissanaw, balaa taana ooninne maaddibeenna. S'oossay hewaa seeranaw, bayizzuwaan suurissanawunne s'illotetsaa untunttoo paydoppo. 17 Shin taani kumentsaa kiitaa de'oo zoriyaa immanaw maaddiino.

4 Taani neena S'oossa sintsaaaninne, de'uwaan de'iyaa asaanne hayk'k'eenda asaa pirddanaw de'iyaa Kiristtoosi Yesuusa sintsan, k'ay Aa yuussaaninne Aa kawutetsaan neena zoray. 2 K'aalaa oda. Wodii injetina injetana d'ayina, minnaade oda. Daro danddayan asaa tamaarissaadde suurissa, seeranne zora. 3 Ayaw gooppe, Asay tumu timirittiyya sisennaan is'siyaa wodii yaanawaa. Shin Asay barenttu amuwaa kaalliide, sisanaw nashechchiyaawaa odiyyaa tamaarissiyaawantta gujji gujji shiishshana. 4 Unttuntu tumu yewuuwaan sisiyaawaa aggiiide, tosaa sisanaw barenttu haytsaa wora zaarana. 5 Shin neeni ubbabaan ne huup'iyaa naaganaw bessee. Waayiyaa danddaya. Wonggalaa mishiraachchuwaan odiyaawe ootsiyaa oosuwaa ootsa. S'oossa k'oomaad, ne ootsiyaa oosuwaa ubbaa pola. 6 Taana gidooppe, ta suutsay guukkiide yarshshettiyyaa wodiinne k'ay ha de'uwaan aggaade biyaa wodii gakkeeda. 7 Taani lo'o baas'iyaa baas'etaaddi; wotsaa wos'saadde wurssaad; ammuuwaakka naagaad. 8 Sintsappe taw s'illotetsaa kalachchay giigi utteedda. Hewaa s'illo pirdaa pirdiyaa Goday he gallassi taw immana. K'ay Kiristtoosi k'onc'c'anawaa dosiyaa ubba saappe attin, ta s'alalaassa gidenna. 9 Taakkoo ellekka yaanaw minna. 10 Ayaw gooppe, Deemaasi ha alamiyyaa dosiide, taana aggiiide, Teselonk'k'e giyaa katamaa beedda. K'erk'k'iisi Galaatiyyaa giyaa gadiyaa biina, k'ay Tiito Dilmaas'iyaa giyaa gadiyaa beedda. (aiōn g165) 11 Luk'aasa s'alalay taananna de'ee. Mark'k'oossi taana kiitaan loytsi maaddanaw danddayiyyaa diraw, Aa demmaade neenanna akkaade ya. 12 Shin taani Tikik'oosa Efesoona giyaa katamaa kiittaad. 13 Neeni yaadde, S'iro'aadaa giyaa katamaan Karppoosawan taani yeggaade yeedda ta gaabiyaanne k'ay mas'aafatuwaan taw akkaade ya. Shin dummayaaade galbbaan s'aafetteedda mas'aafatuwaan aaya giddoppenne, akkenaan yooppa. 14 Birataa k'os'siyaa Iskkinddiri

Ayhuda gidenna Asay ubbay sisanaw odana mala, Goday ta matan ek'k'iide, taw wolk'k'aa immeedda. K'ay gaammuwaa doonaappekka taana ashsheeda. 18 Goday taana iitabaa ubbaappe ashshiide, bare saluwaa kawutetsaa sarotetsaan afana; aw med'i med'inaw bonchchu gido. Amen". (aiōn g165) 19 P'irisik'illiw, Ak'iilassinne Henesifooru soy asaw ta sarotaa oda. 20 Erass's'oosi K'oronttoosa giyaa katamaan atteedda. Shin S'irofimmoosi saketteedda diraw, Millis'e giyaa katamaan Aa wotsaad. 21 Balguu wod'd'anaappe kase yaanaw minna. Ewubuluusi, P'udeesi, Liinoosinne K'ilawude k'ay hara ishatuu ubbaykka neena saro saro giino. 22 Goday ne ayaanaanna gido. Aad'o keekatetsay hinttenanna ubbaanna gido. Amen".

Tiitoo

1 Yesuusi Kiristtoosi kiitteedda taani P'awuloosi, S'oossaai ayili, ha dabddaabbiyaas s'aafay. S'oossay dooreedda asaw ammanuu de'anaadaaninne S'oossaai tumatetsaa eraakko untuntta kaaletsanaadan taani doorettaade kiittaaad. **2** Worddotenna S'oossay nuw ha med'inaa de'uwaar daro wodiyaappe kase immana geedda. (aionios g166) **3** S'oossay nuuna ashshiyaae likke wodiyaan bare k'aalaan hawaa k'onc'c'isseedda; I hadariide taana azazeeddawaadan, taani Aa k'aalaa oday. **4** Ammanuwaa ittippetetsaan ta tumu na'aa new Tiitoo, S'oossaai Aawuaappenne nuuna ashshiyaa Yesuusi Kiristtoosappe, aad'd'o keekatetsay, maarotetsaynne sarotetsay gido. **5** Taani neena K'ars's'eesan aggaade yeeddawe, neeni attowaa giigissanaassanne, taani azazeeddawaadan, katamaa ubbaan woosa golliyaa c'imatuwa dooranaassa. **6** C'imay borettennawaananne itti machchatti s'alalay de'iyaawaanne ammaniyyaa naanay de'iyaawaa gidanaw bessee; Aa naanay shaluwaa bayizziyaabaaniinne woy azazettenaan is's'iyaaban Asay amaassalenawantta gidanaw bessee. **7** Ayaw gooppe, he c'imay S'oossaai oosuwaai azaziyyaa kaappuwaai gidiidde, pokkissennewaa, otorettenawaananne elle hank'k'ettennawaai gidanaw bessee; k'ay matsottennawaai, sugennawaanneyorattennawaai gidanaw bessee. **8** Shin imatsaa mokkiyaawaanne lo"obaa dosiyaawaa gidanaw bessee; k'ay akekanchchaa, s'lluwaa, geeshshaanne barea naagiyaawaa gidanaw bessee. **9** Ammanettiyyaa de'uu beettiyya timirittiyanne giigiyaa k'aalaa I loytsi oyk'k'o. Yaatooppe haratuwaa tumu ammanuwaa tamaarissiyaawaan mentsetsanawunne k'ay hewaa is's'iyaawanttakka zoranaw danddayanawaa. **10** Ayaw gooppe, azazettenawantu, maaddennawaai haasayiyaawantu, haratuwaa c'immiyaawanttunne k'as's'aretteedda Ayihuda ammaniyyaawantu bagga gideedda daro asatuu de'iino. **11** Unttunttu tamaarissanaw bessena pokkiyya ogiyan miishshaa demmanaw tamaarissiyaawaan golliyaa ubbaa bayzziyya diraw, unttunttu haasayaa te"ana bessee. **12** Unttunttu giddoppe ittuu, timbbitiyya odiyaawee unttunttoo, «K'aris's'eese Asay ubbaa wode, worddatuwaa, iita du'atuwaanne yoranchchaa; k'ay azalla asaa» yaageedda. **13** I markkattowe tuma; hewaa diraw, neeni untunttuo mino ammanuu de'anaadaaninne k'ay Ayihudatuwaai tossaanne tumuwaa is's'eedda asatuwaai azazuwaai untunttu sisennaadan, untunttu minisaade seeranaw bessee. **15** Barenttu huup'ew geeshsha gideedawanttoo ubbabaykka geeshsha; shin tunatoonne ammanennawanttoo unttunttu wozanaa k'ofaynne untunttu suure wozanay tuneeda diraw, unttunttoo ayaynne geeshsha gidenna. **16** Unttunttu barenttu S'oossaai eriyaawaa k'onc'c'iyaa odiino; shin unttunttu sheneyiyaawantta, azazettenawanttanne oosuwaai ubbwukka giigennawantta gidiyyaa diraw, barenttu kiitaan Aa erokko giino.

2 Shin neeni de'uwaai demmanaw giigiyaa timirittiyyaa tamaarissanaw bessee. **2** C'ima attuma Asay ammanuwaa, siik'uwaaninne danddayan mino gidanaadan, k'ay matsottennawaa, bonchchettiyaawaananne barenakka naagiyaawaa gidanaadan zora. **3** Heweidakka c'ima mac'c'a Asay geeshsha de'uwaai de'iyaawantta, zigirennawantta, woyniyaa eessaw moodettennawanttanne lo"obaa tamaarissiyaawantta gidanaw bessee. **4** Unttunttu S'oossaai k'aalay borettenna mala, barenttu asinatuwaannee barenttu naanaa siik'iyaawantta, barenttakka naagiyaawantta, geeshshatuwaai, barenttu gollen ootsiyaawantta, keekatuwaannee barenttu asinatookka azazettiyaawantta gidana mala, yalaga mac'c'awantta tamaarissa. **6** Heweidakka yalaga attuma asatuu barentta naagana mala zora. **7** Neeni ne huup'ewukka lo"o oosuwaai ubbaan unttunttoo leemiso gida; neeni tamaarissiyaawankka ammanettiyaawaananne bonchchettiyaawaa gida. **8** Ne morkketuu nuuna zigiriyaabay unttunttoo d'ayiyaa wode unttunttu yeellatana mala, neeni borettenna lo"o haasayaa haasaya. **9** Ayiletuu barenttu godatoo azazettana malanne, unttuntunna palumettennan ubbabaan unttuntta nashechchana mala zora. **10** Unttunttu barenttu godatuwaappe wuu"enna mala, k'ay nuuna ashshiyaa S'oossawaa tamaarissiyaawaa ubbabaan galatissanaw, barenttu ootsiyaa kiitaan ubbaa wode lo"anne ammanettiyaawantta gidiyaawaa bessana mala, unttuntta zora. **11** Ayaw gooppe, S'oossay asaa ubbaa ashshiyaa bare aad'd'o keekatetsaa k'onc'c'isseedda. **12** He aad'd'o keekatetsay nagaraa oosuwaannee ha alamiyaa

amuwaan nuuni agganaadaaninne nu huup'iyaa Ars'semaasa woy Tikik'oosa neekko kiittiaya wode, naagjide, S'oosaa malatiide, s'illotetsan de'anaadan, neeni taakko Nik'oop'iiliyoona yaanaw minna. Ayaw nuuna tamaarissee. (aiōn g165) 13 Nuuni nu gooppe, taani balguwuaa yaan shaac'c'anaw k'ofaa wolk'k'aama S'oossay, nuuna ashshiyaa Yesuusi k'achchaad. 13 Higgiyaa eriyaa Zeenaasinne Ap'iloo Kiristtoosi beettana geedda anijetteedda bonchcho ogiyyaa biyaa wode, untunttoo ayaynne pac'cenna gallassaa naageetto. 14 lita oosuwaa ubbaappe I mala, untuntta loytsa maadda. 14 Nu asaykka nuuna wozanawunne lo"obaa ootsanaw amottiyyaa maaddenna asaa gidiide attena mala, barentta loytsi bare geeshsha asaa kessanaw, nu diraw, bare koshshiyaawaa demmanaw, lo"o oosuwaa minniide huup'iyaa immeedda. 15 Neeni hawaa tamaarissa, ne ootsiyaawaa tamaarino. 15 Taananna de'iyaa ubbatuu kumentsaas maattaani zoranne seera; ooninne neena neena saro saro geeddino. Nuuna ammanuuwaan siik'yaawantta saro saro ga. S'oosaa aad'd'o keekatetsay hinttanna ubbaanna ittippe gido. Amen"i.

3 Untunttu mooddiyaawanttoonne maatay de'iyaaawanttoo moodettanaw, azazettanawunne lo"o oosuwaa ubbaa ootsanaw giigettanaadan untuntta hassayissa; k'ay untunttu O bollaninne iita k'aalaa haasayenna mala, oonannanne walak'ettenna mala, asaa ubbaa ashikketetsaanee sigatetsaa bessiyaawantta gidanaadan zora. 3 Ayaw gooppe, nuuni kase nu huup'ewukka eeyatuwaa, azazettenawantta, baliyaawanttanee amoonne dumma dumma nashechchaw ayiliyaadan moodettiyaawantta; k'ay iitatetsaaninne k'anaatiyan de'iyaaawantta; asaan is'ettiyaawanttanee ituu ittuwaakka is'siyaawantta. 4 Shin nuuna ashshiyaa S'oosaa keekatetsayne asaa I siik'iyaa siik'u k'onc'c'eedda wode, 5 I bare maarotetsaadankka, ooratsa yelettussaan haneedda geeyyussaaninnee Geeshsha Ayyaan oo ras's'eeddawan nuuna ashsheeddawaappe attin, nuuni s'illo oosuwaa ootseeddawaanna gidenna. 6 S'oossay bare aad'd'o keekatetsan nuuni s'illanaadaaninne, I immana geedda med'inaa de'uwaan laattanaadan, nuuna ashshiyaa Yesuusi Kiristtoosa baggana Geeshsha Ayaanaa nu bolla darissiide tigeedda. (aiōnios g166) 8 Ha haasayay ammanetteedawaa; S'oosaa asatuu lo"o oosuwaa ootsanaw giiganaadan, ha yewuwaa untunttoo neeni minisaade odanaw koyyay; hawanttu asaw lo"anne go"iyaaawantta. 9 Shin eeyatetsaa palumaappe, zariyaa paydiyaawaappe, walassaappenne higgiyaaban walak'ettiyaawaappe naagetta. Ayaw gooppe, hewanttu go"ennawanttanee maaddennawantta. 10 Shaakotetsaa med'd'iyaa uray geella asaa gidiyaawaanne bare huup'iyaaan pirddiide nagaraa ootsiyaawaa eraade, itti gede woy laa"u gede Aa seereeddawaappe guyyiyaan, hewaa malatiyaas asaappe shaaketta. 12 Taani

Pilimoona

1 Taani P'awuloosi, Yesuusi Kiristtoosa diraw k'ashuwaan de'iyaawenne nu ishaa S'mootoosi, nuunanna ootsiyaa nuuni siik'iyaa Pilimoonaw, 2 ne gollen shiik'iyaa ammaniyaawanttoo, nu michchati Afibissinne nuunanna ittippe de'iyaas Kiristtoosa wotaadaraa Arkkipoosaw ha dabddabbiaya s'aafeetto. 3 S'oossa nu Aawuwaappenne nu Godaa Yesuusi Kiristtoosappe aad'd'o keekatetsaynne sarotetsay hinttenttoo gido. 4 Neeni S'oossa asatuwaa siik'iyawaanne Godaa Yesuusa ammaniyaawaa taani sisyyaa diraw, S'oossa woossaade neena hassayiyaa wode ubbaan, ta S'oossa galatay. 6 Neeni ne ammanuwaa haratuwaanna shaakkiyaaawe nuw Kiristtoosi Yesuusa baggana yiya lo"obaa ubbaa erissana mala, taani S'oossa woossay. 7 Ayaw gooppe, S'oossa asatuwaa wozanay ne kiitaan minneedda diraw, ta ishaw, taani ne siik'uwaan daro nashechchaanne mentsetsuwaan demmaad. 8 Hewaa diraw, neeni ootsanaw bessiyaawaa ootsana mala, taani neena azazanaw Kiristtoosa baggana s'alooppekka, 9 Taani P'awuloosi c'imeeddawe, Kiristtoosi Yesuusaw ha'ikka k'ashuwaan de'iyaawe, siik'uwaan diraw, neena woossay. 10 Taani k'ashuwaan de'aadde aw aawuwaan gideedda ta na'aa Anaasimoosa diraw, neena woossay. 11 I kase neena go"enna; shin ha'i neenakka taanakka tumu go"ee. 12 Taani wozanaappe dosiyaa Anaasimoosa neekko yeddowe ta wozanaa yeddowa. Taani wonggalaa diraw k'ashetta utta de'ishshin, neena kochchiide, taana maaddana mala, ta matan Aa ashshanaw kooyay. 14 Shin neeni ne sheniyaadan ootsanaawaa koyyayippe attin, neenanna zorettennan wolk'k'an ayinne ootsanaw kooyikke. 15 Anaasimoosi guutsa wodiyaa neeppe shaaketteeddawe, ooni eri simmiide, ubbaa wodekka neenanna de'anaassenttonne. (aiōnios g166)

16 Simmi hawaappe sintsaw Anaasimoosi ayiliya gidenna; shin ayiliyaappe I loytsi aad'd'ee; I taw ay keena siik'o ishee! K'ay I new asaa baggaanakka Godaa baggaanakka ay keena aad'd'eenda ishaa gidanddeeshsha! 17 Simmi neeni taana ne laggetsaa giyaawaa gidooppe, taana mokkiyaawaadan, Aa mokka. 18 I new bayizzeeddabay woy Aa bolla new ac'uu de'oopppe, taappe c'igaa akka. 19 He ac'uwa taani c'iggana gaade, taani P'awuloosi ta kushiyen s'aafay. Neeni taw ne shemppuwaan ac'ota utteeddawaa taani neena hassayissanaw koshshenna. 20 Ee, ta ishaw, Godaa baggana neeppe maaduwaa demmanaw kooyay. Kiristtoosa baggana taana mentsetsa. 21 Taani geeddawaappe daruwaa neeni ootsanaawaa eraade, k'ay ne taw azazettanawaakka ammanaade, hawaa new s'aafay. 22 K'ay hinttenttu ellekka taw imatsay shemppiaya golliyaa giigissite. Ayaw gooppe, S'oossay hinttenttu woosan taana hinttenttoo guyye zaariide immana gaade k'oppay. 23 Kiristtoosi Yesuusa diraw, taananna k'ashuwaan de'iya Eppaafiri neena saro saro Ariss'sirokoosi, Deemaasinne Luk'aasi neena saro saro giino. 25 Godaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttenttu ayyaanaanna gido.

Ibraawe

1 S'oossay beni wode, nu aawotuu nabatuwaa baggana dumma dumma ogiyaaninne daro wodiyaan haasayeedda. **2** Shin ha wursetsa wodiyaan, ubbabaa Aa laatissiide, yeletaa Aa baggana med'd'eedda bare Na'aa baggana nuw haasayeedda. (aiōn g165) **3** Na'ay S'oossa bonchcho poo'uwa p'olee; k'ay kumentsaa S'oossa eeshshaa akkiide, bare wolk'k'aama k'aalaan ha sa'aa naagee; yaatiide asaa nagaraappe geeshshiide, Ummaappe Bolla S'oossaappe ushechcha baggana saluwaan utteedda. **4** S'oossay aw immeedda suntsatsat say kiitanchchatuwaappe d'ok'k'a gidiyaawaadankka, untuntuppe Aa loytsi d'ok'k'u ootseedda. **5** Ayaw gooppe, S'oossay bare kiitanchchatuwaappe oona, «Neeni ta Na'aa; taani hachche new aawuwaan gidaaddi» geeddee? Woy k'ay oona, «Taani aw aawuwaan gidana; ikka taw na'aa gidana» geeddee? **6** K'ay S'oossay bare bayira Na'aa ha sa'aa yeddana haniidde, «Ta kiitanchchatuwaappe ubbatuukka aw goyinnino» yaageedda. **7** S'essay kiitanchchatuwaabaa haasayiidde, «Taani ta kiitanchchatuwa c'arkkuwaa kessay; k'ay ta oosanchchatuwaakka tamaa lac'uwaan kessay» yaagee. **8** Shin bare Na'aawaa haasayiidde, «S'oossaw, ne kawutetsaa oydi, med'i med'inaw de'ee. Ne kawutetsaa s'illotetsaan ahaassa. (aiōn g165) **9** Neeni s'illotetsaa siik'aade; naak'uwaai is's'aadda. S'oossay, ne S'oossay neena, ne laggetuwaappe aatsiide, nashechchaan iliissiyaa zayitiya okkeeddae hawaassa» yaagee. **10** S'oossay hawaadan yaagee; «Godaw, koyro neeni sa'aa med'd'aadda; saluwaakka ne kushiyen med'd'aadda. **11** Hewanttu ubbay d'ayana; shin neeni de'ana. Unttunttu ubbaykka afilaadan wurana. **12** Neeni untunttu gaabiyadaan dakkoyana; k'ay untunttu afilaadan laamettanawanntta. Shin **13** Shin S'oossay bare kiitanchchatuwaappe ittuwaanne, «Taani ne morkkatuwa neeni gediyaan yed'd'yaawaa ootsana gakkaw, hawaan taappe ushechcha baggan utta» gibeenna. **14** Kiitanchchatuu ubbay S'oossaw ootsanawunne atotetsaa demmana asatuwa maaddanaw S'oossay kiitteedda ayyaanatuwaa gidikkinooyee?

2 Hewaa diraw, nuuni siseedda tumu yewuwaappe sugetti wora beenna mala, he yewuwa loytsi oyk'k'anaw bessee. **2** Ayaw gooppe, kiitanchchatuu oodeeda k'aalay tuma gidiyaa diraw, naak'k'iaya woy azazettena Asay ubbay muretteeddaa gidooppe, **3** Yaatina, nuuni ha wolk'k'aama atotetsaa shenko gooppe, waaniide attanee? Goday koyro bare huup'ew ha atotetsaa oodeeda; k'ay I oodeeddaa siseeddawantu nuw geeshshiide oodeeddino. **4** He siseeddawantu markkatteedda bolla S'oossayka mallaa, ooratsabaanne dumma dumma malaataa kiittiyaawaan guji markkatteeda; k'ay Geeshsha Ayaanaa imuwaakka bare koyyeeddaaadan, gishi gatseenda. **5** Ayaw gooppe, S'oossay nuuni haasayiyya sintsaappe yaana alamiyya, kiitanchchatuwa moodissibeenna. **6** Shin S'oossa Mas'aafay ittsaan hawaadan yaagee; «S'oossaw, neeni asaawaa k'oppanaw Asay ayee? Woy neeni aw hirrganaw I ayee? **7** Neeni kiitanchchatuwaappe, amareeda wodiya Aa guutsaadda. Aa huup'iyankka bonchchuwaanne, sabaa kalachchaa wotsaadda. **8** K'ay ubbabaa Aa gediyaappe garssanna wotsaade moodissaadda» yaagee. Ayaw gooppe, S'oossay ubbabaakka Aa moodisseeddawaadan aan moodettibeennawe ayayne baawa; shin ha'i ubbabay aw moodettiyaawe nuw beettena. **9** Shin nuuni Yesuusa be'eetto; Yesuusi S'oossa aad'd'o keekatetsaa baggana asaa ubbaw hayk'k'ana mala, amareeda wodiya kiitanchchatuwaappe garssa gideedda. K'ay hayk'uwa waayiyaa I waayetteedda diraw, poo'iyaa bonchchuwaanne sabaa kalachchaa wotseeddawaa ha'i nuuni be'eetto. **10** S'oossay ubbabaa med'd'eeddawe, ubbabaakka naagiyawe, Yesuusi daro naanaa ahiide, barenanna bonchchissana mala, waayiyaa baggana Yesuusa balay baynnawaa ootseeddawaa bessee; ayaw gooppe, he naanaa atotetsaw kaaletsiyaawe Yesuusa. **11** Ayaw gooppe, asaa geeshshiyya Yesuusawukka k'ay he geeyyeedda asaa ubbawukka Aawuu ittuwa. Yesuusi untuntta, «Ta ishatuwa» giide yeellatennaan s'eesiyaawe hawaassa. **12** Yesuusi, «Taani ne suntsaa ta ishatoo awaayana. Maabaraa shiik'uwaankka neena galatana» yaagee. **13** K'ay I, «Taani ta ammanuwaa S'oossaan wotsana» k'aykka, «S'oossay taw immeedda naanatuwaanna taani hawaan de'ay» yaagee. **14** Naanaa giide I s'eesiyaawantu,

ashuwaappenne suutsaappe med'etteedda asatuwaayaa yaagee. 12 Taanaadan ammanniaawanttoo, de'uwaagidiyya diraw, Yesuusi bare huup'ew untuntunnta S'oossaappe hinttentta shaakkiiyaa iita ammanenna malatiide, untunttu med'etaa akkeedda; k'ay wozanay hinttenan oonaninne de'enna mala I hewaa ootseeddawe, s'alahiyaa kaappuwaa naagettite. 13 Shin S'oossay hinttentta ubbaayayk'uwa bolla maatay de'iyaawaa bare hayk'uwaan gallassi hachche giide s'eeshin, hinttepe oonanne d'ayissanaassa. 14 K'ay barenttu de'uwaan ubbaan nagaray baletsina, zoriyaa akkenaan is's'ennerayayk'oo yayyiide, hayk'oo ayiletiide de'iyaawantta mala, ittuu ittuwaayaa zorite. 15 Ayaw gooppe, ubbatuwaayaa ayiletetsaappe kessedda. 16 Ayaw nuuni koyro nuw de'iyaammanuwaa wurssetsay gooppe, Abraahaama zariyaa I maaddiyaawaappe gakkanaw loytsi naagooppe, Kiristtoosanna ittippe attin, kiitanchchatuwaayaa maaddennawee eretteedda. shaakkana. 17 S'oossaa Mas'aafay, «S'oossaa 18 Hewaa diraw, asaa nagaray atto geetettana k'aalaahinttenttu, hachche sisiyaawaa gidooppe, he mala, S'oossaa kiitaan ammanetteeda maariyaa wode untuntunntu is's'i makkaleeddawaadan, zoriyaa k'eesatuwaayaa ubbatuwaayaa kaappuwaa gidana mala, akkenaan is's'oppite» yaageedda. 19 S'oossay ubbabaaayaa bare ishatuwaayaa malatanaw bessee. giyaawaa sisiide, aw makkaleedda asatuu oonee? 20 Ayaw gooppe, I bare huup'ew paac'etteedda Muse Gibbs'eppe kaaletsina keseedda ubbatuwaayaa dirawunne waayetteedda diraw, paac'ettiyaawantta gidiikkinooyee? 21 S'oossay oytamu laytsaa oonan hank'k'etteeddee? Anhay woraan atteedda asatuwaayaa, nagaraa ootseeddawantta gidiikkinooyee? 22 K'ay S'oossay barew azazettenan is's'eeddawanttu I shemppiyaa sa'aa ubbaakka gelenna mala, untuntunntu c'aak'k'eeddawaappe attin, oossi c'aak'k'eeddee? 23 Untuntunntu ammanibeenna diraw, shemppiyaa sa'aa gelanaw danddayibeennawaa nuuni be'eetto.

3 Hewaa diraw, S'oossay s'eeseedda geeshsha ishatoo, nu markkatetsaa S'oossay kiitteeddawaa k'eesatuwaayaa ubbatuwaayaa kaappuwaa, Yesuusi Kiristtoosa k'oppite. 2 Muse bare kiitaan S'oossaa golliyaa ubbaan ammanetteeddawaadan, Yesuusikka barena dooriide, ha oosoo yeddeedda S'oossaw ammanetteeddawaayaa. 3 Ayaw gooppe, kees'ettiyaayaa golliyaaappe kees's'iayaa bitanii bonchchettiyaawaadan, Musewaappe aad'd'iayaa bonchchuwaayaa I akkanaw bessiyaawee eretteeddawaayaa. 4 Ayaw gooppe, golliyaa ubbaayaa kees's'eeddawe itti asaa; shin ubbabaaayaa kees's'eeddawe S'oossaa. 5 Muse S'oossaa golliyaa ubbaan ammanetteeda oosanchchaa gidiide, S'oossay sintsaappe gaanawaa markkatteedda. 6 Shin Kiristtoosi S'oossaa gollen na'aadan ammanetteeddawaayaa; nuuni akkanaay giide nashechchaan naagiyaawaa s'alatetsaaninne ammanuwaan naagooppe, S'oossaw golliyaa gideetto. 7 Hewaa diraw, Geeshsha Ayyaanay hawaadan yaagee; «S'oossaa k'aalaahinttenttu hachche sisiyaabaa gidooppe, 8 hinttenttu aawotuu taw is's'i makkaliide, oytamu laytsaa ta oosuwaayaa be'eetta bazzuwaa paac'iyaa gallassaadan, hinttentukka zoriyaa akkenaan is's'oppite. 9 Hewaa diraw, taani, he asaa hank'k'ettaade, «Untuntunntu ubbaayaa wode barenttu wozanaan baliino. Ta ogiyaakka eribeykino» yaagaad. 10 Hewaa diraw, taani hank'k'etta c'aak'k'aaade, «Taani shemppiyaa sa'aa untuntunntu, ubbakka gelikkino» yaagaad»

4 Simmi S'oossay nuuna bare shemppiyaa saa, «Gelissana» geeddawe biraayaa gidooppe, hinttepe ooninne he shemppiyaa sa'aa gelennaan attena mala naagetto. 2 Ayaw gooppe, untuntunntu wonggalaa mishiraachchuwaayaa siseeddawaadan, nuunikka siseeddo; untuntunntu siseeddino, shin ammaniide akkibeenna diraw, ayinne untuntunntu go'iabeenna. 3 Gidooppekka, S'oossaa kiitay sa'ay med'ettoodeppe doommina poletteeddawaayaa gidooppenne, S'oossay, «Taani hank'k'etta c'aak'k'aaade, «Untuntunntu taani shemppiyaa saa ubbaakka gelikkino» yaagaad» geeddawaadan, nuuni ammaneeddawanttu I shemppiyaa sa'aa gelana. 4 Ayaw gooppe, laappuntsa gallassaabaa ittisaan S'oossaa Mas'aafay, «S'oossay laappuntsa gallassan bare oosuwaayaa ubbaappe shemppeedda» yaageedda. 5 K'ay he sa'aan, «Untuntunntu taani shemppiyaa sa'aa ubbakka gelikkino» yaageedda. 6 Wonggalaa mishiraachchuwaayaa koyro siseeddawanttu azazettibeenna diraw, shemppuwaa sa'aa gelibeykino; itti itti asatuu yaa gelanawanttu de'iino. 7 S'oossay daro wodiyaaappe guyyiyan, Daawita baggana laa'entsuwaa itti gallassaa, «Hachche» giyaa k'aalaan keeriide, «S'oossaa

K'aalaa hinttenttu hachche sisiyaawaa gidooppe, gidiya bonchchuwa barew akkanaw danddayenna. zoriyaan akkenaan is's'oppite» yaageedda. 8 5 Hewaadankka, Kiristtoosi k'eesatuwa ubbatuwa S'oossay shemppiyaa sa'aa asaa afiide lyyasuu kaappuwa gidiya bonchchuwa barew akkibeenna; shemppisseeddawaa gidintto, S'oossay hara shin S'oossay Aa, «Neeni ta Na'aa. Taani hachche new gallassaawaa guyye keerenna. 9 Hewaa diraw, Aawuwa gidaaddi» yaageedda. 6 Hewaadankka k'ay S'oossaa asaw Sambbataa shemppuu naagetti harasaan, «Malkki-S'edek'k'i k'eesa gideeddawaadan, utteedda. 10 Ayaw gooppe, S'oossay shemppiyaa neenikka med'inaw k'eesa gidana» yaageedda. sa'aa geliyaa ooninne, S'oossay bare oosuwaappe (aiōn g165) 7 Yesuusi sa'aan de'iyaa wode, shemppeeddawaadan, ikka bare oosuwaappe barena hayk'uwaappe ashshanaw danddayiia shemppana. 11 Simmi Israa'eeliya Asay azazettenan S'oossaa loytsi yeekkiiddenne afos's'iidde is's'iide, S'oossaanna ittippe shemppiyaa sa'aa woosseeddanne oochcheedda; S'oossay Aa woosaa gelennaan atteeddawaadan, niuppe ooninne hewaa siseeddae, I barena toochcheeddawaassanne mala eeno geenan is'uwaan yaa gelennaan attena aw yayyeeddawaassa. 8 Yesuusi S'oossaa Na'aa mala minnoytte. 12 Ayaw gooppe, S'oossaa gidooppenne, bare waayetteedda waayiyaan k'aalay med'inaw de'iyawaannee ootsiyaawaa; laa'u azazettiyaawaa tamaaredda. 9 Yesuusi bare baggana leefetteedda mashshaappekka aad'd'iide oosuwa poleedda wode, barew azazettiyaak kuusee. He k'aalay shemppunne ayyaanay, kuriinne ubbaw med'inaa atotetsaa demmanaw gaaso kolzzii ittippe gakettiyaasaa shaakkana gakkanaw gideedda. (aiōnios g166) 10 K'ay S'oossay Malkki-c'addee. K'ay asaa wozanaan de'iyaa koshhaanne S'edek'k'a suntsatetsaadan, k'eesatuwa ubbatuwa k'ofaa I shaakkee. 13 Nuuni ootsiyaawaa wochchiya kaappuwa gidana mala, Aa suntseedda. 11 S'oossaa sintsan ubbababykka beettiyaawaappenne Nuuni ha yewuwaan haasayanabay darobay de'ee; k'onc'c'yaan de'iyawaappa attin, Aa ayfiyan shin hinttenttu akeekanaw azalla gidiya diraw, geemmiyaa med'etay ayaynne baawa. 14 Simmi hinttenttoo odi gelissanaw waayissee. 12 Ayaw saluwaa beedda, k'eesatuwa ubbatuwa wolk'k'aama gooppe, hinttenttu ha wodiyaan tamarissiyyawantta kaappu, S'oossaa Na'ay Yesuusi, nuw de'iyaa diraw, gidanaw bessooppekka, S'oossaa k'aalaa koyro nu ammanuwa loytsi naageetto. 15 Ayaw gooppe, nu timirttaya hinttentzaari tamarissiyya itti uraa k'eesatuwa ubbatuwa kaappuu nuuni daaburiya koshshee; hinttentzaari ushiyaa maatsaa koshsheeppe wode nuw k'arettanaw danddayee; nagaraa I attin, c'oommiyaa k'umaa koshshenna. 13 Maatsaa ootsibeenawaaappte attin, nuunaadan ubbabankka pakettiide de'iyaa ooninne gac'ino na'aa gidiya paac'etteedda. 16 Simmi nuuna koshshiya wode diraw, s'illotetsaa timirttayaawaa erenna. 14 Shin mino maaddiyya maaratetsaa akkanawunne aad'd'o k'umay iitanne keeka de'uwaan daruwaan shaakki keekatetsaa demmanaw, aad'd'o keekatetsay de'iyaa ereedda wozanaama asaassa.

sa'aa S'oossaa araataakko, yayyenaan shiik'oytte.

5 K'eesatuwa ubbatuwa kaappatuu huup'iyaan huup'iyaan bare asaa giddoppe doorettiide, he asaa gishshataw S'oossaw ootsanaw, imuwaan immanawunne nagaraa yarshshuwa yarshshanaw suntsetteeddino. 2 I bare huup'ew daaburanchcha gidiya diraw, tamaribeennawanttoone baliyaawanttoo k'arettanaw danddayee. 3 Hewaa diraw, he k'eesatuwa ubbatuwa kaappuu asaa diraw yarshshuwa yarshshiyawaadaan, bare huup'e nagaraa dirawukka yarshshanaw bessee. 4 S'oossay Aaroona k'eesatuwa ubbatuwa kaappuwa gidana mala s'eeseeddawaadan, S'oossay s'eesanaappe attin, ooninne k'eesatuwa ubbatuwa kaappuwa

6 Hewaa diraw, Kiristtoosa timirttaya biro doommiyaaawaa aggiide, wozanaama asaa timirtew sintsaw boytte; koyro nuuni tamaaranaw koshshiyaa timirttaya wod'd'i ek'k'iide tamaaranaw nuw bessena; he timirttii ayee gooppe, maaddenna oosuwaappe simmiyaawaa, S'oossaa ammanniyyaawaa, s'ink'k'atatuwaabaa, kushiyaa wotsuwaabaa, hayk'uwaappe dendduwaabaanne med'inaa pirddaabaa. (aiōnios g166) 3 S'oossay ootsite gooppe, hewaa nuuni ootsana. 4 Ayaw gooppe, ittoodekka poo'uu poo'eeddawanttan saluwaa imuwaan baari be'eeddawantta, k'ay Geeshsha Ayaanaakka shaakki akkeeddawanttan S'oossaa k'aalay lo'a gideeddawaa sisi ereeddwantta,

sintsaappe yaana sa'aa wolk'k'aakka bochchi s'eelleedawantta, (aiōn g165) 6 hewaappe guyye simmiide kaddeedawantta nagaraappe laa'entsuwaan zaaranawe danddayettenna. Ayaw gooppe, hewantu S'oosaa Na'aa mask'k'aliyaa bolla misimaariyan d'ishiide kak'k'iyaawanttanee asaa sintsan kawushshiyaawantu mala. 7 Ubbaa wode bukkiyaa iraa ushina, gosheeda uraa go"iyaa katsaa mokkiyaa biittaa S'oossay anjjee. 8 Shin buluwaanne buuzzuwaa mokkooppe, ayinne go"enna; shek'aw shiik'i utteedda. K'ay wursetsaan guudettana. 9 Shin nu siik'atoo, nuuni hawaadan haasayiyaawaa gidooppenne, hinttenttu atotetsaw gidiyya lo"obay hinttenttoo de'iyawaa ereeitto. 10 Ayaw gooppe, hinttenttu ootseedda oosuwaanee k'ay ammaniyawantta maaddeeddawaaninnee ha"ikka maaddiyaawaan S'oosaa siik'eedda siik'uwa S'oossay doganaw makkala gidenna. 11 Hinttenttu huup'iyaan huup'iyaan demmana giide, hidootaan naagi utteedda kumentsaa tumatetsaa wursetsay gakkanaw, kasewaadan minisiide ootsana mala amotteetto. 12 S'oossay immana geeddawaa ammanuwaaninnee genc'c'an laattiyaawaanttu mala hinttenttu gidanawaa nuuni koyyiyaawaappe attin, azalla gidanawaa koyyokko. 13 S'oossay Abraahaamoo immana giide c'aak'k'eetda wode, bareppe aad'diyaa wolk'k'aamay baynna diraw, bare huup'iyaan c'aak'k'eetda. 14 S'oossay Aa, «Taani neena anjiana; ne zeretsaakkä c'orissana» yaagiide c'aak'k'eetda. 15 Hewaadankka, Abraahaamo genc'c'i naagiide, S'oossay immana geeddawaa akkeedda. 16 Ayaw gooppe, Asay bareppe d'ok'k'iyaawaa uraan c'aak'k'ee; k'ay he c'aak'uu palumiyyaa ubbaakka te"ee. 17 Hewaa diraw, S'oossay bare immana geeddawaa laattanawanttoo bare k'ofaa ubbaakka laammennawaa geeshshi odanaw loytsi koysiide, hewe tuma gideeddawoo c'aak'k'eetda. 18 S'oossay worddotanaw danddayenna ha laa'u laamettenna yewatuwaan, l immana geedda nu sintsan de'iyawaa oyk'k'anaw aakko bak'ateedda nuw wolk'k'aama mentsetsuu de'ee. 19 Ha nuuni demmana giide nashechchaan naagi utteeddawe, nu shemppoo markkabiyyaa oyk'k'iyaawaa k'aas's'enna birataa mala; he nuuni demmana giide, nashechchaan naagi utteeddawe eretteedda mino gidiide, Gaaridduwaa giddo geeshsha sa'aa geleee. 20 K'ay Yesuusi Malkki-

S'edek'k'a suntsatetsaadan, med'inaw k'eesatuwaab ubbatuwa kaappuwa gidiide, nu gishshataw nuuppe kasetiide, he sa'aa geleedda. (aiōn g165)

7 Ha Malkki-S'edek'k'i, Saleema kaatii, Ubbaappe Bolla S'oosaa k'eesay, Abraahaamo kaatetuwaab wod'iide olaappe simmishshin, aanana gakettiide, Aa anjjeedda. 2 Abraahaamo bare omoodedda ubbaappe asiraataa kessiide, aw immeedda; Malkki-S'edek'k'a suntsaw koyro biletsey s'illotetsaa kaatiyaa giyaawaa; k'ay Saleema kaatiyaa I gidiyya diraw, laa'entso biletsey sarotetsaa kaatiyaa giyaawaa.

3 Malkki-S'edek'k'aw daaya woy aawuu, woy aw zariyaa payduu baawa; k'ay Aa yeletaw doometsay woy Aa hayk'oo wursetsay baawa; shin S'oosaa Na'aa malatiide, med'inaw k'eesa gideedda.

4 Nu aawotuwaa kaappu Abraahaamo oalaan omoodiide, aheeddawaappe asiraataa immeedda Malkki-S'edek'k'i ay keena d'ok'k'u giyaawento be'ite.

5 K'eesaa gidiyyaa Leewiyyaa zaratuu Israa'eeliyaa asaappe, hewenne barenttu gade asaappe haray atto untunttu Abraahaamo zare gidooppenne, asiraataaakkana mala, higgiyan azazetteeddi.

6 Malkki-S'edek'k'i Leewiyyaa zare gidenna; shin Abraahaamoppe asiraataa akkiide, S'oossay immana geeddawaa naagiyaab Abraahaama anjjeedda. 7 K'ay anjjiyaawee anijjettyiawaappe d'ok'k'u giyaawee paluntsenna. 8 Itti baggana, hayk'k'iyaawaa Asay asiraataa kessee; shin hara baggana k'ay, hayk'k'enna giide markkattiya uray asiraataa kessee. 9 Hawaadan haasayanaw haray atto, asiraataa kessiyaa Leewiikkka Abraahaamo baggana asiraataa immeedda. 10 Ayaw gooppe, Malkki-S'edek'k'i Abraahaamona gakettiya wode, Leewi biro yelettibeenna; shin bare zariyaa Abraahaama gulbbatan de'ee. 11 Israa'eeliyaa asaw higgi Leewiyyaa zeretsatuwa k'eesetetsaa baggana imetteedda. He k'eesetetsaa kiitay balay baynnawaa gidooppe, Aaroonawaa mala gidennaan Malkki-S'edek'k'a mala hara k'eesay suntsettaw ayaw koshshii? 12 Ayaw gooppe, k'eesetetsay laamettiya wode, higgiikka k'ay laamettanaw koshshee. 13 Ha yewuu haasayetteedda uray hara zarii; Aa zariyaaappe ooninne yarshshiyaasaan k'eesaadan ootsibeenna.

14 Nu Goday Yihudaa zariyaaappe yeeddawee eretteeddaa gidiyya diraw, Muse k'eesatuwaabaa haasayiidde, he zariyaaabaa ayinne haasayibeenna.

15 Malkki-S'edek'k'a mala hara k'eesay yeeddawaa

gidintto, haweaad'd'iide erettanawaa. 16 I asaa kaappuu ubbay imuwaanne yarshshuwaa S'oossaw higgiyaaninne wogaan k'eesa gidibeenna; shin immanaw suntseteedda diraw, ha k'eesatuwaan wurennna de'uwaan wolk'k'aan k'eesa gideedda. 17 ubbatuwaa kaappookka yarshshanaw ittibay de'anaw Ayaw gooppe, S'oossa Mas'aafay, «Malkki-S'edek'k'i koshshee. 4 Simmi sa'an I de'iyaaawaa gidooppe, k'eesa gideeddawaadan, neenikka med'inaw k'eesa ubbakka k'eesa gidenna; ayaw gooppe, higgii gidanawaa» yaagiide markkattee. (aiōn g165) 18 Beni azaziyawaadaan, imuwaan immiyya k'eesatuwaan de'iino. de'iyaa higgii laafanne maaddennawaa gidiyaa diraw 5 Unttuntu k'eesatuwaadan ootsiyaa kiitay saluwaan atteedda. 19 Ayaw gooppe, Muse higgii ayaanne balay de'iyaa oosoo tumu leemisuwaan eeshuwaa; baynnawaa ootsanaw danddayenna; k'ay nuuni Aa ayaw gooppe, Muse Dunkkaaniyaa essana hanishin, baggana S'oossaakko shiik'ana giide nashechchaan S'oossay Aa, «Akeeka; ubbabaaakka taani neena naagi utteedda ubbaappe aad'd'iyaawe yeedda. deriyaa huup'yaan besseedda leemisuwaan kaalaade 20 Hewaa bollan k'ay S'oossa c'aak'uukka de'ee; ootsa» yaageedda. 6 Shin Yesuusi gaannatiyaa haratuu k'eesa gideedda wode, hewaa mala c'aak'uu c'aak'uu kasewaappe aad'd'iyaawaadankka, aw baawa. 21 Shin Yesuusi c'aak'uwaan k'eesa gideedda; imetteedda oosuukka untunttuwaappe aad'd'ee; S'oossay Aa, «Goday c'aak'k'eedda; I bare k'ofaa ayaw gooppe, he c'aak'uu S'oossay immana laammenna. *«Neeni med'inaw k'eesa gidana»* geedda

geedda ubbaappe aad'd'iyaan kiitaan oosetteedda. 7 yaageedda. (aiōn g165) 22 Hewaa diraw, Yesuusi Ayaw gooppe, koyro c'aak'uwaan balay baynnawaa ubbaappe aad'd'iyaan c'aak'k'oo waase gideedda. 23 Kase k'eesatuwaan payduu c'ora; ayaw gooppe, untunttu boriidde, Goday hawaadan yaagee; «Taani untunttu ootsana oosuwaan hayk'uu diggeedda. 24 Israa'eeliyaa asaananne Yihudaa asaana, ooratsa Shin Yesuusi med'inaw de'iyaa diraw, Aa k'eesetetsay c'aak'uwaan c'aak'k'etiyaa gallassatuu yaanawaa. laamettenna. (aiōn g165) 25 Hewaa diraw, I untunttu 9 He c'aak'uu taani Gibbs'e gadiyaappe, untunttu gishshataw gaannatanaw med'inaw de'iyaa diraw, aawotuwaan kushiyaa oyk'k'aade, goochcha kesseedda S'oossaakko bare baggana yiyaawanta ubbatuwaa wode, untuntunna c'aak'k'eteedda c'aak'uwaan mala ashshanaw danddayee. 26 Nuw giigiyaa hawaa gidenna. Unttuntu ta c'aak'uwaan ammanetibeenna mala, k'eesatuwaan ubbatuwaa kaappuu de'anaw diraw, taanikka untuntta aggaad. Taani, Goday, koshshee; I geeshsha; aan geniinne kad'etsiyaaboy hawaa oday. 10 Ayaw gooppe, he gallassatuwaappe baawa; nagaranchchatuwaanna I gakettenna; k'ay guyyiyan, taani Israa'eeliyaa asaana c'aak'k'etana d'ok'k'a saluwankka I bonchchetteedda. 27 Hara c'aak'uu hawaa: Taani ta higgiiya untunttu k'ofaan k'eesatuwaan ubbatuwaa kaappatuwaadan, I koyro wotsana; k'ay untunttu wozanaankka s'aafana. bare huup'e nagaraw yarshshiide, k'ay guyyeppe asaa Taani untunttu S'oossaakko gidana; untuntukka nagaraw hachche hachche yarshshanaw koshshenna; ta asaa gidana. 11 Unttunttuppe ooninne bare I barena yarshsheedda wode, laa'entsennaan itti shooruwaan, woy bare ishaa, *«Godaa era»* yaagiide gede yarshsheedda. 28 Ayaw gooppe, Muse higgii daaburanchcha asaa k'eesatuwaan ubbatuwaa tamaarissenna. Ayaw gooppe, untunttu na'aappe c'imaan gakkaw ubbay taana eriino. 12 Taani kaappuwaa ootsiide suntsee; shin S'oossay immana giide c'aak'k'eedda higgiyaappe guyye yeedda k'aalay med'inaw balay baynnawaa, S'oossaakko Na'aa suntsee. (aiōn g165)

8 Nuuni haasayiyya wolk'k'aamabay hawaa; saluwaan Ubbaappe Bolla S'oossay uttiyyaa kawutetsaa oydiyaappe ushechcha baggana utteedda k'eesatuwaan ubbatuwaa kaappuu, hawaa malay nuw de'ee. 2 Geeshsha Sa'aaninne tumu Dunkkaaniyaa I ootsee; he Dunkkaanii Asay esseeddawaan gidenraan, S'oossay esseeddawaan. 3 K'eesatuwaan ubbatuwaa

9 Koyro c'aak'k'oo S'oossaw goyinniyyaa wogaynne Asay ootseedda Geeshsha Golii de'ee. 2 Ayaw gooppe, koyro Dunkkaanii ek'k'eedda; Aa gidduwaan muk'aaddaa wotsiyaawee, s'arap'p'eezaynne Godaa sintsan wotsiyaawee ukitsay de'ee; he sa'ay Geeshsha sa'aa giide s'eeseetee. 3 Laa'entso gaaridduwaan d'ayana.

guyye baggana Ubbaappe Aad'd'iaya Geeshsha wozanaa wooti geeshshanddeeshsha! (aiōnios g166) 15
Sa'aa geetettiyaan Dunkkaanii de'ee. 4 Aa giidduaan Hewaa diraw, S'oossay s'eeseedawantu i immana
is'aanaa c'uwayanaw work'k'aappe ootseedda geedda med'inaa anjuwaa laattana mala, Kiristtoosi
saas'innee ubba saanna work'k'aan sheeshsheeda oratsa c'aak'k'oo gaannateedda; hewe hanana
K'aalaa c'aak'uwa Taabootay de'ee. He K'aalaa danddayiyaawe, Asay koyro c'aak'uwaappe garssan
c'aak'uwa Taabootan mannay de'iyaa work'k'aa de'iide ootseedda balaa ayilettsaappe kessiyaa
s'aaru, Aarona s'am'ay aac'eeddawenne k'ay Muse hayk'uu de'iyaa diraassa. (aiōnios g166) 16 Ayaw
higgii s'aafetteedda laa'u masetteedda shuchchatuu gooppe, hayk'k'iyaa uray woyteeddawe de'ooppe, he
de'iino. 5 He k'aalaa c'aak'uwa Taabootaappe bolla uray hayk'k'owe erettanaw koshshee. 17 Ayaw gooppe,
baggana atto giyaa sa'aa k'um'iyaa barenttu k'efiyaan woyteedda uray hayk'k'eedda wode, I woyteeddawe
gentsiyaa bonchcho kiuubetuu de'iino; shin ha poletteedda; he woyteeddawe pas'a de'ishshin, ayinne
ubbabaa ha'i wurssi odanaw danddayokko. 6 Hewe polettenna. 18 Haray atto, koyro c'aak'uukka suutsay
hewaadan giigi de'ishshin, k'eesatuu ubbaa wode, baynnaan injetibeennawehawaassa. 19 Ayaw
barenttu oosuwaa ootsanaw koyro Dunkkaaniya gooppe, higgiyan de'iyaa azazuwa ubbaa Muse
geliino. 7 Shin k'eesatuuwa ubbatuwa kaappuwa asaa ubbaw odeeenda; hewaappe guyyiyaan, galoo
s'alalay laa'entso Dunkkaaniya laytsaappe itti gede maraa suutsanne deeshshaa suutsaa, haatsaanna,
geliidde bare dirawunne erennaan Asay ootseedda zo'o dorssaa isikiyaannanne hisoop'p'iaya giyaa
nagaraa diraw, S'oossaw yarshshiyya suutsaa mitsaa bonc'c'iyanna ittippe akkiide, «Hawe hinttentta
akkiide gelee. 8 Koyro Dunkkaanii ek'k'ide'ishshin, S'oossay azazeedda c'aak'uwa suutsaa» yaagiide,
ubbaappe aad'd'iaya geeshsha sa'aa afiyya ogii higgiyya mas'aafaa bollanne asaa ubbaa bolla
biro dooyettibeennawaa Geeshsha Ayaanay hewan c'ac'c'afeedda. 21 Hewaadankka, Dunkkaaniya
erisse. 9 He Dunkkaanii ha wodew leemisuwa; bollanne ootsiyaa miishshaa ubbaa bolla suutsaa
hewaa giyaawe S'oossaw immiyya imuunne Muse c'ac'c'afeedda. 22 Higgii giyaawaadan,
yarshshuu goyinniyaawaa suure wozanaa balay tumukka amareedawaappe attin, ubbabaykka suutsan
baynnawaa ootsanaw danddayokino. 10 Hewanttu geeyyee; suutsay gukkana d'ayoppe, atotsetsay
muussaabaa, ushshaabaanne dumma dumma baawa. 23 Hewaa diraw, saluwaan de'iyawantta
meechchaabaa odiyya kare bagga wogatuwa; malatiyawanttu he yarshshuwaan geeyyanaw
unttunttu ooras's'iyya wodii gakkanaw oosettiya koshshee; shin saluwaan de'iyawanttukka barenttu
wogatuwa. 11 Shin Kiristtoosi hawaan de'iyaa huup'ew geeyyanaw aad'd'iaya yarshshuwaan unttuntta
lo"obaw k'eesatuuwa ubbatuwa kaappuwa gidiide koshshee. 24 Ayaw gooppe, Kiristtoosi tumu
yi diggeedda. I geliiide ootsiyaa Dunkkaanii geeshsha san leemisettyaa Asay ootseedda
ubbaappe aad'd'iayaawaanne balay baynnawaa; geeshsha sa'aa gelibeenna; shin I ha'i nu
k'ay he Dunkkaaniya Asay ootsibeenna; ha med'etteedda sa'aabaakka gidenna. 12 Kiristtoosi
Ubbaappe Aad'd'iaya Geeshsha sa'aa geliyaa wode, deeshshaa suutsanne galoo maraa suutsaa oyk'k'iide
gelibeenna; shin bare suutsaa oyk'k'iide, nuw med'inaa atotetsaa immiide, laa'etsennaan itti gede
geleedda. (aiōnios g166) 13 Tuneedda asaa bolla korumaa suutsanne deeshshaa suutsaa c'ac'c'afeide,
guudetteedda ussatti bidintsa K'olina, he uraa tunatetsaappe geeshshanaw danddayooppo, 14
Med'inaa Geeshsha Ayaanaa baggana balay baynna yarshshuwaadan, S'oossaw barena immeedda
Kiristtoosa suutsay, nuuni de'uwa S'oossaw ootsana mala, kase nu hayk'k'eedda oosuwaappe nu suure

wozanaa wooti geeshshanddeeshsha! (aiōnios g166) 15
Hewaa diraw, S'oossay s'eeseedawantu i immana
geedda med'inaa anjuwaa laattana mala, Kiristtoosi
oratsa c'aak'k'oo gaannateedda; hewe hanana
danddayiyaawe, Asay koyro c'aak'uwaappe garssan
de'iide ootseedda balaa ayilettsaappe kessiyaa
hayk'uu de'iyaa diraassa. (aiōnios g166) 16 Ayaw
gooppe, hayk'k'iyaa uray woyteeddawe de'ooppe, he
de'iino. 17 Ayaw gooppe, hayk'k'eedda wode, I woyteeddawe
gentsiyaa bonchcho kiuubetuu de'iino; shin ha poletteedda; he woyteeddawe pas'a de'ishshin, ayinne
ubbabaa ha'i wurssi odanaw danddayokko. 18 Haray atto, koyro c'aak'uukka suutsay
hewaadan giigi de'ishshin, k'eesatuu ubbaa wode, baynnaan injetibeennawehawaassa. 19 Ayaw
barenttu oosuwaa ootsanaw koyro Dunkkaaniya gooppe, higgiyan de'iyaa azazuwa ubbaa Muse
geliino. 20 Shin k'eesatuuwa ubbatuwa kaappuwa asaa ubbaw odeeenda; hewaappe guyyiyaan, galoo
s'alalay laa'entso Dunkkaaniya laytsaappe itti gede maraa suutsanne deeshshaa suutsaa, haatsaanna,
geliidde bare dirawunne erennaan Asay ootseedda zo'o dorssaa isikiyaannanne hisoop'p'iaya giyaa
nagaraa diraw, S'oossaw yarshshiyya suutsaa mitsaa bonc'c'iyanna ittippe akkiide, «Hawe hinttentta
akkiide gelee. 21 Koyro Dunkkaanii ek'k'ide'ishshin, S'oossay azazeedda c'aak'uwa suutsaa» yaagiide,
ubbaappe aad'd'iaya geeshsha sa'aa afiyya ogii higgiyya mas'aafaa bollanne asaa ubbaa bolla
biro dooyettibeennawaa Geeshsha Ayaanay hewan c'ac'c'afeedda. 22 Hewaadankka, Dunkkaaniya
erisse. 23 Hewaa diraw, saluwaan de'iyawantta
meechchaabaa odiyya kare bagga wogatuwa; malatiyawanttu he yarshshuwaan geeyyanaw
unttunttu ooras's'iyya wodii gakkanaw oosettiya koshshee; shin saluwaan de'iyawanttukka barenttu
wogatuwa. 24 Shin Kiristtoosi hawaan de'iyaa huup'ew geeyyanaw aad'd'iaya yarshshuwaan unttuntta
lo"obaw k'eesatuuwa ubbatuwa kaappuwa gidiide koshshee. 25 K'eesatuuwa ubbatuwa kaappu
laytsaan laytsaan bare suutsaa gidennawaa oyk'k'iide, Geeshsha sa'aa geliyawaadan, Kiristtoosi barena
ubbaade yarshshawan gelibeenna. 26 Hewaa
gidintto, Kiristtoosi sa'ay med'ettoodepppe doommiide
daro gede waayettanaw koshshee; shin ha'i
wodiyya wursetsaan nagaraa d'ayissanaw barena
yarshshiide, laa'etsennaan itti gede beetteedda. (aiōnios g165) 27 Asay ubbay itti gede hayk'k'anaw bessee;
hewaappe guyyiyaan S'oossay asaa piddana. 28
Hewaadankka, k'ay Kiristtoosi daro asaa nagaraa
d'ayissanaw itti gede yarshshetteedda; k'ay I barena

loytsi naagiyaawantta ashshanaw beettanaappe attin, «Taani he gallassatuwaappe guyyiyaan, untuntunna laa'entso nagaraa tookkanaw beettena.

10 Ayaw gooppe, higgew yaana lo"obaa eeshuwaa s'alalay de'ee; aw tumu leemisuu baawa. Ubbaa wode laytsan laytsan itti mala yarshshuu yarshshettee; hewaa diraw, higgii S'oossaakko shiik'iyya asaa he yarshshuaan balay baynna asaa ootsanaw ubbaakka danddayenna. 2 S'oossaw goyinniyya Asay bare nagaraappe ubbaanna geeyyeeddabaa gidintto, suure wozanaan laa'entsuwaan nagaraa k'oppenna; k'ay yarshshiyaa waakka aggana. 3 Shin Asay laytsan laytsan he yarshshuaan bare nagaraa hassayee. 4 Ayaw gooppe, korumaa suutsayne deeshshaa suutsay nagaraa d'ayissanaw ubbaakka danddayenna. 5 Hewaa diraw, Kiristtoosi ha alamiyya yaana haniidde, hawaadan yaageedda; «Neeni yarshshuaanne imuwaan koyyabeykka; shin taw bollaa giigissaadda. 6 Neeni s'uuggiyaa yarshshuaaninnee, nagaraa yarshshuaan ubbaakka nashetakka. 7 Taani he wode, «S'aatsa mas'aafan tabay s'aafetteeddaa dawankka, S'oossaw, taani neeni koyiyaawaa ootsanaw yaad» yaagaad» yaageedda. 8 Yarshshuu yarshshettana mala, higgii azaziyaawaa gidooppenne, Kiristtoosi koyro, «Neeni yarshshuaa, imotaa, s'uuggiyaa yarshshuaanne nagaraa yarshshuwaan ubbaakka koyyabeykka; hewaa anttun nashetakka» yaageedda. 9 Heweappe guyyiyan Kiristtoosi, «S'oossaw, taani neeni koyiyaawaa ootsanaw yaad» yaageedda. Hewaa diraw, Kiristtoosi laa'entsuwaan essanaw koyrowaa d'ayissee. 10 Yesuusi Kiristtoosi S'oossay koyyeeddawaa ootseenda diraw, bare ashuwaa laa'entsennaan itti gede yarshsheeddaan nuuni nu nagaraappe geeyyi aggeeddo. 11 K'eesatuwaan ubbatuu hachche hachche ek'kiide, bare oosuwaan ootsiino; k'ay nagaraa d'ayissanaw ubbaakka danddayenna itti mala yarshshuwaan zaari zaariide yarshshiino. 12 Shin Kiristtoosi nagaraa diraw, ubbaa wodew gideedda itti yarshshuwaan yarshshiide, S'oossaappe ushechcha baggana utti aggeedda. 13 S'oossay sintsappe Kiristtoosa morkkatiwaa Kiristtoosaw gediyaan yed'diyaawaa ootsana gakkanaw, yaan naagee. 14 Ayaw gooppe, I itti gede yarshsheeddaan, nagaraappe geeyyeeddawanta med'inaw balay baynnawantta ootseenda. 15 K'ay Geeshsha Ayyaanay nuw markkattiidde, hawaadan yaagee; 16 c'aak'k'etiyya c'aak'uun hawaa: Taani ta higgiya untunttu k'ofaan wotsana; k'ay untunttu wozanaankka s'aafana» yaagee. 17 K'ay hewaappe guyyenna, «Taani untunttu nagaraanne, untunttu makkala osuwaa laa'entso hassaykke» yaagee. 18 S'oossay he nagaraa atto geedda wode, nagaraa d'ayissanaw hawaappe sintsaw yarshshuwaan koshshenna. 19 Simmi taanaadan ammaniyaawanttoo, nuuni Yesuusa suutsaa baggana Ubbaappe Aad'd'iyyaa Geeshsha sa'aa gelanaw nuw s'alatetsay de'ee. 20 Kiristtoosi nuw oratsa ogiyaanne de'uwaan ogiyyaa gaaridduwa baggana, hewaa guussay bare bollaa baggana dooyyeedda. 21 Nuw S'oossaa gollen suntsetteedda wolk'k'aama k'eessay de'iyyaa diraw, 22 Nuuni suure wozanaanna, tumu ammanuwaanna, iita wozanaappe geeyyeedda wozanaannanne k'ay s'illo haatsaan meec'etteedda bollaanna S'oossaakko shiik'oytte. 23 Nuw immana geedda S'oossay ammantsiyya diraw, nuuni demmania giide nashechchaan naagi utteedawaa loytsi oyk'k'oytte. 24 Ituu ittuwaanawaan siik'ettanentonne k'ay lo'o oosuwaan wooti ootsanentto, ituu ittoo k'oppeetto. 25 Ituu ituu shiik'uwaa dooyaa ootsiide shiik'iyaawaadan, nuunikka ittippe shiik'iyaawaa aggokko; shin Godaa gallassay matattiyaawaa hinttentu be'iyyaa diraw, ituu ittuwaan mentsetsetto. 26 Nuuni tumatetsaa era akki diggiide, eriidde nagaraa ootsiyaawaa gidooppe, hawaappe sintsaw nagaraa d'ayissiyya yarshshuu ittibaynne baawa. 27 Shin yashshiyaa pirdaa naagiyawenne S'oossaa is's'iyya ubbaa maanaw wolk'k'aama tamay de'ee. 28 Muse higgew azazettena uray, laa"u uray woy heezzu uray Aa bolla markkattooppe, k'areti baynnaan hayk'k'ee. 29 S'oossaa Na'aa kad'eedda uray, barena nagaraappe geeshsheedda S'oossaa c'aak'uwaa suutsaa tunabaadan k'oppeedda uray, k'ay aad'd'o keekatetsaa Geeshsha Ayaanaa boriyya uray, ay keena iita pirdaa akkanaw bessinttonne ane k'opite. 30 Ayaw gooppe, «Taani haluwaa kesananne kushiyaa zaaranaa» geeddawaa nuuni erezeto; k'aykka, «Goday bare asaa pirddana» yaageedda. 31 De'uwaan S'oossaa kushiyen kunddanawe daro yashshiyawaa. 32 Hinttenttoo S'oossaa poo'uu poo'eeddawaaappe guyyiyan, hinttenttu daroban waayettiide, wolk'k'aama wad'etaan genc'c'eedda beni wodiyaa hassayite. 33 Itti itti gede hinttentta

asaa sintsan boreeddinonne pas'a kaa'eeddino; k'ay beettiyaas illotetsaakka S'oossaappe akkeeda. 8 hara wode hewaadan ootseeddawantunanne ittippe Abraahaamo laattanaadan, S'oossay barew immana de'eedita. 34 Ayaw gooppe, k'ashuwaan de'iyyaa geedda gadiya baana mala, S'oossay barena asatoo hinttenttu k'aretteedita; yaatiide hinttentto s'eeseedda wode, azazetteeddae ammanuwaana; I med'inaw wurennna ubbaappe aad'd'iyyaa shaluu bare gadiyaappe kesiide biyya wode, hak'a binttonne saluwaan de'iyyawaa hinttenttu huup'ew ereedda erennaan kesseedda. 9 Abraahaamo S'oossay barew diraw, hintteebaa ubbaa akki diggooppe hidootaan immana geedda gadiyaan hara biittaa asaadan genc'c'eedita. 35 Hewaa diraw, wolk'k'aama de'eeddawe ammanuwaana; S'oossay he immana woytana de'iyyaa hinttenttu s'alatetsaa oloppite. 36 geeddawaa barenanna ittippe laattana Yisaak'ananne S'oossay koyyiyaawaa ootsiide, I hinttenttoo immana Yak'oobanna Dunkkaaniyaan de'eedita. 10 Ayaw geeddawaa akkanaw genc'c'ana koshshee. 37 Ayaw gooppe, Abraahaamo S'oossay lo'o baasuwaan gooppe, S'oosaa Mas'aafay, «Amareeda wodii k'oppiide kees'seedda katamaa naagee. 11 Saara atteedda. Yiyaawe yaanawaa; gam'enna. 38 Ta bare huup'ew haray atto ec'aadekka, immana geedda s'illuu ammanettiide de'anawaa. Shin ooninne guyye S'oossay ammanetteedawa gideeddawaa ereedda simmooppe, taana nashechchenna» yaagee. 39 Nuuni diraw, na'aa shahaaranaw wolk'k'aa demmeeddae ammanettiide atteeddawantu bagga gidiyaawaappe ammanuwaana. 12 Hewaa diraw, hayk'k'eedda attin, guyye simmiide d'ayeeddawantu bagga asaa malatiyaa itti bitaniyaappe saluwaan de'iyyaa gidokko.

11 Ammanuwa giyaawe, demmania giide nashechchaan naagi utteeddbabay ammantsiyaawaanne be'anaw danddayennabaa erissiyaawaa. 2 S'oossay beni c'ima asaw markkattawe, untunttu ammaneeddawaana. 3 Salunne sa'aynne S'oosaa k'aalaan med'etteeddaa ammanuwaan nuuni ereetto; hewaa diraw, beettiyaabay beettenabaappe med'etteedda. (aiōn g165) 4 Aabeeli K'aayeelawaappe aad'd'iyyaa yarshshuwaa S'oossaw yarshsheeddae ammanuwaana. S'oossay Aa imuwaabaa markkattiidde, I s'illuwa gideeddawaakka markkatteedda; Aabeeli haray atto hayk'k'eeddashshinkka, bare ammanuwaan ha'i gakkanaw haasayee. 5 Heenooki hayk'k'ennan saluwa beeddawe ammanuwaana; S'oossay afeedda diraw, ooninne Aa be'anaw danddayibeenna. S'oosaa Mas'aafay, «Heenooki saluwa baanaappe kase S'oosaa nashechcheedda» yaagee. 6 Ammanuu baynnaan ooninne S'oosaa nashechchanaw danddayenna; ayaw gooppe, S'oosaaakkoyiia ooninne S'oossay de'iyyawaanne barena koyyiyaawanttoo woytaa immiyaawaa ammananaw koshshee. 7 Nohe be'anaw danddayenna sintsapape hananabaw S'oossay, «Neena naaga» giina, S'oossaw yayyiide, barenanne bare soy asaa ashshanaw markkabiyyaa med'd'eeddawe ammanuwaana; yaatiide hewaan ha sa'aa bolla pirddiide, ammanuwaan s'oolinttiya keena, abbaa gas'aan de'iyyaa payduu baynna shafiyaa keena zaratuu yeletteeddingo. 13 He asatuu ubbatuu ammanuwaan hayk'k'eeddingo; barenttoo S'oossay immana geeddawaakka akkibeykkino; shin haakuwaan hewaa be'iide, saroteeddingo. K'ay untunttu sa'aan imatsanne yederisettiide kesseeda asatuwa gideeddawaa ereeddingo. 14 Ayaw gooppe, hewaadan giyaa asatuu barenttu huup'e gadiya koyyiyaawaa erissiino. 15 Untunttu he yeggiide kesseeda gadiya simmanaw k'oppeeddaa gidintto, guyye simmiya kaac'aa demmennaan aggikkino; shin 16 untunttu hewaa aggiide, lo'iyyaa gadiya laamotiino; hewe saluwa gadiya. Hewaa diraw, S'oossay untunttu S'oosaa geettetanaw yeellatenna. Ayaw gooppe, I untunttoo katamaa giigissi wotseedda. 17 Abraahaamo Yisaak'a yarshshenantto woy yarshshenantto, S'oossay eranaw S'omooseedda wode, Abraahaamo ammanuwaan Aa yarshsheedda. S'oossay Abraahaama, «Ne zarii Yisaak'a baggana s'eesettanawaa» geeddashshinkka, Abraahaamo bare na'aa Yisaak'a yarshshanan giigeedda. 18 Abraahaamo S'oossay Yisaak'a haray atto, hayk'uwaappekka patsanaw danddayiawaa ereedda; hewaa diraw, hayk'uwaappe guyye Aa zaariide akkeeda. 20 Yisaak'i sintsapape hananabaw Yaak'oobanne Eesaa anijeeddawe ammanuwaana. 21 Yaak'oobi hayk'k'ana haniidde, Yooseefo naanaa huup'iyaan huup'iyaan anijeeddawenne gatiman guufetiide, S'oossaw goyinneeddawe ammanuwaana.

22 Yooseefo hayk'k'anaw matiidde, Israa'eeliyaa is's'iide, keekkiyaa de'oo hayk'uwaappe denddanaw, Asay Gibbs'eppe kesanawaa haasayeeddawenne ugatiide hayk'keeddino. 23 Haratuwaa bolla Asay bare mek'etsaa ootsanabaa untuntta azazeeddawe k'ilic'i kaa'eedda; lissuwaan shoc'etteeddinonne ammanuwaana. 24 Muse yeletteeddaapape santsalataan k'ashettiiide, k'asho golliyaa geleeddino. guyyiyan, aawunne aata malaa lo'o na'aa 25 Shuchchaan c'adetteeddin; magaaziyan gideeddawaa be'iide, heezzu agenaa k'oseeddawe laa"u kesiide p'alk'k'etteeddin; paac'etteeddin; ammanuwaana; untunttu kaatiyaa awaayookka mashshaan hayk'keeddino; untunttoo ubbabaykka yayibeykkino. 26 Muse dic'c'eeddawaapape d'ayina, waayettiide tuggattiide, dorssaa c'alaanne guyyiyan, Gibbs'e kaatiyaa naatti na'aa geetettanawaa deeshshaa c'alaa mayyiide yuuyyeeddino. 27 is's'eeddawe ammanuwaana. 28 Nagaraan Muse Unttunttoo ha alamii giigennaan is's'ina, woraan, guutsa wodiyaa nashettanawaapape, S'oossaa deriyaan, gonggoluwa giddoninnee olaa gidduwaan asaana waayettanawaa dooreeda. 29 Wodeppe yuuyyeeddino. 30 S'oossay untunttu ammanuwa demmana woytaa I tishshi ootsiide s'eello diraw, markkattooppekka, hewanttu ubbatuu I, immana Gibbs'e gadiyaa shaluwa ubbaappe Kiristtoosa diraw geeddawaa akkibeykkino. 31 S'oossay nuw itti borettiyaawe daro aad'diyaa duretetsaa gideeddawaa lo'o k'ofaa k'oppi wotseedda diraw, untunttu nuuni k'oppeeda. 29 Kaatiyaa hank'k'oo Muse yayyenaan, baynnaan balay baynnawanta gidikkino.

Gibbs'e gadiyaapape keseeddawe ammanuwaana; ayaw gooppe, beettena S'oossaa be'eeddawaadan, genc'c'iide sintsaw beedda. 28 Hayk'uwa kuitanchchay Israa'eeliyaa asaw bayira naanaa bochchennaadan, Muse Paasigaa bonchcheeddawenne gubaniyan suutsaa c'ac'c'afisseeddawe ammanuwaana. 29 Israa'eeliyaa Asay mela biittan hamettiyaawaadan, Zo'o Abbaa pinneeddawe ammanuwaana; shin Gibbs'e asatuu paac'ew gelishshin, haatsay untuntta mitti aggeedda. 30 Israa'eeliyaa Asay Iyyarkko giyaa katamaa shuchchaa dirssaa laappu gallassaa yuuyyi yuuyyi aad'd'owaappe guyyiyan, he shuchchaa dirssay kunddeeddawe ammanuwaana. 31 C'aaratta Ra'aaba yewuwa k'oriyaawanta loytsa mokkeedda diraw, S'oossaw azazettenan is's'eedda asaana hayk'k'ennan atteeddae ammanuwaana. 32 Simmi harabaa guijaade ayaa odoo? Geedoonaabaa, Baaraak'abaa, Samisoonabaa, Yofittaheebaa, Daawitebaanne Saameelabaa, k'ay nabatuwaabaa odanaw taw wodii gidenna. 33 Unttunttu kaatiyaa ubbaanna olettiide s'ooneeddawenne s'illobaa ootseeddawe ammanuwaana; yaatiide S'oossay immana geeddawaa akkeeddino; gaammotuwa doonaakka gorddeeddino. 34 Wolk'k'aama tamaa toyisseeddino; kuussa mashshaappe atteeddin; untunttu daaburanchcha; shin minneeddino; k'ay olaan minniide, hara gadiyaa olaa asaa yedersseeddino. 35 Mac'c'awantu barenttu hayk'keeddawanta hayk'uwaappe denddina akkeeddino. K'ay harantu k'ashuwaappe bilettanawaa

12 Simmi nuw hawaa keena daro asay, shaariyaadan nu matan yuuyyi aad'd'iide markkattiyaaawe de'ishshin, nuuna d'ubbiyaa ubbabaaanne bak'k'i oyk'k'iyaa nagaraa diggiide nu sintsan de'iyaa nuuni wos's'ana wotsaa genc'c'iide wos's'oytte. 2 Nuuni nu ammanoo ogiyyaa dooyyeeddawaanne polissiyaawaa gideedda Yesuusa s'eelloyte. Yesusi yeellaa kad'iide, sintsappe aw de'iyaa nashechchaa diraw, mask'l'aliyaa bolla misimaariyan d'isheettiide hayk'k'anawaa genc'c'iide, S'oossaa kwutetsaa oydiyaappe ushechcha baggana utteedda. 3 Hinttenttu hinttenttu wozanaa bayizziide daaburenna mala, nagaranchchatuu barena daro is's'inakka genc'c'eedda Yesuusa k'oppite. 4 Nagaraanna hinttenttu baas'etiidde, suutsaa gussana gakkaw biro oletti diggibeykkita. 5 S'oossay bare naanaadan, hinttentta zoriyaawaa dogeedditee? S'oossay hinttentta, «Ta na'aw, S'oossay neena muriyaa wode, laafabaadan k'oppoppa. I neena seeriya wodekka yayyoppa. 6 Ayaw gooppe, I bare siik'iyaa uraa muree; k'ay bare na'aadan akkiyaa ubbaakka lissuwaan shoc'ee» yaageedda. 7 S'oossay hinttentta muriyaa wode genc'c'ite. Ayaw gooppe, I hinttentta naanaadan ootsee. Aawuu seerenna na'ay de'i? 8 Naanaa ubbaa seeriyaawaadan, hinttentta mureenaan aggooppe, karen yeletteeddawanta gidiitappe attin, tumu naanaa gidikkita. 9 Hewaa bollan k'ay, nuuna yeleedda nu aawotuu nuuna mureedda wode, nuuni untuntta bonchcheeddo. Yaatina, nuuni waaniide ayaanaa Aabboo loytsi darssi

moodettiide de'okkoo? 10 Ayaw gooppe, nuuna Aabeela suutsaappe aad'd'iyaawaa odiyaa gukkeedda yeleedda nu aawotuu barentta lo"owaadan, amareeda suutsaakko yeedda. 25 Hinttenttoo odiyaa uraa wodiyaan nuuna mureeddino; shin S'oossay nuuni Aa yewuwaa sisiyaawaa hinttenttu is'senna mala, geeshshatetsaaakkana mala, nuuna maaddanaw hinttentta naagite. S'oossaa kiitaa sa'aan barenttoo muree. 11 Nuuni murettiyya wode, ha"iw yiloyee; odiyaa we odiyaa sisenna is'seeddawantu attana nashechchenna. Shin mureeddawantu guyyeppe he d'ayooppe, saluwaan, «Hinttena naagite» giyaa muray s'illotetsaa de'uwaas sarotetsaa woytaa immana. S'oossaa nuuni waaniide attane? 26 He wode 12 Hewaa diraw, hinttenttu arggaac'eedda kushiyanne Aa kooshshay sa'aa k'aatseeda; shin I ha'i, hinttenttu daabureedda gulbbataa mentsetsite. 13 «Taani sa'aa s'alalaan gidennaan, itti gede guijaade Wobbiyya gedii pas'anaappe attin, burk'k'enna saluwaakka K'aatsana» yaageedda. 27 «Itti gede mala, suure ogiyaan hamettite. 14 Asaa ubbaanna guijaade» giyaa k'aalay k'aas's'ennabay minniide saro de'anaw minnite; k'ay geeshsha de'uwaas de'ana mala, med'etteeddabey k'aas's'anawaanne de'ite. Ayaw gooppe, geeshshatetsay baynnaan kichchanawaa geeshshiide bessee. 28 Nuuni ooninne Godaa be'anaw danddayenna. 15 S'oossaa k'aas's'anaw danddayenna kawutetsaa akkiyaan diraw, aad'd'o keekatetsaa ooninne akkenaan attena mala ane S'oossaa galatoyttenne Aa nashechchoytte; aw nagettite; k'ay dolaade, bare marzziyan asaa bessiyaawaadan bonchchuwaanin yashshatetsaa waayissiyya c'amo mitsaadan haniide, ooninne daro aw goyinnoytte. 29 Ayaw gooppe, nu S'oossay tumu asaa tunissenna mala naagettite. 16 Woshummanaw bayizziyya tamaa.

kajjeeliyya Asay ooninne de'enna mala, woy k'ay itti gede miyaabaw bare bayiratetsaa zal"eedda, ayaanaabaa kawushissiyya Eesaa mala asaykka de'enna mala naagettite. 17 Hewaappe guyyiyaan, Eesay bare aabbu anjuwaa akkanaw koyyeedawaa eriita; shin Aa aabbu Aa anjenan is's'eenda; ayaw gooppe, nagaraappe simmiyya ogiyya I haray atto, afos's'i koyyiidekka demmanaw danddayibeenna. 18 Hinttenttu bochchanaw danddayiyya deriyaakkonne ees's'iyya tamaakko, d'umaakko, shaariyaakkonne gotuwaakko, 19 k'ay malakataa waasuwaakkonne k'aalaa kooshshaakko yibeykkita. Asay he kooshshaa siseedda wode, haraa guji sisenna mala wooseedda. 20 Ayaw gooppe, S'oossay untunttu, «Haray atto, do'aykka he deriyya bochchooppe, shuchchaan c'adettiide hayk'k'o» yaageedda azazuwa untunttu genc'c'anaw danddayibeykkino. 21 Ayfiyaan beettiyaawe daro dagantsiyaawaa gidiyya diraw Muse, «Taani yashshaan kokkoray» yaageedda. 22 Shin hinttenttu S'iyoone Deriyya, de'o S'oossay de'iyaa katamaa, ittippe shiik'iide nashettiya daro sha'a kiitanchchatuwaakko saluwaan Yerusalame yeedda. 23 S'oossaa bayira naanatuwaakko, ittippe shiik'eeddawanttukko, untunttu suntsay saluwaan s'aafetteeddawanttukko yeedda; k'ay asaa ubbaa pirddiyya S'oossaakkonne, balay baynnawantta ootseenda s'illo asatuwaayyaanatuwaakko yeedda. 24 Ooratsa c'aak'k'o gaannatiyya Yesuusanne

13 Hinttenttu ishatuwaa siik'iyaawaa aggoppite.
2 Imtsaa mokkiyaawaakka dogoppite. Ayaw gooppe, yaatiyaawaan itti itti Asay erennaan kiitanchchatuwa mokkeedda. 3 K'asho gollen de'iyawanttubaa hinttentukka untuntunna ittippe k'asho gollen de'iyawaaadan k'oppite; k'ay hinttenttu hinttenttu huup'ew waayettiyaawaadan, waayettiyaawanttubaa k'oppite. 4 Akkiyaawaanne geliyaawaa Asay ubbay bonchchanaw bessee; k'ay asinaynne machchata ituu ittoo ammanettanaw bessee; ayaw gooppe, S'oossay woshummanaw kajjeeliyawanttanne woshummiyaawantta pirdana. 5 Miishshaa siik'uwaappe hinttentta naagite; hinttenttoo de'iyawee hinttenttoo gido. Ayaw gooppe, S'oossay bare huup'ew, «Taani neena ubbaakka yeggikke woy aggikke» yaageedda. 6 Hewaa diraw, nuuni s'aliide, «Goday taana maaddiyaawaa; taani yayikke. Asay taana ay ootsii?» yaageetto. 7 S'oossaa k'aalaa hinttenttoo odeedda hinttentta kaaletseeddaawantta hassayite; untunttu waan de'eedinonttonne hassayite; k'ay untunttuwaadan ammanite. 8 Yesuusi Kiristtoosi zinokka hachchekka med'inawukka laamettenna. (aiōn g165) 9 Dumma dumma ooratsa timirittiyaan wora booppite. Nu wozanay S'oossaa aad'd'o keekatetsan minnooppe lo'o gidiyaawaappe attin, k'umaa wogatoo azazettiyaawaa gidenna; hewoo azazetteeddawanttukka maadetiibeykkino. 10 Nuw yarshshiyaasay de'ee; Dunkkaaniyya

giddon ootsiyaawanttu he yarshhiyaa saappe Aad'o keekatetsay hinttenanna ubbaanna ittippe gido. maanaw untunttoo maatay baawa. 11 K'eesatuwaan Amen'i.

ubbatuwaan kaappuu nagaraa diraw, mehiyaa suutsaa
yarshshanaw Ubbaappe Aad'd'iyya Geeshsha sa'aa
afee; shin he mehiyaa ashuwaa k'ay dirssaappe
kareenna guuddee. 12 Hewaa diraw, Yesuusikka
k'ay nagaraappe asaa bare suutsan geeshshanaw,
katamaa penggiyaappe kareenna waayetteedda. 13
Simmi nuuni I borettedda boriyaa akkiide, dirssaappe
kare aakko kesoytte. 14 Ayaw gooppe, nuw hawaan
med'inaw de'iyya katamay baawa; shin nuuni yaana
katamaa naageetto. 15 Simmi S'oossaw Yesuusa
baggana ubbaa wode galataa yarshshuwaan immoyte;
hewaa giyaawe mettershshay Aa suntsaw immiyya
galataa giyaawaa. 16 Lo"obaa ootsiyaawaanne
ittuu ittuwaan maaddiyaawaa dogoppite. Ayaw
gooppe, S'oossaas nashechchiyaawe hewaa mala
yarshshuwaan. 17 Hinttena kaaletsiyaawanttoo
azazettite; k'ay untunttu azaziyaawaakkka ootsite.
Unttunttu barenttu ootseeddawaa S'oossaw odana
diraw, hinttenttu shemppuwaa loytsi naagiino;
hinttenttu untunttoo azazettooppe, barenttu oosuwaa
nashettiidde ootsana; hewe d'ayooppe, untunttu
yiloiidde ootsana; hewe hinttentta ayinne maaddenna.
18 Nuw S'oossaas woossite. Nuuni ubbaa wode
lo"obaa ootsanaw koyyiyaa diraw, nuuna zoriyaa
lo"o wozanay nuw de'ee. 19 S'oossay taana
hinttentukko ellekka zaarana mala, S'oossaas
hinttenttu loytsi woossanaadan, taani hinttentta loytsa
woossay. 20 Sarotetsaa S'oossay, nu Godaa Yesuusa,
dorssatuwaan hentsanchchaa wolk'k'aama, med'inaa
c'aak'uwaan suutsan hayk'uwaappe dentseedda.
(aiōnios g166) 21 S'oossay Yesuusi Kiristtoosa baggana
bare sintsan barena nashechchiyaawaa hinttentta
oosissiidde, hinttentukko I koyyeeddawaa ootsana
mala, lo"o oosuwaa ubbaan hinttentta I giigisso;
S'oossay med'i med'inaw bonchchetto. Amen'i. (aiōn
g165) 22 Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani ha
dabddaabbiyaa hinttenttoo k'antsaan s'aafeedda
diraw, hinttenttu ha zoriyaa salettenaan sisana mala,
taani hinttentta woossay. 23 Nu ishay, S'imootoosi
k'ashuwaappe biletteeddawaa erite. Elleelli I haa
yooppe, taani aanana baade hinttentta be'ana.
24 Hinttena kaaletsiyaa ubbatuwaanne S'oossaas
asatuwaan ubbaa saro saro giite. S'aaliyaappe yeedda
ammaniyaawanttu hinttentta saro saro giino. 25

Yaak'ooba

1 Taani Yaak'oobi S'oossaa ayiliinne Godaa Yesuusi Kiristtoosa ayili, biittaa ubbaan laaletteedda tammanne laa"u zeretsatoo sarotaa kiittay. **2** Taanaadan S'oossaa kaalliyawanttoo, hintte ammanuu paac'ettiyaawe hinttenttoo danddayaa immanawaa eriide, dumma dumma paac'ii hinttena gakkiyaa wode, hewaa kumentsaa nashechchaadan paydite. **4** Hintte danddayay ayinne bali baynnaan hinttena minneeddawanttanee pac'i bayinnawantta ootsiide, bare oosuwaal polo. **5** Shin hinttuppe ooninne barew aad'deedda eratetsay d'ayooppe, kad'ennaan ubbwae keekatetsan immiyaa S'oossaa wooso. I aw immana. **6** Shin I ayaaninnee sid'ennaan ammanuaan S'oossaa wooso. Ayaw gooppe, sid'iyaa uray c'arkkuu sugina k'aas's'iyaa abbaa beetaa mala. **7** Ayaw gooppe, laa"u k'ofay de'iyaa uray, bare ogiyaa ubbaan bare k'ofaa k'achchennawe, he uray Godaappe ayinne demmanaw k'oppoppo. **9** Shin hiyyeesaa ishay S'oossay Aa d'ok'k'u ootseedda wode nashetto. **10** K'ay dure ishaykka S'oossay Aa kawushissedda wode nashetto. Ayaw gooppe, dure bitanii maataa giddon dic'c'iyaa c'iishshaadann d'ayana. **11** Ayaw gooppe, away bare seelaanna kesiide, maataa melissina, c'iishshay d'ayee; k'ay Aa malaa lo"otetsaykka d'ayee; hewaadankka k'ay dure bitanii barewaa ootsiide d'ayana. **12** Waayiyaan genc'c'iyaa uray anjetteeddawaa; ayaw gooppe, he waayiyaa s'oneeeddawaappe guyyiyaan, S'oossay barena siik'yaawanttoo immana geedda de'uwaa kalachchaa Iakkana. **13** Oninne paac'etteedda wode, «Taana S'oossay paac'c'ee» gooppo. Ayaw gooppe, S'oossay iitan paac'ettanaw danddayenna; k'ay I bare huup'ew oonanne paac'c'enna. **14** Shin Asay huup'iyaa huup'iyaa bare huup'e iita amuwaan gooshettiya wodenne c'imettiya wode paac'etee. **15** Hewaappe guyyiyaan, amuu shahaariide, nagaraa yele; k'ay nagaray dic'c'iide, hayk'uwaal yele. **16** Taanaadan S'oossaa kaalliyawanttoo, c'imettoppote. **17** Lo'o imuwaal ubbaynne kumentsaa woytaa ubbay saluwaappe yee. Saluwaal poo'uwaa med'deedda Aawuwaappe yee; S'oossay bare huup'ew dummatennanne woy bare kuwaal laammenna. **18** Nuuni I med'deedda med'etatuwaal giddon d'ok'k'asaa akkanaadan, nuuna bare sheniyaan tumu k'aalaan yeleedda.

19 Taanaadan S'oossaa kaalliyawanttoo, hewaa hassayite; Asay ubbay sisanaw elleello; shin haasayanawunne hank'k'ettanaw elleellooppo. **20** Ayaw gooppe, asaa hank'k'u S'oossay koyyiyaa s'ilottetsaa ahenna. **21** Hewaa diraw, tuna hanotaa ubbaanne iitatemtsaa ubbaa hinttuppe d'ayissiide, S'oossay hintte wozanaan tookkeeda hintte shemppuuwaashshanaw danddayiyaa k'aalaashikketetsan akkitte. **22** Shin S'oossaa k'aalaas oosuwaan peeshshiteppatte, sisa s'alalaan hintte huup'iyaa c'immoppote. **23** Ayaw gooppe, k'aalaas sisiide ootsenna uray de'ooppe, I bare malaa masttootiyaa s'eelliyaal uraa mala. **24** I barena s'eelliide bee; ellekka I ay malenttonne dogi aggee. **25** Shin ooninne ayiletsaappe kessiyaa bali bayinna higgiyaa s'eelliide, aan ak'iyaa k'ay Aa naagiyaawe, siseeddaawaakka dogennawe, he uray bare ootsiyaa oosuwaan anjettana. **26** Bare ins's'arssaa naagennan barena c'immidiide, barew S'oossaa goyinniyaawaa malatiyaa uray de'ooppe, Aa goynay mela. **27** S'oossaa Aawuwaal sintsan pokkuu bayinna geeshsha goynay hewaa; hewehak'awe gooppe, aata aawuu bayinna naanatuwaanne waayettiyaam"etuwaa maaddanawaanne sa'aan nagaraa k'itaappe bare huup'iyaa naaganawaa.

2 Taanaadan S'oossaa kaalliyawanttoo, hintte nu bonchcho Godaa Yesuusi Kiristtoosa ammani de'iidde, deemuwaa s'eelliide, asaa bonchchoppite. **2** Ayaw gooppe, work'k'aa migiduwaa wotsiide, lo'o mayuwaa mayyeedda itti Asay hintte shiik'uwaayoppe, k'ay c'urk'k'a mayuwaa mayyeedda hiyyeesaa asikka yoppe, **3** lo'o mayuwaa mayyeedda bitaniyaa hintte aatsi bonchchiidde Aa, «Neeni hawaan ubbaappe lo"iyaa oydiyan utta» giide k'ay hiyyeesaa bitaniyaa, «Neeni hininna ek'k'ashsha; woy hawaan ta gediyyaa matan sa'aan utta» gooppe, **4** yaatina hintte hintte giddon shaakotetsaa med'd'iyawanttanee iita k'ofaanna de'iyaa daannatuwaal gidikkiteeyee? **5** Taanaadan S'oossaa kaalliyawanttoo, sisite; S'oossay ha sa'aan de'iyaa hiyyeesaa Asay ammanuaan durettanawunne barena siik'yaawanttoo immana geedda saluwaakutetsaa laattanaw dooribeenneyee? **6** Shin hintte hiyyeesatuwaal toochcheedita. Duretuu hinttena tuggayiyaawantta gidikkinooyee? Untunttu hinttena daannan mootiyaawantta gidikkinooyee? **7** Hinttew

imetteedda lo'o suntsaa boriyaawantu untuntutta kiiettowannta mokkaade hara ogiyaanna untuntutta gidikinooyee? 8 Shin S'oosaa Mas'aafan, «Ne moyzeedda wode, bare oosuwaan s'illabeykkee? shooruwaan ne huup'iyaadan siik'a» geetettiide 26 Ayaw gooppe, shemppuu shaaketteedda bollay s'aafetteedda kaatiyaa higgiyaa hintte polooppe, hayk'leeddawaa gidiyaawaadan, hewaadankka k'ay lo"obaa ootsiita. 9 Shin hintte asaa deemuwaas eelliide bonchchooppe, nagaraa ootsiita; k'ay higgi hintte bolla, higgiyaa mentseeddawanttudan pirddana. 10 Ayaw gooppe, ooninne higgiyaa ubbaa naagiide, ittino mentsiyaawaa gidooppe, he uray higgiyaa ubbaa mentsee. 11 Ayaw gooppe, «Woshummoppa» geeddae k'ay «Wod'oppa» geedda; shin neeni woshummana d'ayooppekka, wod'eeddawaa gidooppe, higgiyaa mentsaadda. 12 Asaa ayiletetsaappe kessiyaa higgiyan, pirdaa akkana asatuwaadan haasayitenne untunttuwaadan ootsite. 13 Ayaw gooppe, asaa maaribeenna uraa S'oosay maarennaan pirddana; maarotetsay pirdaa s'oonee. 14 Taanaadan S'oosaa kaalliyawanttoo, itti uray barew ammanuu de'ee gooppe, k'ay Aa ammanuwaa Aa oosuu erissana d'yooppe, Aa ay go"anee? Aa ammanuu Aa ashshanaw danddayii? 15 Itti ishay, woy itti michchata kallottooppe, k'ay untunttoo ubbaa gallassi miyaabay d'yooppe, 16 hinttepe itti uray untuntta, «Saro biite. Tamaa ho"ite. Kalliide miite» giide, untunttoo koshshiyaawaa immana d'yooppe, untuntta ay go"anee? 17 Hewaa diraw, ammanuu oosuu baynnaan barekka de'ooppe hayk'leeddawaa. 18 Shin itti uray, «New ammanuu de'ee; k'ay taw oosuu de'ee. Neeni ne ammanuwaa ne oosuwaappe shaakkaade taana bessa; taanikka ta ammanuwaa ta oosuwaan neena bessana» gaana. 19 Neeni itti S'oosay de'yaawaa ammanaasa; hewe lo'a. S'alahetuukka k'ay ammaniino; yashshaan kokkoriino. 20 Neeni eeyay! Ammanuu oosuwaappe shaakettiide go"ennawaa eranaw koyyay? 21 Nu aabbu Abraahaamo bare na'aa Yisaak'a yarshshiyya sa'aa bolla wotseedda wode, bare oosuwaan s'illibeennnee? 22 Aa ammanuunne Aa oosuu ittippe ootseeddaawanne Aa ammanuu Aa oosuwaan poletteedda be'ikkii? 23 S'oosaa Mas'aafay «Abraahaamo S'oosaa ammaneedda. S'oosaykka hewaa aw s'illotetsan paydeedda» geeddae poletteedda; k'ay S'oosaa dabbo geetettiide I s'eesetteedda. 24 Asay ammano s'alalaana gidennaan, oosuwaan s'illiyaawaa hintte be'iita. 25 Hewaadankka k'ay c'aaratta Ra'aaba

3 Taanaadan S'oosaa kaalliyawanttoo, nuuni haratuwaappe aad'diyaa pirdaa akkanawaa hintte eriyya diraw, hinttepe c'oratuu tamarissiyaawantta gidooppe. 2 Nuuni ubbaykka daroban baleetto; itti uray bare haasayan mulekka balana d'ayooppe, I barena naaganaw danddayiyya bali bayinna asaa. 3 Paratuu nuw azazettana mala, bis'aalaa barssiide, nuuni koyyiyaasaa ubbaa untuntta afeetto. 4 Be'ite, markkabatuukka k'ay hewaa keenaa wolk'k'aama gidiidde, gotuwaas c'arkkuwaan laagettoopekka, untuntta laaggiyaawe barewaa koyyiyaasaa zaariide laaggiyaa k'eerii guutsaa mitsaan laagettiide biino. 5 Hewaadans ins's'assaykka bollaa giddon guutsa asatetsaa gidooppekka, daro wolk'k'aamaban c'ek'etee. Guutsa tamay waaniide wolk'k'aama wora guuddii! Akekite. 6 Ins's'assaykka tamaa mala. I nu asatetsaa giddon iitabaa ubbaa ootsana danddayee; asatetsaa ubbaa tunissee. K'ay nu de'uwaas wotsaakkka tamaan guuddee; Gaannamiyaa tamaan I guudettanawaa. (Geenna g1067) 7 Ayaw gooppe, do'atuwa, kafatuwa zariyya, tiraan gooshettiyya shooshhatuu zariyaanne abbaan de'iyaa med'etatuwa zariyya ubbaa Asay aadisseeda; k'ay untuntukka aadeeddino. 8 Shin ooninne ins's'assaa aadissanaw danddayibenna; ins's'assay wod'iyaa marzzii kumeedda c'o'u geena iita med'etaa. 9 Nuuni ins's'assan nu Godaanne Aawuwaal galateetto; k'ay aanikka S'oosaa malatiide med'etteedda asaa shek'leetto. 10 Itti doonaappe galataynne shek'ay kesee. Taanaadan S'oosaa kaalliyawanttoo, hewe hewaadan hananaw bessena. 11 Pultuu itti ollaappe mal"iyaa haatsaanne c'ammiyaa haatsaa pulttanaw danddayii? 12 Taanaadan S'oosaa kaalliyawanttoo, balasiyaa giyaa mitsay wogaraa ayifanaw danddayii? Woy woyniyya turay balasiyaa giyaa mitsaa ayifanaw danddayii? Mas'ine mas'ine giyaa haatsaappekka mal"o haatsay kesana danddayenna. 13 Hintte giddon aad'deedda eranchchaynne akekanchchay oonee? Bare lo'o de'uwaan oosetteedda bare oosuwaan aad'deedda eratetsaappe yiyyaa ashikketetsaan besso. 14 Shin hintte wozanaan c'ammiyaa k'anaatiinnee yirggii

de'oppo. K'ay tumatetsaa bollaakka worddotoppitenne pirdooppe, higgiya bolla pirddiyaawaa gidaasappe otorettoppite. 15 Hewaa mala aad'd'eenda eratetsay attin, higgew azazettiyaawaa gidakka. 12 Higgiya saluwaappe wod'd'iyaawaa gidenna; shin hewe immiyaawenne pirddiyaawe S'oossaa s'alalaa; I sa'aabaa, asaawaa, s'alahatuwaa. 16 Ayaw gooppe, ashshanawunne d'ayissanaw danddayee; shin ne k'anaatiinne yirggi de'iyaan saan walassayne iita shooruwa bolla pirddiyaawe neeni oonee? 13 ooso ubbay de'ee. 17 Shin bollapte yiiaa aad'd'eenda Hinttenoo, «Nuuni hachche woy wontti he katamaa eratetsay ubbaappe kase geeshsha. K'ay sarotetsaa baana; hewan laytsaa uttana; zal'ananne k'ay dosiyaawaa, ashikkenne eeno giyaawaa; k'ay miishshaa wod'isana» giyaawanttoo, be'ite. 14 maarotetsaynne lo'o ayfii kumeeddawaa. Sid'iinne Wontti hintte de'u ayaa hananenttonne erikkita; lo'o malatiyya iitatetsay bayinnawaa. 18 S'illotetsaa guutsa wodew hintte beettiide, guyyeppe d'ayiyaa ayfii sarotetsaa ootsiyaawantu sarotetsaan zereedda peenuwaa mala. 15 Hewaa aggide, «Goday gooppe, nuuni de'an; hawaii woy hawaii ootsana» gaanaw bessee. 16 Shin hintte ha'i hinttentu d'ok'k'atetsaan c'ekk'ettti; hewaa mala c'ek'uu ubbay iita. 17 Hewaa diraw, lo'obaa ootsanaw eriidde ootsenna uraw hewe nagaraa.

4 Olaynnne walassay hintte gidduwaa hak'appe yii? Unttunttu yeeddasay hintte bollaa giddon olettiyaa hintte nashettanaw wolk'k'aama amuwaa amottiyaawaappe gidennee? 2 Hintte amottiita;

shin demmikkita; wod'lita. Loytsi koyyiita; shin demmanaw danddaykkita; walak'etttiianne olettiita.

Shin S'oossaa woossenna diraw, hintte koyiyaawaa demmikkita. 3 S'oossaa woossiita, shin demmikkita; gaasuukka balaa ogiyaan woossiita. Hewaa hinttena nashechchiyaawaan peeshshanaw koyyiya diraassa.

4 Simmi woshummiyaawanttoo, ha alamiyaanna maana. Hintte hintte miishshaa sintsaw dagayi dabbotiyyaawe S'oossaw morkke gidiyaawaa erikkitee? de'iita. 4 Akekite; hintte gaden katsaa k'oy'eedda

Ayaw gooppe, ha alamiyaanna dabbotanaw asatoo c'iggiibeenna kira miishshay waassee; koyyiyaawe ooninne S'oossaanna morkkettee. unttunttu waasuu wolk'k'aama Godaa haytsaan

5 Woy S'oossaa Mas'aafay, «S'oossay nuunan sisetteeda. 5 Hintte injetina, sa'aan ishalide wotseedula Ayyaanay wolk'k'aama amuwaa nuw de'eedita; shukaa gallassaw d'iikkiyaawaadan,

amottee» giyaawaa hinttentoo c'oo giyaawaa hintte bollaa d'iikkeedita. 6 S'illo asaa bolla malatii? 6 Shin S'oossay aad'd'o keekatetsaa pirddeedda; k'ay Aa wod'eedita; I hinttenanna aatsiide immee. Hewaa diraw, S'oossaa Mas'aafay, ek'ettenna. 7 Hewaa diraw, taanaadan S'oossaa

«S'oossay otorettiyaawantta is'see; shin barena kaalliyaaawanttoo, Goday yaana gakkanaw genc'c'ite; kawushshiyaaawanttoo aad'd'o keekatetsaa immee» biittaa goshiyaawe adilliya iraynne assuuraa iray

yaagee. 7 Simmi, hintte S'oossaw moodettite. yaana gakkanaw genc'c'ide, al'o katsaa I wooti Yaatiide s'alahiyaanna ek'ettite; I hintte naagiide gatsi akkinnto be'ite. 8 Hinttekka k'ay bak'atana. 8 S'oossaakkoo shiilk'ite; ikka hinttekko genc'c'ite; hintte wozanaa minisite. Ayaw gooppe, shiik'ana. Hinttenoo nagaranchchatoo, hintte kushiyya Godaa yuussay matatteeda. 9 Taanaadan S'oossaa meec'ettite. Laa'u k'ofay de'iyaawanttoo, hintte kaalliyaaawanttoo, S'oossay hintte bolla pirddenna wozanaa geeshshite. 9 Tuggattite; kayyottinenne mala, ittuu ittuwaa bolla zuuzummoppite. Be'ite, yeekkite. Hintte miichchaa yekkoo laammite; hintte pirddiyaawe penggyaan ek'k'eedda. 10 Taanaadan nashechchaakka kayyoo laammite. 10 Godaa S'oossaa kaalliyaaawanttoo, waayiyaassinne sintsan hintte huup'iya toochchite; k'ay I hinttena genc'c'aw leemisuwa gideeddawantta, Godaa d'ok'k'u d'ok'k'u ootsana. 11 Taanaadan S'oossaa suntsan haasayeedda nabatuwaa hassayite. 11 kaalliyaaawanttoo, ittuu ittuwaa zigiroppite. Bare Be'ite, danddayiide genc'c'eeddawantta nuuni ishaa zigiriyaawerne Aa bolla pirddiyaawe higgiya anjetteeddawantta geetto. Iyyooba genc'c'aa zigireenne higgiya bolla pirddee. Neeni higgiya bolla hintte siseedda; k'ay Goday aw wursetsaan

5 Ha"ikka hinttenoo dure asatoo, hintte bolla yiiaa tuggaw «Aayye! Aayye!» yaagiide yeekkitenue zilaalite. 2 Hintte duretetsay bay diggeedda; k'ay hintte afilaakka bil"ay mi diggeedda. 3 Hintte work'k'aynne

gaasuukka balaa ogiyaan woossiita. Hewaa hinttena hintte biray shi'i diggeedda. K'ay he shi'ay hintte nashechchiyaawaan peeshshanaw koyyiya diraassa. bolla markkattana; hintte bollaakka tamaadan

4 Simmi woshummiyaawanttoo, ha alamiyaanna maana. Hintte hintte miishshaa sintsaw dagayi dabbotiyyaawe S'oossaw morkke gidiyaawaa erikkitee? de'iita. 4 Akekite; hintte gaden katsaa k'oy'eedda

Ayaw gooppe, ha alamiyaanna dabbotanaw asatoo c'iggiibeenna kira miishshay waassee; koyyiyaawe ooninne S'oossaanna morkkettee. unttunttu waasuu wolk'k'aama Godaa haytsaan

5 Woy S'oossaa Mas'aafay, «S'oossay nuunan sisetteeda. 5 Hintte injetina, sa'aan ishalide wotseedula Ayyaanay wolk'k'aama amuwaa nuw de'eedita; shukaa gallassaw d'iikkiyaawaadan,

amottee» giyaawaa hinttentoo c'oo giyaawaa hintte bollaa d'iikkeedita. 6 S'illo asaa bolla malatii? 6 Shin S'oossay aad'd'o keekatetsaa pirddeedda; k'ay Aa wod'eedita; I hinttenanna aatsiide immee. Hewaa diraw, S'oossaa Mas'aafay, ek'ettenna. 7 Hewaa diraw, taanaadan S'oossaa

«S'oossay otorettiyaawantta is'see; shin barena kaalliyaaawanttoo, Goday yaana gakkanaw genc'c'ite; kawushshiyaaawanttoo aad'd'o keekatetsaa immee» biittaa goshiyaawe adilliya iraynne assuuraa iray

yaagee. 7 Simmi, hintte S'oossaw moodettite. yaana gakkanaw genc'c'ide, al'o katsaa I wooti Yaatiide s'alahiyaanna ek'ettite; I hintte naagiide gatsi akkinnto be'ite. 8 Hinttekka k'ay bak'atana. 8 S'oossaakkoo shiilk'ite; ikka hinttekko genc'c'ite; hintte wozanaa minisite. Ayaw gooppe, shiik'ana. Hinttenoo nagaranchchatoo, hintte kushiyya Godaa yuussay matatteeda. 9 Taanaadan S'oossaa meec'ettite. Laa'u k'ofay de'iyaawanttoo, hintte kaalliyaaawanttoo, S'oossay hintte bolla pirddenna wozanaa geeshshite. 9 Tuggattite; kayyottinenne mala, ittuu ittuwaa bolla zuuzummoppite. Be'ite, yeekkite. Hintte miichchaa yekkoo laammite; hintte pirddiyaawe penggyaan ek'k'eedda. 10 Taanaadan nashechchaakka kayyoo laammite. 10 Godaa S'oossaa kaalliyaaawanttoo, waayiyaassinne sintsan hintte huup'iya toochchite; k'ay I hinttena genc'c'aw leemisuwa gideeddawantta, Godaa d'ok'k'u d'ok'k'u ootsana. 11 Taanaadan S'oossaa suntsan haasayeedda nabatuwaa hassayite. 11 kaalliyaaawanttoo, ittuu ittuwaa zigiroppite. Bare Be'ite, danddayiide genc'c'eeddawantta nuuni ishaa zigiriyaawerne Aa bolla pirddiyaawe higgiya anjetteeddawantta geetto. Iyyooba genc'c'aa zigireenne higgiya bolla pirddee. Neeni higgiya bolla hintte siseedda; k'ay Goday aw wursetsaan

immeeddawaakka beedda. Ayaw gooppe, Goday maarotayne k'aretay kumeeddawa.
12 Shin ubbaappe kase, taanaadan S'oossaa kaalliyawanttoo, saluaan gidina, woy sa'aan gidina, woy hara c'aak'uwaan gidina, ayankka c'aak'k'oppite. Shin S'oossaa pirddan hintte gelennaadan, hintte yewuu Ee giyaawaa gidooppe, «Ee» giite; gidenna giyaawaa gidooppe, «Gidenna» giite. 13 Hintte giddon waayettiya uray ooninne de'oppe, S'oossaa woosso; nashettiya uray ooninne de'oppe, yes's'iide galato. 14 Hintteppee sakettiya uray ooninne de'oppe, ammaniyaa asaa kaaletsiyaa c'imatuwaan barekko s'eeso; untunttu Godaa suntsan zayitiya Aa okkiide, aw S'oossaa woossino. 15 Ammanuwaan S'oossaa woosseedda woosay hargganchchaa patsana; Godayka Aa harggiyaappe dentsana; k'ay nagaraa I ootseeddawaa gidooppekka Goday aw atto gaana. 16 Hewaa diraw, hintte pas'ana mala, hintte nagaraa ituu ittoo paas'itenne ituu ittoo S'oossaa woossite; s'illo asaa woosay wolk'k'aama oosuwaa ootsee. 17 Eelaas nu mala asaa. Iray sa'aan bukkennaadan, I minisiide, S'oossaa woossina heezzu laytsanne usuppu agenaa sa'aan iray bukkibeenna. 18 Laa'entsuwaan S'oossaa I woossina, saluwaappe iray bukkeedda; sa'aykka bare katsaa mokkeedda. 19 Taanaadan S'oossaa kaalliyawanttoo, hintteppee ooninne tumuwaappe wora booppe, k'ay ituu Aa guyye he tumuwaakko zaarooppe, 20 nagaranchchaa Aa balaa ogiyaappe zaariyaa ooninne Aa shemppuwaa hayk'uwaappe ashshanawaanne daro nagaraa kammanawaa ero.

1 P'es'iroosa

1 Taani, Yesuusi Kiristtoosi kiitteedda P'es'iroosi, S'oossay dooreedda asatoo P'ans'soosa gadiyaan, Galaatiyaa gadiyaan, K'ap'p'adook'iyyaa gadiyaan, lisiyaa biittaaninna Biitaaniyaa gadiyaan betiyaan de'iyawanttoo dabddaabbiyyaa s'aafay. 2 Yesuusi Kiristtoosaw hintte azazettana malanne Aa suutsan geeyyana mala, S'oossay Aawuu dooreedda hinttenttoo bare Ayyaan geeshsheeddawanttoo, aad'd'o keekatetsaynne sarotetsay gido. 3 Shin hinttena s'eeseedda S'oossay geeshsha hinttenttoo bare Ayyaan geeshsheeddawanttoo, aad'd'o keekatetsaynne sarotetsay gido. 4 geeshsha gidite. S'oossaa Mas'aafan, «Taani Nuuni S'oossaa, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa Aawuwa, bare maaratetsaa daruwaadankka nuuna laa'entsuwa yeleeddawaa, Yesuusi Kiristtoosa hayk'uwaappe dentseeddawaan nuw de'uwaa hidootaa immeeddawaa galateetto. 5 K'ay S'oossay hinttenttoo immana daro laatay wook'k'ennawe, bayennawenne d'ayennawe saluwaan naagee. 6 Hewekka hinttenttoo, S'oossaa wolk'k'an ammanuwaan naagetti uttiide, atotetsaw giigeeddawanttoo wurssetsaa wodiyaan k'ond'c'anawaa. 7 Ha'i guutsaa wodew haray atto dumma dumma paac'iyan hintte paac'ettanaw koshshooppekka, hawaan daro nashettite. 8 Hewe haray atto, tamaan yeggina d'ayiyya work'k'aappetka hintte ammanuu daro al"onne bali bayinnawaa gidiyaawaa bessanaassa; yaatiide Yesuusi Kiristtoosi beettiyya wode, galataa, bonchchuwaanne sabaa hintte akkana. 9 Hintte Aa erana d'ayooppekka, siik'lita; hintte ha'i Aa be'ana d'ayooppekka, ammaniita. K'ay hintte hintte ammanoo polo gidiyya hintte shemppuwaa atotetsaa akkiyaa diraw, odanaw danddayettena bonchchuu kumeedda nashechchaa nashettiita. 10 S'oossay hinttenttoo immana aad'd'o keekatetsaabaw timbbitiyya odedda nabatu loytsi biddiide, ha atotetsaabaa koyyeeddino. 11 Unttuntun de'iyaa Kiristtoosa Ayyaan Kiristtoosa tuggaabaanne hewaappe guyyiyan yaana bonchchuwaabaa kasetiide markkattiidde, awude woy waaneedda wodiyaan yaanenttonne akeekisseeddawaan, unttuntu koyyeeddino. 12 He timbbitiyya odiyawanttu ootseedda oosuu hinttessappe attin, unttuntu huup'iyassa gidennawaa S'oossay unttunttoo k'ond'c'isseedda; ha'i hintte siseedda mishiraachchuwa k'aalaa hinttenttoo odedda asatuu, barew saluwaappe kiitetteedda Geeshsha Ayaanaa wolk'k'an odeddino. Hewaa kiitanchchatuukka be'anaw amottiino. 13 Hewaa diraw, oosuwaa ootsanaw hintte wozanaan k'ofaa giigissiide hintte huup'iyaa naagite. Yesuusi Kiristtoosi k'ond'c'iyaa wode aad'd'o keekatetsaa hintte akkiyaa diraw, kumentsaa hidootaan naagite. 14 S'oossaw azazettiyaan naanaadan; hintte kase erennaan amotteedda amuwaa kaaloppite. 15 Shin hinttena s'eeseedda S'oossay geeshsha hinttenttoo bare Ayyaan geeshsheeddawanttoo, gideeddawaan, hinttekka hintte oosuwaa ubbaan pirddiya S'oossaa woossiide hintte, «Nu Aabboo» giide Aa s'eesiyaawaa gidooppe, ha alamiyaan bete gidiide hintte de'iyaa wodiyaan yashshatetsaan de'ite. 16 Hintte hintte aawotuwaappe laatteedda patsenna de'uwaappe wozetteeddae, d'ayiyya biraa woy work'k'aa malaana gidennawaa eriita; borisiyaaboy woy k'itay bayinna dorssaa suutsaadan, al'o Kiristtoosa suutsan hintte wozetteedda. 17 S'oossay sa'ay med'ettanaappe kase Kiristtoosa doori wotseeda; shin hintte diraw, ha wodiyaa wurssetsaan I beetteedda. 18 Hintte ammanuunne hintte akkana giide nashechchan naagi utteeddabay S'oossa de'ana mala, S'oossay hayk'uwaappe Aa dentsiide, aw bonchchuwa immeeddawaa aan ammaniita. 19 Tumatetsaw hintte azazettiyaawan, lo'a malatiyaan iitatetsay bayinnaan hintte ishatuwa siik'anaw hintte huup'iyaa geeshshiide, ituu ittuwaanna minisiide wozanaappe siik'ettite. 20 Hintte hayk'k'iyaa zeretsaappe laa'entsuwa yelettibeykkita; shin med'inaw de'iyawaanee sintsawukka de'ana S'oossaa k'aalaan hayk'k'enna zeretsaappe yeletteedda. (aiōn g165) 21 Hintte ammanuunne hintte akkana giide nashechchan naagi utteeddabay S'oossa de'ana mala, S'oossay hayk'uwaappe Aa dentsiide, aw bonchchuwa immeeddawaa aan ammaniita. 22 Tumatetsaw hintte azazettiyaawan, lo'a malatiyaan iitatetsay bayinnaan hintte ishatuwa siik'anaw hintte huup'iyaa geeshshiide, ituu ittuwaanna minisiide wozanaappe siik'ettite. 23 Hintte hayk'k'iyaa zeretsaappe laa'entsuwa yelettibeykkita; shin med'inaw de'iyawaanee sintsawukka de'ana S'oossaa k'aalaan hayk'k'enna zeretsaappe yeletteedda. (aiōn g165) 24 Ayaw gooppe, S'oossaa Mas'aafay, «Asay ubbay maataa mala; Aa bonchchuu ubbayka maataa c'iishshaa mala. Maatay melee; c'iishshaykka k'ok'k'ofetee. 25 Shin Godaa k'aalaa med'inaw de'ee'yaagee. Hawe hinttenttoo Goday odedda mishiraachchuwa k'aalaa. (aiōn g165)

2 Hewaa diraw, hinttepi iitatetsaa ubbaa, c'immiyaawaa ubbaa, lo'a malatiyaan iitatetsaa, k'anaatiyaanne zigerssaa ubbaa diggite. 2 Goday keeka gideeddawaan hintte de'uwaan be'eeddawaan gidooppe, ha'i yeletteedda gac'ino naanatuwaadan,

ushiidde dic'c'anawunne attanaw s'illo gideedda ootsoppite. 17 Asaa ubbaa bonchchite. Hintteayaanaa maatsaa laamotite. 4 Godaakko de'o ishatuwaa siik'ite. S'oossaw yayyite. Kaatiyaa shuchchaakko shiik'ite. Asay Aa is'seedda; bonchchite. 18 Ayilatoo, hintte lo'o godatuwaa shin S'oossaa matan I dooretteedda al'o. 5 s'alalawunne ashikke godatuwaa s'alalaw gidennaan, Hinttekka k'ay de'o shuchchaadan, geeshsha iitattookka daro yayyiide moodettite. 19 Ayaw k'eesaa gidiide, Yesuusi Kiristtoosa baggana gooppe, Asay naak'k'iyya wode waayettiya uray S'oossaa nashechchiyaa ayaanaa yarshshuwaa S'oossaa k'oppiide, oge baynnaan naak'ettoppe S'oossaw yarshshanaw, hintte hintte huup'ew ayaana S'oossay Aa anjana. 20 Ayaw gooppe, hintte keetsaadan kees'ettite. 6 Ayaw gooppe, S'oossaa nagaraa ootsina, hinttena dechchiyaa wode, hintte Mas'aafay, «Be'ite, taani S'iyoone giyaa katamaan danddayooppe, hinttenttoo ay galatay de'ii? Shin golliyaa godaa s'ap'uwwa minisiyaa, dooretteedda, lo"obaa ootsiide waayiyaa hintte danddayooppe, al'o shuchchaa wotsay; aan ammariyaa ooninne S'oossay hinttena hewoo anjana. 21 S'oossay yeellatenna» yaagee. 7 Hewaa diraw, ha shuchchay hinttena s'eeseeddawe hewaa diraassa; ayaw hinttenttoo ammaniyawaanttoo daro al'a; shin gooppe, Kiristtoosi hinttenttoo waayettee; hintte Aa ammanennawaanttoo, «Gimbibiyaawantu kad'eedda k'atamaa kaallana mala, hinttenttoo leemisuwaah shuchchay godaa s'ap'uwwa minisiyaa, ubbaappe gideedda. 22 Nagaraa I ootsibeenna; bare doonaappe aad'd'iyya shuchchaa gideedda» yaagee. 8 K'aykka, wordduwaa haasayibeenna. 23 Asay barena boriyaa «Ha shuchchay asaa d'ubbiyaa shuchchaanne asaa wode, zaariide boribeenna; waayettiya wodekka kunddissiyya zaalla» yaagee; untunttu S'oossaa manddibeenna. Shin s'illuwaa pirddiyaa S'oossaw k'aalaam ammanenna diraw, untunttoo kasenna barena aatsiide immeeda. 24 Nuuni nagaraw k'ofetteeddaawan d'ubetteeddino. 9 Shin S'oossay hayk'k'iide, s'illotetsaw de'ana mala, Kiristtoosi bare d'umaappe maalaliyyaa bare poo'oo hinttena huup'ew bare ashuwaan nu nagaraa mask'k'aliyan s'eesedda; hintte Aa ooratsa oosuwaa odanaw tookkeedda; hintte Aa maytsaan pas'eedita. 25 dooretteedda zare; hintte kaatiyaa k'eesatuwaa; Ayaw gooppe, hintte ogii baleedda dorssaa mala; geeshsha asanne S'oossaw buzo asaa. 10 Hintte shin ha'i hintte shemppuwaa heemmiyaawaakkonne kase S'oossaa asaa gidiikkita; shin ha'i hintte Aa naagiyawaakkko simmeedita.

asaa; hintte kase maaroletsaa akkibeykkita; shin ha'i maaroletsaa akkeedda. 11 Ta dabbatoo, hintte ha sa'aan imatsaanne bete gidiide de'iyaawantta gideeddaawan, ubbaa wode hintte shemppuwaanna olettiyaa asatetsaa amuwaappe hintte haakkana mala, taani hinttena woossay. 12 Amanenna Asay hinttena iitabaa ootsiyaawanttudan zigiriyya wode, Kiristtoosi yiyya gallassi hintte lo'o oosuwaa untunttu akeekiide, S'oossaa galatana mala, hintte de'uwwa untunttu giddon loytsi naagite. 13 Godaa diraw, asaa higgiyaa ubbw moodettite; kaatiikka ubbaappe bolla gidiyya diraw, aw moodettite. 14 K'ay gadiyya mooddiyaawanttookka moodettite. Ayaw gooppe, untunttu iitabaa ootsiyaawantta muranawunne lo"obaa ootsiyaawantta galatanaw kaatiyappa kiitetteeddino. 15 Ayaw gooppe, S'oossay hintte hintte lo'o oosuwaan kad'iyya eeyaa asatuwaa haasayaa c'o'u udanawaa koyyee. 16 Ayiletetsaappe kesiide, S'oossaa ayiliyaadan de'iteppet attin, he ayiletetsaappe keseeddwawaa iitatsaa gentsiyaawaa

3 Heweidakka machchetoo, hintte asinatuwaappe S'oossaa k'aalaaw azazettena ituu ituu de'oppekkä, hintte palumettennan, untunttu hintte yashshatetsaanne hintte geeshsha de'uwwa be'lide s'oonettana mala, untunttoo moodettite. 3 Hintte hintte huup'iyaa al"obaan giigissiyaawaaniine work'k'aa wotsiyaawaan woy al'o mayuwaa mayiyaawaan hinttenttu bolla bagga loytsoppite. 4 Shin hintte garssan k'osetteedda asatetsaa lo"otetsay S'oossaa sintsan hinttenttoo daro al'o gidiide, d'ayenna ashikkenne woppu geedda ayaanaa gido. 5 Ayaw gooppe, heweadaan S'oossaan hidooeedda geeshsha mac'c'a asatuu beni wode parenttu asinaw moodettide, parentta daro loytseeddino. 6 Heweadaan Saara Abraahaama, «Ta godaw» yaaga s'eesaadde, aw azazettaaddu; hinttekka ittibawunne yayyenaan lo"obaa ootsooppe, I naanatuwaa. 7 Heweadaan asinatoo, hintte mac'c'a asatuwaana akeekan ittippe de'ite. Untunttoo daaburanchcha asatetsay de'iyya diraw, untuntta bonchchite; hintte

woosay d'ubetenna mala, S'oossay immeedda bollaa k'itaa meec'c'iyaawaa gidenna; hewe hinttena de'uwaad aad'd'o keekatetsaa untunttu hinttenanna Yesuusi Kiristtoosi hayk'uwaappe denddeeddawaan ittippe laattino. 8 Wurssetsaan, ubbay itti k'ofaan ashshee. 22 Saluwa biide S'oossaappe ushechcha de'ite. Ituu ittoo k'arettite; ishatuwaadan siik'ettite; baggan I uttiide, kiitanchchaa ubbaa, maataanna k'ay ituu ittoo keekiyaawanttanne hintte huup'iaya de'iyaawanttanne wolk'k'aamatuwaa mooddee.

kawushshiyaawantta gidite. 9 litaa diraw iitaa woy shek'aa diraw shek'aa zaaroppite; hewaa aggiide, S'oossay hinttentu anjuuwaan laattanaadan hinttena s'eeseedda diraw, anjjite. 10 Ayaw gooppe, S'oossa Mas'aafay hawaadan yaagee; «De'uwaad dosiyaawenne lo'o gallassaa be'anaw koyyiyaawe oona gidooppenne bare ins's'arsan iitabaa haasayiyaawaanne wordduwaa odiyaawaa aggo. 11 «litabaa ootsiyaawaa aggiide, lo"obaa ootso; sarotetsaakka loytsi koyyonne kaallanaw baas'eto. 12 «Ayaw gooppe, Godaa ayfii s'illotuwaakkoo s'eellee; k'ay Aa haytsay ubbaa wode untunttu woosaw dooyaa de'ee. Shin Goday iitabaa ootsiyaawantta bare hank'k'uwaad som"iyaaan s'eellee» yaagee. 13 Hintte lo"obaa ootsanaw amottooppe, hinttena k'ohanawe oonee? 14 Shin haray atto, s'illotetsaa diraw hintte waayettooppekka, anjjetteeddwantta. Asaw yayyoppitenne hirgoppite. 15 Shin Kiristtoosa hintte wozanaan bonchchitenne Aa hintte Godaa ootsite. S'oossay hinttenttoo hidooteedda de'oo gaasuwaan oochochiyaa oosinne zaaruwaan immanaw ubbaa wode giigi uttite; 16 shin hewaa ashikketetsaaninne yashshatetsaan ootsite. K'ay Kiristtoosan hintte de'iyaal lo'o de'uwaad iitabaa ootseeddawaan, hintte bollan iitabaa haasayiyaa Asay bare zigiriyaawaan yeellatana mala, hintte wozanay geeshsha gido. 17 Ayaw gooppe, S'oossay geeddawaa gidooppe, iitabaa ootseedda diraw waayettiyaawaappe, lo"obaa ootseedda diraw waayettiyaawe keeka. 18 Ayaw gooppe, Kiristtoosi nuuna S'oossaakkoo afanaw, barew s'illo gidiidde, makkalanchchatuwaan diraw, itti gede ubbaa nagaraw hayk'k'eedda; I bare asatetsan hayk'k'eedda; shin ayyaan an pas'eedda. 19 K'ay he Ayyaan, k'ashuwaan de'iyaal ayyaanatuwaakkoo biide, untunttoo k'aalaa oodeedda. 20 He ayyaanatu amareeda, hosppun asatuu haatsaan atteedda markkabiyyaa Nohe kees's'ishshin, S'oossay danddayiide gam"eedda wode, S'oossaw azazettibeena asaa ayyaanatuwaa. 21 Hewe s'ink'k'ataw leemisuwaan gidiide, hinttena ha'i ashshee; suure wozanaappe S'oossa woossiyaawaappe attin,

4 Hewaa diraw, Kiristtoosi bare ashuwaan nuw waayetteedda diraw, hinttekka he k'ofaan danc'c'ettite. Ayaw gooppe, bare ashuwaan waayetteedda uray nagaraa ootsiyaawaa aggeedda. 2 Hawaappe sintsan, ha sa'aan shemppuwaan de'anaw atteedda wodiyan, S'oossay koyyiyaawaadan de'anaw bessiyaawaappe attin, asaa amuwaadan de'anaw bessena. 3 Ayaw gooppe, ammanenna Asay ootsanaw dosiyaawaa hintte ootsiidde, woshummanaw kajjeeliyaawaan, amuwaan, matsuwaan, yetsaan, ushshaan, pokkiyaa eek'aw goyinniyaawan, de'eedda kase aad'd'eedda wodii hinttenttoo gidanawaa. 4 Ammanenna asaana hintte shoray bayinna oosuwaan ittippe ootsenna diraw maalalettiide, hinttena boriino. 5 Shin untunttu pas'a de'iyaas asaa bollanne hayk'k'eedda asaa bolla pirddanaw giigi utteedda S'oossaw zaaruwaan immana. 6 Hayk'k'eedda asay bare asatetsan Asay pirddettiyaawaadan pirddettanawunne k'ay ayyaan S'oossay de'iyaawaadan de'anaw, wonggalaa mishiraachchuu untunttoo hewoo odetteedda. 7 Ubbabawukka wurssetsay matatteedda. Hewaa diraw, S'oossa woossanaw k'ofaan geeyyiide, hinttena naagittenne minnite. 8 Siik'uu daro nagaraa kammiyaa diraw, ubbabaappe aatsiide ituu ittuwaanna wozanaappe siik'ettite. 9 Zuuzummennan ituu ittuwaan imatsatetsaan mokkite. 10 Hintte huup'iyaan huup'iyaan S'oossaappe dumma dumma aad'd'o keekatetsaa akkeeddawaadankka, S'oossa dumma imuwaan hadaraa loytsi kesiyaawanttudan, ituu ittoo ootsite. 11 Yesuusi Kiristtoosa baggana ubbabaan S'oossay galatettana mala, ooninne odiyaawaa gidooppe, k'aalaa S'oossaappe akkiide odiyaawaadan odo. K'ay ooninne maaddiyaawaa gidooppe, S'oossay aw immiyyaa wolk'k'an maaddo. Bonchchuunne godatetsay S'oossaw med'inapape med'inaw gido. Amen". (aiõn g165) 12 Ta siik'atoo, hintte giddon tamaadan guuddiide paac'c'iyya waayyii yiyaawaa oratsabav haniyaawaadan malalettoppite. 13 Shin Kiristtoosa bonchchuu beettiyaawaa wode hintte nashettana mala, aanana waayettiyaawaan

nashetite. 14 Asay hinttena Kiristtoosa suntsaa diraw boriyaawaa gidooppe, hintte anijetteeddawannta; ayaw gooppe, bonchcho Ayyaanay, S'oossaa Ayyaanay, hintte bolla shemppana. 15 Hinttеппе ooninne shemppuwaan wod'eeddawaadan, woy kayisuwaadan, woy iitabaa ootseedda asaad, woy hara asaa yewuwaal geleeddawaadan waayettoppo. 16 Shin ooninne Kiristaaniya gidiyaa diraw waayettooppe, Kiristtoosa suntsaa diraw, S'oossaa galatanaappe markkattaaddenne hinttena zoraadde, hinttenttoo attin, yeellatoppo. 17 Ayaw gooppe, pirdday S'oossaa k'antsaan s'aafeedda dabddaaibiyaa ammanettiyaal goliyaan doomettiyaal wodii gakkeeda. K'ay he ishaa gaade taani k'oppiyaa Sillaase bolla kiittaad; pirdday koyiro nu bolla doomettiyaawaa gidooppe, he aad'd'o keekatetsan minneedita. 18 Hinttenana Aa wonggalaw azazettenawantu wurssetsay ayaa ittippe dooretteedda Baabloonen de'iya woosa gidanee? 19 S'illo Asay tuggaan attiyaawaa golliyaa asaynne ta na'ay Mark'k'oossi hinttena gidooppe, makkalanchchaynne nagaranchchay «Saro saro» giino. 20 Siik'uwaal yeretaa yerettiidde, yaatina waananee? 21 Hewaa diraw k'ay, S'oossay ituu ituwaa sarotite. Hinttew, Kiristtoosanna ituwaa geeddawaadan waayettiyaawantu lo"obaa ootsiidde, gideeddawanttoo ubbatoo sarotetsay gido. Amen"i. barenttu shemppuwaan hadaraa barena med'd'eenda ammanettiyaal S'oossaw immimo.

5 Simmi taani woosa golliyaa c'imatuwaanna c'ima gidiyaawenne, Kiristtoosa waayiyya markkattiyaawe, k'ay k'onc'c'ana bonchchuwa shaakkanaewe hintte giddon de'iya c'imatuwa zoray. 2 Hintte giddon de'iya S'oossaa wudiyaal S'oossay kooyiyaawaa heemmite. Dosuwaanappe attin, wolk'k'an gidenna. K'ay hintte go"a s'alalaa s'eellennan, lo"o k'ofaan heemmite. 3 Wudew hintte leemisuwaa giditeppe attin, hintte heemmiyaawantu wolk'k'aan heemmoppite. 4 K'ay heemmiyaawantu kaappuu k'onc'c'iyaa wode, bayenna bonchcho kalachchaa hintte akkana. 5 Hewardankka yalaga asatoo, c'imatoo moodettite. Ubbaykka ituu ittoo ootsanaw hintte huup'iya kawushshiyaaafilaadan mayyite. Ayaw gooppe, S'oossay otorettiyaawantu is'see; shin barena kawushshiyaaawantu aad'd'o keekatetsaa imme. 6 S'oossay bare lo"o wodiyaan hinttena d'ok'k'u ootsana mala, wolk'k'aama S'oossaa kushiyapape garssanna hinttena toochchite. 7 I hinttenttoo k'oppiyaa diraw, hinttena hirgissiyaa ubbabaa Aa bolla olite. 8 S'alahiyaa kaappuu, hintte morkkii, mittiyaa uraa kooyiide, gudiyaa gaammuwaadan hintte yuushshuwaan yuuyiyaa diraw naagettitenne beegottite. 9 Sa'aan de'iya hintte ishatuu hewardan waayettiyaawaa eriide, ammanuwaan minniide, aanana ek'ettite. 10 Aad'o keekatetsaa ubbaa

S'oossay, bare med'inaa bonchcho Kiristtoosi Yesuusa baggana hinttena s'eeseeddawe, amareeda wodiyyaa hintte waayetteeddawaappe guyiyaan, I bare huup'ew hinttena shiri ooratsananne minisana. K'ay I hinttena maaddananne baasi essana. (aiōnios

g166) 11 Wolk'k'ay med'inaappe med'inaa gakkanaw aw gido. Amen"i. (aiōn g165) 12 Hawe S'oossaa tumu aad'd'o keekatetsaa gidiyaawaa taani hinttenttoo Kiristtoosa suntsaa diraw, S'oossaa galatanaappe markkattaaddenne hinttena zoraadde, hinttenttoo attin, yeellatoppo. 17 Ayaw gooppe, pirdday S'oossaa k'antsaan s'aafeedda dabddaaibiyaa ammanettiyaal goliyaan doomettiyaal wodii gakkeeda. K'ay he ishaa gaade taani k'oppiyaa Sillaase bolla kiittaad; pirdday koyiro nu bolla doomettiyaawaa gidooppe, he aad'd'o keekatetsan minneedita. 18 Hinttenana Aa wonggalaw azazettenawantu wurssetsay ayaa ittippe dooretteedda Baabloonen de'iya woosa gidanee? 19 S'illo Asay tuggaan attiyaawaa golliyaa asaynne ta na'ay Mark'k'oossi hinttena gidooppe, makkalanchchaynne nagaranchchay «Saro saro» giino. 20 Siik'uwaal yeretaa yerettiidde, yaatina waananee? 21 Hewaa diraw k'ay, S'oossay ituu ituwaa sarotite. Hinttew, Kiristtoosanna ituwaa geeddawaadan waayettiyaawantu lo"obaa ootsiidde, gideeddawanttoo ubbatoo sarotetsay gido. Amen"i.

2 P'es'iroosa

1 Taani Simooni P'es'iroosi, Yesuusi Kiristtoosa s'illotetsaa baggana nuwaa mala ammanuwaa akkeedda wanttoo, ha dabddaabbiyya s'aafay.

2 S'oossaanne nu Godaa Yesuusa hintte eriyaawan Aad'd'o keekatetsaynne sarotetsay hinttenttoo palahiide gido.

3 Nuuni S'oossa bonchchuwaanne lo"otetsaa laattana mala, nuuna s'eeseeddawaa nuuni eriyaawan, de'uwaassinne S'oossa malatussaw nuuna koshshiyawaa ubbaa S'oossa wolk'kay nuw immeedda.

4 Hintte Aa imuwaan baggana sa'aan de'iyya bayizziya amuwaappe kessi akkanaaddaaninne S'oossa S'oossatetsaa laattanaadan, I bare immana geedda daro wolk'kamanne al'o imuwaan nuw immeedda.

5 Hewaa diraw, hinttena bessiyaawaa ubbaa min ootsiidde, hintte ammanuwaa bolla lo"otetsaa, lo"otetsaa bolla eratetsaa,

6 eratetsaa bolla hinttena naagiyaawaa, hinttena naagiyaawaa bolla genc'c'aa, genc'c'aa bolla S'oossa malatiyawaa,

7 S'oossa malatiyawaa bolla ishatetsaa siik'uwa, ishatetsaa siik'uwa bolla siik'uwa gujite.

8 Ayaw gooppe, hawantu hinttenttoo loytsi dariyawaa gidooppe, hinttena Godaa Yesuusi Kiristtoosa eratetsan tishshanne ayifiyaana de'iyaawantta ootsana.

9 Shin hewantu bayna uray bare matan de'iyaawaa s'alalaa demmee; k'ay I k'ook'aa; I kase ootseenda nagaray atto geeteteedda dogeeda.

10 Hewaa diraw, taanaadan S'oossa kaalliyawanttoo, hinttena S'oossay s'eeseeddawaanne dooreeddawaa loytsi erissanaw, kasewaappe aad'd'i minnite; ayaw gooppe, hintte hewaa ootsiyaawaa gidooppe, d'ubettikkita.

11 Hewaadan k'ay nu Godaanne nuuna ashshiyya Yesuusi Kiristtoosa med'inaa kawutetsaa gelyaa kumentsaat maataay hinttenttoo imettana. (aiōnios g166)

12 Hewaa diraw, hintte ha yewatuwaan eriyaawaa gidooppekka, k'ay hintte oyk'k'eedda tumuwaan minneeddawanta gidooppekka, taani hinttena ha yewatuwaan ubbaa wode hassayissiawaa aggikke.

13 Taani pas'a de'eedda keenan, hinttena hassayissaade k'aasetsanaw koshshiyawaa taw malatee.

14 Nu Goday Yesuusi Kiristtoosi taw k'ond'c'yaan odeddawaadan, taani ha hayk'k'iyaa asatetsaa gam"ennan k'aara olanawaa eray.

15 Taani hayk'k'eeddawaappe guyyiyan gidinakka, hintte ha yewatuwaan ubbaa wode k'oppaanaw danddayana mala, taw danddayetteeddaa ubbaa ootsana.

16 Nuuni Aa wolk'k'aama bonchchuwaan ayifiyaan be'lide odettooppe attin, med'd'i akkeedda tossaan nu Godaa Kiristtoosa wolk'k'aanne yuussaa hinttenttoo odibeykko.

17 Ayaw gooppe, daro wolk'k'aama bonchchuwaappe, «Taani aan daro nashettiya ta siik'o Na'ay hawaa» yaagiyaa kooshshay yeedda wode, S'oossa Aawuwaappe bonchchuwaanne galataa I akkeedda.

18 K'ay nuunika geeshsha deriyya bollan aanana de'iiddde, he kooshshay saluwaappe yeeddawaa siseeddo.

19 Asay hewaappe loytsi aad'd'iyya timbbitiyya odiyaawantu haasayeedda nuuna loytsi ammantsiyya k'aalay nuw de'ee; hintte he k'aalaa naagiyaawaa gidooppe loytseedda. Ayaw gooppe, hewe sa'ay wonttana gakkanaassinne wontta s'oolinttiyya poo'uu hintte wozanaan poo'ana gakkanaw, d'umaan poo'iyaa poo'uwaa mala.

20 Ummaapte kasetiide, hawaa erite; S'oossa Mas'aafan s'aafetteedda timbbitiyya odeddawaa ooninne barekka billanaw danddayenna.

21 Ayaw gooppe, timbbitiyya odeddawe ubbay geeshsha asatuu Geeshsha Ayyaanay kaaletsina, S'oossa k'aalaa haasayeeddinoppe attin, asaa sheniyan haasayettibeenna.

2 Shin timbbitiyya odiyaawatu asaa giddon kase de'iyaawadan, hintte giddonka wordduuwa tamaarissiyaawantu de'ana. Unttunttu barena wozeedda, Godaa kaddiide, bayizziya worddo timirriyya ahana; k'ay unttunttu akeekena bashshaa barenttu bolla ahana.

2 K'ay daro Asay yeellayiyya unttunttu iita ogiyya kaallana; unttunttu gaasuwaan tumuwaan ogii borettana.

3 Wordduuwa tamaarissiyaawantu shaloo yaaretiyaawaan barenttu med'd'i akkeedda tossaan hinttena bonk'k'ana; benippe doommiide, unttunttu pirdday giigi utteedda; unttunttu d'ayissiawee beegottiide naagee.

4 Nagaraa ootseenda kiiitanchchatoo S'oossay k'arettenaan, pirdaa gallassay gakkanaw d'uma ollaan unttunttu k'ashetti utteedda Gaannamiyan yeggedda. (Tartaroō g5020)

5 S'oossay nagaranchchatuwaan bolla bashshaa haatsaa yeddeeddappe attin, beni asaw keekibeenna; shin s'illotetsaabaa odedda Nohanne hara laappu asatuuwa ashsheeda.

6 S'oossay Sodoomaanne Gamoora giyaa katamatuwaan biittaa bidintsaat ootsiide, guuddi d'ayissiide, nagaranchcha

gidiyaawanta gakkabaw leemisuwaa ootseedda. 7 Asay barena s'ooneeddabaw ayawunne ayiliyaa. 20 Higgew azazettenu tunatetsaa ootsiyya asatuwaa Untunttu nu Godaanne nuuna ashshiyaa Yesuusi giddon tuggattiide de'iyya s'illuwaa Loos'a Kiristtoosa eratetsan ha sa'aa tunatetsaappe kessi S'oossay ashsheeda. 8 He lo'o bitanii untunttu akkeeddaaappe guyyyiyan, guyye simmiide, aan giddon de'iidde, untunttu ootsiyya iita oosuwa d'ubettiide s'oonettiyaawaa gidooppe, kase de'iyya gallassi gallassi be'eenda wodenne siseedda de'uwaappe guyewe untunttoo iitana. 21 Ayaw wode Aa lo'o wozanay un'etteedda. 9 gooppe, untunttoo imetteedda geeshsha azazuwa Hewaa gidooppe, Goday S'oossaw goyinniyya eriidde aggyaawaappe untunttu s'ilottetsaa ogyiaa asatuwaa paac'yaappe wooti ashshanentto eree; erennaan aggintto lo'a shin. 22 «Kanay bare nagaranchchatuwa k'ay ubbaappe aatsiide, tuna c'ooshshaakko guyye simmee» giyaa leemisunne amuwaan ashuwaa amuwaan kaalliyawanttanne k'ay, «Meec'etteedda guduntsay guyye simmiide, k'ay S'oossa wolkk'aa kad'iyaawanta, pirdaa urk'kaan gonddorettee» giyaa leemisuu tuma gallassay gakkaw Goday muriidde wotsanawaakka gidiyaawaa untuntta gakkeeddae bessee.

eree. Wordduwaa tamaarissiyya hewantu s'alanne otoranchcha gideeddaa, bollan de'iyya bonchcho med'etaa borinoppe attin, bonchchikkino. 11 He wordduwaa tamaarissiyya asatuwaaappe daro minonne wolk'k'amaa gidiya kiianchchatuukka untuntta Godaa sintsan boriyaan mootanaw koyyikkino. 12 Shin he asatuu oyk'k'ettiide d'ayanaw yeletteedda barenttu med'etaan wozanay bayinna wora do'atuwaadan haniino; untunttu erennabaa boriino; k'ay barenttu bayizzuwan, untunttu c'oo d'ayana. 13 Untunttu barenttu med'd'eenda metuwaan metootana; gallassi yes's'iidde duriyaawaa nashechchiyabaa giide k'oppiino; untunttu kawushissiyyawanttanne tunatuwaa gidi uttiide, hinttenanna miyaa k'umaa muussaan nashettiino. 14 C'aariiyaa mac'ca asaa s'eelliyaawaa aggena ayfii untunttoo de'ee; k'ay nagaraa ootsiyyaawakka aggikkino. Ammanuwaan minnibeenna asaa c'immiino. Amuwaan dooyeedda wozanay untunttoo de'ee; untunttu shek'etteeddaawannta. 15 Suure ogyiaa aggiide baleeddino. Bi'ora na'aa Balaama ogyiyanne beeddingo; Balaami makkalaan miishshaa akkanaw koyyeedda. 16 I timbbitiyya odiyaawaa; shin Aa nagaraa diraw, Aa harii asaadan haasayan seeriide, gooshshaa mala hanuwaappe Aa te'eenda. 17 He asatuu meli diggeedda pultuwaa mala; k'ay gotuu tookkiide afiyya shaariyya mala; S'oossay untunttoo sakkana d'umaa giigissi wotseedda. 18 Ayaw gooppe, untunttu melanne otoro haasaya haasayiino; baliidde de'iyya asaappe kesi yeeddawantta wolk'k'amaa ashuwaa amuwaan c'immiino. 19 Untunttu barew bashshaa amuwaanna de'iidde untuntta, «Hintte ayiletetsaappe kesana» yaagiino; ayaw gooppe, itti

3 Ta siik'atoo, hawe taani hinttenttoo s'aafeedda laa'entso dabddaabbiya; taani he laa'u dabddaabbetuwaakka hintte suure k'ofaa k'oppaanaadan dentsetsanaw hinttena hassayissanaadan s'aafaad. 2 Geeshsha gideedda nabatuu beni odedda k'aalaa hintte hassayana malanne Goday hinttena ashshiyawee, bare kiiitteedda wanttu baggana hinttena azazeedda azazuwa hintte hassayana mala koyyay. 3 Wodiyaa wurssetsaan, asaa toochchiyya barenttu amuwaadan de'iyaawantu asaa toochchiidde denddanawaa ubbaappe kasetide erite. 4 Untunttu, «I <Yaana> yaageedda. Gibeennee? Yaatina hak'an de'i? Ayaw gooppe, nu aawotuu hayk'ki diggeeddingo; shin ubbabaykka sa'ay med'ettoodeppe doommiide de'iyaawadankka de'ee» yaagana. 5 Daro wodiyaappe kase S'oossay haasayina, saluunne sa'ay med'etteeddaa eriide, untunttu akeekenaan is'seeddino. Sa'ay haatsaappenne haatsaan med'etteedda. 6 K'ay hewaa gaasuwaan, he wode de'iyya sa'ay he haatsaan mitetti d'ayeedda. 7 Shin ha'i de'iyya saluunne sa'ay, S'oossaw goyinnenna asatuu pirdettiyya gallassaynne d'ayiyya gallassay gakkaw takkiide, he k'aalaan tamaa naagiino. 8 Shin ta siik'atoo, ha itti yewatto dogoppite; Godaa matan, itti gallassay sha'a laytsaa mala gidiyaawaanne, k'ay sha'a laytsay itti gallassaa mala gidiyaawaa dogoppite. 9 Ituu ituu k'oppiyaawaadan, Goday bare ootsana geeddaa ootsanaw takkenna; shin ooninne bare nagaraappe simmanaadan koyyeppe attin, ooninne d'ayana mala koyyenna diraw, hinttew giide danndayaan gam"ee. 10 Shin Godaa gallassay kayisuwaadan yaana. He gallassi

salotuu wolk'k'aama guntsan d'ayana; saluwaa med'etatuu wolk'k'aama seelaan siilana; sa'aynne Aa bollan de'iyyaa ubbabay d'ayana. 11 Ubbabaykka hewaadan d'ayiyaawaa gidooppe, hintte ay mala asaa gidanaw bessii? Hintte de'uu geeshshanne S'oossa gallassaa naagishina, he gallassay ellekka gakkanaadan, hinttenttoo danddayettiyaawaa ootsite; he gallassi salotuu guudettiide d'ayananne saluwaa med'etatuukka wolk'k'aama seelaan siilana. 13 Shin nuuni S'oossay immana geedda ooratsa saluwaanne ooratsa sa'aa s'illuu de'anasaan naageetto. 14 Hewaa diraw, ta siik'atoo, he gallassaa naagiidde, pokkuunne yeellayiyaabaya bayinnawantta gidiide, aanana sarotetsaan de'ana mala lo"obaa ubbaa ootsite. 15 Godaa danddayay atotetsaa gidiyaawaa hintte wozanaan k'oppite; hewaadan k'ay nu siik'o ishay P'awuloosi, S'oossay barew immeedda aad'd'eedda eratetsan hinttenttoo s'aafeedda. 16 Bare s'aafiyaa dabddaabbiyan, he yewuwaabaa s'aafiyaa wode, tamaaribeenna asatuunne minnibeenna asatuu hara S'oossa Mas'aafatuwaa geellayiyaawaadankka, he dabddaabbiya giddon de'iyyaa akeekanaw waayissiyaa yewuwaa geellayiino. Unttunttu hewaa ootsiyaawaan parenttu bolla bashshaa ahiiro. 17 Hewaa diraw, ta siik'atoo, hintte hewaa eriyaa diraw, makkalanchchatuwa balaan c'imettiide, wora beenna malanne, k'ay minniide de'iyyaa sa'aappe kunddenna mala naagettite. 18 Shin hintte nu Godaa, nuuna ashshiyaa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsaaninne eratetsan dic'c'ite. Aw ha"inne med'inaa gallassay gakkanaw galatay gakko. Amen'i.

(aiōn g165)

1 Yohaannisa

1 Nuuni koyiruwaappe doommiide de'iyyaa, nu ayifiyaan be'iide, nu kushiyan Aa bochchi be'eedda de'uwaan k'aalaabaa hinttenttoo s'aafeetto. Nuuni Aa be'eeddo; nu kushiikka Aa bochchi be'eedda. **2** He de'uu k'onc'c'ina, nuuni Aa be'iide, aabaa hinttenttoo markkatteetto; k'ay S'oossaan Aawuwaan matan de'iyyaa nuw k'onc'c'eedda med'inaa de'uwaabaa hinttenttoo odeetto. (aiōnios g166) **3** K'ay nuunanna hinttenttoo ittippetetsay de'ana mala, nuuni be'eeddawaanne siseeddawaa hinttenttoo odeetto; nuw Aawuwaananne Aa Na'aa Yesuusi Kiristtoosanna ittippetetsay de'ee. **4** Nuuni nu nashechchay polettana mala, hawaa hinttenttoo s'aafeetto. **5** Nuuni S'oossaan na'appe sisiide, hinttenttoo odyyaa kiitay, «S'oossay poo'uwaan; aan d'umay mulekka baawa» yaagiyaawaa. **6** Nuuni nuw aanana ittippetetsay de'ee giide d'umaan de'oppe, nu haasayaaninne nu oosuwaan worddoteetto. **7** Shin poo'uwaan I de'iyaawaadan, nuunikka poo'uwaan de'oppe, nuw ittoo ituwaanna ittippetetsay de'ee; k'ay Aa Na'aa, Yesuusi Kiristtoosa suutsay nagaraa ubbaappe nuuna geeshshee. **8** Nuuni nagaraa ootsibeykko gooppe, nuurekka nuuna c'immeetto; nuunan tumatetsaykka baawa. **9** Shin nuuni S'oossaw nu nagaraa paas'oppe, I nu nagaraa atto gaanawunne nu bayizzo oosuwaan ubbaappe nuuna geeshshanaw, ammanettiyaawaanne tumuwaan ootsiyaawaa. **10** Nuuni nagaraa ootsibeykko gooppe, S'oossaan wordduwaan geetto; Aa k'aalaykka nu wozanaan de'enna.

2 Ta naatoo, nagaraa hintte ootsennaadan, taani hawaa hinttenttoo s'aafay; shin ooninne nagaraa ootsooppe, Aawuwaan matan nuw gaannatiyaa Yesuusi Kiristtoosi, S'illuu, de'ee. **2** K'ay nuuni nu nagaraa atto geetettussaa Kiristtoosa baggana demmeetto; Kiristtoosi yarshshetteeddawe asaa ubbaa nagaraa digganaassappe attin, nu nagaraa s'alalaa digganaassa gidenna. **3** Nuuni S'oossaan azazuwaan naagooppe, tumu Aa eriyaawaa hewan shaakkanaw danddayetto. **4** Itti uray, «Taani Aa eray» giide, k'ay Aa azazuwaan naagennan aggooppe, he uray wordduwaan; tumatetsaykka aan baawa. **5** Shin Aa k'aalaw azazettiya oona gidooppenne, he uray S'oossaan siik'iyaa we tumu poletteedda. Nuuni S'oossaan de'iyaawaa hawee nuuna erissee. Hewekka,

6 «Taani, S'oossaan de'ay» giyaa ooninne Kiristtoosi de'eeddawaadan de'anaw bessee. **7** Ta siik'atoo, taani hinttenttoo koyiruwaappe de'iyyaa ec'a azazuwaan s'aafaypppe attin, ooratsa azazuwaan s'aafikke; he ec'a azazuwaan hintte siseedda k'aalaa. **8** Gidooppekka, taani hinttenttoo laa'entsuwaa ooratsa azazuwaan s'aafay; he azazuwaan tumatetsaykka Kiristtoosaninne hinttenan beettee. Ayaw gooppe, d'umay d'ayee; tumu poo'uu ha'i' poo'ee. **9** Poo'uwaan de'ay giidde, bare ishaa is's'iyyaa ooninne hanno gakkanawukka d'umaan de'ee. **10** Bare ishaa siik'iyaa ooninne poo'uwaan de'ee; he uran hara uraa d'ubbiyaabay ayaynne baawa. **11** Shin bare ishaa is's'iyyaa ooninne d'umaan de'ee; d'umaan hamettee. D'umay Aa ayifiya k'ook'issi wotseedda diraw, hak'a binttonne erenna. **12** Ta naatoo, S'oossay Kiristtoosa suntsaa diraw, hintte nagaraa atto yaageedda diraw, taani hinttenttoo s'aafay. **13** Aawotoo, koyiruwaappe de'iyaawaa hintte ereedda diraw, hinttenttoo s'aafay. Yalagatoo, s'alahiyaa kaappuwaa hintte s'ooneedda diraw, hinttenttoo s'aafay. Guutsa naatoo, S'oossaan Aawuwaan hintte ereedda diraw, hinttenttoo s'aafay. **14** Aawotoo, koyiruwaappe de'iyaawaa hintte ereedda diraw, hinttenttoo s'aafay. Yalagatoo, hintte mino gidiyaa dirawunne S'oossaan k'aalay hinttenan de'iyyaa diraw, k'ay s'alahiyaa kaappuwaa hintte s'ooneedda diraw, hinttenttoo s'aafay. **15** Ha alamiyaa woy alamiyaan de'iyyaa ayaanne siik'oppite. Hintte ha alamiyaa siik'oppe, S'oossaan siik'uu hinttenan baawa. **16** Ayaw gooppe, ha alamiyaan de'iyyaa ubbabay, hewekka: asatetsaa amuu, ayifiyaan s'eelliide kajjeeliyaawenne bare de'iyaawaan c'eeek'ettiyaawe ha alamiyaappe yeeddawaappe attin, S'oossaappe yibeenna. **17** Ha alamiinne ha alamiyaan Asay amottiya ubbabay aad'd'ana. Shin S'oossay geeddawaa ootsiyaaw uray med'inaw de'ana. (aiōn g165) **18** Ta naatoo, wodiyaa wursetsay matatteedda; Kiristtoosa ek'ettiyaawe sintsapape yaanawaa hintte siseeddawaadan, haray atto ha"ikka Aa ek'ettiyaawantu c'oratuu denddeeddingo. Hewaa diraw, wodiyaa wursetsay matatteeddwaa nuuni hewan ereetto. **19** Ha ek'ettiyaawantu nu bagga gidenna diraw, nu giddoppe keseeddino; ayaw gooppe, untunttu nu bagga gidiyaabaa gidintonne, nu giddon de'ana; shin untunttuppe ooninne nu bagga gidennawee ettana mala, nu giddoppe keseeddino. **20** Shin

Kiristtoosi hintte bolla Geeshsha Ayaanaa gusseeda; nagaraa d'ayissanaw k'onc'c'eeddawaa hintte k'ay hintte ubbay tumuwaan eriita. 21 Tumuwaan eriita; aan nagaray baawa. 6 Kiristtoosan de'iaya hintte eriyaa dirawunne k'ay tumuwaan wordduu ooninne nagaraa ootsiidde de'enna; k'ay nagaraa ayaynne bayinnawaa hintte eriyaa diraw, taani ootsiidde de'iyya ooninne Aa be'ibeenna woy hinttenttoo s'aafayppe attin, tumuwaan hintte erenna eribeenna. 7 Ta naatoo, ooninne hinttena baletsoppo. diraw s'aafikke. 22 Yesuusi Oketteedda Kiristtoosa Kiristtoosi s'illo gidiyaawaadan, s'illobaa ootsiyaa gidiyaawaan erikke giyaa uraappe attin, wordduu uray s'illuwa. 8 S'alahiyya kaappuu koyiruwaappe oonee? Hewe S'oossaas Aawuwaanne Na'aa erikke nagaraa ootseedda diraw, nagaraa ubbaa wode giyaawe Kiristtoosa ek'ettiyawa. 23 S'oossaas Na'aa ootsiyaa uray s'alahiyya kaappuuwaassa; hewaa erikke giyaa oonanne S'oossaas Aawuukka erenna; diraw, S'oossaas Na'ay s'alahiyya kaappuuwa S'oossaas Na'aa eray giyaa oonanne k'ay S'oossaas oosuwaa d'ayissanaw k'onc'c'eedda. 9 S'oossaas Aawuukka eree. 24 Hewaa diraw, koyiruwaappe hintte naanatuwaan gidiyaa ubbay S'oossaas med'etay siseeddawaa hintte wozanaan minisiide naagite. untunttun de'iyya diraw, nagaraa ubbaa wode Koyiruwaappe siseeddawaa hintte naagooppe, ootsikkino; k'ay S'oossay untunttu Aawuwaan gidiyaa hinttenttoo k'ay S'oossaas Na'aannanne S'oossaas diraw, nagaraa ootsanaw danddaykkino. 10 S'oossaas Aawuwaana ittippetetsay de'ana. 25 K'ay Kiristtoosi naanatuu gidduwaaninna s'alahiyya kaappuuwa bare huup'ew nuw immana geeddawe med'inaa naanatuwaan giddon de'iyya dummatetsay hawaan de'uwa. (aiōnios g.166) 26 Taani hawaa hinttenttoo erettee; s'illobaa ootsennawantunne woy bare ishha he hinttena baletsiyaas atatuwaan diraw s'aafaad. 27 siik'ennawantu ooninne S'oossaas naanatuwaan Shin Kiristtoosi hintte bolla bare Geeshsha Ayaanaa gidikkino. 11 Ayaw gooppe, koyiruwaappe hintte gusseeda. Geeshsha Ayyaanay hinttenan de'iyya siseeda kiitay, «Ittuu ittuwaanna siik'ettanaw bessee» diraw, ooninne hinttena tamaarissana koshshenna; yaagiyaawaa. 12 Nuuni K'aayeela mala gidanaw ayaw gooppe, Aa Geeshsha Ayyaanay hinttena bessena. K'aayeeli s'alahiyya kaappuuwaassa; hewaa ubbabaaa tamaarissee. Itamaarissyaawe tumuwaappe gido diraw, bare ishha wod'eedda. I bare ishha ayaw attin wordduwaan gidenna. Hewaa diraw Ayaanaa wod'eeddee? I ootseedda oosuu iita gidina, Aa ishay Geeshsha timirttew azazetiidde, Kiristtoosanna ootseedda oosuu lo'a gideedda diraw wod'eedda. 13 ittipetetsaan de'ite. 28 Ta naatoo, k'ay I k'onc'c'iyya Taanaadan S'oossaas kaalliyaawanttoo, ha sa'aa Asay wode, nuuni yashhi bayinnawanta gidanaadaaninna, hinttena is's'ooppe, ooratsabaa gooppite. 14 Nuuni Aa yuussaa gallassi Aa sintsan nuuni yeellatennaadan, ammaniyawanttu siik'iyaa diraw, hayk'uwaappe de'oo pinneeddawaa eretto; ammaniyawanttu siik'enna uray ooninne hayk'uwa giddon de'ee. 15 Ammaniyawanttu is's'iyya ooninne shemppuwaa wod'eeddawaa; k'ay shemppuwaa wod'eeddawaan med'inaa de'u bayinnawaa hintte eriita. (aiōnios g.166)

3 Nuuni S'oossaas naanatuwaan geetettiide s'eestanana mala, S'oossay nuuna ay keenaa siik'eeddenttonne be'ite. Nuuni tumukka Aa naanatuwaan. Ha alamii S'oossaas erenna diraw, nuunakka erenna. 2 Ta siik'atoo, ha'i nuuni S'oossaas naanatuwaan; nuuni ayaa hananentto biro erettibeenna; shin Kiristtoosi k'onc'c'iyya wode, nuuni Aa malatanawaa eretto. Ayaw gooppe, I tumu Aa gidiyaawaa nuuni kumentsan be'ana. 3 K'ay Kiristtoosa be'ana giide nashechchan naagiyaa ooninne Kiristtoosi geeshsha gideeddawaadan, barena geeshshee. 4 Nagaraa ootsiyaa ubbay S'oossaas higgiya mentsee; ayaw gooppe, nagaray S'oossaas higgiya mentssuasa. 5 Kiristtoosi asaa

erissee. Ayaw gooppe, S'oossay nu wozanaappe nuuni Aa siik'eeddawaanna gidenna. 11 Ta siik'otoo, wolk'k'aama; k'ay I ubbabaa eree. 21 Ta siik'atoo, S'oossay nuuna hawaadan siik'eeddawaa gidooppe, nu wozanay nu bolla pirdennawaa gidooppe, nuunikka ittuu ittuwaanna siik'ettanaw bessee. nuuni S'oossaa sintsan yayyokko. 22 Nuuni Aa 12 S'oossaa ooninne mulekka be'ibeenna; nuuni azazuwa naagiyaa dirawunne Aa nashechchiyabaa ittuu ittuwaanna siik'ettooppe, S'oossay nu giddon ootsiyya diraw, woosiyaa ubbabaa aappe akkeetto. de'ee; Aa siik'uukka nu giddon poletteedda. 13 23 S'oossaa azazuu hawa: Kiristtoosi nuuna S'oossay bare Ayaanaa nuw immeedda diraw, nuuni azazeeddawaadankka, S'oossaa Na'aa Yesuusi S'oossaa giddon de'yaawaanne ikka nu giddon Kiristtoosa suntsan nuuni ammananaadaanin de'yaawa ereeitto. 14 S'oossaa Aawuu bare Na'aa ha ittuu ittuwaanna siik'ettanaadan S'oossay nuuna alamiyya ashshiyaawaa gidanaw kiitteeddawaa nuuni azazeeda. 24 S'oossaa azazuwa naagiyaa ooninne be'iide markkatteetto. 15 Yesuusi S'oossaa Na'aa S'oossaa giddon de'ee; S'oossaykka Aa giddon de'ee; gidiyaawaa markkatiyya O gidduwaanin S'oossay S'oossay nuw immeedda Aa Ayaanaa baggana I nu de'ee; ikka S'oossaa giddon de'ee. 16 S'oossay giddon de'yaawa nuuni ereeitto.

4 Ta siik'otoo, S'oossaa Ayyaanay taanan de'ee
giyaa ubbaa ammanoppite; shin untuntun
de'yaay ayyaanay S'oossaappeeyye woy gidenentto
paac'c'ite. Ayaw gooppe, c'ora worddo nabatuu
ubbasa beeddino. 2 S'oossaa Ayaanaa gidiyaawaa
hintte hawaan erana; «Yesuusi Kiristtoosi asaa
gidiide yeeddawaa ammanay» giyaa oonanin de'yaay
ayyaanay ubbay S'oossaappe yee. 3
K'ay Kiristtoosi asaa gidiide yeeddawaa ammanay
geenawaa ayyaanay ubbay S'oossaappe yibeenna;
aan Kiristtoosa ek'ettiya ayyaanay de'ee. Hintte hewe
yaanawaa kase siseeddi; I haray atto ha'ikka ha
alamiyan de'ee. 4 Ta naatoo, hintte S'oossawantta;
hintte giddon de'yaay Geeshsha Ayyaanay ha
alamiyan de'yaay ayyanaappe daro wolk'k'aamiyya
diraw, worddo nabatuuah hintte s'ooneeddi. 5
Unttuntu ha alamiyya asaa gidiya diraw, ha
alamiyaabaa haasayiino; ha alamiyya asaykka
unttuntu haasaya sisee. 6 Nuuni S'oossawantta;
S'oossaa eriyya ooninne nuuni giyaawaa sisee.
S'oossaa erenna ooninne nuuni giyaawaa sisenna.
Nuuni tumu ayyaananne worddo ayaanaa hewan
shaakkeetto. 7 Ta siik'atoo, siik'uu S'oossaappe yiay
diraw, ane ittuu ittuwaanna siik'ettoytte. Siik'ettiya
ooninne S'oossaa naanana; S'oossakka eriino. 8 ha alamiyya s'oonaanaw nu ammanuwaana. 5
S'oossaa eeshshay siik'o gidiya diraw, siik'enna uray
ooninne S'oossaa erenna. 9 S'oossay nuuna bare
siik'uwaa hawaan besseenda; nuuni Aa baggana
de'uwaa demmana mala, bare itti Na'aa ha alamiyya
kiitteedda. 10 Siik'uwaa giyaawaa hawa; S'oossay
nuuna siik'iide, nuuni nu nagaraappe maaratetsaa
demmeedda bare Na'aa nuw kiitteeddappe attin, Geeshsha Ayyaanay tuma gidiyya diraw, hewe

5 Oketteedda Kiristtoosa yaagiide, Yesuusa
ammaniyya ubbay S'oossaa naanana; k'ay S'oossaa
Aawuwa siik'iyaa ooninne Aa naanatuwaakka siik'ee.
2 Nuuni S'oossaa siik'iyawaanin Aa azazuwa
naagiyaawaan, S'oossaa naanatuwa siik'iyawa
ereeitto. 3 Ayaw gooppe, nuuni S'oossaa siik'iyaw
Aa azazuwa naagiyaawaa; Aa azazuukka dees'o
giden. 4 Ayaw gooppe, S'oossaa Na'aa gidiya
ooninne ha alamiyya s'oonaanaw danddayee; nuunikka
Ha alamiyya s'oonaanaw danndayiaawe oonee?
5 S'oossaa eeshshay siik'o gidiya diraw, siik'enna uray
Yesuusi S'oossaa Na'aa gidiyaawaa ammanniyyaawaa
s'alalay s'oonaana. 6 S'ink'k'ataa haatsaannanne
hayk'uwaa suutsaanna yeeddawee hawa; ikka
Yesuusi Kiristtoosa; haatsaannanne suutsaanna I
nuuna siik'iide, nuuni nu nagaraappe maaratetsaa
yeeddawaappe attin, haatsaa s'alalaanna yibeenna.

tuma gidiyaawaa I bare huup'ew markkattee.
7 Ayaw gooppe, heezzu markkatuu de'iino. 8
Hewanttu, S'oossaa Ayaanaa, haatsaanne suutsaa;
ha heezzatuu ittuaa ittuwaawaa p'alk'ikkino. 9
Nuuni Asay markkattiyaawaa ammanooppe, S'oossay
markkattiyaawe asaawaappe loytsi aad'd'ee; ayaw
gooppe, S'oossay bare Na'aabaa markkateedda
markkatetsay hawaa. 10 S'oossaa Na'aa ammaniyyaa
uraa wozanaan ha markkatetsay de'ee. S'oossaa
ammanenna uray ooninne S'oossay bare Na'aw
markkateedda markkatetsaa ammanibeenna diraw,
S'oossaa wordluwaa gee. 11 Simmi markkatetsay
hawaa; S'oossay nuw med'innaa de'uwa immeedda;
hewekka Aa Na'aan de'ee. (aiōnios g166) 12
S'oossaa Na'ay de'iyyaa oossinne de'uu de'ee;
S'oossaa Na'ay baynna oossinne de'uu baawa.
13 S'oossaa Na'aa suntsan ammaniyyaa hinttenttoo
med'innaa de'uu de'iyyaa hintte erana mala,
hawaa hinttenttoo s'aafaad. (aiōnios g166) 14 S'oossay
koyyiyaawaadan, ayinne nuuni Aa woossooppe,
I sisiyawaa nuuni eriyaa diraw, Aa sintsan
yayyokko. 15 Nuuni woossiyaa ubbaan I sisiyawaa
erooppe, nuuni Aa woosseeddawaa I zaareeddawaa
ereetto. 16 Ooninne hayk'uu bessena nagaraa bare
ishay ootshishin be'ooppe, S'oossaa woossanaw
bessee; hayk'uu bessena nagaraa ootseeddawanttoo
S'oossay de'uwa immana. Hayk'uu bessiyaa nagaray
de'ee; taani hinttena hewoo S'oossaa woossite
giikke. 17 Bayizzo oosuu ubbay nagaraa; shin
hayk'uu bessena nagaray de'ee. 18 S'oossaa
naanay ooninne nagaraa ubbaa wode ootsennawaa
nuuni ereetto. Ayaw gooppe, S'oossaa Na'ay
unttunnta naagee; K'ay s'alahiyyaa kaappuukka
unttunnta k'ohanaw danddayenna. 19 Nuuni
S'oossawantta gidiyaawaanne ha alamii ubbay
s'alahiyyaa kaappuwaan moodetteeddawe ereetto. 20
Nuuni tumu S'oossaa eranaadan, S'oossaa Na'ay
yeeddawaanne nuw akeekaa immeeddawaa ereetto.
Nuuni tumu S'oossaa giddon, Aa Na'aa Yesuusi
Kiristtoosa giddon de'eetto; I tumu S'oossaanne
med'innaa de'uwa. (aiōnios g166) 21 Ta naatoo,
eek'atuwaappe hintte huup'iyaa naagite.

2 Yohaannisa

1 Taani ammaniyaawantta kaaletsiyaa c'imay, hinttenttoo, dooretteedda genniwunne izi naanaw ha dabddaabbiyaa s'aafay; nu giddon de'iyaa k'ay nuunanna med'inaw de'ana tumatetsaa diraw, taani hinttena tumu siik'ay. K'ay ta s'alalaa gidennaan, tumatetsaa eriyaa ubbatuu hinttena siik'lino. (aiōn g165) 3 S'oossaas nu Aawuwaanne Aa Na'aa Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay, maarotetsaynne sarotetsay tumatetsaaninne siik'uwaan nuunanna ittippe gido. 4 S'oossaas Aawuu nuuna azazeeddawaadan, ne naanatuwaappe amareedawantu, tumatetsaan de'iyaaawaa be'aade taani daro nashettaaddi. 5 Siik'o gennee, ha"ikka nuuni ubbay ituu ituwaanna siik'ettana mala, taani neena woossay; ha azazuu kaseedeppe nuunanna de'iyaa azazuwaappe attin, taani new ooratsa azazuwa s'aafikke. 6 Siik'uwaayaawe nuuni S'oossaas azazuwa naagiidde de'iyaaawaa giyaawaa. K'ay koyiruwaappe hintte siseeddawaadankka, Aa azazuu ayee gooppe, hintte ubbay siik'uwaan de'anawaa. 7 Ayaw gooppe, Yesuusi Kiristtoosi asaa gidiide yeeddawaa ammanokko giyaawantu, baletsiyaa daro asatuu, gade giddo geleeddino. Hewaa mala uray ooninne asaa baletsiyaawaanne Kiristtoosa ek'ettiyaawaa. 8 Hintte ootseeddawoo kumentsaa woytaa akkanaappe attin, nuuni ootseeddawaa bayizzenna mala, hinttena naagite. 9 Kiristtoosa timirittiyaappe haakkiyaa urawunne k'ay Aa timirittiyan de'enna uraw S'oossaanna ittippetetsay baawa. Kiristtoosa timirittiyan de'iyaa uraw S'oossaas Aawuwaananne Aa Na'aanna ittippetetsay de'ee. 10 Ooninne hinttekko yiide, ha timirittiya ahennaan aggooppe, hintte golle Aa gelisoppite; sarokka gooppite. 11 Ayaw gooppe, Aa saro giyaa uray Aa iita oosuwaananaa gishettee. 12 Taani hinttenttoo s'aafanaw koyyeedda darobay de'ee; shin warak'ataaninne k'alamiyaan s'aafanaw koyyabeykke; shin nu nashechchay polettana mala, hinttenanna doonaan haasayanaw hinttekko baana gaade k'oppay. 13 Siik'o gennee, S'oossay dooreedda ne michchati naanay neena saro saro yaagiino.

3 Yohaannisa

1 Taani ammanniyaawantta kaaletsiyaa c'imay, tumu siik'iyaa ta siik'uwa Gaayoosaw ha dabddaabbiyaa s'aafay. **2** Ta siik'oo, neeni S'oossaanna de'iyyaa de'uu lo'a gidiyaawaa taani eriyaawaadan, neena ayayne waayissenna malanne k'ay ne asatetsay pas'a gidana mala, S'oossaa woossay. **3** Ayaw gooppe, amareeda ishatuu yiide, ubbaa wode neeni tumatetsaan de'iyawaan ne tumatetsaabaa markkateedda wode, taani daro nashettaaddi. **4** Ta naanay tumatetsaan de'iyawaan sisayaawaappe aad'd'iide, taana nashechchiyabay baawa. **5** Ta siik'oo, nu ishatuu imatsaa gidooppekka, neeni untunttoo ootsiyaa oosuwaa ubbaan ammanetteeda oosuwaa ootsaadda. **6** K'ay untunttu ne siik'uwaabaa ammanniyaas atoo markkateeddino; untunttu k'ans's'ennaan bare ogiyyaa baana mala S'oossay dosiyaawaadan, neeni lo"obaa ootsaade untuntta maaddaarikkii. **7** Ayaw gooppe, S'oossaa ammanennawanttuppe ayinne akkenaan, Kiristtoosa suntsaa diraw keseeddino. **8** Hewaa diraw, nuuni tumatetsaa untunttunna ittippe ootsana mala, hawanntu mala asatuwa maaddanaw bessee. **9** Taani ammanniyaawanttoo, dabddaabbiyaa s'aafaad; shin untunttu kaappuwaa gidanaw koyyiyaa Diyootiraafise nuuni giyaawaa akkena. **10** Hewaa diraw, taani yaa biyaa wode, I nu bollan haasayiyaa iita haasayaanne I ootseenda oosuwaa hinttenttoo odana; k'ay I hewe guus's'eenda giide, nu ishatuu yiyyaa wode mokkenna; haray atto untuntta mokkanaw koyyiyaawanttakka diggiide, ammanniyaawantu giddoppe kessee. **11** Ta siik'oo, lo"obaappe attin, iitabaa malatoppa. Lo"obaa ootsiyaa ooninne S'oossaa asaa; shin iitabaa ootsiyaa ooninne S'oossaa erenna. **12** Dimes'iroosi lo'a gidiyaawaa Asay ubbay markkattee; tumatetsay bare huup'iyankka aabaa markkattee. Nuunikka k'ay aabaa markkatteetto; nu markkatetsay tuma gidiyaawaa hinttekka eriita. **13** Taani new s'aafanaw koyyeedda darobay de'ee; shin warak'ataaninne k'alamiyan s'aafanaw koyyikke. **14** Shin taani matan neenanna gakkettanaw k'oppay; he wode nuuni gakettiide haasayana. Sarotetsay neenanna gido. Ne dabbattuu neena saro saro yaagiino. Nu dabbatuwa ubbaa untunttu suntsaa suntsaa s'eesaade, taana saro saro geedda yaaga.

Yihudaa

1 Taani Yesuusi Kiristtoosa k'oomay Yihuday, Yaak'ooba ishay, S'oossay s'eeseeddawanttoo, S'oossay Aawuu siik'yaawanttoo, k'ay Yesuusi Kiristtoosi naagiyaawanttoo, ha dabddaabbyaa s'aafay. 2 Maarotetsay, sarotetsaynne siik'otetsay hinttenan kumo. 3 Ta siik'atoo, nuuni ittippe shaakki akkana atotetsaabaa hinttenttoo s'aafanaw taani daro daaburiyya wode, S'oossay bare naanaatoo laa'etsennaan itti gede immeeda ammanoo hintte baas'etana mala, hinttena zoraade s'aafanaw koshshiyaawaa akeekaa. 4 Ayaw gooppe, S'oossa erenna itti itti asatuu ooninne be'ennaan hintte giddo geleeddino. Hewantu nu S'oossa aad'd'o keekatetsaabaa odiyya kiitaa iita tunatetsaw geellay tamaarisiiro; untunttu nu itti Kaatiyaa, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa erokko yaagiino; k'ay untunttu pirdaa akkanawaa S'oossa Mas'aafatuu daro wodiyaappe kase odeeeddino. 5 Shin hintte ha ubbabaaa eriyaawaa gidooppekka, Goday Israa'eeliyya asaa Gibbs'e gadiyaappe wooti ashsheeddenttonne k'ay ammanibeennawantta guyyeppe wooti d'ayisseeddentto, taani hinttena hassayissanaw koyyay. 6 K'ay parenttu de'iyasaa aggiide, parenttoo imetteedda kaappotetsaa naagibeenna kiitanchchatuu pirdaa akkiyaa wolk'k'aama gallassay gakkanaw S'oossay untunttu naagiyaasan, d'umaappe garssan med'inaw k'achchi wotsee. (aiōnos g126) 7 Hewaadan Sodoomaanne Gamoora giyaa katamatuwaaninne untunttu heeraan de'iyaa katamatuwaan de'iyaa Asay he kiitanchchatuwaadan woshummeeddinonne woshummanaw loytsi kajjeeleeddino; hewantu med'inaa tamaan ees's'iide, haratoo leemisuwaa gideeddino. (aiōnos g166) 8 Hewaadan k'ay he akumettiyya asatuu parenttu asatetsaa tunissiino; S'oossa godatetsaa kad'iino; bonchcho med'etatuwaakka boriino. 9 Shin kiitanchchatuwaakaappuu Mikaa'eeli Muse anhaabaa s'alahiyaanna palumetteedda wode, «Goday neena seero» geeddaawappe attin, boriyaa k'aalaan Aa bolla pirddanaw koyyibeenna. 10 Shin he asatuu barew akeekenabaa ubbaa boriino; k'ay untunttu yuushshi k'oppenna do'atuwaadan, med'etaa eratetsan eriyaa yewatuu untuntta d'ayissiyaawantta. 11 Unttunttoo aayyeero! Ayaw gooppe, untunttu K'aayeeli hametteedda ogiyya hametteeddino. Shaluwaan diraw giide, Balaami ootseeddawaa mala bayizzuwaan ootseeddino. K'ay K'oore giyaa bitanii makkaliide d'ayeeddawaadan, untuntukka makkaliide d'ayeeddino. 12 Hewantu siik'uwaan shoobbiyya hintte miyasaan hinttenanna yashshi bayinnaan miyaa wode, k'osetteedda d'ubuwaan mala. Unttunttu parenttu s'alalaa naagiino. Unttunttu c'arkkuu afiyya iray bayinna shaariyya mala; k'ay untunttu boniyaan ayifiyya ayifena, s'ap'uwaanna shodettiide, mulekka meleedda mitsaa mala. 13 Unttunttu parenttu pokkuwaan gentsenna hoommotiyya, iita abbaa beetaa mala. Unttunttu, S'oossay, med'inaw sakkana d'umaan sa'aa giigissi wotseenda yuuyiyaa s'oolinttawaa mala. (aiōn g165) 14 Heenooki Addaamappe doommina, laappunsa yeletaa gidiyaawe, daro wodiyaappe kase untunttuwaan timbbitiyya odiidde, hawaadan yaageedda; «Akekite; S'oossa erenna nagaranchcha asatuu ootseenda, iita oosuwaan ubbawunne, K'ay S'oossa erenna he iita asatuu, S'oossa bolla haasayeedda iita haasayaa ubbaw, Goday untunttu ubbaa bolla pirddanaw, bare c'ora sha'a geeshshatuwaanna ittippe yaana» yaageedda. 16 He asatuu ubbaa wode zuuzummiinonne haratuwaan amaassaliino; k'ay parenttu iita amuwaa kaalliino; parenttu huup'ew go'a demmanaw haratuwaan sabbiinonne parenttu kooshshaa wogaappe aatsiide, d'ok'ku ootsi haasayiino. 17 Shin ta siik'atoo, nu Godaa Yesuusi Kiristtoosi kiitteeddawanttu hinttenttoo beni haasayeedda k'aalaan akeekite. 18 Unttunttu hinttenttoo, «Wursetsaa wodiyaan, parenttoo S'oossay bayinnawantu, parenttu amuwaa kaalliyaawantu, k'ay hintte bolla k'ilic'yaawantu yaana» yaageeddingo. 19 Hewantu asaa giddon shaakotetsaa med'd'iyaawanttanee, parenttu iita amoo moodetteeddawantta; k'ay Geeshsha Ayaanay baynnawantta. 20 Shin ta siik'atoo, ubbaappe aad'd'iyya geeshsha ammanuuwaan hintte huup'iyya kees's'ite; k'ay Geeshsha Ayaanay wolk'k'aan S'oossa woossite. 21 K'ay nu Goday Yesuusi Kiristtoosi bare maarotetsaan hinttenttoo immana med'inaa de'uwaan naagiidde, hintte huup'iyya S'oossa siik'uwaan wotsite. (aiōnos g166) 22 Itti itti sid'ii de'iyaa asatoo k'arettite. 23 Ittuwaan tamaappe dafi kessiide ashshite. K'ay haray

atto unttunttu iita amuwaan tuneedda mayuwaa
is's'iidddekkä, ittoo ittoo yashshatetsaan k'arettite.

24 Hintte kunddennaadan, hinttene naaganawunne
pokkuu baynnawantta ootsiide, bare bonchchuwa
sintsa wolk'k'aama nashechchaan shiishshanaw
danddayyaa nuuna ashshiyaa itti S'oossaw, nu Godaa
Yesuusi Kiristtoosa baggana bonchchuu, gitatetsay,
wolk'k'aynne maatay, aad'd'eedda wode ubbaappenne
ha"inne med'inaa gakkanaw gido. Amen"i. (aiōn g165)

Yohaannisa Sas'aa

1 Elleelli hananaw bessiyaawaa bare oosanchchatuwaa bessana mala, S'oossay Yesuusi Kiristtoosaw immeedda sas'ay hawaa; Yesuusi bare kiitanchchaa kiittiide, ha sas'aa bare oosanchchaa Yohaannisa erisseedda. **2** Yohaannisi be'iide tumatetsaan odeedda ubbabay, S'oossaa K'aalaanne Yesuusi Kiristtoosa markkatetsaa. **3** Ha mas'aafaa nabbabiyyaa uray anjetteeddawaa; k'ay ha timbbitiyaa mas'aafaa sisayaawantunne ha mas'aafan s'aafetteeddawaa naagiyaawantu anjetteeddwantta; ayaw gooppe, ha yewuu polettanaw wodii matatteedda. **4** Taani Yohaannisi, lisiyya gadiyaan de'iyyaa laappu woosa golletoo yaagay; kase de'iyyaa S'oossaappe, ha"ikka de'iyyaa S'oossaappe, sintsappekka yaana S'oossaappe, K'ay Aa kawutetsaa oydiyaa sintsan de'iyyaa laappu ayyaanatuwaappe, aad'do keekatetsayne sarotetsay, hinttenttoo gido. **5** K'ay ammanetteeda markkaa, hayk'uwaappe koyro denddeedda Na'aappe, sa'aa kaatatuwaa mooddiyyaa Yesuusi Kiristtoosappe, aad'do keekatetsayne sarotetsay, hinttenttoo gido. I nuuna siik'eenne, k'ay nu nagaraa ayiletetsaappekka, bare suutsan nuuna kesseedda. **6** Nuuna bare S'oossawunne Aawoo ootsana mala, I nuuna kaatatuwaanne, k'eestuwaa ootseedda; aw med'inaappe med'inaa gakkanaw, bonchchuunne mooddiyyaa wolk'k'ay gido. Amen". (aiōn g165) **7** Be'ite, Yesuusi shaariyaani yee. Asay ubbay, haray atto, Aa c'addeeddwanttukka, Aa be'an; sa'aan de'iyyaa Asay ubbay, Aa gaasuwaan yeekkanawantta. Hawe tumuppe hananawaa. Amen". **8** Kase de'iyaawe, ha"ikka de'iyaawe, sintsappekka yaana Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay, «Ubbabaw Alfayne Omeegay, koyruunne wurssetsay Taana» yaagee. **9** Taani Yohaannisi, hinttenttu ishay, hinttenana Yesuusi Kiristtoosa waayiyaanne Aa kawutetsaa k'ay Aa danddayaa ittippe shaakettiyaawe, S'oossaa K'aalaa odeedda dirawunne Yesusawaa markkatteedda diraw, Piis'imo giyaa haatsay dooddio biittaan de'aaddi. **10** Godaa gallassan taani Ayyaan de'ay; taani taappe guyenna malakataa waasuwaa mala wolk'k'aama kooshshaa sisaad. **11** He kooshshay taana, «Neeni be'iyaawaa mas'aafan s'aafa; lisiyaan de'iyyaa laappu woosa golletoo, Efesoona, Samirineesa, P'erggaamoona, Tiyaas'iroona, Sarddeesa, Pilaadelifiyyaa, Lodook'iyyaa woosa golletoo yeedda» yaageedda. **12** Taani taw odiyyaa kooshshaa be'anaw guyye simmaaddi; s'omppiyaa wotsiyaa laappu work'k'aa ballatuwa be'aaddi. **13** He ballatuwa giddon Asaa Na'aa malatiyaawaa be'aaddi; adussa afila bare gediya gatsi mayyiide, work'k'aa danc'c'uwaa bare tiraan yuushshi aatseedda. **14** Aa huup'iinne Aa huup'iyyaa binnaanay bootsa dorssaa isikiyaanne hewaappekka aad'd'iide shachchaa malatee; Aa ayfiikka tamaa lac'uwaa malatee. **15** Aa gediikka c'ooc'iyyaa tamaan teeriide p'ooliyyaa nahaasiyyaa giyaa birataa malatee; Aa kooshshaykka wolk'k'aama shaafaa guntsaa mala. **16** I bare ushechcha kushiyen laappu s'oolinttatuwa oyk'k'eedda. Aa doonaappe laa"u baggana k'aarettedda mashshay keseedda. Aa deemuukka loytsi poo'iyyaa awayfiyaa malatee. **17** Taani Aa be'eedda wode hayk'k'eeddawaadan hanaade, Aa gediya matan kunddaad. Bare ushechcha kushiyaa ta bolla wotsiide, taana hawaadan yaageedda; «Yayyoppa; koyruukka wurssetsaykka taana. **18** Taani de'uwaan de'iyaawaa. Taani hayk'k'aaddi; shin be'a, med'i med'inawukka de'uwaan de'ay. Hayk'uwa K'ulppiinnee Si'ooliyyaa K'ulppi ta kushiyen de'ee. (aiōn g165, Hadēs g86) **19** Simmi neeni be'eeddaabaanne ha'i de'iyaawaa, k'ay sintsappe hananabaa s'aafa. **20** Neeni ta ushechcha kushiyen be'eedda laappu s'oolinttatuwa bletsayne k'ay s'omppatuwa wotsiyaa laappu work'k'aa ballatuwa bletsay hawaa; laappu s'oolinttatuwa laappu Woosa Golletuwaa kiitanchchatuwaa; woosa golliyaa laappu work'k'aa ballatu laappu woosa golliyaa.»

2 Efesoonen de'iyyaa woosa golle kiitanchchaw hawaadan yaagaade s'aafa: «Bare ushechcha kushiyen laappu s'oolinttiyyaa oyk'k'eeddawe, s'omppatuwa wotsiyaa laappu work'k'aa ballatuwa giddiuwaanna hamettiyaawe hawaadan yaagee. **2** Taani ne kiita, ne daaburaanne ne genc'c'uwaa eray. K'ay neeni iita asatuwa genc'c'anaw danddayabeennawaakka taani eray; Yesuusi kiitteeddwantta gidennaan de'iidde barentta, «Nuuni Yesuusi kiitteeddwantta» giyaawantta neeni s'omoosaade, unttunttu worddo gidiyaawaa demmeeddwaka eray. **3** Neeni genc'c'aadda;

k'ay ta suntsaa dirawukka metuwaa danddayaadda; tamaariyaa asatuu neenanna de'iino. 16 Hewaa daaburabeykka. 4 Shin taani neena kad'iyaabay diraw, neeni ne nagaraappe simma; hewe d'ayooppe, de'ee; ayaw gooppe, neeni kase ne siik'uwaat taani neekko ellekka yaana; he asatuwaana ta aggaada. 5 Simmi neeni hak'appe kunddaaddintto doonaappe kesiyaa mashshaan olettana. 17 «Haytsay akeeka. Ne nagaraappe simma; neeni kase ootsiyyaa de'iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletoo oosuwaat ootsa. Hewe d'ayooppe, taani neekko giyaawaa sis. S'ooniyaa uraw taani geeman de'iyaa yaana; yaade neeni ne nagaraappe simmana mannaappe amareedawaa immana. K'ay taani bootsa d'ayooppe, neeni s'omppiyaa wotsiyyaa ne ballaa Aa shuchchaakka aw immana; akkiyaa uraappe attin, sa'aappe akka diggana. 6 Shin ittibaa loytsaadda; ooninne erenna oratsa suntsay he shuchchaa bolla Niik'oolaawatuwaat oosuwaat, taani is's'iyaawaa s'aafetti utteedda» yaagaade s'aafa. 18 neenikka is's'aadda. 7 «Sisanaw haytsay de'iyaa Tiyaas'iroonen de'iyaa woosa golliyaa kiitanchchaw uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletoo giyaawaa hawaadan yaagaade s'aafa: «S'oossaa Na'ay, tamaa sis; Taani s'ooniyaa uraw S'oossaa gennetiyaan lac'uwaat malatiyaa ayfii de'iyaaawe, k'ay c'ooc'iyyaa mokkiyaa de'uwaat mitsaa ayfiyaa maanaw immana tamaan teeriide p'ooliyyaa nahaasiyyaa geetettiyyaa yaagee» yaagaade s'aafa. 8 Samirineesan de'iyaa birataa malatiyaa gedii de'iyaaawe, hawaadan yaagee. woosa golle kiitanchchaw hawaadan yaagaade s'aafa: 19 Taani ne oosuwaat, ne siik'uwaat, ne ammanuwaa, «Hayk'eeddawe, hayk'uwaappekka denddeeddawe, ne maaduwaanne ne genc'uwaa eray; neeni koyruunne wurssetsay hawaadan yaagee. 20 Shin taani neena kad'iyaabay shin neeni dure. Ayihuda gidennaan de'iidde de'ee; barena, Taani nabatto yaagiyyaa mishiratto barentta, Nuuni Ayihuda giyaawantu boriyaawaa Elzzaabeelo sheneko gaadda; he mishiratta ta taani eray; shin untunttu Sees'aanaa maabaraa oosanchchatuu woshummanaadaaninne eek'aw de'iino. 21 Neeni waayettana waayyew yayyoppa. yarshsheedda k'umaat maanaadan, tamaarissawunne Be'a, s'alahiyyaa kaappuu hinttuppe amareedawantu baletsaw. 22 Iza bare nagaraappe simmana mala, s'omoosanaw k'asho gollen yeggana; tammu taani iziw wodiyaa immaaddi; shin woshummanaw gallassaa gakkanaaw hinttenttu waayettana. Hayk'ana kajjeeliyaawaappe iza simmanaw koyyabeyku. 23 gakkanaassikka ammanetteedawaa gida; taani Be'ite, taani izo gisuwaan kunddissina; sakuaan new de'uwaat kalachchaa immana. 24 «Haytsay iza waayettana. Izinna woshummiyaawantu he de'iyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletoo izinna ootsiyyaa nagaraappe simmana d'ayooppe, giyaawaa sis! «S'ooniyaa uray laa'entsuwaat untuntakka wolk'k'aama waayiyaan yeggana. 25 hayk'uwaan k'ohettenna yaagee» yaagaade s'aafa. Taani izi naanaakka wod'ana; k'ay woosa golliyaa 26 P'erggaamoonan de'iyaa woosa golle kiitanchchaw ubbaykka taani asaa k'ofaanne amuwaa eriyaawaa hawaadan yaagaade s'aafa: «Laa'u baggana gidiyaawaa erana; taani hinttenttoo hinttenttu leefetteedda mashshay de'iyaaawe hawaadan yaagee. kiitaa malaa immana. 27 «Tiyaas'iroonen de'iyaa 28 Taani neeni de'iyaa sa'aa eray. Neeni Sees'aanaa haratoo, ha iita timirriyyaa tamaaribeenawanttoo, kawutetsaa oydi de'iyaa sa'aan de'aassa; ta suntsaa haratuu, Sees'aanaa c'iimmo yewuwaat giyaawaa minisa naagaasa. Haray atto, Sees'aanay de'iyaa hinttenttu tamaaribeeykkita; taani hinttentta hara sa'aan hinttenttu matan Asay wod'eetta taani dees'uwaat toossikke gay. 29 Shin taani yaana ammaniyyaa markkay Anttip'aasi de'iyaa wodekka gakkanaaw hinttenttoo de'iyaaawaa loytsi naagite. 26 taana ammaniyyaa agga beyikka. 30 Shin taani «S'ooneeddawonne wurssetsay gakkanaaw, ta kiitaa neena boriyaa guutsabay de'ee; Israa'eeliyyaa Asay naageeddwawoo, asaa zariyaa ubbaa mooddana mala, eek'aw yarshsheedda k'umaat maanaadaaninne taani ta Aawuwaappe akkeedda maataa malaa aw woshummanaaadan untuntta nagaraa oosisseeda immana; 27 «I asaa zariyaa ubbaa birataa s'am"aan Baalaak'a tamaarisseedda Balaama timirriyyaa mooddananne, urk'k'aappe med'etaa miishshaa tamaariyyaa amareeda asatuu neenanna de'iino. 31 mentsiyaawaadan mentsana. 28 K'ay taani aw Hewaadankka, k'ay Niik'oolaawatuwaat timirriyyaa bakkaaliyyaa s'oolinttiyyaa immana. 29 Sisanaw haytsay

de'iyyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletoo ubbaakka kessenna. Taani ta S'oosaa suntsaa, ta giyaawaa siso yaagee» yaagaade s'aafa.

3 Sarddeesan de'iyyaa woosa golliyaa kiitanchchaw hawaadan yaagaade s'aafa: «S'oosaa ayaana laappunatuunne laappu s'oolintatuu de'iyyaawe hawaadan yaagee. Taani ne kiitaa eray; Asay neena shemppuwaanha de'aassa ginttokka, neeni hayk'k'aadda. **2** Beegotta! Atteeddawaanne hayk'k'anaw mateeddawaa mentsetsa. Ayaw gooppe, ne kiitay ta S'oosaa sintsan polo gidenwaa taani demmad. **3** Simmi neeni akkeeddawaanne siseeddawaa akeeka; naaga; ne nagaraappekka simma. Neeni beegottenawaa gidooppe, taani neekko kayisuwaadan yaana; taani woysaade yaanentto neeri erakka. **4** Shin barenttu mayuwaa k'itissibeenna amareeda asatuu Sarddeesan neenanna de'lino. Unttunttu bootsa mayuwaa mayyiide taananna hamettana; ayaw gooppe, unttunttu bootsa mayuwaa mayyanaw bessiyaawanta. **5** S'ooniyaawe hewaaddankka bootsa mayuwaa mayyana. Taani Aa suntsaa de'uwaas mas'aafaappe k'uc'c'ikke; taani ta Aabbu sintsaaaninne Aa kiitanchchatuwaa sintsan I tawaa gidiyaawaa markkattana. **6** «Sisanaw haytsay de'iyyaa uray Geeshsha Ayyaanay woosa golletoo giyaawaa siso yaagee» yaagaade s'aafa. **7** Pilaadelifiyan de'iyyaa woosa golliyaa kiitanchchaw hawaadan yaagaade s'aafa: «Daawite k'ulppiaya oyk'k'eeddawe, ooninne gorddanaw danddayennaadan dooyyiyaawee, k'ay ooninne dooyyanaw danddayennaadan gorddiyaawee geeshshaynne, tumanchchay hawaadan yaagee. **8** Taani ne kiitaa eray. Be'a, taani ne sintsan ooninne gorddanaw danddayenna penggiyaa wotsaad; ayaw gooppe, ne wolk'k'ay guutsa gidooppenne, ta k'alaa naagaaddanne ta suntsaakka erikke gabeykka. **9** Be'a, Ayihuda gidikkino shin barena, «Nuuni Ayihuda» giide worddotiyya Sees'aana Ayihuda woosa golliyaa taani ahaade, ne sintsan goynissananne neena siik'iyawaakka unttuntta erissana. **10** Neeni gen'c'uwaan ta azazuwaa naageedda diraw, taani Geeshsha Ayaanaa mooduwaa giddo gelaa sa'aan de'iyyaa asaa paac'c'anaw kumentsaa sa'aa aggaad. Be'ite, saluwaan kawutetsaa oydi de'ee; bolla yiyyaa waayiyyaa wodiyapape taanikka neena naagana. **11** Taani ellekka yaana; ooninne ne kalachchaa akkena mala, new de'iyyawaa minisa oyk'k'a. **12** Taani s'ooniya uraa ta Aawuwaanay woosa golletoo giyaawaa siso yaagee» yaagaade s'aafa» yaageedda.

S'oosaa katamaa suntsaanee ta S'oosaa mataappe wod'd'ana ooratsa Yerusaalame suntsaa Aa bolla s'aafana. K'ay taani ta ooratsa suntsaakka Aa bolla s'aafana. **13** Sisanaw haytsay de'iyyaa uray Geeshsha Ayaanay woosa golletoo giyaawaa siso yaagee» yaagaade s'aafa. **14** Lodook'iyaan de'iyyaa woosa golliyaa kiitanchchaw hawaadan yaagaade s'aafa: «Ammanetteeda tumanchcha markkay, S'oosaa med'd'eeddawaa koyruu, Amen'i giyaawe hawaadan yaagee. **15** Taani ne kiitaa eray. Neeni irs'sa a gidakka; woy seelliyaawaa a gidakka; irs'sa woy seelliyaawaa gidaarikkii. **16** Neeni irs'sa woy seelliyaawaa gidenan, dombboloola gidiyya diraw, taani neena ta doonaappe c'uchchana hanay. **17** Ayaw gooppe neeni, «Taani dure; miishshaanna de'ay; taana ayinne koshshenna» yaagaasa. Shin neeni metootiyya asaa, k'aretsiyya asaa, hiyyeesaa, k'ook'anne kallotteeda asaa gidiyaawaa erakka. **18** Hewaa diraw, neeni durettana mala, tamaan geeyyeedda work'k'aa, neena yeellayiyya ne kalluwaa kammanaw bootsa mayuwaanne k'ay loytsa s'ellanan ne ayfiyya okkiyya d'aliyya taappe shammanaadan, taani neena zoray. **19** Taani siik'iyaa ubbaa seeraynne muray; simmi loytsa seeletta; ne nagaraappekka simma. **20** Be'a, taani karen ek'k'aade s'eessay. Ooninne taani s'eesiyaawaa sisiide, kariyaa dooyyooppe, taani aakko gelaade aanana ittippe kawuwaa maana; ikka taananna ittippe maana. **21** K'ay taani s'onaade ta Aawuwaana Aa kawutetsaa oydiyaan utteeddawaadan, s'ooniya uraw taananna ta kawutetsaa oydiyaan uttiyyaa maataa immana. **22** «Sisiyya haytsay de'iyyaa uray Geeshsha Ayaanay woosa golletoo giyaawaa siso yaagee» yaagaade s'aafa» yaageedda.

4 Hewanappe guyyyiyan, taani saluwaan dooyaa penggiyaa be'aaddi; k'ay taw malakataadan odishin, taani siseedda koyro kooshshay taana; «Hewanappe guyyyiyan, hananaw bessiyaawaa taani neena bessana; haa kesa» yaageedda. **2** Ellekka neenaa bessana; haa kesa» yaageedda. **3** He utteeddawaan malay al'o lyyaasiip'liidiyya shuchchaadaaninne al'o Serddinoone shuchchaadaan p'oolee. Kawutaa oydi zuluwaan yuuyyi aad'd'iide ubbaa baggana al'o Geeshsha Golliyan tuussaa ootsana; I hewanappe marggidyya shuchchaadaan p'oolee. **4** He kawutetsaa

oydiyaa yuuyyi aad'd'iide, hara laatamanne 4 S'aatsa mas'aafaa billanaw woy Aa gidduwaa oyddu kawutetsaa oydetuu de'iino; untuntun s'ellanaw bessiyyaa uray baynna diraw, taani bootsa mayuwaa mayyiide, huup'iyaan work'k'aa daro yekkaad. 5 C'imatuwaappe ittuu taana, kallachchaa wotseedda laatamanne oyddu c'imattu «Yeekoppa; be'a, Yihudaa zariyaa gideedda utteeddino. 5 Kawutetsaa oydiyaaappe walk'k'antsay, Gaammuu, Daawite zarii s'ooneedda. I maatafaa kooshunchchaynne guuguntsaa guntsay keseedda; dooyyanawunne s'aas'etto mas'aafaa billanaw k'ay kawutetsaa oydiyaa sintsan laappu s'omppattuu bessee» yaageedda. 6 Taani kawutetsaa oydiyaaappe, pool'iino. Hewantu S'oossaa laappu ayyaanatuwaa. de'uwaan de'iyaa oyddu med'etatuwaappenne k'ay 6 Kawutetsaa oydiyaa sintsan birilliya malatiyaa c'imatuwaappe gidduaan, shuketteedda Dorssaa burc'c'ukkuwaa abbay de'ee. He kawutetsaa malatiide ek'k'eeddawaa be'aaddi; aw laappu oydiyaaappe sintsannanne guyyenna Aa matan yuuyyi kac'etuunne laappu ayfetuu de'iino. Hewantu aad'd'iide, ayfii kumeedda oyddu de'uwaan de'iyaa alamiyaa ubbaa kiittetedda S'oossaa laappu med'etatuu de'iino. 7 Koyro de'uwaan de'iyaa med'etay ayyaanatuwaa. 7 He Dorssay biide, kawutetsaa gaammuwaal malatee; laa'entsuu miizzaa maraa oydiyaa bolla utteeddawaa ushechcha kushiyaaappe malatee; heezzentsuwaa som'i asaa deemuwaa s'aas'etto mas'aafaa akkeedda. 8 I he s'aas'etto malatee; k'ay oyddentsuu paalliyaa arggantsaa mas'aafaa akkeedda wode, de'uwaan de'iyaa oyddu malatee. 8 Oyddu de'uwaan de'iyaa med'etatoo med'etatuunne laatamanne oyddu c'imattu Aa sintsan huup'iyaan huup'iyaan usuppun k'efii de'ee; untunttoo kunddeeddino. Untunttu huup'iyaan huup'iyaan bollan garssankka ubba saan ayfii kumeedda. diitsaanne is'aanay kumeedda work'k'aa miishshaa Untunttu k'ammanne gallassi, «Geeshshaw, oyk'k'eeddino. He is'aanay geeshshatuu S'oossaa geeshshaw, geeshshaw, kase de'iyawoo, ha"ikka woossiyaawaa. 9 Untunttu, «S'aatsa mas'aafaa de'iyawoo, k'ay sintsappe yaanawoo, Godaw, akkanawunne, maatafaa dooyaade, s'ellanaw Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaw» giyaawaa aggikkino. 9 He med'etatuu kawutetsaa oydiyaaappe med'i med'inaw de'uwaan de'iyawaa mazimuriyaan sabbeedda wode, bonchcheedda wodenne galateedda wode, (aiōn g165) 10 laatamanne oyddu c'imattu kawutetsaa oydiyaa utteedda med'i med'inaw de'iyawaa sintsan guufanniide, aw goyinniido; barenttu kallachchaa kawutetsaa oydiyaa sintsan wotsiide hawaadan yaagiino. (aiōn g165) 11 «Nu Godaw S'oossaw, neeni bonchchuwa, sabaanne wolk'k'aa akkanaw bessaasa. Ayaw gooppe, ubbabaa neeni med'd'aadda; k'ay ubbabaykka, neeni koyeeddawaadan haneeddanne de'eedda» yaagiino.

5 Itti s'aas'etto mas'aafay kawutetsaa oydiyaaappe med'etatuu ushechcha kushiyaa de'iyawaa be'aaddi; he s'aas'etto mas'aafay laa"u bagganakka s'aafetti utteedda; k'ay laappu maatafay Aa bolla attametteedda. 2 Taani itti wolk'k'aama kiitanchchay bare k'alaat d'ok'k'u ootsiide, «Maatafaa dooyyiide, s'aas'etto mas'aafaa billanaw bessiyyaa uray oonee?» yaagiide, awaayiyaawaa be'aaddi. 3 Saluwaan gidina woy sa'aan gidina, woy sa'aappe garssan gidina, he s'aas'etto mas'aafaa billanaw woy Aa gidduwaa s'ellanaw ooninne bessiyyaawe baawa.

Neeni k'ommuwaa ubbaappe, dumma dumma gadiyya k'alaat ubbaappe, yaraa ubbaappenne, zariyaa ubbaappe, ne suutsan, S'oossaw asaa wozaadda. 10 Nu S'oossaw ootsana mala, untuntta neeni, kaatatuwaanne, k'eesatuwaa ootsaadda. K'ay untunttu sa'ankka mooddana» yaagiide ooratsa mazimuriyaan yes's'iino. 11 Hewaappe guyyiyaan, taani s'ellaade, kawutetsaa oydiyaa, de'uwaan de'iyaa oyddu med'etatuwaanne c'imatuwaayuuyyi aad'd'iide ek'k'eedda daro kiitanchchatuwa kooshshaa sisaad; untunttu sha"aaninne millooniyan paydetteeddingo. 12 He kiitanchchatuu barenttu k'alaat d'ok'k'u ootsiide, «Shuketteedda Dorssay wolk'k'aa, durettsaa, aad'd'eedda eraa, minutetsaa, bonchchuwa, sabaa, galataa akkanaw besseel!» yaageeddingo. 13 Hewaappe guyyiyaan, sa'aan, saluwaan, sa'aappe garssaaninne abbaa gidduaan de'iyaa med'etaa ubbayne k'ay hewaantun de'iyaa med'etaa ubbay, «Kawutetsaa oydiyaa bolla, utteeddawoonne Dorssaw, galatay, bonchchu, sabayne wolk'k'ay, med'i med'inaw gidol!» yaagiide yes's'ishin sisaad. (aiōn g165) 14 De'uwaan de'iyaa oyddu med'etatuu, «Amen"i» yaagina, c'imattu guufanniide goyinneeddino.

6 Dorssay laappu maatafatuwaappe ittuwaa untunttu amareeda wodiyaa takkishshana mala, dooyyishshin be'aaddi; k'ay shemppuwaanna untunttoo odetteedda. **12** Dorssay usuppuntsa de'iyya oyddu med'etatuwaappe ituu guuguntsaa maatafaa dooyyeedda wode, taani be'aaddi; biittay gunsaa malatiyaa kooshshaan, «Haaya!» loyti k'aas'seedda. Awayifii karetsa mayuwaadan yaagiyaawaa, taani sisaad. **2** Taani itti bootsa paraa kares'seedda; agenaykka mule suutsaa malateedda. be'aaddi. He paraa toggeeddawe wonddaaifiyya **13** Balasiyaa giyaa mitsatti gam'e ayfii, wolk'k'aama oyk'k'eedda; k'ay aw kalachchay imetteedda. Olaa c'arkkuu k'aatsina, sa'aan k'ok'k'ofettiyaawaadan, I s'ooniiddinne k'aykka s'oonanaw keseedda. **3** s'oollintattuu saluwaappe sa'aan k'ok'k'ofetteeddi. Dorssay laa'entso maatafaa dooyyeedda wode, **14** Saluu s'aas'etto mas'aafay s'aas'ettiyaawaadan, shemppuwaanna de'iyya med'etatuwaa laa'entsuu, s'aas'ettiide d'ayi aggeeda; deri ubbatunne haatsaan «Haaya!» yaagiyaawaa, taani sisaad. **4** K'ay hara dooddetteedda sa'ay ubbay barenttu de'iyyasaappe daama paray keseedda. Asay ituu ittuwaanna kichchi aggeeddino. **15** Hewaappe guyyiyaan, sa'aa shukettana mala, he paraa toggeeddawoo sa'aan kaatatuu, deriyya mooddiyaawantu, shaalak'atuu, sarotetsaa diggiyaa wolk'k'ay imetteedda. Wogga duratuu, wolk'k'aamatuu, k'ay hara Asay ubbay, mashshay aw imetteedda. **5** Dorssay heezzento ayiletuu, womaanatuu, deriyya kessiide, gonggoluwa maatafaa dooyyeedda wode, de'uwaan de'iyya giddoninne deriyan de'iyya zaallaa guyye baggan med'etatuwaa heezzentsuu, «Haaya!» yaagiyaawaa, k'osetteeddi. **16** Yaatiide deretuwaanne shuchchaa, taani sisaad. Yaataade karetsa paray keseeddawaa «Kawutetsaa oydiyaan utteeddawaa ayfiyaappenne be'aaddi; k'ay he paraa toggeeddawe bare Dorssaa hank'k'uwaappe nu bolla kunddiide, kushiyi miizaniyya oyk'k'eedda. **6** Taani de'uwaan nuuna gentseerikkiteeshsha! **17** Ayaw gooppe, de'iyya oyddu med'etatuwaa giddoppe kooshshaa untunttoo wolk'k'aama hank'k'uwa gallassay malatiyabaa sisaad. He kooshshay, «Itti gallassaa gakki kichcheedda; he hank'k'uwa danddayanawe oosoo dirguu bagga kiiluwa zarggaa; k'ay itti oonee?» yaageeddino.

gallassaa oosoo dirguu itti kiiluwa bagga banggaa.

Shin zayitiyaanne woyniyya eessaa k'ohoppa» yaagiyaawaa sisaad. **7** Dorssay oyddentso maatafaa dooyyeedda wode, de'uwaan de'iyya med'etatuwaa oyddentsuu, «Haaya!» yaagiyaawaa, taani sisaad.

8 Taani giraac' paray keseeddawaa be'aaddi. He paraa toggeeddaawaa suntsay Hayk'uwa; Aa geeduwa Si'oollii kaalleedda. Hayk'uunne Si'oollii sa'aappe oyddentso kushiyaa olaan, koshhaan, hargjiyaan, do'aan wod'isana mala, untunttoo maatay imetteedda. (Hadës g86) **9** Dorssay ichcheshtenso maatafaa dooyyeedda wode, untunttu S'oossaa k'aalaa odedda dirawunne barenttu markkatetsan ammanetteeda diraw, shukkeedda asaa shemppuwa yarshshuwaa yarshhiyya saappe garssan be'aaddi.

10 Untunttu barenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Ubbaa Mooddiyaa Godaw, geeshshaw, tumanchchaw, sa'aan de'iyya asaa bolla awude pirdday? K'ay nu suutsaa awude c'igetay?» yaageeddino. **11** Untunttoo huup'iyaan huup'iyaan bootsa mayuu imetteedda. Untunttuwaadan hayk'k'anaw bessiyaa untunttu laggetsaa oosanchchatuwa payduunne untunttu ishatuwaa payduu kumana gakkanaw,

7 Hewaappe guyyiyaan, taani oyddu kiitanchchatuu oyddu bagga sa'aa gas'aan ek'k'eeddawantta be'aaddi. He kiitanchchatuu sa'aa bollan, woy abbaa bollan, woy ay mitsaa bollan, c'arkkuu c'arkkennaadan te'eeddino. **2** K'aykka de'uwaan S'oossaa maatafaa oyk'k'iide hara kiitanchchay away mokkiyaasaappe kesiyaawaa taani be'aaddi. He kiitanchchay bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, sa'aanne abbaa k'ohanaw wolk'k'ay imetteedda oyddu kiitanchchatuwa **3** s'eesiide, «Nu S'oossaa oosanchchatuwa deemuwaan nuuni maatafaa wotsana gakkanaw, sa'aa gidina woy abbaa gidina, woy mitsaa gidinakka k'ohoppite» yaageedda. **4** Taani S'oossaa maatafaa deemuwaan wotseeddawantu payduuwa sisaad. Israa'eeliyya zariyaa ubbaappe itti s'eetanne oytamanne oyddu sha'a asatuwaa deemuwaan maatafay wod'd'eedda. **5** Yihudaa zariyaappe, tammanne laa'u sha"aa deemuwaan maatafay, wod'd'eedda. Roobeela zariyaappe, tammanne laa'u sha"aa. Gaade zariyaappe, tammanne laa'u sha"aa. **6** Aaseera zariyaappe, tammanne laa'u sha"aa. Niftaaleeeme zariyaappe, tammanne laa'u sha"aa. Minaase zariyaappe, tammanne laa'u sha"aa.

sha"aa. 7 Simoona zariyaappe tammanne laa"u kiitanchchatuwa S'oossaas sintsan ek'k'iyaawantta sha"aa. Leewiyya zariyaappe tammanne laa"u be'aaddi; untunttoo laappu malakatay imetteedda. 3 sha"aa. Yisaakoora zariyaappe tammanne laa"u Is'aanaa c'uwayiyaa work'k'aa miishshaa oyk'k'eedda sha"aa. 8 Zaabiloona zariyaappe, tammanne laa"u hara kiitanchchay yiide, yarshshiyya sa'aa sha"aa. Yooseefo zariyaappe, tammanne laa"u matan ek'k'eedda. Work'k'aappe med'etteedda sha"aa. Biiniyaama zariyaappe, tammanne laa"u yarshshiyyaasay kawutetsaa oydiyaas sintsan de'ee; he sha"aa deemuwaan maatafay, wod'd'eedda. 9 yarshshiyya sa'aa bolla geeshsha ubbatuwa woosaa Hewaappe guyyiyaan, zariya ubbaappe, k'ommuwa guijana mala, kiitanchchaw daro is'aanay imetteedda. ubbaappe, yaraa ubbaappenne dumma dumma 4 Is'aanaa c'uway geeshshatuwa woosaanna ittippe gadiyaa k'aalaa ubbaappe ooninne paydanaw he kiitanchchaa kushiyaappe pude S'oossaakkko danddayenna zaway baynna c'ora asaa taani be'aaddi. beedda. 5 Hewaappe guyyiyaan, kiitanchchay He Asay bootsa mayuwaa mayyiide, zambbaa haytsaa is'aanaa c'uwayiyaawaa akkiide, yarshshiyya saappe parenttu kushiyen oyk'k'iide, kawutetsaa oydiyaas tamaa bonk'k'uwaa akkiide, aan kuntseedda. He sintsanin Dorssaa sintsan ek'k'eedda. 10 Unttuntu is'aanaa c'uwayiyaawaa duge sa'aa olina, guuguntsay parenttu k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Nu atotetsaykka, guummeedda. Walk'k'antsay wolk'k'aameedda; k'ay kawutetsaa oydiyaan utteedda, nu S'oossaappen biittaykka k'aas's'eedda. 6 K'ay laappu malakataa Dorssaappe yee» yaageeddino. 11 Kiitanchchatuu oyk'k'iide laappu kiitanchchatuu malakataa punnanaw ubbay kawutetsaa oydiyaas, c'imatuwaanne de'uwaan giigeeddino. 7 Koyro kiitanchchay bare malakataa de'lyaa oyddu med'etaa yuuyi aad'd'iide ek'k'eedda. punnina suutsaanna walaketteedda shachchaynne Unttuntu kawutetsaa oydiyaas sintsan parenttu tamay sa'aan bukkeedda. Sa'aappe heezzentso deemuwaan guufanniide S'oossaw goyinniide, 12 kushii guudetteedda; mitsaappekkka heezzentso kushii «Amen»! Anjuu, bonchchuu, aad'd'eedda eratetsay, guudetteedda; maataa ubbaykka guudetteedda. galatay, sabay, wolk'k'ay, minotetsay, med'inaappe 8 Laa"entso kiitanchchaykka bare malakataa med'innaa gakkanaw nu S'oossaw gido. Amen»! punneedda. Wolk'k'aama deriyaa malatiyaabay yaageeddino. (aiōn g165) 13 C'imatuwaappe ittuu taman ees's'iide, abbaan yegetteedda; yaatina, taana, «Ha bootsa mayuwaa mayyeedda asatuu abbaappe heezzentso kushii suutsaa gideedda. 9 oonee? Unttuntu hak'appe yeeddinoo?» yaagiide Abbaan de'uwaan de'lyaa med'etatuwa heezzentso oochcheedda. 14 Taani, «Ta Godaw, neeni eraasa» kushii hayk'k'eedda; markkabetuwaappekka yaagaad. I taana hawaadan yaageedda: «Hawanttu heezzentso kushii d'ayeedda. 10 Heezzentso daro waayiyaa waayettiide yeeddawantta. Unttuntu kiitanchchay bare malakataa punnina shaafaappenne parenttu mayuwaa Dorssaa suutsan meecc'iide, pulltuwa haatsaappe heezzentso kushiyaa bolla boos's'eeddawantta. 15 Hewaa diraw, unttuntu saluwaappe s'omppiyaadan ees's'iyaas wolk'k'aama S'oossaas kawutetsaa oydiyaas sintsan ek'k'iide, s'oolintii wod'd'eedda. 16 He s'oolintiyya suntsay k'ammannen gallassi, Aa Geeshsha Golliyaan, aw C'amuuwa geetetee. Haatsaappe heezzentso kushii ootsiino. K'ay I bare kawutetsaa oydiyaan utteeddwae, c'ammeedda; k'ay haatsay c'ammeedda diraw, daro unttuntu gidduaan de'ana. 17 Hawaappe sintsanaw Asay he haatsaa ushiidde hayk'k'eedda. 18 Oyddentso ubbakka, unttuntu koshattikkino; woy saamettikkino. kiitanchchay bare malakataa punneedda. Awaappe, Away unttuntta meennaa; k'ay ay seelaykka agenaappenne s'oolintiyyaappe heezzentso kushii unttuntta guuddenna. 19 Ayaw gooppe, kawutetsaa deshetteedda; unttuntu poo'luwaappekka heezzentso oydew, gidduaan utteedda Dorssay, unttuntta kushii d'umeedda. Hewaa diraw, gallassaappe heemmana. De'uwaan haatsaa pultuwaakkokka, heezzentso kushii, k'ammaappekka heezzentso unttuntta kaletsana. S'oossaykka unttuntu ayfiyya kushii d'umeedda. 13 Itti arggantsay saluwaan afotsaa ubbaa k'uc'c'i diggana» yaageedda.

8 Dorssay laappuntsa maatafaa dooyyeedda wode, bakka saatiyya gidiyaawaa keenaa saluu c'o'u geedda. 2 Hewaappe guyyiyaan, taani laappu

paalliyaaawaa taani be'aaddi. He arggantsay bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «Heezzu kiitanchchatuu punnana bessiyya yekko malakatay punettiyya wode,

sa'aan de'iyyaa asaw aayyeero! Aayyeero! Aayyeero!» shaafaan k'ashetteedda oyddu kiitanchchatuwaan billa» yaagiyaawaa sisaa.

9 Hewaappe guyyiyaan, ichcheshtento kiitanchchay bare malakataa punnina saluwaappe duge sa'aan kunddeedda s'oollinttiiya be'aaddi. He s'oollinttew c'iimmo ollaa k'ulppii imetteedda. (*Abyssos g12*)

2 S'oollinttii c'iimmo ollaa dooyyeedda; aako c'ooc'iyaappe kesiyaa c'uwaal mala c'uway he c'iimmo ollaappe keseedda. K'ay awaynne sa'ay he c'iimmo ollaappe keseedda c'uwaan d'umeeddino. (*Abyssos g12*)

3 C'uwaappe boolii duge sa'aan yeedda. Sa'aan de'iyyaa soggatoo de'iyyaa wolk'kaa mala wolk'ay boolewukka imetteedda. **4** S'oossa maatafay deemuwaan baynna asaa s'alalaa k'ohanaappe attin, sa'aan de'iyyaa maataa woy aac'iya mitsaa gidina woy ay mitsaa gidinakka k'ohenna mala, boolew odetteedda. **5**

Boolii he asaa ichcheshu agenaa gidiyaawaa pas'a kaa'ana mala, maatay imetteedda wakaappe attin, aw asaa wod'anaw maatay imettibeenna. Sogguu asaa dukkiide seelissiyaawaa keenaa boolii seelissee. **6**

He gallassatuwaan Asay hayk'uwa kooyana; shin demmenna. K'ay hayk'kanawukka amottana; shin hayk'uu asaappe bak'atana. **7** Boolii olaw giigi utteedda paraa malatee. Booliyyaa huup'iyaan work'kaa malatiyyaa kalachchay de'e; Aa deemuukka asaa deemuwa malatee. **8** Aa binnaanaykka mac'ca asaa binnaanaydaa aduk'ke; Aa achchaykka gaammuwaachchaa malatee. **9** Aa tiray birataan ootseedda gonddalliyaa malatiyaawaan goozetti utteedda; k'ay Aa k'efiyyaa kooshshay olaa baanaw piriis'iyyaa paratuu goochchiyyaa gaariyyaa kooshshaa mala. **10** Aw sogguuwa dufiyyaa malatiyyaa duffi de'e; Aa dufiyan dukkiyabey de'e. He dufiyan ichcheshu agenaa gidiyaawaa asaa k'ohanaadan, aw maatay imetteedda. **11** Aa mooddiyyaa kaatii de'e. He kaatii c'iimmo ollaa kiitanchchaa. Aa suntsaykka Ibraayiss's'e k'aalaan Abddoona; k'ay Giriike k'aalaan Ap'oliyoona geetettee. Ap'oliyoona giyaawoo biletay, d'ayissiyaawaa giyaawaa. (*Abyssos g12*)

12 Koyro aayyeero giyaawe aad'deedda; be'a, biro hara laa'u aayyeero giyaawe yaanawaa. **13** Usuppuntsa kiitanchchay bare malakataa punneedda. S'oossa sintsan ek'keedda work'kaappe med'deedda yarshhiyaasaan de'iyyaa oyddu gas'aa kac'etuwaappe itti kooshshaa sisaa. **14** He kooshshay malakatay de'iyyaa usuppuntsa kiitanchchaa, «Efiraasiisa giyaa wogga

yaagiyaawaa sisaa. shaafaan k'ashetteedda oyddu kiitanchchatuwaan billa» yaageedda. **15** Asaa zariyaappe heezzentso kushiyaa wod'anaw, ha saatiyaw, gallassaw, agenawunne laytsaw giigissi wotseedda, oyddu kiitanchchatuu biletteeddino. **16** Olaa paraa toggiyaa asaa payduu laa'u s'eetu miiloone gidiyaawaa taani sisaa. **17** K'aykka taani sas'aan paratuwaanne he paratuwa toggeedda asaa be'aaddi. Asaw tiraan wotsiyaa birataa gonddalliyaa malay de'e. He tiraan wotsiyaa birataa gonddalliyaa malay tamaadan zo'o; samaayiyaa; k'ay ees's'iyyaa diiniyyaa mala. Paratuwa huup'i' gaammuwaah huup'iyyaa mala. Untunttu doonaappe tamay, c'uwaynne adilliyyaa c'iishshaa malatiyyaa ees's'iyyaa diiniyyaa tamay keseedda. **18** Paratuwa doonaappe keseedda taman, c'uwaaninnee ees's'iyyaa diiniyan ha heezzu boshatuwaan asaa zariyaappe heezzentso kushii hayk'keedda. **19** Ayaw gooppe, paratoor wolk'ay doonaaninnee dufiyan de'e. Untunttu dufiikkha huup'iyaanna de'iyyaa shooshshaa malatee; hewan untunttu asaa k'ohiino. **20** Ha boshatuwaan hayk'k'ennan atteedda Asay bare kushiyan ootsiyaawaa aggibeenna. K'ay work'kaappe, biraappe, nahaasiyyaa geetettiyyaa birataappe shuchchaappenne mitsaappe oosetteedda, s'ellanaaw woy sisanaw woy hamettanaw danddayenna eek'awunne s'alahiyaw goyinniyaawaakka aggibeenna. **21** Asay eriid wod'eeddawaa, woy bare biteeddawaa, woy bare woshummeeddawaa, woy bare wuu"eeddawaa aggiide, bare nagaraappe simmibeenna.

10 K'aykka taani hara wolk'kaama kiitanchchay saluwaappe kesiide, duge wod'd'iyyaa asaa be'aaddi. Shaariya I mayyi utteedda; k'ay zuluu Aa huup'iyyaa yuuyyi aad'd'i utteedda. Aa deemuukka aawaa mala; Aa gediikkha tamaa tuussaa mala. **2** He kiitanchchay dooyaa de'iyyaa itti guutsa s'aas'etto mas'aafaa bare kushiyan oyk'keedda. Bare ushechcha gediyaa abbaa bolla essiide, bare haddirssa gediyaa biittaa bolla esseedda. **3** Gudiyaa gaammuwaadan, wolk'kaappe gudeedda. I gudeeddawaappe guyyiyaan, laappu guuguntsatuu aananna guntsan haasayeeddino. **4** Untunttu guummeedda wode taani s'aafanaw k'oppaad. Shin saluwaappe, «Laappu guuguntsatuu haasayeeddawaa asaw k'aattoppanne s'aafoppa»

guyye, abbaa bollaaninne biittaa bollan ek'k'ide'ishshin wodiyaan iray bukkennaadan, saluwaan gorddanaw taani be'edda kiitanchchay, bare ushechcha untunttoo maatay de'ee. Untunttoo haatsaa kushiyaa saluwaan pude mic'c'eedda. 6 Saluwaanne saluwaan de'iyaa ubbabaaa, sa'aanne sa'aan de'iyaa ubbabaaa, abbaanne abbaan de'iyaa ubbabaaa, med'd'eedda med'i med'inaw de'iyaa S'oossaa suntsan c'aak'k'eedda. Yaatiide, «Wodii wuranaw gam"enna. (aiōn g165) 7 Shin laappuntsa kiitanchchay bare malakataa punniyaa wode, S'oossay nabatuwaa gideedda bare k'oomatoo k'alala odi wod'ana. (Abyssos g12) 8 Untunttu Goday mask'k'aliyaa wongan misimaariyan d'ishettiide suletteedda katamaa wotseeddawaadankka, I s'uureedda k'ofay polettana» wogga ogiyaan untunttu anhay gisanawaa. He yaageedda. 8 Hewaappe guyyiyaan, saluwaappe katamay leemisuwaan Sodoomaa woy Gibbs'e haasayishshin taani siseedda kooshshay laa'entsuwaan geetettiide s'eesettee. 9 K'ay yaraa ubbaappe, zaariide taana, «Abbaa bollaaninne biittaa bollan k'ommuwaa ubbaappe, dumma dumma biittaa ek'k'eedda kiitanchchaa kushiyaa dooyaa de'iyaa k'aalaappenne zariya ubbaappe yeedda Asay s'aas'etto mas'aafaa baade akka» yaagiyaawaa untunttu anhaa heezzu gallassanne bagga be'ana. sisaad. 9 Taani he kiitanchchaakko baade, guutsa Anhay mogettenna mala, he Asay diggana. 10 Sa'an s'aas'etto mas'aafaa taw immana mala, Aa oochchaad. de'iyaa Asay ha timbbityaa odiyaa laa"u asatuwaan I taana, «Akkaade ma; mas'aafay ne uluwaa hayk'uwaan nashettana. Asay untunttu hayk'uwaan c'amissanawaa; shin ne doonaan eessaadan, I ittu ituwaanna imotaan laamettiidde bonchchanawaa; mal'anawaa» yaageedda. 10 Hewaappe guyye, Ayaw gooppe, sa'aan de'iyaa asaa untunttu taani kiitanchchaa kushiyaa he guutsa s'aas'etto mas'aafaa akkaade maaddi; ta doonaan mas'aafay baggappe guyyiyaan, de'uwaa shemppuwaan S'oossay eessaadan mal"eedda. Shin taani meeddawaappe biittaa k'aalaanne kaatatuwaabaa neeni timbbityaa k'ans's'ennaan haasayanaw bessee» yaageedda.

11 Hewaappe guyye, mak'k'aa malatiyaa likkiyaan s'am"ay taw imetteedda; taana geeddawe hawaa; «Baade S'oossaa Geeshsha Golliyaanne yarshhiyaa sa'aa likka. Hewan goyinniayaawaanttakka payda. 2 Shin Geeshsha Gollew kare bagga agga basha; hewaa likkoppa. Ayaw gooppe, he sa'ay Ayihuda gidenna asaw imetteedda. Ayihuda gidenna Asay geeshsha katamaa oytamanne laa"u agenaw yed'd'ana. 3 Taani gaabiyyaa mayyeedda ta laa"u markkatuwaan kiittaa; untunttu itti sha"anne laa"u s'etanne usuppuun tammu gallassan S'oossaa kiitaa odana» yaageedda. 4 He laa"u markkatuu ha sa'aa Godaa sintsan ek'k'iyaa s'omppiyaa wotsiyyaa laa"u ballatuwaan. 5 Ooninne untuntta k'ohanaw koyyooppe, untunttu doonaappe tamay kesiide untunttu morkkatuwaakkaa d'aissee. K'ay ooninne untuntta k'ohanaw koyyooppe, hewaaddankka hayk'k'ana. 6 Untunttu S'oossaa kiitaa odiyaa

wod'ana. (Abyssos g12) 8 Untunttu Goday mask'k'aliyaa wongan misimaariyan d'ishettiide suletteedda katamaa bollan misimaariyan d'ishettiide suletteedda katamaa wotseeddawaadankka, I s'uureedda k'ofay polettana» wogga ogiyaan untunttu anhay gisanawaa. He yaageedda. 8 Hewaappe guyyiyaan, saluwaappe katamay leemisuwaan Sodoomaa woy Gibbs'e haasayishshin taani siseedda kooshshay laa'entsuwaan geetettiide s'eesettee. 9 K'ay yaraa ubbaappe, zaariide taana, «Akkaade ma; mas'aafay ne uluwaa hayk'uwaan nashettana. Asay untunttu hayk'uwaan c'amissanawaa; shin ne doonaan eessaadan, I ittu ituwaanna imotaan laamettiidde bonchchanawaa; mal'anawaa» yaageedda. 10 Hewaappe guyye, Ayaw gooppe, sa'aan de'iyaa asaa untunttu taani kiitanchchaa kushiyaa he guutsa s'aas'etto mas'aafaa akkaade maaddi; ta doonaan mas'aafay baggappe guyyiyaan, de'uwaa shemppuwaan S'oossay eessaadan mal"eedda. Shin taani meeddawaappe biittaa k'aalaanne kaatatuwaabaa neeni timbbityaa k'ans's'ennaan haasayanaw bessee» yaageedda.

11 Hewaappe guyye, he timbbityaa odiyaa laa"u asatuu saluwaappe, «Haa pude kesite» giyaawo lolk'k'aama kooshshaa siseeddino. Barenttu morkketuu barentta s'eellishshin, untunttu shaariyaan gelide, pude saluwaan beeddino. 12 He saatiyaan biittay loytsi k'aas's'ina katamaappe tammunsa kushii d'ayeedda. K'ay biittaa k'aatsaan laappu sha'a Asay hayk'k'eedda. Atteedda Asay loytsi kokkori yayyiide, saluwaan S'oossaa gitatetsaa sabbeedda. 13 Laa'entso aayyeero giyaawe aad'd'eedda. Shin akeekite; heezzentso aayyeero giyaawe ellekka yaanawaa. 14 Hewaappe guyyiyaan, laappuntsa kiitanchchaykka bare malakataa punneedda. Saluwaan, «Alamiyaa kawutetsay ha'i nu Godaassanne Kiristtoosassa; k'ay med'inappe med'inaa gakkanaw I mooddana» yaagiyaawo lolk'k'aama kooshshay sisetteedda. (aiōn g165) 15 Barenttu oydiyaan utteedda laatamanne oyduu c'imatuu S'oossaa sintsan duge guufanniide, S'oossaw goyinniide hawaadan yaageeddinno; 16 «Ha'i de'iyawoo, kasepekka de'iyawoo, Godaw, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaw, new

wolk'k'aama wolk'k'ay de'iyaa dirawunne, neeni yeedda. S'oossay barew Kaate gidiyaawaadankka, mooddanaw doommeedda diraw, nuuni neena bare wolk'k'aa besseeedda; Aa Kiristtoosi bare galateetto. 18 Ayihuda gidenna Asay hank'k'etteedda; maataa besseeedda. Ayaw gooppe, k'ammanne ne hank'k'uukka yeedda. Hayk'k'eeddawantu gallassi S'oossaa sintsan ek'k'iide, nu ishatuwaapiriddettiya wodii ha"; k'ay neeni ne oosanchchatoo, mootiyaawe, saluwaappe duge oletteedda. 11 nabatoo, geeshshatoo, ne suntsaw yayyiyaawanttoo, Nu ishatuu Dorssaa suutsaaninne, barenttu tumu d'ok'k'atoonne laafatoo untunttu oosuwaadan, markkatetsan dawiyya olettiide s'oneeddino. K'ay immiyaa wodiikka ha". Sa'aa d'ayissiyaawanttakka untunttu barenttu shemppuwaa aatsi immiyaawoo, neeni d'ayissiya wodii ha"» yaageeddinno. 19 K'arettibeykkino. 12 Hewaa diraw, saluunne saluwaap Saluuwan de'iyaa S'oossaa Geeshsha Gollii giddon de'iyawanttu, nashettite. Shin sa'awunne dooyetteedda; Aa Geeshsha Golliyan S'oossaa abbaw aayyeerol Ayaw gooppe, s'alahiyaa kaappuu, K'aalaa c'aak'uwaa Taabootay beettedda. K'ay barew guutsa wodii atteedawaa eriyya diraw, walk'k'antsay wolk'k'aameedda; guntsay sisettedda; wolk'k'aama hank'k'uwaan, duge hinttenttukko guuguntsay guummeedda; biittay k'as's'eedda; wod'd'eedda» yaageedda. 13 K'ay dawii barenawolkk'k'aama shachchaykka shac'c'eedda.

12 Hewaappe guyyyaan, saluwaan wolk'k'aama mallay beettedda. Awaa mayyeedda itti mishiratta, agenaa bolla ek'k'eeddawunna, tammanne laa"u s'oolinttiyaa kalachchaa bare huup'iyaan wotseedawunna hewaan de'aw. 2 He mishiratta shahaara; izo yeluwaa oystsay, un"etsina waassaddu. 3 Hara itti wolk'k'aama mallay saluwaan beettedda. Tammu kac'iyaanna de'iyaa laappu huup'iyaan kalachchaa wotseedda itti wolk'k'aama zo'o dawii de'ee. 4 He dawii bare dufiyaan heezzentso kushe s'oolinttiyaa saluwaappe dafiide, sa'aan oleedda. He dawii yeletti wod'd'osaannakka na'aa maanaw yelana haniyya mishiratti sintsan ek'k'eedda. 5 Mishiratta attuma na'aa, Ayihuda gidenna asaa ubbaa birataa s'am"aan mooddanawaa yelaaddu. Shin na'ay S'oossaakkonne Aa araataakko, pude ellekka aketeedda. 6 Mishiratta itti sha"anne laa"u s'eetanne usuppuun tammu gallassaw miziiddenne ushshiidde wotsanaw S'oossay giigissi wotseedda sa'aa bazzuwaabak'ataaddu. 7 Hewaappe boriyaa suntsay s'aafetti utteedda. 2 Taani be'eenda guyyyaan, saluwaan olay denddeedda. Mikaa'elii bare kiianchchatuwaanna ittippe dawiyya oletteedda; Mikaa'elii bare kiianchchatuwaanna ittippe dawiyya oletteedda; 8 Shin dawii s'oonettina dawiyaasinne bare kawutetsaa oydiyaanne bare wolk'k'aama maataa Aa kiianchchatoo saluwaan sa'ay d'ayeedda. he do'aw immeedda. 3 He do'aa huup'etuwaappe 9 Wolk'k'aama dawii, s'alahiyaa kaappuwaaittuu hayk'k'eeddawaa malaatiyaawaa taani be'aaddi; woy Sees'aanaa giyaawe, beni shooshshay, shin wod'iyaa maytsay pas'eedda. Sa'aa Asay ubbay alamiyyaa ubbaa baletsiyaawe oletteedda; I bare maalalettiide, he du'aa geeduwaakalalleedda. 4 Dawii kiianchchatuwaanna ittippe duge sa'aw oletteedda. bare maataa do'aw immeedda diraw, Asay ubbay 10 Hewaappe guyyyaan, taani saluwaappe hawaadan dawiyyaw goyinneedda. K'ay he asay, «Do'aa malay yaagiyaa kooshshaa sisaa; «S'oossaa atotetsay ha"i oonee? Aanana olettanaw ooni danddayii?» yaagiidde,

he attuma na'aa yeleedda mishiratto yedersuuwaadoommeedda. 14 Mishiratto shooshshay k'ohenna mala, heezzu laytsaanne bagga maadenne ushaadde iza naagettiyyasaa bazzuwaapaa paallaade baana mala, laa"u wolk'k'aama arggantsaa k'efii iziwi imetteedda. 15 Hewaappe guyyyaan, mishiratto di'uu di"iide afana mala, shooshshay shaafaa haatsaa keena haatsaa bare doonaappe mishiratti geeduwaan gusseeda. 16 Shin biittay mishiratto maaddeedda; biittay bare doonaa dooyyiide, dawiyya doonaappe keseedda haatsaa mitti aggeedda. 17 Dawii mishirattidarssi hank'k'ettiide, izi zeretsaa S'oossaa azazuwaanaagiyaa ubbatuwaanne Yesuusi k'ond'c'isseeddatumu ammanettiyaa wantta olanaw,

13 biide abbaa doonaan de'iyaa shafiyaa ek'k'eedda. Hewaappe guyyyaan, itti do'ay abbaappe kesishshin, taani be'aaddi. Aw tammu kac'iinne laappu huup'ii de'ee; Aa tammu kac'iyaabollan tammu kalachchay de'ee. Aa huup'iyanikaammuwaapaa doonaa malatee. Dawii bare wolk'k'aa, oletteedda. 8 Shin dawii s'oonettina dawiyaasinne bare kawutetsaa oydiyaanne bare wolk'k'aama maataa Aa kiianchchatoo saluwaan sa'ay d'ayeedda. he do'aw immeedda. 3 He do'aa huup'etuwaappe 9 Wolk'k'aama dawii, s'alahiyaa kaappuwaaittuu hayk'k'eeddawaa malaatiyaawaa taani be'aaddi; woy Sees'aanaa giyaawe, beni shooshshay, shin wod'iyaa maytsay pas'eedda. Sa'aa Asay ubbay alamiyyaa ubbaa baletsiyaawe oletteedda; I bare maalalettiide, he du'aa geeduwaakalalleedda. 4 Dawii kiianchchatuwaanna ittippe duge sa'aw oletteedda. bare maataa do'aw immeedda diraw, Asay ubbay 10 Hewaappe guyyyaan, taani saluwaappe hawaadan dawiyyaw goyinneedda. K'ay he asay, «Do'aa malay yaagiyaa kooshshaa sisaa; «S'oossaa atotetsay ha"i oonee? Aanana olettanaw ooni danddayii?» yaagiidde,

do'aw goyinneedda. 5 He do'aw pala yewuwaanne suntsaa. Aa payduu usuppuun s'eetanne usuppuun boriyaa haasayiyya doonay imetteedda. Oytamanne tammanne usuppuna.

laa"u agenaw ootsana mala, aw maatay imetteedda. 6 He do'ay S'oosaa, Aa suntsaa, I de'iyaasaanne saluwaan de'iyya ubbatuwaa boriyaa doommeedda. 7 He do'ay S'oosaa asatuwaana olettiide, untuntta s'oonana mala, aw maatay imetteedda. K'ommuwaa ubbaa, yaraa ubbaa, dumma dumma biittaa k'aalaa ubbaanne zariyya ubbaa mooddiyya maatay aw imetteedda. 8 Sa'ay med'ettanaappe kase shuketteedda Dorssaa de'uwa mas'aafan suntsay s'aafetibenna asay, sa'aan de'iyaawe ubbay, he do'aw goyinnana. 9 Sisiyya haytsay de'iyya uray siro. 10 Omoodettana Asay de'oppe, ooninne omoodettanawaa. Mashshaan shukettana Asay de'oppe, ooninne mashshaan shukettanawaa. Geeshshatuwaan danddayaynne, ammanuu hawaan erettanawaa. 11 Hewaappe guyiyaan, hara do'ay sa'aappe kesiyaaawaa taani be'aaddi. Dorssaa kac'iyya malatiyya laa"u kac'ii aw de'ee; shin he do'ay dawiyaaadan haasayeedda. 12 He do'ay koyro do'aa wolk'k'aama maataa ubbaa Aa sintsan ootseedda. Sa'aynne sa'aan de'iyya Asay ubbay Aa wod'iyya maytsay pas'eedda koyro do'aw goyinnana mala, he do'ay godatteedda. 13 He laa'entso do'ay wolk'k'aama malaatatuwaan ootseedda; haray atto tamaa saluwaappe asaa ubbaa sintsaa sa'aa wotsana gakkanaw malaatatuwaan ootseedda. 14 Koyro do'aa sintsan ootsanaw, aw imetteedda malaatatuwaan sa'aan de'iyya asaa ubbaa I baletseedda. Mashshaan maytsattooppenne pas'a de'iyya koyro do'aa bonchchoo misiliyya giigissanaadan, sa'aa asaa ubbwaa laa'entso do'ay odedda. 15 K'ay koyro do'aa misili haasayanaadaaninne barew goyinnenna ubbaa wod'anaadan, laa'entso do'ay bare shemppuwaan koyro do'aa misiliyan shemppuwaan gelissanaw azazetteedda. 16 Asay ubbay woggaynne k'eray, mank'k'uunne durii, womaannuunne ayili bare ushechcha kushiyan woy bare deemuwaan mallaa wotsanaadan, he laa'entso do'ay godatteedda. 17 He do'aa suntsay woy Aa suntsaa payduu de'iyya mallay baynna Asay ooninne zal'anawunne shamanaw danddayenna. 18 Aad'd'eedda eratetsay hawaan de'ee. Eray de'iyya ooninne he do'aa payduuwaan biletcaa ero; ayaw gooppe, he payduu itti asaa

14 Hewaappe guyiyaan, taani be'aaddi. Be'ite, Dorssay S'yoone Deriyya bolla ek'keedda. Aa suntsayenne Aa Aabbu suntsay deemuwaan s'aafetteedda, itti s'eetanne oytamanne oyduu sha'a asatuu aanana ittippe de'iino. 2 Saluwaappe kuntso haatsaa guntsaanne dadaa guntsaa malatiyya wolk'k'aama kooshshaa taani sisaa. K'ay taani siseedda kooshshay diitsaa diis's'iyaawanttu barenttu diitsaa diis's'ina sisetiyya kooshshaa malatee. 3 Itti s'eetanne oytamanne oyduu sha'a asatuu kawutetsaa oydiyya sintsan, oyduu pas'a de'iyya med'etatuwaan sintaaninne c'imatuwaan sintsan ek'keedding. Sa'aappe wozetteedda untunttuppe attin, haray ooninne tamaaranaw danddayenna ooratsa mazimuriyya yes's'eedding. 4 Hawantu geeshshaa asatuwaan gidiyya diraw, mac'c'awantunna gakettiide barena tunissibeykkino. Dorssay biyaasaa ubbaa untunttu kaallii. Untunttu S'oossawunne Dorssaw bayira gidanaw, sa'aa asaa giddoppe wozetteedawanntta. 5 Untunttu ubbaakka worddoti erikkino; untunttun bayizzuu baawa. 6 Sa'aan de'iyya asaa ubbwaa, zariyya ubbwaa, k'ommuwaa ubbwaa, dumma dumma biittaa k'aalaa ubbawunne yaraa ubbwaa med'inaa wonggalaa mishiraachchuwaa awaayanaw, bolla saluwaan paalliyaa hara kiitanchchaa taani be'aaddi. (aiōnios g166) 7 He kiitanchchay bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «S'oossaw yayite; Aa bonchchite. Ayaw gooppe, sa'aa asaa I pirddiyaa saatii gakkeedda. Saluwaan, sa'aa, abbaanne haatsaa pultuwaan med'd'eedda S'oossaw goyinnite» yaageedda. 8 Hara laa'entso kiitanchchay, «Wolk'k'aama Baabloonaa kunddaaddu; iza kunddeedda gaasuumnekka asaa zariyya ubbaa iita oosuwaan oosissiyya diraassa» yaagiidde, koyro kiitanchchaa kaalleedda. 9 Heezzentso kiitanchchay bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, hawaadan yaagiidde, koyro laa"u kiitanchchatuwaan kaalleedda; «Do'awunne Aa misilew goyinniyya ooninne k'ay Aa mallaa bare deemuwaan woy bare kushiyan wotsiyya ooninne de'oppe, 10 S'oossaw bare wolk'k'aama hank'k'uwaan burc'c'ukkuwaan kuntseedda hank'k'uwaan woyniyya eessaa I ushana. Hewaa ootseedda ubbay geeshshaa kiitanchchatuwaan sintaaninne Dorssaa sintsan, tamaaninne ees's'iyya

diiniyan pas'a kaa'ettana. 11 Unttuntta pas'a kaa'iyaa K'ay do'aa, Aa misiliyaanne Aa suntsaa payduwaa tamaa c'uway med'i inaw c'uwattana. Do'awunne s'ooneeddaawantta be'aaddi. S'oossay unttunttoo he do'aa misilew goyinniyyaa oosinne k'ay he do'aa immeedda diitsatuwaa oyk'k'iide, burc'c'ukkuwaan suntsaa malaataanna de'iyaa oosinne k'ammanne malatiyaabbaa matan unttunttu ek'k'eeddino. gallassi shemppuu baawa» yaageedda. (aiōn g165) 12 3 Unttunttu, S'oossaa oosanchchaa Muse S'oossaw azazettiyaanne Yesusaw ammanettiya mazimuriyaanne Dorssaa mazimuriya hawaadan geeshshatuu danddayiyyaa danddayay hawaana. yes's'eeddino. «Godaw, Ubbaappe Wolk'k'aama 13 Heweappe guyyiyan saluwaappe, «Hawai S'oossaw, ne kiitay gitanne maalissiyaawaa. s'aafa; hawaappe sintsaw Godan hayk'k'iyaawantu Asaa zariyaa ubbaa Kaatew, ne ogii s'illuwaanne anjijetteeddawantta» yaagiyyaa kooshshaa taani sisaa. tumuwaan. 4 Godaw, new yayyenawenne ne Ayyaanay, «Tuma; unttunttu barenttu daaburaappe suntsaa bonchchennawe oonee? Ayaw gooppe, shemppana; ayaw gooppe, unttunttu lo'o kiittaw, geeshshay ne s'alala. Asaa zariyaa ubbay yiide, S'oossay lo"uwaan zaarana» yaagee. 14 K'aykka ne sintsan goyinnana; ayaw gooppe, ne s'illo taani be'aaddi. Be'ite, bootsa shaarii de'ee. Shaariyaa kiitay ubbaw k'onc'c'eenda» yaagiide yes's'iino. bollan Asaa Na'aa malatiyaawe utteedda; Aa 5 Heweappe guyyiyan, taani saluwaan de'iyaa huup'iyaan work'k'aa kalachchay, k'ay Aa kushiyen Geeshsha Gollii dooyettowaa hewekka markkatetsaa k'ara baac'ay de'ee. 15 Hara kiitanchchay Geeshsha dunkkaaniyya be'aaddi. 6 Laappu boshanna Golliyaappe kesiide, shaariyaa bollan utteeddawoo de'iyaa laappu kiitanchchatuu Geeshsha Golliyaappe bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «K'oychchaa saatiikeseeddino. Unttunttu p'ooliide boos's'iaya laynuwaan gakkeedda diraw, ne baac'aa yeddaade katsaa mayuwaan mayyeeddino; barenttu tiraan work'k'aa k'oyc'a; ayaw gooppe, sa'aa katsay meleedda» danc'c'uwaan yuushshi aatsiide k'achcheeddino. 7 yaageedda. 16 Shaariyaa bollan utteeddawe, bare De'uwaan de'iyaa oyduu med'etatuwaappe ittuu, baac'aa sa'aa yeddiide, sa'aa katsaa c'akkeedda. baac'ay de'ee. 18 Tamaw kaappo gideedda hara bonchchuwaappenne Aa wolk'k'aappe yeedda 17 K'aykka saluwaan de'iyaa Geeshsha Golliyaappe kiitanchchay yarshhiyya saappe kesiide, kuussa c'uway Geeshsha Golliya kumeedda. Laappu hara kiitanchchay kesseedula; awukka kuussa baac'ay de'ee. 18 Tamaw kaappo gideedda hara bonchchuwaappenne Aa wolk'k'aappe yeedda baac'ay de'iyaa kiitanchchaw bare k'aalaa d'ok'k'u kiitanchchatuu aheedda laappu boshatuu polettana ootsiide, «Woyniyaa ayfii teereedda diraw, ne gakkanaw, Geeshsha Golliya ooninne gelanaw kuussa baac'aa yeddaade, sa'aa de'iyaa woyniyaa danndayibeenna.

turaappe honddodda ayfiyaa k'ans's'al» yaageedda.

19 He kiitanchchay bare baac'aa sa'aa yeddiide, sa'aa de'iyaa woyniyaaappe honddodda ayfiyaa k'ans's'eenda; S'oossaa wolk'k'aama hank'k'uwaah he woyniyaa gumi"iyaa ollaan yeggeedda. 20 Katamaappe gas'aan de'iyaa woyniyaa ayfiyaa gumi"iyaa ollaan woyniyaa ayfii gumi"ettee. Suutsay kesiide, he woyniyaa gumi"iyaa ollaappe heezzu s'eetu killo miltiriyaa keenaa haakkiiide, paraw puuluwaa gakkiyawawaa keenaa d'ok'k'u giide eelleedda.

15 Taani saluwaan hara wolk'k'aamanne maalissiya mallaa be'aaddi. S'oossaa hank'k'uunttunttu bollan polettiyya diraw, wurssetsa laappu boshanna de'iyaa laappu kiitanchchatuu de'iino. 2 K'aykka taani burc'c'ukkuwaan abbaa malatiyaawawaa tamaanna walaketteeddawaa be'aaddi.

K'ay do'aa, Aa misiliyaanne Aa suntsaa payduwaa s'ooneeddaawantta be'aaddi. S'oossay unttunttoo immeedda diitsatuwaa oyk'k'iide, burc'c'ukkuwaan suntsaa malaataanna de'iyaa oosinne k'ammanne malatiyaabbaa matan unttunttu ek'k'eeddino. gallassi shemppuu baawa» yaageedda. (aiōn g165) 12 3 Unttunttu, S'oossaa oosanchchaa Muse S'oossaw azazettiyaanne Yesusaw ammanettiya mazimuriya hawaadan geeshshatuu danddayiyyaa danddayay hawaana. yes's'eeddino. «Godaw, Ubbaappe Wolk'k'aama 13 Heweappe guyyiyan saluwaappe, «Hawai S'oossaw, ne kiitay gitanne maalissiyaawaa. s'aafa; hawaappe sintsaw Godan hayk'k'iyaawantu Asaa zariyaa ubbaa Kaatew, ne ogii s'illuwaanne anjijetteeddawantta» yaagiyyaa kooshshaa taani sisaa. tumuwaan. 4 Godaw, new yayyenawenne ne Ayyaanay, «Tuma; unttunttu barenttu daaburaappe suntsaa bonchchennawe oonee? Ayaw gooppe, shemppana; ayaw gooppe, unttunttu lo'o kiittaw, geeshshay ne s'alala. Asaa zariyaa ubbay yiide, S'oossay lo"uwaan zaarana» yaagee. 14 K'aykka ne sintsan goyinnana; ayaw gooppe, ne s'illo taani be'aaddi. Be'ite, bootsa shaarii de'ee. Shaariyaa kiitay ubbaw k'onc'c'eenda» yaagiide yes's'iino. bollan Asaa Na'aa malatiyaawe utteedda; Aa 5 Heweappe guyyiyan, taani saluwaan de'iyaa huup'iyaan work'k'aa kalachchay, k'ay Aa kushiyen Geeshsha Gollii dooyettowaa hewekka markkatetsaa k'ara baac'ay de'ee. 15 Hara kiitanchchay Geeshsha dunkkaaniyya be'aaddi. 6 Laappu boshanna Golliyaappe kesiide, shaariyaa bollan utteeddawoo de'iyaa laappu kiitanchchatuu Geeshsha Golliyaappe bare k'aalaa d'ok'k'u ootsiide, «K'oychchaa saatiikeseeddino. Unttunttu p'ooliide boos's'iaya laynuwaan gakkeedda diraw, ne baac'aa yeddaade katsaa mayuwaan mayyeeddino; barenttu tiraan work'k'aa k'oyc'a; ayaw gooppe, sa'aa katsay meleedda» danc'c'uwaan yuushshi aatsiide k'achcheeddino. 7 yaageedda. 16 Shaariyaa bollan utteeddawe, bare De'uwaan de'iyaa oyduu med'etatuwaappe ittuu, baac'aa sa'aa yeddiide, sa'aa katsaa c'akkeedda. baac'ay de'ee. 18 Tamaw kaappo gideedda hara bonchchuwaappenne Aa wolk'k'aappe yeedda 17 K'aykka saluwaan de'iyaa Geeshsha Golliyaappe kiitanchchay yarshhiyya saappe kesiide, kuussa c'uway Geeshsha Golliya kumeedda. Laappu hara kiitanchchay kesseedula; awukka kuussa baac'ay de'ee. 18 Tamaw kaappo gideedda hara bonchchuwaappenne Aa wolk'k'aappe yeedda baac'ay de'iyaa kiitanchchaw bare k'aalaa d'ok'k'u kiitanchchatuu aheedda laappu boshatuu polettana ootsiide, «Woyniyaa ayfii teereedda diraw, ne gakkanaw, Geeshsha Golliya ooninne gelanaw kuussa baac'aa yeddaade, sa'aa de'iyaa woyniyaa danndayibeenna.

turaappe honddodda ayfiyaa k'ans's'al» yaageedda.

19 He kiitanchchay bare baac'aa sa'aa yeddiide, sa'aa de'iyaa woyniyaaappe honddodda ayfiyaa k'ans's'eenda; S'oossaa wolk'k'aama hank'k'uwaah he woyniyaa gumi"iyaa ollaan yeggeedda. 20 Katamaappe gas'aan de'iyaa woyniyaa ayfiyaa gumi"iyaa ollaan woyniyaa ayfii gumi"ettee. Suutsay kesiide, he woyniyaa gumi"iyaa ollaappe heezzu s'eetu killo miltiriyaa keenaa haakkiiide, paraw puuluwaa gakkiyawawaa keenaa d'ok'k'u giide eelleedda.

16 Heweappe guyyiyan, laappu kiitanchchatoo, «Biide S'oossaa hank'k'uwaan laappu keriyaappe sa'aan gussite» yaagiide, Geeshsha Golliyaappe haasayiyya wolk'k'aama kooshshaa taani sisaa. 2 Koyro kiitanchchay biide, bare keriyaan de'iyawaa sa'aan gussina, do'aa mallay de'iyawantu bollanne he do'aa misilew goyinniyyaawantu bolla loytsi sakkiyaa maytsaa keseedda. 3 Laa'entso kiitanchchay bare keriyaan de'iyawaa abbaan gussina abbaa haatsay hayk'k'eenda asaa suutsaa malateedda. K'ay abbaan de'iyaa med'etaa ubbaykka hayk'k'i aggeedda. 4 Hezzento kiitanchchay bare keriyaan de'iyawaa shaafatuwaanin pulattuwaan gussina unttunttu suutsaa gideeddino. 5 Haatsaw aawotiyaa kiitanchchay hawaadan yaagiyyawawaa, taani sisaa; «Kasekka ha"ikka

de'iyyaa Godaw, Geeshshaw, ha pirdaa pirddeedda med'ettoodeppukka biittay hewaa mala k'aatsaa diraw, neeni s'illuwaa. 6 Untunttu geeshshatuwa k'aas's'i erenna; hewe ubbaappe aad'd'eenda suutsanne, nabatuwa suutsaa gusseedda diraw, k'aatsaa. 19 Wolk'k'aama katamay heezzu kesiide neeni untuntta ushshanaw, suutsaa untunttoo za"eenda. Biittaa ubbaan de'iyyaa katamatuu immaadda. Untunttu barenttoo, bessiyaawaa d'ayeeddino. S'oossay wolk'k'aama Baabloonno akkeeddinga yaageedda. 7 Yarshshuwaa yarshshiyaa k'oppiide, bare iita hank'k'uwa woyniyaa eessaa saappe, «Godaw, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaw, kumeedda burc'c'ukkuwaappe woyniyaa eessaa ne pirdday tumuwaanne s'illuwaa!» yaagiya Baabloonno ushsheeda. 20 Abbaan dooddetteedda kooshshaa taani sisaa. 8 Oyddentso kiitanchchay biittay ubbay d'ayeenda; derikka beettibeenna. 21 bare keriyaan de'iyaawaa awayfiyaa bollan Asaa bolla oytamu kilo keenaa dees'iyyaa wolk'k'aama guussina bare tamaa seelaan asaa guuddanaw, shachchay saluwaappe wod'd'eenda. Asay he awayfew maatay imetteedda. 9 Asay wolk'k'aama shachchaa boshaa diraw, S'oossaa boreedda; ayaw seelaan guudettiide ha boshatuwa bollan maatay gooppe, boshay daro wolk'k'aama.

de'iyyaa S'oossaa suntsaa boreedda. Shin bare nagaraappe simmibeennanne S'oossaa gitatetsaakka bonchchibeenna. 10 Ichcheshtso kiitanchchay bare keriyaan de'iyaawaa do'aa kawutetsaa oydiyaa bolla guussina, he do'aa kawutetsay d'umeedda. Asay bare seelaa diraw, bare ins's'arssaa sa"eenda. 11 K'ay Asay bare seelaa dirawunne bare maytsaa diraw saluwaa S'oossaa shek'k'eenda. Shin bare ootseeedda nagaraappe simmibeenna. 12 Usuppuntsa kiitanchchay bare keriyaan de'iyaawaa wogga Efiraas'iisa geetettiya shaafaan guussina away doliyaa baggappe yaana kaataatoo ogii giiganaadan, haatsay meleedda. 13 Hewaappe guyyyiaan, taani sheed'd'iyya malatiyaa heezzu tuna ayyaanatuu dawiyaa doonaappe, du'aa doonaappenne wordduwaa timbbityaa odiyaawaa doonaappe kesishshin be'aaddi. 14 Untunttu mallatuwa ootsiyyaa s'alahatuwa ayyaanatuwa. He heezzu iita ayyaanatuu Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaa wolk'k'aama gallasan, sa'aa kaatatuwa ubbaa olaw shiishshanaw baana. 15 «Be'a, taani kayisuwaadan yaana. Asaa sintsan kallo hamettiide yeellatenna mala, gem"ishennaan bare mayuwa mayyiide naagiyaa uray anijetteeddawa!» yaageedda. 16 He iita ayyaanatuu kaatetuwa Ibraayiss'e k'aalaan Arimaagedoona geetettiya sa'aa shiishsheeddinga. 17 Laappuntsa kiitanchchay bare keriyaan de'iyaawaa c'arkkuwaan guussina, Geeshsha Golliyan de'iyyaa araataappe, «Poletteedda» yaagiya wolk'k'aama kooshshay yeenda. 18 Hewaappe guyyyiaan, walk'k'antsay wolk'k'aameedda; gunsay sisettedda; guuguntsaykka guummeedda. K'ay biittay pala k'aatsaa k'aas's'eenda. Asay sa'aan

17 Hewaappe guyyyiaan, laappu keretu de'iyyaa laappu kiitanchchatuwaappe ituu taakko yiide, taana hawaadan yaageedda; «Haaya; daro shaafatuwa gas'aan de'iyyaa woshummiyaa, wolk'k'aama katamata, waana murettanentto, taani neena bessana. 2 Sa'aan de'iyyaa kaatatuu izinna woshummeeddino; sa'aan de'iyyaa asaykka izi woyniyaa eessaa ushi matsottiide izinna woshummeedda» yaageedda. 3 He kiitanchchay taana Ayyaan bazzuwaa afeedda. Hewan taani itti mishiratto boriyya suntsay bollaa ubbaan s'aafetti utteedda zo'o do'aa toggeedawunno be'aaddi; he do'aw laappu huup'iyaan tammu kac'ii de'ee. 4 He mishiratta teeraa ochchaa malatiyaa mayuwaanne zo'o mayuwa mayyaaddu, iza k'ay work'k'aan, bonchcho shuchchaaninne ink'k'uwa geetettiya al'o shuchchaan alleek'k'aaddu. Iza woshummiyaa tunabaynne sheneyiyaabay kumeedda work'k'aa burc'c'ukkuwa bare kushiyen oyk'k'aaddu. 5 Izi deemuwaan S'uura yewuwaan biletsets de'iyyaa suntsay, «Wolk'k'aama Baabloonno; Sa'aan De'iyyaa Woshummiyaa wanttoonne Sa'aan De'iyyaa Sheneyiyaabaw Aatto» yaagiyaawe s'aafetti utteedda. 6 K'ay he mishiratta geeshshatuwa suutsanne Yesuusaw markkattishshin wod'eeddawantu suutsaa ushaade matsotteedawunno taani be'aade malaleettaaddi. 7 Kiitanchchay taana, «Neeni ayaw hawaadan maalaettaaddii? Taani new mishiratti S'uura yewuwaanne iza tookkeedda laappu huup'iyaan tammu kac'ii de'iyya du'aa S'uura yewuwa odana. 8 Neeni be'eenda do'ay kase de'ee; shin ha'i baawa. He do'ay c'iimmo ollaappe elle kesiide, bashshaw baanawaa. Alamii

med'ettoodeppe doommiide, de'uwaas mas'aafan 3 Ayaw gooppe, asaa zariyaa ubbaa, bare matsoyiyaas untuntu suntsay s'aafettibeenna sa'aan de'iyya Asay woyniyya eessaa ushshina, izinna woshummeeddino. do'aa be'iide malalettana. Ayaw gooppe, I kase K'aykka sa'a kaatatuu, izinna woshummeeddino. de'ee; ha'i baawa; shin sintsappe yaanawaa. (Abyssos g12) 9 «Hawe aad'd'eenda eratetsaanne akeeka zal"anchchatuu duretteeddino» yaageedda. 4 koyyee. Laappu huup'ii mishiratta uttiyaa laappu Hewaappe guyyiyaan, taani saluwaappe, hawaadan deretuwa; hewanttu k'ay laappu kaatatuwa. 10 yaagiyya hara kooshshaa sisaa; «Ta asaw, Unttuntuppe ichcheshu kaatatuu kunddeeddino. Ittuu iippe kesite! Izi nagaraa izinna kos's'oppite! ha'i gakkanaassikka mooddee; yekko kaatii yibeenna. Izi muraa gishettoppite. 5 Ayaw gooppe, izi I yiide, guutsa wodiyaa takkanaw bessee. 11 Kase nagaray, saluwaan gakkanaw dooretti utteedda. de'eenda do'ay, ha'i baynnawe, I bare huup'ew S'oossay izi iita bayizzuwa, hassayeedda. 6 hospuntsa du'aa. I laappu do'atuwaappe ittuwa; I Iza immeeddawaa keenaa zaariide, iziw immite. d'ayanaw bee. 12 «Neeni be'eenda tammu kac'etuu Iza ootseeddawoo, laa'u kushiyaa iziw k'ans's'ite. mooddanaw doommibeenna tammu kaatetuwa. Shin Iza hinttenttoo giigisseeda ushshaappe, laa'u untuntu do'aana ittippe itti saatew kaatetuwaan kushiyaa ushshaa, izi burc'c'ukkuuwa kuntsite. 7 Iza mooddanaw untuntu maatay imettana. 13 bonchchetteeddawaanne, ishaleeddawaa keenaa, Unttunttoo ubbaw itti k'ofay de'ee; untuntu barenttu izo tuggayitenne kayyoyite. Iza bare wozanaan, wolk'k'aanne barenttu maataa do'aw immana. 14 «Taani kaatattiidan uttay; taani asinay baynna Unttuntu Dorssaanna olettana; shin dorssayne mac'c'awuno gidlikke; k'ay ubbaakka kayyottikke dorssaanna de'iyaawantu, I s'eegeeddawantunne yaagaw. 8 Hewaa diraw, izi boshhaa ubbay, harggii, dooreeddawantu, Aa kaalliyaa ammanetteedawantu, kayyuunne koshay, izi itti gallassi oyk'k'ana. K'ay iza he kaatetuwa s'oona; ayaw gooppe, I godatuwa taman guudettana; ayaw gooppe, izi bolla pirddiya Godaanne kaatetuwa Kaatiyaa» yaageedda. 15 Godaa S'oossay, Wolk'k'aama» yaageedda. 9 Sa'aa Kiitanchchay k'aykka taana hawaadan yaageedda; kaatatuu, izina woshummiidde ishaleeddawantu he «C'aaratta utteedda he neeni be'eenda haatsay katamata guudettina, kesiyyaa c'uwaa be'eenda wode, yaratuuwa, c'ora asaa, asaa zaratuwaanne dumma katamatiw untuntu waassananne yeekkana. 10 dumma biitta k'aalaa. 16 K'ay neeni be'eenda tammu Unttuntu he katamati ugaw yayyeedda diraw, haakki kac'iinne do'ay woshummewunno is's'anawanta. ek'k'iide, «Ha wolk'k'aama katamatee! Wolk'k'aama Unttuntu iziw de'iyya ubbabaa akki diggana. K'ay katamatee! Baabloonie, new aayyeero! Neeni ay izo kallo ashshananne izi ashwuwa mi diggana; mala tuggattaniishsha. Neeni itti saatiyaa giddon ne yaatiide untuntu izo taman guuddana. 17 Ayaw pirdaa akkaada» yaagana. 11 Unttuntu markkabyiaa gooppe, S'oosaa k'aalay tumattana gakkanaw, c'aanaa hawaappe sintsanaw shammiyabay untuntu k'ofay ittuwa gidanaadan, untuntu barenttu baynna diraw, sa'aan de'iyya zal"anchchatuu he mooddiyya wolk'k'a do'aw immanaadaaninne katamatiw waassananne kayyottana. 12 Unttuntu S'oossay k'oppeeddawaa untuntu ootsanaadan, work'k'aa, biraa, bonchcho shuchchaa, ink'k'uwaa untuntu wozanaan S'oossay amuwaa wotseedda. 18 «He neeni be'eenda mishiratta sa'aa kaatetuwa malatiyya mayuwaa, suufiyya mala mayuwaa, mooddiyya wolk'k'aama katamato» yaageedda.

18 Hewaappe guyyiyaan, wolk'k'aama maatay de'iyya hara kiitanchchay saluwaappe wod'd'ishin, taani be'aaddi. He kiitanchchaa bonchchuu sa'aa poo'isseedda. 2 He kiitanchchay bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Iza kunddaaddu! Wolk'k'aama Baabloonaa kunddaaddu! Baabloonaa s'alahatuu ak'yaasaa gidaaddu; iita ayyaanatuu ubbatuunne, is'ettiyya iita kafatuu ubbatuu iini de'iino.

atto asaa shemppuunne shammiyaabaykka baawa. wolk'k'aamatuwaa. Ne bitiyaawan asaa zariyaa ubbaya. 14 Zal"anchchatuu mishiratti, «Neeni amotteedda, c'imettedda. 24 Nabatuwaa suutsay, geeshshatuwa lo"obay ubbay neeppe hali diggeedda. Ne suutsaynne, sa'aan hayk'eedda ubbatuwaa suutsay, de'uunne, alleek'k'ettiyaabay ubbay d'ayidiggeedda. izin beetteedda diraw, Baabloon, mureettaaddu» Neeni laa'entso untuntta ubbaakka demmakka» yaageedda.

yaageeddino. 15 He katamatin zal"iide duretteedda zal"anchchatuu izi ugaw yayyiide, iippe haakkiide ek'k'ana. Unttunttu yeeKKananne kayyottana. 16 K'ay, «Suufiyaa geetettiya, kiryaan dadetteedda mayuwa, teera ochchaa malatiya, mayuwaanne zo'o mayuwa mayyaade, work'k'aa alleek'k'uwaan, bonchcho shuchchaaninne, ink'k'uwa geetettiya al"o shuchchaan alleek'k'eedda, he wolk'k'aama katamati aayyeerol. 17 Hawaa keena wolk'k'aama mas'uubbay, itti saatiyaa giddon, dippi gi d'ayi aggeedda» yaageeddino. Markkabiya laaggiyaa ubbatuu, markkabiyaan biyaa ubbatuu, markkabiyaan ootsiyaa ubbatuunne abbaan ootsi go"ettiya ubbatuu haakki ek'k'eeddino. 18 He katamata guudettina kesiyaa c'uwa be'eenda wode barenttu kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «Ha wolk'k'aama katamato malatiya, katamay ubbaakka baawa» yaageeddino. 19 Unttunttu barenttu huup'iyaan baana k'oliide, waasseeddinonne kayyotteeddino; «Abbaan markkabatuu de'iyaa ubbaa, bare mak'uwaan dureyeedda, wolk'k'aama katamati aayyeero! K'ay iziw de'iyabay ubbay itti saatiyaa giddon d'ayi aggeeda. 20 He katamata d'ayeedda diraw, saloo, nashetta! Geeshshatoo, Yesuusi kiitteeddawanttoo, nabatoo, nashettite! Ayaw gooppe, iza hinttentta ootseeddawaa diraw, S'oossay izo pirddeedda» yaageedda. 21 Hewaappe guyyyaan, wolk'k'aama kiitanchchay, wos'aa malatiya wolk'k'aama shuchchaa, dentsi abbaan oliide hawaadan yaageedda; «Wolk'k'aama katamata, Baabloon, sugina hawaadan kunddana; iza hachcheppe sintsaw, ubbaakka beettukku. 22 Diitsaa diis's'iyaawantunne, mazimuriya yes's'iyaawanttu, suusulliyaanne malakataa punniyaawanttu, kooshshay hawaappe hini baggan, ne giddon ubbakka sisettenna. Kushiyaa hiillaa eriyaa ooninne, laa'entso ubbakka de'enna. Wos'aa kooshshaykka hawaappe sintsaw ne giddon sisettenna. 23 S'omppiyyaa poo'ukka laa'entsuwa ne giddon poo'enna. Akkiyaawaa kooshshaynne gelewunni kooshshay, sintsaw ne giddon sisettenna. Ne zal"anchchatuu sa'aa ubbaan, eretteedda

19 Hewaappe guyyyaan, saluwaan c'ora asaa kooshshaaan kooshummiyaa wolk'k'aama kooshshay hawaadan yaagiyaawaa taani sisaa; «S'oossa galatay gakko. Atotetsay, bonchchuunne wolk'k'ay, nu S'oossaassa. 2 Aa pirdday tumuwaanne s'illuwa. C'aarataade sa'aa tunisseeda, wolk'k'aama c'aaratto S'oossay pirddeedda; S'oossaas oosanchchatuwa iza wod'eenda diraw, S'oossay izo mureedda» yaageedda. 3 Asay laa'entsuwa bare kooshshaa d'ok'k'u ootsiide, «S'oossa galatay gakko. He katamata med'i med'inaw c'uwtattana» yaageeddino. (aiōn g165) 4 Laatamanne oyddu c'imatuunne shemppuwaanna de'iyaa oyddu med'etatu kawutetsaa oydiyaan utteedda S'oossaw guufanniide, «Amen'i. S'oossa galatay gakko» yaagiide goyinneeddino. 5 Hewaappe guyyyaan, «S'oossa ayilatu ubbay, S'oossaw yayyiiaa guutsay, daruu ubbay nu S'oossa galatite» yaagiya kooshshay kawutetsaa oydiyaappe keseedda. 6 Hewaappe guyyyaan, c'ora asaadan kooshummiyaa, wolk'k'aama shaafaadan guummiyaa, wolk'k'aama guuguntsaadan guugummiyaa kooshshaa taani sisaa. He kooshshay, «S'oossa galatay gakko. Ayaw gooppe, nu Goday, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay kawuteedda. 7 Dorssaa bullachchaa gallassay gakkeeda dirawunne, gelewunnakka bullachchaw barena giisiseedda diraw, nuuni pashikkoyttenne nashettoytte; k'ay Dorssaa bonchchoytte. 8 Gelewunni mayyanaw, suufiyaa geetettiya kiriyaan dadetteedda, p'ooliyya bootsa mayuu imetteedda. Suufiyaa geetettiya kiriyaan dadetteedda mayuu, geeshshatuwa s'iloo oosuwa» yaagiyaawaa, taani sisaa. 9 Hewaappe guyyyaan, kiitanchchay taana, «Dorssaa bullachchaw s'eesetteeddawantu anjjetteddawantu» yaagaade s'aafa» yaageedda. He kiitanchchay K'aykka taana, «Hawe S'oossaas tumu k'aala» yaageedda. 10 Hewaappe guyyyaan aw goyinnanaw Aa gediyaan kunddaad. Shin I taana, «Hewaa ootsoppa. Taani ne malanne Yesuusi untunttoo k'onc'sisseeda tumatetsaa oyk'k'eedda ne ishatuwaa ubbaa mala ayiliya. S'oossaw goyinna.

Ayaw gooppe, Yesuusi k'ond'c'isseedda tumatetsay timbbitiyaa odiyaawoo dentsetsyaawaa yaageedda.

11 Yaatina, saluu dooyetteeddaa taani be'aaddi. Hewan bootsa paray de'ee; he paraa toggeeddawe ammanettiyaawaanne tumanchchaa giide s'eesettee. Toggeeddawe s'illotetsaan pirddeenre bare olaakka olettee. 12 Aa ayfii tamaa lac'uwa malatee; k'ay I bare huup'iyaan daro kalachchaa wotseeedda. Aa bolla s'aafetti utteedda suntsay de'ee; shin he suntsay ayenttonne aappe attin, ooninne erenna. 13 I mayyedda mayuu suutsan naak'k'i kesseeddawaa. Aa suntsaykka S'oossaa K'aalaa. 14 Saluwaa bessee. (Abyssos g12) 15 Yesuusi k'ond'c'isseedda tumuwaanne S'oossaa Asaa zeretsaa I d'ayissiyyaa kuussa mashshay K'aalaa awaayeedda diraw, barenttu k'ood'iyyaa Aa doonaappe kesee. Birataa s'am"aan asaa I k'ans's'etteedda asaa shemppuwaakka taani be'aaddi. mooddana. Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay bare Unttunttu do'aw woy do'aa misilew goyinnibeykkino. hank'k'uwa woyniyaa eessay gumi"ettiyasan, Unttunttu do'aa mallaa barenttu deemuwaan gumi"iide bessana. 16 Aa mayuwaallan bollanne Aa woy barenttu kushiyan wotsibeeykkino. Unttunttu wodiriyaa bolla, «Kaatatuwaan Kaatiyaanne godatuwaan hayk'uwaappe denddiide, Kiristtoosanna ittippe Godaa» yaagiyyaa suntsay s'aafetti utteedda. 17 kaatetuwaadan sha"a laytsaw mooddeeddino. 5 Hewaappe guyyyiaan, taani itti kiitanchchay awaan Hayk'k'eeddawantuppe c'oratuu sha"a laytsay ek'k'eeddawaa be'aaddi. He kiitanchchay saluaan wurana gakkaw, hayk'uwaappe denddibeykkino. d'ok'k'iide paalliyyaa kafuwaa ubbatoo bare kooshshaa Hewe koyro dendduwaan d'ok'k'u ootsiide, «Haa yiite. S'oossaa kawoo denddeeddawantu anijetteeddawanttanne S'oossaa ittisaa shiik'ite. 18 Yiide kaatatuwaan ashuwaa, asatuwaan. Unttunttu bolla laal'entso hayk'oo wolk'k'ay shaalak'atuwaan ashuwaakka wotaadaratuwaan baawa. Unttunttu S'oossawunne Kiristtoosaw ashuwaa miite; paratuwaan ashuwaakka paratuwaan k'eesatuwaan gidana; unttunttu aaanana ittippe sha"a toggeeddawantu ashuwaakka miite; k'ay asaa laytsaw mooddana. 7 Sha"a laytsay wureeddawaappe ubbaa ashuwaa ayiliyawaanne womaannuwa, guyyyiaan, Sees'aanay k'ashuwaappe bilettaa. d'ok'k'aawaanne hokaawaa miite» yaageedda. 19 8 I Sa'an ubba saan de'iyyaa asaa zeretsaa Paraa toggeeddawaannan Aa wotaadaratuwaan baletsanaw kessana; hewe Googanne Maagooga olettanaw, do'aynne sa'aa kaatatuu k'ay unttunttu geetettiyaawaa. Sees'aanay abbaa shafiyaa keena wotaadaratuu itti sa'aa shiik'i utteeddawantu taani zeretsaa olaw shiishshana. 9 He zarattu biitta be'aaddi. 20 He do'ay Aa sintsaan malaataa ootseeedda worddo nabiyaanna ittippe oyk'etteedda. Do'aa mallay de'yaawanttan he ootsiyyaa malaataatuwaana. Do'aynne wordduwaa timbbitiyaa odiyaawee laa"atuukka diiniyan ees's'iyyaa tamaa abbaan pas'a yegetteeddin. (Limnē Pyr g3041 g4442)

21 Unttunttu wotaadaratuu paraa toggeeddaawaa doonaappe kesiyyaa mashshaan hayk'k'eeddino. Kafatuu ubbatuu unttunttu ashuwaappe barenttoo

20 C'iimmo ollaa k'ulppiyaanne wolk'k'aama santsalataa bare kushiyan oyk'k'eeddita itti kiitanchchay saluwaappe yiyaawaa taani be'aaddi. (Abyssos g12) 2 Kiitanchchay dawiyaa, he beni shooshshaa, s'alahiyaa kaappuwa woy Sees'aanay giyaawaa oyk'k'eeddita; yaatiide sha"a laytsaw k'achcheedda. 3 Kiitanchchay c'iimmo ollaan Aa yeggiide, sha"a laytsay wuranaw, asaa zeretsaa laa'entsuwaan balettena mala, he c'iimmo ollaan k'ulppi gorddiide attameedda. Hewaappe guyyyiaan, dawii amareeda wodiyaa bilettaawaa. 4 Hewaappe guyyyiaan, wotaadaratuu bootsa geeshsha suufiyaa geetettiyaan taani araataatuwaan unttunttu utteeddawantta kiriyaa dadetteedda mayuwaallan mayyiide, bootsa be'aaddi; unttunttu pirddiyyaa maatay imetteedda. paratuwaan toggiide, Aa geeduwaa kaallino. 15 Yesuusi k'ond'c'isseedda tumuwaanne S'oossaa Asaa zeretsaa I d'ayissiyyaa kuussa mashshay K'aalaa awaayeedda diraw, barenttu k'ood'iyyaa Aa doonaappe kesee. Birataa s'am"aan asaa I k'ans's'etteedda asaa shemppuwaakka taani be'aaddi. mooddana. Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossay bare Unttunttu do'aw woy do'aa misilew goyinnibeykkino. hank'k'uwa woyniyaa eessay gumi"ettiyasan, Unttunttu do'aa mallaa barenttu deemuwaan gumi"iide bessana. 16 Aa mayuwaallan bollanne Aa woy barenttu kushiyan wotsibeeykkino. Unttunttu wodiriyaa bolla, «Kaatatuwaan Kaatiyaanne godatuwaan hayk'uwaappe denddiide, Kiristtoosanna ittippe Godaa» yaagiyyaa suntsay s'aafetti utteedda. 17 kaatetuwaadan sha"a laytsaw mooddeeddino. 5 Hewaappe guyyyiaan, taani itti kiitanchchay awaan Hayk'k'eeddawantuppe c'oratuu sha"a laytsay ek'k'eeddawaa be'aaddi. He kiitanchchay saluaan wurana gakkaw, hayk'uwaappe denddibeykkino. d'ok'k'iide paalliyyaa kafuwaa ubbatoo bare kooshshaa Hewe koyro dendduwaan d'ok'k'u ootsiide, «Haa yiite. S'oossaa kawoo denddeeddawantu anijetteeddawanttanne S'oossaa ittisaa shiik'ite. 18 Yiide kaatatuwaan ashuwaa, asatuwaan. Unttunttu bolla laal'entso hayk'oo wolk'k'ay shaalak'atuwaan ashuwaakka wotaadaratuwaan baawa. Unttunttu S'oossawunne Kiristtoosaw ashuwaa miite; paratuwaan ashuwaakka paratuwaan k'eesatuwaan gidana; unttunttu aaanana ittippe sha"a toggeeddawantu ashuwaakka miite; k'ay asaa laytsaw mooddana. 7 Sha"a laytsay wureeddawaappe ubbaa ashuwaa ayiliyawaanne womaannuwa, guyyyiaan, Sees'aanay k'ashuwaappe bilettaa. d'ok'k'aawaanne hokaawaa miite» yaageedda. 19 8 I Sa'an ubba saan de'iyyaa asaa zeretsaa Paraa toggeeddawaannan Aa wotaadaratuwaan baletsanaw kessana; hewe Googanne Maagooga olettanaw, do'aynne sa'aa kaatatuu k'ay unttunttu geetettiyaawaa. Sees'aanay abbaa shafiyaa keena wotaadaratuu itti sa'aa shiik'i utteeddawantu taani zeretsaa olaw shiishshana. 9 He zarattu biitta be'aaddi. 20 He do'ay Aa sintsaan malaataa ootseeedda worddo nabiyaanna ittippe oyk'etteedda. Do'aa mallay de'yaawanttan he ootsiyyaa malaataatuwaana. Do'aynne wordduwaa timbbitiyaa odiyaawee laa"atuukka diiniyan ees's'iyyaa tamaa abbaan pas'a yegetteeddin. (Limnē Pyr g3041 g4442)

21 Unttunttu wotaadaratuu paraa toggeeddaawaa doonaappe kesiyyaa mashshaan hayk'k'eeddino. Kafatuu ubbatuu unttunttu ashuwaappe barenttoo

11 Hewaappe guyyyiaan, taani wolk'k'aama bootsa araataanne he araataan utteeddawaa be'aaddi. Sa'aynne saluu Aa sintsappe bak'ateeddin; laa'entso beettibeykkino.

12 Hayk'k'eeddawantu, d'ok'k'u giyaawantunne
guutsattuu araataa sintsan ek'k'eeddawantu
taani be'aaddi. Mas'aafatuu dooyetteeddino; hara
mas'aafay, de'uwaas mas'aafaykka dooyetteedda.
Hayk'k'eeddawantu barenttu oosuwaadan,
mas'aafatuwan s'aafetti utteeddawaadankka
pirdetteeddino. 13 Abbay bare giddon de'iya
hayk'k'eeddawantu immeedda; hayk'uunne Si'oollii
barenttu giddon de'iya hayk'k'eeddawantu
immeedda. Ubbaykka barenttu oosuwaadan
pirdetteeddino. (Hadēs g86) 14 Heweapple guyyiyan,
hayuunne Si'oollii tamaa abbaan yegetteeddino.
He tamaa abbay laa'entso hayk'uwa. (Hadēs g86,
Limnē Pyr g3041 g4442) 15 De'uwaas mas'aafan bare
suntsay s'aafetibeenha Asay ooninne tamaa abban
yegetteedda. (Limnē Pyr g3041 g4442)

Hewe laa'entso hayk'uwa» yaageedda. (Limnē
Pyr g3041 g4442) 9 Laappu wursetsa boshattuu

kuumeedda laappu keretuwa oyk'k'eedda laappu
kiitanchchatuwaappe ittu taakko yiide taana,
bessana» yaageedda. 10 Kiitanchchay taana
daro d'ok'k'a deriyaa huup'iya Ayyaan kessiide
geeshsha katamata, Yerusaalamo saluwaappe
S'oossaa matappe duge wod'd'ewunno taana
besseenda. 11 He katamata S'oossaa bonchhuwaan
poo'aw. He katamatii poo'uu yasp'p'iidiya geetettiya
al"o shuchchaa mala; birilliyaadan p'oolaw. 12
He katamatiiw tammanne laa"u penggetuunne he
penggetuuaan tammanne laa"u kiitanchchatuu
naagiya walok'k'aama adussa dirssay de'ee.
Penggetuuaan tammanne laa"u Israa'eeliyaa
zaratuwa suntsay s'aafetti utteedda. 13 Away
doliya baggana heezzu penggetuunne de'iino. K'ay
hirkki baggana heezzu penggetuunne huup'issa
baggana heezzu penggetuunne de'iino. Away wulliyaa
baggaanakka heezzu penggetuunne de'iino. 14
Katamatii dirssay Dorssay kiiteedda tammanne
laa"atuwaa suntsay s'aafetteedda tammanne
laa"u shuchchatuwa bolla gimbetteedda. 15
Taananna haasayeedda kiitanchchaw katamato,
izi penggetuuaanne izi dirssaa likkiyaa work'k'aa
gatimay de'ee. 16 Katamatii oyddu gas'ay de'ee;
katamatii geesayenne gomppay itti mala. Kiitanchchay
katamato bare gatiman likkeedda. Katamata laa"u
sha"anne laa"u s'eetu kiilo miitiriyaa gidaaddu;
katamatii geesay, gomppayne d'ok'k'atetsay itti
mala. 17 Kiitanchchay k'ay dirssaakka likkeedda.
Asaa kushiyan itti s'eetanne oytamanne oyddu
wad'aa gideedda. Hewe ooninne likkiyaa ogiyaan
kiitanchchay likkinaada. 18 Katamatii dirssay
yasp'p'iidiya geetettiya shuchchaan diretteedda.
Katamata birilliyaadan p'ooliyaa geeshsha work'k'aa
med'ettaaddu. 19 Katamatii dirssaw hii'setteedda
shuchchay bonchchetteedda shuchchaa ubbaan
alleek'k'etteedda; koyro hii'setteedda shuchchay
yasp'p'iidiya; laa'entsuu sampeeriyaa; heezzentsuu
kelk'k'edoonyaa; oyddentsuu baluriyaa; 20
ichchesentsuu sarddonkkisa; usuppuntsuu
sarddiyoona; laappuntsuu kiristtilooba; hospeltsuu
biralli; udduppuntsuu toop'aaziyoonyaa; tammuntsuu
kirisp'p'iraasiisa; tammanne ittentsuu yaakinttiyaa;

21 Heweapple guyyiyan, taani ooratsa saluwaan
ooratsa sa'aa be'aaddi. Koyro saluunne
koyro sa'ay d'ayeedda. Abbaykka d'ayeedda. 2
Geeshsha katamata ooratsa Yerusaalamo, bare
asinaw mayyaade giigeedda geliyaa wodoro
naattiidän, giiga utteeddawunna saluwaappe
S'oossaa matappe duge wod'd'ewunno taani
be'aaddi. 3 Wolk'k'aama kooshshay araataappe
hawaadan yaagiidde, haasayishshin, taani sisaa;
«S'oossaa gollii asaana de'ee; S'oossay asaana
ittippe de'ana. Unttunttu Aa asaaa gidana; S'oossay
bare huup'ew unttuntunna de'ana. I unttunttu
S'oossaa gidana. 4 S'oossay unttunttu ayifiya
afotsa ubbaa k'uc'c'ana. Hawaapple sintsanaw
hayk'uunne kayyu woy waasuunne sakuu baawa.
Ayaw gooppe, ec'abay d'ayeedda» yaageedda. 5
Araatan utteeddawe, «Taani ubbabaa ooras's'isay»
yaageedda. K'aykka gujjiide taana, «Taani
haasayiawae ammanettiyawaawanne tuma gidiyya
diraw s'aafa» yaageedda. 6 K'aykka taana hawaadan
yaageedda; «Poletteedda. Taani Alfaanne Omeegaa;
Doometsaanee Poluwaa. Saametteedda oonanne
Taani de'uwaas haatsaa pultuwaappe c'oo ushshana.
7 S'ooniyyaa uray ooninne hawaa ubbaa laattana.
Taani aw S'oossaa gidana; ikka ta na'aa gidana. 8
Shin yayyiyaawantu, ammanennawantu, tunatuu,
shemppuwaas wod'yaawantu, woshummiyaawantu,
bitiyaawantu, eek'aw goyinniyaawantunne
worddotiyaawantu ubbay de'iya sa'ay tamaynne
ees's'iyya diinii ees's'iyya abbaa gidanawaa.

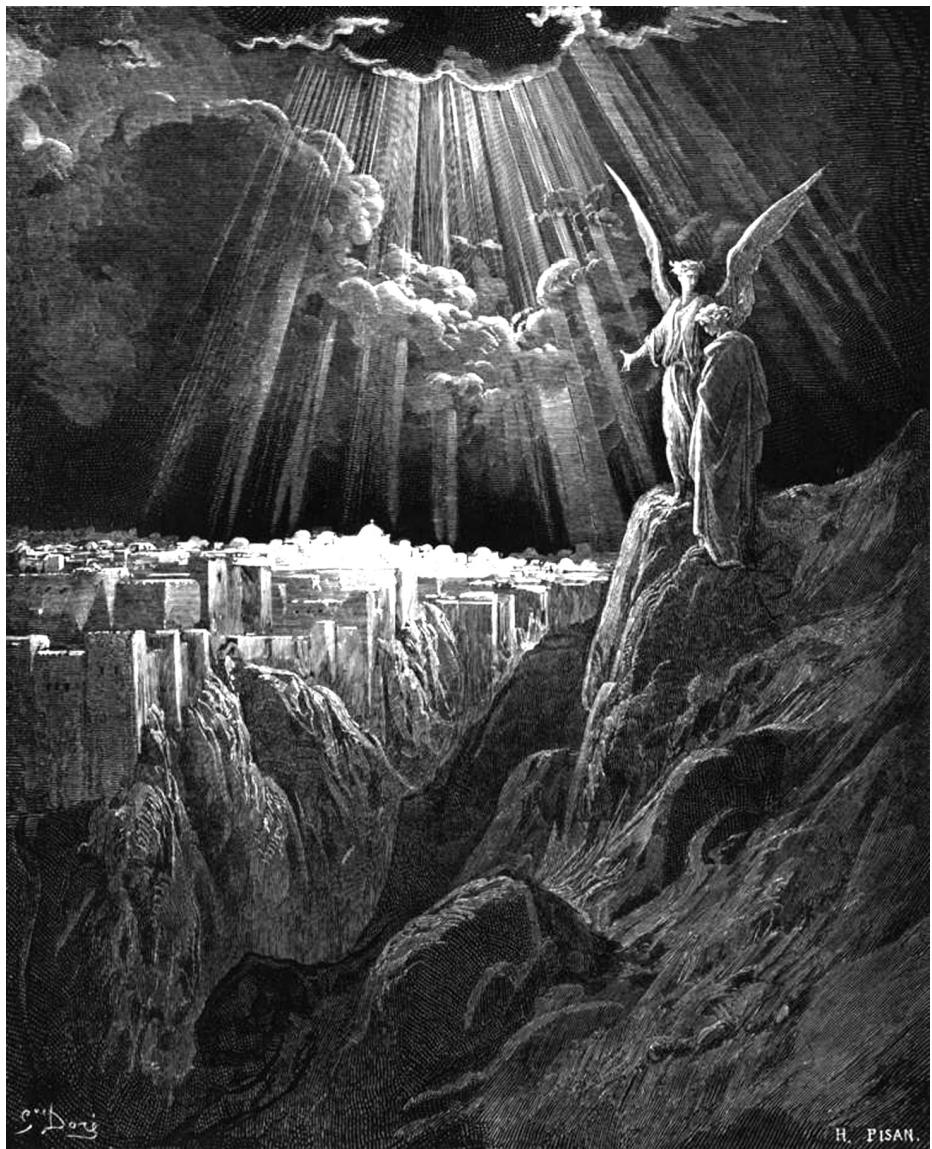
tammanne laa'entsuu ametess's'inoosiyyaa. 21 Taani ellekka yaana. Ha mas'aafan de'iyyaa timbbityaa Tammanne laa'u penggetuu tammanne laa'u naagiyaawantu anijetteeddawantta» yaageedda. 8 ink'k'uwa geetettiyaal'o shuchchaa; itti itti Taani Yohaannisi, ha ubbabaa sisaaedinne be'aaddi. penggii itti ink'k'uwaan oosetteedda. Katamatii ogii Taani hawaa siseedda wodenne be'eedda wode, birilliya mala geeshsha work'k'aa. 22 Goday, hewaa taana besseedda kiiitanchchaw goyinnanaw, Ubbaappe Wolk'k'aama S'oossaynne Dorssay Aa gediyaan kunddaad. 9 Shin kiiitanchchay katamatii Geeshsha Golliyaa gidiyya diraw, taani taana, «Hewaa ootsoppa. Taani neenaadaaninne he katamatii Geeshsha Golliyaa be'abeykke. 23 nabe gideedda ne ishatuwaadan, k'ay mas'aafan Katamatii poo'iyaa away woy agenay koshshenna. de'iyaabaw azazettiya ubbatuwaadan ayiliya. Ayaw gooppe, S'oossaan bonchchu he katamatii S'oossaw goyinna» yaageedda. 10 Hewaappe poo'ee; Dorssaykka he katamatii s'omppiyyaa. 24 guyyiyan, kiiitanchchay taana, «Hanana geedda Asaa zeretsay katamatii poo'uaan hamettana. ha mas'aafaa k'aala maatafaan gorddoppa. Sa'aa katatuukka barenttu bonchchuwa he Ayaw gooppe, ha ubbabay polettiya wodii katamattikko ahana. 25 Katamatii penggetuu ubbaa matatteedda. 11 litabaa ootsiyaawe gujjiidekka gallasikka dooya de'ana; ubbakka gorddettikkino. iitabaa ootso; tunay gujjiidekka tuno. Lo"obaa Ayaw gooppe, hewan k'ammay baawa. 26 Asaa ootsiyaawe gujjiidekka lo"obaa ootso; geeshshaynne zeretsaa gitatetsaynne bonchchu he katamattikko gujjiidekka geeshsha gido» yaageedda. 12 shiik'ana. 27 Shin tunabay woy kawushhabaa Yesuusi, «Be'a! Taani ellekka yaana. Asaa ubbaw ootsiyaawe, woy worddotiyaawe ooninne he katamato Aa oosuwaadan immanaw, ta woytaa akkaa gelenna. K'ay Dorssaa de'uwaan mas'aafan suntsay yaana. 13 Taani Alfaanne Omeegaa; Koyruwaanne s'aafetteeddawantu s'alay he katamato gelana.

22 Hewaappe guyyiyan, kiiitanchchay taana

S'oossaan kawutetsaa oydiyaappene Dorssaa kawutetsaa oydiyaappe goggiyaa birilliyaadan p'ooliyyaa de'uwaan haatsaa shaafaa besseedda. 2 He shaafay katamaa ogiyya gidduwaanna duge goggee. Shaafaaappe hefintsa baggannanne hafintsa baggana agenaan itti gedenne laytsan tammanne laa'u gede ayifiya de'uwaan mitsay de'ee. He mitsaa bonchchu de'iyaawe, zariyaa ubbaa harggiyaappe patsanaassa. 3 He katamaan S'oossaan shek'ay ayinne baawa. S'oossaan kawutetsaa oydiinne Dorssaa kawutetsaa oydi he katamaan de'ana. S'oossaan oosanchchatuu S'oossaw goyinnana. 4 Unttuntu Aa deemuwaan be'ana; Aa suntsay unttuntu deemuwaan s'aafettana. 5 Hewaappe sintsaw hara k'ammay baawa. Unttuntu s'omppiyyaa woy awaaan poo'uaan koshshenna; ayaw gooppe, Goday S'oossay unttuntu s'omppiyyaa gidanawaa. Unttuntu med'i med'inaw kaatetana. (aiōn g165) 6 Hewaappe guyyiyan, kiiitanchchay taana hawaadan yaageedda; «Ha taani haasayiyaawe tumuuwanne ammanettiyaawaa. Nabatoo bare Geeshsha Ayaanaa immiyyaa Goday S'oossay, matan hananaw bessiyaawaa bare oosanchchatuwaan bessanaw bare kiiitanchchaa kiiitteedda» yaageedda. 7 Yesuusi, «Be'a!

Wursetsaa; Doometsaanne Poluwaa» yaageedda. 14 Barenttu mayuwaa geeshshi meec'c'iyawantu anijetteeddawantu. De'uwaan mitsaa ayifiya meaanawunne katamaa penggyaanna gelanaw untunttoo maatay imetteedda. 15 Shin kanatuu, bitiyyawantu, woshummiyawantu, shemppuwaan wod'iyaawantu, eek'aw goyinniyaawantu barenttu haasayaaninne barenttu kiitaan worddotiyaawantu karennan de'iino. 16 «Taani Yesuusi, ha yewuwaan hinttenttoo woosa golletuwaan markkattana mala, ta kiiitanchchaa kiiitaa. Taani Daawita Golliyaa Yeletaa. Taani poo'issiyaa Wontta Bakkaaliyaa» yaageedda. 17 Geeshsha Ayyaanaynne gelewunna, «Haaya» yaagiino. K'ay hawaa sisayaawe ooninne, «Haaya» yaago. Saametteedda Asay ooninne haa yo. De'uwaan haatsaa koyiyaa Asay ooninne c'oo akko. 18 Taani ha mas'aafan s'aafetteedda banana geedda k'aala sisaya oonanne zoray. Ooninne ha k'aala bolla ittibaa gujjooppe, S'oossay ha mas'aafan s'aafetteedda boshaa Aa bolla gujjana. 19 Ooninne mas'aafan de'iyyaa timbbityaa k'aalaappe ayaanne pac'issooppe, ha mas'aafaa giddon k'onc'c'isseedda de'uwaan mitsaa ayifiyaappene geeshsha katamaappe Aa gakkiyaa gishuwaa S'oossay pac'issana. 20 Ha ubbabaw markkattiyaaawe, «Tuma! Taani ellekka yaana» yaagee. Amen".i. Godaa Yesusaa, neeni haaya. 21 Godaa

Yesuusi Kiristtoosa aad'd'o keekatetsay hinttenanna
ubbaanna gido. Amen"i.

Geeshsha katamata ooratsa Yerusaalame, bare asinaw mayyaade giigeedda geliyaa wodoro naattiidun, giiga utteeddawunna saluwaappe S'oossaa matappe duge wod'dewunno taani be'aaddi. Wolk'k'aama kooshshay araataappe hawaadan yaagiidde, haasayishshin, taani sisaa; «S'oossaa golii asaana de'ee; S'oossay asaana ittippe de'ana. Unttunttu Aa asaa gidana; S'oossay bare huup'ew unttuntunna de'ana. I unttunttu S'oossaa gidana.»

Yohaannisa Sas'aa 21:2-3

Reader's Guide

Dawro at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, "*As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him.*" Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, "*And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned.*" So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, "*Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth.*" 2 Timothy 2:15. "*God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,*" 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Dawro at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aīdios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hades g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Dawro---Dawuro-Bible/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luuk'aasa 8:31
Roome 10:7
Yohaannisa Sas'aa 9:1
Yohaannisa Sas'aa 9:2
Yohaannisa Sas'aa 9:11
Yohaannisa Sas'aa 11:7
Yohaannisa Sas'aa 17:8
Yohaannisa Sas'aa 20:1
Yohaannisa Sas'aa 20:3

Kiitaa 3:21
Kiitaa 15:18
Roome 1:25
Roome 9:5
Roome 11:36
Roome 12:2
Roome 16:27
1 K'oronttoosa 1:20
1 K'oronttoosa 2:6
1 K'oronttoosa 2:7
1 K'oronttoosa 2:8
1 K'oronttoosa 3:18
1 K'oronttoosa 8:13
1 K'oronttoosa 10:11
2 K'oronttoosa 4:4
2 K'oronttoosa 9:9
2 K'oronttoosa 11:31
Galaatiyya 1:4
Galaatiyya 1:5
Efesoona 1:21
Efesoona 2:2
Efesoona 2:7
Efesoona 3:9
Efesoona 3:11
Efesoona 3:21
Efesoona 6:12
Pilip'p'isiiyooosa 4:20
K'oalaasiyaasa 1:26
1 S'imootoosa 1:17
1 S'imootoosa 6:17
2 S'imootoosa 4:10
2 S'imootoosa 4:18
Tiitoo 2:12
Ibraawe 1:2
Ibraawe 1:8
Ibraawe 5:6
Ibraawe 6:5
Ibraawe 6:20
Ibraawe 7:17
Ibraawe 7:21
Ibraawe 7:24
Ibraawe 7:28
Ibraawe 9:26
Ibraawe 11:3
Ibraawe 13:8
Ibraawe 13:21
1 P'es'iroosa 1:23

1 P'es'iroosa 1:25
1 P'es'iroosa 4:11
1 P'es'iroosa 5:11
2 P'es'iroosa 3:18
1 Yohaannisa 2:17
2 Yohaannisa 1:2
Yihudaa 1:13
Yihudaa 1:25
Yohaannisa Sas'aa 1:6
Yohaannisa Sas'aa 1:18
Yohaannisa Sas'aa 4:9
Yohaannisa Sas'aa 4:10
Yohaannisa Sas'aa 5:13
Yohaannisa Sas'aa 7:12
Yohaannisa Sas'aa 10:6
Yohaannisa Sas'aa 11:15
Yohaannisa Sas'aa 14:11
Yohaannisa Sas'aa 15:7
Yohaannisa Sas'aa 19:3
Yohaannisa Sas'aa 20:10
Yohaannisa Sas'aa 22:5

aïdios

Roome 1:20
Yihudaa 1:6

1 K'oronttoosa 8:13
1 K'oronttoosa 10:11
2 K'oronttoosa 4:4
2 K'oronttoosa 9:9
2 K'oronttoosa 11:31
Galaatiyya 1:4
Galaatiyya 1:5
Efesoona 1:21
Efesoona 2:2
Efesoona 2:7
Efesoona 3:9
Efesoona 3:11
Efesoona 3:21
Efesoona 6:12
Pilip'p'isiiyooosa 4:20
K'oalaasiyaasa 1:26
1 S'imootoosa 1:17
1 S'imootoosa 6:17
2 S'imootoosa 4:10
2 S'imootoosa 4:18
Tiitoo 2:12
Ibraawe 1:2
Ibraawe 1:8
Ibraawe 5:6
Ibraawe 6:5
Ibraawe 6:20
Ibraawe 7:17
Ibraawe 7:21
Ibraawe 7:24
Ibraawe 7:28
Ibraawe 9:26
Ibraawe 11:3
Ibraawe 13:8
Ibraawe 13:21
1 P'es'iroosa 1:23

Yohaannisa Sas'aa 5:13
Yohaannisa Sas'aa 7:12
Yohaannisa Sas'aa 10:6
Yohaannisa Sas'aa 11:15
Yohaannisa Sas'aa 14:11
Yohaannisa Sas'aa 15:7
Yohaannisa Sas'aa 19:3
Yohaannisa Sas'aa 20:10
Yohaannisa Sas'aa 22:5

aiōn

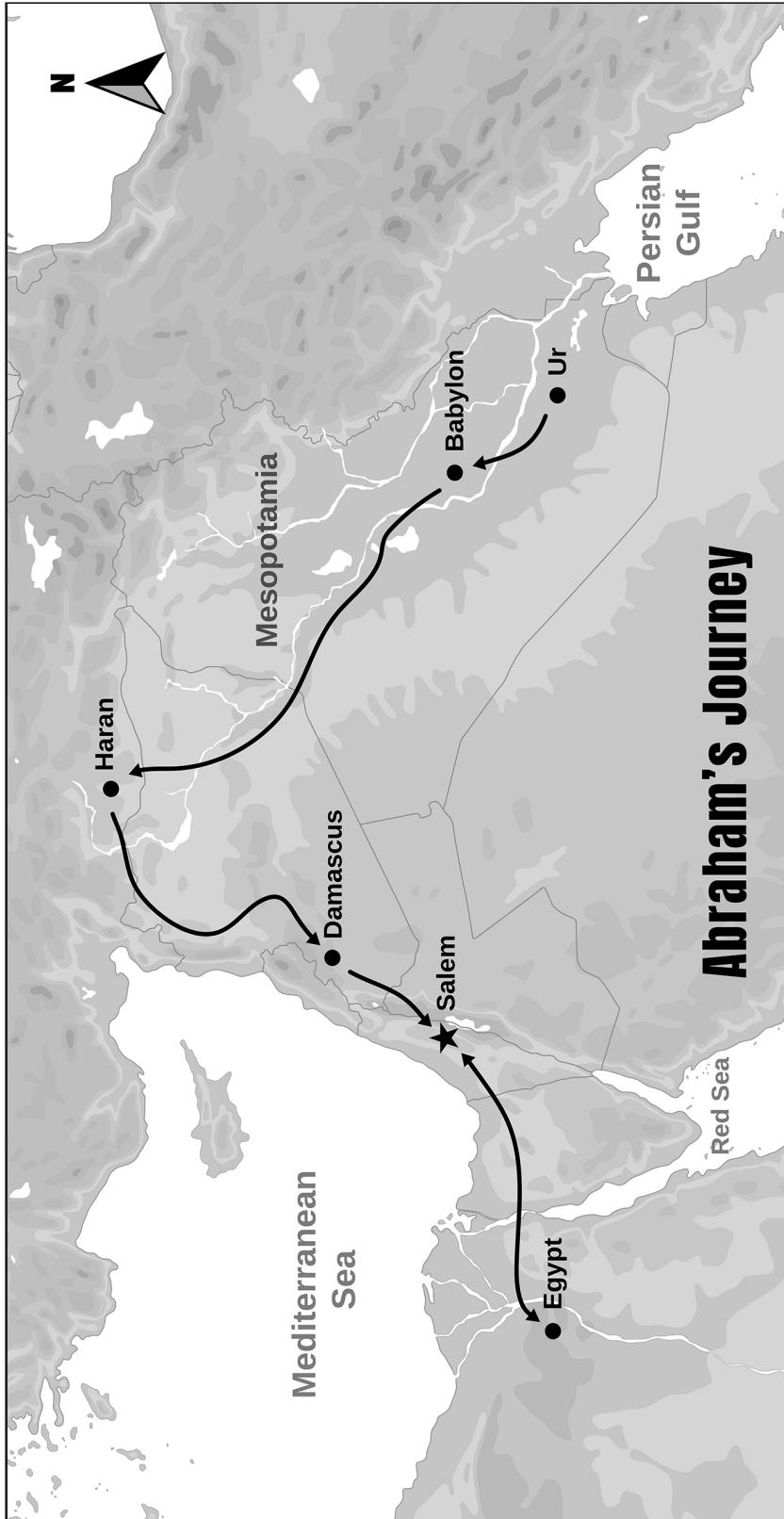
Maatoossa 12:32
Maatoossa 13:22
Maatoossa 13:39
Maatoossa 13:40
Maatoossa 13:49
Maatoossa 21:19
Maatoossa 24:3
Maatoossa 28:20
Mark'koossa 3:29
Mark'koossa 4:19
Mark'koossa 10:30
Mark'koossa 11:14
Luuk'aasa 1:33
Luuk'aasa 1:55
Luuk'aasa 1:70
Luuk'aasa 16:8
Luuk'aasa 18:30
Luuk'aasa 20:34
Luuk'aasa 20:35
Yohaannisa 4:14
Yohaannisa 6:51
Yohaannisa 6:58
Yohaannisa 8:35
Yohaannisa 8:51
Yohaannisa 8:52
Yohaannisa 9:32
Yohaannisa 10:28
Yohaannisa 11:26
Yohaannisa 12:34
Yohaannisa 13:8
Yohaannisa 14:16

1 S'imootoosa 1:17
1 S'imootoosa 6:17
2 S'imootoosa 4:10
2 S'imootoosa 4:18
Tiitoo 2:12
Ibraawe 1:2
Ibraawe 1:8
Ibraawe 5:6
Ibraawe 6:5
Ibraawe 6:20
Ibraawe 7:17
Ibraawe 7:21
Ibraawe 7:24
Ibraawe 7:28
Ibraawe 9:26
Ibraawe 11:3
Ibraawe 13:8
Ibraawe 13:21
1 P'es'iroosa 1:23

Maatoossa 18:8
Maatoossa 19:16
Maatoossa 19:29
Maatoossa 25:41
Maatoossa 25:46
Mark'koossa 3:29
Mark'koossa 10:17
Mark'koossa 10:30
Luuk'aasa 10:25
Luuk'aasa 16:9
Luuk'aasa 18:18
Luuk'aasa 18:30
Yohaannisa 3:15
Yohaannisa 3:16
Yohaannisa 3:36
Yohaannisa 4:14
Yohaannisa 4:36
Yohaannisa 5:24
Yohaannisa 5:39
Yohaannisa 6:27
Yohaannisa 6:40
Yohaannisa 6:47
Yohaannisa 6:54
Yohaannisa 6:68

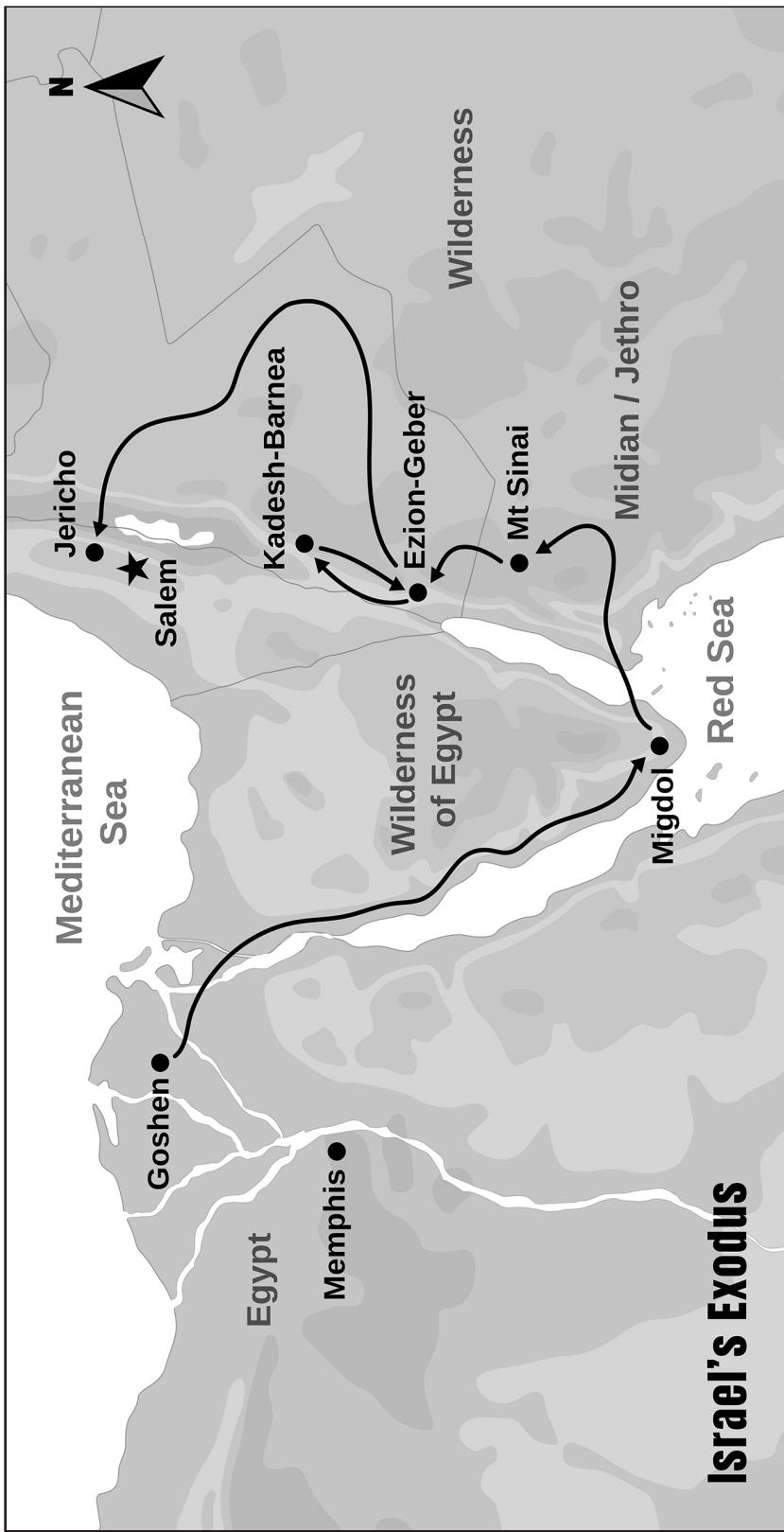
aiōnios

Yohaannisa 10:28	Mark'k'oossa 9:45	Mazimuriyaa 116:3
Yohaannisa 12:25	Mark'k'oossa 9:47	Mazimuriyaa 139:8
Yohaannisa 12:50	Luuk'aasa 12:5	Mazimuriyaa 141:7
Yohaannisa 17:2	Yaak'ooba 3:6	Leemisuwa 1:12
Yohaannisa 17:3		Leemisuwa 5:5
Kiitaa 13:46		Leemisuwa 7:27
Kiitaa 13:48	Maatoossa 11:23	Leemisuwa 9:18
Roome 2:7	Maatoossa 16:18	Leemisuwa 15:11
Roome 5:21	Luuk'aasa 10:15	Leemisuwa 15:24
Roome 6:22	Luuk'aasa 16:23	Leemisuwa 23:14
Roome 6:23	Kiitaa 2:27	Leemisuwa 27:20
Roome 16:25	Kiitaa 2:31	Leemisuwa 30:16
Roome 16:26	1 K'oronttoosa 15:55	Ebranchchaa 9:10
2 K'oronttoosa 4:17	Yohaannisa Sas'aa 1:18	Sii'kuwa Sabaa 8:6
2 K'oronttoosa 4:18	Yohaannisa Sas'aa 6:8	Isiyaasa 5:14
2 K'oronttoosa 5:1	Yohaannisa Sas'aa 20:13	Isiyaasa 7:11
Galaatiyaa 6:8	Yohaannisa Sas'aa 20:14	Isiyaasa 14:9
2 Teselonk'ke 1:9		Isiyaasa 14:11
2 Teselonk'ke 2:16		Isiyaasa 14:15
1 S'imootoosa 1:16	Yohaannisa Sas'aa 19:20	Isiyaasa 28:15
1 S'imootoosa 6:12	Yohaannisa Sas'aa 20:10	Isiyaasa 28:18
1 S'imootoosa 6:16	Yohaannisa Sas'aa 20:14	Isiyaasa 38:10
2 S'imootoosa 1:9	Yohaannisa Sas'aa 20:15	Isiyaasa 38:18
2 S'imootoosa 2:10	Yohaannisa Sas'aa 21:8	Isiyaasa 57:9
Tiitoo 1:2		Hizik'k'eela 31:15
Tiitoo 3:7	Doometsaa 37:35	Hizik'k'eela 31:16
Pilimoona 1:15	Doometsaa 42:38	Hizik'k'eela 31:17
Ibraawe 5:9	Doometsaa 44:29	Hizik'k'eela 32:21
Ibraawe 6:2	Doometsaa 44:31	Hizik'k'eela 32:27
Ibraawe 9:12	Payduwa 16:30	Hoose 13:14
Ibraawe 9:14	Payduwa 16:33	Amoos'a 9:2
Ibraawe 9:15	Zaaretsuwa 32:22	Yoonaasa 2:2
Ibraawe 13:20	1 Sammeela 2:6	Imbbaak'ooma 2:5
1 P'es'iroosa 5:10	2 Sammeela 22:6	
2 P'es'iroosa 1:11	1 Kaatatuwa 2:6	Tartaroō
1 Yohaannisa 1:2	1 Kaatatuwa 2:9	2 P'es'iroosa 2:4
1 Yohaannisa 2:25	Iyyooba 7:9	
1 Yohaannisa 3:15	Iyyooba 11:8	Questioned
1 Yohaannisa 5:11	Iyyooba 14:13	None yet noted
1 Yohaannisa 5:13	Iyyooba 17:13	
1 Yohaannisa 5:20	Iyyooba 17:16	
Yihudaa 1:7	Iyyooba 21:13	
Yihudaa 1:21	Iyyooba 24:19	
Yohaannisa Sas'aa 14:6	Iyyooba 26:6	
	Mazimuriyaa 6:5	
eleēsē	Mazimuriyaa 9:17	
Roome 11:32	Mazimuriyaa 16:10	
	Mazimuriyaa 18:5	
Geenna	Mazimuriyaa 30:3	
Maatoossa 5:22	Mazimuriyaa 31:17	
Maatoossa 5:29	Mazimuriyaa 49:14	
Maatoossa 5:30	Mazimuriyaa 49:15	
Maatoossa 10:28	Mazimuriyaa 55:15	
Maatoossa 18:9	Mazimuriyaa 86:13	
Maatoossa 23:15	Mazimuriyaa 88:3	
Maatoossa 23:33	Mazimuriyaa 89:48	
Mark'k'oossa 9:43		

Abraham's Journey

Abrahaamo laattanaadan, Stoosay barew immaraa geedda gadiyaa baara mala, S'oossay barena s'eeseedda wode, azazetteeddaa wode, ammanuu'aana;
I bare gadiyaappe kesiiide bijaa wode, hak'a bintonne erennaan kesseedda. - Ibraawe 11:8

Israel's Exodus

Kaati' asaa yeddfeedda wode, Stoossay untuntta Piiss'seema biiptaana aatsiyaa ogii mata gidoopenne he ogijaanna kaaletsibeenna; ayaw gooppe, Stoossey,
«Aasi olaa be'oppe, bare kofaa laammiide, guyye Gibbs'e simmenaadan» yaagjide k'oppeedda. - Kessaal 13:17

Mediterranean Sea

Jesus' Journeys

Sidon
Tyre
Caesarea-Philippi
Syria

Galilee
Capernaum
Bethsaida

Cana
Nazareth

Decapolis

Sychar
Samaria

Ephraim
Jerusalem ★
Bethany
Bethlehem
Judea

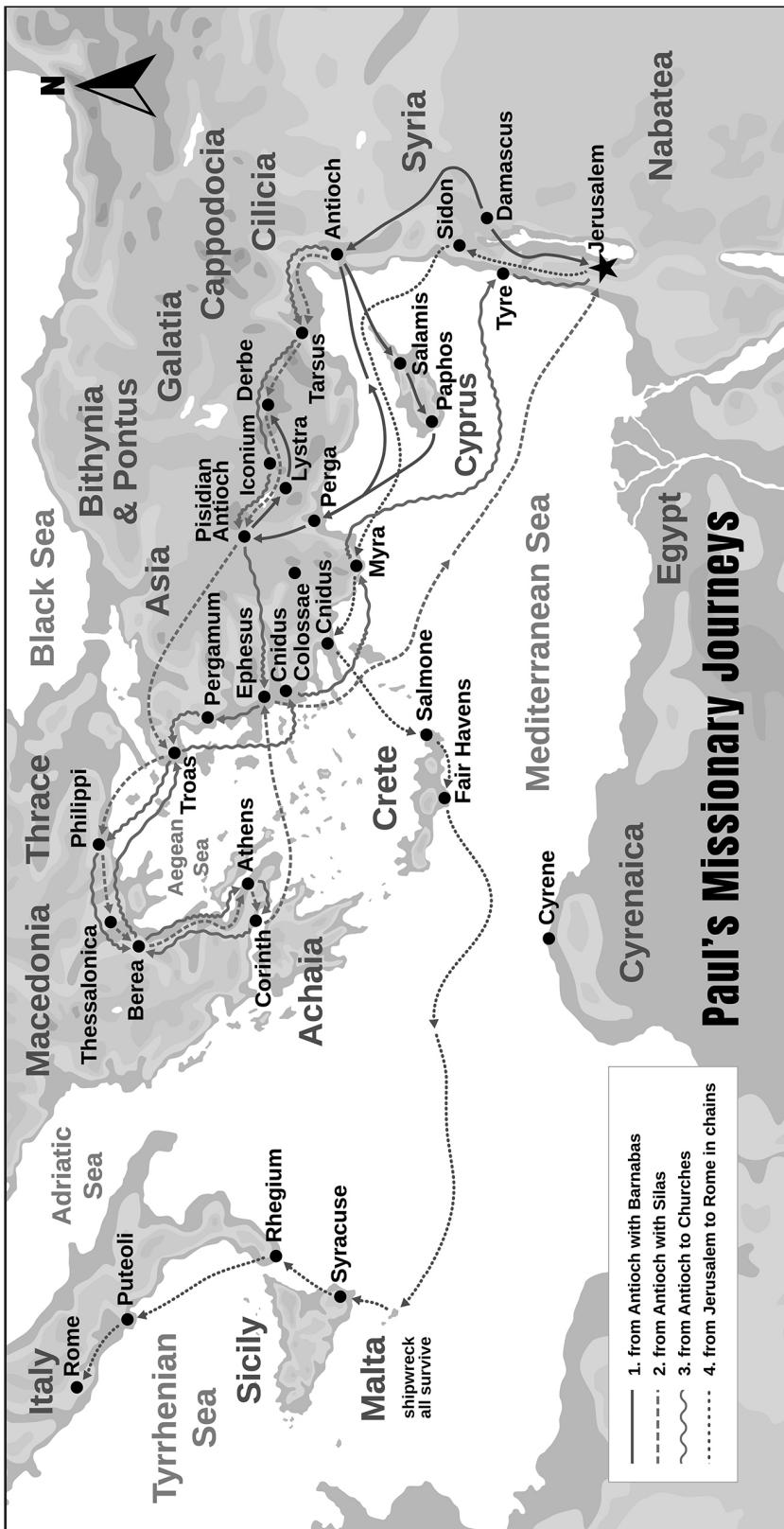
Peraea

Egypt

«Ayaw goope, haray atto taani, Asaa Na'ay'ka, asaw ootsanawunne c'oratuwa yeeddawaape attin, Asay taw ootsana mala yabey'ke» yaageedda.

- Markkoossa 10:45

Paul's Missionary Journeys

Bare misiraachchuwaan Kaalda oodanaw Stoossay dooriide s'eeseedda Kiristtoosa Yesuusa Koomay, Yesuusi Kiristtoosi kittleedda Pawuloosi, taani ha dabodaabiyyaa s'aafay.

- Room 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophesies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

- Christ returns for his people
- 1956 Jim Elliot martyred in Ecuador
- 1830 John Williams reaches Polynesia
- 1731 Zinzendorf leads Moravian mission
- 1614 Japanese kill 40,000 Christians
- 1572 Jesuits reach Mexico
- 1517 Martin Luther leads Reformation
- 1455 Gutenberg prints first Bible
- 1323 Franciscans reach Sumatra
- 1276 Ramon Llull trains missionaries
- 1100 Crusades tarnish the church
- 1054 The Great Schism
- 997 Adalbert martyred in Prussia
- 864 Bulgarian Prince Boris converts
- 716 Boniface reaches Germany
- 635 Alopen reaches China
- 569 Longinus reaches Alodia / Sudan
- 432 Saint Patrick reaches Ireland
- 397 Carthage ratifies Bible Canon
- 341 Ulfilas reaches Goth / Romania
- 325 Niceae proclaims God is Trinity
- 250 Denis reaches Paris, France
- 197 Tertullian writes Christian literature
- 70 Titus destroys the Jewish Temple
- 61 Paul imprisoned in Rome, Italy
- 52 Thomas reaches Malabar, India
- 39 Peter reaches Gentile Cornelius
- 33 Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we? ►			Genesis 1:26 - 2:3	
How are we sinful? ►			Romans 5:12-19	
Where are we?			Innocence	
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.
Who are we? ►	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden
		Son		
		Holy Spirit		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people	Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Deceased believing		
		Deceased unbelieving		
	Angels	Holy	Genesis 1:1 No Creation No people	Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Imprisoned		
		Fugitive		
		First Beast		
		False Prophet		
		Satan		
Why are we? ►			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7	

Mankind is created in God's image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?

Fallen				Glory				
Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth				
1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3				
John 8:58 Pre-incarnate		John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise	God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City				
Psalm 139:7 Everywhere		John 14:17 Living in believers						
Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth								
Luke 16:22 Blessed in Paradise								
Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				Matthew 25:41 Revelation 20:10				
Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command								
2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus								
1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind				Revelation 20:13 Thalaasa				
				Revelation 19:20 Lake of Fire				
				Revelation 20:2 Abyss				

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Destiny

Dawro at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our Good News sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'*" Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. "*If the first fruit is holy, so is the lump*," Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Disciple All Nations

Hewaa diraw, hintenttu biidé, asaa ubbaa taana kaaliyaawanita ootsitie; Aavuuwa suntsaan, Naa suntsaaninne Geeshsha Ayaanna suntsaan untuntita s'ammak'ie.

- Maatoossa 28:19

